

افغان جهاد

مجله سه ماهه شورای ثقافتی جهاد افغانستان

سال سوم، شماره سوم حمل - جوزا ۱۳۶۹

* دربالا: رئیس دولت موقت مجاهدین حضرت صیغت الله محمدي در حال بیانیه ای در حضور هیئت مشاورین که از طرف او برای طرح پلانی جهت حل بن بست افغانستان به پیشاورد دعوت شده بودند و جلسات خود را ابتداءً ۲۶ جوزا آغاز کردند.

* درپایین: منظره ای از اجتماع قوماندانان سنگرها که برای تحکیم بخشیدن محفوف جهاد دوا سرانظر در مورد حل قضیه افغانستان در ماه جوزا در پکتیا گرد آمده بودند.

افغان جهاد

مجله سه ماهه

شورای ثقافتی جهاد افغانستان

تحت هدايت صباح الدين كشكي

اول حمل - ۳۱ جوزا ۱۳۶۹ هـ ش

۲۴ شعبان المعظم ۲۸ ذوالقعدة ۱۴۱۰ هـ ق

۲۱ مارچ - ۲۱ جون ۱۹۹۰ م

شرح اشترک

فی شماره شش ماهه سالانه

پاکستان (روپيه) ۳۰ ۶۰ ۱۱۰

خارج (دالر) ۸ ۱۶ ۳۰

Cultural Council of Afghanistan
Resistance

House No.886, Street No.27,
G/9-1, Islamabad, Pakistan

Telephone: 853797

هيئت تحرير

مدیر : عبدالصمد نافذ

اعضاء : حبيب الله رفيع، انجنير محمد نظيف

به اهتمام : عبدالقادر هوتک، محمد آصف نهن

خطاط : شاه محمد دستگ نقشبندی

تایپ : ذبیح الله وحید

فهرست مندرجات

موضوع صفحات

● تبصره و تحلیل واقعات

سر مقابلہ، بعدسیاسی، بعدنظامی

● اسناد مهم جهاد

۱- قانون تشکیل لویہ جرگہء حل و عقد، ۲- حکومت موء قت پلان غیرنظامی ساختن افغانستان را تقبیح مینماید، ۳- واکنش شدید حکومت موء قت در قبائل فعالیت های صدرالدين آغا خان، ۴- تقبیح حادثه کمپنا صرباغ، ۵- لایحهء حکومت موء قت دربارهء تنظیم فعالیت های موء سسات کمک دهنده افغانستان

● اعمار مجدد

۱- سیمینا ر شورای ثقافتی جهاد افغانستان در مورد اساسات نظام آئینده افغانستان (۴-۷ حمل)، ۲- گزارش مختصری از سیمینا ر شورای ثقافتی جهاد افغانستان (۱۳-۱۶ جوزا)، ۳- نظر داکتران افغانی دربارهء احیای مجدد بخش محی، ۴- تازه ترین معلومات راجع به وضع اقتصادی و اجتماعی شش ولایت، ۵- فهرست و آدرس ۱۳۰ موء سه کمک دهنده به افغانستان، ۶- حقوق زن در نظام آئیندهء کشور: بقلم فاطمه یاسر، ۷- "تعلیم و تربیه آئیندهء افغانستان و اهداف آن": بقلم پوها نندا کتر محمد فاضل

● کتب و رسالات

● نظری به مطبوعات جهاد

● شرح وقایع جهاد

● نقشه

۳

۱۴

۲۳

۱۰۱

۱۰۵

۱۳۱

۱۸۰

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

سرمقاله:

آزادی فکر و بیان

برای ما واقعاً این امر از اهمیت خاصی برخوردار است که خوانندگان ما بدانند که آیا ما درین عصر فرخنده جهاد دبرای تأسیس یک دولت اسلامی از آزادی فکر و بیان برخوردار هستیم یا نه؟

ارزیابی عمومی ما میگوید که با وجود اینکه از طرف مقامات رسمی مجاهدین قوانینی برای ایجاد حدود آزادیهای بیان و فکرو وضع نگردیده است و دین مبین ما آزادی فکر و بیان را یک جزء لاینجزای آزادیهای اجتماعی میپندارد ولی در اثر وجود یک فضای آکنده از ترس و خوف که غالباً از جانب دشمنان حيله گرما بعبان آمده است بسا از نویسندگان و خبرنگاران ما نمیتوانند بطور آزاد و منصفانه واقعات عامه را گزارش بدهند و با بران نقد و تبصره کنند.

باساس دین مبین اسلام:

(الف) هر شخصی حق دارد که نظریات و عقاید خود را تا جاییکه در چوکات قانون باشد ابراز نماید. ولی هیچکس نمیتواند گزارشهای غلط و نادرست را که باعث اختلال امنیت و یا منتج به هتک حرمت و مناعت نفسانی دیگران میگردد، بنشر رساند.

(ب) جستجو و تحقیق بخاطر دریافت حقیقت نه تنها حق بلکه مکلفیت مسلمانان است.

(ج) هر مسلمان حق دارد و مکلف است که در چوکات حدودیکه قانون وضع کرده است ببرد اختناق و ظلم اگرچه منتج به مقابله با عالیتیرین مقام دولت هم شود احتجاج کند و سعی مبذول دارد. در حدیث مبارک بروایت ترمذی چنین آمده است: "افضل الجهاد کلمة حق عند سلطان حائره." گفتن سخن حق در برابر ستمکارستما ربهترین جهاد است...

(د) دریک جامعه اسلامی موانعی در راه اشاعه اطلاعات ایجاد شده نمیتواند بشرطیکه منافع جامعه و دولت را بحظرنیندازد و از حدود قانون تجاوز نکند.

(ه) هیچکس حق ندارد عقاید مشروع دیگران را مورد توهین و تمسخر قرار بدهد یا سبب تحریک مخالفت مردم علیه گروههایی گردد که با ما هم عقیده نیستند.

(و) هر شخص یا گروه حق دارد در امور دینی، ثقافتی و سیاسی جامعه خود سهم بگیری و فعالیتهای سازمانها را بعمیم بخشد.

(ز) هرکس حق دارد و مکلف است که امر به معروف و نهی از منکر نماید.

در چوکات و حدود این اصول و مفکورههای سترک و عالی ما مسلمانان باید آزاد باشیم تا واقعات عامه را در مطبوعات گزارش بدهیم، تحلیل کنیم و مورد نقد و تبصره قرار بدهیم.

از نظر اسلام انسان در روی زمین بحیث خلیفه آفریده شده و به وی در چوکات قوانین جهان آفرینش آزادی اراده و انتخاب و این استعداد اعطا گردیده است که چنان علمی را کسب کند که هیچ مخلوق دیگر خداوند به کسب آن موفق شده نمیتواند.

ولی انسان برای اینکه وظایف خویش را در تأمین مکلفیتها پیش بحیث خلیفه روی زمین ایفاء کند باید از وسایل با اختیارش قرار داده شود. نظربهمین دلیل است که اعضای یک جامعه حق دارند در مورد همه واقعات اطلاع حاصل کنند تا در مورد خود جا معه ایکه در آن بسر میبرند تمامیم درست، منطقی و آگاهانه بگیرند.

بنابراین محروم ساختن انسان از حق آگاهی درباره گزارشهای جامعه و حق تعلیم و تربیه واقعا یک روش مردود در اسلام پنداشته میشود.

ما افغانها برای تحقق قانون اسلام در جا معه خود سعی داریم، همانطوریکه ما در بیرون راندن یک ابر قدرت از جا معه خود در تاریخ مثال وسایفه ایرایجا دکردیم لازم است که در قسمت تأسیس یک جامعه عادل و منصف در کشور خویش نیز حکم مثالی را کمایی کنیم.

ایجاد موانع در راه آزادی فکری و بیان نیل باین هدف عالی را به نا بودی میکشاند. از آنجا ایکه متأسفانه هنوز هم در خاک بیگانه بسر میبریم و کم و بیش ازینجا فعالیتهایی را تحت نام حکومت موقت مجاهدین ایفاء میکنیم، مشکل خواهد بود که درین کشور درین ساعات برای خود قوانین وضع و تنفیذ نماییم.

در چنین شرایط دشوار و متلاطم و ناهنگام تشکیل یک حکومت اسلامی دلخواه ما در داخل کشور مربوط به قضاوت و وجدان خود ما خواهد بود که در کشور و اشاعه مطالب از یک سلسله قوانین اخلاقی که منتج به تأمین منافع جامعه و جهاد ما به بهترین وجه گردد پیروی کنیم.

تا جا ایکه به آزادی اطلاعات و بیان ارتباط داردم با ید سعی نماییم که جلو آزادی اشاعه اخبار و نظریات مشروع را بمردم خود از طریق توسل به اختناق و زور نگیریم. در جا معی که دولت و مقامات رسمی نیرو مند و صاحب صلاحیت وجود دارند تا حدود آزادیها و مکلفیتهای مردم را تعیین کنند شاید بعضیها به تهدید و اختناق توسل ورزند تا جلوی نظریات مخالف را سد نمایند و موانع و مراجعی را که مصروف تهیه معلومات مفیدی میباشدند که برای ایفای وظایف مردم و برخورداری از حقوق خدا داد و حقه آنها ضروری پنداشته میشود، تهدید کنند.

ما باید برای ایجاد یک جامعه صاحب عدل و انصاف سعی کنیم و چنین یک جامعه مخصوصاً در قسمت گزارش واقعات و تحلیل آن و نیز نقد و تبصره بر آنها از آزادی کامل برخوردار و از شرس برکنار باشد.

بامید روزیکه در افغانستان عزیز چنان دولتی داشته باشیم که در آن از آزادیهای فردی و اجتماعی برخوردار باشیم. ومن الله التوفیق.

بازي خطرناک

درين ايام در اشرافدان يك رهبري با صلاحيت، فعال و با كفايت كه امور ملي و بين - المللي ما را بدرستي هدايت كند مردم ما در بسي امور خويش با مشكلات گوناگوني مواجه ميباشند. يكي از اين مشكلات طرز برخورد ما با مؤسسات امداد دهنده است، خواه حكومتي يا شديا غير حكومتي و يا هم بين المللي.

مقرتقريباً تمام اين مؤسسات در پاكستان بوده و ايشان از اينجا در كمپهاي مها جري - در سرا سر پاكستان و نيز يك قسمت شان در داخل افغانستان دست به فعاليت ميزنند. براي اينكه اين مؤسسات در داخل پاكستان فعاليت كرده بتوانند طبعاً با يدتايي - موافقه حكومت پاكستان را بدست آورند، ولي روابط ايشان با افغانها متكي بر رضا يست - حائين بوده و قايدهات افغاني براي تنظيم و تعريف فعاليتهاي اين مؤسسات اقدام كلي و مؤثر ي بعمل نميآورند.

ما افغانها بايد بطور عام از توجه اين مؤسسات كه به بهبود وضع مردم ما به عمل ميآورند - اظهار امتنان نماييم اگر چه مشكل است كه فعاليتهاي يك تعداد از اين مؤسسات را با منافعت خود آشتي بدهيم.

در حقيقت وظيفه زعامت افغان نيست كه فعاليتهاي اين مؤسسات را به اساس موافقات دو - جانبه تنظيم نمايد.

اگر چه بيش از يكصد مؤسسه غير حكومتي در ساحات امدادي براي ما در فعاليت هستند، در حال حاضر فعاليتهاي مؤسسه ملل متحد كه تحت نام "سلام" صورت ميگيرد بيشتر مورد بحث و مناقشه قرار گرفته است. زيرا روي همرفته مؤسسات ديگر امدادي در ارتباط با ما هدين افغان - نستان فعاليت نموده و ظاهراً تعداد بيشتر آنها به تاسي از ابراهم دردي با افغانها و حما يست از جهاد ايشان بوجود آمده و با رژيم دست نشانده كابل ارتباطي ندارند.

يكسانيكه امور مؤسسه "سلام" را تنظيم ميكنند با ربا ز طرف افغانهاي داخل صفوف محاهدین خاطر نشان گرديده است كه بر نامه هاي بشري ملل متحد با وجود منافعت متعدد آنها براي ما افغانها زيان غير قابل جبراني خواهد بود كه اگر اين كمكها با عث بقاي رژيم دست نشانده و يادوام آن در كابل شود.

چنين برمي آيد كه گردانندگان عمليات "سلام" نيز با معضله اي مواجه هستند: در حاليكه از يك طرف ميدانند تا زمانيكه صلح در افغانستان ايجاد نشود، ايشان پلان شان را بطور مؤثري در محل تطبيق گذاشته نميتوانند، از جانب ديگر با بدراهمي را سراغ كند كه منتج به بقاي دفترشان گردد. زيرا گفته ميشود كه بنا بر دلایلي، يك تعداد كشورهاي امداد دهنده در سهمگيري مالي با دفتر صدر الدين آغا خان، آمر كمكهاي ملل متحد به افغانستان تعلل نشان داده اند. قرار معلوم دو دليل عمده براي اين تعلل عبارت است از: (الف) دوام جنگ در افغانستان

و: (ب) فقدان یک مقام با صلاحیت و با کفایت افغانی که طرف معامله ملل متحد قرار گیرد، چه حکومت کابل را مردم افغانستان به رسمیت نمیشناسند و حکومت موقت مجاهدین که مردم میخواهند آنرا بر رسمیت بشناسند با رسمیت لیت های خود را بدوش کشیده نمیتوانند.

اما در قبال جنک و جها د افغانها سوال داشتن یک جانب با صلاحیت و با کفایت افغانی که با ملل متحد در مسایل اعمار مجددهمکاری کند چندان مهم به نظر نمیخورد. استعمال عبارات عوام فریبانه ای چون "مناطق آرام" یا "مناطق صلح" که در آن ملل متحد ادعا دارد فعالیت های خود را بکار خواهد انداخت حقایق میرم قضیه افغانستان را تغییر نخواهد داد: مردم افغانستان تا هنگامیکه حکومت دست نشانده روس در کابل در اریکه قدرت باقی بماند و لوی هر لباسی را بتن کند خود را آرام و در صلح احساس نخواهند کرد.

تحلیل ما در این مورد مبنی بر منتهای واقع بینی است:

ما میدانیم که شهزاده آغا خان سخت مشتاق است تا برای دوام ما موریت دفتر خویش برای عمران مجدد افغانستان منابع مالی بدست آورد، ولی برای نیل به این هدف بازی بس خطرناکی را طرح کرده است، که هدف نهایی آن تضعیف عزم و اراده ما است در سقوط دادن رژیم کابل که واقعاً هدف نخستین و عمده جها د ما را تشکیل داده و میدهد. شاید آغا خان این بازی را آگاهانه یا نا آگاهانه طرح کرده باشد اما برای مردم افغانستان عواقب و نتیجه این بازی، خطرناک بنظر میآید.

بُعد سیاسی

● حکومت موقت مجاهدین برای حل مشکلات افغانستان اقدامات جدیدی را رویدست گرفته است ● بسه قوماندانان جهات کشور

طی سه ماه گذشته جنبه سیاسی موضوع افغانستان نسبت به هر وقت دیگر داغ و متحرک بود. کوششهایی در سطح ملی و بین المللی بعمل آمد و رفت و آمدهای سیاسی و تنسبهای محافل فرهنگی نسبت به هر وقت دیگر بیشتر به نظر میرسید. حکومت موقت اسلامی مجاهدین که برای یکسال تشکیل یافته بود تا یکتیم سال طولانی شد و به حیات خود ادامه میدهد و ما هم سخن خود را در همین موضوع آغاز مینماییم. وعده انتخابات و دوام کار: حکومت اسلامی موقت مجاهدین همانگونه که سه ماه اخیر سال ۶۸ را به وعده انتخابات سپری نمود، بهمین ترتیب سه ماه اول سال ۶۹ را نیز سپری کرد.

اگرچه کمیسیون انتخابات لایحه انتخابات را تنظیم نمود، وظایف نمایندگان ولسوالیها و تنظیمها را تعیین کرد، مگر موقف رهبران حکومت در مورد انتخابات تا هنوز همگون و هماهنگ نیست. صبغت اللہ مجددی رئیس دولت موقت اسلامی اظهار داشت که با پیشنهاد انتخابات در مناطق تحت تسلط رژیم کابل زیر نظارت ملل متحد به این شرط موافق است که نجیب اجازت دهد تا انتخابات مطابق فورمول کمیسیون انتخابات مجاهدین انجام شود مگر استاد سیاف صدراعظم همین حکومت انتخابات را کار مردم افغانستان دانسته مخالف هرگونه

مداخله خارجیها در زمینه میباید. مولوی خالص وزیر دخاله همین حکومت انتخابات تحت نظارت ملل متحد را تقاضای اشخاصی میداند که میخواهند در پارلمان آینده طرفداران ظاهر شاه و روسها را جای دهند.

در همین زمان پیرسید احمد کیلانی قاضی القضاة حکومت موقت و رئیس کمیسیون انتخابات اعلان انتخابات عمومی را نموده اذعان می - دارده که در بین انتخابات تمام تنظیمها، زنها و محمد ظا هر شاه، پادشاه سابق و سایر اشراف و باستانهای کمونتها سهم گرفته می - توانند. مگر مولوی خالص عضو دیگر حکومت انتخابات عمومی را رد نموده به شاه سابق و زنها حق رأی نمیدهد. مولوی محمد نبی محمدی وزیر دفاع حکومت موقت اظهار می دارد که شخصاً تعیین یک گروه را مناسب میدانم مگر چون کلیدین حکمتیار روپیرسید احمد کیلانی خواهان انتخابات اند تدویر انتخابات را قبول نموده است.

با وجود همه اینها صبغت اللہ مجددی رئیس دولت موقت با این اعلان در دهه اخیر جوزا که حملات راکتی بر کابل مسئله را حل نموده بلکه با بدد پهلوی جهاد مسلحانه در جستجوی راه حل سیاسی نیز بود یک قدم جرات مندانه به جلو گذاشت و به تعقیب آن بخاطر تحقق این هدف تعدادی از سیاستمداران، دانشمندان و ما مورین

عالم برتبه حکومت سابقه را از امریکا اروپا، ایران و پاکستان به پیشاور دعوت نمود و بخاطر برداشتن یک قدم معقول محالس و مشوره های منظمی را با آنها شروع نمود که تا اواخر جوزا ادامه داشت و نتایج آن بعداً معلوم خواهد شد. وی همچنان اعلان نمود که با وجود مخالفت برخی تنظیمها، به پروگرام انتخابات ادامه میدهد. شش تنظیم باید نمایندگان خود را برای نظارت بر انتخابات تعیین نمایند و انتخابات تا اواخر جولای و اوایل آگست تکمیل خواهد شد. حکومت موقت چوکی های مربوط حزب اسلامی حکمتیار را با وجودی که حزب مذکور از حکومت خارج گردیده خالی گذاشت، مگر حکمتیار به مقاطعه اش با حکومت ادامه میدهد. همچنان حکومت موقت از تنظیم داعیه وحدت اسلامی قاضی محمد امین وقاد، حرکت انقلاب اسلامی مولوی نصر اللہ منصور، و حرکت انقلاب اسلامی مولوی رفیع - اللہ موقت که تنظیم های مسفل جهادی اند دعوت نمود تا چوکی های یک وزارت و دو وزیر مشا و ر را در حکومت اشغال نمایند، مگر آنها به این دلیل که مسئله افغانستان را تقسیم چوکیها حل کرده نمیتوانند از اشتراک در حکومت امتناع ورزیدند.

از جانب دیگر مسئولین حکومت موقت اسلامی با مسئولین احزاب شیعه افغانستانی مقیم ایران تماسهای بی داشتند

مگر نتیجه‌ای از آن حاصل نشد و احزاب مذکور به اشتراک در حکومت متقاعد نگردیدند.

مخالفت حکمتیار و طرح جدید:

انجنیر کلیدین حکمتیار را میر حزب اسلامی افغانستان مخالفتش را با حکومت موه قتا ادا مه داد و درباره تدویر انتخابات این حکومت اظهار داشت: من درباره پلان انتخابات شش تنظیم مشکوک هستم و فکر می‌نمایم که آنها در مورد تدویر انتخابات و شوری صمیمی نیستند. حزب اسلامی هیچگاه در آن سهم نخواهد گرفت و نه هم شورای غیرانتخابی را قبول خواهد نمود. انجنیر حکمتیار انجام انتخابات ولایتی را که در کنسرت گرفت نمونه انتخابات عمومی خوانده و اظهار داشت که باید با مسائل نمایندگی متناسب انتخابات صورت گیرد.

همچنان حزب مذکور این طرح را که در مناطق تحت کنترول مجاهدین انتخابات زیر نظر ارت کنتراول اسلامی و در مناطق زیر تسلط رژیم کابل تحت نظارت ملل متحد صورت گیرد رد نمود و گفته است که: انتخابات تحت نظر چنان کمیسیون افغانی صورت گیرد که قوماندانان جبهات و صاحبسوخان محلی در آن سهم داشته باشند، حکمتیار همچنان این طرح سابقه اش را که در کابل یک حکومت مرکب از مجاهدین و اشخاص غیر حزبی تشکیل شود و این حکومت در طرف شما انتخابات را دایر نماید، دوباره تکرار کرد. مگر با وجود این در دهه اخیر جواز حکمتیار اعلان نمود که اگر حزب او در انتخابات ۵۰ فیصد و یا بیشتر از آن آراء را کمایی کند مستقیماً حکومتی را تشکیل خواهد داد. ولی اگر تعداد آرایش ازین کمتر باشد بحیث حزب مخالف فعالیت خواهد نمود. واگر اتحادهای مجاهدین در پشاور و ایران ائتلافی را تشکیل دهند و در انتخابات اکثریت را بدست آورند حزب مذکور به

رای و اراده مردم احترام خواهد گذاشت.

پیغامهای ظاهراً و جنجالهای ناشی از آن:

همزمان با فعالیتهای حکمتیار و حکومت موه قتا مجاهدین محمد ظاهر شاه شخص دیگری که در موضوع مطرح است نیز مشغول فعالیت بود. وی طی سه ماه گذشته دو پیغام را صادر نمود و مصاحبه‌های مطبوعاتی انجام داد، وی در پیغامش بمناسبت سال نو اظهار داشت که برای حل معطله افغانستان بوجود آوردن چنان حالت مناسب و زمینه مساعدی لازم است که در آن ملت مسلمان افغانستان بتواند بدون مداخله خارجی و تبعیض مطابق اساسات دین مبین اسلام و ارزشهای ملی از حق مشروعش جهت تأسیس یک نظام سیاسی استفاده نماید.

بحیث و جنجالهای داغ در مورد ظاهر شاه از آن پیغامش نشان نموده که در دهه اخیر جواز نشد و در آن اظهار داشت: اوضاع فرست برای پیداشدن راه حل بحران کشورش سعی نماید و در مورد هبری آینده با ید ملت تصمیم بگیرد. قبل از این تصمیم نباید رهبران مجاهدین خود را نماینده های ملت حساب نمایند.

استاد سیاف صدراعظم حکومت موه قتا طی پیامی ظاهر شاه را مسؤول تمام فجایع خوانده است و اظهار داده است که بیشتر ازین در مورافغانستان مداخلت ننماید. همزمان با آن جریده صبح پیروزی ارکان نشراتی دولت موه قتا برای اولین بار به نشر مقالات برضد ظاهر شاه آغاز نمود. در عین زمان روزنامه‌ها خبری را به نشر سپردند که صفت الله مجددی رئیس دولت موه قتا در روم با محمد ظاهر شاه ملاقات نموده است. محترم مجددی این تابعه را رد نموده مکراراً اظهار داشت: اگر دیدار شما با ظاهر شاه سودمند باشد هر زمان برای دیدار با وی آماده است.

حاجی عبدالحق قوماندان معروف جها در اطراف کابل حین اشاره باین موضوع اظهار داشت که ظاهر شاه بدون همکاری تنظیمهای مجاهدین و بزرگان قوم کاری را از پیش برده نمیتواند. واگر واقعاً هدف حل مسئله افغانستان باشد باید به استثنای رژیم کابل، تمام جوانب دیربخت با هم بنشینند و برای تشکیل یک حکومت آزاد و اسلامی به موافقه برسند.

کلیدین حکمتیار مانند گذشته با شروع همکاری ظاهر شاه بارز مخالفت نمود. مگر تعداد زیادی مهاجرین کمپ موند ضمن یک ورق تحریری ۹۰ فیصد مردم افغانستان را طرفداران بازگشت ظاهر شاه وانمود کرده و آنرا یکانه شخصیت بیطرف دانستند.

تلاشهای رژیم کابل:

با وجودیکه کودتای نسبی در اواخر سال گذشته ضربه سنگینی را بر پیکر رژیم کابل وارد نمود و در نتیجه آن طی سه ماه گذشته عده کثیری از صاحبمنصبان به دفعات دستگیر شدند و نجیب بالای تعدادی اعضای حزبی و افراد اردو مشکوک است مگر با زهم برای حفظ بقایش به تلاشهای پیگیر مبادرت ورزید.

نجیب در قانونش، عقیده اش، حزبش، حکومتش و در هر چیز خود با مبالغ تغییراتی را وارد ساخت تا به زعم خویش معاش را حفظ نموده و حکومت خود را دوام دهد. از کمونیست بودن حزب خلق انکار ورزید و با دیده درایی گفت اگر کسی ما را کمونیست خطاب کند به ۹۵ فیصد اعضای حزب توهین می نماید. نجیب به تریپتنتها دست کمسیون و تشکیل لویه جرگه نام نهاد در قانون خود تغییراتی را وارد ساخت، تعداد احزاب را قبول کرد، رنگ نشان رژیم را به سبز تبدیل نمود، قرصان هفتم تیره کی درباره مهرزهارالغو

جیمز بیکروز برخا رجه امریکا در مسکو ابراز زداشت که مسکو و امریکا در مورد تدویر انتخابات در افغانستان تحت نظر ملل متحد آهسته آهسته بموافقیه نزدیک میشوند، به تبعیت آن ما مورین عالیرتبه امریکا و شوروی بعد از دیدار بوش و کوربا جوف در ماه جوزا در واشنگتن اظهار داشتند: اختلافات در مورد افغانستان تقلیل یافته و راه معقول حل مسئله، انتخابات خوانده شده است.

اختلاف نظرهای امریکا و شوروی زمانی آشکار گردید که شوروی از ایجاد فشار برای کناره گیری سخت از قدرت انکار و ریزید و وزارت خارجه امریکا در ارتباط با این موضوع طی ابلاغیه ای اظهار نمود، تا زمانیکه نجیب در قدرت باقی باشد هرگونه آتش بس در افغانستان غیر واقعینانه خواهد بود، و افغانها تا زمانیکه نجیب بر سر قدرت باشد به یک ادا مه میدهند.

از طرف دیگر یک دیپلومات عالیرتبه شوروی در اسلام آباد گفت: ما آماده ایم تا نتیجه هر نوع انتخابات را در افغانستان قبول نماییم و لو کلیدین حکمتیار هم برنده شود. به همین ترتیب پیترتا منن نماینده مخصوص امریکا نزد مجاهدین افغان آشکارا ساخت که امریکا میخواهد برای بمیان آمدن یک رژیم واقعاً افغانی با مردم افغانستان کمک نماید.

گرچه بین امریکا و شوروی در مورد مسئله افغانستان هنوز هم اختلافاتی باقی مانده است، مگر چنان بنظر میرسد که این اختلافات در مذاکرات اخیر تقلیل یافته باشد. مخصوصاً کمکهای سه صد ملیون دالری ماها نه شوروی به رژیم بی بنیاد کابل با رستگینی است که تحمل آن بر اقتصاد آن شوروی دشوار میباشد.

به همین ترتیب حکومت ایران و پاکستان تمساهی خود را درباره موذوع افغانستان حفظ نموده اند و سفر بینظیر بوتو صدراعظم پاکستان در

اعتبار خود را بحالت بسیار بدی در بین مردم از دست دادند. از همین سبب با بدانتجارب زمان آموخت. وی به زعم خویش برای نجات از مواجهدن با سرنوشت احزاب اروپای ترفی بینتهد نمود که در کنگره حزب نام حزب دموی کرا تیک خلق افغانستان "به حزب وطن" تغییر نماید.

نجیب با تمام این تلاشها نتوانست خود را از حالت غرق شدن نجات داده در بین ملت جای پای پیدا کند و حتی امسال اولین سالی بود که توان آنرا نیافت تا مراسم یادبود کودنای هفت نور را برگزار نماید. با وجودیکه سال گذشته بکروز میل از هفت نور این روز را با عجله و سرا سیمکی بر گزار کرد.

تلاشهای بین المللی:

موضوع افغانستان بر علاوه سطح ملی در سطح بین المللی سر مطرح بود و سر منشی ملل متحد سان نماینده جدید خویش را مؤظف نمود تا به پاکستان، ایران و افغانستان سفر نماید و با جوانب دیدخل افغانستان به شمول مجاهدین به مذاکره بنشیند و نظریات شانرا درباره حل سیاسی مسئله بشنود از جانب دیگر صدراعظم الدین آغا خان مؤظف کمکهای بشری در افغانستان در ما موریت بشری خویش کرد و آشکارا از رژیم مزدور کابل ابراز حمایت نموده، چنان و نمود ساخت که از طریق عملیات "سلام" میخواهد سلطه نجیب را مستحکم سازد.

در مذاکرات سطح بالای شوروی و امریکا هم موضوع افغانستان مطرح بود، و بعول نیکولای پازیروف سفیر سیار شوروی در هلندگی امریکا و شوروی هر دو قبول نموده اند که قضیه افغانستان توسط خود افغانها و با به میان آمدن یک دوره انتقالی از طریق صلح آمیز که رژیم کابل قدرت را بیک حکومت مؤقت بسپارد حل شود.

نمود. حالت اضطراری را از میان برد مگرد در عین زمان در قانون خود صلاحیت های رئیس جمهور را از ۱۶ ماده به ۱۸ ماده ارتقا داد و برخی صلاحیت های صدر اعظم را به رئیس جمهور مربوط ساخت. نجیب فضل حق خالقیار والی هرات را که در دهه دوم ماه حمل از طرف مجاهدین هرات در یک گروه های بزرگ در پشتون زرغون بکندت زخمی گردید و به تخته مرگ نزدیک شد بخاطر ابراز وفاداری بیدریغش به رژیم مزدور بحیث با صلاح صدراعظم بیطرف بر تخت صدارت نشاند. مگر مجاهدین و حلقه های سیاسی بین المللی این تحول را بسیار سطحی و فاقد ارزش شمردند و خالقیار که از مرگ جسمی نجات یافت به مرگ سیاسی محکوم گردید.

نجیب مانند سابق یک بار دیگر خواهان غیر نظامی شدن افغانستان گردید. و هم برای انتخابات تحت نظارت ملل متحد مادکی خود را ابراز داشت. و اظهار نمود که اگر حزب وی در انتخابات شکست بخورد از قدرت کناره گیری خواهد نمود. در عین حال نجیب ما مورین سابقه دولتی، داکتر محمد یوسف، داکتر حامد، داکتر طیبی، عبدالرحمن پژواک، سید قاسم رشتیا، شمس الدین مجروح، داکتر روان فرهادی، عبداللہ ملکیار، عبدالستار شالیزی، عزیز الله واضی و برخی اشخاص دیگر را دعوت نمود تا به کابل بیایند و برای بدست آوردن صلح همکاری نمایند، تمام این اشخاص در برابراین دعوت جواب رد داده و در عوض بیکتعدادشان بدعوت حکومت مؤقت مجاهدین به پشاور آمدند.

نجیب به سلسله تلاشهای مذکور خانه خود تصمیم گرفت تا حزبش را تجدید نماید و گفت: "تجربه های احزاب حاکم در اروپای شرقی این حقیقت را به اثبات رسانده اند که احزاب بیکه در پیاده نمودن اصلاحات و ترمیم موقوفهای نادرست سابقه سستی و تعلل بخرج داده اند حیثیت و

او اخر به ایران هردو کشور را با بین امر متفا عد ساخت که در افغانستان انتخابات صورت گیرد و به زنتها حق رأی داده شود.

اجتماعات و کنفرانسها :

با وجود مشکلات جنگ در افغانستان فعالیتهاى طح و بازاری طی سه ماه گذشته بیشتر از هروقت دیگر فعال و سریع بود و برای تحقق همین آرزو جلسات و سیمینارهای علمی بسطوح متفاوت و جایها مختلف دایر گردیده که تفصیلات آن در متن آمده است.

با این سلسله شورای ثقافتی جهاد افغانستان از چار تا هفت حمل و از ۱۳ الی ۱۶ جوزا دو سیمینار را دایر نمود که در اولین سیمینار تعداد دزبساد دانشمندان افغان بشمول دودانشمندان خارجی اساسات نظام سیاسی آینده افغانستان را بررسی نمودند و در سیمینار دوم موضوع قضا و نظام عدلی در جامعه آینده افغانستان تحت غور و بررسی قرار گرفت. دانشمندان در هردو سیمینار برای نظام سیاسی و قضایی افغانستان فردا، پیشنهادهای علمی و عملی را بجای گذاشتند و در روشنائی تجارب گذشته برای نظام سیاسی و قضایی آینده مواد مقیدی را تهیه نمودند.

بهمین ترتیب در پشاور و رانجنس نیویسندگان افغانستان آزاد در شروع سال ابعاد مختلف موضوع افغانستان را طی سیمینار سه روزه ای بررسی نمود.

این سیمینار به معنای اولین سالگرد وفات لویی دوپری علاقمند و دوستدار افغانستان ترتیب یافته بود.

بهمین سلسله بک تعداد سیمینارها و اجتماعات تربیتی و فرهنگی دیگری نیز ترتیب یافت که این سیمینارها برای آینده افغانستان ذخایر خوبی محسوب میگردد.

شورای قوماندانان در داخل:

طی سه ماه گذشته واقعه بسیار مهم تشکیل شورای بزرگ قوماندانانهای مجاهدین در داخل افغانستان بود. این چنین تلاشها در سابق نیز بعمل آمده بود. مادر سنبله ۱۳۶۶ در اولین شماره مجله "افغان جهاد" را پور و قطعنامه یک اجتماع ۱۲۰۰ نفری قوماندانان را در غزولایت غور نشر نمودیم مگر بعد از آن چنان اجتماع بزرگی کمتر صورت گرفت.

بنابریح ۳۰ حمل جگنورن اسمعیل - خان قوماندان معروف هرات طی یک بیانیه اخباری اظهار نمود که یگانه راه نجات معظمه افغانستان انتخابات است. اگر رهبران به تدویر انتخابات مؤفق نشوند قوماندانان در داخل اقدام به تشکیل یک شورای جهادی خواهند نمود. یکما بیشتر از این اخطار سیری نگردیده بود که خبر شورای قوماندانان که از ۱۷ تا ۱۹ نوردریکتیا جلسه نموده بودند تر کردید آنها طی ابلاغیه ای گفتند: آن راه حل قضیه افغانستان را که خلاف جهاد ۱۲۵ ساله

شان باشد قبول نخواهند نمود. درین شوری، قوماندانانهای از غزنی، هلمند، بامیان، سمنگان، پروان، کابل، وردک، قاریاب، لغمان، جوزجان، پکتیا، پکتیکا و بغلان اشتراک داشتند، احمد شاه مسعود قوماندان معروف مجاهدین هم این شوری را بفتح مردم افغانستان خوانده خاطر نشان ساخت که قوماندانان در مقابل حکومت مؤقت باید فعالیت ننمایند. قوماندان عبدالحق سخنگوی شورای مذکور هم درباره این شوری توضیحات دواظهار داشت که شوری به بینظمی هایسی خاتمه خواهد داد و ده که همین اکنون در داخل افغانستان در جبهات جهاد وجود دارد. وی علاوه گفت که در باره تشکیل این شوری که ۳۷ قوماندان در آن اشتراک داشتند قبلاً با رهبران تنظیمها مشوره صورت گرفته بود. وی توضیح نمود که شورای قوماندانان در قسمت سرنکونی رژیم کمونیست و تشکیل یک حکومت آزاد، مستقل و اسلامی با تنظیمها و حکومت مؤقت موفق یکسان دارد.

با وجود توضیحات قوماندان عبدالحق رهبران تنظیمها و حکومت مؤقت با این شوری برخورد سردی نموده و آنرا برای خود خطری می پندارند. مردم افغانستان تشکیل این شوری را یک قوه فشار مناسب برای برتنظیمها و حکومت مؤقت دانسته و خواستار اتحاد و یکپارچگی سراسری قوماندانان در داخل کشور میباشند.

بعْد نظامی

حملات راکتی بر کابل شدت اختیار نمود

مجاهدین در پشتون زرغون هرات یک گردهمایی بزرگ رژیم کابل را مختل نموده و تعدادی از افراد مهم رژیم را بهلاکت رساندند

موترها را بشهادت رساند .

فیرا اکتھای سکا دوبیمباری بر مناطق آزاد شده میرساند که اطمینانی را که رژیم مزدور در مورد عدم بمباری مناطق آزاد شده به موسسه "سلام" داده است بی بنیاد است .

شدت جنگها در خوست :

طی ماه های اخیر مجاهدین بکتیا حلقه "مخاصره" خوست را نسبت به سابق تنگتر نموده اند . و بسیاری از نقاط مشرف به شهر و میدان هوایی خوست را که آن میتوان برنیروهای رژیم ضربه وارد نمود تسخیر کرده اند . تنها طیارات رژیم آنهم در تاژیکی شب میتوانند به خوست مواد برسانند و با تنگتر شدن بیشتر اوقات زیر حملات مجاهدین قرار میگیرند و در طی سه ماه گذشته بیش از ده طیاره رژیم درین منطقه سقوط داده شده است .

حمله قهرمانانه :

بزرگترین واقعه نظامی سه ماه گذشته حمله بی بود که مجاهدین در ولسوالی پشتون زرغون ولایت هرات بر یک اجتماع رژیم کابل انجام دادند . این اجتماع به افتخار کسانی ترتیب شده بود که ظاهراً میخواهند به رژیم کابل تسلیم شوند . مگر در حقیقت امر ، موضوع تسلیمی جحشی از پیلان مجاهدین هرات بود . مجاهدین که خود را مصلحتاً میخواهند تسلیم رژیم کابل تسلیم کنند تقاضا نموده بودند که نجیب رهبر رژیم کابل

جنگ جلال ابا دکماکان جریان داشت که در اثر آن سه پسته رژیم تخریب و تعداد دریا دی از افراد آن به هلاکت رسیدند .

پغمان زیر بمباران شدید دوات قرار داشت که در اثر آن تعداد زیادی از مردم ملکی بشهادت رسیده و با المعامل برای دشمن نبرخسارات فراوان مالی و جانی را در برداشت . در ولایات شمالی کشور مانند کندز ، بلخ ، فاریاب ، سمنگان ، بادغیس ، بدخشان ، تخار و جوزجان جنگهای همیشگی در جریان بود و تلفاتسی را در قبال داشته است .

در قسمت جنوب غرب ما شند هرات فراه ، هلمند ، کندها روزا بل بیسن مجاهدین رژیم کابل برخورد ها جریان داشته که هر دو جانب متحمل خسارات و تلفات گردیدند .

از ولایات مرکزی کشور مانند کابل ، لوگر ، وردک ، غزنی و پروان نیز گزارشهایی از جنگها داده شده است . طیارات رژیم کابل یک بار دیگر سعادتاً در مرکز ولایت کمر را زیر بغاران قرار داد و زندگی مردم را غیر مصون ساخت . زمانیکه کمر در میزان سال ۱۳۶۷ از طرف مجاهدین فتح گردید ، دسترسی رژیم کابل به این ولایت از بین رفت .

رژیم کابل کوتاه اشروی میدان را از کابل با راکت اسکا هدف قرار داد که بیش از ۱۰۰ مسافریک قافله

طی سه ماه گذشته مانند سابق در اکثر ولایات کشور جنگها بصورت کم و بیش در جریان بود . جنگ جلال اباد بصورت دوامدار ادامه یافت . حلقه "مخاصره" خوست نسبت به سابق تنگتر شده . در هرات جنگها شدت بیشتر اختیار نموده و حمله مجاهدین بر حلقه رژیم در ولسوالی پشتون زرغون رژیم کابل را عمیقاً تکان داد . در سایر نقاط کشور برای دشمن خسارات مالی و جانی فراوانی رسیده است که ما در اینجا به ذکر آن میپردازیم :

جنگهای سرتاسری :

حملات راکتی مجاهدین بر تاسیسات رژیم در شهر کابل مانند سابق دوام نمود . طی سه ماه گذشته تعداد دفیرا اکتها به ۳۲۹ تخمین شده که در اثر آن ۱۴۲ نفر به هلاکت رسیده و ۲۷۸ تن دیگر زخمی شده اند . یک گزارش تنها راکتھای پرتاب شده در ماه اپریل را ۱۲۷ فیر قلمداد نموده که بر اثر آن ۵۲ نفر هلاک و ۱۲۲ نفر زخمی شده اند . یک گزارش رژیم کابل راکتھای فیر شده "مجاهدین در شهر کابل را طی سالهای اخیر بصورت مجموعی ۲۳۰۰ فیر نشانده و تعداد تلفات را ۵۷۰ نفر گفته است .

طی سه ماه گذشته مجاهدین در شهر های کابل ، پغمان ، بگرام ، خوست ، کندها و هرات ۲۵ طیاره و ۶ هلیکوپتر را سرنگون ساخته و خسارات مالی برای دشمن وارد نموده اند .

محمدطا هر خطیب استا دپوهنتون دعوت و جهاد اسلامی ورئیس شوری مجا هدین ولایت لغمان جمعیت اسلامی افغانستان بتاریخ ۱۲ جوزا در خانه اش در کوزته کال به شهادت رسید.

بتاریخ ۲۱ حمل نصرالله شریعتیاریک قوماندان حزب اسلامی حکمتیا را از طرف اشخاص مسلح شهید گردید.

همچنان طی سه ماه گذشته در پشاوربای موسساتی که بمردم افغانستان مساعدت های گوناگون انجام میدهند و مربوط کشورهای غربی میباشد حملات مسلحانه صورت گرفته است.

شوروشخصیت های تنظیمهای مختلف و حملات بای موسسات خارجی تشویشهای زیادی را در حلقهات جهادی بمیان آورده است و آنرا کار دست مرموزی از جانب دشمن میدانند.

فوق العاده را تشکیل داده و برای مجا هدینی که درین واقعه شهادت رسیدند مدارهای افتخاری را منظور نمود و قیلمه کرد که نام آنها در کتاب قهرمانان برجسته ثبت شود.

ترور و کشتار: طی سه ماه گذشته سلسله ترورو کشتار در پشاور نسبت به سابق بسرعت بیشتری دوا نموده است.

بتاریخ ۵ حمل ملا نسیم احمد زاده قوماندان مشهور ولایت هلمند با پنج نفر از همراهانش از طرف اشخاص مسلح شهادت رسید. وی عضو تنظیم حرکت انقلاب اسلامی مولووی محمد نبی محمدی بوده و در حکومت موقت اسلامی سمت معاونت وزارت دفاع را عهده دار بود.

بتاریخ ۶ حمل دا کتر سعادت شکیوال امر مرکز مساعدت به افغانها در حالیکه جانب دهرن روان بود به وسیله اشخاص مسلح شهید گردید. وی عضو حزب افغان ملت بوده و بسیاری مهاجرین خدمات صحی انجام میداد.

با بد در جلسه حضوری ابتدا با بئرتیب بتوانند با عملی نمودن پلان شان نجیب و تعدادی دیگر از اعضای بلند پاپیه رژیم و را از بین ببرند. نجیب و عده آمدن به جلسه را داده بود مگر نظر به برخی عواملی در جلسه حضور نیافت. متعاقب شروع شدن جلسه که در آن سه هزار نفر اشتراک داشتند مجا هدین از فاطمه نزدیک شروع به فیر نمودند که در نتیجه جنرال جلال رزمنده معاون وزارت امنیت دولتی رژیم کابل و دو جنرال دیگر در محل بهلاکت رسیدند و فضل حق خالقیار با تعداد دیگری از اعضای بلند پاپیه رژیم شدیداً زخمی گردیدند. دو نفر از مجا هدینی که در عملیات حصه داشتند شهادت رسیدند. استاد دهرهان الدین ربانی در مورد تبصره نموده اظهار داشت که موضوع تسلیمی مجا هدین جنبه ظاهری داشته و طراحان حادثه را قاضی کشمیر جان و ملا ملنگ قلمداد نمود.

متعاقب این قضیه کمیته اجرایه حزب اسلامی حکمتیا رجلسه

میزان تلفات سه ماهه جنگ افغانستان

میزان تلفات	ولایات به ترتیب الفبا																		شماره														
	همند	هرات	وردک	نیمروز	ننگرهار	لوگر	لغمان	کنر	کندهار	کندز	کاپیسا	کابل	فراه	فاریاب	غور	غزنی	سمنگان	زابل		جوزجان	بامیان	پکتیا	پکتیکا	بشار	پروان	بلخ	بغلان	بدخشان	بامیان	بادغیس	ارزگان		
۳۱	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۰	۰	۱۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۲	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	طیارات سرتگون شده	۱
۶۲۱	۴	۹۶	۰	۰	۱۵	۲	۱۹	۰	۱۱۳	۶	۰	۱۰۸	۰	۲۳	۵	۶	۵	۰	۰	۰	۴	۵۰	۰	۱۶۲	۰	۰	۰	۲	۰	۰	تانکها و وسایط نقلیه تخریب شده	۲	
۸۱	۱	۰	۰	۰	۴	۰	۰	۰	۴	۰	۰	۱۸	۲	۸	۰	۰	۰	۰	۰	۳	۰	۰	۱۸	۱۵	۰	۴	۲	۰	۱	۰	تصرف پوسته های کمونتها از طرف مجاهدین	۳	
۱۴	۰	۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	انفجار دبیوهای سلاح رژیم کابل	۴	
۵۵	۰	۱	۰	۰	۲	۰	۰	۰	۲	۰	۲۱	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۴	۰	۲	۱	۰	۲	۰	۰	۰	۰	۰	۰	تخریب پوسته های کمونتها از طرف مجاهدین	۵	
۳۰۸	۴۲	۳۱۸	۰	۰	۵۰	۶۴	۲۰۰	۰	۵۲۹	۶۸	۰	۹۳۱	۰	۵۲	۲۴۴	۲۲	۰	۱۰	۷۳	۲۶	۰	۱۴۹	۵۰	۲۱	۶۲	۲۵	۰	۲۲	۰	۰	کشته شدن عساکرو ملیشه رژیم کابل	۶	
۵۲۳	۵۱	۸	۰	۰	۶	۱۴	۰	۰	۵۸	۱۲	۰	۱۳۷	۰	۱۵	۱۵	۰	۰	۰	۸	۰	۰	۱۱۴	۱۶	۰	۸	۶۱	۰	۰	۰	۰	زخمی های عساکرو ملیشه رژیم کابل	۷	
۲۲۶۸	۰	۲۰۱	۰	۰	۰	۰	۰	۱۶۰	۰	۰	۸	۰	۳	۲۶۴	۶۷	۱۰۵	۰	۰	۵	۰	۰	۳۰	۴۰	۰	۰	۰	۰	۸۹۰	۰	۰	تعداد عساکرو ملیشه رژیم کابل که بمجاهدین پیوستند	۸	
۲۲	۰	۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۲	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	کمونتهای سرشناس که کشته شدند	۹	
۱۹۸۲	۰	۳۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۲	۰	۰	۱۹۵	۰	۳	۲۰۰	۰	۱۰۰	۱۰	۸۶	۰	۰	۰	۷۱	۱۱۰	۰	۰	۰	۰	۸۷۵	۰	۰	سلاحی که مجاهدین به غنیمت گرفتند	۱۰	
۳۴۹	۰	۱۶	۰	۰	۱	۲	۶	۱۱	۰	۰	۷۹	۰	۰	۱۹۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۰	۰	۲۴	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	تهدای مجاهدین	۱۱	
۱۴۱	۰	۵	۰	۰	۹	۲۳	۰	۵	۰	۰	۶	۰	۰	۶۷	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	زخمی های مجاهدین	۱۲
۴۸۲	۰	۶۸	۹	۰	۸	۰	۰	۰	۰	۰	۱۶۶	۰	۳۵	۶۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۱	۱۰۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	ملکی هاییکه به شهادت رسیده اند	۱۳
۴۲۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۲۶۹	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۵۶	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	زخمی های ملکی ها	۱۴
۲۶	۰	۰	۰	۰	۱	۶	۰	۲	۰	۰	۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۱	۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	سکاهای فیر شده از جانب رژیم کابل	۱۵
۳۸۷	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۳۸۷	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	راکت های فیر شده به شهر	۱۶
۴۷	۰	۲۱	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱	۰	۸	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۱۴	۰	۰	۳	۰	۰	تانکها و وسایط نظامی که مجاهدین به غنیمت گرفته اند	۱۷	
۴۱۰	۰	۵۱	۰	۰	۰	۰	۰	۴	۷	۰	۱۷۳	۰	۰	۱۲	۰	۰	۰	۷۵	۰	۰	۷	۶۶	۱۵	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	اسرای رژیم کابل	۱۸	

یادداشت ادا ره: این جدول شامل میزان تلفات سه ماه گذشته (حمل، شور، جوزا) ۱۳۶۹ مجاهدین و کمونیستها میباشد. جدول به اساس اخباریکه از طریق رادیوهای بهم جهان و جراید معتبر پاکستانی نشر گردیده ترتیب شده است. درین ارقام از اخباریکه تلفات را بطور عام تذکر و عدد مشخصی ارائه نکرده است استفاده نشده است.

اسناد مهم جهاد

- ۱۵ قانون تشکیل لویه جرگه حل و عقد.
- ۱۹ حکومت موعقت پلان غیرنظامی ساختن افغانستان را تقبیح مینماید.
- ۲۰ واکنش شدید حکومت موعقت درقبال فعالیت‌های صدرالدین آغاخان.
- ۲۰ تقبیح حادثه کمپ ناصرباغ.
- ۲۱ لایحه حکومت موعقت دربار ره تنظیم فعالیت‌های موعات کمک دهنده به افغانستان.

قانون تشکیل لویه جرگه منتخب اسلامی حل و عقد افغانستان

یادداشت اداره:

قانون تشکیل لویه جرگه منتخب اسلامی حل و عقد شورای اسلامی (ولسی جرگه) شوری های ولایتی، شوری های محلی بتاریخ هشت جدی ۱۳۶۸ بتصویب رسیده که متن آن در ذیل تقدیم میگردد.

۳- نمرجا هدمسرح بوده مدت دو سال وظیفه قوما - ندانی را اجرا کرده با شدودارای اوصاف رأی دهنده باشد.

۴- عالم شخصی است مدرس معروف علوم دینی در منطقه.

۵- موی سفید: شخصی است نیکو و کلان قوم که مرجع حل قضایای مردم منطقه باشد.

۶- لویه جرگه منتخب اسلامی حل و عقد: جرگه‌یی است که اعضای آن دارای اوصاف اهل حل و عقد بوده و از طرف اهالی آن منطقه مطابق این قانون انتخاب شده باشند.

۷- شورای اسلامی (ولسی جرگه): جرگه‌یی است که اعضای آن از میان ده نفر اعضای منتخب هر حوزه معرفی شده باشند.

۸- شورای ولایتی: عبارت از مجموعه یک یک نماینده منتخب شوری های محلی آن ولایت است.

۹- شورای حوزه: عبارت از هشت نفر اعضای حل و عقد منتخب همان حوزه میباشند.

۱۰- هیئات نظار محلی: هیئاتیست که از طرف کمیسیون مرکزی لویه جرگه بمنظور نظارت بر انتخاب نمایندگان لویه جرگه در حوزه آنها اعزام میگردد.

۱۱- کمیسیون مرکزی لویه جرگه هیئات با صلاحیتی است که بررسی جریان مربوطه امور برگزیدن نمایندگان لویه جرگه را بعهده دارد.

۱۲- اعتبارنامه: عضویت: عبارت از سند مطبوعه عیست که از طرف کمیسیون مرکزی لویه جرگه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بنامی از آیه کریمه (و تا و ره م فی الامر) تعمیل و تطبیق تصویب مورخ ۱۳۶۸/۱۰/۸ جهت به وجود آوردن لویه جرگه منتخب اسلامی حل و عقد شورای اسلامی (ولسی جرگه) شوری های ولایتی و شوری های محلی با اساس نامی حقوق ملت مسلمان افغانستان و فراهم آوری وسایل لازم و تسهیلات در داخل حدودا مکان و بیا لآخره بمنظور سعی در تحقق و تحکیم میانی وحدت ملت مسلمان افغانستان با در نظر داشت شرایط و اوضاع فعلی در کشور و خارج از آن این قانون بنام قانون تشکیل لویه جرگه منتخب اسلامی حل و عقد افغانستان وضع و تدوین میگردد.

فصل اول

تعاریفات

ماده ۱- اول: اصطلاحات آتی درین قانون معانی ذیل را دارد.

۱- مجاهد: شخصی است که مطابق احکام دین مبین اسلام بمنظور کسب رضای خداوند جل جلاله، و اعلا کلمة الله و محای کفر و الحاد و حصول استقلال عام و تمام کشور اسلامی خویش بجان و مال جهاد مبارزه مینماید.

۲- مهاجر: شخصی است که مطابق شریعت غزای محمدی، صلی الله علیه و سلم، بمنظور حمایت دین و ناموس آزادی خویش از اثر مظالم کفر و الحاد مجبور به ترک دارودیا رگر دیده و تصمیم عودت به کشور را داشته باشد.

۳- قوماندان: شخصی است که حداقل دارای (۲۰)

- محکوم به جزای جنایت یا جناح نشده باشد .
- ۵- اقارب نزدیکش (پدر، پسر، برادر) در مقامات بلندی یا به دولت ملحد (ریاست یا رتبه) یا لاتراز (آن) یا در دستگاها دمصرف کار نباشند .
- ۶- فهم مناسب دینی داشته باشد یا انت - تقوی و عدل متصف بوده به خیانت و فسق مشهور نباشد و شعا پیرا سلامی را رعایت داشته باشد .
- ۷- منسوب به گروه های منحرف سیاسی نبوده باشد
- ۸- علیه جهاد مقدس اسلامی موقف نگرفته باشد .
- ۹- اشخاصیکه بعد از اخراج قشون سرخ از وطن ارض دولت ملحد خارج شده اند منتخب شده نمیتوانند .

فصل چهارم

شرایط انتخاب کنندگان

- ماده هشتم: اشخاص واجد شرایط ذیل در حوزه ها نمیتوانند
- اعضای لویه جرگه را انتخاب نمایند .
- ۱- مسلم و تبعه افغانستان باشند .
- ۲- علیه جهاد مقدس اسلامی موقف نگرفته باشند .
- ۳- عاقل و بالغ باشند .
- ۴- منسوب به گروه های منحرف سیاسی نباشند .

فصل پنجم

شرایط انتخاب اعضای لویه جرگه

- ماده نهم: هرگاه اهالی یک حوزه مربوط به یک تنظیم جهادی باشند شورای همان تنظیم در حوزه ده نفر را به عضویت لویه جرگه انتخاب مینماید .
- ماده دهم: در صورتیکه اهالی منطقه اعضای تنظیمات متعدد و دارای شورای محلی مورد قناعت قوتهای جهادی منطقه باشند میتوانند ده نفر را به اساس فیصله خویش به عضویت لویه جرگه اسلامی حل و عقد معرفی نمایند .
- ماده یازدهم: در صورتیکه بعضی از قوتهای جهادی علماء و موسفیدان حوزه در شورای محلی منطقه عضویت نداشته باشند هیئات نظار سعی مینماید آنرا به شوری یکجا ساخته و به فیصله اکثریت اعضای لویه جرگه معرفی نمایند .
- ماده دوازدهم: هرگاه شورا های متعددی در یک حوزه موجود باشند هیئات نظار محلی در نتیجه تفاهم به آن شوری ها شورای مشترک را تشکیل داده و اعضای لویه جرگه به اساس فیصله اکثریت اعضا این شوری تعیین میگردد .
- ماده سیزدهم: هرگاه در یک حوزه شوری موجود نباشد هیئات نظار به تفاهم با فوئاندا ن و اهالی منطقه علماء و موسفیدان را مطابق معیار ممتذکره شامل شورای

به شخص منتخب اعطا میگردد .

- ۱۲- مهر: عبارت از ظفر است که بمنظور توثیق اسناد از طرف کمیسیون مرکزی لویه جرگه و هیئات نظار مورد استفاده قرار میگردد .
- فهرست اهل حل و عقد: عبارت از لستی است که اسامی قوماندانان، علماء و موسفیدان حوزه و اجدر شرایط حل و عقد در آن قبل از عملیته انتخاب ترتیب گردیده باشد .

فصل دوم

تشکیلات

حوزه ها :

- ماده اول: عبارت از ولسوالیها، مراکز لوی ولسوالی ها، مراکز ولایات و بیست و پنج حوزه کوچی ها میباشد .
- ماده دوم: مرکز ولایت کابل شامل پنج حوزه و مرکز ولایت غزنی شامل دو حوزه میباشد .
- ماده سوم: لویه جرگه منتخب اسلامی حل و عقد افغانستان شامل ذوات ذیل میباشد .
- ۱- دهده نفر ذوات انتخاب شده هر حوزه .
- ۲- پانزده پانزده نفر بطور انتصابی مطابق فیصله مورخ ۱۳۶۸/۱۰/۱۸ (۲۴۷۱۷) ارکان دولت
- ۳- اعضای کمیسیون مرکزی لویه جرگه .
- ماده چهارم: شورای اسلامی (ولسی جرگه) افغانستان شامل ذوات ذیل میباشد .
- ۱- یک نفر منتخب از بین ده نفر نمایندگان هر حوزه .
- ۲- دهده نفر بطور انتصابی مطابق فیصله ۶۸/۱۰/۸ (۲۴۶۷) ارکان دولت .
- ۳- اعضای کمیسیون مرکزی لویه جرگه .
- ماده پنجم: شورای ولایتی :
- عبارت از یک نفر منتخب از بین اعضای شورای محلی هر حوزه مربوط آن ولایت است .
- ماده ششم: شورای حوزه :
- عبارت از هشت نفر منتخب شده همان حوزه است .

فصل سوم

شرایط انتخاب شوندگان

- ماده هفتم: شخصی واجد شرایط ذیل میتواند در یک حوزه بحیث نماینده همان حوزه شناخته شود :
- ۱- مسلم و تبعه افغانستان .
- ۲- در جهاد مقدس افغانستان سهم گرفته باشد .
- ۳- سن (۲۵) سالگی را تکمیل نموده باشد .
- ۴- در آشنای جهاد مقدس از طرف محاکم اسلامی

محل نموده و این شوری اعضا لویه جرگه را معرفی مینماید.

ماده چهاردهم: ده نفر نمایندگان هر حوزه یک نفر را از میان خود به عضویت ولسی جرگه و یک نفر را به شورای ولایتی معرفی مینمایند.

ماده پانزدهم: هشت نفر نمایندگان با قیما نده هر حوزه اعضای شورای حوزه خود مینمایند.

ماده شانزدهم: هرگاه به طرق پیشبینی شده امکان تعیین اعضای لویه جرگه میسر نشد قوما ندانان، سقیدان و علمای حوزه در بین خود به هر طریق سهلی که بتوانند اعضای لویه جرگه را انتخاب میکنند.

ماده هفدهم: برای هر ده فیصد مهاجرین حوزه یک نفر نماینده تعیین شده میتواند.

ماده هجدهم: در صورتیکه شصت فیصد یا دتر از آن مردم یک حوزه مهاجر باشد در آن صورت چهار نفر نماینده از میان مجاهدین همان حوزه در داخل و شش نفر متبقی از میان مهاجرین همان حوزه انتخاب میشوند.

ماده نوزدهم: در صورتیکه بیست فیصد یا کمتر از آن مردم یک حوزه مهاجر باشد شورای همان حوزه دو نفر نماینده را از میان مهاجرین انتخاب و معرفی میکند.

ماده بیستم: در صورتیکه قوما ندانان خودشان مهاجر باشند در سهم مهاجرین، انتخاب شده میتوانند.

ماده بیست و یکم: برای معلوم کردن فیصدی مهاجرین حوزه کمیسیون مشترک از رؤسای مهاجرین احزاب تشکیل و فیصله کمیسیون مذکور در مورد تشییت فیصدی مدار اعتبار است.

ماده بیست و دوم: در صورتیکه کتله بزرگ مهاجرین یک حوزه در هر کمپ که موجود باشد در همان کمپ مرکز انتخاب نماینده تشییت میگردد.

ماده بیست و سوم: طریقه انتخاب نماینده مهاجرین به طریقه نماینده در داخل کشور است.

فصل ششم

طرز العمل انتخاب اعضای لویه جرگه

منتخب اسلامی حل و عقدا فغانستان

ماده بیست و چهارم: انتخاب اعضای حل و عقدا در داخل و خارج کشور در وقت معین از طرف کمیسیون مرکزی لویه جرگه اعلان میگردد.

ماده بیست و پنجم: تدا بیرا منیتی مراکز حوزه ها در داخل از طرف مسئولین قرارگاه های مجاهدین و

هیئات نظار محلی و در خارج در ساحه مهاجرین از طرف کمیسیون مرکزی لویه جرگه و مسئولین کمیها اتخاذ میگردد.

ماده بیست و ششم: در مرکز حوزه هر نوع اعمال تحریک آمیز و هیجان انگیز جرم شناخته میشود.

ماده بیست و هفتم: در بین اعضای شوری حوزه مندرج مواد (۹-۱۳) بالترتیب رای گیرندگان زیاد از اول تا نهمم اعضای لویه جرگه محسوب میگردد.

فصل هفتم

کمیسیون مرکزی لویه جرگه

ماده بیست و هشتم: کمیسیون مرکزی لویه جرگه مکلف است که اعتراضات وارده مربوط به عملیه انتخاب با تراسرع وقت بررسی نموده فیصله خود را در نماید.

ماده بیست و نهم: فیصله کمیسیون مرکزی لویه جرگه در امور محوله نهایی بوده و قابل استیناف نمیباشد.

ماده سی ام: اعتبار نامه عضویت لویه جرگه و شورای اسلامی (ولسی جرگه) از طرف کمیسیون مرکزی لویه جرگه پس از طی مراحل قانونی به شخص منتخب سپرده میشود.

ماده سی و یکم: لایحه وظایف داخلی کمیسیون مرکزی لویه جرگه طی (ذکر نگردیده) ماده از طرف کمیسیون مرکزی لویه جرگه بتصویب رسیده رهنمای علمی این هیئات است.

ماده سی و دوم: اگر در کدام حوزه در مورد انتخاب ده نفر نماینده و یا در مورد انتخاب یک نماینده از بین ده نفر (ولسی جرگه) و یا شورای ولایتی مشکلی عرضا ندانم نماید در آن صورت

اعضای منتخب سایر حوزه های همان ولایت بطور دسته جمعی در مورد حل آن اقدام می نمایند. اگر حل مشکل با وجود مداخله شورای ولایتی میسر نشد در آن صورت هیئات نظار موضوع را به کمیسیون مرکزی لویه جرگه محول میسازد.

ماده سی و سوم: اعضای انتصابی لویه جرگه و شورای اسلامی (ولسی جرگه) باید از تزکیه کمیسیون مرکزی لویه جرگه بگذرد.

ماده سی و چهارم: مصرف تمام بودجه عملیه انتخاب از صلاحیت کمیسیون مرکزی لویه جرگه است.

ماده سی و پنجم: فیصله هیئات نظار زمانی نزد کمیسیون

لویه جرگه موردا اعتبار است که اعضای هیئات نظار در آن امضا نموده و هیئات مذکور در آن ثبت باشد.

در جلسه تاریخی (ذکر نشده) ۶۹/۲ چنین فیصله بعمل آمد که:

از طرف کمیسیون انتخابات هیئات های حامل مکتوب کمیسیون که عنوانی علماء و قومانندان و موسفیدان نوشته شده میباشد بهر حوزه انتخاباتی فرستاده میشود.

با هر مکتوب دو ضمیمه یکجا فرستاده میشود:

- ۱- مواصفات اعضای لویه جرگه اهل حل و عقد.
- ۲- تعریف قومانندان، عالم و موی سفید.

و در مکتوب به قومانندان و علماء و موسفیدان نوشته شده میباشد که:

شما نمایندگان خود را در روشنی مواصفات ضمیمه این مکتوب بهتر ترتیبی که برایتان ممکن و میر با شما انتخاب نماید. البته علماء، قومانندان و موی سفیدان هر حوزه دهنده نفر را انتخاب میکنند که مجموع این نمایندگان با چند چند نفر انتخابی که در لایحه پیشین شده لویه جرگه اهل حل و عقد را تشکیل میدهد و از هر دهنده نفری که در حوزه ها انتخاب شده یک نفرشان بصفت عضویان و یک نفرشان بصفت عضوشورای ولایت توسط خود همان دهنده نفر انتخاب میگردد و باقی هشت نفر دیگر اعضای شورای همان حوزه میباشد.

در حوزه هایی که تحت تسلط دشمن قرار دارند چون علماء و قومانندان و موسفیدان آن حوزه ها همه با ما اند و کلاهی آن حوزه ها را نیز ما توسط همین علماء و قومانندان و موسفیدان مطابق فورموله خود انتخاب میکنیم و تعیین میگردند و بعداً چند نفر مسلمان مطمئن را به طرز انتخابی از داخل شهرها نیز به اتفاق مجلس ارکان دولت میآوریم و تعداد آنها حداکثراً زیست نفری دهنده خواهد بود و آنها فقط در لویه جرگه عضویت میداشته باشند.

بسم تعالی

"اولین ماده در فصل پنجم یعنی ماده نهم با بحث ماده چهارم "ماده (ذکر نشده) کمیسیون مرکزی انتخابات اوصاف و شرایط شخصی به عضویت لویه جرگه ضمن مکتوب رسمی به علماء قومانندان و موسفیدان هر یک از حوزه های انتخاباتی تشبیت مینماید.

همچنان به اساس این مکتوب به علماء، قومانندان و موسفیدان محل صلاحیت داده میشود تا هرگاه با رعایت مندرج

رجات مواد مربوط به فصل پنجم این قانون مشکلات در انتخاب اعضای لویه جرگه حوزه مربوط بروز نماید میتواند هر ترتیبی را که ایشان در حل مشکل انتخاب اعضای لویه جرگه مؤثر تشخیص دهند قناعت و انفاذ اراده اکثریت انتخاب کنندگان را به بهترین وجه تامین کرده میتواند اتخاذ نماید.

"ماده آتی بحیث ماده چهارم با نهم"

ماده (ذکر نشده) در حوزه ها بیکه تحت تسلط دشمن قرار دارند علماء و قومانندان و موسفیدان هر یک از چنین حوزه ها از نگاه موقعیت در صفا مجاهدین قرار دارند بطریق مقررات مندرج این فصل این قانون به دهنده نفری لویه جرگه و اجرای مراتب بعدی مطابق به احکام این قانون اقدام مینمایند.

هرگاه علماء و قومانندان و موسفیدان یک حوزه مندرج این ماده نظریه مشکلات عملی و قادر به اجرای تعیین و انتخاب دو نفر عضو لویه جرگه نشوند تعیین اشخاص مذکور در نزدیکترین محل همجوار حوزه که فارغ از مشکلات باشد فراهم میگردد.

در صورتیکه مشکلات و معاذیر اجرای عمل انتخاب اعضای لویه جرگه را در محل همجوار نیز متعذربا زدا این عمل توسط مهاجرین مربوط منطقه در خارج از افغانستان با اساس صوابدید کمیسیون مرکزی انتخابات و تحت نظر مستقیم و یا غیر مستقیم کمیسیون مرکزی انتخابات اجرا میگردد.

سایر مراتب مربوط به چنین عمل طبق مقررات مندرج این قانون رعایت و تطبیق میگردد در صورت محل اجرای این عمل دارای هویت حکمی حوزه انتخاباتی داخل کشور شناخته میشود.

(ماده آتی بحیث اتصال ماده فوق خواهد بود)

ماده (ذکر نشده) مجلس ارکان دولت تعدادی از علماء و خیرا و روحانیون و مشران قومی ساکن شهرها و دارای هویت و شخصیت اسلامی قابل اطمینان را با اساس صوابدید خود به منظور استقاده از تجارب و اندوخته های علمی و فکری ایشان بصورت انتخابی به عضویت لویه جرگه تعیین مینماید. حد اکثر تعداد شخصیت های مندرج این ماده در یک شهر از زیست نفران و زن نمیکند.

شخصیت های مندرج این ماده از حقوق عضویت لویه جرگه مستفید شناخته میشوند.

پلان غیر نظامی ساختن افغانستان کای بر آورده شدن اهداف روسها طرح شده است

(حکومت مؤقت)

یادداشت اداره :

حکومت مؤقت اسلامی افغانستان پلان غیر نظامی ساختن افغانستان را که از جانب رژیم کابل طرح شده یک توطئه خوانده آثر اردگرد کرده است. در ذیل متن اعلامیه ایرا میخوانید که درین رابطه به چاب رسیده است.

اشغال کرروسی بوده و جزمشتی از عناصر خاص، تاسی، و طبع و روش و مایل مردم افغانستان و غلامان حلقه یک کوش استعمار روس و اجیران خود فروش و تأمین گرمنا فع استعماری روسیه چیزی دیگری بوده نمیتواند، فلینذا اینها هیچ نوع نمایندگی از ملت افغانستان نداشته و هیچ اقدام و حرکت آنها قانونی و قابل قبول برای ملت افغانستان بوده نمی تواند.

ما یکبار دیگر اعلام میکنیم که راه حل قضیه افغانستان و ایجاد صلح و ثبات در این کشور نه در تشکیل حکومت اسلامی با حزب ملحد و وطن فروش دموکراتیک خلق و نه در تشکیل حکومت غیر اسلامی و نه هم در غیر نظامی شدن افغانستان است، بلکه یکا نه راه حل قضیه افغانستان و تأمین صلح و امنیت در افغانستان در کناره رفتن رژیم دست نشانده روس از زمامداری غیر قانونی و تشکیل حکومت اسلامی نهفته میباشد و ما تا تحقق عملی این هدف به جهاد مسلحانه ادامه میدهم.

" میدیا "

اهداف نجا و رکارانه و استعماری
ملول المدب روسه نسبت به افغان
نسان است

روسیه اشغالگر که طی نه سال جنگ ظالمانه و وحشیانه خود به اثر مقامت و جهاد مسلحانه ملت غیر شورافغانستان نتوانست کشور اسلامی ما را تسلط، اکنون با طرح و عملی شدن توطیه غیر نظامی ساختن افغانستان میخواهد نسبت شوم و بلیسد استعماری خود را در آینده محقق بخند، در این روزها که رژیم کمونیست کابل درامه مضحکی را با نام تعدیلات در قانون اساسی و تشکیل لویه جرگه فلابی برای ایجاد حکومت به اصطلاح غیر حزبی برآه انداخته است در مقدمه تعدیلات ماده های قانون اساسی ۱۱ رژیم دموکراتیک را در کنار غیر نظامی شدن افغانستان سخن رده شده است.

حکومت مؤقت اسلامی افغان -

نستان ضمن تقبیح توطیه غیر نظامی شدن افغانستان اعلام میدارد که رژیم کمونیست کابل و حزب بدنام و وطن فروش دیموکراتیک خلق، بقایای نجا و زرقوای

طرح غیر نظامی ساختن افغان -
نسان توطیه ای است که توسط
دشمنان افغانستان اسلامی، آزاد
و مستقل برآه انداخته شده و اکنون
رژیم کمونیست کابل و حزب بدنام
دیموکراتیک خلق آنرا برای تأمین
اهداف و منافع با داران استعمارگر
شان زمره میکنند، در حالیکه چنین
طرحی برای هیچ کشور و هیچ ملتی در
دنیا نه موافق با موجودیت مستقل،
حاکمیت ملی و قوانین آن کشور است
و نه هم موافق با موازین و مقررات
بین المللی و خاصاً موضوع غیر نظامی
شدن افغانستان برای ملت مسلمان
و نجاج افغان که سراسر تاریخ شان را
سلحشوری، آزادمشتی و مجاهدات بینظیر
و قهرمانانه در راه اسلام و آزادی تشکیل
میدهد کمالاً غیر قابل قبول میباشد.

موضوع غیر نظامی شدن افغان -
نستان که اول باز توسط مقامات
دولت روسیه طرح گردید و بعد تا کنون
توسط مزدوران روسی در کابل زمره
میشود، معنی خلع سلاح شدن ملت
مسلمان افغانستان را داشته و مبین

صدرالدين آغا خان برای ناکام ساختن مجاهدين فعاليت مينمايد

يادداشت اداره:

کابینه حکومت مؤقت اسلامی افغانستان در جلسه تاریخی ۲۹ ثور خویشتن بپا نیه صدرالدين آغا خان را که درواشنگتن در مورد مسئله افغانستان ایتراد نموده مورد غور و بررسی قرار داده علامیه ایراد بر باره آن بنشر سپرده است که اینک متن آن تقدیم میگردد. این متن از جریده صبح پیروزی مورخ ۳۰ ثور اقتباس شده است.

اظهارات رهرا لود صدرالدين آغا خان نسبتها تحليل دورا واقعيت اوضاع موجود را در برداشت بلکه از یک طرف عزت و آبروی جهاد مردم افغانستان را مورد هجوم قرار داده، مشاعر همه مجاهدين را جریحه دار ساخته است و از طرف دیگر عقده و کینه دیرینه، خویش را در برابر جهاد و مجاهدين ظاهر نموده است.

صدرالدين آغا خان که ظاهراً در اخیر سخنانی خویش کمکهای ملل متحد را عامل وحدت بین افغانها خواند لیکن در حقیقت در خلال گفتههای

خوش فکر و جریحه و تقسیم افغانسان را تلقین میکند و در عین زمان کوشش کرده است که روسها را در صورت زمامداری مجاهدين با رسیاط سرحدات حیوی شان به شویب بیا ندرد، و با استفاده عباره دیگر روسها را تویق میکند که نگذارند تا حکومت آینده افغانستان بدست مسلمانها باشد، علاوه بر آن صدرالدين آغا خان در اظهارات خود کوشیده است میان پاکستان و ایران سیزا اختلاف و نفاق ایجاد نماید. صدرالدين آغا خان در این اظهارات پرده از چهره حقیقی خود برداشته و خود

و اسود مسازد که وی سر بر سر کمکهای ملل متحد، بلکه مسحو اهدا ریس کمک ها در رابطه با ناکام ساختن اهداف مجاهدين استفاده کند. ما در حالیکه اس اظهارات غیر واقعی و غیر مسئولانه آغا خان را غنیمت نمکنیم، برای این خاطر نشان میباشیم که هرگز آغا خان از حسن اظهارات حصفا نه در برابر جهاد، و ملت مسلمان افغانستان دست بردارد و موقف خود را به نفع ملت مسلمان افغانستان تعبیر ندهد ما هیچنوع کار و نقش او را در رابطه با افغانسان نمیبیریم.

حکومت اسلامی از مؤسسات خیریه حمایت میکند

يادداشت اداره:

دولت اسلامی افغانستان طی ابلاغیه ای واقعاً کمپنا صریح را در جریده صبح پیروزی تاریخی ۳۰ ثور تقبیح نموده که متن آن ذیل تقدیم میشود.

دولت اسلامی افغانستان واقعاً اخیریکه علیه مؤسسه خیریه تلنرنو ایریشنل در کمپنا صریح پشاور به وقوع پیوسته و همچنان واقعاً اخیر در کمپنا صوابی را تقبیح کرده آنرا بر صدمان جهاد افغانسان

ومهاجرین افغانی میدانند
دولت اسلامی افغانستان مو-
سات خیریه بین المللی را که سه

نفع مهاجرین و جهاد افغانان
کار میکنند بنظر محسن میباشد
و از فعالیت های سردوستانه و

خیریه های یکه برای مهاجرین
افغانی میباشد حمایت
میکند.

متن لایحه حکومت موقت درباره تنظیم فعالیت های دول و مؤسسات کمک کننده به افغانستان

یادداشت اداره:

در ذیل متن مسوده مقررہ تنظیم روابط دول و مؤسسات امدادکننده با حکومت
موقت اسلامی افغانستان تقدیم میگردد که بتاريخ ۲۵ سنبله ۱۳۶۸ به نشر رسیده
است.

فصل اول

احکام عمومی

ماده اول: این لایحه به منظور تنظیم
روابط توحید و انسجام کمکهای کشور
های دوست مؤسسات بین المللی
سازمانهای خدمات اجتماعی و افراد
در پروژههای عمرانی و سکتورهای
دولتی و خصوصی وضع گردیده است.
ماده دوم: حکومت عبوری اسلامی
افغانستان هر نوع کمکهای بلا قید و
شرطی را که حاکیست ملی و تمامیت
ارضی و حق خود را دیت ملت و هویت
اسلامی کشور را آن متضرر نگردد، در امر
آبادانی و عمران کشور بدیر فتنه در راه
تقویت و توسعه آن معای لازم را سه
خرج میدهد.

ماده سوم: تمام مؤسسات و سازمانهای
کمک کننده با بیست نزد حکومت عبوری
افغانستان را جستر شده باشند.

فصل دوم

شرایط پذیرفتن کمکها

ماده چهارم: مؤسسات، سازمانها و

افراد کمک کننده مراتب ذیل را
مراعات نمایند:

۱- اهداف بیان کار خویش را تفصیل وار
به حکومت بسپارند.

۲- کار بیشتر در پروژه را مطابق پلان
منظور شده تحت نظریا (بمقورت) اداره
مربوط اجرا نمایند.

۳- در صورت ضرورت اسخدا م کارکنان
غیر افغانی، همه معلومات مربوط به
آنها بخاطر حصول اجازه ورودشان باید
حداقل یکماه قبل به حکومت سپرده
شود.

۴- کار را مطابق شرایطی که در موا-
فقتنامه پیشینی شده انجام دهند.

۵- اجازه ورود مامورین آلات و وسایط
تحکیکی وسایل کار و مواد خام مورد
نیاز پروژه را که از خارج تهیه مینما-
یند، قبل از ورود با تمام مشخصات
و تعداد دکتیا از اداره مربوط حاصل
نمایند.

۶- اشیاء متذکره فقره (۵) اس ماده را
بدون اختیار کنشی مراجع مربوط
به ملکیت یا تصرف اشخاص حقیقی یا
حکمی دیگری فرارند دهند.

۷- تا جایکه ممکن باشد مواد خام
و لوازم کار را از محل کار یا نزدیکترین
مراجع به محل مذکور تهیه نمایند.

۸- همراه با پیشبرد کار پروژه بیرون
فنی و مسلکی افغانی را تیر در پروژه
تحت تربیت فرار دهند.

فصل سوم

احکام متفرقه

ماده پنجم: متصدیان پروژه های یکه
قبل از انفاذ این لایحه شروع سه
فعالیت نموده اند، مکلف اند معلوم-
مات ذیل را در خصوص پروژه مذکور
به حکومت ارائه نمایند:

۱- منابع تمویل پروژه و مقدار بود-
جهای که تا حال بدست آورده اند.

۲- حجم کلی پروژه با ذکر اسم و محل آن
بر اساس پلان نقشه سروی و سر آورد
پروژه.

۳- تاریخ آغاز کار و فیصدی کار انجام
شده.

۴- ماشینها، سامان آلات و وسایطی که
تا حال تسلیم پروژه شده است به تفصیل
تعداد و مشخصات هر یک.

۵- شهرت کامل متخصصین و کارمندان

خارجی که در پروژه مصروف کار اند. عـ شهرت کارمندان داخلی خواه از طرف متعدی پروژه استخدام گردیده با شدویا از طرف مؤسسه کمک دهنده. ماده ششم: تمام سازمانها و مؤسسات خیریه ای که قبل از صدور این لایحه به ارتباط افغانها چه در داخل و بیـ خارج افغانستان فعالیت آغاز نموده اند معلومات معصل به ارتباط

کار خود به حکومت سپارند. ماده هفتم: مؤسسات و سازمانهای کمک دهنده مکلف اند مراجع استفاده کننده را که قبل از انفاذ این لایحه از طریق آنها استفاده نموده اند با مقدار کمکی که تا حال دریافت داشته اند بـه اداره مربوط معرفی نمایند. ماده هشتم: با انفاذ این لایحه استثنای پروژههای نیمه تمام بهیچ

مرجعی بغیر از طریق ادارات مربوط حکومت عبوری اسلامی افغانستان و مطابق به طرز العمل مندرج این لایحه کمکی صورت گرفته نمیتواند. ماده نهم: این لایحه در سه فصل و ۹ ماده تنظیم گردیده و بعد از تصویب مجلس عالی وزراء و مرور ۳۰ روز از نشر آن در جریده حکومت اسلامی افغانستان تا قدمیگردد.

اعمال مجلد

- سیمینا رشورای ثقافتی جهاد افغانستان درمورد اساسات
نظام آینده افغانستان (۴-۷ حمل) . ۲۴
- گزارش مختصری از سیمینا رشورای ثقافتی جهاد افغانستان
(۱۳-۱۶ جوزا) . ۴۶
- نظر داکتران افغانی دربارهٔ احیای مجدد بخش صحنی . ۵۰
- تازه ترین معلومات راجع به وضع اقتصادی و اجتماعی شش ولایت . ۶۳
- فهرست و آدرس ۱۳۰ مؤسسه کمک دهنده به افغانستان . ۸۱
- حقوق زن در نظام آینده کشور: بقلم فاطمه یاسر . ۸۸
- "تعلیم و تربیهٔ آینده افغانستان و اهداف آن": بقلم پوهاند
داکتر محمد فاضل . ۹۴

در سیمینار شورای ثقافتی جهاد افغانستان

اساسات نظام آینده افغانستان روشن گردید

یا دداشت اداره :

دفتر مطالعات امورا افغانستان شورای ثقافتی جهاد افغانستان سیمیناری را تحت عنوان " سیمینار مطالعاتی درباره اساسات نظام آینده افغانستان " از تاریخ ۴-۷ حمل ۱۳۶۹ در اسلام‌آباد دایر ساخته بود. سیمینار را حضرت صیغت اللہ مجددی رئیس دولت عبوری مجاهدین افتتاح کرد. درین مجمع ۳۰ دانشمندان افغانی برای اولین بار به ابتکار یک مؤسسه افغانی گرد هم جمع شده و موضوعات مربوط به اساسات نظام آینده کشور را غور و ملاحظه کردند. دانشمندان که برای این سیمینار مضمون نوشته بودند عبارتند از :

- ۱- شیخ محمد آصف محسنی رهبر حرکت اسلامی افغانستان، ۲- سید نور اللہ عماد منشی عمومی جمعیت اسلامی افغانستان، ۳- فضل اللہ فیاض سابق استاد دیوهنخی شرعیات کابل فعلاً استاد دیوهنختون دعوت و جهاد، ۴- عزیز اللہ کوزی سابق مامور وزارت خارجه فعلاً مشاور سیاسی محاذ ملی اسلامی افغانستان، ۵- پوهانده محمد قاسم فاضلی سابق استاد دیوهنخی حقوق و علوم سیاسی کابل، ۶- حضرت محمدها تم المجددی عضو مؤسس شورای ثقافتی جهاد افغانستان، ۷- فاطمه یا سر رئیس تنظیم اسلامی زنان افغانستان، ۸- مولوی عبدالحمید کور دیخیل، ۹- مولوی احمد گل منشی جمعیت العلمانی افغانستان، ۱۰- مولوی سید محمد مصمیم سابق رئیس مدرسه جامع هرات فعلاً عضو شورای علمای حوزه جنوب غرب، ۱۱- صباح الدین کشکی، عضو مؤسس شورای ثقافتی جهاد افغانستان، ۱۲- پوهانده دوکتور محمد طاهر سبغی سابق استاد دیوهنخی حقوق و علوم سیاسی کابل فعلاً در امریکا، ۱۳- محمد صدیق رائد سلجوقی، عضو مؤسس شورای ثقافتی جهاد افغانستان، ۱۴- داکتر عزیز اللہ لودین سابق استاد پوهنخی اقتصاد دیوهنختون کابل فعلاً مشاور اقتصاد و مالی ریاست دولت اسلامی موقت افغانستان، ۱۵- نانی دوبری که در مسایل مهاجرین به ثور عام و در مورد زنان افغانستان بطور خاص مطالعاتی دارد، ۱۶- ولی احمد شیرزوی سابق استادانستیتوت دیپلوما تیک وزارت امور خارجه در حال حاضر مسئول دفتر مطالعات افغانستان در شورای ثقافتی جهاد افغانستان، ۱۷- اولیور روات متبغ مرکز ملی تحقیقات علمی در پاریس، ۱۸- محمد داوود مرید ما مور پروژہ انکشاف بین المللی امریکا برای تهیه کمکهای بشرواها نه به افغانستان، ۱۹- داکتر محمد اسحاق ساعی آمر عمومی کلینیک جبهه ملی نجات افغانستان در اسلام‌آباد، ۲۰- محمد علم فیض زاده سابق وکیل در ولسی جرگه فعلاً مقیم اسلام‌آباد، ۲۱- عبدالرحیم چیتراپی، سابق رئیس کارخانه جات جنگلک فعلاً مقیم پاکستان، ۲۲- عبدالملک جوهر صدیقی سابق رئیس محاکم کابل فعلاً مقیم پاکستان، ۲۳- عبدالجلیل وجدی ژورنالیست افغانی که فعلاً در کویت بسر میبرد، ۲۴- محمدرضا معلم زاده مربوط جبهه سید جگرن، ۲۵- مولوی عبدالحمید سابق آمر جبهات حزب اسلامی در کندز فعلاً مسئول دارالعلوم عربیه اسلامیہ در پشاور، احیاناً در میا حث، خواننده بانگاتی روبرو خواهد گردید که در خلاصه مقاله موجود نیست. برای رعایت امانت مباحث به عین شکل چاپ شده است.

گردید تا برای مهاجرین، مجاهدین و مخصوصاً برای نسل آینده افغانستان آزاد طریق معارف، معلومات عمومی و حفظ آثار و فایع جهاد خدمت نماید. درین اواخر چنین نظر بهای میان آمد تا در جوکات ثوری "دفتر مطالعات امور

بیانیه های افتتاحیه

محمد هاشم مجددی

شورای ثقافتی جهاد افغانستان چند سال قبل تأسیس

افغانستان "افتتاح گردد، این دفتر بعد از حقیق و مظلوم با این نتیجه رسیده یکی از طرق رسیدن به هدف توسط عسکرها و دعوت علمای و روحانی افغانی درین سیمینا رها، جسد خود آنها درین زمینه است. اگر آنجا بنگهدارند و در افغانستان در هر گوشه و کنار چنان گفتگوهای صورت بگیرد و بسیاری از مفکرین اروپایی و آمریکایی درین باره مباحثی ارائه میدارند و در مظلومانیت ما دست بازمفکرین و سوداگران دعوت بعمل آورده اند اما سمدان افغانی ظور تفکر آنان را ضمن بحثهای خود مظلومهاست.

چون که تخمین کام در تشکیل یک دولت قانون اساسی است لذا در مظلومانیت سوراخهای اولی سیمینا را خود را بد نظام اساسی آینده افغانستان احساس داد، سیمینا دوم بد امور قضایی که مرحله بعد از نظام اساسی است، سیمینا سوم بد امور معارف که بعد از آن مصلحت و عدالت و امنیت اهمیت زیاد دارد احساس یافتند و اگر آنجا بنگهدارند از قوانین، امنیت عدالت و انکشاف معارف به انتصاب دولت مینمایند سیمینا چهارم وقت این موضوع گردید، نظم، عدل، معارف و اقتصاد دهریان و بیان خاصی ضرورت دارد مردم از طریق مصلحت، بیانات و وسائل دیگر به آن گهی تا بنده همین اساس موضوع سیمینا پنجم سوری را مطبوعات تشکیل میدهد.

برای اینکه اساسات نظام آینده افغانستان بر بنیان قرار گیرد لازم است تا ۱۲ ساله جهاد در جامعه مظلومها بعد گردند در پرتو آن در باره اساسات نظام آینده بحث نماییم. روی همین ملحوظ بحث اول این سیمینا بر سر اینست که در این اجتماعات، اقتصادی و فرهنگی جامعه اختصاص یافته و در بخش دوم نظریات آینده افغانها را خواهیم دید که درجهاد مقدس و طبعاً انجام میدهند.

مردم افغانستان همیشه در داخل افغانستان با دشمن مبارزه میکردند و به ترک وطن و هجرت محتاج نمیکردیدند. درجهاد خود یکپارچه بودند و از بزرگان خود که مشرکاً با آنها جهاد مینمودند اطلاع میکردند. ولی این جهاد ۱۲ ساله با تمامه یافت تا یک قدرت بزرگ به شکست خود اعتراف نمود مگر مجاهدین بعد از شکست دشمن تا کنون هم موفق نگردیده اند که صاحب قیادت واحدی گردند. این اختلاف و تعارضات را شریکها جرت و بیرون بودن قیادت جهاد از وطن است و کشورهای همسایه که ۱۲ سال مساعدهت نمودند آخر الامر برای خود حقیق رهنمایی را قایل گردیدند که این تقاضای آنها غیر منطقی است. اگر آنها میخواهند که در مقابل این مساعدهت های شان در تعیین سرنوشت ما سهم بزرگی داشته باشند در مقابل کمترین شان قیمت گزافی را تقاضا دارند. مردم مسلمان افغانستان با این مفکوره ایما دارند که از داخل شده اند، آزاد زندگی خواهند نمود و با آزادی کشورشان را اداره خواهند نمود زیرا با این عقیده اند که مسلمان هیچگاه غلام کسی نمیکردند. مردم

ما با جهادشان قابلیت خود را به ما مینمایند نشان دادند. امروز در میدان سیاست نیز قابلیت نشان داده اند و رساله ها و نگارنده شماره ۱۲ سال جهاد خون یک ونیم میلیون شهید را کاشی کاشی کنند که در جهاد سهمی نداشته اند و با سهم ما معنی بوده است. دشمنان جهاد برای رسیدن جهاد ما دنگی کامل گرفتند و اختلافات تنظیمها و عدم وحدت نظریه رهنمایان تنظیمها پیش از پیش آنها را درین امر خریص میزند و چون میداند که اختلاف رهنمایان به نفع آنهاست به اختلافات دامن میزنند. ملت مسلمان افغانستان درین فرصت حاس و سرنوشت ساز بر تمام کسانیکه طی این ۱۲ سال لقب رعیما را کاشی کرده اند فرصت میداند که از تمام مظلومان و خواهشهای شخصی خود بگذرد و دست بدمت هم دهد تا کشتی وطن را نجات بدهد.

صبح الدین کشکی

دو هدف بزرگ جهاد ما (۱) اخراج قوای اشغالگری و سرنوشتی حکومت دست نشاندگان (۲) تأسیس یک نظام عدل و انصاف در کشور بوده است. هر چند ما برای سر رسیدن هدف اولی تا بدین دست نشاندگان، کمونیستی را سرنگون سازیم مگر با رهنمایان اقدام شورای ما که با اشتراک و مساعدهت علمای مسخرانجام میدهند برای اینست که مردم تا بیکه در کابل نمانند و خواهش مردم ما یک حکومت اسلامی بپسندند اما در آلمان در یک حلقه فکری قرار بگیریم و لازم است تا پیش از این برای پیاده نمودن جهاد نظام کارکافی کرده باشیم. این خواست عمومی مردم ماست که در افغانستان یک نظام اسلامی تشکیل گردد. مگر نظام اسلامی نیز مانند سایر نظامها تمام حدود زندگی مردم را تعیین نمینماید. هر چند که حدود زندگی مسلمانها بر اساس قرآن مجید و احادیث حضرت پیامبر، صلی الله علیه و سلم، و بصورت عام بر اساس شریعت اسلامی استوار است. مگر تفصیلات این اصول به اساس حکمتهای شایسته و بزرگ دین مقدس اسلام به اختیار امت اسلامی گذاشته شده است. بطور مثال احکام قرآن عظیم الشان و احادیث حضرت پیامبر، صلی الله علیه و سلم، امر را امر نموده است که برای پیشبرد امور جامعه به اساس مشوره اقدام نمایند. لیکن شکل و طرز این مشوره به امت اسلامی ارتباط دارد.

با تاسف باید اظهار کنیم که در تمام کشورهای اسلامی امروزه اهداف و نصب العینهای اسلامی در مقابل انکشافات عصر جدید با زیر پا شده است و با این ترقیها طوری مصالحه صورت گرفته است و با عدم مختلف زندگی این کشورها از مسیر اسلامی خودیکنلی منحرف شده است.

ما افغانها برای تشکیل جامعه جدید خود باید از اصول و روش آنها استفاده ننماییم و همچنان اجازه ندهیم که اسلام

پادشاهان و اشخاص مقتدر درین کشور بدون از نظام اسلامی به پیاپی ده نمودن نظام دیگری موفق نشده اند.

اصولاً همه یا قانون اساسی زمان پادشاهان مطابق اساسات اسلام تدوین شده است. قانون اساسی زمان ظاهر شاه طوری که اکثریت علماء در آن سهم داشتند مطابق اساسات اسلام تدوین شده است. بدبختی اینجاست که در سابق قوانین و دساتیر اسلامی در افغانستان نافذ بود مگر این قوانین تطبیق نمیگردید. ما اگر به صد هفتاد و نون سال زیم ولی قضا عملی شده نتوانند دردهای ما را دوا نخواهد کرد. الحمد لله نظام اسلامی مایک نظام جامع و کاملی است که تمام ابعاد زندگی بشر در آغوش آن جای میشود.

ما در اسلام چار اصل عمده داریم که علماء و مجتهدین ما از آن مطالب و احکام را استنباط و استخراج نموده اند. یک قسمت احکامی داریم که منصوص، ظاهر و واضح است دلالت واضح مینماید و به توجیه و تاویل ضرورتی ندارد. یک قسمت دیگر احکامی است که تحت منصوص و اصول اسلامی که عبارت از قرآن مجید و حدیث است پوشیده اند. علماء مجتهد تمام احکام را از قرآن مجید و حدیث و سنت رسول، صلی الله علیه و سلم، استنباط مینمایند.

اولین اصل قرآن عظیم الشان است و کلام آخرین خداوند بزرگ میباشد "ان هذا القرآن یهدی للنی هی اقوم" بهترین راه هدایت، موفقیت و راهیابی همین قرآن است. اصل دوم سنت قولی، فعلی یا تقریری حضرت رسول اکرم، صلی الله علیه و سلم، است. اصل سوم اجماع و اصل چهارم قیاس است. اصلهای سوم و چهارم هر دو از دو اصل اولی قرآن و حدیث آب میخورد. اجماع امت هم از عین قرآن و حدیث اخذ شده است. هر وقتیکه علماء و مجتهدین امت رسول اکرم، صلی الله علیه و سلم، در یک عرصه زمان به یک حکم شرعی همنظر میشوند این اجماع است و قیاس هم چیزی است که مجتهدین در آن مقایسه مینمایند.

مجتهدی که حکمی را استخراج مینماید باید بدین صفات اجتهادی داشته باشد و شروط آنرا تکمیل کند. در زمان رسول اکرم، صلی الله علیه و سلم، تمام صحابه مجتهد نبودند بلکه تعداد صحابه ای مجتهد معلوم بود.

من تعجب مینمایم که امروز بعضی علمایی پیدا شده اند که از خود اجتهاد مینمایند. من تمیذانم که این اجتهادها از روی چیست، بروی کدام منصوص استوار مینماید و به کدام اساسات استوار مینماید؟! امروز کسیکه در اروپا، امریکا، پاکستان یا هر جای دیگر قاضی یا وکیل دعوی میشود نمیتواند که حلالی را حرام نماید، بلکه مجبور است که مطابق همان دستوریات قانونی که در دست دارد حکم نماید. و تا زمانیکه مکتب و پوهنتون را ننخوانده باشد و تخصص خود را اخذ نکند و تجربه کار بدست نیابد و به وی اجازه تمیذانند که قاضی یا وکیل شود. پس چگونه هر کس

از همان حدود اعتدالی و وسطی که خداوند، جل جلاله، برای ما مقرر فرموده جانب افراط یا تفریط سوق داده شود، هر چند اینکار توسط کسانی صورت بگیرد که خود را علماء میپندارند و خطای مینمایند ولی با وجود آنهم ما معجبیم با رابوی قهقرا و تنگ نظری میکنند.

اسلام در ذات و جوهر خود برای آرامی بشر و انجام ابعاد مختلف زندگی آن نسبت به هر سیستم دیگر امکانات بیشتری دارد و حجت و طبعاً خدمت به مردم را خداوند جل جلاله اطاعت مسلمانان قرار داده است.

موسسه ایراکه ما در چوکات شورای ثقافتی جهاد افغانستان درباره مطالعات امورات افغانستان افتتاح نموده ایم خود را در جزئیات اعمار محدود افغانستان مشغول نخواهد ساخت، بلکه ما در نظر داریم که به همکاری و رهنمایی عالمان در ساحات مختلف زندگی کشور چنان اصول و شاخصهایی را وضع نماییم که از یکطرف برای بهبودی و توسعه اقتصادی، اجتماعی و سیاسی مردم ما مفید و مشرب باشد و از جانب دیگر این اصول و شاخصها با موازین اسلامی مطابقت داشته باشد و خدای نخواسته چنان نشود که بنا ما آنچه امروز مردم آنرا "ترقی" و "تکشاف" مینامند احکام اسلامی را زیر پا کنیم و یا مسخ نماییم.

اگر من بحیثیکه زور نالیست افغانستان شخصی که بیشتر از سی سال عمر خود را بحیثیکه مبصر و تحلیل گروضع مردم خود صرف خدمت نموده ام عرض نمایم، مصالح ما عالتساً چنین تقاضا مینماید که چنان یک پروگرام نظامی یا سیاسی طرح نماییم که برای ما تحت هدایت مجتهدین موقع تشکیل یک حکومت را در کار بیل بدهد. من تصور نمیکنم که مردم ما به این اهمیتی بدهند که حتماً با انتخابات نود و یک لویه جرگه تشکیل شود، بلکه آنها میخواهند که در وله اول بمشکلات ورنجهای شان از طریق شرافتمندانها تعهد داده شود و زمانیکه صلح در کشور تأمین شد، مهاجرین در قریهها و خانههای شان سکنا گزین شدند و زیر بناهای ویران شده کشور مجدداً عمار گردید بعد از آن مطابق بر موازین عدالت و انصاف انتخابات عامات عمومی انجام شود.

پروفیسور صبغت الله المجددی

رئیس دولت اسلامی موقت افغانستان

این سیمیناری را که از طرف شورای ثقافتی جهاد افغانستان برای اساسات نظام آینده افغانستان تشکیل شده است بنام خداوند بزرگ افتتاح مینمایم.

در دنیای بشری هر کشور و هر ملتی برای خود یک نظام انتخاب نموده است. و نظامی را که ملت مسلمان افغانستان بعد از مشرف شدن به دین مقدس اسلام انتخاب نموده است نظام اسلامی است. در تاریخ افغانستان دیده میشود که زمان مداران

آزمايش گرديده اند. جامعه متحرک و متحدما بسيار حقايق پوشيده نگاها داشته شده را آشکارا ساخت. بسياري ملتها از حالت لث ما درس عبرت گرفتند و ما حق و وظيفه داريم تا از حالات خود درس بگيريم و توجه جامعه خود را به حقايق آشکار شده و واقعيتهای احتماعی جلب بداريم که يقينا اساسات قوی و زبريناهاى مستحکم را برای مناسبات اجتماعى ما بعد از جهاد ديبا آورده ميتوانند.

قبل از اغاز جهاد و هجرت برای اشخاص محدودى اين چانس ميرميشد تا برای تحصيل و کسب مهارت های فنى به کشورهای خارج سفر نمايند مگر امروز بمليونها نفر از کشور به خارج رفته اند در فابريکها، مزارع، ورکشاپها، دکانهها و بازارها به انواع و اقسام کارهای شاق اشتغال دارند و هر کدام در جريان کار مهارت های جديدي را کسب مينمايند و علاوه بر اين آنها در باره مسائل سياسى و اجتماعى هر کشور اطلاعات جديدي بدست ميآورند.

تجارب زمان مهاجرت بر مناسبات اجتماعى آينده مردم افغانستان رنگ جديده خواهد بخشيد. آنها را از بسيار محدوديت ها و تنگنظريها نجات ميدهد. فکر خواهد کرد که تنها سيالی و همجمنی روابط اجتماعى نيست، بلکه بسيار زمينه های ديگري وجود دارند که آنها را با مردم قريه، شان، شهرشان، ولايت شان و حتی خارج مملکت با جامعه اسلامى در خيوش صورت ارادى يا غير ارادى شريك ميسازد.

تاريخ هزارساله افغانها مشحون از مبارزات جهادى است که افغانها بخاطر بخش اسلام و حفظ اصالت و روح وطنى اسلام نموده اند. افغانها با فاتحانى که اهداف پخش اسلام و حمايه مسلمانان را پيش ميبردند از صدق دل همکارى نموده اند.

کوشش مليونها مهاجر افغانى در ايران و پاکستان بهترين مظهر برادرى اسلامى ميباشد، اگر بعضى مايمل ضمنى را مستثنى نماييم همين روحیه اخوت اسلامى مهمتر بين عامل تحفظ افغانها در بين شرايط سخت و بحراني ثابت شده است. اخوت اسلامى که يك بار ديگر زبوتنه آزمون موفق بدرآمد و به حيث يك اصل پخته ثابت شده، ميتواند اساس مناسبات اجتماعى موفق و خوب به سطح ملي و بين المللى باشد.

اگر در افغانستان حکومت مطابق خواست مردم بميان آيد، از تمام تمايلات ملي و بين المللى مردم خود آگاهى خواهد داشت.

اگر حکومت آينده به مفهوم واقعى آن وسيع البنیاد بوده و اساس آن در جامعه مستحکم باشد، اجزای منظم و متعهد با آن ما ننددست و پاي کار خواهند نمود. اينکار در صورتى ممکن است که حکومت به اساس يك اتحاد قوی اسلامى ويک

آمد و سه چار کتاب را خواندم مجتهد شده ميتواند؟ اين در حقيقت خيانت به شريعت اسلام است. مجتهدين از يكجا بحاي ديگر سفر مينمودند، حضرت امام بخارى که صحيح جامع نموده از چند صد هزار حديث فقط چند هزار را جمع نمود. از يكجا بحاي ديگر سفر ميكرد تا حديثى را از كسى بگيرد. حضرت امام بخارى ميگويد: به محلى رفتم و براي من گفته شد که با فلان شخص حديثى است و آن شخص در مزرعه خود است. سوى آن شخص رفتم آنجا ديدم که اسپ آن رها شده و شخص مذکور در آن خالى خود را به شکلى گرفته که حيوان تصور نمايد در آن خوردنى است و پيش بيايد تا اين شخص او را دوباره بسته نمايد، پيش خود فکرت نمودم شخصي که حيوانى را قريب ميدهد از آن حديثى را نميگيرم اينقدر احتياط مينمود و هر حديثى را که مينوشت و ضبط ميگرفت دور کعبت نفل ميخواند و از خداوند طلب کمک مينمود: "خدايا مرا توان آن ندهي که از بيا ميرت حديثى غلطى را نوشته کنم."

عرض من به برادران اينست که اگر برای نظام اسلامى بعضى مقرراتى در جامعه نظام سياسى و اقتصادى اجتماعى و عسکرى در نظر بگيريم با پدرياس همين چار اصل که اسلام برای ما تعيين نموده است استوار باشد و خارج از آن غلط است.

مضامين

عبدالجليل وجدى

تعيين و اندازه نمودن مناسبات اجتماعى مردم بعد از جهاد واقعا يك كار مشكل است. زيرا در آينه "امروز" ديدن خط و خال روى پوشيده، "فردا" کار ساده و آسانى نيست. مگر از آنجا نيکه "ديروز" اساس "امروز" است و حوادث و واقعات امروز مبادى و اساس واقعات فردا را تشكيل ميدهد، لذا با تحليل حوادث امروزى و در نتيجه استنباط صحيح از حقايق اشکارا ميتوان بعضى نقشها را در باره مناسبات جامعه آينده در ذهن خود ثبت نمود. با بين ترتيب تجزيه و تحليل وقايع دهه گذشته، جهاد ارتباط آن با حقايق مهم تاريخى، حقايق زيادى را بدست ما داده ميتواند که در برتو آن کم و بيش يك خط روشن را در باره آينده، خویش ترسيم نموده ميتوانيم.

مبارزه اسلامى و ملي افغانها در تضعيف مورال روسها و همبينان شان آنقدر تحول آورده است که انقلابها از تعيين ارزش آن عاجز اند بلکه گفته ميتوانيم که راه دهه آهين افغانها با کندن قبر ما رکسيزم مسير تاريخ را تغيير داده است.

افغانستان طي ده سال گذشته حيثيت يك لابر اتوار دقيق و وسيع را اختيار کرده بود. درين آزمايشگاه هر تنوع ايدى لوزيهای سياسى، استراتيژىها و تکنیکهای نظامى همراه با وسايل گوناگون عصرى نظامى و سلاحهای کيمياوى

سپه د

درستن پسندیده، جامعه خودمیتوان از مهمان - نواری، میله های عنعنوی، محافل خویشی، جرگه ها برای از بین بردن منازعات قومی، سورت های محلی مثل کشتی گیری، بزکشی، رقص های محلی و اس ها یا دسمود، خوشخا نه با طلوع انقلاب اسلامی و دوام جهاد این رواجها بسوی تکامل و بیشتر محلی شدن و رنگ اسلامی گرفتن در جریان اقتصاد و در هر منطقه این عنعنات و رواجها شکل نشاندهنده، شخصیت افغانی معنا دهد میرسد و مردم مسلمان به این افتخارات ملی شان میبایست و برای انگتاف و توسعه آن سعی مینمایند، رسم و رواجهای ناپسند مانند جنگی، کبوتر - بازی، کبک جنگی، مرغ جنگی، آتش بازی و امثال آن از رواج های اندک زاده، توطئه، استعمار بوده که بخاطر پشتیبانی کشور و مصروف ساختن مردم بکارهای بیجا و بی مورد بمیان آمده است.

علاوه بر جهاد مقدس در تغییر رسم و رواجهای کشور عزیز ما پدیده تمدن ساز و انسان پرور هجرت نیز همراه بوده است. با شروع جهاد و تحولات و زوایای اشغالگری افغانستان به ملیونها تن از مردم شریف و متدین ما مجبور به ترک خانه و کاشانه خود گردیده و به پاکستان، ایران، اروپا و امریکا مهاجرت کردند. هجرت علاوه بر اینکه نظرهای تنگ و محدود گذشته را وسعت بخشید، اطلاعات ملی و بین المللی افغانها را نیز گسترش داد و آنها را به مرحله برداشت مفکوره های جدید جهانی رساند. آن عده افغانها بیکه در پاکستان و ایران زندگی مینمایند محصول آن عده که در کمپها بسر میبرند بسیار روابط نزدیک پیدا نموده اند. از یک طرف روابط مردمیکه از گوشه و کنار افغانستان آمده و در یک کمپ جایگزین گردیده اند مستحکم گردید، از جانب دیگر مفکوره و فرهنگ اسلامی توسط علماء و دانشمندان به آنها رسیده و از ذهنیت شان مفکوره های تاریک گذشته زدوده شد. زندگی مشترک در کمپها هم روابط اقوام مختلف را استحکام بخشید و هم رسم و رواج های ناپسند را از بین برد. جهاد و هجرت به عمق استعداد سیاسی در افغانستان پایان داد و مردم افغانستان را به چنان مرحله بلوغ سیاسی و فرهنگی رساند که از قیام تمام خرافات محلی و بومی رهایی یافتند و در روشنی فرهنگ دین و عنعنات معقول و پسندیده محلی اساس زندگی نوین سیاسی و اجتماعی را در افغانستان گذاشتند و در راه حاکمیت حقیقی اسلام و استقلال و خودارادیت به پیش میروند.

مولوی عبدالمجید

قبل از تشکیل جهات جهادی یعنی در زمان ظاهر شاه و دوره محدود جمهوری محمد داود در افغانستان بیکتعداد رواجها موجود بود که با شروع شدن جهاد اساسات غیر شرعی خود را از دست دادند.

جبهه مستحکم ملی به وجود آمده با شد در پهلوی گرد آوردن تمام قدرتها ی جهادی صلاحیت جمع آوری مغزهای فرار شده را بهم داشته باشد.

موضوع اعمار مجدداً افغانستان از همه مهمتر و حیاتی تر است، آن ملتی که از عهد، برآورده ساختن ضروریات اولی خود عاجز باشد از تسلط خارجی محفوظ مانده نمیتواند، آزادی عقیده و حاکمیت ملی خود را دیر یا زود از دست میدهد. با این اساس آبادی افغانستان جهادگیریست که باید بعد از خاتمۀ جهاد مسلحانه آن اقدام شود و به عبارت دیگر باید از جهاد فعلی مسلحانه به جهاد دیگری که جهاد سازندگیست داخل شویم. درین جهاد از همه بیشتر از تجارت ده سال گذشته خود استفاده مینماییم. نسبت به امکانات و وسایل خارجی بیشتر به ذهن و با زوی خود اتکا، میورزیم و خوشخا نه سختی های دوران هجرت ما را به پذیرش مشکلات و سختی ها و غلبه بر آن آماده ساخته است.

کشور جنگزده ما بیشتر از همه چیز به کمکهای بدون قید و شرط خارجی احتیاج دارد و ما باید ما هیتهای این کمکها را تشخیص نمائیم و آنرا به طریقه های مناسب بکار ببریم، ما هیئت کمکها این است که باید مطلقاً جنبه استهلاکی نداشته باشد، بلکه باید ممد فعالیت های تولیدی ما واقع گردد و این ما هیئت کمکها اساس خوبی برای روابط ما با کشورهای خارجی و موسسات بین المللی شده میتواند.

برایلمهای مهمی که اثرات آن برای فرد، فردیک جامعه متوجه میتود بصورت خاص مورد توجه تمام اقرا دیگ ملت فرار میگردد که موضوع اعمار مجدداً افغانستان نیز از همینگونه پرا بلعها است که تمام فکرها و دستها را بکار می اندازد.

بالاخره عقیده اسلامی مشترک، اخوت اسلامی و حاکمیت ملی، حفظ تمامیت ارضی، التیام زخمهای بیستام ملت و اعمار مجدداً افغانستان و بران شده آن اهداف مشترکی است که اساس قوی مناسبات اجتماعی فعلی و آینده ما را تشکیل میدهد.

سید نورالله عماد

مبارزه ملت مسلمان افغانستان در برابر استعمار جهانی و جنبش نظامی، سیاسی که میتوان آنرا بحیث یسک پدیده سیاسی جدیدیا دسمود در تاریخ ملت فهومان افغانستان و تمام ملل آزاد دخواه و مظلوم یک باب جدیدی را گشود. و در ایستادسیاسی، اجتماعی، فرهنگی، نظامی و اقتصادی افغانستان تحولات عمیق بنیادی را ایجاد نمود که هیچیک از حدود زندگی مردم افغانستان ازین جنبش بی بهره نمائند. از اثرادامه جهاد و بلند رفتن سطح آگاهی مردم ما رواج های ناپسند کم و رسم و رواجهای پسندیده روبه ازدیاد

قدرخواهی یک بار دیگر در افغانستان به روی صحنه آمده است، مگر آمدن این مرتبه، شان در چنان جامعه‌ی است که ترس کبکهای دیموگرافیک آن در اثر جنگ ده ساله مبدل گردیده است.

در افغانستان یک زعامت جدید روبه تشکیل است. رهبران جدیدنه از طبقه بلندا ر سطوکرات استندونه از طبقه عنعنوی زمیندار بلکه در حقیقت این زعامت جدید عبارت از علمای دینی یا طبقه شهری روشنفکرو یا کلانشوندگان محلی میباشند.

بعد از جنگ ده ساله این منکمل خواهد بود که قوماندان محلی فعلی که در سابق یک شخص گمنام بود در روش همان کلاشوندگان قبلی را بگیرد و برای تقویه قوم و مردم خود از تفرقه‌های سیاسی استغاده نماید.

با این ترتیب مقام و حیثیت عنعنوی قدرت در افغانستان برای توأمیست قرابت‌های سیاسی و رقابت‌های سیاسی حکم یک انگیزه را بخود گرفته است. معمولاً یک صاحب رسوخ محلی که سابقاً گمنام بود اکنون چندتن از اعضای فامیل و دهقانهای خود را با خود یکجا نموده با داخل شدن بیکی از تنظیمهایی که بایک تنظیم دیگر در منطقه در رقابت است یک مقدار قدرت برای خود کسب مینماید. تنظیمی که این شخص بآن داخل میشود آنقدر پول و سلاح برایش میدهد که خود را از رقابتین و مقررات جدید با لاریبنداند. این کلانشوندگان محلی که سابقاً گمنام بودند و قبلاً از جنگ شاید کدما مقام و حیثیت سیاسی نداشتند، امروز با مس پیوندهای سیاسی خویش سلاح دریافت نموده و خود را بحیثیت یک چهره جدید بمیان آورده اند که کار بمیان آوردن یک بدیل سیاسی بلندا را دستهبندیهای سیاسی در مقابل تنظیم سیاسی مسلط در منطقه را مشکل میازد. این صاحب رسوخان که سابقاً گمنام و فاقدیک ساجه سیاسی وسیع بودند نده فیودالها هستند و نه اشخاصی برآمده از جهاد بلکه حیثیت شبکه‌های مستقل برایشان کافیت که کار تشکیل یک دولت را در آینده به دشواری مواجه سازند.

جنگ یک توازن جدید قبیلوی و قومی را به وجود آورده است. از ۱۷۴۱-۱۹۷۸ (۱۱۳۱-۱۳۵۷ هجری شمسی) یک کنفدراسیون قبیلوه درانی دولت مرکزی را بصورت عنعنوی در دست داشتند، در مقابل بیشتر اعضای حزب کمونیست که در آن خلقیها تسلط بیشتر داشتند از غلجایی ها و پشتونهای شرقی بودند. پس در کودتای کمونیستی شور ۱۳۵۷ از ابتدا موضوع انتقال مگیری غلجایی ها از درانیها نمایان بود. از جانب دیگر اکثریت رهبران اتحاد هفتگانه مقیم پشاور یا غلجایی اند (مثل انجنیر گلبدین حکمتیار، استاد سیاف و مولوی محمدی) یا از پشتونهای شرقی اند مثل محمد یونس خالص. از سر رهبردیگر دوی آن با غلجایی ها ارتباط

مردم افغانستان قبل از شروع شدن جهاد مخصوصاً در مناطق پشتون نشین، زمانیکه محافل عروسی برپا میداشتند کم از کم هفت روز متواتر مردم را جمع مینمودند برخی دهل میردند و سعادی از جوانان با لباسهای مخصوص اتن مینمودند و تعدادی هم به خواندن و سرودن اشعار محلی میپرداختند که در اینگونه محافل به هزارها و لکها رویه صرف میشد و دهها کا و کو سفند بچ میگردیدند و ما نیز که جهاد اسلامی بمعنای روسهای اشغالگر آغاز کردید تمام این رسمها را از زمین بردو همین روا جهاد شکل دیگری اجرا میشوند. مثلاً بجای اینکه در محافل عروسی دهل و ساز بزنند و اشعار و قصه بخوانند، علماً احکام دین را به مردم درباره نکاح و ازدواج بیان میدارند و بجای اینکه دهها کا و کو سفند را لال کنند صرف به خلال کردن چند مرغ اکتفا میکنند.

تا حالا بیکه معلومات در دست است در بین قبایل افغان دشمنی‌های مابقیه در موجود بود و با شروع شدن جهاد اسلامی تمام این دشمنی‌ها فراموش شده با لای آنها پای مانده شد. یکی از تأثیرات جهاد این است که جریان عقاید مردم بیشتر از سابق سوی احیای سنتهای اسلامی جلب شد بطور مثال قبل از جهاد اسلامی اکثر مردم مخصوصاً جوانان ریش خود را میتراشیدند مگر بعد از جهاد احیای سنت نگهداشتن ریش را وظیفه اساسی خود دانسته و به بسیار محبت به نگهداشتن ریش اقدام نمودند.

مگر بنگاه چیزیکه ملت محادها را خسته ساخت نهها و تنها اختلافات بین گروه‌های جهادی است. حتی اختلافات به سرحدی رسیده است که ذهنیت‌ها را علیه محاهدین مکدر ساخته است و در برخی از مناطق آوازه‌بایی بر ضدشان شنیده میشود. باینده صراحت بگویم که درین اواخر انگیزه محبت محمد ظاهر شاه پادشاه سابق افغانستان در قلب مردم ریشه دوانیده مگر نمیدانم که این فیصله عرش است، تبلیغات عرش.

اولیویه روا (محقق فرانسوی)

میخواهم درین مضمون به سه تحولی که در اثر جنگ در افغانستان بمیان آمده است اشاره نمایم. (۱) سیاسی شدن جامعه، (۲) تغییر در توازن قومی و نژادی، (۳) بنای یک جامعه جدید.

نهضت مقاومت افغانستان در مقابل کفار و دولستان از یکطرف و در بین زعامت نسبتاً عصری ساخته مفکران دینی تنظیمهای مقیم ایران و پاکستان و بین طبقه دهقان کشور از جانب دیگر حیثیت را بظهور و ظاهر داشته است. که در نتیجه آن بین تنظیمهای عصری سیاسی و جامعه متشکل یک ترکیب غیرعادی بمیان آمده است.

بعد از اخراج قوای شوروی، اجراء و قسمتهای قدیمه

حالیکه جوانان دیگر افغان یا در مکاتب پاکستانی و یا تحت پروگرامهای تعلیم و تربیه، کشورهای غربی تعلیم و تربیه حاصل نموده اند. تعدادی از ملاحا در پاکستان در مدارسی که از طرف وهابیهها تسویل میگردد تربیه شده اند و تحت این نوع تعلیم و تربیه، مذهب عنعنوی افغانها (حنفی) از نظرا فتناده است. زنها در کابل نسبت به سابق آزادتر اند مگر خواهی هرهای شان در کمپهای مهاجرین نسبت به روستاهای خود بیشتر مقید شده اند با این سبب بین این دو طبقه، روشنفکران صله زیاد ایجاد شده است. اینک بگذریم قسمت اعظم مهاجرین را دهقانها تشکیل میدهند و با وجود تلفات زیاد جنگ نسبت موجودیت شرایط خوب صحنی در کمپها تعدادشان روبا زیاد است. حتی در هنگام عودت این مهاجرین اگر شرایط عادلانه استملاک هم موجود باشد، آیا برای تمام این مردم زمین بحد کافی خواهد بود؟ و ازین سبب مسایل اجتماعی به مسایل اقتصادی اعمار مجددا ارتباط پیدا میکند.

مباحث

قبل از وقعه، نان چاشت وقت مباحثات بود و راجع به مقالات خوانده شده بحث صورت گرفت.

عصا: در قسمتهای جنوب کشور یک قانون بنام گذاره است که اصل علمی و شرعی ندارد. مثلا حکم قتل در اسلام قصاصی است مگر در جرگه فیصله میشود که قاتل یکی از اعضای خانواده، خود را به نکاح خانواده، مقتول در آورده این یک اصل غلط است.

محمدهاشم مجددی: از نگاه شریعت در مورد قتل عمو نسبت به قصاص بهتر است و خواستن دیت اصل شرعی دارد و اینکار نیست که دوستی را میان میآورد و بسوی گذشت بیشتر رهنمایی میکند. از لحاظ قانون هم اگر دو نفر بین خود صلح مینمایند بهتر است از اینکه بوسیله قصاص دشمنی ابدی بین شان پیدا شود.

فیض زاد: در رابطه به مقاله آقای عماد باید بگویم که تا جاییکه بنا بر ریخ افغانستان دیده میشود هیچ جرگه بی نیست که در آن تعدادی از علما اشتراک نورزیده باشند حتی در جرگه زمان امان الله خان که مردم آنرا بدمیگویند، تنها در جرگه سال ۱۳۰۳ هـ صدفراز علما و روحانیون اشتراک داشتند و اکثر نقاط بیانیته، امان الله خان را که مخالف شریعت میدانستند رد میکردند.

از آقای وجدی سوال مینمایم که تا جاییکه تا ریخ افغانستان نشان میدهد احمد شاه با با خرغه، مبارکه را از فیض آبا بدبخشان به کندها برده نه از ترکستان یا جای دیگر. تردی بعضی از اشخاص کم معلومات این ذهنیت ایجاد شده بود که اگر بگویم که احمد شاه با با خرغه، مبارکه را از بدخشان به کندها آورد کار خوب نخواهد بود. زیرا از یک گوشه کشور به گوشه دیگر کشور برده است. در حالیکه این ذهنیت

خانوادگی دارند ما ننصیبت الله مجددی و پیرسیدا حمید کیلانی، تنها استاد ربانی پشتون نیست. در حکومت انتقالی لی معاهدین نیز هیچکس از نسل سچه درانی نیست. رژیم کابل و اتحاد هفتگانه عمدتاً غلجایی هاند.

تغییر و تحول در بیلائش قومی و قبیلهای خاصیت دیمو-گرافیک، نیز دارد. با وجودیکه ارقا و احوالیه های قباصل اعتماد در دسترس نیست چنین معلوم میشود که قسمت اعظم مهاجرین پشتونها هستند قسمت مهم پشتونها که طی صدسال اخیر در قسمتهای شمال کشور سکنا گزین شده بودند، اکنون یا به قسمتهای جنوب افغانستان رفته و یا به پاکستان مهاجرت کرده اند. و زندگی کوچی ها که برخی از افغانها چنان زندگی داشتند تقریباً زمین رفته است. لذا وزن و ثقافت پشتونها که در سابق بصورت عنعنوی با نفوذ و مقتدر بودند فعلا تقلیل یافته مگر این ادعای شان که پشتونها جلور و ورهنما هستند ازین شرفته است.

جنگ در راه تبار زسا بر گروههای قومی اثر زیادی داشته است. رژیم کابل چنین تلقین مینماید که تبلیغ اصطلاح ملیت برای تبار سیاسی غیر پشتونها میباید. هر چند این سیاست بر جمع آوری مردم به اطراف رژیم موفق نگردید زیرا رژیم اکنون نیز رژیم پشتونها دانسته میشود ولی اینکار بیداری جدید قومی و نژادی را بعمیان آورده است. قبل از جنگ مردم غیر پشتون عنعنیه نگهداری اسلحه را نداشتند مگر جنگ با آنها فرصت داد که اسلحه داشته باشند و آنرا استعمال نمایند و کفایت نظامی بعد ازین منحصر به پشتونها نباشد. جنگ تباری قومی هزاره های شیعه را که قبلا در برابرشان تبعیض موجود بود قوت بخشید، این مردم از انقلاب اسلامی ایران حمایت نموده و تحت تأثیر آن در پی تقویه خصوصیات قومی و مذهبی خود برآمدند.

سخن قابل توجه اینست که ترکمنهای افتاده در سرحد شوروی سخت در حالت مخالفت با شوروی باقی مانده اند و دلیل آن شاید این باشد که اینها در دهه دوم بین قرن از شوروی فرار نموده اند، گروههای لسانی دیگر مانند بلوچها، نورستانیها و پشه یی ها ظاهراً در دوران جنگ کدام آگاهی خاص و خصوصیت قومی نشان نداده اند.

مگر سوال بزرگ اینست که آیا روحیه "وطن دوستی" و "جهاد" افغانها میتواند بر اختلافات قومی و نژادی غلبه حاصل نماید؟

انقلاب و جنگ در طرز حیات اجتماعی نیز تغییرات زیادی را بعمیان آورد. یک طبقه تعلیمی فته متوسط تحت اداره حزب دیموکراتیک خلق در کابل و تحت اداره رهبران مجاهدین در کمپهای مهاجرین جای مردم دانشمند را گرفته اند. مردم تعلیمی فته کابل که حتی ملی گرا و دشمن شوروی هم استند با زهم زیر یک نظام تحت تأثیر شوروی تربیه شده اند در

و عاداتی که با اساسات اسلام مطابق نیست درجا معه خود داریم، مگر من شک دارم که تمام عادات و عنعنات ناپستند از جامعه ما رخت بر بسته باشد، آنچه مقاله نویسان فرمودند شاید صیغه آرزومندی را داشته باشد که ما تماماً میخواهیم که عادات ناپستند از میان برود. این تحلیل های خوشبینانه که تمام عادات و رواج های ناپستند بوسیله جهاد از بین رفتند است فکر میکنم کاملاً معرون بحقیقت ناپسند و درین کتقراست این موضوع که در قواسم اینده چگونه برای از بین بردن آن کار صورت گیرد باید سوچه ما را بخود جلب نماید.

چینزایی: برای نجات افغانستان چه باید انجام دهیم؟ امروز ما احزابی که در داخل افغانستان تشکیل شده اند و این احزاب راست و چپ که خارج از افغانستان تشکیل شده اند، اینها در نظرو عمل تا کدام حد مصالح ملی و اسلامی افغانستان را در نظر گرفته اند؟ ملت امروز به حالت بریادی رسیده است، مملکت در حالت تجزیه قرار دارد، جنگ داخلی در جریان است، امروز ما باید بگوییم که چگونه اختلافات حرب و جمعیت را از میان برداشته میتوانیم؟ چگونه میتوانیم خود را از تحت تأثیر آ.اس.آی پاکستان رهایی بخشیم؟ چگونه میتوانیم خود را از تأثیر دولت ایران نجات دهیم؟ چگونه میتوانیم بلانهای غلط سی.آی.ای را دفع نماییم؟ چگونه خود را از تحت تأثیر وها بیت سعودی برهائیم؟ و چگونه میتوانیم یک حکومت ملی اسلامی به اساس شریعت محمدی و مطابق اصول فقه حنفی تأسیس نماییم؟ چگونه دارای جها در اکه پول بیت المال است از جیبهای اشخاص بیرون کنیم؟ دوست فرانسوی ما که ابراز نگرانی نمودند باید بگویم که جای هیچگونه تشویش نیست، ملت ما را مسایل مشترک بهم پیوند داده است اسلام آنها را یکی ساخته است، باین اساس مردم ما به دارای یکدیگر تاج و زینت ما نیستند، برادرها با ایداز زندگفتن ها یکدرد و تنها به وقایع غور نمائند.

محمد هاشم مجددی: تاریخ زمانی فایده دارد که از اشتباهات گذشته استنباط بگیریم. ما گفته نمیتوانیم که در سابق محاکم ما خوب بود یا نبود، امروز هم در افغانستان ادعا میشود که محاکم شرعی وجود دارد مگر محاکم مروزی از شریعت بسیار فاصله دارد، سابق هم همه چیز خوب نبود و همه چیز بد نبود حال هم همه چیز مطلق خوب نیست و همه چیز مطلق هم بد نیست.

داکتور لودین: من نظریات محترم شینواری را تأیید میکنم، سوال من از وجدی صاحب اینست که ایشان فرمودند که پاکستان باید برای مهاجرین در پارلمان کرسی قایل میشد، اگر برای افغانها در پارلمان کرسی داده میشد، افغانها چگونه و در تحت چه شرایطی آنرا قبول میکردند؟ همچنان ایشان فرمودند که باید مطابق خواست مردم حکومتی تشکیل میگردد، این حکومت چگونه خواهد بود و درین رابطه چه پیشنهادها دارد؟

غلط است، چون کندها در آنوقت مرکز نبود، استحکامات داشت و هر چیز در آن بود، پادشاه وقت هم خودش غازی بود که چندین مرتبه به هند لشکر کشیده و فتوحات کرده بود، لذا لازم دید که خرقه مبارک را سیرک آید کندها برسد.

کمال شینواری: عرض من یک عرض عمومیست امروز افغانستان حینیت یک مریض را دارد و مریض وقتیکه نزد دکتر میرود مریضی خود را بیان میدارد، ما باید که بر دردها انگشت بگذاریم و علاج و تدابیر خود را آغاز نماییم، در مورد اعمار محدود باید انیم که از کمکیها چگونه باید استفاده شود این سمینار باید درباره غور نماید. موضوع دیگر اینکه آقای عماد گفتند که مسئولیت تربیه اطفال بدوش زما مداران سابقه بود، بدون شک زما مداران سابقه درین قسمت مسوول اند اما از نظر شرعی والدین بسیار مسئولیت دارند. دیگر اینکه در مضمون محقق فرانسوی آمده بود که در شخصیهای افغانستان اکنون تحول آمده است و ما حبر سوخان دیروز، ما حبر سوخان امروز نیستند، بنظر من اگر این عنصر جدید صالح و مصلح باشد که هیچ فرقی نمیکند ولی اگر چنانکه عنصری باشد که به وسیله تفنگ قدرت را حاصل نموده و ظلم و استبداد کرده باشد و اکنون هم قدرت در دست او باشد پس باید بعضی تدابیر سنجیده شود.

محمد هاشم مجددی: درین شکی نیست که تربیه اولاد بدوش والدین است مگر اول باید در و مادر تربیه شوند تا اولاد خود را با اساسات اسلامی تربیه نمایند. واقعاً ما هدایا و اشخاصی که در شخصیت آنها را عوض نموده وجود دارند، برخی رواج های بدی را که یا دین ما بیرون شیر محیط هجرت نیز امیبا ند پس این بسیار مهم است که سنجیده شود که نسل امروز که در حال حاضر تربیه شده اند چگونه برای زندگی نمودن فردا در افغانستان آماده گردند. چیزیکه مولوی صاحب عبدالحمید گفتند که عروسی ها از بین رفته فکر میکنم کار خوبی شده باشد زیرا حضرت رسول، صلی الله علیه و سلم، میفرمائید: شما اعلان عروسی خود را بنما بید هر چند که به وسیله دهل و دایره هم باشد، اعلان عروسی بود و اصل شرعی نداشت با ایداز میان برود، مگر در اعلان عروسی با حوشی، ما و شما خبرداریم که رسول اکرم، صلی الله علیه و سلم، در اعیان دوشنها ترانه های از صاحب شنیدند در اعیان دوشیها و چوبیازی شانرا تماشا کردند حضرت بی بی عایشه، رضی الله عنهما، فرمودند اگر تو میخواهی ببینی بیا و حضرت بی بی عایشه به شانه آنحضرت، صلی الله علیه و سلم، تکیه نمودند و تیزه باازی حبشیان را تماشا کردند، و این چنان خوشی است که باید بین ما حفظ شود، مگر ازین خوشیها باید بیدنگل سالسم آن استفاده نماییم و با خلاقیتها را از زمین ببریم.

کشکی: ما با شرحها دستوجه شدیم که ما یک سلسله رسم

وفا سبب دندېس چکونه ملت افغانسان طرف دوماه درمقابل روسها بديا ايسا دندوا زشرق تا غرب وار شمال تا جنوب کشور بخا طرا علاي کلمة الله بجهاد غا زکردند. اگرما تحت تربيه، فاسدقرا ر ميذا شيمورما مداران ما فاسد ميبودند تا يداصلا جهاد شروع نميشد، بکنطري بجهاد مي اندازيم هستند تعداد محدودی که با ما س مکتب توحيد خود را علمبرداران جهاد ميخواهند يا آنها بودند که در کوهها جنگ ميکردند؟ بنظر آنها يا يکسی ديگری جنگ نکرده باشد، با وجودیکه زن و مردهم جنگيدند ما يا بيدر نوشته های مان چنان الفاظي را بکار نبريم که بیک سلی هزار روی افکار شود، بگذاريد که بر سر یک دشمن بگويم و در یک راه روان شويم.

محمد هاشم مجددی: وقتیکه رژيمهای گذشته گفته ميتودمطلب واضح است.

عزيز الله کززی: چرا نام اشخاص ورژيمهای گذشته بصورت مخفی گرفته نمي شود.

محمد هاشم مجددی: ما محمود غزنوی را در ردیف امير عبدالرحمن خان قرار داده نمي توانيم.

عزيز الله کززی: کاشکی امير عبدالرحمن خانی هم ميدانستيم.

مضامين

مجله هاشم مجددی

تقوييه، روحيه، ديني، رجوع بخداوند، خل حلاله، تقويه، معكوره، آزادی و آمادگی برای قربانی، غيرو تحمل در مقابل شدايد، اما دگی مقابله در برابر حاکم ظالم، حاصل نمودن نام نیک و درخشدن در جهان، تحولات مثبتی است که از جهاد ۱۲۵ ساله نصیب ما گردیده است، ار دست دادن بعضی ارزشها مثل احترام به بزرگان و شفقت بر حردان، پیدادن برخی دشمنیها بین ما هدين پيدا شدن شعب غير معقول شطيمی، خودخواهی و خودپرستی برخی ارزشهای جدید و بعضی قوماندا نها، شهرت طلبی، کسب عادات غير اسلامی از کشورهای غير اسلامی، گرویدن به افکار مخالف افکار عامه مردم، از عادات منفی است که بالای عده، اثر گذاشته است. طی ۲۵ ماده خطوط اساسی نظام آینده منحص می شود: در نظام آینده ما هی میراثی و مشروطه جای ندارد، ما مدولت آینده افغانسان از طرف اهل حل و عقد گذاشته میشود اهل حل و عقد که طرف اعنما مردم هستند با بید تقوی، تجاوت و علم داشته باشند، تسلیم بودن مطلق بحکم خدا و شریعت، یقین کامل بارزش انسان و اینکها و خلیفه روی زمین است، از بین بردن تمام تعصبات لسانی، ستمی، سزا دی و عقیده وی، برابری انسان، احترام کامل بحقوق انسان، تشکیل جامعه بر اساس عدل و انصاف، حکومت و حاکمیت بر اساس شوری، تمام مردم به یکسان خلق شده و پندیده خداوند میباشد، وحدت فامن نیکیختی جامعه است، حاکم مطلق خداوند بزرگ جل جلاله، میباشد، حکومت امانت و مسئولیت

وجدی: زمانیکه ما افغانها به یکدیگر کسان مهاجرت نمودیم با یک روحیه خاص با اینجا آمدیم و تحت تأثیر آن فشارهای جهاد آمدیم که با ما بدون سرحد را تقاضا نمینمود، مگر پاکستانی ها برای ما محدودی را قایل شدند و اظهار داشتند که شما ملت جدا هستید، از همین سبب است که ما میگوییم که اگر ما مطابق اخوت اسلامی اینجا هستیم ما باید سرحدی نباشد و در آن صورت ما حق داریم تا در پارتلمان پاکستان دارای کرسی باشیم موضوع حکومت آینده افغانستان هم نزد من مجهول است. یعنی هیچکس گفته نمیتواند که حکومت آینده افغانستان چگونه بایا بید باشد.

داکتر لودین: عقیده من اینست که در گذشته حلاقی در تدریس علوم دینی در مکاتب وجود داشت، نتیجه این تربیت دینی این بود که کمونیستها با تمام قدرت پا زده ساله ۱۰۰۰ فقط ۳۵۰۰ خلقی و پرچمی داشتند و تعداد دغله بی هزار ۱۰۰۰ نفر تا وز نمیکرد. یعنی در یک کشور ۱۵ ملیونی که همه مسلمان بودند تنها ۴۵۰۰ کمونیست موجود بود. موضوع دیگر مسئله خان، ارباب و ملک است که غالباً تفتیح میشود مگر من میخواهم از دانشمندان علوم اجتماعی بشنوم که موجودیت ملک و ارباب در خوبی و بدی کشور چقدر نقش دارد؟

ملک شب و روز غم مردم را میخورد، ز دزدی جلوگیری نمینماید، به مهمانان غذا تهیه نمینماید، مشکلات مردم را حل نمیکرد، که با این اساس اربابی جز مسایل ملی بود. در باره میله ها و اعیان دبا بگویم که اشخاص فاسد برخی اعمال غیر شرعی را انجام میدادند و این دلیل آن نبود که میله بد بود. میله ها و بارها از لحاظ کلتوری اهمیت زیادی دارند و با بید همیشه حفظ شوند.

ببرک زی: در جامعه ما بعضاً چنان عنعنات عمیق وجود داشت که در شروع جهاد در نظم جامعه یک رول خاصی را بازی نمودند مثلاً در جنوبی، ما هدين تمام اوام گورد آمدند و سنگ گذاشتند که ما در مقابل یک قدرت بزرگ جهاد همیشه بیم و دشمنی های سابقه میگذریم، سنگ دیگر این بود که دشمنیهای سیاسی تنظیمها در صف جهاد ما رخنه نخواهد نمود، اقدام مهم دیگر تشکیل اربکیها بود که در حدود دو هزار نفر امتیت با حان آزاد شده را بعهده داشتند اگر این عنعنات حفظ گردد برای نظام آینده افغانستان مفید خواهد بود.

عشرتی: مردم افغانستان همیشه در مقابل تجاوت قیام نموده و با شها مت جنگیده اند. اما میداست که جهاد ما چنان اثری بر ما بگذار که بعد ازین ظلم داخلی راهم قبول نکنیم.

عزيز الله کززی: دریتجا گفته میشود که رژیمهای ظالم و ما سد گذشته که درین سلسله اعلیحضرت احمد شاه با، حاجی میرویس خان، محمود غزنوی هم داخل میشوند اگر آنها برای نسلهای ما بعدشان تربیه صحیح ندادند و اگر آنها خودخواه

است، هرانسان حق دارد که دارای زندگی آرام بوده و کسب خلال داشته باشد، منابع ثروتهای طبیعی و کسبی امانی است که فرد و دولت در حفظ آن مسئولیت دارند. توجیه کامل به تریبیه مردم، نامین آزادی فکری و عقیده، برای زن و مرد از نگاه تربیت حقوق عادلانه در نظر گرفته شده، مسئولیت شخصی است و جزا دادن به وابسگان محرم در اسلام حوازن ندارد، اقلیتهای غیر اسلامی در دولت اسلامی حقوقی سایر افراد دارند، فضا یک فوهه حادثا است، رئیس دولت هرگاه از احکام شریف و مواد قانون اساسی سرپیچی نماید به اکثریت دولت آرای حوری محاکمه میشود، رئیس دولت حدرا عظم را در دوره استقالی حوری تعیین مینماید.

محمد صدیق راشد سلجوقی:

طرح قانون اساسی اسلامی را طی ۱۵۹ ماده تقدیم مینماید که فصلهایی دارد در باره احکام عمومی، نظام حکم، شوری، ریاست دولت، دستکاه اجرایی، ولایت، حوا بملح، نظام احکامی، نظام قضایی، طریق تعلیم و تربیه و سیاست خارجی. بر استناد احکام اسلامی، اساسی دولت اسلامی را عقیده اسلامی میدانند، رئیس دولت فرمانی را خلاف شریعت صادر کرده نمیتواند. در مسائل اختلافی نظر رئیس دولت قابل قبول است، تمام اصابع دولت اسلامی دارای حقوق مساوی میباشد، دولت درین افراد تفاوت قابل ندیده نمیتواند، دولت شریعت اسلامی را بر تمام اصابع نافذ میکند، زبان عربی زبان اسلامی بنده میشود، احکامات شرعی کفایت میکند، تمام مسلمانان مسئولیت اسلام را دارند. در اسلام اشخاصی بنا بر حال دین وجود ندارد، دعوت به اسلام از وظایف دولت اسلامیت، کتاب، سنت، اجماع و عقاید چار اصل قابل قبول برای احکام شرعی میباشد، برای هیچکس بدون حکم محکمه جزا داده نمیشود، هرکس ریکه انجام نمیشود یا بداسیس شرعی داشته باشد، وسیله در راه حرام، حرام است، نظام حکم یک نظام مواخات است، حکم مرکزیت و اداره غیر مرکزی، رئیس دولت و اشخاص دیگر مساسی به وظیفه گماشته میشوند که مواخات را بر عهده دارند، مسلمانان حساب حقوق اجتماعی و فردی خود را از زمانه مداران خواسته نمیتواند، مسلمانان برای حسابگیری از زمانه مداران ویا برای رسیدن به قدرت از جانب مردم، حق تشکیل احزاب سیاسی را دارند، اختیار از آن خداوند است و نه از مردم، و قدرت در دست مردم است و انتخاب رئیس برای مردم فرضی است. دستکاه دولت هفت پایه دارد: رئیس دولت، معاونان، والیان، قاضیها، قوای اجرائیه، قوای ملحق و شوری. آن اجتماع که برای دادن رای و مشوره از مردم نمایندگی مینماید شوری شمرده میشود، اعضای شوری از جانب مردم انتخاب میشوند، هرکس که دارای تابعیت بوده به سن رشد رسیده باشد عضو شوری شده میتواند، شورا صلاحیت های اسلامی

زیادی دارد مانند مشوره دادن، برسان نمودن از اعمال دولت، حسابگیری از کارهای دولت، سرکینه نمودن کاندیدهای ریاست دولت، رئیس دولت در مورد تنفیذ احکام شرعی از ملت نمایندگی مینماید، قسولی ریاست دولت یک امر اختیار است، هر مسلمانیکه تا قبل یا شوریس رشد رسیده باشد مرد یا شویان حق دارد در انتخاب رئیس دولت سهم بگیرد، اگر رئیس دولت به دولت خارجی انکاء داشته باشد چنانچه شخصی رئیس دولت اسلامی شمرده نمیشود. ملت رئیس دولت را انتخاب مینماید، و زمانیکه انتخاب کردید بدون موجب شرعی بر طرف شده نمیتواند. رئیس دولت در صورت فرامین شرعی یا بنده احکام شریعت، دوره ریاست دولت تعیین نمیشود و زمانیکه حافظ شریعت و نفاذ دهنده احکام آن باشد در مقام خود مینماید، رئیس دولت در صورت ارتداد، دیوانگی، فاسق شدن و ضعف از مقام بر طرف شده میتواند.

دستکاه اجرایی دارای دو دستکاه نفاذ احکام و اداره مصالح امور میباشد. اداره نفاذ احکام در امور داخلی و خارجی رئیس دولت را مساعدت مینماید. اداره مصالح امور به احتیاجات و خواستههای مردم کوشش میدهد، والیهها از طرف رئیس دولت تعیین میشوند ولی به موزین بر حسب تواناییین موضوعه از طرف اشخاص صاحب صلاحیت تعیین میگردند، والی به نیابت از رئیس دولت امور خود را پیش میرد، در هر ولایت محلی دایر میگردند که اعضای آنرا مردم ولایت انتخاب مینمایند، مدت ولایت یک نفر یا بد طولانی نشود، والی از یک ولایت بدیگر تبدیل نمیشود بلکه از یک ولایت بدیگر مقرر میشود. والی زمانی تبدیل میشود که رئیس دولت اراده نماید یا شوری آن ناراضی باشد، و یا مردم ولایت تقاضای عزل ویرا نمایند، رئیس دولت باید از اعمال والیهها نظارت نماید.

از حکمی که بصورت الزامی عملی میشود قضا با خسر با خسر میشود، رئیس دولت قاضی قضیه عادل، مسلمان، عادل، قلم و بالغ را بحد قاضی القضاة تعیین مینماید که امور محاکم را تحت نظارت و اداره داشته باشد. قاضیها بر سه نوع میباشد، یکی آنکه در باره معاملات مردم فیصله مینماید، دیگر آنکه از اعمالی که به ضرر جامعه باشد جلوگیری میکنند که بنسب محتسب یا بدیگر دو سوم معاملات بین مردم و دولت را بررسی میکنند که قاضی محکمه مظالم گفته میشود، در یک محکمه از یک قاضی بیشتر مؤظف نمیشود، قاضی خارج مجلس قضا حکم کرده نمیتواند محاکمات استیناف و تمیز تشکیل شده نمیتواند زیرا از لحاظ فاطعیت قضا همه محاکم در یک درجه قرار دارند، هرگاه محتسب اطلاع یا بدیگره عملی خلاف شرع انجام شده حق صدور حکم را دارد، قاضی محکمه مظالم از جانب رئیس دولت یا قاضی القضاة تعیین میگردند ولی هیچکدام حق عزل او را ندارند، قاضی مظالم میتواند بنظر به

* دولت مکلف است که خدمات صحی را بشکل مجانی برای تمام افراد جامعه مهیا سازد. دولت سیستم جداگانه پولی را رایج میسازد پول مروج دولت طلا و نقره است. برای دولت محاربت نیست که پول دیگری را رواج دهد مگر اینکه برای آن طلا و نقره در خزانه دولت موجود باشد. یا نمودن حساب بانکی که با سایر نکات نه با شایسته صورت مطلق منع است.

* هدف تعلیم و تربیه ایجا دینگرا سلامی و تیسار رز شخصیت اسلامی در هر فرد جامعه است. دولت با بیواددی میسازد رزه مینماید و وسایل تعلیم را مهیا میسازد.

* سیاست خارجی دولت با سایر خصوصیت اسلامی آن قضاوت آزاد، بیطرفی مثبت و فعال، احترام به آزادی، حقوق و کرامت انسانی و یشتیانی از صلح و امنیت جهانی استوار میسازد. هیچ فرد، گروه و یا حزب نمیتواند که به کدام کشور خارجی تعارض داشته باشد، تأسیس مناسبات با دول خارجی از صلاحیت های دولت است و پس.

مباحث

شینواری: مجددی صاحب گفتند که پروگرامهای اعمار مجددی بدستش کردند آنها یا یدپلانی را طرح نمایند، اهل حل و عقدا که بعضیانی می آوردنکی ها هستند؟ اینکه بر علیه رئیس دولت دعوی اقامه شده میتواند معلوم نشد که دعوی شخصی است یا مربوط به حقوق عامه میگردد؟ اگر شخصی باشد صحیح است در قسمت حقوق عامه باشد یا یدبرای حفظ حیثیت رئیس دولت که معثل یک ملت است بعضی شرایط وضع شود.

محمد هاشم مجددی: در قسمت اعمار مجدد، حکومت بلان خود را ترتیب مینماید، و صفات اهل حل و عقداشان داده شده که یا ید جستجو کردند.

شینواری: سلجوقی صاحب گفتند هروالی میتوانند مطابق اجتهاد کارهای خود را پیش ببرند اگر مقصدشان اجتهاد شرعی باشد درست نیست و اگر موراداری باشد صحیح است.

راشد سلجوقی: اجتهاد دقرض کفایی است و من عرض کردم در صورتیکه اهلیت آن موجود باشد. اینکه برای سلطان موجود نیست گناه ما نیست.

شینواری: سلجوقی صاحب گفتند که سه محکمه در شریعت اساس ندارد من عرض مینمایم که یک قاضی در یک مسئله حکم صادر کرده باز بر حکم خود تجدید نظر کرده است یعنی حکم دوم وجود دارد.

راشد سلجوقی: من با سایر صدرا سلام میگویم در بین حضرت ابوبکر صدیق و حضرت عمر، رضی الله عنهم، روی برخی مسایل اختلاف نظر موجود بود، حضرت ابوبکر نظر حضرت عمر

دلایل شرعی هر کدام و یا مقام دیگر حکومتی را از وظیفه اش معزول سازد چنانچه رئیس دولت را هم نظریه همین دلایل معزول ساخته میتواند.

* جهاد بر مسلمانان فرض است و تعلیمات نظامی اجباری میباشد. بر هر جوان مسلحانیکه به سن ۱۵ سالگی میرسد فرض است تا قوتون عسکری را بیاموزد تا برای جهاد آماده دکی داشته باشد و داخل شدن بمسلک عسکری فرض کفایی می باشد. قوای مسلح دوسوع است، یک قوای احتیاطی است که شامل تمام مسلمانانی میشود که سلاح گرفته میتوانند، و قوای دیگر همانست که تا مل مسلک عسکری میشود، که از بودجه دولت معاش معین دارند و رئیس دولت سر قوماندان اعلا قوای مسلح میباشد.

* در قسمت نظام اجتماعی در مورد زن اصلا چنین است که زن مادر و سرپرست خانه میباشد و موسی است که با ید حفظ کردد با سایر چنان است که مردها از رزنها جدا باشند و بدون حالات ضروریکه در شریعت روا پیدا شده باشد هم خلط نشوند. به زن همان حقی داده شود که به مردان داده شده و به رزنها همان وظایفی داده میشود که به مردان محول میگردد. البته استثنای وظایفی که اسلام برای زنان و مردان خاص گردانیده است زن میتواند بدارد و دولتی مؤلف گردد و قاضی مظالم شده نمیتواند. زن میتواند عضو مجلس شوری گردد و در انتخاب رئیس دولت سهم داشته و بان بیعت نماید. زن حکمران شده نمیتواند ازین سبب رئیس دولت و قاضی محکمه مظالم شده نمیتواند. نه والی شده میتواند و نه وظیفه دیگری مثل آنرا انجام داده میتواند که حکمروایی در آن مطرح میباشد. تربیه اطفال تا زمانیکه احتیاج داشته باشند و وظیفه زن است.

* سیاست اقتصادی با ید به گونه ای باشد که اجتماع حوایج ضروری خود را بر آورده بنیواند در رفع ضرورتها ایستادگی هر فردی ید بصورت عام و نام تضمین شود. ملکیت بر سه گونه است: فردی، عامه و دولتی. تصرف در ملکیت به شریعت ارتباط دارد، زمینهای با ید در صورت آبادی بملکیت شخص آباد کننده درمی آید. مگر زمینهای زراعتی بدون خریداری، میراث یا بخشش به تصرف کسی در آمده نمیتواند. دولت حق ندارد که ملکیت خصوصی را به ملکیت عامه تبدیل کند. استفاده از ملکیت عامه حق تمام افراد است. ذخیره نمودن سرما به بدون اینکه به دوران باشد منع است. هر چند زکات آن بیرون کرده شود زکات از مسلمانان جمع آوری میشود. و از موالی گرفته میشود که شریعت تعیین نموده است. ترتیب و تنظیم بودجه و وظیفه دولت است. قی، خیریه، خمس، زکات (و عشر) و اوقات دایمی بیت المال است که همیشه اخذ میگردد. دولت احتیاجات تمام اتباع خود را تأمین مینماید. و بین تمام افراد جامعه توازن را حفظ میکند.

را قبول کردند و تبدیل نکردند، یک مرتبه که بیک موضوع مشخص حکم ما در میگردید مرتبه دیگر بر آن تجدید نظر نمیشد، محمدهاشم مجددی: این در حکم کلی اسلام "لا ضرر ولا ضرار" می آید اگر ضرورت باشد که محاکم سه گانه یا چارگانها باشد معانعتی نیست.

صدیقی: برای جلوگیری از اشتباهات قاضی لازم است که محاکم سه درجه داشته باشند، حکم یک محکمه درست است مگر امکان دارد که سهوی در آن صورت گیرد، ازین سبب حکم یک محکمه ابتدایی موقتاً درست است.

عزیز الله گری: حضرت صاحب فرمودند که در افغان - نستان شریعت غرای محمدی و فقه حنفی موجود است مگر ما یک اقلیت اهل تشیع نیز داریم این درست است که جزء تابع کل است مگر برای حل پرابلم های این اقلیت نیز باید تدابیری اتخاذ کرد.

محمدهاشم مجددی: در احکام عمومی بین شیعه و سنی فرقی نیست، فقه حنفی بصورت عمومی حاکم است چون اکثریت حاکمیت دارد و این مسئله در هر جایی است، اگر قانون اما - سی امروز ایران را مطالعه نمائیم در ماده ۱۲ آن آمده است که در محاکم ایران هیچ قانونی مخالف فقه جعفری نافذ نگردیده قابل تطبیق نیست.

چینزایی: حضرت صاحب فرمودند که در کابینه باید موازنه تنظیمها حفظ کرد سوال اینجاست که کدام تنظیمها؟ درین صورت اول آن اجزایی در ذهن خطور مینماید که در افغان نستان در هنگام طبع تشکیل شده اند چون قانون اجزاب وجود نداشت لذا این اجزاب تماماً غیر قانونی اند و آن اجزایی که در دوران جنگ در خارج تشکیل شده اند هم قانونی نیستند، هر قیمله یک مینماید یا بدقولی آن از طرف اکثریت مردم افغان نستان صورت گیرد، لهذا این اجزاب و تنظیمها موجودیت دارند مگر قانونیت ندارند.

محمدهاشم مجددی: همین تنظیمهایی که شما فرمودید وسایل جها دودفاع را برای مردم افغان نستان مهیا ساختند جها درابه پیش بردند و خدمت نمودند اینک به چه چیزها بستند دارند مسئله اساسی نیست زیرا اساسات شان از اساسات دین مبین اسلام خارج نیست، تمام این حرفها زمانی صدق پیدا میکند که در یک مملکت حکومتی مستقر باشد و قانون حاکمیت داشته باشد.

چینزایی: ما به قانون اتکاء مینمائیم یا به عنعنه مردم. اگر امروز ما قانون نداریم یا بدبه عنعنات خود مراجعه نمائیم.

محمدهاشم مجددی: عنعنه ما لویه جرگه است.

عنعنه ما پرش رآی مردم است.

چینزایی: ما میخواهیم در افغان نستان چنان حکومتی بمیان آید که مورد قبول اکثریت مردم افغان نستان باشد و تحت سلطه خارجیان نباشد.

داکتر لودین: درباره شرایط اهل حل و عقد قسمیکه در پشاور شنیده میشود یک مشکل بزرگ است، یکی میگوید کسی اهل حل و عقد است که گنا هکبیره را مرتکب نشده باشد، کسیکه گنا هکبیره نکرده باشد لطفاً درین مجلس خود را معرفی نماید، وقتیکه جنین شرایط سختی را میگذاردیم معنی آن اینست که جنین اشخاصی بمیان نیایند آنچه شخاصیکه امروز در رهبری جها دقرار دارند بدبدها گنا هکبیره را نکرده بیان کرده میتوانیم که یکی از آنها اسراف در رای غایب است، بعنوان مثال در شرایط جها د گرفتن موترهای لوکس بنظر من گنا هکبیره است.

محمدهاشم مجددی: نه رئیس دولت نه هم صدرا عظم هب حکدام بی مسوئلت نیستند، هر کسیکه خلاف رفتاری کند مسوئلت است.

داکتر لودین: من تمیذام که زبان عربی چار زبان اسلامی باشد؟ بنظر من هر کس دین را یا بدبده زبان خود یا موزد دیگر اینک گفته اند که زن تمام حقوق را دارد مگر اینک ریاست دولت را انجام داده نمیتواند ولی من شنیده ام که بسیار احادیث قوی و معتبر از بی غایب صدیق روایت شده است پس یک زن که منع قانون شده میتواند اجرا کننده قانون چگونه شده نمیتواند!

راشد سلجوقی: در مورد زبان عربی گفته شد که دولت باید در انکشاف و تعمیم زبان عربی کوشش نماید نه اینکه زبان رسمی دولت باشد، زبان مروج از نظر دور نگردیده حضرت عمر، رضی الله عنه، زمانیکه دفاعاً ترا تنظیم مینمودند برای مردم پارس به زبان فارسی و برای مردم روم به زبان رومی دفتر ساختند.

کشکی: هدف این سیمینا رسوال وجواب نبوده بلکه ما باید روی یکتعداد مسائل مهم که به شما را نگشتان استند بحث نمائیم، در محیط ما حتی بین علمای ما اختلاف نظر موجود است باید بدانیم که این نظر عمومی علمای ما است یا نه؟ یک سوال من از آقای سلجوقی درباره تفکیک قواست درین تحقیقی که شما انجام دادید درباره تفکیک قوا چه تجویزی صورت گرفته است؟ ما در همین مجلس درباره حقوق زن صحبت کردیم مگر زنان خودشان درین مجلس نیستند و ما مرد ها درباره شان فیصله کردیم با وجودیکه من فکر میکنم که این با روحیه اسلام متضاد است، همچنان میخواهم تا درین مجلس

۱۰ یا ۱۵ نغردا و طلب ميشوند، آن بېخ نغري كه راى بېشتر را حاصل نمايند تعيين ميشود، حال راى دهنده حقى دادن بېخ راى را دارد، يعنى نظريه شرايط و حالات فرق ميكند.

مضامين

محمد علم فيض زاد:

يك تحقيق مقابلسوى قوانين اساسي افغانستان را از سال ۱۳۰۳ الی ۱۳۵۵ ارتقا دهدين، حقوق مردم، حكومت، شورا، قضا و اداره بعمل آورده، اين مقابسه در چار قانون اساسي صورت گرفته و در موارد فوق حكم هريك از قوانين ذكر شده است.

مباحث

شينوارى: اينكه فيض زاد صاحب متون قوانين اساسي چند دوره را براي ما تهيه داشتند زحمت زيادى كشيده اند. اگر لطف نموده ميگفتند كه در حالت فعلى ما چه بايد كنيم و يك طرحى را ارائه ميكرند بنظر من بسيار موزون ميبود.

عشرتى: برادرمان نوشته اند كه شوراي ملي براي اولين مرتبه بشكل يك مجلس قانوني معين آمده است. در حاليكه دريك جاي نوشته ميكنند: "كه ما امضاء كنندگان از روى اعتمادى كه ملت و حكومت بر ما كرده است، و از اين معلوم ميشود كه نمايندگان مظهر اراده، ملت نه بلكه از طرف حكومت به و كالت انتخاب شده بودند."

فيض زاد: قانون سابقه نسبت به قانون ۱۳۰۹ نواقص زيادى داشت و اعضاي شورى انتخابى و انتخابى بودند. قانون ۱۳۰۹ نسبت به سابق مكملمت بود و اينكه ملت و حكومت تذكر يافته اين اصطلاحى است كه در آن زمان معمولاً استعمال ميشود و حقيقتاً شوراهاى آن زمان آنقدرها صلاحيت نداشتند. قسميكه در ۱۳۴۳ شورى صلاحيت داشت.

رفيع: من در باره عنوان اين مقاله يك تصحيح ارائه ميدارم و آن اينكه بجاي سال ۱۳۰۳ بايد سال ۱۳۰۱ بيايد. زيرا قانون اساسي سال ۱۳۰۱ از طرف اولين لويه جرگه تصويب و از طرف پادشاه نافذ گرديد و در ۱۹ حمل ۱۳۰۲ بسه پشتو در ۲۰ حمل سال مذكور به درى پشتر رسيد، پادشاه آنرا توشيح نمود و اجراءت به اساس اين قانون در افغانستان آغاز يافت، باين ترتيب مسير قانونى افغانستان از سال ۱۳۰۱ شروع ميشود نه از سال ۱۳۰۳.

فيض زاد: در سال ۱۳۰۱ يك جرگه در جلالآباد انعقاد يافت كه در آن تنها نمايندگان ولايات شرقى اشتراك داشتند در باره قانون اساسي بحث صورت گرفت مگر قانون تصويب نگرديد. زيرا اكثريت نمايندگان مردم افغانستان در آن اشتراك نداشتند.

بر موضوع راى زن در باره امور عامه و روشنى بيشتر انداخته شود.

راشد سلجوقى: اينكه در اسلام قاضى داراى استقلال است

جاي بحث نيست. در صدر اسلام نهضت هاى بزرگ اسلام با دولت همكار بودند.

محمد ها شم مجددي: مكر در اسلام ممانعتى نيست كه قوا هتفكيك شوند.

راشد سلجوقى: شورى هم استقلال داشت و در بعضى موارد

مخالف راى رئيس دولت فيصله صورت گرفته است. در مورد زنان من بصورت مشخص گفتم كه در پيمان عقبه ۲۱ نفر مرد و دوزن كه نامهاى شانرا تذكر كردا ديم حاضر بودند، از اين بر مىآيد كه در صدر اسلام در نشستن مختلط زن و مرد مخالفتى نبود. زن با يديتوا ندر چوكات شرعى و اسلامى در محافلى كه اجازه دارى در شركت نمايد.

مولوى صميم: دين ما دين علم است. اسلام نه تنها با

انكشافات علمى مخالفت نميكند بلكه ما را بسوى تحصيل علم تشويق مينمايد.

داكتر لودين: در باره تفكيك قوا كه

بعد از نظريه ما نتيجه عوام شده است در قرآن شريف مدت ها قبل آمده و با آن توصيه شده است. در سوره نساء دريك آيه ميار كه آمده است كه: "اى مؤمنان از خدا فرما نبرد اري كنيد و از پيا مبر و از حكمرانان خود فرما نبرد اري كنيد اگر اختلافى در بين آمد ترا به خدا و رسول راجع سازيد" اين بذات خود ميرساند كه قوه قضايه با يدا ز حكومت مجزا با شو و تحت تأثير مردم نبا شد.

محمد ها شم مجددي: محكمه مظلالم همين صلاحيت را دارد.

عشرتى: (۱) با مؤسسه و تنظيم بيعت صورت گرفته

نمي تواند، (۲) براي دو نفر دريك وقت راى داده نميشود و با دو نفر دريك محل بيعت صورت گرفته نمي تواند يعنى ما دريك وقت با دو نفر بيعت كرده نمي توانيم.

راشد سلجوقى: فكر نميكنم كه موضوع بيعت با يك

تنظيم اساس و فاعده اى در اسلام داشته باشد.

فيض زاد: اينجا در باره راى توضيحاتى

لازم است: ما نظريه شرايط ميتوانيم دريك وقت به چند نفر راى بدهيم مثلاً از طرف شوراي ملي يا مجمع ديگر پنج نفر براي اجراء يك امر مهم تعيين ميشوند، در اینجا تعداد و طلبان زياد است

ودرسال ۱۳۰۳ یکبار دیگر تحت بحث قرار گرفت .

مضامین

محمد قاسم فاضلی

مسایلی را که در برابر حکومت فردای افغانستان قرار خواهد گرفت میتوان بدو بخش تقسیم نمود، یکی مسایلی مربوط به تشکیلات و ضوابط حقوقی و دیگری خطوط اساسی حکومت آینده که با اساس آن زندگی اجتماعی تنظیم میشود. هر حکومتی که فردا زمام امور را در دست گیرد از آن افکار و مشکلات زمان ما دور مانده نمیتواند که تمام کشورهای مسلمان امروز آن مواجهاند و در ارتباط به همین مسایلی اختلافات عمیقی در جوامع اسلامی وجود دارد. در حال حاضر ساعات بین المللی ضیق گردیده، راهها کوتاه شده، در اثر سرعت ارتباطات بین المللی و مواصلت اخبار و اطلاعات برخی افکار دیگر نیز بین المللی شده اند. بعد از این امکان ندارد که خارج از این افکار موریک جامعه تنظیم گردد، از تحولات روزمره چشمپوشی کرد و دو طرف خود را سیم خاردار بکشیم. موضوع برخورد جوامع اسلامی با موقعیتهای جهانی صنعتی از مشکلات حاد است که در برابر حکومتی اسلامی قرار دارد. این انکشافات بر جوانان ما اثر میگذارد، به روابط خانوادگی ما رخنه میکند، افکار و عقاید ما را تحت تأثیر قرار میدهد. در اواخر قرن ۱۹ که کشورهای اسلامی در ساحه نفوذ شرافت کشورهای غربی قرار گرفتند این ثقافت بحیث یک روش غالب طرفداران زیادی پیدا کرد و تقریباً تمام ساعات زندگی ما را تحت تأثیر قرار داده است.

کشورهای غربی موفق شده اند که دستگاه منظم دولتی را بعمیان آورند، آزادی تفکیک قوا را تضمین نمایند، انکشافات اقتصادی قابل قدری را بدست آورند، بین سکنور عامه و خصوصی تعادل را بعمیان آورند، سیستم سرتاسری معارف را فعال سازند، در ساحه فعالیتها سیاسی تعدد افکار و احزاب سیاسی را قبول نمایند و مطبوعات آزاد درین راه خدمات مفید انجام دهد. اینها همه بر جوانان جوامع اسلامی اثر عمیق میگذارد، نسل جوان و آینده مردمیکه با مدنیت غربی آشنایی دارند میخوانند که از مزایای زندگی غربی برخوردار باشند، تحقق پذیرفتن این امر بسبب تغییرات زیادی در امور اجتماعی و روابط و ضوابط مدنی میگردد. اینها آنها عقیده دارند که دین مقدس اسلام نه تنها جلوا این تحولات را نمیگیرد بلکه موید پیشرفت های علمی میباشد و دروازه تحولات را میکشاید. آنها اجتهاد را راه بعمیان آوردن این تحولات میدانند و عقیده اینها اگر کشورهای اسلامی ما حاصل کشورهای صنعتی را بدست آورند ما نسی ندارد.

قشرهای عنعنوی عقیده دارند که تمام ابعاد این مدنیت قابل پذیرش نیست و باید تنها ارزشهای را قبول

نماییم که مثبت باشد درین قسمت مشکل اینست که کدام مرجع صلاحیت خواهد داشت که ارزشهای مثبت مدنیت غرب را از ارزشهای منفی تفکیک نماید.

با پذیرش نماییم که کشور ما بحیث یک جامعه اسلامی به یک راه حل معقول و سالم احتیاج دارد. این راه باید با توقعات مردم هماهنگ باشد، اصلاحات وارداتی دواستار بوده نمیتواند. راه حل باید از اساسات فکری و ثقافتی مردم منشاء گرفته باشد از جانب دیگر پذیرفتن تحول یکی از ایجابات قبول شده عصر ماست. جامعه افغانستان از دگرگونی ها و تحولاتی که در اطراف آن در جریان است دور مانده نمیتواند.

فضل الله فیاض:

" تا شریحه در اذهان و عقاید افغانها: " جهاد افغانها به تنهایی بر عقاید و مذاهب افغانها بلکه به اذهان تمام مردم مظلوم و مردم میکه حقوق شان توسط روسها پامال شده است چنان اثر نمود که بر احساسات و آرزوهای مردم شان نفس مسیح دمید و بیداری احساسات این مردم چنان زلزله ایرا بر نظام کمونیستی انداخت که دیوار برلین را بین آلمان شرق و غرب که روسها احداث کرده بودند از بیخ چپه نمود و مهر خاموشی را که بر زبان مردم مسلمان جمهوریت های آسیای میانه زده بودند شکست نمود بر ضد نظام استبدادی کمونیستی نطقها و قیامهای آزادانه خود را آغاز کردند و زمانیکه صهیونیسم جهانی شکست قدرت عظیم جهانی را بدست مردم مسلمان افغانستان دیدم کاراته بلان و دسیسه های موامرات را طرح نمود، پیروزه اتحادیه اشکلاف و اشکلاف را به اختلاف تبدیل ساخت، تقاضا و پیشنهادهای دمن ازین مردمان و دولتها مثل امریکا و سایر کشورهای غربی که در افغان نمودن روسها با مجاهدین افغان کمک نموده اند و خصوصاً از برادران انصار ممالک همسایه ما پاکستان و ایران و سایر کشورهای اسلامی اینست که در جلوگیری از مسابقات اختلاف برانگیز همکاری و کمک جدی نمایند و اگر نتوانند در نتیجه این اختلافات نه تنها افغانستان بلکه تمام شان بیک خسران جهانی و بین المللی مواجها خواهند شد.

داکتر محمد طاهر سیفی:

" توری در نظام آینده افغانستان: "

درین شکی نیست که نظام آینده افغانستان جمهوری اسلامی خواهد بود، و خیر و صلاح و بهبود مردم ما درینست که در استخبا با اساس جمهوریت از افراط و تفریط و یا تقلید از نظامهای دیگر تا حد ممکن خودداری ورزند و تا حد زیاد باید واقعاً اساس اسلامی و افغانی داشته باشد.

برای تطبیق دیموکراسی مناسبتر اینست که در آینده ریاست جمهوری از حکومت جدا باشد و امور اجرایی بصدر اعظم و اعضای کابینه سپرده شود و رئیس جمهور از جانبنداری های سیاسی و سایر تعلقات دور نگه داشته شود و بحیث یک رهبر مرکز

مساوی در امر انکشاف، بدست آوردن مزد مساوی در برابر کار، مساوی شرایط مساوی کار، آزادی از استعمار، دادن تضمین ها در زمان بیکاری، حق بدست آوردن چوکیهای دولتی.

مباحث

کشکی: از فیاض صاحب دو سوال دارم: (۱) شما گفتید روسها در تاجا وز به افغانستان از یهود الهام گرفتند، آیا این موضوع همین قسم است یا اینکه روسها به بتکار و پلان خود به افغانستان حمله کردند، و (۲) اینکه شما در اخیر صحبت خود را از امریکا و سایر کشورهای غربی تقاضای کمک نمودید، من فکر میکنم که ما خود ما مقصراً عمال خود هستیم، انکار نمودن به دیگران که شما بیا پیدا اختلافات ما را رفع نماید یا لا اقل همراه ما کمک کنید فکر نمیکنم طرز تفکر درستی باشد.

فیاض: جوابهای من بسیار واضح است. درین شکی نیست که مؤسس نظام کمونیستی کارل مارکس یهودی بود، از زمان حضرت عثمان، رضی الله عنه، با بنظر یهودیها برای ازپا در آوردن اسلام دست به نوطه های گوناگون زده اند که یکی از آن مکتب کمونیستی است.

کشکی: درین موضوع کمک خواستن از غربیها که شما بیا بیدر حل اختلافات با ما مساعدت نماید اول شما چه فکر میکنید که آیا دوام اختلافات بمقدار آن است یا به ضرر آنها و دیگر اینکه انکار نمودن به دیگران از نظر افغان نیست و اسلامیت کار درستی نیست.

فیاض: از یکطرف در افغانستان موضوع تشکیل نظام و حکومت است و از طرف دیگر موضوع رفع اختلافات است. برساندن هر دو کار وجهیه، ما ست مگر باید جلوسا یلی که اختلافات را دامن میزند گرفته شود، و آن اینست که این مردم که اینها تقویه مینماید تقویه شان دست بردارند و برای شان بگویند که اگر با هم متحد نشوند کمک شان نخواهد نمود. و درین فایده آنها هم است.

رفیع: فیض زاده صاحب در مقاله شان در باره حرکت های اولی بصورت مختصر ولی جامع توضیحات داده و از سه نوع حرکت یاد آوری نمودند (۱) یک لویه حرکت که پادشاه را انتخاب مینمود، (۲) لویه حرکت که قوانین اساسی را تصویب مینمود، (۳) و لویه حرکت که افغانستان را در جنگ جهانی به ساحل بیطرفی هدایت نمود، مگر یک نوع لویه حرکت دیگری نیز است که من آنرا به کنگوری چارم یا دمیمنایم و از نظر من مهم است و آن حرکت تأمین آزادیست که در زمان میرویس نیکه تشکیل شد، این حرکت توانست بخشی از افغانستان را آزاد کند، و یکی دیگر نیز حرکت سال ۱۸۴۱ مجاهدین است که در زمان اولین حمله انگلیسها تشکیل شد.

فیض زاد: من سه نوع حرکت را یاد نکردم، در سابق

شبات و ممثل شخصیت حقوقی دولت باشد و یا این معنیست توازن را بین قوای ثلاثه دولت حفظ نماید.

اینکه شورای یک مجلسی باشد یا دو مجلسی با پیدار همان تجارت گذشته استفاده بعمل آید و شورای دو مجلسی را قبول نمائیم، (۱) اعضای ولسی حرکت بصورت آزاد، مستقیم سری و مطابق قانون انتخابات انتخاب شوند، بهتر اینست که به اساس واحدا داری هر ولایت یعنی از هر ولسوالی یک نفر انتخاب شوند و از شهرکابل به نسبت از دیار دوقس کم از کم چار نفر از چار گوشه شهر انتخاب شوند، (۲) در مورد انتخاب مشران حرکت تعداد اعضای آن پیشنهاد میشود که (الف) سوم حصه آن از طرف رئیس جمهور از بین قوماندانهای جهادی، روحانیون، صاحبسوخان، رهبران قومی، سیاستمداران، معاریف، نویسندگان جهادی و زورنالیستان انتخاب شوند جمعا ۴۱ نفر، سوم حصه دیگر بحساب دو نفر از هر ولایت که دو نفر از شهرکابل هم باشند انتخاب میشوند جمعا (۵۸) نفر، سوم حصه دیگر از اعضای مجلس ولایتی حرکت جمعا (۲۸) نفر انتخاب شوند. با این ترتیب مشران حرکت جمعا (۱۲۷) عضو خواهد داشت.

محمد علم فیض زاد:

"لویه حرکت در نظام آینده افغانستان" لویه حرکت در تاریخ کشور ما اهمیت خاص تاریخی و ملی دارد، و باید همیشه اهمیت خاص این حرکتها در نظر باشد، با سهمگیری زیاد مردم و افزایش نمایندگانشان اهمیت این حرکتها نسبت به سابق بیشتر گردیده است و باید هنگام ضرورتهای مهم ملی دایر گردد، و قسمیکه ما در این اواخر مشاهده نمودیم آله دست هر کس نگردد، موضوع انتخاب اعضای حرکتها بزرگ ملی در قانون انتخابات آینده کشور بصورت دقیق پیشبینی و تحت اجرا قرار داده شود، شرط مهم و اساسی انتخاب اعضای مجالس شوری و حرکتها رعایت عدم دست اندازی حکومت در انتخابات و واگذاری انتخاب نمایندگان به اراده ملت است.

نسانی دوپری:

"موقف دزدان در جامعه آینده افغانستان" طسوریکه قرآن مجید زن و مرد را مساوی مخاطب قرار میدهد، یک قانون اساسی هم از روی اجتهاد بیا پیدایش نماید که زن در برابر مرد در تبعیض قرار ندارد، و این اصل را میتوان از روی بنیادهای اساسی ذیل تائید نماید: حفظ کرامت انسانی، معیارهای مساوی اخلاقی و معنوی، داشتن صلاحیتها در کارهای شخصی مثل تجارت، داشتن حقوق مساوی در برابر قانون، مساوی مسئولیت بشمول مجازات و مکافات، آزادی انتخاب (مثل شوهر، کار و مساحات دیگر) به رسمیت شناختن حقوق زنهار که اطفال را شیر میدهند، حق میراث، آزادی اشتراک در اجتماعات، آزادی پرداختن به تحصیل تا درجه معقول مثبتی را بازی کرده بتوانند، آزادی تعیین کار و مسلک، داشتن فرصتهای

حقوق معین دارود در امور شرعی حی آن واضح و ثابت است که از آن هیچ کس انکار کرده نمیتواند.

کشکی: ما میخواهیم که در مورد موثف و زندگی زن در افغانستان یک سیمینا رجا کا نه دایر نما ییم، ولی بیامتوره یکتعداد از برادرها ازین کار صرف نظر نمودیم. برادرانیکه این مثوره را دادند فکر میکردند که موضوع بسیار منازع قیة است و نا بد درین مرحله برای ما جنالیهای را ایجاد نماید و ما خواستیم که مسایل حقوق و زندگی زن را در سیمینا رهای مختلف که در هرگز گندام یکی از جنبه های آن بررسی شود مدغم نما ییم، ما میخواهیم که حقوق زن در چوکات اسلام تأمین شود. من بصورت مختصر میگویم که تا یسدد در افغانستان بهمکاری علما و خودزنها چنان نهضتی بوجود آید که مشکلات جامعه ما را حل نماید.

داکتر لودین: اسلام الحمد لله برای زن حقوق زیادی قایل شده است، مگر آنچه در قانون است تا آنچه در عمل انجام میشود تفاوت دارد و این خود کمالتفاشی ما به مسایل دینی است. تقریباً ۷ سال پیش در سویس یساکتولستان بحقوق زنان توجه صورت گرفت و زن را در حقوق سیاسی شریک ساختند، در اروپا مسئله حقوق زن یک پدیده جدید و تازه است. الحمد لله در اسلام زن مساوات مناصب بزرگ داشته اند، میتوانند وکیل شوری شود و در اسلام خود حضرت محمد، صلی الله علیه و سلم، از زنها مشوره خواسته اند این میراثند که رنگاه قوانین اسلامی زن از موقعیت عالی برخوردار است.

شیرزوی: در تمام صحبتی که راجع به زن صورت گرفت یک نکته که تذکر داده شد مسئله عنینات محیطی جامعه است که به مرور زمان شکل قانون را بخود گرفته است. امروز در برخی از حصص کشور ما در فریه ها زنها قلبه میکنند، از کوه هیرم میآوردند، این زنها در ررات کشور بصورت عنعنوی دخیل اند و اینکار شکل قانونی را بخود گرفته است، در همان فریه ها و ساحاتی که زن در چنین کارها سهم میگیرد از هزارها سال باینطرف اینکار تکرار شده است. نظر من اینست که شما وقتی از نقطه نظر اسلام درباره زن صحبت میکنید آیا عنینات مسطوی را هم در نظر گرفته اید؟ اگر در نظر نمیگیرید با این اطمینان داشته باشید که بعد از اینکه یک حکومت اسلامی در کشور ما تاسیس شود و دوسه سال از سلطه آن بگذرد با زهم این رسم و رواج ها تکرار میشود زیرا اینها عادات دوهزار ساله و سه هزار ساله اند.

مضامین

فاطمه یاسر:

تعلیم و تربیه حق شرعی و مسلم زنهاست مگر در شکل عملی آن باید دقت شود، از اختلاط زن و مرد با بدجلوگیری شود و حجاب شرعی به مفهوم درست آن مرا-

بسیار جرکه ها دایر شده است و هر کدا مدر زمان خودتفا میمی گرفته اند، راجع به جرکه ۱۸۴۱ که شما یادآوری نمودید من تذکراتی داده ام.

غالب: در رابطه به مضمون نانی دوبری گفت اینکد از نظر شرعی اشتغال زن در بیرون از منزل در بعضی احوال منع شده تا حدود زیادی به نوعیت و شرایط کار مسوجه است که با عنایت با مردان نامحرم و با عدم حجاب شرعی میشود. و از لحاظ خصوصیت کار بیشتر منظور راقت بر زنان است که کارهای مناسب احوال او تان با یدبه آنان محول کرددته اینکد زن اصلا کفایت و اهلیت کار را ندارد، تربیه اولادیک کار مهم است، از نظر شرعی بعضی کارها برای زن از لحاظ شرعی منع است مثل سفر کردن بدون محرم و امثال آن، البته در داخل جیها تا مورضحی را بیسر رسانده میتوانند در اسلام اشتغال زنان در چنین وظایفی منع نیست، در صدر اسلام زنها در غزاها در چنین کارها اشتغال داشتند.

راشد سلجوقی: اگر ما میخواهیم در مسایل اجتماعی مبحث زنان را از مبحث مردان جدا سازیم و یا بخواهیم نصوصی را که درباره زن و مرد مشترک آمده جدا کنیم فکر میکنم این اصلی نیست که ما درباره آن دلیلی داشته باشیم.

جوهر صدیقی: اسلام بین دوره علم و جاهلیت و بین ظلم و انصاف خط روشنی کشید، اسلام برای زن چنان حقوقی را قایل شد که قبل از آن به هیچ دین، مذهب، عرف، عادات و قوانین اجتماعی وجود نداشت. اسلام برای زن حقوق مدنی را قایل گردید، تقوی را اساس افضلیت هر دو جنس قرار داد، در دنیا میگویند که زن حق تعلیم را دارد مگر در اسلام این وجیه و فریضه است و پدر و مادر مکلّفیت دارند تا اولاد تا تراتربیه نمایند.

قاضی وقاد: هدف انقلاب اینست که مسلمانان افغانستان سرنوشت خود را خودشان تعیین کنند مگر در تعیین سرنوشت آنقدر قیود سیاسی وضع شده است که حتی برای مردان برجسته سهمی داده نمیشود زنها که مسئله بعدی است.

عشرتی: در قسمت حقوق زن گناه زیاد بگردن مردها انداخته میشود و ادعا میشود که آنها به زنها ظلم نموده اند و از آنها مانند حیوانات کار گرفته اند، آنچه بیشتر سبب انتقاد از اسلام در کشورهای غربی گردیده است موضوع کار زنان است، یک چیز را فراموش کرده اند که ازدواج یک عقد است و قتی که زن و مرد عروسی میکنند برای هر دو طرف یکنوع مسئولیت راجع میشود، یک قسمت اختیاراتی را که زن دارد در ترائین عقدا زدست میدهد. بهمین ترتیب مرد نیز برخی حقوق و آزادیهای خود را از دست میدهد، ما نمیتوانیم که مقررات ثابت شرعی را در شرع و تقصیر خود و یا اینکه ما به مسئولیت خود عمل نمیکنیم، سلب نما ییم، زن در اسلام

عات کرده، در کشور سعودی همین اکنون برای زنها از مکاتب ابتدایی گرفته تا سويه عالی و شخصی زمینه تحصیل موجود است. سیستم تعلیمی نسبی عیار گردیده که زن میتواند تحصیلات خود را با حفظ حجاب شرعی و بدون اختلاط زن و مرد تعقیب نماید، زن میتواند در عبادات اجتماعی مثل نماز، حجاب، عت، نماز عید، نماز جمعه با مردان اشتراک ورزدا مریم معروف و نهی از منکر بر زن و مرد مسلمان فرض است، در نظام آینده، کشور ما با دیدن تعداد زنها مؤمن، نیک، عفیف و با درد و با ایمان که به علوم اسلامی آگاهی داشته باشند مؤظف شوند، وسایل و امکانات در دسترس شان قرار داده شود تا در تنویر افکار زنها و تربیه اسلامی شان کار نمایند. و برای زنها نمونه زنده باشند و در خانواده ها از لحاظ اخلاق و معاشرت تحول بیاورند و زندگی شان را مطابق اسلام عیار نمایند. برای زنها مؤسسات مخصوص تعلیمی تأسیس شود، بسیاری زنها شاخه های جداگانه و با پرسونل زنانه آماده کرده که در زنها در ساعات علوم اسلامی، تعلیم و تربیه، صحت، تربیه، طفل، خیاطی، رسم و تخنیک تربیه شوند. کارهای حرفه ای در خانواده ها رواج پیدا نماید. سیستم خانوادگی مقتضیات اسلامی هماهنگ گردد، در مساجد برای زنها به خاطر ادای نماز عید جای مشخص تهیه شود در قسمت رادیو و تلویزیون ارظا هر شدن زنان بی حجاب در تلویزیون جلوگیری بعمل آید، برای فراگیری علوم اسلامی و حفظ قرآن مجید جای های مشخصی برای زنها آماده کرده و استادان شان زنها باشند، از استخدام زنها بحدت سکرتریا خدمه، طبیاره جلوگیری گردد، کم از کم یک یا دو وزارت برای زنها اختصاص داده شود، زنها به موراتی اشتغال ورزیده میشوند، تعلیم و تربیه، تربیه، طفل، طب و امور صحنی، صنایع دستی، خیاطی و گلدوزی، رسم، تخنیک و خیاطی، تربیه، مرغ و زنبور عسل در خانه ها، برای زنها تحت شرایط آبی زمینه، کاربرابر شود: عدم اختلاط زن و مرد، مراعات حجاب شرعی، تقلیل ساعات کار، ارزش ساعت به پنج ساعت در شبانه روز، زنها بکارهایی گمارده شوند که با طبیعت و سرشت شان سازگار باشد. حضرت رسول الله، صلی الله علیه و سلم، از زنها بیعت گرفته اند ما نندی که از مردان گرفتند برای دادن برای رئیس دولت و وکیل ثوری حق مسلم زنهاست و از لحاظ شرعی هیچ تردیدی وجود ندارد در ریاست زن بالای زنها حق مسلم زنهاست و با دیدن سپرده شود، در اخیر با دیدن کیم که ما عقیده داریم که جامعه اسلامی حیثیت یک جسم واحد را در وجدایی هر قسمت آن سبب نبودی آن میکرده.

سید رضاء معلم زاده

اسلام با کار نمودن زنها مخالف نیست، حق اشتراک را در فعالیت های سیاسی و اجتماعی برایش میدهد. با تعلیم و تربیه زن هیچگونه مخالفتی نه-

نموده است بلکه بان توصیه نموده است. مگر کار نمودن زن را در خارج از خانه مشروط به ارزشهای عفاف و پاکدامنی و احتیاجات اجتماعی نموده است. زن در زمان حضرت محمد، صلی الله علیه و سلم، از خانه بیرون نمیشد، کار هم نمینمود، به میدانهای جنگ حاضر میگردد. و تعلیم و تربیه دختران را به دوش داشت مگر ما اینها به اندازه ضرورت بود.

در اسلام حق طلاق مربوط شوهر است، یا این دلیل که اسلام به تحکیم خانواده علاقه خاص دارد و تا حد امکان از همیانیدگی خانواده ها را تمیجواهد.

در اسلام حق دختر به اندازه نصف پسر تعیین شده است زیرا دختر شوهر میگیرد و تمام مصارف زندگی آن بدوش شوهر است. در اسلام برای یک مرد تا چهار زن به نکاح گرفتن تحت شرایطی اجازه داده شده و علت عمده، جواز آن اینست که اسلام خواسته یک مشکل پیچیده اجتماعی را با بنظر یق حل نماید و از عواقب زشت آن جلوگیری کند. طبیعی است که در جنگها تعداد زیادی مردها تلف میشوند و هم خانواده های جفانی نشان میدهد که تعداد زنها به نسبت مردها زیادتر است. اگر در چنین شرایطی ازدواج محدود شود برخی زنها مجبور خواهند شد که دست به فساد بزنند.

عبدالمالک جوهر صدیقی :

مقاله شان تحت عنوان " فضا در آینده افغانستان " بود که در ابتدا در باره " تفاوت صحیح مینماید، نمونه هایی از تحریک ثقات افغانی را توسط روسها ارائه داشت. تاریخچه فضا را در افغانستان بیان نموده در موردنا مین استقلال فضا بیان داشت: بدعمده، مقابل اجرای عدالت عدم استقلالیت فضا بود و عدم تطبیق مساوی قانون بر اتباع جامعه اسلامی و زمین سبب بود که در فضا تفاوت آنگونه که لازم بود عدالت صورت نمیکرفت. علمای پرهیزگار هم کمتر حاضر میشدند بین مسلک را قبول نمایند، آرزو مندیم که فضای آینده ما از استقلالیت کامل و عدالت و حقجویی پر - حوردار باشد، برای قاضی شایسته نیست که تحت تأثیر جاذبه های مادی و معنوی قرار گیرد یا ارباب قدرت و تقوا میم قوی اجرایی بر او تریکدارد، تا اینکه شریعت اسلامی بر تمام اتباع کشور بیک شکل اجرا گردد.

اگر قاضی از تطبیق احکام شریعت بر حکمرانان و بیاعمال شان عاجز باشد لازم نیست به وظیفه فضا ادا مدهد، در دوره امویها و عباسی ها فضا از استقلالیت کامل برخوردار نبود و احکام شریعت قسمی که لازم بود بر اعمال دولت تطبیق نمیکردید به همین سبب بود که ما ام عظم، رحمة الله علیه، از قبوه مستدقما سرباز زدند.

آیت الله شیخ محمد آصف محسنی :

ایشان کتاب خود را تحت عنوان " تمویز از حکومت

بهم نزدیک ساخته است.

مساهمت‌های اقتصادی مشترک اینکشورها در سکتور رراعتی در ساحات ذیل خالی از قایده نخواهد بود: تبادلهٔ تخم‌ها و نهال‌های اصلاح شده، تولید و مایله عملی زراعت، مبارزه بر ضد آفات و امراض رراعتی.

اگر مساهمت بین اینکشورها کمی مورد توجه قرار گیرد به آسانی مشاهده می‌نماییم که اینکشورها در تمام سکتورهای اقتصادی زمینه‌های همکاری مشترک اقتصادی را دارند.

قاضي محمد امين وقاد

ایشان با بیانات شغاهی اظهار داشتند که: یکی قایل نونگذاری و دیگری تطبیق قانون است. مسئولین تمام تنظیمهای جهادی باید طرح بدهند زیرا شقای همه اینست که تمام افغانها و تنظیمها قیام حکومت اسلامی را میخواهند تماماً با یکدیگر جلسهما بید و تشکیلی بوجود بیا رند و بعد از تعیینات، با یک مسئولین قانون و قایوی را تهیه نمایند که نیات، صلاحیت، اعتبار و پولیسی را تعیین نمایند. حکومتها باید بر اهداف استوربا شدند به زمان، کامیابی جهاد، امنیت نسبی، عودت مهاجرین و امثال اینها از وظایف این حکومت است. در حکومتها یکی آننده اسخا نند که عناصر تشکیل دهنده حکومت میباشند و عده دیگری حمایت کنندگان اند. بعضی وقت پشتیبانان بر حکومت‌های ما دست میزنند. ما باید این موقع را بدست آوریم که سرنوشت خود را خود تعیین کنیم. بالفعل صلاحیت ما آنقدر منفی است که اگر همین حالا نجیب‌زبین برود ما توان آنرا نداریم که جای آنرا پر نمائیم. اگر قیادت متعدد بوده و مراجع تصمیمگیری زیاد باشد از صلاحیت خود استقا ده کرده نمیتوانیم. اگر ما متحد شویم ا بر قدرت‌ها سرنوشت ما را تعیین خواهند کرد ما در یک تنظیم یکجای شده نمیتوانیم مگر در یک حکومت یکجا بوده میتوانیم. توافق ما هر چند به تعویق بیا قتد به همان اندازه صلاحیت خود را از دست میدهم با یدیری چنان قیادت‌های فعالیت شود که تعدد رهبری را از بین ببرد ما وقت زیادی نداریم با ید بیشتر کار کرد مردم افغانستان با ید دوستان خود را قانع بسازند که به سرنوشت ما دست اندازی نکنند.

مباحث

داکتر لودین: صدیقی صاحب عقیده دارند که یک شخص با داشتن مفکورهٔ جرم هم با ید مجازات شود به این معنی که اگر من تصور نمایم که فلان شخص را به قتل میرسانم این فکر من جرم بحساب میآید و به اساس آن من باید کشته شوم صدیقی صاحب این مطلب را چگونه توجیه مینمایند؟

جوهر صدیقی: اگر قاتل کمین گرفته باشد و این ثابت شود بعد از اینکه مرتکب قتل شد مجرم است و حکم وی اعدام می‌باشد اما اگر قاتل به اساس یک عمل ناگهانی پیش آمده باشد

اسلامی افغانستان "به سیمینا را راه نمودند، وطنی بیانات کوناهمی اظهار داشت من برای گفتن چیزی خاص ندارم. مسابله علمی که در حکومت اسلامی آئنده افغانستان موراست در کتابی که عنوان آن "تصویری از حکومت اسلامی افغانستان" میباشد و از طرف شورای ثقافتی بشمارا شده است آمده است درین کتاب مسابله سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و سایر امور دیگر آمده است و خلاصه نمودن آن در چند صفحه اولاً ناممکن است و ثانیاً اصل کتاب با شما است و شما امروز با فردا آنرا میخواهید و آنرا خواهد دید. من کدام چیز خاص ندارم که عرض کنم، من آمده ام که استفا ده نمایم.

داکتر عزیز الله لودین:

"تجارت و نظام آئنده افغانستان" نام مقاله ایست که توسط داکتر لودین ارائه گردید و در آن روی مطالب ذیل بحث شده است: سیر تحول تجارت در زمانهای گذشته، وضع تجارت در دوره اشغال، مشکلات عمده تجارت افغانستان، ایجاد یک سیستم اقتصاد اسلامی و همگیری آن در قسمت انکشاف تجارت، تاسیس یک بازار مشترک اسلامی و تأثیر آن بر انکشاف اقتصاد و تجارت.

اگر مردم ما بعد از جنگ ده ساله به اهداف نهایی خود برسند به اطمینان گفته میتوانیم که نظام آئنده ما یک نظام اسلامی است و یک نظام اسلامی بدون داشتن یک نظام اقتصادی اسلامی نمیتواند آرزوهایش را برآورده سازد. در اسلام دربارهٔ موضوعات مهم و حساب اقتصاددهدایات کافی موجود است که اگر عملی گردد میتواند یک نظام اساسی اقتصادی را بنیاد نگذاری نماید که بر اساس مکتب اقتصادی اسلام استوار بوده و سبب انکشاف اقتصادی گردد. بعد از جنگ جهانی دوم تشکیل بازارهای مشترک جهانی اقتصاد بیحدت یک استراتژی تجارت و انکشاف بسیار دلچسپ بود و ملل متحد تا بحال بیش از ۲۰۰ بازار مشترک را ثبت نموده است.

آرزوی یک بازار مشترک بین افغانستان، پاکستان و ایران از سالهای متعادی بدینسو موجود بود که حتی عده‌ای دربارهٔ کنفدراسیون سخن گفته و تعدادی هم از تشکیل یک دولت اسلامی متحد سخن رانده اند. امروز بیش از هر وقت دیگر زمینهٔ تشکیل یک بازار مشترک موجود است: (۱) ایران و پاکستان فعلاً جمهوریت‌های اسلامی دارند و آرزو دارند که تمام اساسات زندگی‌شان بر مبنای اسلام استوار گردد و آرزوی ما هم در آئنده تشکیل یک دولت اسلامیست که تاسیس بازار مشترک را آسان میسازد، (۲) ارشادات اسلامی روابط مسلمانی را با اساسات ارتباطات خاص تنظیم نموده است که این روابط با غیر مسلمانی فرق دارد، (۳) سوابق مشترک تاریخی، کلتوری و لسانی و بصدها فکتور مشترک دیگر خصوصاً جوادت ده سال اخیر اینکشورها را بیشتر از هر وقت دیگر

افغانستان و ایران و سایر کشورها فارم‌های زراعتی تأسیس نمودن از این تئوریش دارم که متمثل ختم جنگ و دروقست صف عمومی کشور احداث فارم‌های زراعتی در جوار کشور های همسایه راه مداخله خطرناک آنها را با زحواهد تمام نمود. آن ولایات افغانستان که با ایران همسرحدا ندمثل قسراه و هرات حاصلات میوه فراوان دارند آنها جیریکه به آن احتیاج است اینست که وسایل مجهز را آماده سازیم که این میوه‌ها را به صورت سالم به کشورهای همسایه برساند و ضرورتی به احداث فارم‌ها در نزدیکی سرحدا تا احسان نمیشود.

داکترو لودین: وقتیکه من این حرف را زدم سخن از یک بازاریار مشترک بزرگ اسلامی بود، منظور این بازاریارها اینست که هر کس تولید خوب کرده میتواند تولید کند و به بازاریار مشترک عرضه دارد.

محمدهاشم مجددی: (به محترم لودین صاحب) احصائیه‌ها بی‌راک‌ه‌ما تذکر دادید بنظر من احصائیه‌ها نیست که از جانب رژیم کابل به شر رسیده و از طرف کدام منبع بین المللی که در کابل نبوده یا شنیده شده است، اکثر این احصائیه‌ها ممکن حقیقت داشته باشد و ممکن نداشته باشد رژیم کابل همه چیز را وارد میکند و صادرات آن ناچیز است.

داکترو لودین: من در جای تذکر داده‌ام که احصائیه‌های رژیم کابل در سالهای اخیر چنین نشان میدهد که در افغانستان هیچ حادثه‌ای بوقوع نیبوسته و ناچسبیکه احصائیه‌های جهانی نشان میدهد در تولید گندم از ۵ تا ۶۰ فیصد در پوست قره‌قل ۵ فیصد تنقیص به عمل آمده است.

مضامین

صباح‌الدین کشکی:

رساله‌تان تحت عنوان "دولت و شوری" نوشته شده که خلاصه آن تقدیم کردید درین رساله آمده است که اصل شوری در رساله قرآن کریم آمده است که در دو جای به صغحه امریاد شده است و در هر دو جای چنین مفهومی را میرساند که در احراآت ما مور و هم در امدار قرآنی با بیدار مشوره کار گرفته شود.

از ارشادات قرآنی و احادیث نبوی چنین برمی آید که در هر مسئله عمده یک اختلاف نظر موجود باشد یا بد مشوره صورت گیرد.

در مورد مشوره نمودن در اجرای امورات قرآن عظیم - الشان به اساس حکومت اسلامی، و به اساس اصول اساسی روشنی می‌اندازد، زیرا از آن روشن میشود که حکومت اسلامی حکومتی است که امورات از طریق مشوره و مجالس پیش برود، خصوصیت ممیزه دیگر حکومت اسلامی اینست که تمام امور به مشوره اشخاصی پیش میرود که حکومت مذکور از آنها نمایندگی میکند.

ترصد نشده است، چونکه بین قصد و عمل ممدتفاوت است لهذا این قتل که ترصد و ترتیبات قبلی نداشته باشد مجازات آن حیسابد بوده و قصاص نمیباشد.

با وجودیکه در شریعت اسلام این تعکیک نیست و ایس تعکیک از قوانین فراسعه و عثمانی آمده است، بعداً یک کشور های عربی نفوذ کرده و ما قوانین خود را آن ترجمه واحد نمودیم.

محمدهاشم مجددی: قتل در کتب فقهیه چندنوع تقسیم شده است مثل قتل عمد، شبه عمد، حفا، شبه حفا که هر کدام آن دارای امکان و اسباب جداگانه میباشند و در کتب فقهیه صورت معصل از آن ذکر شده است.

ناقص: صدیقی صاحب کلمه "ثقافت عربی را بنگار بردند مگر از آن تعریفی به عمل نیاروردند دیگر اینکه مطالب مقاله با عنوان آن مطابقت ندارد مثلاً عنوان است "قضاء در نظام آئینده" اسلامی "مگر ایشان راجع به گذشته‌ها بحث کرده اند و اینرا ناگفته گذاشتند که مشکلات آئینده چگونه حل گردد؟

جوهر صدیقی: ریشه و اساس ثقافت اسلامی اسلام است مطابق به خصوصیات جامعه افغانستان، اینکه در باره گذشته صحبت نموده‌ام اگر در باره زمان گذشته معلومانی نداشته باشیم مطالعه اوضاع آئینده برای ما مشکل است.

غالب: اینکه صدیقی صاحب گفتند که در قانون جزا قصاص در مورد آن قتل عمدی جاری میشود که در آن ترصد و کمین صورت گرفته باشد صحیح نیست، زیرا قانون جزای افغانستان تنها ساحه تعزیرات را تنظیم نموده و در قسمت قصاص، حدیث و حدود مطابق حکم شرعی احراآت میشود.

عمد در قانون جزا با کمین یکجا تعبیر میشود از نگاه شریعت مطلقاً قصدا اعتبار دارد هر ذریعه که باشد مگر در مورد قصاص استعمال آله‌جا رجه نیست و قصداً تل‌را تعبیر میباید نه کمین و ترصد.

ناقص: چاپ بی‌اندازه پول و بحران اقتصادی در افغانستان انفلاسیون سریع را بوجود آورده است که دادا کتر صاحب لودین در این مورد در گفتارشان اشاره‌هایی نکرده‌اند از نظر من این موضوع در آئینده مشکلات زیاده‌بار خواهد آورد برای حل این مشکل چه تجویز مشخصی را ارائه میدارند؟

داکترو لودین: مسئله انفلاسیون در حال حاضر تنها پرا بلم افغانستان نیست و در گذشته‌ها بسیار دیده شده است، مثلاً بعد از جنگ دوم جهانی در آلمان مردم یک بوجی صد ملیون مارکی را میدادند تا یک قطی قهوه را خریداری نمایند. مگر ما فعلاً به این مرحله نرسیده‌ایم و من به این عقیده هستم که اینگونه انفلاسیون‌ها که زاده جنگ میباشند تا اندازه‌ای قابل کنترل هستند انفلاسیون خطرناک آنست که از مشکلات اقتصادی بمیان آمده باشد.

حامد کرزی: لودین صاحب گفتند که در نواحی سرحدا

بحث گرفته شود بدون در نظر داشت اصل عدم مرکزیت تصور نمائیم، زیرا کشور ما تا چند دهه آینده برای فیودالیسم بکونه‌یی که در پاکستان مروج است آماده نیست و شاید هیچ احتیاجی بآن نباشد. اینهمه قابل یا ددها نیست است که اساس آزادی اداره محلی در اسلام نیز است والی محل از طرف حلیقه مقرر میشود و بعداً در اجراء خود آزاد می‌شود و مطابق دساتیر اسلام عمل مینماید. و برای مشوره امور ازین دانشمندان، مشاورین معتبر برای خود انتخاب مینماید. تفروالی کاملاً مربوط رئیس دولت است. به نقاضی یک مجمع صالح و مردم عزل آن سیرا صلاحیت‌های رئیس دولت است و اینکار را بیدون معطلی انجام شود.

بعد از آزادی کشور در نظام آینده تحمیل یک نظام مطلقه مرکزی اداری بر مردم مشکل و هم برای انکشاف اداری موثر نخواهد بود. در افغانستان یکا نه‌ها مردمی، دیموکراتیک و موثر اداره‌ها تا موجودیت واحدهای محلی کوچک اداری است.

محمد داؤد مرید:

در مقاله خودت شکلات و مناسبات تجارشی در نظام آینده افغانستان را بررسی کرده گفته‌اند: مسلم است که انکشاف اقتصادی در افغانستان به طرحهای منظم و دقیقاً پلان شده و استراتژی ملی ضرورت دارد که در روشنی آن بنوا نیم‌بدها نکشای و ورهتمایی تجارت اقدام نمائیم. توسعه صادرات به وضع اقتصادی کشور بسیار اثر مثبت دارد. برای جلب اسفار خارجی لازم است که ساعات مشخصی و واتی و وادی را انتخاب نمائیم زیرا اسفاده از عواید تجارتی بر عکس مساعده‌های خارجی دارای فیدو شرط نمیشود که بر کشورهای کمک گیرنده تحمیل شود. توسعه واردات نیز برای انکشاف کشور ضروری میباشد برای تأمین واردات اموال ضروری بخاطر بازی کشور ذخیره اسفار خارجی، معلومات علمی در باره ماشین آلات مدرن و سرمایه‌گذاری تا سیس فابریک‌های تولیدی و داشتن مواد خام رول مهم دارد. اینگونه مکانات باید برای بدست آوردن اسعار بیستر خارجی جستجو کرد تا چاره کسری بیلانس تجارتی کشور شده بتواند.

در قسمت تجارت بکتور عامه و خصوصی با در نظر داشت ساختن سیاسی و اقتصادی میتوان در مدرن نمودن تجارت سهم عمده داشته‌اید.

عبدالرحیم چینزایی:

"نظراً جمالی بر صنایع و مشکلات آن در افغانستان" عنوان مقاله ایست که توسط محترم چینزایی قرائت گردید. درین مقاله بعد از معلومات عمومی در زمینه گفته شد: مطابق معلومات دست‌داشته بدون صنایع دستی آنها به سویه‌ها - منکشف و پسمانده‌ها پیرشته‌های اقتصاد ملی یا در حالت رکود قرار دارد و بویا در اثر بی اعتنائی و غالباً از اثر اختلاف

دائیس شوری در یک جامعه اسلامی بخاطر تمثیل از افکار عامه مردم حتمی و ضروری میباشد این شوری باید یک مجمع دایمی باشد و در آن از عناصر سیاسی و اجتماعی جامعه نمایندگی صورت گیرد و چنان وسیله‌ای باشد که از طریق آن عندالضرورت افکار و نظریات عامه تمثیل و منعکس گردد. شوری میتواند در عملیتهای خود را در دو سطح بر سرساند: (۱) برای امیر یا زعمیم کشور در باره تمام مسائل عمده و مهم مشوره بدهد و (۲) برای وضع قوانین جدید در چوکات قدرت تعینی خود در عملیتهای اساسی را انجام دهد.

بدون شک در اسلام اصل مشوره اهمیت دارد نه شکل آن، فتنه منطقی نظام اسلامی اینست که امور مسلمین از طریق مشوره در بین شان پیش برده شود. اسلام کدام طریق و تکلیف مخصوص مشوره را تجویز ننموده بلکه طرق حل این مسائل را به

نظر مردم واگذار کرده و بصورت کلی روشن است که خداوند بزرگ نخواسته است تسلیهای متعدد را به چنان راهها و اساساتی پاینده سازد که ممکن است از آزمون زمان بدرستی بیرون ندهد نتوانند و مسلمین را به یک چیز غیر طبیعی و از کار افتاده محدود و منحصر نماید. لهذا به چنین یک هدف عمدی یک حکمت بزرگ گذاشته‌اند است.

مولوی سید محمد صمیم:

مضمون ایشان تحت عنوان "اداره ز نظر اسلام" بود و در آن تشکیلات اداری بررسی گردیده است و مطالب ذیل بیان گنجانیده شده است: موه جراثیه که دستگاها کیمه دولت را تشکیل میدهد و به حوائی "کلکم راع و کل راع مسئول عن رعیت" مسئولیت تمام کشور را بدوش دارد باید از سیاستمداران نخبه، اسلام شناس، بهره‌زکا رومجرب تشکیل گردد تا بتوانند با پیشبرد مسئولیت‌های خود مثل تهیه تجهیزات دفاعی، اسلحه، سوق الجیشی، حفظ سرحدات ارتقا و زیگانه - کان، نظارت عمومی بر اوضاع، تأمین امنیت داخلی و رعایت سیاست خارجی یا در نظر داشت انکشاف فرهنگ اصیل اسلامی و تسلط کامل بر اوضاع کشور داشته‌اند و بصورت قاطع زمام امور را در دست بگیرد. از استقلال و تمامیت ارضی کشور قاطعانه دفاع کند. در آیه مبارک "ان الله یا مرکم ان تودوا الالامان الی اهلها" خداوند بزرگ امر مینماید که ما نرات را به اهل آن بسپارید هر چند این آیه شریف در باره کلیدخانه کعبه نازل گردیده است مگر حکم آن عام است. بنظر من چوکیهای دولتی امانت‌های بزرگی اند که به سر نوشت یک کشور ارتباط دارد. درین باره باید دقت شود و کفایت و اهلیت اشخاصی در نظر باشد.

ولی احمد شیرزوی:

در مقاله‌شان اداره در نظام آینده افغانستان بررسی گردیده و آمده است: نمیتوانیم نظام اداری آینده افغان - ستان را بدون اینکه موضوع استقلال سیاسی ولایات تحت

کابل ۴۲۵ معاهده را به امضاء رسانده اند همه به ضرر افغانستان است و مردم آزاده افغان یک روز این را سوال خواهند کرد. مجاهدین و قدرت های جوان ما جلوی بیثروی روسها را گرفتند و آنها را از خاک خود بیرون راندند و قهرمانی های مردم افغانستان سبب گردید که دیواری برلین به زمین فرو غلطید و مردم اروپای شرقی آزاد شوند حتی نهضت های ضد شوروی در داخل شوروی بفعالیت آغاز کردند.

حاج مدگرزی: افغانستان از جمله محدود کشور های جهان که از خود عنعنه سیاسی قدیمه دارد، در سایر نقاط جهان کشورهای که مانند افغانستان عنعنه سیاسی دارند، مثل انگلستان از عنعنه سیاسی خود استفاده زیاد می- نمایند ما در افغانستان رسم و رواج های عنعنوی داریم که شیروزی ما حجتان اشاره نمودند ما جرگه های محلی و ملی داریم و این یک مسئله مهم است به این شرط که به آن روشنی بیشتر انداخته شود. موضوع دیگر قوه عسکری مملکت است که سبب ویرانی زیاد در افغانستان نگردید، چه تا بیری باید اتخاذ نمود تا از مداخله عسکری در امور مملکت جلوگیری بعمل آید. ما باید چنان قوانین عملی و تشکیلات علمی را وجود آوریم که قوه عسکری سبب ایجاد فتنه و اجبار در داخل مملکت نگردد.

اشیرزوی: مسئله اردو یک مسئله اداری نبوده بلکه قوه در داخل قوه اجرائیه است که از سرحدات کشور دفاع می نماید اینک از آن سوء استفاده بعمل می آید و یا در امور داخلی مملکت مداخله می نماید تا از عدم موجودیت قوا- نونیت و یک نظام دیموکراتیک مینماید.

محمد هاشم مجددی: مشکل قوه عسکری تنها مشکل افغانستان نیست بلکه معظمه بیست که در سطح آسیا، آفریقا و امریکای جنوبی، حوادثی بوجود می آید و این یک زمان به کار بردار است مردم تربیه شوند، اساس تربیه ملت است اگر ملت به یک مرحله ای از دانش سیاسی برسد و یا رسیده باشد امکان دارد چنین حوادث بوقوع نپیوندد.

راشد سلجوقی: من به ارتباط گفتار محترم کزلی چند نکته را یادآوری مینمایم، ایشان فرمودند که ما قبل از اسلام در افغانستان موسساتی داشتیم حال اگر اسلام را از زمان حضرت محمد، صلی الله علیه و سلم، حساب نمائیم چنین است مگر دین اسلام از زمان حضرت آدم، علیه السلام، آغاز یافته و تا امروز دوام دارد. لهذا هر عنعنه ای که ما داشته ایم ولو قبل از اسلام بوده باشد با زهم اسلام موجود است. ایشان در مورد حفظ عنعنات خود تا کیدور زیده اند و حکم اسلام نیز همین است. ما نیکه اسلام آمد که به تریفه را به جا پیش گذاشت و تنها بتان را از آن بیرون کشید یعنی اسلام عنعنه را حفظ میکند و تنها چیزهایی را که با اسلام مطابقت ندارد از بین میبرد.

فات بیلزوم در مناطقی که در دست مجاهدین است مثل صنایع تولید برق و امثال آن یا به کلی از بین رفته و یا در حال از بین رفتن است. بهترین مثال آن فابریکه های نحاری چغه سرای ولایت کنر، شمرخیل ولایت ننگرهار و پروس چوب جاجی میباشد.

با تأسف یا بدگفت در مناطقی که تحت تسلط مجاهدین قرار دارد برابری حفظ و مراقبت ماشین آلات، ساختمانهای عامه، فارمها، سرکها، پلها، شفاخانه ها، مکاتب و امثال آن تداوم بی لازم اتخاذ نگردیده و این عدم توجه زیان بس بزرگی را به مملکت ما وارد نموده است.

عزیز الله کزلی:

ایشان در مقاله خود تا شیرجهها در ایتموسات اجتماع افغانستان بررسی نموده بیان میدارند:

در جامعه کوچک ما مال داری، زراعت، تجارت، جنگل- داری و سایر اصول همه تابع مقررات سیستم عنعنوی خاص افغانی میباشد. با شنیدن ندای جهاد موسسات اجتماعی و تمام ملت بخاطر دفاع از حقوق شان فعال گردیده خان و بزرگزمیندار، مزدور، رئیس سفیدان و سایرین بحیث یک تن واحد به پای ایستادند. یکی پهلوی دیگر قرار گرفتند و حتی یکی پهلوی دیگر به شهادت رسیدند. در بین این عناصر که یک تن واحد را تشکیل داده اند عنصر جدیدی بنام قوما ندا نه های جهادی عرض اندام نمود.

این در تاریخ کنوریک پدیده جدید بوده مولود تغییر کمی میباشد و به هیچ صورت تغییر کیفی محسوب نمیگردد. قوماندا نه های جهادی هم از همین مردم اند ما مردم یکجا زندگی میکنند و سرنوشت خود را با سرنوشت مردم خود محکم گره زده اند. تنها با بمیان آمدن صلح می بینیم که موقف قوماندا نه های مجاهدین چه خواهد شد؟ امنیت تأمین میشود و در برتسو آن قسمیکه یک ضرورت مبرم در قسمت ترمیم و انکشاف زراعت دیده میشود، آبادی خانه ها نیز کار روز حمت می خواهد عمار شفاخانه ها، احداث سرکها، پلها و سایر ضروریات اولیه مردم افغانستان را مصروف نگاه خواهد کرد.

مباحث

محمد هاشم مجددی: چینزایی ما حبا اعمال ناشایسته روسها را به افغانستان بیان و بازگو نمودند ولی اگر حکومت افغانستان تابع روسها و در دست روسها نمی بود ممکن نبود که روسها بتوانند چنین اعمالی انجام دهند.

بعد از سال ۱۳۳۵ که معاهده دوستی با روسها صورت گرفت از روسها قرضه گرفته شد و عسکر افغانستان بدست روسها سپرده شد جوانان افغان برای تحصیل به شوروی فرستاده شدند و روسها معاهدات کلتوری به امضاء رسانیدند که همه اینها را حکومت افغانستان انجام داد.

قرضه ها بیکه از روسها گرفته شده معاهدات افغانستان نبوده بلکه به زیان آن تمام شد. امروز که روسها با رژیم

کرده میتوانیم که حیات سیاسی آینده افغانستان بر مبنای ضوابط اسلامی استوار بوده و قانون اساسی دولت در پرتو همین ضوابط طرح میگردد. متأسفانه تجربه های بدست آمده درین سالها محدود است و قوانین اساسی دول اسلامی از تعداد انگشتان بیش نیست، مبرهن است که محتوای قانون اساسی فردار از امروز طرح کرده نمیتوانیم این کار را آن مقامات صلاحیتدار انجام دهند و دهه ها پندگی از اراده مردم افغانستان مینمایند، مگر با آنهم مانعی نیست اگر از همین حالا بعضی از جوانان روشنی بیندازیم و در باره برخی مؤسسات بحث نماییم مخصوصاً این مباحث با بدپدیده های اطلی دولت را در خود داشته باشد سوال ضوابط و روشهای عنعنوی مملکت ما را بعین آورده که نظارت بر قوانین و مراقبت از اجراءات اداری از همین گونه بحثها میباید شد که در دولت های کنونی به حیث عنصر عمده تعینینی با زتاب گسترده ای داشته و قویا پیشینی میگردد که در جا معه افغانستان نیز مورد علاقه خواهد بود.

موضوع نظارت بر قوانین در کشورهای اسلامی اهمیت خاصی پیدا مینماید اما میدانیم که بعضی متفکرین و نهضت های سیاسی اسلامی قوانین اساسی را در کشورهای اسلامی وسیله ای در اختیار کشورهای صنعتی غربی میدانند که از طریق آن ثقافت و معیارهای حقوقی شان را به کشورهای اسلامی داخل مینمایند. این متفکرین و نهضت ها عقیده دارند که آنها صلاحیت قانونگذاری را ندارند و کتاب خدا و ندبزرگ یعنی قرآن مجید گانه قانون اساسی کشورهای اسلامی میباشند مگر در عمل از نفوذ کشورهای صنعتی چشمپوشی کرده نمی توانیم، قوانین اساسی در کشورهای اسلامی رواج یافته و امروزه استثنای عربستان سعودی واردن تمام کشورهای اسلامی دارای قوانین اساسی میباشند.

نتیجه گیری

در روزا خیر سیمینا را پورونتایج سیمینا رتوسط حبیب الله غالب، عبدالاحد عشرتی و حبیب الله رفیع به مجلس ارائه گردید در باره آن بحث صورت گرفت و همچنان در همین مجلس یک اعلامیه مطبوعاتی در رابطه به تشکیل سیمینا به تصویب رسید و به وسایل ارتباط جمعی سپرده شد.

غالب: ما جرکه هایی را که اصل مشورتی و قومی دارند و به اساس مشوره در قانون سال ۱۳۴۳ دارای سابقه هم میباشند که به سویه محلی پیشینی شده بود ولی عملی نشد یا بدعا مگردانیم.

شیرزوی: این تشکیلات عنعنوی میتوانند در مساجد وجود آید و قریه دار رضوان باشند.

فیض زاد: اینکه والی به انتخاب مردم باشد معنی اینرا ندارد که علقه آن بصورت مطلق با مرکز قطع شود این بودجه عمومی دولت است که در جای آن بمصرف میرساند.

عشرتی: برخی از دانشمندان و نویسندگان به اسلام برجسپ هایی میزنند ما نندا سلام دیموکراسی اسلام سوسیالیزم و امثال آن من به این عقیده هستم که اسلام آن دیموکراسی نیست که در غرب رواج دارد، اسلام در ذات خود اسلام است و ما اسلام را نمیخواهیم که بر آن دیموکراسی مانند پیشینه سیاه علاوه شده باشد.

مضامین

دکتر محمد اسحاق ساعی

مقاله شان تحت عنوان "ندا نیریکه به سویه قانون اساسی برای حفظ صحت مردم باید در نظر گرفته شود" تقدیم گردید که در آن آمده است: وضع مردم ما با در نظر داشت شرایط خاص امروزه باید ملاحظه گردد، زیرا شرایط امروزه شرایط ده سال قبل افغانستان تحولات باور نکردنی نموده است. لهذا تفکر خاصی ایجاد مینماید. بیداری سیاسی، وعده های دروغین، طرح پلانهای طویل المدت مگر غیر عملی و ناکام و در راس همه بیوروکراسی روسی و هم بیوروکراسی موروثی گذشته همه دیت بدست هم داده و اسباب بی اعتمادی و عدم رضایت و عدم اطمینان مردم را در مرپلانگذاری بعیان آورده است و به حالت مایوسی رسانده است مگر اینکه دستی از غیب بیرون آید و کاری بکند.

محمد قاسم فاضلی

ایشان موضوع نظارت بر قوانین تحت بحث قرار داده مینویسند: از روی اراده مردم مجاهد پیشینی

گزارش مختصری از سیمینار شورای ثقافتی جهاد افغانستان

نظام قضایی و عدلی در جامعه آینده افغانستان

یادداشت اداره:

در ذیل خلاصه گزارشی تقدیم میشود که از طرف حبیب الله رفیع گزارشگر سیمینار شورای ثقافتی جهاد افغانستان که در باره نظام قضایی و عدلی در جامعه افغانستان از ۱۳-۱۶ جوزا در اسلام آباد برگزیده بود تهیه شده است. تفصیلات مزید بیانات و مباحث این سیمینار در شماره آینده چاپ خواهد شد.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

نحمده و نطی علی رسولہ الکریم
سیمینار دفتر مطالعات امور
افغانستان شورای ثقافتی جهاد
افغانستان تحت عنوان "مطالعات
نظام قضایی و عدلی در جامعه آینده
افغانی بناریخ ۱۳ جوزا ۱۳۶۹ در
اسلام آباد برگزیده. محفل با
تلاوت آیات قرآن کریم از
طرف مولوی محمود در سوال آغاز شد.
حبیب الله غالب رئیس سیمینار در
باره اهداف این اجنه روشناسی
انداخته گفت که با آزادی کشور و با
تاسیس یک نظام اسلامی در افغانستان
پیاپی نمودن یک نظام عادلانه امر
ضروری میباشد و بهمین دلیل ما این
سیمینار را تشکیل داده ایم. سیمینار
از طرف قاضی محمد امین و قاضی
داغیه اتحاد اسلامی رسماً افتتاح
گردید. وی تأسیس این سیمینار علمی
را مورد ستایش قرار داده و ابراز امید
کرد که سلسله چنین سیمینارها دوام
یابد. صباح الدین کشکی از طرف
شورای ثقافتی جهاد افغانستان
اهداف این سیمینار را شرح داده و در

نشان قرائت کردید که عبارت
بود از:
- فلسفه قانون و قانونگذاری
در اسلام از محترم عبدالاحد عشرتی.
- سیر قانونگذاری در سرزمین
افغانستان از محترم شاه محمد و خرد.
- سیر قانونگذاری در افغانیا -
نشان از محترم محمد علم فیض زاد.
- سیر قانونگذاری در افغانیا -
نشان از محترم موسی اشرفی.
درین مضامین بطور تمهیدی
تعریفی ارقام قانون ارائه گردیده و سیر
قانون در دنیای کهن و معاصر ارائه
گردیده و نواقص و کوتاهی های آن
خاطر نشان شده است.
در اسلام شش مرحله قانونگذاری
وجود داشته است که مرحله اول آن در
عهد پیا میر بزرگ اسلام، حضرت محمد،
مصطفی، صلی الله علیه و سلم، میباشد.
مرحله دوم آن دوره خلقای راشدین،
دوره سوم از سال ۴۱ هجری تا اوایل
قرن دوم، مرحله چهارم آن از قرن
دوم الی اوایل قرن چهارم میباشد که
درین دوره فقه و سنی جسته و بسته شد
خودنایل گردید، دوره پنجم از خیر
قرن چهارم تا ۶۵۶ هجری تا زمان سقوط
خلافت بغداد میباشد و دوره ششم آن از

اخیر گفت جای ناسفاست که با
وجودیکه از اخراج قوای روسی از
افغانستان یکسال سپری میشود
ولی ما هنوز هم در خاک سیکان به سر
میریم و موفق شدیم که رژیم دست -
نشانده کابل را سرنگون و بجای آن
یک حکومت اسلامی را تأسیس کنیم.
مردم افغانستان درین مرحله حساس نه
مشتاق استعجاب هستند و نه مشتاق
لویه جرگه‌یی، و نه هم تماماً طرفدار
آوردن ظاهر شاه هستند بلکه بیشتر از
هر چیز تنهایی و تنهایی آنها از آزادی و
رژیم مزدور نجیب، بازگشت شرافت -
مندان به وطن و تاسیس یک نظام
اسلامی میباشد.
این سیمینار را روز دوام کرده
بروز ۱۶ جوزا پایان یافت. تمام
کسانی که درین سیمینار اشتراک کردند
عبارت از دانشمندان، علمای دینی
و قاضی های افغان بودند که در آن ۲۱
مضمون قرائت گردیده، بجشها یکی
گرم و عالیمانه ای بر آنها صورت گرفته
و بر جوانب مختلف موضوعات روشنی
انداخته شده که در اینجا یک برداشت
عمومی و خلاصه آن تقدیم میشود.
در آغاز سیمینار را رمضان
در باره قانونگذاری در اسلام و افغانیا -

قرن هفت الی عصر حاضر است .
درین نوشته ها آثار قانونگذاری
فیل از اسلام مطرح بحث قرار گرفته و
طی آن برآن آثار کنینی که در او ستا و
ویدا وجود داشته تاره تد .

همچنان درین مضامین از نگاه
قانونگذاری دوره اسلامی افغانا -
نستان هم به دو بخش تقسیم شده است
دریک بخش دوره اول افغانستان
از آمدن اسلام تا عصر حاضر حکومت های
اسلامی و بخش دوم اردوره احمدشاه
با با تا استرداد استقلال افغانستان
ودوره دوم از سال ۱۳۰۲ هـ ش می باشد
ولی بهتر این خواهد بود که دوره اول
اسلامی را تا عهد امیر شیرعلی خان و
دوره دوم را تا آغاز قانونگذاری
جدید تصنیف کنیم زیرا این مضامین
واضح ساختند که قانونگذاری معاصر
در عهد شیرعلی خان آغاز کردید درین
مضامین در قسمت قانونگذاری نام
کتاب مهمی از قبیل اساس القضاة ،
مجله الاحکام ، تمک القضاة و غیره
از یک طرف و از جانب دیگر آن نظام -
نامه های مهمی که از عهد شیرعلی خان
به این طرف تدوین شده اند تذکر
داده شد .

در هر جا مضمون مورد بحث از یک
طرف در اسلام و در افغانستان به تاریخ
قانون سازی روشنی انداخته شده است
و از جانب دیگر بکارها بیکه در این
رشته انجام یافته منابع آن نشان داده
شده است و بنا برآن این مضامین هم
طرز کار قضا را در آینده و هم منابع
مربوط به آن را روشن می سازد .
اسلام و حقوق بشر موضوع یک سلسله
دیگر مضامینی را که درین سیمینار
ارائه گردید تشکیل میداد که این
مضامین دارای چار سلسله بودند :
- اعلامیه جهانی حقوق بشر در
اسلام که از طرف محترم دوکتور روان فر -
هادی اقتباس و طرح گردید .

- حقوق اساسی بشر در مسی -
تاریخ بقلم محترم عبدالعالمک جوهر
صدیقی .

- حقوق سیاسی در اسلام بقلم
محترم کمال شینواری .

- اسلام و حقوق طبیعی بشر ،
مقارنه ای با اعلامیه جهانی حقوق
بشر بقلم محترم محمد زمان مزمزل .
در سلسله این مضامین ثابت شد
که اعلامیه جهانی حقوق بشر صرف در
همین قرن از طرف مؤسسه حقوق بشر
ترتیب و تصویب گردیده است ولی دین
مقدس اسلام در مورد همه ساحت حقوق
بشر ضوابط بسیار محکم را ۱۴۰۰ سال
قبل وضع کرده است ، همه جوانب
فردی و اجتماعی زندگانی انسانرا
در نظر گرفته است و این ضوابط بشکل
یک اعلامیه منظم جمع آوری و ترتیب
گردیده و با اعلامیه جدید حقوق بشر
مقایسه شده است .

در سلسله این مضامین برای
اینکه موضوع خوشر روشن شده بتواند
به سیر تاریخی حقوق بشر نیز توجه
مذول گردیده و سوابق تاریخی را
مربوط به ۵۰۰۰ سال قبل از میلاد نشان
داده و خاطر نشان گردیده است که
در همین آوان بوده است که فلاسفه
یونانی مسایل مربوط به حقوق بشر
را تحت غور قرار داده و به تبعیضات
و تفاوت های آثار کرده اند که
قانوناً در میان انسانها وضع گردیده
است و همچنان در حال حاضر در باره
عدم مساوات حقوق در کشورهای شرقی و
غربی صحبت میکنند .

بطور عمومی این مقالات حقوق
قاطبه انسانی را از نظر اسلام
بطور مشخص مورد غور قرار داده و موقف
اسلام را در مورد آنها خاطر نشان میکنند:
حق زندگی کردن ، حق آزادی ، حق
مساوات ، حق عدالت ، حق فرد در
رابطه به محاکمه جویی ، حق مصونیت
از شکنجه ، حق پناه آوردن ، حق اقلیت
ها ، حق آزادی دین ، حق دعوت و تبلیغ ،
حقوق اقتصادی ، حق پشتیبانی از
ملکیست ، حق و وجیهه ، کارگر
حق فرد که وسایل زندگی داشته باشد ،

حق تأسیس خانواده ، حقوق زن ، حق تعلیم
و تربیه ، حق حمایت از خصوصیات فرد
حق آزادی مسافرت و اقامت ، حق
مصونیت آبرو و شرف اتباع ، حق
قیام علیه ستم ، حق مساوات در محضر
قضاء ، حق آزادی عمل سیاسی ، حق
آزادی مسکن و غیره .

به این ترتیب این سلسله
مقالات بطور واضح نشان داد که اسلام
برای همه بشر است و حقوق تمام بشر را
در ساحت فردی و اجتماعی مشخص و
تعیین نموده است .

این مقالات از یک طرف برای
تدوین قانون اساسی آینده کشور ما
مواد خوب و پربنا بدهد و از جانب
دیگر مبین حقانیت ، دقت و عدالت
اسلام برای جوامع غیر اسلامی می باشد .

کنکوری سوم مقالات هم اطراف
و حواشی کنکوری دوم را تحت غور و
بررسی قرار میدهد که در این سلسله
دو مقاله ذیل ارائه شد :

- "حقوق اطفال در اسلام (یتیمان
افغانستان)" از محترم مولوی نظام -
الدین تافع .

- "آزادی فکری در افغان (یتیمان
از محترم صباح الدین کنکی .
مقاله اول حقوق طفل را از
زمانیکه نطفه بند می شود تا دوره رشد
قدم بقدم بررسی نموده و با زرد پرستو
همین حقوق به بحث یتیم های افغانا -
نستان می آید . موقف یتیم را از نگاه
اسلام مشخص نموده و درباره تعلیم و
تربیه و پرورش و سرپرستی یتیمان
افغانستان (پسران و دختران) از
نگاه اسلام پیشنها داتی دارد و تقاضای
رشدنموی این اطفال را بحیثیت
افراد سالم و صالح جامعه اسلامی
مینماید .

مقاله دوم این سلسله نقش
مطبوعات و اهمیت آزادی فکری و بیان
را مورد غور و تحقیق قرار میدهد .
مطبوعات سالم ، صادق و رهنما را از نظر

اسلام مشخص نموده و با لآخره تصویری از نقش مطبوعات در آینده افغانستان را بدست میدهد و به تفکر در باره آن دعوت مینماید.

مقاله "محترم داکتر روان فرهادی زیر عنوان "اسلام و روابط بین المللی" اساسات جهانی دپلوماسی اسلامی را بیان میدارد. درین مقاله روش اسلامی سیاست خارجی جی بررسی شده و اسلام موافق نظریه روابط بین المللی ثابت شده است. این مقاله فهرست طویلی از آیات قرآنی دارد که در قسمت سیاست خارجی و روابط بین المللی به ملسمانان هدایت میدهد و راه استحکام روابط خارجی نظام اسلامی آینده افغانستان را روشن میسازد.

سلسله دیگر مقالات در باره "اساسات حقوقی و اقتصادی اسلام است که دارای دو حلقه میباشد: "ملکیت در اسلام پهنای کبی" از محترم مولوی فضل الرحمن، "حقوق تجارت" از محترم بهاء الدین بهاء.

مقاله "اول بدست آوردن طرق غیر شرعی ملکیت از قبیل ربا، قمار، دزدی، غصب و اختلاس، استفاده سوء از مقام و قدرت، بدست آوردن مال بوسیله احتکار، بدست آوردن مال بوسیله ساختن اشیای ناجایب، مال یتیم، بدست آوردن ثروت از طریق ملکیت های وقفی و ملی، اندوختن ثروت از طریق فریب و چالاکي، اخذ ناحق خیرات و زکات را نشان میدهد و در نتیجه بصورت مقایسوی بیان می دارد که در نظام سرمایه داری ملکیت شخصی اساس قانونی دارد، و ملکیت عامه بصورت استثنایی موجود است، و در نظام اشتراکی برعکس آن ملکیت عامه قانونی و اصل است و ملکیت فردی عمل خلاف نظام شمرده میشود در حالیکه در نظام اسلامی ملکیت عامه و فردی هر یک در جایگاه شکل اصل و قانونی شناخته شده و براساس

تصرف هر یک حدود و قیودی تعیین گردیده است که سرپیچی از آن موجب جزا و عقوبت میگردد.

مقاله "دوم این سلسله مینمود های تیوری تجارت بین المللی را بیان داشته و مشکلاتی را که از نظر اسلام در قسمت بانکداری و برخی سایر حاکمات دیگر تجارت موجود است مشخص میسازد و برای آینده افغانستان به اساس اسلام راه حل قابل قبولی را تقاضا مینماید.

"په اسلام کبی کورنی نظام" مقاله "محترم مولوی محمود در سوال است که از نظر اسلام اهمیت نظم و انضام در خانواده، عوامل بعیان آمدن یک نظام خوب در خانواده و حقوق متقابل اعضای خانواده را بررسی نموده و همبیک قسمت از حقوق اسلامی روشنی می اندازد.

به همین ترتیب مقاله "محترم استاد محمد کریم مجاهد" دفاع و جهاد در اسلام" بیگانه مقاله "سیمینا در درین موضوع بوده و چهره جهاد اسلامی را روشن میسازد و آنرا از جنگ به اساس معنی و اهداف جدا مینماید.

یک سلسله دیگر مقالات این سیمینا در باره "قاضی و قضا است که دارای دو حلقه میباشد:

- "استقلال قضا در اسلام" از محترم آیت الله شیخ محمد آصف محسنی.

- "اوصاف قاضی از نظر اسلام" از محترم محمد صدیق راشد سلجوقی.

این دو مقاله از یک طرف ثابت مینمایند که قضا یک قوه جداگانه است و از نظر اسلام بحدی قدرت دارد که خلیفه وقت، امیر و رهبر را هم محکوم کرده میتواند و از جانب دیگر برای قاضی آن صفات شرعی و اسلامی را بیان میدارد که قاضی باید متصف بدانها باشد و در پرتو آن وظیفه سنگین قضا را انجام داده بتواند.

جزا در سیمینا ربخ دیگری بود که سه مقاله در مورد آن ارائه

گردید:

- "جرم و جزا" از نظر اسلام" از محترم حبیب الله غالب.

- "حقوق جزا" در اسلام" از محترم فضل من الله فضلی.

- "نقش آثار جرمی در پیشگاه قضا" از محترم محمد عمر بربک زی.

این مقالات جرمها را از نظر اسلام به انواع و اقسام مختلف بررسی نموده اند. حقوق دفاع مجرمین را بیان داشته و هم قوانین و قیودی را که از نظر اسلام در باره جزای جرمها وضع گردیده است بر شمرده اند. مکلفیتهای قاضی را در باره اینکه باید در مسایل جرم و جزا از غرور و تعصب کاریگیری نشان داده انواع و اقسام جزاهای اسلامی را تفکیک نموده و درین رابطه تمام احتیاطی را که دین مقدس اسلام بخاطر تأمین عدالت مرعی میدارد بر شمرده اند. و هم نشانه های غیر قابل انکار رشوت جرم را آشکارا ساختند. این مباحث مطالب مفیدی را در مورد جرم جزا برای نظام آینده افغانستان تهیه نموده است و منابع و مصادر معتبری را بدسترس قرار دادند.

و با لآخره در انجام تمام این مباحث با پولیس مواجه میشویم که محترم جنرال محمد ایوب اصیل مقاله "تا نرا زیر عنوان "پولیس و تأمین امنیت در حکومت اسلامی" ایراد نمودند، ایشان در ضمن تحقیق شان سوابق تشکیل پولیس را از زمان فرآغه مصر بدینطرف با زگومی - نمایند، سوابق پولیس را در جامعه اسلامی بررسی نموده و تا امروز آنرا میرسانند و با زوظایف پولیس را در تأمین امنیت در افغانستان آینده مشخص ساخته و بصورت مفصل بر میسازند و در مقاله شان از نظام اسلامی آینده تقاضا مینمایند که در قسمت تجدید تشکیلات پولیس توجه شود و مجدداً تنظیم گردد و در امور پولیس چنان

قوانیني بميان آيدکه جوا بگوي - ديده ميشد در مقالات طويل از اختصار - ومووليت ها ومکلفيت ها ي قسوه مقتضيات حکومت آينده افغانستان لازم کار گرفته شده و در مقالات کوتاه بايد بصورت مجموعي اين سيمينار در باره عدل، قضا و نما در قضا معلومات نسبتاً جامع و همه جا نيه ايرائيه نمود و در چوکات موضوع خود یک سيمينار همه جا نيه بود، در مباحث آن حضور و ايدکم

ديده ميشد در مقالات طويل از اختصار - ومووليت ها ومکلفيت ها ي قسوه مقتضيات حکومت آينده افغانستان لازم کار گرفته شده و در مقالات کوتاه بايد بصورت مجموعي اين سيمينار در باره عدل، قضا و نما در قضا معلومات نسبتاً جامع و همه جا نيه ايرائيه نمود و در چوکات موضوع خود یک سيمينار همه جا نيه بود، در مباحث آن حضور و ايدکم

ويجا ز مطلوب موجود بود، در مباحث و مناقشات قضاي صميميت و علمي، دلچسپي مجلس را زياد مينمود و بصورت عمومي اين سيمينار را ز طريق مقالات و مباحث چنان ذخيره علمي را بحا کذاشت که روش مطالب تشكيل، و جا ييب

ومووليت ها ومکلفيت ها ي قسوه مقتضيات حکومت آينده افغانستان - نستان تعيين مينمايد و براي استواري يك قضاي سالم، عادل، عامل و عالم خست ها ي اساسي را گذاشته است و بنيا د قضا را تعيين مينمايد. و آخر دعوانا ان الحمد لله رب العلمين.

چگونه میتوان در آینده جامعهٔ صحتمند داشت؟

۱۵ داکتر پاسخ میگویند

پا داشت اداره:

"افغان جهاد" در هر شماره برای احیای مجددا مورحیاتی جامعه افغان - نستان با دانشمندان و متخصصین رشته‌های مختلف مواجبه‌هایی بعمل می‌آورد، در شماره قبلی دربارهٔ احیای مجدد سیستم تعلیم و تربیهٔ کشور مطالبی بچاپ سپردیم و اینک درین شماره نظر به اهمیت با رزی که صحت عامه در جامعه دارد، در زمینهٔ احیای و انکشاف مزید این بخش نظر ما هرین ودا کترهای دانشمندان و با تجربهٔ افغان انعکاس مییابد، این ذوات محترم عبارتند از:

- ۱- داکتر سید فضل الربانی رئیس طب معالجوی حکومت مؤقت، ۲- داکتر محمد امین فاطمی رئیس انستیتوت صحت عامه وزارت صحت عامه حکومت مؤقت اسلامی افغانستان، ۳- داکتر عبدالمجید احمدزی رئیس صحت عامه کابل مربوط وزارت صحت عامه حکومت مؤقت اسلامی افغانستان، ۴- داکتر محمد یوسف لغمانی استاد پوهنځی طب حزب اسلامی افغانستان، ۵- پوهندوی داکتر غلام‌سخی رحمانزی سابق استاد پوهنځی طب ننګرهار، ۶- داکتر اسدالله شینواری متخصص امراض جلدی، ۷- پروفیسور محمد کل رنځوریا استاد پوهنځی طب کابل، ۸- داکتر محمد حنیف محسنی متخصص جراحی، سابق استاد پوهنځی طب ننګرهار، ۹- پوهنمل داکتر عنایت‌الله نجاتی متخصص جراحی عمومی سابق استاد پوهنځی طب ننګرهار، ۱۰- پوهنمل داکتر عبدالمقیم سعادت سابق استاد پوهنځی طب کابل، ۱۱- داکتر عمر گل مومند رئیس شفاخانهٔ الهجرت والجهاد، ۱۲- داکتر سید خدیجه محرابی، متخصص ولادی نسایی، ۱۳- داکتر سنیه ولی داکتر نسایی ولادی درآبدره رود، ۱۴- داکتر محب‌الله وحدتی استاد کادمی اسلامی و رئیس دروزارت صحت عامه ۱۵- داکتر محمد اسحاق سابعی متخصص امراض داخله (بیماری‌های خون) آمرپولی کلینک وزارت صحت عامه حکومت مؤقت اسلامی افغانستان در اسلام‌آباد.

سوال

جواب

- ۱- در ساحهٔ طب وقایوی کدام اقدامات عاجل ضروری میباشد؟
  - ۲- در ساحهٔ طب معالجوی چه اصطلاحی است که وقایه از معالجه بهتر است پس کوشش درین راه از
- سید فضل ربانی: بین ما
- بچه‌شکل تا مین شده میتواند؛ مسایلی اولویت دارد؟

۱- تداوی معیوبیت‌ها و معلولیت‌های ناشی از صدمات جنگی
 ۲- تأمین و اعاده‌ی فعالیت‌های اقتصادی و اجتماعی معیوبین و معلولین .

۳- توجه به صحت اطفال و مادران به خصوص مادران حامله و نوزادان و تغذیه در نوزدان .

۴- تداوی امراض ساری، پیرازیتی-
لغمان: تربیه، کدر، تعلیمی طبی، تعلیم و تربیه عمومی، تغییر و بهبود وضع اقتصاد .

تعلیمات طبی در ساحه طبی و قایومی و معالجوی :

۱- در مرحله نخست واکسیناسیون در برابر امراض انسانی عمومی و امراض ساری در بین اطفال، مبارزه با سل، مبارزه با بیچی و ملاریا .

۲- فعلاً طب معالجوی نه‌داکترهای با تجربه دارونده‌ها، دهر و دو قسمت توجه جدی لازم است .

رحمانزی: ۱- موجودیت

حکومت قوی و قابل قبول، پیشرفت‌های علمی و تحقیقی، پیششانی مردم از پروگرام‌های صحی دولت .

۲- در ساحه طب و قایومی جلوگیری از امراض ساری یک امر ضروری بشمار می‌رود . و این اقدام باید در مرحله

اول از روستاها آغاز یا بدست‌ماده‌ها، ملاریا، جلوگیری ارسل، مبارزه علیه توشات روحی .

۳- قبل از طب معالجوی قیامندن مردم و انگشاف طب و قایومی بسیار ضروری می‌باشد . برای اینکار و برای تحقق

این هدف کلینیک‌های صحی و در هنگام ضرورت تیمهای مجهز طبی یا بدتأسیس شود و این تیمها تا زمانیکه شفاخانه‌های مجهز آماده می‌شود بکار خود ادامه دهند .

بشپناری: در ساحه طب و قایومی:

الف : موضوع واکسین در شهرها و روستاهای افغانستان ضروری می‌باشد که حتی در سطح علاقه‌داری‌ها باید

اهمیت زیادی برخوردار است . اساسات طب معالجوی باید . ارزان و کم‌صرف باشد پرسونل فنی تربیه شوند، دهر قریه کلینیک‌های صحی تأسیس گردد و بعداً شفاخانه‌های بستری بوجود آید . و با این ترتیب ساحه طب معالجوی وسعت یابد .

فاطمی: تأمین صحت در

افغانستان کار و زحمت زیاد را ایجاب می‌نماید و این امر زمانی برآورده می‌شود که سعی و تلاش مردم و حکومت

موفقت اسلامی مشترکاً شروع شود . و یکی با دیگری همکاری نماید مخصوصاً در قسمت صحت عامه توجه زیاد لازم است .

۱- در مورد طب و قایومی یا بداهه اولتریه (واکسیناسیون یا خالکوبی) توجه زیاد بعمل آید و پرسونل کافی

در این قسمت تربیه شوند . بهمین قسم در مورد تعلیمات صحی نیز توجه زیاد لازم است که مردم با این آگاه‌شوند که آب صحی چگونه بدست می‌آید .

احمدزی: مسئله تأمین و عمر-

صه خدمات و فعالیت‌های صحی موثر در افغانستان مربوط است بمسائل ملی و قضایای اعمار مجدد، روستا و پروسه آن .

در ساحه طب و قایومی اقدامات عاجل در موارد ذیل ضرور است :

۱- وقایه و کنترول امراض ساری .
 ۲- توجه به صحت محیطی .

۳- برپایی تبلیغات صحی و ترویج تعلیمات صحی .

۴- تهیه منابع صحی آب .
 ۵- تأمین و تهیه غذای کافی برای مردم و توجه به تغذیه مردم بخصوص در مورد مادران حامله و اطفال .

در ساحه طب معالجوی اقدامات آتی ضروری پنداشته می‌شود :

۱- تداوی امراض (ایپی دیمیک) و (آن دیمیک) .
 ۲- تداوی جراحات و صدمات جنگ ، تداوی اختلالات ناشی از تداوی‌های غلط و غیر مسلکی .

کلینیک صحی تأسیس گردد که مجهز با سازمان آلات و اکتیس باشد و علاوه بر این با ید تیمهای ساری در هر ماه یک مرتبه در روستاها گردش نماید و مردم را واکسین کنند .

ب : در قسمت آب آشامیدنی باید توجه جدی صورت گیرد ، چاه‌های عمیق حفر گردد ، در صورت امکان ذخیره گاههای آب اعمار گردد و از آن آب صحی به وسیله پمپها به قریه‌ها تقسیم گردد .

ج : بر ضد مرض مهلک ملاریا مجادله جدی بعمل آید و بر مناطق روستایی دواپاشی صورت گیرد و در صورت امکان سروی عمومی از سراسر افغانستان انجام شود تا نوع پشه و دواپی که بالای آن مؤثر است مشخص گردد ، در تابستان با بددوای و قایومی ملاریا توزیع گردد .

در ساحه طب معالجوی : محادله علیه سل باید در مرحله اول در نظر

با شد تا سس یک کلینیک مجهز صحی در سطح هر ولسوالی ضروری می‌باشد که دارای یک شفاخانه بستری نیز باشد و علاوه بر لابراتوارهای ملاریا و واکسین

باید معاینات امراض عاجل نیز بصورت عادی انجام شود و مریض برای سه‌یا چار روز بستری شده بتواند و لابراتواری که معاینات عادی انجام شده بتواند موجود باشد .

رنجوریان: بعد از جنگ و فاجعه ۷ ژوردرا افغانستان طبیب بصورت حقیقی وجود ندارد و باید این نامها مجدداً حیاً گردد .

محسنی: امراض ساری مخصوصاً سل و ملاریا قبل از کودتای سیاه شور نیز در کشور ما موجود بود . مگر بعد از کودتای شور این امراض عمومیت یافته شکل اییدی را اختیار کرده است . برای جلوگیری از این امراض

مهلک دواپاشی باید صورت گیرد همچنان واکسین بی.سی.جی بخاطر جلوگیری از مریضی سل باید تطبیق شود . و هم برای جلوگیری از مریضی

های دیگر واکسین‌های مختلف تطبیق

گردد، آب صحت آماده کردد و کلوروینن صورت گیرد. برای حفظ الصحه باید شرایط طبی مهیا و برقرار شود، کورسهای صحتی دایرو طرز مراعات اصول صحتی در زندگی بمردم آموخته شود. در قسمت مواد خورا که یک به یک با زار در معرض خرید و فروش قرار میگیرد باید اصول صحتی مراعات کردد. وهم در قسمت دور کردن کثافات از محیط زیست باید چنان اقداماتی بعمل آید که شرایط صحتی مطابقت داشته باشد.

۲- در قسمت طب معالجوی:

مریضی‌هایی که به امراض مختلفه مناب اند مخصوصاً ملاریا و سل که شیوع آن در کشور ما بسیار زیاد است باید بصورت عاجل بشکل کنترول و بصورت فنی و طبی منظم زیر نظر ارت و تداوی گرفته شوند، چون این امراض بیشتر در بین مردم غریب و بی بضاعت دیده میشود لازم است که مراکز مجادله با این مرضی‌ها بوجود آید و معاینه و تداوی مجانی صورت گیرد.

نجاتی: تأمین صحت در افغان - نستان مربوط به ایجا دصلح در افغان - نستان میباشد، تا زمانیکه یک باور واقعی برای ایجا دصلح و تشکیل حکومت اسلامی در افغان نستان برای کافه مردم این کشور ایجا دنگردد، نمیتوان قدمهای بنیادی را که دیلا ارائه میگردد در راه تأمین صحت برداشت.

۱- اقدامات عاجل در ساحه طبیب و قایوی بوسیله مجادله علیه امراض ساری و کشنده، که این مجادله از طریق

تداوی (مربوط طب معالجوی) تهیه دوا، تهیه آب آنا میدنی، واکسینا - سیون کنلوی، دفع و از بین بردن زباله و کثافات صورت میگیرد، یعنی در قسمت سینتیش و اپیدیمولوژی توجه جدی و عاجل گردد.

۲- طب معالجوی و از همها و لشرردر مساعداختن زمینه تداوی امراض ساری توجه گردد و در قسمت تداوی مجر-

وحین و معلولین نیز توجه جدی بعمل آید. در ایجا د مراکز طبی ابتدایی در سطح قریبه ها و ایجا دتفا خانه های کو - چک در سطح علاقه دارینها و ولسوالیهها اقدامات عاجل عملی گردد.

سعادت: در مورد خدمات صحتی و در قدم اول موضوع طب وقایوی و بعد با در نظر داشت وقت و زمان و شرایط و امکانات طب معالجوی در نظر گرفته شود.

۱- در قسمت طب وقایوی اول مطابق نشرات مؤسسه بین المللی صحت باید مسایل ذیل بشکل اقدامات عاجل برای حفظ صحت مردم بکار گرفته شود:

تعلیمات صحتی در بخشهای مختلف صحت عامه، تطبیق واکسینا سیون بخاطر جلوگیری از شیوع امراض انسانی، پروگرام تغذی و حفظ محیط زیست ۲- در قسمت طب معالجوی تقدیم خدمات صحتی مطابق امکانات بودجوی، تأسیس کلینیک های فرعی صحتی در محلات مختلف بر علاوه مراکز صحتی تفا خانه ها از جمله ضروریات میباشد.

مروند: ۱- طب وقایوی در حالت فعلی مهمترین عنصر است و درین مورد واکسینا سیون از اهمیت خاصی برخوردار است و دوا پاشی بخاطر از بین بردن مکرر ملاریا و تعالیم صحتی بخاطر رعایت حفظ الصحه از ضروریات بحساب می آید.

۲- برای تأمین طب معالجوی تفا خانه های کوچک در روستاها و شفاخانه های بزرگ در مراکز شهرها تأسیس شود.

حدیدجه عمرانی: الف: بسا در نظر داشت سن و موسم اجرای واکسینا - سیون و تعلیمات صحتی.

ب: با در نظر داشت اپیدیمولوژی امراض قابل شیوع در بین اهالی کشور و ایجا د مراکز صحتی، فرعی، اساسی و شفاخانه ها با اکمال پرسونل ملکی و لوازم طبی،

سئیه ولی: با تأسیس مراکز طبی و قایوی، تشخیصی و معالجوی:

۱- واکسینا سیون، تعلیمات صحتی از طریق اطلاعات جمعی و پروگرام های تدریسی مکاتب تهیه و تدارک پروگرام های تغذی برای اطفال جهت وقایه از فقر غذایی.

۲- تهیه پرسونل کافی و مجرب و تأسیس مراکز تشخیص امراض (دیپا - رتمنت های ایکسری لابراتوارهای مجهز) و تهیه ادویه لازم.

وحدتی: در قسمت طب وقایوی تداوی و اقدامات تداوی باید با شدو مهم هم است مطابق شرایط افغانستان چند اقدام عاجل باید رویدست گرفته شود.

۱- تمام نفوس روستا های هر ولسوالی سروی و احصا شیکیری شده و تمام مردم ولسوالیهها از Screen Investigation گذشتا ندند و این کار باید توسط یک تیم ورزیده در یک مدت زمان معین مثلاً طرف سه ماه صورت گیرد. مریضی های موجود مثل ملاریا و سل بصورت جداگانه ثبت شوند و هرگونه بیما را یک موجود یا تدبوسیله

داکترهای منحص تداوی گردد و بصورت دوره ای معاینه گردند. پروگرام واکسینا با دقت هر چه تمام تر تعقیب گردد. برای از بین بردن سوء تغذی و سایر منابع امراض از قبیل آبهای ایستاده و جلوه گیری از استفاده از آبهای غیر صحتی

تداوی و اقدامات لازم اتخاذ گردد. پروگرام مجادله ملاریا با سعی جدی تعقیب گردد. کتابهای کوچک که در آن مسایل صحتی بگونه عام فهم توضیح شده با شد چاپ شود و در صورت امکان بصورت مجانی بدسترس مردم قرار داده شود. ساختمانهای جدید در اعمار مجدد با دید بعد از مشوره یک هیئات طبی و انجیری صورت گیرد.

در مورد طب معالجوی بخاطر علاج مؤثر مردم در تفا مفریه ها باید (بی.ا.ج.سی) موجود با شد و مناطقی

مرکزی شفاخانه‌های مجهزتر و پیشرفته‌تر ایجا دگرده و درین مورد معیارهای بین المللی در نظر گرفته شود. مسئلهٔ سوخت تغذیه یا یدیه مسألهٔ عدت "موسسه" بین المللی خوراک و صحت "ازبیک" برده شود.

ساعاتی: چون تأمین کلی صحت کار دشوار است در مورد تأمین قسمی صحت در افغانستان امروز باید گفت اصولاً تأمین صحت چه از طریق وقایه یا شده معالجه‌ای امکانات مالی کافی می‌خواهد در غیر آن تأمین صحت مشکل است. تأمین صحت چه وقایه‌ای با شده معالجه‌ای بخود خود ممکن نیست و پلان دقیق و منظم درست و پروژیه وسیع را ایجاب میکند. در ساحهٔ طب وقایه‌ای بدرجه اول تهیهٔ غذای مناسب آب‌صحی برای طفل و مادر و تهیهٔ واکسین و جلب کمک‌های جهانی بدین منظور ضرورت است. چون سلامتی طفل و مادر بر غذا و مواد پروتئینی متبانیست و قندی ارتباط دارد لذا مجادلهٔ وقایه‌ای بر صدق عدان غذایی و فقر غذایی حتمی باید در راس پلان وقایه‌ای ما باشد. در ساحهٔ طب معالجه‌ای لجوی تهیهٔ پرسونل ورزیده، داکتران، وسایل و لوازم طبی معالجه‌ای تهیهٔ ادویه‌ها رزان قیمت سروی مناطق و بر اساس آن تأسیس شفاخانه‌ها تهیه و تدارک وسایل کافی عصری صورت گیرد.

سوال

در افغانستان کدام امراض ساری عمومیت دارد و برای جلوگیری آن چه اقداماتی باید صورت گیرد؟

جواب

سید فضل ربانی: امراض ساری که در افغانستان بیشتر شیوع دارد ملاریا، محرقه و سل میباشند. برای امحای ملاریا باید بصورت منظم

دوایا شی صورت گیرد. اشخاص مصاب به آن ندای کردند و منابع بشکیر ملاریا مثل آبهای ایستاده و دلدلزارها تا حد ممکن ازین برده شوند. برای جلوگیری از محرقه باید تمام مواد غذایی پاک صرف شود، آب پاک مطابق شرایط صحی تهیه کرد و اشخاص مصاب بمرض ندای کردند و مواد دفعی را یکه ممکن است مرض را بوسیلهٔ مکن نقل دهند از زبیب برده شود.

فاطمی: در افغانستان اکثر امراض انتانی و پارازیتیکی مانند توبرکلوز و در اطفال اسهالات و سینه و بفل عمومیت دارد برای جلوگیری ازین امراض ضروری است که:

- ۱- اطفال واکسین شوند.
- ۲- تهیهٔ آبهای پاک و صحی.
- ۳- آشنا ساختن مردم به اصول حفظ الصحة و ترویج آن.
- ۴- همچنان تعلیمات صحی یا یدعام ساخته شود و سیستم‌های تعلیمات صحی به تمام مناطق اعزام کردند و در نقاط تعلیمی تعلیمات صحی گنجانده شود.

احمدزی: در افغانستان امراض مختلفهٔ انتانی (بخصوص در نزد اطفال) سرخکان، سیاه‌سرفه، فلج اطفال و توبرکلوز، تب محرقه، تبهای شبه محرقه شیوع و ساریت زیاد دارد، امراض پرازیتی، ملاریا، بیچشها، انتانات جلدی از جمله پروتئیم‌های مهم صحی است. جهت جلوگیری از شیوع امراض

متذکره لازم است که:

- ۱- اقدامات معالجه‌ای اجرا شود.
- ۲- وقایه‌دریعه، واکسیناسیون و تأمین مراقبت کتلوی صورت گیرد.
- ۳- تعلیمات و تبلیغات صحی در زمینهٔ عورت گیرد.

لعمانی: برای وقایه و معالجه ملاریا، بیچش، محرقه و امراض ساری اطفال باید واکسین و ندای شوند. فعال ساختن مؤسسات حمایتیهٔ طفل و مادر و جلب کمک باین مؤسسات از ضروریات است.

رحمانزی: در افغانستان ملاریا، اسهالات آمیبی و امراض جلدی به پیمانیه وسیع شیوع یافته که برای جلوگیری آن اولترازهمه اتخاذند و بیرومینی و پروگرامهای درست و صحی، کمکهای اقتصادی، بعضی رواجهای مضرتربیه کدرهای فنی و غیره ضروری میباشند.

شینواری: در افغانستان امراض مهلک جذام و سل که شیوع آن سابقه طولانی دارد در بین او امراض پرازیتی مانند سکس و منگی در مکاتب و مدارس نسبت به سابق خیلی زیاد شده که اگر در تشکیلات صحی هرولسوالی امریت تبلیغ نیز وجود آید و در آن اشخاص فنی و مسلکی استخدام کردند تا مردم را به امراضی آگاهی داده و مریضان را در صورت اشتباه تشخیص امراض ساری غرض جلوگیری از شیوع آن به مراکز صحی ارسال نمایند کار خوبی خواهد بود.

رنجوریان: اسمای امراض ساری که سابقاً در افغانستان ثبت شده افزایش یافته علاوه بر آن امراض دیگری از آنجنگ بمیان آمده که به امراض بین المللی ارتباط ندارد. باید بین امراض تحلیل و بررسی شده جلوان گرفته شود. در آینده تنها مسوولیت ما به این رفح نمیشود که جلوسرخکان، بیچش، محرقه و دفتیری را بگیریم بلکه آن امراض روحی، عقلی، جسمانی و عفدوی که نااندازه‌ای بوجود آمده و خطرناک نیز است باید در نظر گرفته شود و برای جلوگیری از آن پلان‌های مؤثری طرح گردد.

محسنی: به درجه اول ملاریا و توبرکلوز و بعداً اسفراق و اسهالات شیوع زیاد دارد، امراض دیگر از قبیل سرخکان، پولیویا فلج اطفال، محرقه و منجایش نیز موجود است و برای جلوگیری آن باید واکسین‌های مربوطه تطبیق و برای معالجهٔ آن اهتمام لازم صورت گیرد.

نجاتی: در افغانستان امراض ساری از قبیل توبرکلوز، چیچک، ملاریا، سرخکان، حمای لکه دار، سیاه - برفه و غیره شیوع داشته و برای جلوگیری از پیشرفت این آفات تشخیصی افراد مصاب به این امراض وندای لازم آنها همچنین برای جلوگیری از انتشار بیشتر از نظر وقایوی اقدامات اساسی صورت گیرد.

سعادت: در افغانستان ملاریا توبرکلوز، امراض معدوی امعایی، مکروب های معدوی امعایی امراض ویروسی شیوع یافته است. برای جلوگیری از این امراض باید پروگرام واکسیناسیون عملی شود، برای حفظ الصحه محیط تدا بپولازم گرفته شود، آبهای ایستاده زبین برده شود امراض ساری کشف و بصورت منظم تداوی شود و سلسله سرایت آن قطع گردد.

مروند: در افغانستان امراض ساری توبرکلوز و سرخکان بسیار زیاده است. برای توبرکلوز واکسیناسیون، جی.سی.جی. و قایه مکمل است و همچنان باید مردم همزمانه شوند که این امراض که بسیار خطرناک اند به چه ترتیب از یک شخص به شخص دیگر انتقال میابد و همچنان برای قایه از سرخکان تطبیق واکسین ضرور است.

خدیجه خرابی: توبرکلوز، جذام، آمیبیاس، ملاریا (از طریق کنترول اپیدیمولوژی امراض ساری) و تجرید وندای مصابین.

سنیه ولسی: توبرکلوز، محرقه، هیپاتیت، (اسهالات معدوی امعایی) و جذام (در مناطق مرکزی) برای جلوگیری از سرایت امراض، تشخیصی مرض، تجرید وندای اشخاص مبتلا به مرض وناقلین سالم، تعلیمات صحی بخصوص برای افراد مبتلای مریض از بین بردن مواد مضره بطریقی سبق سوختن بدن یا زیر خاک مدفون کردن تهیه آب آنا میدنی صحی، واکسیناسیون که برای عملی شدن نکات فوق همکاری تمامی افراد جامعه و مقامات دولتی لازمی بوده مخصوصاً همکاری ریاست تهیه ممکن با ریاست طب

وقایوی جهت تهیه نقشه های مناسب (فاصله جاه آب آنا میدنی اریدر - رفت، اطافهای آفتاب روح اختصاص بخشی از زمین برای ساحه سبز و سیستم کانالیزاسیون شنا بیهما) ضروری است.

وحدتی: در افغانستان امراض ساری نظریه منطقه و محل فرق میکند مرض ساری بسیار مهم که تا بید در تمام افغانستان به یک فیصدی زیاده موجود باشد است بهمی ترتیب در صفحات شمال افغانستان مرض جدا به یک فیصدی زیاده موجود است. همچنان در فصل تابستان در صفحات شرقی کشور موجودیت مریض کولرا قابل یادآوری است. درین اواخر نسبت حالت خراب محی و شرایط فاسد محیطی بمیان آمدن مشخصیت و چاشنی انتشار آن به سرعت زیاده گردیده است.

البته برای جلوگیری هر مرض ساری اتخاذ تدابیر خاص لازم است ولی بصورت مجموعی در جلوگیری امراض ساری به طب وقایوی و معالجهوی هر دو ضرورت احساس میشود. در پهلوی تداوی برای جلوگیری امراض ساری تطبیق واکسین تأمین حفظ الصحه محیطی و شخصی تا حد زیاده تدا شيردارد.

ساعی: امراضی چون ملاریا، لشماتیا که قبلاً در مقابل آن مجادله صورت میگرفت فعلاً کاملاً در محیط شیوع دارد امراض زردی و ویروسی، محرقه و از همه مهمتر توبرکلوز، سوزاک سفلیس بنا بر بنی بندهواری پرچی ها و خلقی ها در بین آنها و در محیط بوسیله آنها زیاده گردیده است. امراض روحی و عصبی به کثرت دیده میشود یک قسمت زیاده جوانان به الکهول و مسکرات دیگر چون چرس، تریاک و غیره اعتیاد پیدا کرده اند.

طرح عمده تأسیس شفاخانه های عاجل، تهیه ادویه سیروم و غذا های غنی از پروتین و مواد قندی و چربی یگانه راه مجادله در راه اعاده سلامتی مردم است. تشخیص امراض و قرنطین اشخاص مصاب، تهیه فضای مناسب زندگی تهیه

وندارک، دوا بصورت عاجل و ضروری برای مریضان از منابع جهانی نیز باید صورت گیرد.

سوال

برای تداوی و حمايه طفل و ما در چه طریقی پیشینتها دمیتما - بیید؟

- ۱- توسط داکترو نرسهای مرد معالجه شوند و یا داکترو نرسهای زن؟
- ۲- اگر داکترو نرس زن ضرورت باشد برای تربیه آنها چه اقداماتی باید رویدست گرفته شود؟

جواب

سید فضل ربانی: طبابت یک مسلک متزه است داکتروها چه مرد و چه زن تمام خصوصیات اخلاقی، انسانی، اسلامی و اجتماعی را دارا میباشند، فرقی نمیکنند که داکترو معالجه زن باشد یا مرد مگر تدا بپیر معالجهوی باید خوب باشد.

فاطمی: به نظر من طرح دوم معقول است برای تداوی اطفال و خصوصاً برای تداوی امراض زنان باید داکترو نرسهای زنانه موجود باشد و نرسها با حجاب شرعی و مطابق اصول اسلامی تربیه شوند.

احمد زئی: در شرایط فعلی تا مین صحت اطفال و مادران اولویت دارد هرگاه برای معالجه امراض مادران و اطفال پرسونل صحی انسانیت آماده باشد و یا آماده شود بهتر است اما از اینکه شرایط وز مینه تعلیم و تربیه و تعلیمات صحی برای ذکور در اجتماع ما بیشتر آماده و مساعد است فرقی ندارد که پرسونل صحی ما از نلیقه ذکور یا ندمهمایست که پرسونل صحی آماده کار باشد.

لغمانی: در وقت ضرورت

دین مبین اسلام اجازه میدهد که مریض معاینه و تداوی شود این کار را با اکثران مردوزن هر دو میتوانستند و همانطوریکه مردها تربیه میشوند زنها نیز باید تربیه شوند ولی با حجاب شرعی و اسباب اسلامی.

و حمانزگی: زنان مریض باید از طرف اکثران زن معاینه و تداوی شوند مهم اینست که روی ضرورت جا معده و تیز از نقطه نظر دیدگی مبین اسلام برای زنان اجازه تحصیل و تعلیم داده شود.

شینیواری: مریضان زن باید از طرف اکثران و نرسهای زنانه تحت تداوی گرفته شوند از همین جهت است که برای تربیه پرسونل طبیی زنانه باید نظری تجویز گرفته شود که دروس نظری و عملی آنها توسط استادان زن پیشبرده شود و در مکاتبشان از موجودیت مردها بصورت قطعی جلوگیری شود.

رنجوریان: برای تداوی امراض اطفال و زنان اکثران و نرسهای زنانه بسیار مفید است مگر فعلاً چگونه این پرسونل ایجاد شود؟

محتسبی: تداوی امراض اطفال و مادران:

۱- با وجودیکه دین مبین اسلام و طب این اجازه را میدهد که داکترهای مرد زنها مریض را تداوی کنند مگر در برخی از نقاط کشور ما عسعات و کلنور مرد این اجازه را نمیدهد که داکتران مرد زنها مریض را تداوی کنند برای اینکه این پرابلم از بین برود باید داکترها و نرسهای زنانه تربیه شوند زنها از تداوی و معالجه محروم نشوند.

۲- برای اینکه پرسونل طبیی زنانه تربیه شود باید کولته طب و مکتب نرسک بتوان تأسیس شود و برای قایله ها کورسهای فایلیکی بمیان آید.

نجسانی: اگر امکانات میسر

باید بهتر است که مریضان انات توسط دوکتوران انات معاینه و تداوی شوند زیرا با توجه به کلچر اسلامی و عسعات ما، داکتران انات نمیتوانند مریضان انات را معاینه حاصل کرده و در نسخه مریضی شان به سهولت تشخیص گردیده و تداوی سه موقع کردند. بنیاً برای تربیه دوکتوران انات و نرسهای انات پوهنخی های طبیی مخصوص انات و مکاتب نرسک مخصوص انات دایر گردد.

سعادت: برای حفظ صحت طفل و مادر که امر مهم جامعه را تشکیل میدهد باید کلینیکهای حمایتی طفل و مادر تأسیس گردند تا بیرومی شود های ایم. سی. ایچ آن بکار برده شود و با دردیگر کلینیک های صحتی تداوی می. سی. ایچ بصورت کل بکار برده شود که در آن عرضه خدمات صحتی برای طفل از قبیل تطبیق تعلیمات صحتی و بعد از حمل مؤرد اجرا قرار گیرد. مطابق نیازمندی یک جامعه داکتر کنترل نشو و نما ی طفل، تداوی و نرسهای طبیی تعلیمات صحتی و کنترل صحت مادر در دوره قبل از حمل، دوران ملکی عرضه خدمات صحتی میتواند در مرد حصه بگیرد.

مرومند: پرسونل ورزیده تربیه شده در فریه ها تقسیم شوند و بعد از هر خانه و فریه زنها تربیه شوند تا از خرابی صحت مردم جلوگیری نما. بندگان با ید از طرف داکترها و نرسهای زن معاینه و تداوی شوند زیرا زن محرم زن است.

خدیجه عمرانی: فعالیت مؤنسر کلینیک های حمایتی طفل و مادر:

۱- هر دو
۲- اگر در تمام مرسته ها امکانات میسر باشد ایجاد کولته طب و مکاتب نرسک و ایجاد تحصیلات اختصاصی در رشته های مختلف برای تربیه پرسونل طبیی بتوان ضرورتی پیدا نشود. میشود.

سنیه ولی: اگر پرسونل کافی از طبقه انات موجود باشد ضرورت مراجعه یک مریض زنانه به پرسونل ذکور نخواهد بود. اما در عدم این امکان کمک به یک مریض خانم مخصوصاً تیزاً زندکک عاجل و حیاتی بدون در نظر داشت جنسیت پرسونل که حتماً با موافقه کامل فامیل مریض صورت میگیرد است تقاضای راضی پذیرد.

۲- اگر به یاری و کمک خداوند، عزوجل، بتوانیم دکتور و دیگر پرسونل طبیی از طبقه انات داشته باشیم دیگر ضرورتی به طرح این سوال نخواهد بود که مریضان انات را کی باید تداوی کنند؟ اقدامات لازم: تأسیس تعداد کافی مکاتب برای انات بشمول مکاتب نرسک، استیتوت های تربیه لایبرانت و کنیشن وواکسینا تورها، تأسیس پوهنخی های طب زنانه، فراهم آوری تحصیلات تخمینی و تأسیس شفاخانه های زنانه حداقل در مرکز هر ولایت در موازته به تعداد دفتوس ولایتها.

وحسدتی: تا جایکه امکان دارد باید در تداوی مریضان زنانه داکترهای زن حصه بگیرند. ولی این کار یک فیددی تداوی را تشکیل میکند همچنان در پهلوی داکترهای زن عدم موجودیت داکترهای مرد در تداوی کمبودی هایی را بمیان میآورد که خاطر اینکه ما حالاً در هیچ کشوری اینطور تفاخاتهای وجود ندارد که تمام مریضی های زن تنها توسط داکتران زن تداوی شود، در برخی از کشورهای مانند عربستان سعودی و غیره داکترهای زن در تداوی زنها سهم بیشتری میگیرند آن هم در تداوی بیماری های ساده و اگر مسئله در داخل افغانستان در نظر گرفته شود این کار خوب است که در هر کلینیک داکترهای زن بر علاوه داکترهای مرد باید در نظر داشت حجاب شرعی موجود باشد تا جایکه امکان دارد زنان مریض باید به داکتران زن مراجعه نمایند.

ساعی: برای حمایت طفل و مادر تهیه غذا چون شیر، مکه و امثال آنها ضروری بوده در پهلوی آن و اکسیژن نمودن راحت و ضروری میباشد در صورت فقدان غذایی طفل و مادر صحت خود را از دست میدهد و کودک مادر را توان و مریض نمیتواند طفل سالم تربیه کند نعمت حمایت طفل و مادر با دیدن مردم کشور احوال گردد بیهوده علاوه مواد غذایی ادویه لازم را نیز برای طفل و مادر تهیه نمایند در یک جامعه اسلامی بهتر میداند طبیبان زن و نرس زن داشته باشند تا ریهای مریض را در کمرهای زن ندانند و توسط نرس زنانه و محرم پرستاری شوند، فاکولته طبیبان را توصیه میکنم تا با همه تجهیزات عصری مجهز شود و اکثرهای لایق امراض مختلف از آن فارغ گردد و به معالجه زنان بپردازند.

سوال

کدام امراض از اثر شرک در داخل افغانستان و محیط هجرت شیوع یافته و تشخیص داده شده است، برای تدابیر ایمن امراض چه اقداماتی باید بعمل آید؟

جواب

سید فضل ربانی: وحشت روسها بسیار است که کور و کورولنت و مغلوب را با ردوش جامعه ما ساخت، و با استعمال بمهای زهر آکین امراض شغنی و روحی را بیمار آورد که باید برای علاج آنها یک طرح منظم بمیان آید.

فاطمی: از اثر سرمازدن و حملات روسها تعداد زیاد زخمیها و معیوبین در کشور ما وجود آمد، از اثر این بیماریها زراعت قسماً از زمین رفته و اسباب فقر غذایی و سوء تغذی را در بین مردم بار

آورده است و در اثر آن امراض کم خونی و در اطفال مرسوم و کواشیر کور عمومیت پیدا نموده است. بهمین ترتیب در محیط هجرت برای مردم امراض مختلف روحی و ذهنی پیدا شده است که برای علاج تمام حالات ذکر شده برای مردم ریه کاه و روغن لیت پیدا شوند تا مصروف شوند و زنا آرا میباجات یا بند.

احمدزی: تمام امراض که قبلاً در افغانستان وجود داشته و در پتولوژی افغانستان ساخته شده بود بعداً زبورش و تهاجم قوای متجا و زروس و جریان عملیات و حملات مزدوران و دست نشاندهها نشان روه شدت، گسترش و توسعه نهاده است زیرا هسته های معالجه و تدابیر امراض کونا کون به قیودی زیاد رسیدن رهنه محدود شده است و از طرفی هم صدمات جنگی، جراحات جنگ و معیوبیتها و معلولیتها با بوقلم عمده در پتولوژی افغان نشان گردیده است، در محیط مهاجرت قسمیکه پتولوژی منطقه بهم شابهت دارد امراض جدیدی وارد اجتماع مهاجرین شده ما اینک که حیات اقتصادی، اجتماعی مهاجرین تغییرات بسی پیدا نموده است، مثل به شدت و گسترش امراض در میان مهاجرین منتج گردیده ولی تأمین سهولت های صحی تا حد قابل ملاحظه برای مهاجرین در معالجه و کنترول امراض میان مهاجرین رول مهم بازی کرده است.

لغمانی: امراض ساری، امراض عصبی، بلنדרفتن فتار خون امراض مربوط به فقدان غذایی.

بکمک موسسات افغانی، منطقوی و بین المللی مشکلات فوق رفع شده میتواند.

رحمانزی: سردار شحار و روسها امراض سل و ملاریا به اندازه زیاد و پیشرفته، سوء تغذی، امراض

اسبک، کم خونی، تشوینات روحی بمیان آمده است.

شینواری: جواب این سوال ساده نیست بلکه برای معلوم نمودن این حقیقت باید مطالعات عمیق صورت گیرد و سیرولوژی خون مریضان اشتهای باید معاینه شود به مریضانی که مرض سفلیس، سوزاک و سایر امراض مقاربتی جنسی تشخیص شود یا بدکاران داده شود تا زمانی تحت تدابیر قرار داده شوند که سیرولوژی شان منفی شود.

بهمین ترتیب برای اشخاص معیوب یا بدشفا خانه های مخصوص آماده شوند تا اعضای مصنوعی را برای آنها بسازند یا ترمیم نمایند، و همچنان در باره کسب و کارشان نیز تدابیری سنجیده شود و مراکز مخصوص تعلیمی برای شان مهیا گردد.

رنجوریان: معیوبین فریقی و مریضان روحی و عقلی جنگ و کنگها و کرها و اشخاصی که اعضای روی خود مانند بینی و گوش را از دست داده اند قابل یادآوری میباشد.

محسنی: مریضی های جدیدی از شرحله روسها بوجود آمده است و شیوع امراض انتانی سابق چندین برابر گردیده و در اکثر نقاط کشور امکانات و قالیوی و معالجوی طبابت خیلی تغلیل یافته و با این ترتیب شرایط جلوگیری و معالجه امراض کتلوی را از بین برده است. بر علاوه سایر مریضیها امراض سرطان، امراض عصبی و فلجها که از اثر حملات روسها بجای بمیان آمده خیلی زیاد شده است.

امراض روحی در بین معیوبین و معلولین بوجود آمده و در محیط هجرت سایر امراض مختلف جلدی بمیان آمده که از جمله آن امراض مختلف فنگی به مشاهده میرسد.

تجاتی: زائران و زوحشانه روسها و عمال خائن آنها در مملکت

عزیز ما افغانستان تعداد مجروحین و معلولین ناشی از جنگ و بمباران زیاد شده پس برای نداوی ایگونه اشخاص ایجاد مراکز احیای مجسود و پروتیز (ساختن دست و پای مصوب می) ایجاد مراکز بهبود روانی، مساعد ساختن زمینه کار و بار رگت آنها سه زندگی عادی ضروری و عاجل میباشد.

سعادت: در اثر هجوم و بمباران در مان روسها در داخل افغانستان و در حالت مهاجرت شیوع امراض انتانی ملاریا، توبرکلوز، استانات معدوی معایی و امراض ویروسی همچنان واقعات سوء تغذی و واقعات روحی زیاد دیده شده است که ندادا بیکر ذیل با یادکار برده بود:

.. در بخش جلوگیری از امراض انتانی و ویروسی تطبیق واکسیناسیون نا بیکر حفظ الصحی، تشخیص و نداوی آن.

- در بخش واقعات سوء تغذی توزیع مواد غذایی پروتینی شیر برای اطفال مصاب و تعلیمات صحی در بخش صرف غذایی که چگونگی و کدام مواد غذایی با کدام مینود برای اطفال استعمال شود - در بخش حالات روحی ندادا بیکر برده شوننا از نظرو وضع روحی در بیکر حالت آرام حیات سر برده شوننا اقدامات مؤثرات ندادا بیکر برده شوننا با امن با صحت و آبرو مندانه برای مهاجرین و سپری نمودن زندگی نارمل تان شروع گردد بصورت عموم ندادا بیکر مختلف بیکر برده میشود و این از طرف متخصصین روحی طرح شود تا به مرور زمان ترضیفات روحی از بین برود.

موسود: تعداد رحله روسها بسیار مشکلات میان آمد، مریضها زیادند زیرا اکثر ایک یا دو عضو خانواده خود را از دست داده و محصور به مهاجرت گردیده اند تعداد معیوبین زیاد است و معیوبیت بذات خود متبع امراض است زیرا معیوبت کار و فعالیتی انجام داده نمیتواند و به امراض تنفسی و عصبی دچار میشود.

خدیجه عربی: معیوبیت های فزیک، تنوعات روانی امراضی است که محصول جنگ اند قطع جنگ، احیای مجدد معیوبین و ایجاد بیمه صحتی مردم از جمله اقدامات نیست که برای نداوی این امراض ضروری است.

سنیه ولی: معلولین، مصاب بین سوء تغذی در مناطق قحطی زده امراض روانی معنادین به ادویه مخدره و سوء تشکلات ولادی در سوزاد ها، امراض خون که این خود ضرورت به مراکز تحقیقاتی دارد تا علت آن کشف شود کدناسی از بیمهای ناپلم و انواع دیگر کونا کون بیمهای اسفاده شده در افغانستان است یا حیرو جهت نداوی این امراض به ادویه و مراکز معالجه خصوصی ضرورت می افند.

در صورت عدم امکان نداوی به داخل کشور، فرستادن این مریضان به معالک دیگر جهت نداوی موثر است اکثریت این مریضان را (مخصوصاً معلولین و معنادین) طبقه جوان کشور تشکیل میدهند ندادا رهبر شیوع امکان در احیای نیروی محرکه جامعه رنج دیده گویند

وحیدتی: بعد از رحله روسها وضع صحی افغانها کاملاً تغییر یافته است موجودیت هزاران معیوب جنگ نوجه صحی و انسانی کامل را ضرورت دارد و اینکار را بیدوسله، یک وزارت جداگانه بر سر سنده شود (وزارت

پرورش معلولین و معیوبین) در نتیجه جنگ و چند سال محرومیت امراض روحی، عصبی و بعضی مریضهای دیگر زیاد گردیده و باید مراکز مخصوص در هر ولایت برای نداوی مریضان روحی تأسیس گردد. مشکل بزرگ سوء تغذی و امراض سرطانیه که از اثر بمباران در مان روسها میان آمده نیز باید در نظر با ندادا بیکر جلوگیری از سرطان با ندادا بیکر مخصوص

بوجود آید که مجهز به لابراتوار و سایر لوازم باشد

عل از جمله مریضیهایی است که در نتیجه جنگ در بین مردم عموم - صحت یافته و باید در هر محل مراکز واکسین مدسل و نداوی مرض سل ایجاد شود و در سطح ولایت یک نفاخته دارای ۵۰ بستر مخصوص مریضان سل بوجود آید.

سعای: بر علاوه مرک و میر در اثر جنگ اکثر امراض بصورت همگیر شیوع مییابد از لطف خداوندی در جنگ افغانستان شیوع امراض بصورت و ناشی و همگیر صورت گرفته علت آن فقط و فقط لطف خداوند، جل جلاله بوده ولی تا نهم در طبیعت، رن یعنی ما در و طفل بلغات ریا دار نطقه نظر فقدان غذایی، توبرکلوز و محرکه دیده میشود، امراضی چون فقر غذایی کم خونی و افتاب ربوی در اثر بمباران دود و گاز اکثر دیده میشود، گرمی هوا و محیط تا مساعذ زندگی، طرز معیشت نا درست، عدم زکارتی محیط، عدم موجودیت آب آشامیدنی صحی، معطله اسهالات اسفراغات را در اطفال و مادران به وجود آورده است کمبود ویتامین و غذا جز حتمی آن نمرده میشود که باید ندادا بیکر برای صحی لازم در مورد تهیه ادویه و مراکز صحی معالجه در نظر گرفته شود و تیمهای سیار به معالجه و نداوی بیکر کارگشته شود.

سوال

پرسونل طبی که در ساحه هجرت در کورسهای یکماهه، سه ماهه، ششماهه و یکساله تربیه شده اند مفید اند یا خیر؟ اگر مفید اند برای ادامه کارشان چه اقداماتی صورت گرفت میتوانند؟

جواب

سید فضل یانی: حیوان های تعلیمیاً تشنه در کورسهای صحت بجای خود مفید اند، آنها با ساس یک احتیاج تربیه شده و در کمکه های اولیه برای مجروحین بسیار مفید ثابت شده اند. مگر آنها با ایداز اندازه خود زیاده تر شست نمایند، برای ارز-یابی ملاحظت طبی شان با ید هیئتشی مؤظف گردد.

فاطمی: حیوانهایی که در کورسهای یک ماهه و سه ماهه و یک ساله در محیط هجرت تربیه شده اند در ساحت خدمات طبی مفیدند بهر حال اینست که این حیوانات در ساحت عامه، طب و قایوی و تعلیمات صحتی تربیه شوند و در همین بخشها به فعالیت خود ادامه دهند.

احمدزی: تهیه و آماده ساختن پرسونل صحتی از جمله فکتورهای مهم و اساسی تأمین صحت در کشور عزیز ما میباشد. زیرا امروز کمبود پرسونل صحتی از جمله پرسونل های مهم صحتی ما است. ضرورت است که سیستم تعلیم و تربیت صحتی متوازن و موافق به شرایط صحتی اجتماعی خود داشته باشیم.

لغمانی: این برادرها که تربیه شدند در وقت و زمان خود مفید بودند ولی اکنون اقدامات دیگری لازم است و آنها بنگهدارن سوبیه اخذ کرده و مطابق سوبیه زمینیه تحصیلات عالی برای شان فراهم آید. واضح است که برای احیای طبابت به تعلیم و تربیه طبی ضرورت است و این برادرها که اکنون منسوبین طبی هستند با تعلیمات اندک نمیتوانند تربیه شوند.

رحمانزی: تدویر چنین کورسها چندان مفید نیست.

شینواری: حیواناتیکه سه و یا ششماه تحصیل میکنند باید بیشتر تربیه

شوند زیرا چنین اشخاص نمیتوانند در مراکز صحتی خدمات ابتدایی طبی را انجام دهند.

رنجوریان: طبابت در طرف سه یا شش ماهه یا دو سال آموخته نمیشود و این حیواناتی که تربیه شده اند باید تنها در قسمت پانسمان زخمی ها و تزریق دوا به مریضان و نشرات طبی خدمت نمایند و نتوانند وی بکنند.

محسنی: چون اکثر فارغان کورسهای یک ماهه و سه ماهه و یکساله در مراکز صحتی در داخل افغانستان بخت دا کترایفای وظیفه مینمایند اکثر آنها چنان تداوی های را انجام میدهند که از سوبیه شان بلند تر میباشد. لذا مکان ندادن کورسها برای مریضی های معلق را تشخیص نمایند مگر دست به تداوی آن مینمایند و چنین تداوی به جای اینکه به نفع مریض نماید به نفع او می انجامد. و در نتیجه منتج به معیوبیت دائمی و یا مرگ مریض میگردد. مثلاً بعداً مشاهده شده که یک فارغ کورس سه ماهه طبی یک کتله سرطانی را شق مینمایند. لذا باید در ای شان چنان وظیفه داده شود که تنها کمکهای اولیه طبی را انجام دهند و مریضها را به مراکز صحتی بفرستند.

نجاتی: برادرانیکه کورسهای کونا همدت طبی را اكمال کرده اند تا اندازه ای نظریه موجودیت شرایط چهارم مفید ثابت گردیده اند ولی برای این برادران باید توصیه شود که در محدوده دانش طبی که دارند فعالیت کنند و از تشنات بیش از حد طبی خودداری نمایند.

سعادت: کورسهاییکه دایر شده در عالم هجرت معسر میباشد با پیدای کورسها در صورت ضرورت دایر شود برای پرسونل مذکور دوره های ریفریشر (کورس تازه نمودن معلومات) مدنظر گرفته شوند تا معلومات

شان محدود و تمام شده و در دوره های تربیوی بعدی برای ان تصدیق داده شود و برای پیشبرد خدمات صحتی در داخل باید به علاوه دوره های فعلی تحصیلات عالی حداقل به سوبیه میدیکل دا کتر برای مردها و زنها مدنظر گرفته شود.

مومند: مدت کورسهای ذکر شده را هرگاه تا ملین آن به انجام رسانند و درجه دهم بگیرند مفید خواهد بود. مگر متأسفانه اکثر فارغان این کورسها در اینجا در دفا ترو شفا خانه ها کار میکنند و یا در کمپها برای خود دوا خانه یا زخمونه اند. و اینها خساره زیادی را به مردم وارد میسازند زیرا فارغان کورسها در ساحت محدودی را فرا گرفته اند ولیکن با جه فعالیت شان وسیع است.

خدیجه صالحی: این مفید خیلی کونا ه بود نتیجه تمرین شان در دفا ترو شفا است حداقل از سه سال کم نباشد.

سنیه ولسی: فراگیری تعلیمات صحتی برای حیوانات در محیط هجرت به حال مردم مفید ثابت شده و نباید به تعلیمات یکساله اکتفا کرد بلکه (کورسهای مقدماتی) هم دوا داده شود و جدالایجه وظایف داشته باشند و گروپ های با صلاحیتی و قوتاً فوقتاً از آنها با زرسی کند علاوه چا نسی شمول حتی الامکان به متعلمین بالاتر از نصف نهم داده شود.

وحیدتی: پرسونلی که در کورسها تربیه میشوند از یک نگاه مفید

و مؤثراند زیرا در میدان جنگ رول مثبتی دارند. مگر فارغان کورسها از حدود شان بیشتر تشنات مینمایند و بخود حق هرگونه مداخله در امور طبی را میدهند. و حتی بعضاً خود را از متخصصین ما هر تر میداند و اینکار خساره زیادی را در قبال دارد.

سعادی: پرسونل طبی که در ساحت هجرت در کورسها تربیه شده اند بهر صورت بدون مفاد نبوده و لازمی

اسماع کشور حق مسلم هر انسان است که حا بړسند تحصیلی قابل اعتبار دولت یا تد

سټیټه ولسی: نسبت نبودن امکانات مخصوصاً در خارج از وقت رسمی جهت رفع مشکلات مریضان محترم پړکتس نخعی دا کترما حبان کمک خوبی به مریضان نیا زمندا ست البته تحت لایحه در محدودده سا بقه کار، رشته شخصی ووسایل دست داشته از طرف وزارت صحت عامه موجود می باشد اما اگر معاش پرسونل باقیمه مواد و ضروریات زندگی در موازنه خوبی باشد هر فردی از جا معده بخصوص دا کترما حبان علاقه و مسؤولیت دا رند که وقت فراغت را به مطالعه جهت تهیه مواد و میتودهای جدید تداوی صرف نمایند.

وحدتی: اگر هدف از تشبث شخصی در ساحه طبابت این باشد که یک داکتر برای علاج مریضان در خارج ساحه شفاخانه رسمی تا چاه ننازه حق دا ردا بدید گفت که طبابت بذات خود به اساس یکتعداد قوانین طبیی اداره میشود و با بیدردا کتر آنرا مراعات کند، تا سس شفاخانه ها، مراکز طبیی و لابراتوارهای شخمی یا بد تشویق گردد، و با یداز جانب اتحادهیه داکتران که آنرا حکومت برسمیت بشناسد از راجتر داده شود و اولیت و کفایت آن از جانب اتحادهیه داکتران تا بید شود هیچ داکتر نبا بد خود سراسرانه معاینه خانه باز نماید، مگر اینکه از جانب اتحادهیه داکتران راجتر شود و برایش اجازه نامه داده شود، و به همین ترتیب تمام داکتران قسمنامه طبیی انجام دهند و از حق مداخله در ساحه طبابت آگاه شوند.

ساعی: وضع موجوده افغانستان از همه بیشتر به کارمندان صحتی و مخصوصاً داکتران اینبار گرو فداکار رودارای روحیه جهادی ضرورت دارد، هر نوع تجارت را در طبابت

های شخصی برای خود لایحه جداگانه داشته باشند و این لایحه را حسب دولت برسمیت نشا حد شود در سس شفاخانه های شخصی هم افغانها وهم خاریجه اجازه کار داشته باشند پس شرط کفیس عملیات، بستر، تداوی و معاینه معین یا شد درین مورد از جانب وزارت صحت عامه با یداز جانب کار ترتیب شود.

رنخوریان: تا جایکه امکان دارد به تشبثات شخصی اجازه فعالیت داده شود تا تشویق شوند و به اساس مفاد شخصی کار نمایند و آهسته آهسته شان با مریضان و مردم بیشتر کرد و در زمانیکه مفا دمی شان برآورده گردد و مشوع گردند بمسائل انسانی و معنوی متوجه میشوند و با اخلاص کار میکنند اما در پهلوی آن با ید طبابت عمومی بصورت محاسنی بسویه عالی موجود بوده و تقویه شود تا اینکه رفابت مشروع و نورمال به وجود آید.

محسنی: باین سوال جواب ارائه کرده اند.

نجباتی: تشبث شخصی در ساحه طب در یک جوکات معین و تحت کنترول وزارت صحت عامه دولت اسلامی افغانستان معید میماند.

سعادت: اگر وضع و حالات در افغانستان ایجاب میکند که به تشبث های شخصی طبیی اجازه داده شود میتواند تشبث های شخصی در ساحه طبیی از قبیل تأسیس کلینیکهای شخصی تأسیس مراکز تحمیلات شخصی، فابریکه های دواسازی و غیره اجازه داده شود که با ید مطابق نورمهای بین المللی بوده و از طرف مقامات رسمی نظارت گردد.

مومند: به این سوال جواب ارائه کرده اند.

خدیدجه عمرابی: استفاده از رشته تحصیلی در چوگات احترام بحقوق

شمرده میشوند. ولی با ید عملیه بلند بردن سوبه آنها مدنظر بوده تدریس و بلند بردن سطح دانش آنها با طرح پلان های مفید و مؤثر تعلیمی عملی گردد، و ازین طریق به آنها کمک نموده و با تدریس مسایل عمده تر طبیی آنها را آماده خدمات مهمتر نمایم.

سوال

آیا به تشبثات خصوصی در ساحه طبابت اجازه داده شود؟

جواب

سید فضل ربانی: برای تشبثات شخصی که ب الوالیح و مقررات حکومت اسلامی مطابق با شدمما یعنی نیست زیرا سعی و کوشش برای تداوی از هر جهت لازم است.

فاطمی: بلی! برای تشبثات خصوصی در ساحه طبابت در افغانستان اجازه داده شود، زیرا درینجا مرض و مریضی بسیار زیاد است، مگر تمام فعالیتها تحت کنترول دولت باشد.

احمدزی: تشبثات خصوصی در ساحه طبابت عملی مجاز است ولی مشروط به اینکه مطابق به نورمهای استندرد علمی و شرایط خاص اجتماعی، و در تحت نظارت داکتران دقیق و مؤثر صحت عامه دولتی ایجا دشود، حدود و شرایط آن توسط وزارت صحت عامه معین گردد.

لغمانی: قسمیکه تحریره به اثبات رساننده تشبثات شخصی در سایر کشورها مفید بوده لذا تشویق آن با کمک و کنترول دولت مفید میباشد.

رحمانزی: تشبثات شخصی در ساحه طبابت چندان مفید ثابت نمیشود.

شینواری: اگر به تشبثات شخصی اجازه فعالیت داده شود بفتح مردم خواهد بود به شرط اینکه شفاخانه

خیانت به وطن بمردم میخی و علیل خود مییندازم کمان میکنم اطبای ما درک این موضوع را نموده اند. آنها بی که مطب شخصی دارند فکر میکنم میداند چطور ما دقانه با وجدان در خدمت مردم و به سود مردم خود باشند.

سوال

برای تداوی معیوبین و معلولینی که در اثر بیماری ردهای روس به مریضیهای فزیکسی و روانی مبتلا شده اند چه اقداماتی صورت گرفته میتواند؟

جواب

سید فضل ربانی: تعداد معلولین و معیوبین بسیار زیاد است که برای احصایه شان از طرف شعب مربوطه بزودی اقداماتی صورت خواهد گرفت. برای آنها حرفههایی که بتوانند مرا معاش نمایند و پروگرامهایی برای بهبود وضع روحی شان رویدست گرفته شوند تا معیوبیت و معلولیت شان را احساس ننمایند.

فاطمی: برای بهبود وضع معیوبین و معلولین باید:
الف: معاش با اندازه کافی برایشان داده شود.

ب: آنقدر معلولینی که اندک امکانات معالجه را داشته باشند تداوی شوند.

ج: برای هر معیوب یا در نظر داشت معیوبیت آنچنان وظیفه ای سپرده شود که آنرا پیشبرده بتواند.

د: برای شان وسایل مهیا گردد.

احمدزی: ازینکه معیوبین و معلولین جریان جنگ ۱۲ ساله به لکها نفر میرسد و هم این معیوبیتها و معلولیتها منتج به امراض گوناگون روحی و جسمی شده و هم درجه و شدت وحدت شان فرق مینماید لازم است یک اداره سیستم عطف توجه صحیح

اجتماعی برای شان بوجود آید و مسئولیت داشته باشند که:

۱- تداوی خاص معیوبیتها و معلولیتها را انجام دهد

۲- در اعاده حیثیات اجتماعی و روحی شان کمک کند.

لغمان:

بانیس مؤسسات مخصوص برای معلولین لازمی است و سرمایه آن از کمکهای بلا شرط مؤسسات خیریه، بین المللی و غیر مت گرفتن از روسها تأمین شود

رحمانزی:

تداوی اشخاص معیوب و رسیدگی به آنها و از جانب دیگر توجه به وضع اقتصادی شان و کمک نمودن به آنها و خاندانهای شان یک امر ضروری می باشد.

شینواری:

نظر من درین مورد توضیح ندهاست منتهمی مراکز مجهز تر و تراسی منظورند و ای مریضان معیوب بعمیان آید و از آن استفاده شود.

رنجوریار:

تمام معلولین باید وسیله اعضای مصنوعی فعال ساخته شوند امراض روحی و دماغی شان تداوی شود و ساییدیکار و غیر فعال گذاشته شوند.

محسنی:

به منظور بهبود وضع فزیکسی و روحی معیوبین باید در هر گوشه مملکت مراکز ساختن اعضای مصنوعی تأسیس شود تا مشکلات این افراد از مراکز نزدیک شان حل گردد و برای شان از همان مرکزهای مصنوعی داده شود، از جانب دیگر برای بهبود وضع اقتصادی شان و رهایی آنها از تکالیف روانی در ساعات مختلف برای شان وظایفی که با وضع فزیکسی آنها مطابقت داشته باشد داده شود تا از یک طرف اقتصادشان بهبود یابد و از جانب دیگر بر اثر مصروفیت از مشکلات روانی آنها کاسته شود.

نجاتی: برای تداوی معلولین و مجروحین ناشی از بمباران روسهای نجا و زکریا باید مراکز احیای محدود ایجاد گردیده و کوشش شود تا این گونه معلولین و مجروحین به زندگی عادی خویش بازگشته و ریشه کار روزیگی برای شان فراهم گردد.

سعادت:

در باره معلولین و معیوبین وساختن اعضای وجود شان با حدود امکانات مراکز مختلف داخل و خارج سعی جدی بعمل آید حقوق مادی و معنوی شان با بدست مینماید جهت تأمین تداوی روحی شان حتی الوسع بر ایلمهای زندگی شان رفع گردد در فضای آرام باید زندگی داشته باشند و برای شان سرگرمیهای تفریحی، کسب و کار معین مطابق حال شان جستجو شود.

مرومند:

رسدگی به امور معلولین از اهمیت زیادی برخوردار بوده با یدانگشای داده شود:

الف: معلولین باید دارای معاشی باشند که کفایت مصارف فامیل آنها را بنماید.

ب: باید برای هر معیوب مطابق وضع آن کار جستجو گردد بطور

مثال: کسیکه کور شده است حافظه فرآنگریم شود به همین ترتیب کسیکه پایا دست خود را از دست داده است کاری مطابق حالت وی جستجو گردد.

خدیجه مرایی:

جمع آوری آنها در یک محل، بلند بردن سطح دانش آنها، جستجوی امکان احیاء، محدود عضو معیوب، ایجاد شرایط مناسب کار.

بزرگ مجهز که دارای بخشهای جراحی، داخله، ولادی و نسایی، چشم، گوش، لاکو، اطفال و اعصاب باشد، تأسیس شود و در ولسوالیها و علاقه داریها مراکز صحتی اساسگذار شود که از نگاه پرسونل طبی غنی باشد و با بصورت مجانی و عادلانه به مردم توزیع گردد.

نجاتی: برای عرضه خدمات صحتی بهتر با یستی در سطح هر ناحیه، قریهها، علاقه داریها، ولسوالیها، ولوی ولسوالیها و ولایات به ترتیب مراکز طبی ابتدایی کلینیکهای مستردار، شفاخانههای کوچک، شفاخانههای بزرگ اعمار و فعال گردد.

سعادت: برای مردم افغانستان در سطح اطراف شهرها عرضه خدمات صحتی به اساس نورمهای سازمان صحتی جهان مطابق بواحده اداری ترتیب گردد که بشود ندر عرضه خدمات صحتی را در بخش و قانیوی و معالجوی که قبلاً از آن صحبت شده است تأمین نماید.

مروند: باید در هر قریه یک دواخانه و در بین چند قریه یک شفاخانه، کوچک تأسیس شود و در سطح ولسوالی یک شفاخانه بزرگتر موجود باشد و در سطح ولایت موجودیت شفاخانه بزرگ و مجهز لازم است.

خدیجه عراقی: ایجاد کلینیکهای ابتدایی صحتی برای کمکهای اولیه قبل از رسیدن به داکتر و کلینیکهای اساسی مجهز به لابراتوار، اکسریز **سنیه ولسی:** حداقل تأسیس یک شفاخانه مجهز در مرکز هر ولایت در موازنه با تعداد نفوس آن ضرورت است است علاوه تأسیسات مراکز صحتی و کمکهای اولیه در هر ولسوالی و اعزام گروپهای سیار مخصوصاً و قانیوی (جهت واکسینیشن، کلورینیشن آنها، بودرپاشی منازل و آبهای آلوده مخصوصاً در فصل شیوع امراض).

فاطمی: ارسطو تشکیلات باید هر صحتی در نظر گرفته شود یعنی: موجودیت کارکنان اساسی صحتی در سطح قریهها.

یک مرکز اساسی صحتی در سطح علاقه دار، یک مرکز حما به طفل و مادر، یک مرکز صحت عامه، یک شفاخانه، مراکز ابتدایی مریضان در سطح ولسوالی. یک شفاخانه بزرگ مجهز در سطح ولایت.

احمدزی: بطور مختصر میتوان گفت وزارت صحت عامه دولت موقت اسلامی افغانستان بعد از سروری، مطالعات دقیق مسایل و پروبلمهای صحتی، اجتماعی، فطری افغانستان را ماستر پلانی را طرح کرده است (مراجعه کنید به هرم مرشد).

لغمانی: چون افغانستان دارای ۲۸ ولایت بوده و هر ولایت بطور اوسط دارای ده ولسوالی و علاقه دار میباشند تهیه تشکیلات صحتی آن وقت میخواهد. تشکیل فطری که حکومت عبوری تهیه نموده بررسی شود و مراکز صحتی ولسوالیها بر مبنای و فعال ساخته شوند.

رحمانزی: یک شفاخانه مجهز به وسایل و آلات طبی در سطح هر علاقه دار تأسیس شود و در روستاها کلینیکهای صحتی میان آید.

شینوری: باین سوال جواب ارائه نگرداند.

رنجوریان: زروی تقسیمات اداری در هر علاقه دار، قریه و حتی هر کوجه باید یک مرکز صحتی ایجاد شود و تشکیلات آن به وزارت صحت عامه تقدیم گردد.

محسنی: برای اینکه مشکلات مردم از ناحیه امور صحتی حل شده بخواهد لازم است که با اساس تشکیل اداری در سطح هر ولایت یک شفاخانه

سنیه ولسی: با استفاده از امکانات دست داشته در داخل و با خارج کشور در بر داری معلولین اقدام شود اگر احبای عضو بنادوی صورت بگیرد تهیه عضو مصنوعی بر روی زما و سهم دادن فعال این افراد در تأسیس جهات معاش و تأسیس مراکز حرفوی جهت استفاده از این افراد بحث عمده ای از وظایف عاملین امور است.

وحدتی: موضوع صداوی و پارسیدگی به امور معلولین و معیوبین کاریک شفاخانه یا یک داکتر نیست بلکه معیوبین و معلولین بخاطر گذراندن زندگی شان با انواع واقسام مساعدتها احتیاج دارند و باید برایشان تریابط و امکانات تفریح و علاج مناسب مهیا گردد.

سعادی: باید متذکر شد که معیوبین و معلولین بدو گروه عمده تقسیم میشوند یکی معیوبینی که مثلاً از دست و پای معیوب اند با ساختن اعضای مصنوعی میتوانیم ایشان را کمک و اعاده معایب بعضی معیوبین دودست و دوپا و چشم از دست داده اند شفاخانهها بیکه بتوانند ایشان را جذب کنند یا بید وجود آید و برای معلولین هم باید استراحتگاههای خاص بعبان آید همچنان بمرکز سار، سپورت های خاص، فضای آرام و داکتران ماهر و با تجربه نیز ضرورت است.

سوال

در مناطق روستایی و شهری افغانستان کدام اقدامات برای تسهیلات طبی ضروریست؟

جواب

سید فضل ربانی: در هر ولایت باید ریاست صحت عامه و مراکز صحتی احداث گردیده در سطح محلیات پلان صحتی موجود باشد.

وحدتی: تشکیلات طبی دز سطح مملکت واضح است در سابق این تشکیلات طبی جوانگویی نیازمندیهای مردم نبود ولی اکنون باید این موضوع جزء پلان وزارت صحت عامه باشد.

تشکیلات طبی باید از روستاها شروع شود و به عتداری، ولسوالی، ولایت و مرکز انکشاف نمایند تا اینکه از مرکز نظرف روستاها برود.

ساعی: در سابق تسهیلات در شهر از نقطه نظر موجودیت شفاخانه ها و دواخانه ها، مراکز صحتی بیشتر بود ولی در افغانستان آینده باید بین تسهیلات در قریه ها هم تأمین گردد. داشتن یک مرکز صحتی و مجهز با وسایل حمل و نقل در بین چند قریه نزدیک بهم که بتواند تدوی لازم عادی را صورت دهد و موجودیت یک دواخانه ضرورت مبرم است.

سوال

آیا در پهلوی طب جدید انکشاف طب قدیم و محلی ضروری پنداشته میشود؟

جواب

سید فضل ربانی: طب یونانی یا عنعنوی زمانی مفید ثابت میکرد که در باره آن معلومات بیشتر بدست آوریم لذا این طب با پیداکشاف داده شود.

فاطمی: بلی، باید اجازه داده شود و انقسمت از داروها و طبابت عنعنوی و محلی که در تجربه مفید ثابت شده اند باید تشویق گردد که انکشاف داده شود.

احمدزی: طبایع محلی و تجویز ادویه یونانی با اینکه محصول و ثمره تجاربی مثبتی است که نزد مردم تثبیت شده است ولی هرگز جای طبابت علمی و عمری را گرفته نمیتواند. نظریه اینکه امروز سیستم صحتی در افغانستان بیش از حد متضرر شده و از بین رفته است طبابت عصری وجود ندارد استعمال

طبابت محلی و یونانی مردود پنداشته نمیشود ولی با رو بدست گرفتن پلان های وسیع صحتی، اجتماعی و صحت عامه با بست که طب عصری را بطور مساوی رتدوا انکشاف داد تا اینکه بتوانند کاملاً جای طبابت محلی و یونانی را بگیرند.

لغمانی: اگر دواهای یونانی تحت تحقیق علمی امروزه قرار داده شوند تا بدیخلی مفید ثابت گردند.

رحمانزی: اگر طب عصری انکشاف داده شود مشکلات بحدی خود حل میگردد.

شینواری: تاکنون طب عصری به این موقی نشده است که تمام مریضها را تشخیص و تدوی نماید. اگر راه طبابت یونانی که به تجربه مفید ثابت شده باشد بازگذاشته شود مفید خواهد بود.

رنجوریان: به این سوال جواب اراشه نگردیده است.

محسنی: اگر در پهلوی طب عصری برای طبابت محلی یونانی که مفید ثابت شده باشد انکشاف علمی داده شود مفید خواهد بود و با پیدای دوا سازها زمینه اینکار میسر گردد تا اینکه گیاه های مفید طبی بدست آورند و استعمال آن اساس علمی پیدا نماید. زیرا از یک طرف اقتصادی میباشد و از جانب دیگر گیاه های محلی طبی کشف و استعمال آن به طرق علمی رواج می یابد.

نجاتی: چون ما در شرایطی قرار داریم که نمیتوانیم در آن واحده تمام سطوح و برای تمام مردم افغانستان خدمات صحتی را همگام و همزمان عرضه بداریم بنابراین در پهلوی طب عصری اگر بتوانیم از طب عنعنوی و محلی بصورت درست ترا استفاده نماییم خوب خواهد بود.

سعادت: از تجارب محلی طبی مردم مثلاً از دایه های محلی از شکته بندها و غیره مردم با تجربه میتوان کار گرفت به شرطیکه برای آنها کورس های قصیرالمدت در رشته یی که تجربه دارند ترتیب

داد و تجارب آنان را با معلومات طبی و میتودهای طبی مجهز ساخت همچنان اگر ضرورت و امکانات آن برود که ارسته های طبی استفاده شود باید داروهای طبی و مرکبات آن از آن ساخته شود تا از اعراض جانبی آن جلوگیری بعمل آید این حالت در شرایط فعلی و وضع موجود گران خواهد بود. مگر بخش روحی که عبارت از تمرین نمودن اشخاص با تجربه در رشته های مختلفه با کورس های قصیرالمدت که بتوانند عرضه خدمات صحتی را در قریه ها و دهات انجام دهد ممکن ارزان و مفید باشد.

مرومند: انکشاف طبابت یونانی در پهلوی طب عصری ضروری و کار مفید است.

خدیجه عراقی: در صورت امکان از طریق تهیه علمی و درست نباتات طبی که آشنم دارای یک کود معین باشد که تا شیرات جنریک آنرا تضمین کرده بتواند، در سکتور اقتصادی خدمات صحتی موثر بوده و از فرار اسرار جلوگیری مینماید.

سینه ولی: اگر بتوانیم از بته های طبیعی طبی در داخل کشور بحد از تحقیقات در مورد اعراض جانبی تعیین مقدار مواد مؤثره و طرز بهتر تطبیق و تهیه بسته بندی آن بشکل صحتی استفاده کنیم کار پسندیده و مناسبی است.

وحدتی: در پهلوی طب عصری باید موضوع بکارگیری طب محلی و استفاده از گیاه های طبی زیر عور و بررسی عمیق گرفته شود.

ساعی: از فرنها بدین نظرف طب عنعنوی یا یونانی موجود بوده و در دوره قبل از قاجار شورطیبیان یونانی بعد از گذراندن امتحان میتوانستند مطبداشته باشند ولی اینکه یکجده مردم استفاده جو دست به تدوی خود ساختند و خود پر داخته میزنند باید از آنها جلوگیری بعمل آید.

تازه ترین معلومات درباره امور اجتماعی و اقتصادی ولایات افغانستان

یادداشت اداره :

به سلسله آرایه سروی‌هایی که مؤسسه "سلام" در برخی از ولایات انجام داده و اندازه خسارات و ضرورت‌های اعمار مجدد در این ولایات بررسی نموده است، اینک تازه ترین اطلاعات راجع به شش ولایت دیگر تقدیم می‌گردد. اطلاعات درباره ولایات بامیان، بدخشان، بلخ، غزنی، کندها و هرات در شماره قبلی بنشر رسیده است.

پکتیا

احصائیه های اساسی

- ۱- مساحت ۹۵۸۱ کیلومتر مربع
- ۲- نفوس ۴۸۴۰۲۳ ( )
- شماره نفوس حکومت افغانستان ۱۳۵۸
- ۳- تراکم نفوس در هر کیلومتر مربع ۵۱
- ۴- مرکز گردیر
- ۵- نفوس مرکز در ۱۳۵۸ (سرشماری نفوس حکومت افغانستان) ۴۴۲۹۲
- ۶- واحدهای اداری :

الف : ولسوالی ۱۱

ب : علاقه داری ۱۴

مشخصات عمده منطقه و اندازه

خسارات وارده از ناحیه جنگ :

پکتیا عمدتاً یکی از ولایات کوهستان

هستانی افغانستان میباشد. از جانب

غرب با غزنی و لوگر از جنوب با پکتیکا

متصل است. زمستان آن گوارا و تابستان

بستان آن نسبتاً گرم است. شهرهای

عمده آن عبارت از خوست و کج دیزاند

که در عین زمان اهمیت سوق الجیشی پیدا کردند. گردیز که نفوس قبل از جنگ آن ۴۴۳۰۰ نفر تخمین شده بود مرکز ولایت بوده و در آنجا مرکز کابل را از طریق بیل علم با آن وصل میکنند. فرار دارد. خوست به سرحد پکتیا - کستان نزدیک است. هردو شهر مرکز عملیات شدید و سنگین نظامی بوده مخصوصاً خوست که در آن دراز مدت وجودیت پایگاه‌های نظامی حملات شدیدی صورت گرفته و اکثر آیین‌ها و زرد و خوردها بداخل پاکستان نیز فرار یافته کرده است.

وضع نفوس :

تقریباً ۳۵ هزار نفر از نفوس این ولایت فکر میشود که اکنون در پکتیا مهاجرند و عمدتاً در کمبهای وزیرستان شمالی، گرم، کوهات و وینو بسر میبرند. چون اکثر مهاجرین در نزدیکی سرحد جا یگزیل شده اند در هنگام اسکان مجدد ایشان به وسایل زیاد حمل و نقل ضرورت احساس نخواهد شد. همچنان بیکتعداد زیاد مردم این ولایت به ولایت غزنی مهاجرت

کرده اند.

زراعت :

حاصلات عمده زراعتی این ولایت عبارت از گندم، جواری، جو و برنج میباشد که در مزارع کوچک از طریق آبیاری وافر کشت میشوند. حاصل برداری از چوب ارچه نیز در این ولایت یک شغل عمده زراعتی را تشکیل میدهد ولی در زمان جنگ شیوه حاصلگیری از جنگلات قطعاً زیاده نبوده و بنا بر آن ساحات زیادی عاری از جنگل شده اند که نتیجتاً زمینهای مناطق جنگلی در اثر سیلابها از بین رفته و خاک و گل آن زمینهای زراعتی را نیز از کشت وکار باز داشته است. بنا بر آن پروژه‌های احداث مجدد جنگلات باید در دستن پروژه‌های اعمار مجدد این ولایت قرار داشته باشد.

پکتیا عادتاً یک چراگاه عمده کوچیانی بوده است که در فصل زمستان از افغانستان بسوی وادی سندکوج می‌گردند. برنامه‌های امدادی با لعموم این کوچیها را در پروگرامهای زراعتی روستایی خودنا دیده

ریزینا های اساسی رویدست دارند. وگزارشهای آنها حاکیست که اکنون مخصوصاً در قسمت های شمالی این ولایت کارخانه سازی رویدست گرفته شده است. پروگرامهای صحتی و اجتماعی:

در پکتیا فعلاً ۲۸ کلینک وجود دارد که مورآن توسط گروه های داخلی و ۴۵ مرکز اساسی صحتی پیشبرده میشود. با اساس تخمین نفوس پیش از جنگ در این ولایت به پنج کلینک دیگر ضرورت احساس میشود تا برای هر ۱۵ هزار نفر یک کلینک وجود داشته باشد. چون توقع می رود تعداد زیاد مردم به پکتیا عودت کنند، علاوه بر خدمات اساسی طبی به وسایل طبی بشمول وسایل جراحی ضرورت احساس میشود. بکندادازمو، سادات امداد - کنده، غیر حکومتی در این ولایت پروگرامهایی را در قسمت تربیه، پرسونل طبی، واکسینا نورها، تهیه ادویه و واکسین و حمایت امراکز طبی رویدست دارند و دو مؤسسه دیگر نیز پروگرامهایی را در رشته تعلیم و تربیه تمویل میکنند.

وات زراعتی و خدمات بهداشت مویشی از ضروریات عمده این ولایت است. حساب می رود.

کمکهای غذایی:

نزدیکی پکتیا به پاکستان و موجودیت یک شبکه نسبتاً خوب سرکها که کاربرد برای توزیع مواد غذایی در برابر کارادرین ولایت آسان خواهد ساخت.

میسرها:

در این ولایت مقدار زیادی مین فرش گردیده است که با ککاری آن در جمله اولویت های نمک با این ولایت تا مدت های زیادی خواهد ماند.

سرکها:

در حالیکه در این ولایت یک شبکه نسبتاً خوب سرکها وجود دارد، اکثر سرکهای درجه دوم آن احتیاج به ترمیم دارد. و شاهراه های عمده آن، اگر چه در وضع خوبی قرار دارند باز هم محتاج به حفظ و مراقبت اند. در مؤسسه امداد دی غیر حکومتی پروژه هایی در قسمت بهبود امور وسایلی از قبیل احداث مجدد سرکها، تهیه نهیلات گدام و دیگر

میگیرند در حالیکه ایشان یک جزء مهم اقتصاد زراعتی کشور را تشکیل داده و باید تا مل کمکهایی باشند که برای امور بهداشتی مویشی و تکثیر نسل حیوانات صورت میگیرد.

به احداث مجدد شبکه های آبیاری، مواد زراعتی برای کشت و کار و ریزینا های اسکان مجدد نیز باید در این ولایت حق اولویت داده شود.

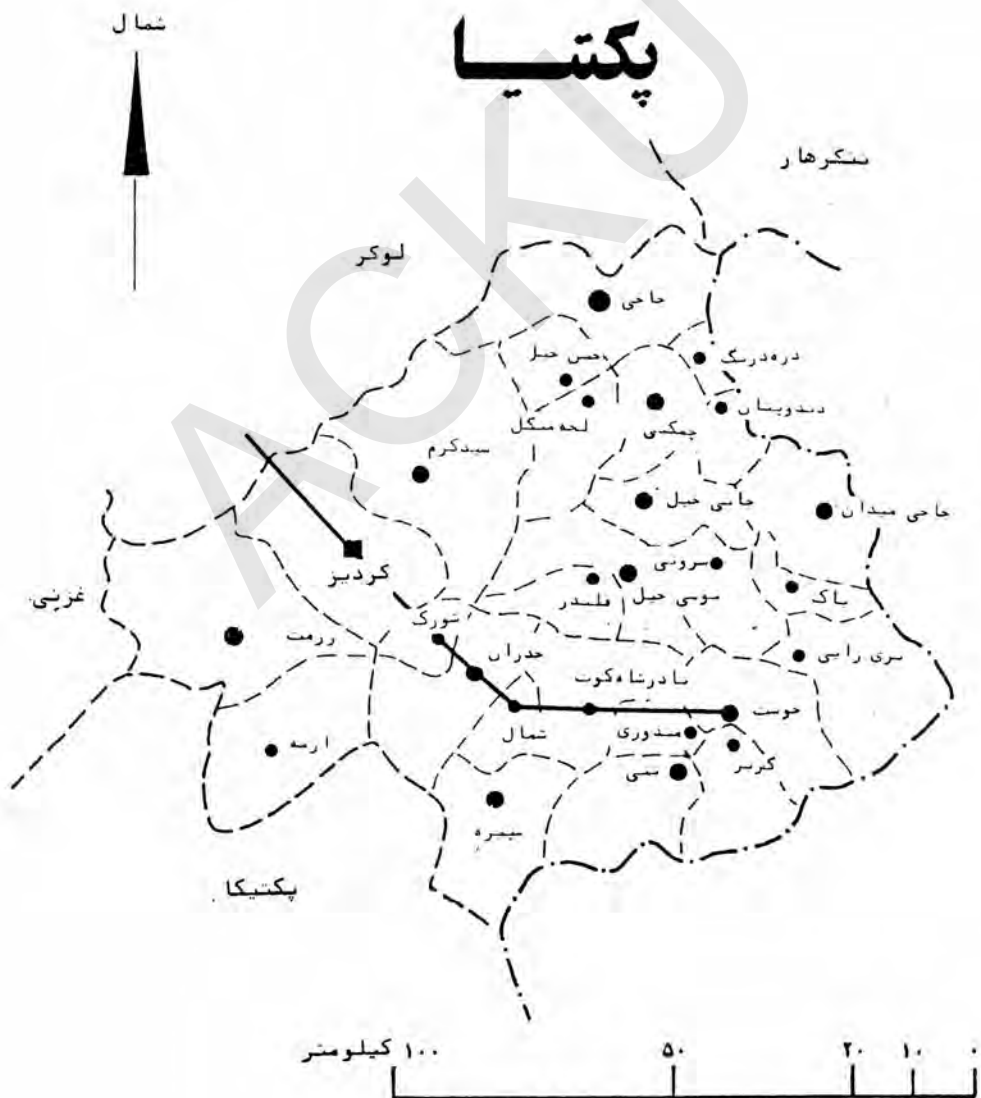
مشکلات عمده دهاتین پکتیا به قول خودشان عبارت از فقدان آب، کود کیمیاوی و وسایل زراعتی میباشند که همه این حالت زاده جنگ میباشد. دهاتینی که هجرت نکرده اند مویشی بی را که برای کشت و کار مورد استفاده قرار میدادند اکثر آنرا از دست داده اند و بنا بر آن برای ایشان تا بیدم حیوانات و هم ماشین آلات زراعتی تهیه گردد که اینکار را در نظر داشتند. قرب این ولایت به پاکستان نیاید چندان مشکل باشد.

چنین برمی آید که پکتیا با فلت شدید کارگرمو اجه است. اعاده سیستم های آبیاری تهیه، نخمهای زراعتی، کود کیمیاوی، ادویه، صدخسره، اد-

- حدود اداری ولایت پکتیا
- حدود بین المللی
- حدود ولایتی
- حدود ولسوالی
- سړک اسفالت شته
- مركز ولايت
- مركز ولسوالی
- مركز علافداري

پکتیکا

احصائیه های اساسی

- ۱- مساحت ۱۹۳۳۶ کیلومتر مربع
  - ۲- نفوس ۲۴۵۲۲۹ (سرشماری نفوس حکومت افغانستان)
  - ۳- تراکم نفوس در هر کیلومتر مربع ۱۲
  - ۴- مرکز شرن
  - ۵- نفوس مرکز در سال ۱۳۵۸ (سرشماری نفوس حکومت افغانستان) ۱۴۶۹
  - ۶- واحدهای اداری:
- الف: ولسوالی ۲
- ب: علاقداری ۱۰

مشخصات عمده منطقه و اندازه

خصارات وارده از ناحیه چنگ:

پکتیکا منظر به ایالت وزیر-

ستان شمالی و جنوبی پاکستان بوده

قسمتهای شمال و شرق آنرا کوه های

پرنجکل احتوا نموده و ادبهای طویل

آن پیش ازینکه به سلسله کوه های غربی

برسد بدشتهای مبدل شده است. نفوس

این ولایت در منطقه کنواز و شرن

بایتخت ولایت و در شرق برمسال،

ارگون و گیان متمرکز میباشند.

ملل متحد و هیئت راه ایالات

بیت فرستاده است اول آن تحت نام

"سلام-۶" در جدی ۱۳۶۷ و هیئت دیگر

آن در اسد ۱۳۶۸ بآخا سفر کردند.

هیئت دوم بیتام هیئت شماره دوی ملل

متحد به پکتیکا مسمی میباشند. هیئتی

که در ماه اسد ازین ولایت دیدن کرد

گزارش داد که مراکز ارگون، شرن، زرن-

غون شهر (کنواز) و دیگر جاها اکنون

به ویرانه های مبدل گردیده اند. در

اشراف رنفوس ازین شهرها، اکنون

کار بسیار کم تعمیرات جریان دارد.

ولی دهات کوچکتر نفوس خود را از دست

نداده و یک اندازه فعالیت تجارتنی

درین جاها صورت میگیرد. در جنوب

که در آن نفوس بطور برآکنده میباشند

خصارات ناشی از حک فلیل بوده

و ساحات وسیع طبعاً آسبی ندیده اند

هیئت گزارش داد که فکر میشود این

ولایت یک منطقه صلح و آرامش بوده

و بنا بر آن فرصت حوسی برای آغاز

پروژه ها درین ولایت در دست است.

هیئت همچنان تاکید کرد با بدفعالیت

های بیشتر مؤسسات غیر حکومتی

بین المللی درین راه صورت گیرد.

ترمیم کار ریزها و سرکها اعمار محدود

خانه ها، کلینک ها و مکاتب اولویت

دارد. کار ازین سردن ماس ها نیز

باید در مرحله اول رویدست گرفته

شود.

وضع نفوس:

تخمیناً ۳ فیصد نفوس این

ولایت فکر میشود به پاکستان مهاجرت

کرده اند. بقیه نفوس آن در خود ولایت

با قیما ندها ندولی به مناطق کوهستان-

نی غربی و شرقی نقل مکان کرده اند.

ساحات وسیع مخصوصاً مراکز عمده

و در سر حوزه، لکا، زبلوک و بعضی مناطق

سرویی فاقد نفوس شده اند. شهرنر

ارگون اکنون دارای نفوس ۱۵۰-۲۰۰

نفر میباشند. در سیکا یک تعداد مها-

جرین داخلی از ولایت پکتیکا نقل-

مکان کرده اند. ولی تا هنوز هم درین

ولایت تعداد قابل ملاحظه مردم ساز-

گشت نکرده اند و مردم محلی گفتند که

دلیل عمده آن فقدان سرپناه، مکاتب

و غیره بوده است.

زراعت:

پکتیکا دارای اراضی وسیع

هموار و حاصلخیز بوده ولی در شرقیت

آب هم زمینهای للمی و هم آبی برای

زرع محدود میباشند. صرف ساحات کوه-

چکی در اطراف قریه جات و رودها تحت

زراعت بوده آب از کار ریزها، جویها و

چاه ها بدست میآید. حاصلخیزترین

زمینها در منطقه کنواز میباشند که در

ارتفاع ۱۵۰۰-۲۰۰۰ متر قرار دارد.

حاصلات راغنی آن عمدتاً مرکب

ارگندم، جواری و جومیا شد. حاصلات

سردرختی درین ولایت چندان زیاد

نبوده اگرچه زردآلو، سیب و توت در

اکتدرها وجود دارد. صدور طغوزه در

سابق یک منبع عمده عایدات بود.

ولی مهاجرت نفوس و انحطاط سطح

زراعت هم تجارت طغوزه و هم خرید

و فروش جوت های تعمیراتی را محدود

ساخته است و علاوه قسمت زیاد جنگلهای

ازین رفته اند.

در اثر خلال زندگی کوچیها

در نعدا دگوسعد، بروگا و نیز تغلیل

بعمل آمده است و علاوه درین ولایت

کمبودگاهای قلبیه نیز احساس میشود.

ولی اکثر زمینهای این ولایت برای

زراعت ماشینی مساعد نبوده و در حقیقت

یک نعدا در اکثرها یا بین منطقه

از پاکستان وارد ساخته شده است.

اگرچه در ارتفدان مواد سوخت و

خدمات مراقبتی ازین تراکتورها هم

طوریکه لازم است کار گرفته نمیشود.

فقدان قیمت کزاف مواد سوخت

همچنان استعمال و ترمیمها را در

واره خوا و کنواز محدود ساخته است.

در کنواز تقریباً ۲۷۰، دروازه خوا

۲۴۰، در ارگون ۱۶۰، در شرن ۸۰، در سر-

وبی ۶۰، در گومل ۳۰ کار ریز وجود

دارد ولی قسمت اعظم جویها و کار ریز

های این ولایت غیر قابل استفاده

میباشند و با نتیجه سطح تولیدات

پایین آمده است و گفته میشود که در اثر

حرات شدن سیستم کار ریزها از ۵۰-۷۰

فیصد زمینها اکنون زرع نمیشوند. حاصلات

کندم از ۱/۷۵ تن در هر پنج جریب

زمین در زمان پیش از جنگ تقریباً

۵/۰ تن تغلیل یافته است و این

حالت بیشتر به کمی آب و همچنین

فقدان تخم اصلاح شده و کود کیمیاوی

ارتباط دارد.

دومؤسسه امدادی غیر رسمی

بین المللی در ولایت پکتیکا پروژه

های پاکسازی و ترمیم کار ریزها را

رویدست گرفته اند. هیئت ملل متحد

توصیه کرد که پروژه های بیشتری با

فوراً از طرف مؤسسات کمک دهنده غیر-رسمی و ادارهٔ اعمار مجدداً افغانستان "رفا" (مربوط حکومت موقت مجاهدین) رویدست گرفته شود. در کار اعمار مجدد باید با کفایت و با برهه‌ها استفادهٔ مجدداً زچاه‌ها در سربو، ارگون، شرن، زرغون شهر، و ازده خوا و گومل اولویت داده شود. گروه‌های محلی ضرورت احیای مجدد و بندسراب را در پالتو واقع شرن و احیای مجدد بندسراب و نهر زم و همچنان نهر خیر منزی را توصیه کرده‌اند.

هیئت "سلام-ع" منطقه زرغون - شهر را یک منطقه بسیار مساعد برای احیای مجدد زراعت خوانده است. کمک‌های غذا بی:

هیئت "سلام-ع" گزارش داد که اگرچه دشتهای کتوازمینهای خالصیزی را دارا است و تعداد زیاد مردم از آن قرار کرده اند با زهم مردم برای غذا ضرورت زیادی احساس میکنند. اکثر خانواده‌ها درین منطقه صرف ۱۰-۲۰ فیصد ضروریات خویش را تولید کرده می‌توانند و ۷۰-۹۰ فیصد مواد ضروریه از پاکستان وارد می‌گردد. منطقه رباط تقریباً کاملاً متکی به واردات میباشد و قیمت مواد به طور قابل ملاحظه‌یی بالا رفته است. یگانه محل ذخیرهٔ مواد درین ولایت در زرغون شهر که ظرفیت ۵۰ تن را داشت تماماً منهدم گردیده است. ولی کارترمیم آن به پول زیادی ضرورت ندارد چه مواد تعمیراتی آن کاملاً محلی میباشد. سکنهٔ محلی از منهدم و قهایی که مواد امدادی با ایشان انتقال داده میشود برای ذخیرهٔ مواد استفاده می‌کردند و هیئت "سلام-ع" استفادهٔ زمینها را تا اعمار تسهیلات دائمی توصیه نمود.

درین ماه‌های شور و جوی سال ۱۳۶۸ در تحت یک موافقتنامهٔ رفا و پروگرام مواد غذایی جهان ۸۱۰ تن گندم عمدتاً در میان معیوبین، بیوه

ها و مردم نادار توزیع گردید. هیئت دیگر ملل متحد که در ماه اسد از آن ولایت دیدن کرد، گزارش داد که توزیع این مواد در وضع خرید و فروش مواد غذایی در بازارهای منطقه تأثیری وارد نکرد.

هیئت ملل متحد علایم سوء تغذی را درین ولایت مشاهده نکرده و نه کدام تقاضایی برای توزیع رایگان غذا به آن راجع شد ولی در قسمت پروگرام غذا در مقابل کار برای ترمیم سرک و اعمار مکاتب و شفاخانه‌ها، مردم دلچسپی ابراز نمودند.

سرکها:

راه عنعنوی به ولایت پکتیکا از طریق درهٔ خیبر و راه کابل شرن بوده است. و ما راه متناوب آن از پاکستان از طریق واده در وزیرستان - جنوبی و کوتل انگوراده که ۸۲۰۰ فوت ارتفاع دارد میباشد. ازین کوتل به بعد دوره وجود دارد که بسوی غزنی می‌رود و شمال غرب به ارگون و در غرب به کتوازمینتهی میشود.

هیئت "سلام-ع" گزارش داد که راه‌هایی که بسوی غرب از طریق دشت می‌روند نسبت به راه‌های شمالی مخصوصاً در زمستان در وضع بهتر قرار داشته ولی با زهم در اثر حملات هوایی آسیب دیده‌اند.

هیئت ملل متحد که در اگست ۱۹۸۹ از ولایت پکتیکا دیدن کرد وضع سرکها را بسیار خراب یافته و علاوه گزارش داد که قسمتهای زیاد این راه‌ها ما بین گذاری شده‌اند، سرکها با عدم در دسترهای دریا ادا می‌دارند و همه شدیداً ما بین گذاری شده‌اند. درین ولایت برای احداث و ترمیم سرکها ضرورت مرمی احساس میشود و تا بدین ترتیب در عین زمان از خطرات انفجار ما بین خودداری شود. احداث سرکها درین ولایت نه تنها برای انکشاف خود این ولایت مهم است بلکه از آنها برای آمدود و ولایت غزنی نیز

استفاده خواهد شد.

هیئت ملل متحد توصیه نموده است که ملل متحد باید واحدهای اعمار سرکها را تمویل کند و درینکار از مهاجرین افغان در پاکستان و افغانهای داخل کشور استفاده نماید.

مینها:

هیئت "سلام-ع" صرف معلومات مبهم و آفاقی دربارهٔ موجودیت ما بین ها درین ولایت بدست آورد. ایشان گزارش دادند که مناطقی رباط، سرو-بی و همچنان شرن و اطراف آن مصوبه میباشند. قسمت جنوب دجله کتوازمین که با منطقه گومل همسرحد میباشد نیز نسبتاً مصوبه است. ولی در کتوازمین مرکزی و زرغون شهر ما بین گذاری بیشتری صورت گرفته و در اثر آن یک سرک در امتداد دریای جلگه به روی ترافیک مسدود شده است. هیئت ملل متحد توصیه کرده است که برای تیمهای "رفا" پایه‌هایی دارای علامات خطر تهیه شود تا مناطقی خطرناک را علامت‌گذاری کنند.

ولی هیئت ملل متحد که در اگست ۱۹۸۹ ازین منطقه دیدن کرد گزارش داد که ما بین هنوز هم ما بینهٔ تشویش و نگرانی زیاد مردم محلی بوده و ایشان تقاضای کمک را در قسمت مینپاکی دارند و این مردمان به پروگرام ما بین پاکی ملل متحد دلچسپی زیادی نشان داده‌اند. ایشان تقاضای افغانها بی را که درین رشته مهارت حاصل کرده‌اند نموده‌اند تا مردم محل را در ما بین پاکی کمک نمایند.

سرپنجاه:

خانه‌ها و تعمیرات (مخصوصاً در ارگون) در وضع بسیار خرابی قرار داده شده و به اعمار آنها باید اولویت داده شود. همچنان باید برای مکاتب، شفاخانه و کلینیک‌ها تعمیراتی ساخته شود.

بعضی مردم به ساختن مجدد خانه‌های شان آغاز کرده‌اند ولی به

قلت چوب پوش و دروازه‌ها و دریچه‌ها گرفتاراند، اکثر تعمیرات ارگون هنوز هم دیوارهای خود را از دست نداده اند و بنا بر آن میتوان با قیمت کم این عمارات را مجدداً تعمیر کرد. یک مؤسسه امدادی غیرحکومتی اکنون در ارگون مصروف ساختن یک گسدام است.

صحت عامه:

مردمان ولایت بیشتر به امراض برونشیت، ملاریا، سل و بیماریهای جلدی مصاب بوده ولی با اینهمه ایشان رویهمرفته محتمتند به نظری آییند ولی خدمات طبی درین ولایت شدیداً مختل گردیده است. اکثر کلینیکهای سابقه‌دار منهدم گردیده اند و در وضع خرابی قرار دارند و حتی از بعضی آنها فعلیاً تحویلخانه‌ها کار گرفته می‌شود.

در حالیکه هیئت "سلام" در حدی ۱۳۶۷ را بوردا دکه در مناطقی که هیئت از آن دیدن کرد خدمات منظم محلی یا کلینیکی وجود نداشت هیئت بعدی که در اگست ۱۹۸۹ ازین ولایت دیدن کرده در سروبی، ارگون، ترون و زرغون شهر کلینیکهایی را متاهده کرده است. هر چند شکل ابتدایی را داشته اند اما خدماتی که درین کلینیکها تقدیم می‌شود ناگافی بوده و احیای محدود دستور صحتی از اولویت‌ها میباید. در منطقه "گومل کلینیکی وجود ندارد و مردم مجبوراً برای معالجه سروبی یا ارگون و یا حتی پاکستان میروند.

کلینیک سروبی در دو اتاق کوچک در یک مسجد سابقه‌دار دارد. دویه‌جات این کلینیک را مؤسسات غیرحکومتی تهیه کرده اند ولی در آن نه‌اند اکثری وجود دارد و نه بستری، چون در آنجا صرف دوبرستار کار میکنند و هم معلوم نیست

که آیا ایشان پرستارهای تربیه شده‌اند یا نه. بنا بر آن مراجعین از مشوره‌های درست طبی محروم میباشند. گزارش داده شده است که روزانه تقریباً ۲۵ نفر از قریه‌جات مجاور برای بدست آوردن ادویه تقریباً ۸ ساعت پیاده‌راه می‌یابند.

در ارگون صرف یک کلینیک و یک داکتر وجود دارد، این داکتر ادویه‌جات مورد ضرورت خود را از مؤسسات امدادی غیرحکومتی در پشاور بدست میآورد. هیئت ملل متحد در اگست ۱۹۸۹ از خانه‌یی دیدن کردند که سفاخانه تبدیل ساخته شده است و توصیه کرد که در چوکات پروژه "غذا در مقابل کار" برای این خانه کلکین‌ها دروازه‌ها نصب شود و دیوارهای آن ترمیم گردد. دروازه‌ها صرف چند کارگر طبی وجود دارد که دویه‌ها را در پشاور تحت تربیه قرار دادند گفته میشود که در اینجا یک کلینیک شخصی نیز وجود دارد که ادویه میفروشد. مریضان و بیماران توسط لاری به کویته انتقال میدهند. "رفا" در نظر دارد که سفاخانه سابقه‌دار احیاء کند. در زرغون شهر، کنوار هیئت ملل متحد از کلینیکی که یک داکتر و یک پرستار داشت دیدن کرد. این کلینیک را یک مؤسسه امدادی غیرحکومتی تأسیس کرده و در آن شهر همچنان یک دوا فروشی که ادویه خود را از کارخانهای موجود دارد.

در بعضی جای‌ها ادویه‌جاتی را که اصلاً مؤسسات امدادی غیرحکومتی تهیه کرده اند، در کارخانهای فروشی هیئت تأسیس کلینیک صحتی را در گومل سروبی و ارگون تأکید نموده است.

معرف:

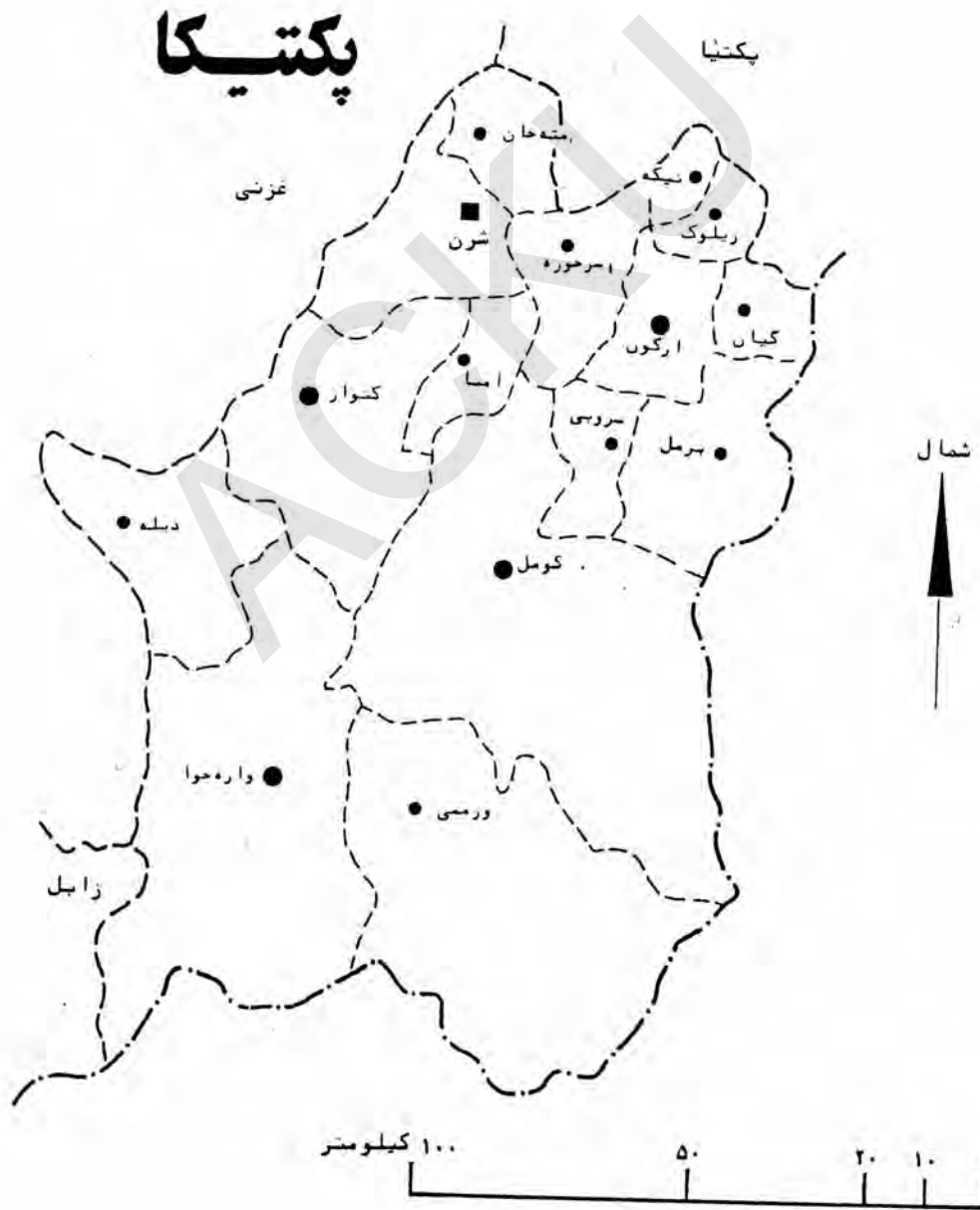
در حال حاضر درین ولایت گسدام

سیستم منظم تعلیم و تربیه وجود ندارد. اگرچه در بعضی مساجد محلی تعلیماتی چندبجه‌ناگردان داده میشود. مردم از فقدان مکاتب بسیار رنج میبرند. برای نوجوانان خدمات تعلیمی وجود نداشته و یکعده ایشان به پاکستان رفته درس میخوانند. مردم محل تقاضای مکاتب لیلیه را مخصوصاً به سویه لیسه نمودند زیرا نفوس این ولایت حلیه‌ها مشتمل میباشند. بعضی مؤسسات امدادی غیرحکومتی در رشته تعلیم و تربیه صرف به یک سطح محدود درین ولایت پروگرامها بی‌دارند. یکتعداد افغانها در بعضی از مناطق امداد نداشتن مکاتبی را آغاز کردند ولی وسایل در دسترس ندارند. تعمیرات مکاتب با دیدن باره اعمار شوند و هیئت ملل متحد همچنان ضرورت تعلیم و تربیه کوچیها را تأکید نمود.

دروازه‌خوا، زرغون شهر (کتواز) سروبی صفهای کوچک تعلیمی توسط گروه‌های محلی دار شده است که آنرا مؤسسات امدادی بین المللی غیرحکومتی تمويل میکنند. در ترون هیئت از مکاتبی دیدن کرد که در زیر یک خیمه دار شده بود. این مکتب پنج صنف داشت و مردم محلی آنرا اداره میکردند. تصاب درسی آنرا یک شورای محلی تأسیس کرده است و مؤسسات امدادی غیرحکومتی بآن کتاب، قلم و کاغذ تهیه میدارند ولی در گومل سروبی مکاتبی وجود ندارد.

هیئت توصیه کرد که امکان دارد ولایت پکتیکا برای آغاز یک سلسله پروگرامهای آزمایش تعلیمی از طرف یونسکو یک منطقه مساعدا شد.

- حدود اداری ولایت بکتیکا
- حدود بین المللی
- حدود ولایتی
- حدود ولسوالی
- سړک اسفالت شده
- مرکز ولایت
- مرکز ولسوالی
- مرکز علاقنداری

زابل

احصائیه های اساسی

- ۱- مساحت به کیلومتر مربع ۱۷۲۹۳
  - نفوس در سال ۱۳۵۸ (سرشماری نفوس حکومت افغانستان) ۱۷۹۳۶۲
  - ۲- تراکم نفوس بحساب فی کیلومتر مربع ( ) ۱۰
  - ۴- مرکز قلات
  - ۵- نفوس مرکز ولایت در سال ۱۳۵۸ (سر- شماری حکومت افغانستان) ۱۹۵۱۸
  - ۶- واحدهای اداری :
  - الف : ولسوالی ۵
  - ب : علاقداری ۳
- مشخصات عمومی منطقه و اندازه
- خسارات وارده جنگ :

زابل در جنوب افغانستان در شمال غرب با ارزگان شمال شرق با غزنی جنوب غرب با کندهار و جنوب با پاکستان متصل است. قسمت اعظم این ولایت را قلات قلات تشکیل میدهد که ۲۰۰۰-۳۰۰۰ ارتفاع دارد. مناطق کم- ارتفاع آن حاصلخیز است و در بسیاری ارغنداب، ترنگ، لورار و زمینهای آنرا آبیاری میکند. با دام از محصولات عمده این ولایت بوده عواید مردم را تشکیل میدهد و کوچیها که ۵۰ فیصد نفوس زابل را احتوا مینمایند محصولات حیوانی از قبیل شیر، پشم و پوست منبع عمده عایداتی شانرا تشکیل میدهد.

ساحات میان شاه جوی و شهر صفا در اثر جنگ خسارات زیادی را متحمل شده و با نتیجه نفوس آن بالخصوص

به طرف پاکستان هجرت کرده اند. دو ثلث قریه های شاه جوی از بین رفته و شینکی و میزان ندیداً خساره متحمل شده اند. قسمت شمال این ولایت (ار- غنداب و دایچویان) چندان خساره ندیده اند و بنا بر آن نفوس این مناطق خیلی ها مهاجرت نکرده اند.

نفوس :

درین ولایت بیشتر نقل و انتقال نفوس صورت گرفته است. مردم با سه پاکستان هجرت کرده اند در مناطق دیگر افغانستان پناهنده اند. یک ثلث نفوس قلات غلزابی و با لخصوص نفوس میزان بمناطق مصو نترکوهستان و وادیها مخصوصاً به دایچویان و ارغنداب نقل مکان کرده اند. ولسی بعد از ختم جنگ در میزان بعضی مردم بمناطق خویش رجعت کرده اند. مناطقی شینکی و شمالزایی نیز خساره متحمل گردیده و نفوس آن فرار کرده اند.

زراعت :

تقریباً ۸۷ فیصد نفوس این ولایت در مناطق روستایی که مرکب از زراعتین کوچک و مستقل اند سر میبرند زمینهای عمده زراعتی در جنوب شاهراه زابل- کندهار قرار داشته اگر چه حاصلات در تمام ولایت کم است و به کودکیما وی ضرورت احساس میشود.

محصولات عمده زراعتی بادام، انگور، گندم، جوار، جو، تنباکو و شنبدر میباشد که به قسم عنعنوی زرع میشود. با استثنای مناطق کوهستانی که در آن از چشمه ها استفاده میشود کاریزها منبع عمده آب برای آبیاری می- باشند. در اثر حمله ران زمینهای زرا- عتی خساره مند و کاریزها ویران شده اند. حاصلات زراعتی در اثر فرار نفوس

کارگر و همچنان شیوع امراض نیاستی

پایین آمده است.

تخمهای اصلاح شده، ادویهجات ضد حشره، کودکیما وی، سامان آلات و سرمایه برای احیای کاریزها و دیگر شبکه های آبیاری ضرورت است. چون ۶۰ فیصد قلبه گاوهای این ولایت از بین رفته است به نیروی زراعتی نیز درین ولایت ضرورت احساس میشود.

مباین ها :

در جلدک، قلات، شاه جوی افسر و دروازه کی ساحات وسیع ماینگذاری شده اند در جلدک یک قسمت سرگ (در خاران و ارادی) دارای مایرهای ضد عراده حات میباشد.

صحت عامه :

منابع صحی درین ولایت خیلیها محدود است هفت مرکز اساسی طبیی افغان و پنج کلینک از طرف یک مؤسسه خارجی صحی تمویل میشود. مطابق به تخمینات نفوس قبل از جنگ هفت کلینک دیگر ضرورت است تا برای هر ۱۵۰۰۰ نفر یک کلینک وجود داشته باشد.

در جلدک در اثر شیوع مرض کولرا در مارچ ۱۹۸۹ ۳۶ نفر هلاک گردیدند امراض دیگر عبارت از توبرکلوز، رو، ما تیزم و عدم تغذی میباشد. در دوری و شینکی توبرکلوز، سیاه سرفه، سرخکان، کم خونی، اسهال و امراض چشم خیلیها شیوع دارد در مرکز ولسوالی شینکی یک کلینک که توسط دو مؤسسه امدادی غیر حکومتی تمویل میشود قرار دارد.

ننگرهار

احصائیه های اساسی
 ۱- مساحت به کیلومتر مربع ۷۶۱۶
 ۲- نفوس ۷۴۵۹۸۶ (سرشماری نفوس حکومت افغانستان ۲)
 ۳- تراکم نفوس در هر کیلومتر مربع ۹۸
 ۴- مرکز جلال آباد
 ۵- نفوس مرکز در سال ۱۳۵۸ (سر- شماری نفوس حکومت افغانستان) ۱۱۳۷۰۰

۶- واحدهای اداری
 الف: ولسوالی ۱۲
 ب: علاقه داری ۸
 مشخصات عمده و اندازه
 خساره جنگ:
 در جنوب این ولایت سلسله سفید کوه واقع است که شمال آن به جلگه های جلال آباد منتهی میگردد و توسط دریای کابل از هم جدا شده است. دریای کنر در فاصله ۶/۵ کیلومتری جنوب جلال آباد به دریای کابل ملحق میشود.

جلال آباد مرکز ولایت بوده و پنجمین شهر بزرگ افغانستان میباشد یک شاهراه قیر شده در شرق جلال آباد را با پشاور و در غرب با کابل متصل میسازد و دارای یک میدان هوایی به فاصله تقریباً ۱۳ کیلومتر در شرق شهر میباشد.

شهر جلال آباد در اثر جنگ شدیداً خساره مند شده است. الی حمل ۱۳۶۸ تقریباً ۲۰٪ خانه ها در سرا و ولایت ننگرهار رسماً و ۵۰٪ آن کاملاً ویران شده اند. کمکهای که با دید صورت بگیرد عبارتند از: مورتا بیباری زراعتی برای زراعت و وسایط زیر-بنایی برای اسکان مجدد، همچنین درین ولایت برای مواد ساختمانی و خدمات اساسی طبی و قایمی ضرورت مبرمی احساس میشود.

وضع نفوس:

پشتونها گروه اساسی سزادی ولایت ننگرهار را تشکیل داده اگرچه در آن یک تعدادناجکها، عربها، سکها، و هندوها نیز سببند.

اداره کمشنری ملل متحد برای مهاجرین تخمین نموده است که تقریباً ۵۴٪ نفوس ولایت ننگرهار رکه قبل از جنگ به ۷۴۶۰۰ بالغ میشد اکنون در کمپهای مهاجرین در ایالت شمال غربی سرحدی پاکستان مخصوصاً در پشاور، کوها، و کورم ایجنسی بسر میبرند همچنان یک تعداد زیاد مهاجرین ننگرهار در کمپهای میا والس، ایالت پنجاب بسر میبرند، و مهاجرین این ولایت بزرگترین رقم مهاجرین افغانی را در پاکستان تشکیل میدهند. مهاجرین جلال آباد مطابق به گزارشها تقریباً ۱۵٪ تمام مهاجرین افغانی را که در پاکستان ثبت نام کرده اند تشکیل میدهند، در اطراف شهر جلال آباد یک تعداد خانوادها های بی-خانمان بسر میبرند اگرچه اکثریت ایشان اکنون در ماخیل، مزار، درخیل و خوگاخیل بسر میبرند.
 زراعت:

مساحت عمده زراعتی را جلگه های باسول، چارده و جلال آباد، زمین های سفلی بهسود، کامه، گوشته، رودات و شینواروگردنه های حویبارها بی گنه از سفیدکوه منشاء میگیرند (از قبیل دره های دارا و ده بالا) تشکیل میدهند، ولی با اینهمه تناسب با حوضه ولایت مجموع اراضی تحت زرع قلیل است. از مناطق تحت زرع در یکسال دویا به فصل با لخموس گندم، جواری، برنج بدست میآید. سرباک نیز درین ولایت زرع میشود، سبزیجات نیز درین ولایت کاشته میشود ولی با لعموم در حال حاضر بصر خود زراعتین میرند.

نشیب های بالایی سفیدکوه جنگلزار بوده ولی قسمت های وسیع این جنگل ها در زمان جنگ نه تنها

در اثر فعالیت های حربی بلکه توسط ناخران چوب نیز از بین رفته است. این تجارت جنگلات را قطع کرده چوب چارتراش آنرا عمدتاً به پاکستان صادر میکنند. مردمان محلی ازین تجارت سوداندک میبرند زیرا فقط بعضی ایشان در قطع جنگلات بحیث کارگر استخدام میشوند.

در مسیر دریای کابل در درونته یک بندبوق و آبیاری احداث شده است کابل آبیاری که ۷۵ کیلومتر طول دارد مورد استفاده چندین پروژه زراعتی در امتداد وادی مرکزی ولایت قرار گرفته و ظرفیت آبیاری ۱۲۵ هزار جریب زمین را دارد.

در یک تعداد دفارمهای میکا نیزه شده در نجاب، زیتون، گندم و شبنم تولید میشود. زیربنا های ماشین آلات اکثر این فارمها ازین سده شده و خود فارمها به تازگی رفته اند.

ادارات مختلف مؤسسات کمک دهنده غیر حکومتی پروگرامهای بی درین ولایت رویدست دارند بشمول اعمار مجدد زیربنا های آبیاری (از قبیل ترمیم جوی ها و پاکسازی کاریزها) تهیه مواد زراعتی (از قبیل تخم اصلاح شده، کود، ادویه ضد حشرات ادوات زراعتی تراکتور، گا ووا افزار) و خدمات مالداری (از قبیل تربیه پرسونل و ادویه جات).
 کمکهای غذایی:

نزدیکی پاکستان به ولایت ننگرهار روشیکه نسبتاً خوب سرکها یقیناً بر موجودیت مواد غذایی و قیمت آن تأثیر مثبت وارد کرده است. درین ولایت یک پروگرام کمکی مؤسسات بین المللی غیر حکومتی که شامل توزیع مواد غذایی در برابر کارمیباشد وجود دارد.

سرکها:

شاهراه عمده ای که در شمال ولایت ننگرهار را متداد در جزء سیستم کابل تورخم بوده اگرچه سرکهای این ولایت

همه خساره مند شده ادولی برای آمدو رفت ترافیک مسا عدمیبا شد .

اداره های مختلفه، مؤسسات بین المللی غیرحکومتی درین ولایت پروگرامهای روستایی را برای احداث مجدد سرکها، تسهیلات ذخیروی و دیگر زیربناهای اساسی رویدست گرفته اند .

مین ها :

سرکهای کدبه جلال آبا دمنتهی میشوندیا از جلال آبا دیدسات دیگر احداث شده اندهمه وسیعاً ماینگذاری گردیده اند .

صحت عامه :

درین ولایت یک تعداد قلیسل کارمندان صحتی وجود دارند که بطور مستقل کار میکنند و کلینیکهای سیاری را با ادویه جاتی که از پاکستان می آورند رویکار کرده اند . صرف دوسا ختمان دایمی صحتی در ننگرها وجود دارد که شامل دو مرکز وسه کلینیک میباشند .

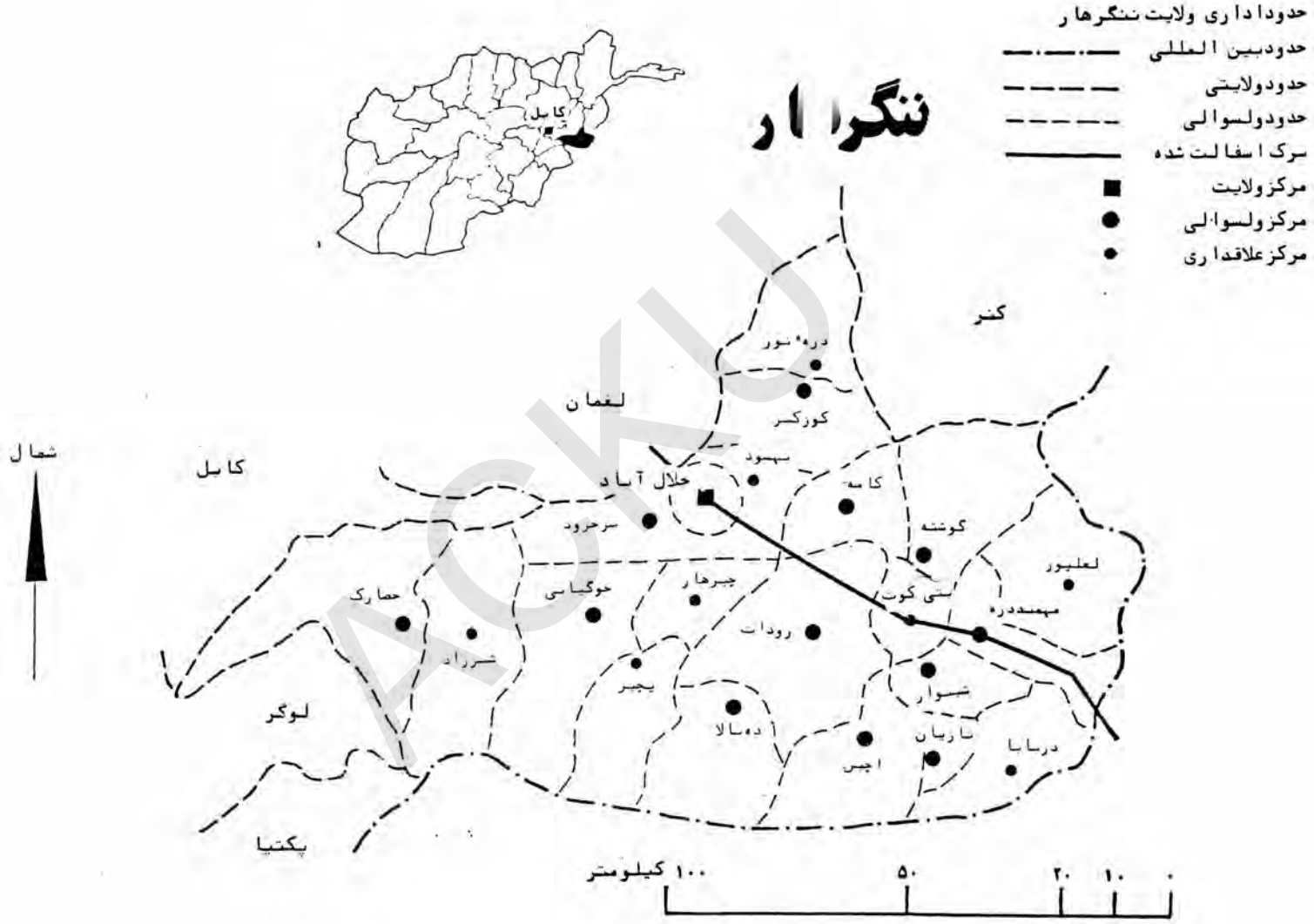
مؤسسه صحتی جهان فعلاً یک مؤسسه کمکدهنده غیرحکومتی را برای اعماریک ساختمان مرکزی صحتی کمک میکند .

همچنان درین ولایت یکتعداد زیادهای دیرنا مه های صحتی، ارقبیل تربیه پرسونل و تهیه معاشات و ادویه جات و همچنان تهیه خدمات حمایتی برای این مراکز، رویدست است .

معارف :

سیستم بین ارحنگ تعلیم و تربیه درین ولایت کاملاً زمین برده شده است . چندمکتبی که بانی مانده اکنون شکل مدارس را خوداختیار کرده اند که توسط ملاها تدریس میشوند . بین ۲۰-۳۰ مکتب را مؤسسات کمکدهنده غیرحکومتی تمویل میکنند .

وردک

آحصائیه های اساسی

- ۱- مساحت به کیلومتر مربع ۹۰۲۳
- ۲- نفوس در سال ۱۳۵۸ (سرشماری حکومت افغانستان ۲۸۷۶۰۵)
- ۳- تراکم نفوس (بحساب فی کیلومتر مربع) ۳۲
- ۴- مرکز میدان شهر
- ۵- نفوس مرکز ولایت در سال ۱۳۵۸ (سرشماری حکومت افغانستان) ۲۲۲۴۱
- ۶- واحدهای اداری:

الف: ولسوالی ۴

ب: علاقدهای ۳

مشخصات عمده منطقه و اندازه

خسارات وارده از ناحیه جنگ:

ولایت وردک که ۹۰۰ کیلومتر

مربع مساحت را اشغال میکند در قسمت

شرق مرکزی افغانستان واقع بوده

و تا ۳۲ کیلومتری کابل از طریق قسمت

علیای وادی دریای کابل امتداد

دارد، این ولایت در غرب و شمال غرب

با ولایت بامیان، در شمال با پروان، و

در شرق با کابل و لوگر و در جنوب با

غزنی متصل میباشد. مرکز آن میدان-

شهر بوده و گفته میشود که خسارات جنگ

درین ولایت خفیف میباشد.

نفوس:

در منطقه مرکزی شرقی بطور

عمده لا اقل ده فیصد مردم به بیرون مها-

جرت کرده اند اگرچه دفاتر مؤسسات

امدادی غیرحکومتی میگویند که

۲۵ فیصد نفوس این ساحات مهاجرت

کرده اند. یکتعداد زیاد مردم این

مناطق کابل نیز پناهنده شده اند اگرچه

یکتعدادی ایشان حالا به بازگشت آغاز

کرده اند.

زراعت:

حالات عمده این ولایت عبارت

است از گندم، کجالیو، برنج، سواری

وجو دو حاصل عمده یعنی گندم و برنج

ایجاب فعالیت های زیاد کارگری

را میکند، قوای بشری که مصروف زرا-

عت میباشد در زمان پیش از جنگ نیز

درین ولایت بقدر کافی نبود و استفاده

مشترک از حیوانات زراعتی خیلی ها

عام بود، این حالت اکنون توسعه

یافته و چون از تراکتور هنوز هم

استفاده شده نمیتوانند هاقین تأکید

کرده اند که باید برای رفع ضروریات

توجهی بخصوصی مبذول گردد، علاوه

چهارده سال بکار است تا یک گله ای ک-

فی قلبه کابو برای استفاده در

زراعت تربیه شود ولی این مشکل را

میتوان از طریق استفاده از افزار

ثابت برای میده کردن غله رفع کرد.

اگرچه ساحات بیشتر ولایت

وردک نظریه برودت هوا برای حاصل-

برداری دو فصل دریک سال مساعد نیست

ولی اینکار در بعضی مناطق با استفاده

از ادویه جات کشنده گیاه هرزه میسر

شده میتواند.

کمکهای غذایی:

این ولایت به گندم و سواری

ضرورت زیاد داشته در سال ۱۹۸۶ یک

بانگ ذخیره این مواد به کمک مالی

مؤسسات امدادی غیرحکومتی تأسیس

گردید، مواد غذایی مردم این ولایت

از پاکستان خریداری شده و مطابق بنه

قراردادهای قروضیکه ششماهه لی یک

سال را در برمیگیرد به نمایندگان

قریه جات توزیع میشود، در سال ۱۹۸۷

۸۵۰ تن حبوب در بین مردم توزیع

گردیده و ۹۰ فیصد ایشان قرضه های

را که برایشان تأدیه شده بودا کردند.

سرکها:

اگرچه سیستم عمده راهها

درین ولایت خسارات کمی را متحمل شده اند، سرکهای درجه دوم بیشتر خساره مند گردیده و حفظ مراقبت آنها صورت نمیگیرد، چلدین پل سمنتی بکلی از زمین رفته و پل های دیگر آن ولایت اکثراً ترمیم طلب میباشد. صحت عامه:

یک شفاخانه که در سال ۱۹۸۴ تو-

سط یک مؤسسه امدادی غیرحکومتی

در وردک تأسیس گردیده بود اکنون حکم

مرکز صحتی راحتی برای مردمان بیرون

ازین ولایت اختیار کرده است، ولسی

عمارات این مرکز مؤسسه فنی بوده و در زمان

جنگ سه بار در اثر بمباران از بین

رفته اند، کارکنان آن شامل چهار

داکتر خارجی و یکتعداد مامورین فنی

افغانی است، تسهیلات آن شامل ۱۶

بستر، اتاق عملیات، دستگاه ایکس-

بیزولابرا تواری میباشد، خدمات طبی

رایگان بوده و معارف این مرکز را

ادارات امدادی غیرحکومتی تأدیه

میکند در حالیکه مردم معارف غذایی

کارکنان شفاخانه و بیماران را به

عهده دارند.

معارف:

به اساس پروگرام تعلیمات

ابتدایی، پنج مکتب شش صنفی درین

ولایت تأسیس شده است که هرکدام آن

دارای یک عالم دینی، سه معلم و یک

سر معلم میباشد، این مکاتب را یک

مؤسسه غیرحکومتی امدادی تموین

نموده هر مکتب از ۵۰ الی ۲۰۰ شا-

گرد دارد.

هیئت ملل متحد که در سال ۱۹۸۸

ازین ولایت دیدن نمود ضرورت خاص

مردم آنرا به سامان آلات زراعتی و

حبوب وانمود کرد، این هیئت دادن

کمکهای رایگان را توصیه کرده و گفته

است که نتیجه منفی میدهد و جلو

ابتکارات مردم را نمیگیرد.

- حدود اداری ولایت وردک
- حدود بین المللی
- حدود ولایتی
- حدود ولسوالی
- سړک اسفالت شده
- مرکز ولایت
- مرکز ولسوالی
- مرکز علاقہ داری

شمال

۱۰۰ کیلومتر

وردک

کنر

احصائیه های اساسی

- ۱- مساحت به (کیلومتر مربع) ۱۰۴۷۹
- ۲- نفوس در سال ۱۳۵۸ (سرشماری حکومت افغانستان) ۲۵۰۱۳۲
- ۳- تراکم نفوس در فی کیلومتر مربع ۲۴
- ۴- مرکز اسعدآباد
- ۵- نفوس مرکز در سال ۱۳۵۸ (سرشماری حکومت افغانستان) ۲۹۱۲۰

واحدهای اداری

الف: ولسوالی

ب: علاقه داری

مشخصات عمومی منطقه و اندازه خسارات وارده جنگ:

گوشه شرقی ولایت کنر بلا لای رحید پاکستان واقع است، بطرف شمال غرب آن بدخشان، به طرف غرب آن لغمان و بطرف جنوب آن ننگرهار موقعیت دارد. اسعدآباد مرکز اداری ولایت (فیلدکنتر و بعداً آن چغه سرای) بوده و در ۹۵ کیلومتری جلال آباد واقع می-باشد و توسط یک سرک چغله دار به آن مرتبط میشود، یکی از مشخصات عمده این ولایت موجودیت کوههای مرتفع و دره های کم عرض میباشد.

اکثریت مردم این ولایت را نورستانی ها و پشتون ها تشکیل میدهند. یکتعدادتاجیکها در دره پیچ و بنه های در قسمت های جنوبی و غربی ولایت کنر قرار دارند.

کنروپکتیا دارای بزرگترین مساحت جنگلی در افغانستان میباشد دریا ی عمده این ولایت بنام دریای کنر یا دنده و یک حوزه ۷۰۰۰ کیلومتر را در بر میگیرد که از کوهستانات با میر در پاکستان منشاء گرفته و با شاحه عمده خود پیچ "در اسعدآباد و وصل میگردد، وادی های سفلائی کنر که به طرف جنوب مرکز ولایت کنر قرار دارند

یک درجه خوب حاصلخیز بوده و لسی قسمت های شمالی دارای منابع قلیل است و نفوس منطقه در آن حصص زندگی بخور و تمیر دارند.

اندازه خرابی ها، عودت نفوس و شکل کشت و کار روز رات از یک جا تا جای دیگر ولایت خیلی زیاد متغیرات است. بصورت عمومی ولایت کنر از جنگ متضرر گردیده، اسعدآباد شدیداً مورد بمبارد مان قرار گرفته و سرکانی و مساجد بین اسما و اسعدآباد (مخصوصاً دهات عمده چون پسنکورک و سیکل بسیار زیاد خساره متدشده است. در بعضی قسمتها بودفید مردم هجرت نموده و مزارع خود را ترک کرده اند. کانتال ها و عمارات خراب شده و یک تعداد زیاد مین درین ولایت فرش گردیده است. معیذاً با وجود عدم استقرار و وضع امنیتی مردم ولایت اشتیاق زیاد دارند تا اعمار محدود و احیای مجدد هر چه زودتر آغاز گردد.

نفوس:

در کنر سفلی عمدتاً قبایل پشتون سکونت دارند و در قسمت های شمالی آن نورستانی ها حیات بسر میبرند. قبل از جنگ چنین فکر میبود که بتعداد ۲۵۰۰۰ نفر در وادی کنر زندگی داشتند از جمله این تعداد تقریباً ۲۰۰۰۰ نفر قرا را اطلاعات واصله اکنون در دهات چترال، دیروبا جوریا کستان مهاجرت نموده و دیگران بولایات همجواری رفته اند. راه پورهای کسه از داخل ولایت کنر مواطت نموده نشان میدهد که ۶ فیصد از مردم باقی مانده که زنان، اطفال و کهنسالان را تشکیل میدهند ولایت کنر را ترک گفته اند.

با شنندگان ولسوالی سرکانسی سرنگ و اسما رخیلی تقلیل یافته و یک هیئت بررسی نفوس کنر نشان داده که بین ۷۵۰۰۰ و ۱۰۰۰۰۰ نفر آنها از منطقه اسما ر به پاکستان مهاجرت نموده اند. اکثریت زیاد نفوس دره پیچ به پاکستان مهاجرت کرده و تنها

کنون تعداد کمی از مهاجرین با بین دره عودت نموده اند گفته میشود که به اساس یک قبیله قومی مردم نباد به وطن عودت کنند ولی هیئت نظارت کنر را بیورده که به شرتقا ما های مردم تا ایداز دهه شود که به ولایت خود برگردند.

در خاص کنر، چوکی و دره های پیچ و نورستان اکثر آنها جرین آن از عودت نمودن اباء و رزیده اند ولی در اسعدآباد نشانه های عودت محدود مهاجرین دیده میشود. گرچه عودت مهاجرین تا اندازه ای در کنر با استثنای دره پیچ صورت گرفته ولی این امر اکثراً ماهیت غیردایمی داشته و به یک تعداد از اشخاص مشخص و معین ارتباط دارد. اکثر اشخاصی مردفا میل ها یا لویه به خانه های خود عودت و زمین های خود را زرع مینمایند و با امکانات تأسیس مجدد زندگی سابق خود را مطالعه مینمایند و درین زمان فامیل های شان در پاکستان باقی میمانند.

زراعت:

زراعت اکثراً به دره های تنگ (جائیکه آب در طول سال میسر میباشد) و به زمین های پهلوی دریای کنر منحصر میباشد. تربیه حیوانات در مناطق مرتفع از اهمیت خاصی برخوردار است.

حیوانات اکثراً در شمال کنر زرع میشود، در جنوب کنر پنبه و نیشکر نیز کشت میگردد، جواری و برنج از جمله حاصلات عمده تا بستانی بوده و گندم در زمستان کشت میشود. بعضی سبزیجات مانند کچالو، کدو، اسفناج و ملی نیز در کنر زرع میگردد درختهای غرس شده معمولاً ستروس و چارمنز میباشد.

قبل از جنگ ۱۶۰۰۰ هکتار زمین تحت آبیاری بود و در ۱۰۰۰۰ هکتار زمین کشت للمی صورت میگرفت. در عین حال ۱۰۰۰۰ هکتار زمین تحت آبیاری گرفته شده میتوانست. دره پیچ بزرگترین منطقه فعال

لایت زراعتی ولایت کنړمیا شدولی کم شدن نفوس و خرابی سیستم عنعنوی آبیاری (کنردارای تقریباً ۲۲۳ کانال متوسط و کوچک میباشند) بالای سکتور زراعتی ناآشیرنا گوارومنی داشته است بین اسعدآباد و سما رود در اطراف سرکانی کشت و کار زراعتی بعمل نمی آید.

معهدا اکثر زمین های ولایت کنړ به یک پیمانہ محدودت تحت زرع میباشند هیئت مطالعه کنړ در ماه سرطان ۱۳۶۸ را پوردا دکه حاصلات زمستانی گندم در اکثر حصص ولایت کنړ لاقل از سال ۱۳۵۹ بدینطرف در دفا تر نشان داده شده ولی حاصلات بنا بر فقدان کود کیمیاوی و ادویه مده حشرات زراعتی کمتر گردیده است حاصلات تابستانی (برنج و گندم) را لحاظ خسارهایی که به کانال های آبیاری رسیده خیلی تقلیل یافته است، کمشنری عالی ملل متحد برای پنا هگزینان پروژہ های کوچک زراعتی را به منظور تقویة سکتور زراعتی در اسمار، اسعدآباد، چوکسی و خاص کنړ تمویل کرده است. معهدا در حالیکه تخم های بذری و کود کیمیاوی لازمی میباشند اولین اولویت به ترمیم، اصلاح و تمدید سیستم آبیاری داده شده زیرا که مانع عمده را در برابر احیای مجدد سیستم زراعتی ولایت کنړ تشکیل میدهند، کمشنری عالی ملل متحد برای پنا هگزینان ترمیم کانال سالزورننگ را تمویل نموده (این دو کانال یکی از منابع عمده آبیاری در کنړ مرکزی بحساب میرود) قبیل از آغاز این پروژہ مردم محل، کار ترمیم این کانال ها را بدون کمک خارجی آغاز کرده بودند پروگرام غذایی جهانی در کار ترمیم کانال های سرکانی و کراله کمک نموده است.

کانالهای بزرگ هنوز هم به حفظ و مراقبت نیاز دارند. یک منظمی که از طرف دو مؤسسه تمویل میشود گار پلان احیای مجدد کانال های دره، پنج را آغاز کرده و به همین قسم یک مؤسسه

غیر حکومتی پلانی را برای اجرای پروگرام غذا در برابر کار رویدست گرفته است. یک تعداد مختلف مؤسسات غیر حکومتی دیگر پروژه های آبیاری احیای مجدد و ترمیم سیستم های آبیاری و تهیه تخم های بذری و کود کیمیاوی طرح نموده است.

کمک غذا یی:

احتیاجات کنونی ولایت کنړ نا اندازه زیاد از طریق توریسد مواد از پاکستان رفع میگردد. قیمت های تخمینی فنانعت بخش نیست و از ماه جدی ۱۳۶۸ بدینطرف یک سیس (۷ کیلو) گندم در منطقه تقریباً ۲۳ افغانی قیمت داشته است.

دادن کمک به مهاجرینی که عودت میکنند حتمی و لازمی میباشند و باید این کمک تا زمانی ادامه یابد که آنها بتوانند متکی به خود شوند چون جایجا حسن و ذخیره محفاظ نه سواد غذا یی یک امر مهم بشمار می آید ما مورین هیئت نمبره "سلام" سفارش کرده اند تا تسهیلات و وسایل ذخیره مواد غذا یی در اسعدآباد مجدداً احیا شود. ۴۰ تن غذا تهیه گردد. چون در حال حاضر زیرخانه های قابل استفاده برای ذخیره مواد غذا یی جهت نگهداری و حفظ مواد مذکور در مقابل اقلیم نامساعد موجود نیست از این لحاظ استعمال هنگرهای سالم، فابریکه ها، قلعه ها و خیمه ها سفارش شده است.

سرک ها و تراسپورت:

با تکمیل یک سرک موثر و از پنا هگزینان از طریق کوتل نوا، کنړیکی از مناطق نهایت سهل الدخول در افغانستان خواهد شد معهدا چون ولایت کنړ در جنگ خیلی خساره دیده اکثر سرکها و پل ها نه تنها از سبب بمباران ها بلکه از اثرات تنقلات آلات و وسایل تغیل متضرر گردیده و در روی سرکها چغری و سوراخ های بزرگ بوجود آمده است. موجودیت مین ها مشکلات را بیش از پیش ميسازد سرک اولی کنړ (از جلال

آباد شروع شده و چوکسی، نرننگ، اسعدآباد، آکاموناری را با هم وصل میکنند و به کامدیش و برک متال ختم میشود) از اشرفت و آمدعرا ده جات ثقیله و تانک ها شدیداً خسار مندر شده. بصورت معمول پل ها غیر قابل استعمال بوده و یا از شرخسار جنگ بسیار خطرناک میباشند، شرایط سرکهای درجه اول و درجه دوم از اشرفقان مره اقبیت خراب بوده و اکثر سرکهای درجه دوم یا از اثر موجودیت مین ها و یا از لحاظ عوامل دیگر کنون غیر قابل عبور و مرور میباشند.

کمشنری عالی ملل متحد برای پنا هگزینان دو پروژه را جهت اصلاح سیستم سرکهای ابتدایی کنړ تمویل می نماید. این پروژه ها در حصص سرکانی، پندونرننگ - اسعدآباد، دیکار آغاز نموده اندیک واحد ساختمانی و لسوز - ستیکی افغانی پلی را در بریکوت ترمیم نموده است که کنړ را با چترال وصل میکند این واحد کنون بالای سرک بین بریکوت و اسمار کار میکند.

وینا که یک مؤسسه غیر حکومتی میباشند در نظر داردا یک سرک موثر و در راه از کوتل بنشایی از دیرپاکستان تا اسمار از طریق علاقداری دانگام عمار نماید. وینا همچنان مصروف ترمیم و ساختن سرکهای قاطر و سرکهای درجه دوم در اسمار میباشند. تیم ستارت در نظر داردا یک پروژه مراقبت سرکها را در قسمت بین بگریکت و واکین به کار اندازد.

هیئت نظارت کنړ در سرطان ۱۳۶۸ اولویت های ذیل را در سیستم سرک اولی کنړ پوردا ده است. تمدید سرک بین اسعدآباد و اسمار و ترمیم پل شیکل و پل حاجی آباد، ترمیم مین دو پل شوام با تمدید سرکی که این دو پل بالای آن قرار دارد قسمت شمالی کنړ را برای عرضه اقتصاد مواد زراعتی (کود کیمیاوی و تخم بذری و غیره) و عودت مهاجرین مساعذخوا هد ساخت علواناً

را متعبل شده است. شفا خاناً سعدآباد قبل از جنگ یک مرکز عمده مراجهین و مریضان را تشکیل میداد، از ماه اسد ۱۳۶۸ بدینطرف شفا خاناً سعدآباد دارای ۲۰ بستر بوده و روزانه تقریباً ۱۰۰ مریض در آن معالجه میگردد.

هیئت نظارت کنترلر موردنظارت منطقه تذکر داده است که در حال حاضر به تأسیس مجدد سیستم آبرسانی آب آشامیدنی مخصوصاً در اسمار، خاص کر و چوکی ضرورت احساس میشود، در این مناطق همین اکنون مردم از آب دریا استفاده مینمایند.

معارف:

ضرورت به اعاده سیستم معارف کنزیه سطح پیش از جنگ خیلی ضروری پنداشته میشود مخصوصاً در این زمان که یکتعداد دکترینها فغانهای تعلیمیافته از ولایت کنزیه کابل و سایر مناطق هجرت نموده اند.

معهدا هیئت نظارت کنسارامو - جودیت حداقل یک مدرسه در هر یک از مراکز پرنفوس کنزیه (چون اسعدآباد، نواب آباد، سرنگ، برکانی، چوکی، خاص کنزیه، برکنندی، سنگلام و بلگرام اطلاع داده است. این هیئت را پیور داده که در بعضی موارد دختران هم در صفوف درسی اشتراک میورزند. هیئت مذکور با شاگردانی ملاقات نموده که از بلگرام آمده بودند. کتب درسی این شاگردان شامل خواندن، نوشتن و ریاضات ابتدایی میباشد. هیئت را سورداده که کنسارامو ولایت کنزیه را به سرکار معقول معالجه مریضان و کتب بیلان شیکه از طرف مؤسسه غیرحکومتی برای انکشاف و تقویه مکاتب ثانوی در اسمار، پیچ، چوکی و خاص کنزیه پیشنهاد شده مورد استقبال گرم مقامات محلی قرار گرفته است.

در منطقه چوکی یک مکتب برای پیمان وجود دارد که دارای ۱۸۰ شاگرد

وادی پیچ از اتریمباردمان خلیسی زیاد متضرر گردیده اند با ستثنای چند عمارت کانگریتی که قابل ترمیم است سایر حصص با یکمجدداً تعمیر گردد. اکثر مردمی که در این اواخر به وطن عسودت نموده اند هنوز هم بخاطر نجات از حملات هوایی در پناهنگاههایی که در زیر چانه های مخروطی آن ساخته شده بسر میبرند. عمارات عمدتاً از گچ ساخته شده و مانند پناهنگاهها، مهاجرین دریا - کستان میباشد. تقریباً تمام مواد ساختمانی چون سنگ، گل، گاه و چوب در خود کنزیه پیدا میشود. و نیز لازم است تا برای مهاجرینی که چوب چارتراش را برای ساختن کلکینها، دروازه ها و سقف های خانه بفروش میرسانند. منع علی البدل جستجو گردد.

در حال حاضر صندوق های مهمات حربی جهت تأمین احتیاجات فوری استفاده بعمل می آید و پلاستیک عوض شیشه بکار میرود. ولی در زمره مواد ساختمانی مثل سمنت دروازه، چوکات ها و مواد دیگر در پوشش سقف خانه ها بکار میرود. شیشه نیز با بیدرهنگا مبرفراری صلح در ولایت کنزیه تهیه گردد.

با شنندگان نیازمندی تا کنزیه برای پناهنگاهها موقتی چون خیمه ابراز داشته اند در وقت عسودت به وطن و اعمار مجدد خانه های خود از آن کاربگیرند.

صحت عامه:

گرچه سیستم عرضه خدمات - تحریزات در مهاجرت تعداد بسیار کمی است. مستی شده اما کنسیرک های جدید - در حال تأسیس و اعمار است. در جدی ۱۳۶۷ یک سمپله "سلام" چند مرکز محدوداً تأسیس نمود و در ماه اسد ۱۳۶۸ پرسوسل هیئت نظارت کنزیه ۳۰ مرکز صحتی در یک ناحیه نسبتاً کوچک دیدن نمود. (این مراکز توسط منابع مختلف کمک و پشتیبانی میشوند).

سازمان صحتی جهان سمویل انمار مجدداً افتتاح شفا خاناً سعدآباد

ترمیم و عریض ساختن پل دریای پیچ در سنگلام حمل و ترانسپورت مواد را به دره، پیچ و نورستان خیلی زیاد آسان خواهد ساخت.

میسرها:

تا حال هفت نوع مین در ولایت کنزیه تشخیص گردیده است. با شنندگان این ولایت میتودهای پیدا کردن از زمین بردن مینها را آموخته اند آنها این مینها را با توسط دست و یا توسط فیر از زمین میبرند.

در حالات خاص مانند شیب های تپه ها که بیحیث پوسته های نظامی از آن استفاده میشود مینها به کثرت فرش گردیده است. در مزارع زراعتی و زمین های کم ارتفاع مینها گاه گاه می انفجار میکنند و وجود یک درولسوالی های سرکانی و چوکی مین زیاد فرش شده ولی با زهم این مسئله آنقدر خطر جدی محسوب نمیشود به همین قسم در دهانه های کوچک مین زیاد فرش گردیده در خاص کنزیه و علاقه داری مروری مشکلاتی ناشی از موجودیت مین به چشم میخورد. سرک اولی بصورت کلل فاد مین است با ستثنای یک قسمت کوچک بین اسمار و اسعدآباد دو مین پنهان و خاص کنزیه. در سرنگ در اراضی اطراف سرک مینهای زیادی فرش گردیده است. در ماه جدی ۱۳۶۷ در ماه اعمار

مجدداً فغانستان مقیم پناهنریمی را به کنزیه رستا دنا از مناطقی که در آن مین زیاد فرش شده بود نقشه برداری نماید. هیئت نظارت کنسارامو در مورد تشخیص جاهای مین فرش شده معالجه بیشتر معالجه آید. این هیئت همچنان سفارش نمود یک تعداد فرا دیبرای مؤسسه های که در اعمار و ترمیم سرکها کار مینمایند تر بیه کردند.

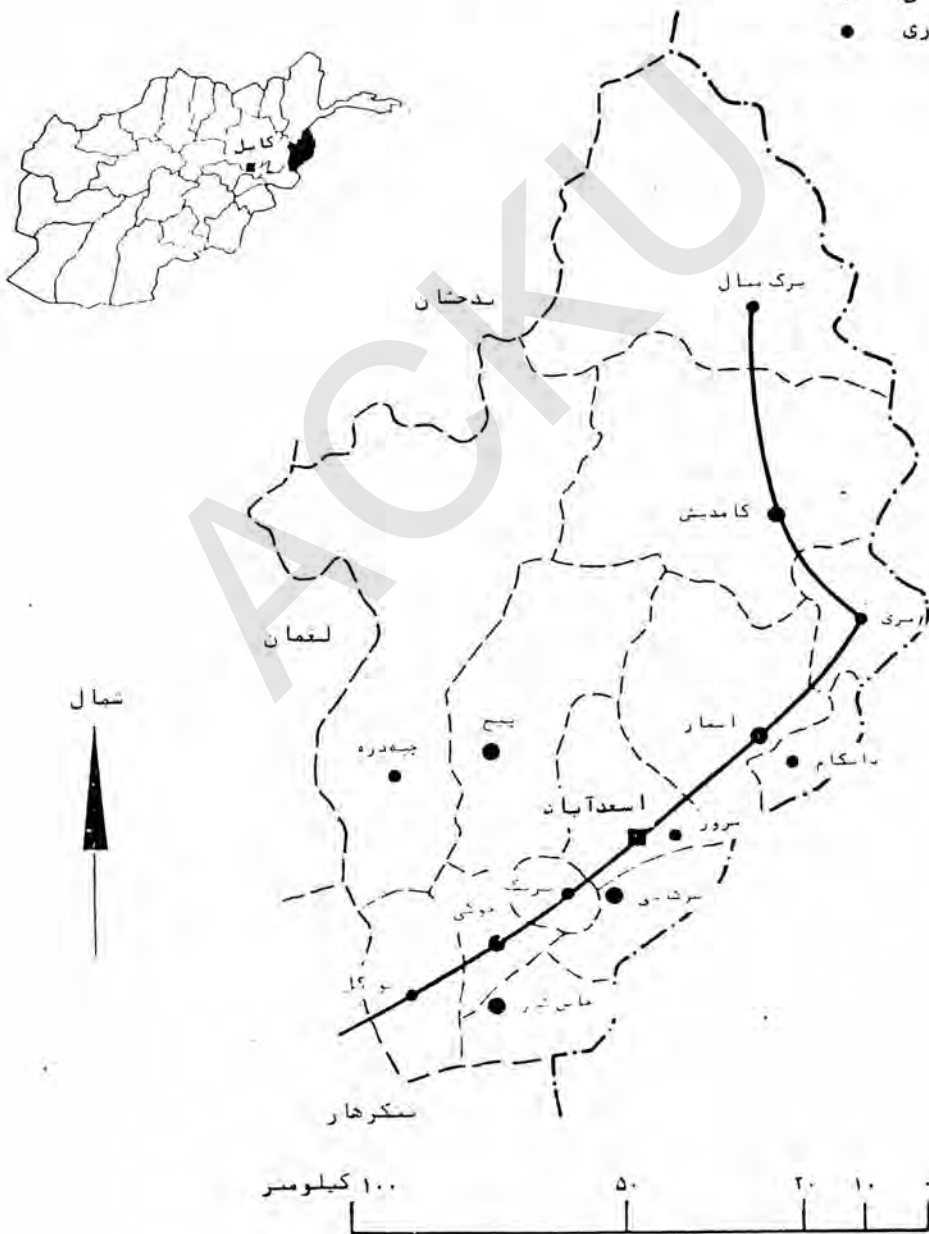
پناهنگاهها:

گرچه اندازه خرابیها از یک جا تا جای دیگر خیلی زیاد تفاوت دارد اما اکثر حالات مورد ترمیم در زمان شدید قرار گرفته سرکانی و سنگلام واقع در

مياښد، ۱۰۰ ښاگردان یتیم هستند،
 یک مکتب دیگر برای یتیمان در اسعد
 آبادهزودی افتتاح خواهد شد،
 یک موسسه غیرحکومتی مقدمات - به همکاری شورای سرتگ رویدست
 افتتاح یک مکتب یتیمان را در سرتگ گرفته است،

کنر

- حدوداداری ولایت کنر
- حدودبین المللی
- حدودولایتی
- حدودولسوالی
- سړک اسفالت شده
- مرکزولایت
- مرکزولسوالی
- مرکزعلاقه داری

فهرست و آدرس وزارت‌های حکومت موقت و ۱۳ مؤسسه کمک دهنده به افغانستان

یادداشت اداره:

در پشاور و رصدها موه سه مصرف تهیه خدمات برای مردم افغانستان اند. اخیراً اداره "اکبر" که مصرف خدمات پژوهشی درباره فعالیت‌های موه سات مذکور میباشد، قسمت اول لست این موه سات را بشمول برخی از وزارتخانه‌های حکومت موقت که در "یونیورسیتی تاون" پشاور موقعیت دارند نشر کرده است که اینک تقدیم می‌گردد.

افغان اید

AFGHANAID, 5-B GULMOHAR ROAD,
PESHAWAR. 106

انستیتوت اسلامی زبان آموزی برای زنان افغان

ISLAMIC LANGUAGE INSTITUTE FOR AFGHAN
WOMEN,
40-C SAHIBZADA ABDUL QAYUM ROAD,
PESHAWAR. 109

انستیتوت معلم برای افغانها

TEACHER INSTITUTE FOR AFGHANS,
REHMAN BABA ROAD,
PESHAWAR. 40

انستیتوت صحت عامه حکومت عبوری افغانستان

AIG, INSTITUTE OF PUBLIC HEALTH,
13-A, CHINAR ROAD,
PESHAWAR. 81

انکشاف امکانات علی البدل (انترناسیونال)

DEVELOPMENT ALTERNATIVES INTERNATIONAL (DAI),
4-AC PARK AVENUE,
PESHAWAR. 64

اوکیندن وینچر

OCKENDEN VENTURE,
38-C/2 OLD JAMRUD ROAD,
PESHAWAR. 62

بیطارهای ماورای سرحدات

VETERINAIRES SANS FRONTIERS (VSF),
WHITE HOUSE, 2 PARK LANE,
PESHAWAR. 56

پروژه خیاطی "داکار"

DACCAR SEWING PROJECT,
10 GULMOHAR LANE,
PESHAWAR. 99

پروژه کمک دهنده به آ.آ.سی (کمیته نجات بین المللی)

IRC, RURAL ASSISTANCE PROJECT (RAP),
10 CHINAR ROAD,
PESHAWAR. 78

آموزش علمی و تکنالوژی آ.آ.سی

IRC, SCIENCE AND TECHNOLOGY TRAINING
(STT)

32-B CHINAR ROAD,
PESHAWAR. 80

اتحادیه کمک برای پناهندگان افغان

UNION AID FOR AFGHAN REFUGEES,
27/B SAYED JAMALUDDIN AFGHANI ROAD,
PESHAWAR. 124

اتحادیه فرانسوی دوستان افغانستان

AFRANE, WHITE HOUSE,

2 PARK LANE,
PESHAWAR. 52

اتحادیه نویسندگان افغانستان آزاد "وفا"

WRITERS UNION OF FREE AFGHANISTAN
(WUFA),

12/B UNIVERSITY ROAD,
PESHAWAR. 88

آدره اعمار مجدد برای افغانستان "رافا"

RECONSTRUCTION AUTHORITY FOR AFGHANISTAN (RAFA),
13 A/C GULMOHAR LANE
PESHAWAR. 100

اداره عامه آ.آ.سی

IRC, PUBLIC ADMINISTRATION,
18-BB PARK ROAD,
PESHAWAR 57

الدعوت، شفاخانه جراحی

AL-DAWAT SURGICAL HOSPITAL,
WELFARE AND RELIEF FOR AFGHAN REFUGEES,
T/940 ABDARA ROAD, PESHAWAR. 17

اردوی کمک

SALVATION ARMY,
8-A RAILWAY ROAD,
PESHAWAR. 83

پوهنتون جهاد دفا کولنه* تعلیم و تربیه
JEHAD UNIVERSITY FACULTY OF EDUCATION,
39 PARK ROAD,
PESHAWAR. 71

مؤسسه اسلامی کمک های بین المللی
ISLAMIC INTERNATIONAL RELIEF
ORGANIZATION (IIRIO),
68/E2 ABDARA ROAD,
PESHAWAR. 50

تعلیمات عالی نوان آی. آر. سی
IRC, WOMEN'S HIGHER EDUCATION,
OSMANIA LANE, ARBAB ROAD
PESHAWAR. 3

جامعه اقتصادی اروپا
EUROPEAN ECONOMIC COMMUNITY,
27 CANAL ROAD,
PESHAWAR. 130

حکومت عبوری افغانستان
AFGHAN INTERIM GOVERNMENT (AGI)
HEADQUARTERS, UNIVERSITY ROAD,
PESHAWAR. 87

خدمات طبی جاپان - افغانستان
JAPAN AFGHAN MEDICAL SERVICES,
3-C/2 CIRCULAR ROAD,
PESHAWAR. 115

داکتران جهان
MEDECINS DU MONDE (MDM), WHITE HOUSE
2 PAREK LANE
PESHAWAR. 53

داکتران بدون سرحد (بلژیک، هالند)
MEDECINS SANS FRONTIERES/BELGIUM-
HOLLANDE
CANAL ROAD
PESHAWAR 132

داکتران بدون سرحد (فرانسه)
MEDECINS SANS FRONTIERES/FRANCE,
WHITE HOUSE,
2 PARK LANE,
PESHAWAR. 54

داوطلبان برای کمک های فنیکی
VOLUNTEERS IN TECHNICAL ASSISTANCE (VITA)
3-B/1 CIRCULAR LANE,
PESHAWAR. 114

دفتر مرکزی اویسین
AVICEN MAIN OFFICE,
14-F KHUSHAL KHAN KHATTAK ROAD,
PESHAWAR. 37

دفتر اداری آی. آر. سی (کمپنه* نجات بین المللی)
IRC, ADMINISTRATION,
17/B GULMOHAR LANE,
PESHAWAR. 95

پروژه اقتصادی در استفاده انرژی غیر صنعتی پروگرام در
پاکستان

DOMESTIC ENERGY SAVING PROJECT,
PAKISTAN PROGRAMME PCAI/GTZ,
31-C CIRCULAR ROAD, PESHAWAR. 114

پروژه تحرک برای نابینایان " سرو"
SERVE, MOBILITY PROJECT FOR THE BLIND,
12 SCHOOL ROAD,
PESHAWAR. 20

پروژه اقتصادی در استفاده انرژی غیر صنعتی پروگرام افغان
نستان

DOMESTIC ENERGY SAVING PROJECT/AFGHAN
PROGRAMME/612,
F-27 KHUSHAL KHAN KHATTAK ROAD,
PESHAWAR. 32

پروژه تولید عایدات جهانی برای پناهندگان
WORLD BANK INCOME GENERATING PROJECT FOR
AFGHAN REFUGEES/UNHCR,
1 GULMOHAR LAND,
PESHAWAR. 91

پروگرام تقسیم شیر سا زمان کمک های صحتی واجتماعی افغان
AHSAQ, MILK DISTRIBUTION PROGRAMME,
8/A UNIVERSITY ROAD
PESHAWAR 86

پروگرام پناهندگان افغانی
CARITAS AFGHAN REFUGEE PROGRAM,
3-A PARK AVENUE,
PESHAWAR. 63

پروگرام آموزشی آی. آر. سی
ICRC, TRAINING PROGRAMME,
15-B OLD JAMRUD ROAD,
PESHAWAR. 60

پروگرام مهندسی ساختمانی آی. آر. سی
IRC, CONSTRUCTION ENGINEERING PROGRAMME
17-C GULMOHAR LANE,
PESHAWAR. 94

پروگرام زبان انگلیسی آی. آر. سی (کمپنه نجات بین المللی)
IRC, ENGLISH LANGUAGE PROGRAMME,
43 SAYED JAMALUDDIN AFGHANI ROAD,
PESHAWAR. 127

پروگرام احیای مجدد برای مهاجرین افغان آی. آر. سی
IRC, REHABILITATION PROGRAMME
FOR AFGHAN REFUGEES,
SAHIBZADA ABDUL QAYUM ROAD
PESHAWAR. 111

پروگرام آموزشی قوای بشری پوهنتون نیراسکا
UNO, MANPOWER TRAINING PROGRAMME,
H. 17 OLD BARA ROAD,
PESHAWAR. 29

سازمان کمکهای افغان

AFGHAN RELIEF FOUNDATION,
17-F/1 KHUSHAL KHAN KHATTAK ROAD,
PESHAWAR. 35

سازمان کمکهای صحتی واجتماعی افغان

AFGHAN HEALTH & SOCIAL ASSISTANCE
ORGANIZATION (AHSAO),
1426-T OLD BARA ROAD,
PESHAWAR. 33

شعبه تبادلہ استخدام "ان.آر.سی"

NRC, EMPLOYMENT EXCHANGE DEPT. (EED),
3-B JAMAL ROAD,
PESHAWAR. 66

شفاخانه آی.سی.آر.سی برای افغانهای مجروح در جنگ
(کمیته طبیبان حرمین المللی)

ICRC, HOSPITAL FOR AFGHAN WAR WOUNDED,
11-B OLD JAMRUD ROAD,
PESHAWAR. 61

شفاخانه اطفال ونسایبی افغان

AFGHAN QB/GYN HOSPITAL,
CIRCULAR ROAD
PESHAWAR 117

شفاخانه جراحی نسوان

AFGHAN FEMALE SURGICAL HOSPITAL,
6 PARK AVENUE,
PESHAWAR. 65

شفاخانه چشم افغان

AFGHAN EYE HOSPITAL,
11 GULMUHAR ROAD
PESHAWAR. 85

شفاخانه هلال احمر کویت برای کمک به افغانها

KUWAIT RED CRESCENT HOSPITAL FOR
AFGHAN RELIEF,
JAMRUD ROAD,
PESHAWAR. 4

شورای هماهنگی اسلامی

ISLAMIC COORDINATION COUNCIL,
3 GULMUHAR ROAD
PESHAWAR. 107

شورای پناهندگی ناروژی

NORWEGIAN REFUGEE COUNCIL
NRC-PD PROJECT OFFICE,
3-B JAMRUD ROAD,
PESHAWAR. 67

صنایع دستی - پروژه خودکفایی

آی.آر.سی

(کمیته نجات بین المللی)

IRC, HANDICRAFTS - SELF RELIANCE PROJECT
OLD BARA ROAD,
PESHAWAR. 26

دفتر مرکزی رابطه عالم اسلامی

MUSLIM WORLD LEAGUE (RABITA) MAIN OFFICE
2 GULMUHAR LANE,
PESHAWAR. 92

دفتر مرکزی نجات اطفال - انگلستان

SAVE THE CHILDREN (UK)
MAIN OFFICE, 39-D SAYED JAMALUDDIN
AFGHANI ROAD, PESHAWAR. 125

دفتر مرکزی " سرو "

SERVE MAIN OFFICE,
5 MULBERRY ROAD,
PESHAWAR. 21

دفتر مرکزی کمیته سویدن برای افغانستان

SWEDISH COMMITTEE FOR AFGHANISTAN
MAIN OFFICE,
41-A CIRCULAR ROAD,
PESHAWAR. 89

دفتر مرکزی (یو.ان.او) پوهنتون نبراسکا

UNIVERSITY OF NEBRASKA AT OMAHA
(UNO) MAIN OFFICE, F-A 35 KHUSHAL
KHAN KHATTAK ROAD, PESHAWAR. 30

دفتر مرکزی کمک مسلم (انگلستان)

MUSLIM AID (UK) MAIN OFFICE,
75-A ABDARA ROAD,
PESHAWAR. 44

اداره انکشاف بین المللی امریکا

USAID/AFGHANISTAN REGIONAL OFFICE,
26/C CHINAR ROAD,
PESHAWAR. 74

دفتر احیای مجدد داکار

DACCAR, REHABILITATION OFFICE,
3 CANAL ROAD (NEW 10 GULMUHAR LANE)
PESHAWAR. 134

سازمان خواهران مسلمان (دفتر مرکزی)

MUSLIM SISTERS ORGANIZATION MAIN OFFICE,
6-D PARK AVENUE,
PESHAWAR. 103

سازمان کمک به یتیمها

ISRA, ORPHANS WELFARE DEPARTMENT,
11 CHINAR ROAD,
PESHAWAR. 82

سازمان کمک برای افغانها

HELP THE AFGHANS FOUNDATION,
5-C/2 ABDARA ROAD,
PESHAWAR. 51

سازمان جرمنی - افغانستان

GERMAN AFGHANISTAN FOUNDATION,
20 F/D KHUSHAL KHAN KHATTAK ROAD,
PESHAWAR. 34

ایشیا فونڈیشن

ASIA FOUNDATION,
22 SAYED JAMALUDDIN AFGHANI ROAD,
PESHAWAR. 123

صندوق امور خیریه

کمیته کمک برای پناهندگان سیاسی، مرکز صحت طفل و ما در
ASSISTANCE COM'T. AFGHAN
POLITICAL REFUGEES,
MOTHER CHILD HEALTH CENTRE, STR.
8 JAMAL RD, SHAHEEN TOWN,
PESHAWAR. 8

کمیته کمک اطریشی برای پناهندگان افغان

AUSTRIAN RELIEF COMMITTEE FOR
AFGHAN REFUGEES,
80 PARK ROAD,
PESHAWAR. 69

کمیته دنمارکی برای کمک به پناهندگان افغان "داکار"
DANISH COMMITTEE FOR AID TO
AFGHAN REFUGEES (DACCAR)
MAIN OFFICE, 10 GULMOHAR LANE,
PESHAWAR. 98

کمیته هالند برای افغانستان

DUTCH COMMITTEE FOR AFGHANISTAN,
22 CHINAR ROAD,
PESHAWAR. 76

کمیته جرمنی افغانستان - دفتر مرکزی

GERMAN AFGHANISTAN COMMITTEE MAIN OFFICE,
23-C PARK AVENUE,
PESHAWAR. 104

کمیته جرمنی افغانستان پروژه جراحی پلاستیک برای افغانها

GERMAN AFGHANISTAN COMMITTEE PLASTIC
SURGERY PROJECT FOR AFGHANS,
16-B RAILWAY ROAD,
PESHAWAR. 84

کمیته بین المللی صلیب سرخ آی. سی. آر. سی

INTERNATIONAL COMMITTEE OF THE RED CROSS
(ICRC) MAIN OFFICE, 15-B OLD JAMRUD ROAD,
PESHAWAR. 59

سویدن - دفتر زراعتی

SWEDISH COMMITTEE, AGRICULTURE OFFICE,
11-D CIRCULAR ROAD,
PESHAWAR. 128

کمیته ناروی

NORWEGIAN COMMITTEE,
B OLD BARA ROAD,
PESHAWAR. 49

کمیته سویدن - کمیته تعلیم و تربیه افغانستان

SWEDISH COMMITTEE, AFGHANISTAN EDUCATION
COMMITTEE,
15/A GULMOHAR LANE,
PESHAWAR. 101

کمیته نجات بین المللی (آی. آر. سی) دفتر مرکزی

INTERNATIONAL RESCUE COMMITTEE (IRC)
MAIN OFFICE, 112
41-F SAHIBZADA ABDUL QAYUM ROAD, PESHAWAR.

کمیسیون عالی ملل متحد برای پناهندگان

UNHCR, 1 GULMOHAR LANE,
PESHAWAR. 90

MERCY FUND, KHATTAK HOUSE,
KHATTAK HOUSE
OLD BARA ROAD,
PESHAWAR. 24

طبابت برای آزادی

FREEDOM MEDICINE,
4-A RAILWAY ROAD,
PESHAWAR. 39

علاقه بشری (انترناسیونال)

HUMAN CONCERN INTERNATIONAL,
MATTA HOUSE, JEHANGIRABAD,
PESHAWAR. 6

اداره علوم طبی

MANAGEMENT SCIENCES FOR HEALTH (MSH),
OLD BARA ROAD,
PESHAWAR. 27

عملیات "سلام" پروگرام آگاهی از زمین

OPERATION SALAM, MINE AWARENESS
PROGRAMME,
24/C CHINAR ROAD,
PESHAWAR. 75

عملیات "سلام" نمایندگی پلاننگ آری پاکسازی مینها

OPERATION SALAM, MINE CLEARING
PLANNING AGENCY,
71/E ABDARA ROAD,
PESHAWAR. 47

کلینک دندان برای مهاجرین افغان

DENTAL CLINIC FOR AFGHAN REFUGEES,
JAMAL ROAD, SHAHEEN TOWN, 13

کلینک چشم برای پناهندگان افغان

EYE CLINIC FOR AFGHAN REFUGEES,
STREET NO. 3 OFF JAMAL ROAD,
SHAHEEN TOWN, PESHAWAR. 16

کلینک عقلی و عصبی

ISRA, PSYCHIATRIC CLINIC,
T-12 SCHOOL ROAD,
PESHAWAR. 18

کمک صحتی افغان

AFGHAN MEDICAL AID,
5-B UNIVERSITY ROAD,
PESHAWAR. 68

مؤسسه کمک آلمان غربی

HELP (GERMANY), 34-E
SAYED JAMALUDDIN AFGHANI ROAD
PESHAWAR 126

کمک کلیسای ناروی

NORWEGIAN CHURCH AID/NORWEGIAN
REFUGEE COUNCIL,
51-C PARK AVENUE,
PESHAWAR. 102

مرکز زبان آلمانی
GERMAN LANGUAGE CENTER,
STR. 7 OFF JAMAL ROAD, SHAHEEN TOWN,
PESHAWAR. 11

مرکز منابع تعلیم و تربیه صحی
HEALTH EDUCATION RESOURCE CENTER (HERC)
84/E REHMAN BABA ROAD,
PESHAWAR. 41

مرکز اورتوبیدی آی.آر.سی برای افغانها
ICRC, ORTHOPAEDIC CENTRE FOR AFGHANS,
62-E CANAL ROAD,
PESHAWAR. 121

مرکز منابع نسوان افغان
AFGHAN WOMEN'S RESOURCE CENTER (AWRC),
OSMANIA LANE, ARBAB ROAD,
PESHAWAR. 2

مرکز طفل و مادر آی.آر.سی
IRC, MOTHER CHILD CENTER,
81-B SCHOOL ROAD,
PESHAWAR. 19

مرکز ثقافتی رابطه عالم اسلامی
MUSLIM WORLD LEAGUE CULTURAL CENTER,
42 SAHIBZADA ABDUL QAYUM ROAD,
PESHAWAR. 110

مرکز آموزشی تخنیکي پشاور ان.آر.سی
NRC, TECHNICAL TRAINING CENTER PESHAWAR
(TTCP), JEHANGIRABAD,
PESHAWAR. 5

مرکز عقلی و عصبی برای افغانها
PSYCHIATRY CENTRE FOR AFGHANS,
STREET NO.5 OFF JAMAL ROAD, SHAHEEN TOWN
PESHAWAR. 14

مرکز احیای مجدد برای پناهندگان معیوب افغان
REHABILITATION CENTRE FOR DISABLED
AFGHAN REFUGEES,
T/875 ARBAB COLONEY, ARBAB ROAD,
PESHAWAR. 1

مرکز آموزشی قالین بافی "سروی"
SERVE, CARPET WEAVING TRAINING CENTER,
7 MULBERRY ROAD,
PESHAWAR. 22

مرکز انکشاف مواد تعلیماتی پوهنتون نبراسکا
UNO, INSTRUCTIONAL MATERIALS DEVELOPMENT
CENTER (IMDC),
16-C OLD BARA ROAD,
PESHAWAR. 28

مطالعه "سروی" زراعتی افغانستان
AGRICULTURE SURVEY OF AFGHANISTAN (ASA)
13 UNIVERSITY ROAD,
PESHAWAR. 129

کمیسیون عالی ملل متحد برای پناهندگان "رادابارنین"
UNHCR/RADDA BARNEN,
3 CANAL ROAD,
PESHAWAR. 33

لابراتوار مرکزی صحی کمک مسلم (انگلستان)
MUSLIM AID (UK) CENTRAL MEDICAL LAB,
12 F/A KHUSHAL KHAN KHATTAK ROAD
PESHAWAR. 38

لیسه دختران سازمان خواهران سلیمان
MUSLIM SISTERS ORGANIZATION
LYCEE FOR GIRLS,
431/3 KHUSHAL KHAN KHATTAK ROAD ILL. NUNL
PESHAWAR. 31

مادیرا
MADERA,
53-C II GULMOHAR LANE,
PESHAWAR. 96

مجمع صحی بین المللی دفتر مرکزی
INTERNATIONAL MEDICAL CORPS
MAIN OFFICE, 55-C GULMOHAR LANE,
PESHAWAR.

مجمع هلال احمر سعودی
SAUDI RED CRESCENT SOCIETY,
2 GULMOHAR ROAD,
PESHAWAR. 108

مجمع جهانی جوانان مسلمان
WORLD ASSEMBLY OF MUSLIM YOUTH,
77 D.B. PARK ROAD,
PESHAWAR. 73

مدیریت ارتباط خارجه وزارت اعمار مجدد حکومت مؤقت
اسلامی
AIG, DIRECTORATE FOREIGN RELATIONS,
MINISTRY OF RECONSTRUCTION,
KARAKUL LANE, PESHAWAR. 113

مرکز اتحادیه کمک صحی افغان
AFGHAN AID ASSOCIATION MEDICAL CENTER,
STREET 5 OFF JAMAL ROAD, SHAHEEN TOWN,
PESHAWAR. 15

مرکز اطلاعات افغان
AFGHAN INFORMATION CENTRE,
18-E SAYED JAMALUDDIN AFGHANI ROAD,
PESHAWAR. 122

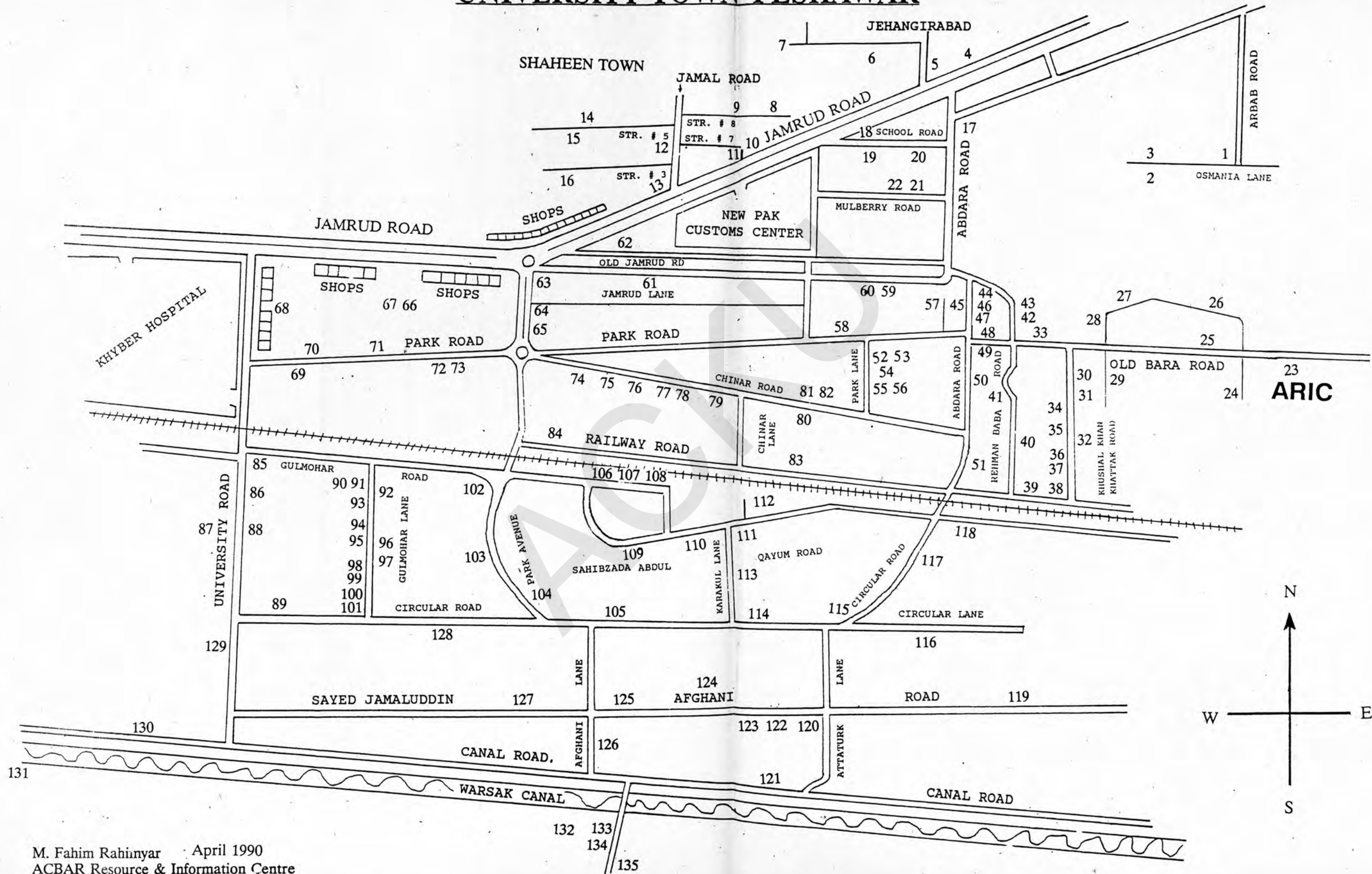
مرکز منابع خبری
AFGHAN MEDIA RESOURCE CENTER (AMRC),
2 CANAL BANK ROAD,
PESHAWAR. 135

مرکز واکسیناسیون و معافیت
AVICEN VACCINATION CENTER & IMMUNIZATION,
46-C SAHIBZADA ABDUL QAYUM ROAD,
PESHAWAR. 118

مرکز تشخیص صحی برای مهاجرین افغان
DIAGNOSTIC CENTRE FOR AFGHAN REFUGEES,
STREET 8 OFF JAMAL ROAD, SHAHEEN TOWN,
PESHAWAR. 9

- وزارت عدليه حكومت عبوري افغانستان
AIG, MINISTRY OF JUSTICE,
JEHANGIRABAD
PESHAWAR. 7
- وزارت اعما رمجدد حكومت عبوري افغانستان
AIG, MINISTRY OF RECONSTRUCTION,
73/D SAYED JAMALUDDIN AFGHANI ROAD
PESHAWAR. 119
- وزارت داخله حكومت عبوري افغانستان
AIG, MINISTRY OF INTERIOR,
14 CHINAR ROAD,
PESHAWAR. 79
- هماهنگي كمېټه های طبي
COORDINATION OF MEDICAL COMMITTEES (CMC),
25-C CIRCULAR ROAD,
PESHAWAR. 105
- همبستگي افغانستان
SOLIDARITE AFGHANISTAN-GUILDE DU RAID,
WHITE HOUSE, 2 PARK LANE,
PESHAWAR. 55
- همکاری اينالوی برای انکشاف
ITALIAN COOPERATION FOR DEVELOPMENT
(ICD),
TUBERCULOSIS CONTROL PROGRAMME,
3-C GULMOHAR LANE,
PESHAWAR. 93
- هماهنگي كمكهای بشري
COORDINATION OF HUMANITARIAN ASSISTANCE
(CHA),
7-E (5) ABDARA ROAD,
PESHAWAR. 48
- يونيسف
UNICEF,
17/B4 ABDARA ROAD,
PESHAWAR. 45
- مکتب تجربوی آی. آر. سی
IRC, EXPERIMENTAL SCHOOL,
18-A CHINAR ROAD,
PESHAWAR. 77
- مکتب ابتدائیه ناهیدشید
NAHEED SHAHEED PRIMARY SCHOOL,
JAMAL ROAD, SHAHEEN TOWN,
PESHAWAR. 12
- موسسه کمک ثقافتی افغان
AFGHAN CULTURAL ASSISTANCE FOUNDATION
(ACAF),
117 STR. 7 SHAHEEN TOWN,
PESHAWAR. 10
- نجات اطفال واحد آموزشی (انگلستان)
SAVE THE CHILDREN (UK) TRAINING UNIT,
F-15 KHUSHAL KHAN KHATTAK ROAD,
PESHAWAR. 36
- نجات اطفال (امریکا)
SAVE THE CHILDREN (US),
46-E ATTATURK LANE,
PESHAWAR. 120
- نمایندگی کمکهای اسلامی
ISLAMIC RELIEF AGENCY (ISRA)
MAIN OFFICE, 77-DA/B PARK ROAD
PESHAWAR. 72
- نمایندگی هماهنگی کمکهای افغان
AGENCY COORDINATING BODY FOR
AFGHAN RELIEF (ACBAR),
2 REHMAN BABA ROAD,
PESHAWAR. 43
- نمایندگی هماهنگی کمکهای افغان
(مرکز منابع و اطلاعات شان)
ACBAR RESOURCE AND INFORMATION CENTRE
(ARIC),
444-T OLD BARA ROAD,
PESHAWAR. 23
- واحد تعمیراتی (ساختن) ولوزستیک افغانستان
AFGHAN CONSTRUCTION AND LOGISTICS UNIT,
74/E ABDARA ROAD,
PESHAWAR. 46
- وزارت معارف حكومت عبوري افغانستان
AIG, MINISTRY OF EDUCATION,
14, PARK ROAD
PESHAWAR. 58
- وزارت مالیه حكومت عبوري افغانستان
AIG, MINISTRY OF FINANCE,
OLD BARA ROAD,
PESHAWAR. 25

UNIVERSITY TOWN PESHAWAR

حقوق زن در نظام آینده افغانستان

(بقلم محترمه فاطمه یاسر)

یادداشت اداره :

درذیل متن مضمون محترمه فاطمه یاسر رئیس تنظیم اسلامی زنان افغانستان که درباره حقوق زن در اسلام برای اولین سیمینار شوروی ثقافتی افغانستان تحریر نموده بود تقدیم میشود .

از آنجا بیکه حقوق و موقف زن از جمله مسایل حاوداغ روز میباشد که در مورد آن مباحث مختلف جریان دارد و درین مضمون برزوا یای مختلف حقوق زن از نظراسلام روشنی انداخته شده ، "افغان جهاد" تصمیم گرفت که بچاپ مستقل آن بپردازد .

باید حقوق و صلاحیت های شان سلب گردد و یا شعائر انسان های عیاش و خودباخته ای کردند ، کرامت انسانی شان بپامال گردد و وسیله ای برای هوسرانی و اشباع غرایز جنسی باشند .

اسلام به زن ارزش و مقام بزرگی غایل است ، زن از نظر اسلام ، در انسانیت خویش مثل مرد است ، زیرا کلمه انسان از نظر مفهوم و مدلول شامل زن و مرد میباشد و این کلمه به زن خطاب میگردد همچنان که به مرد خطاب میشود .

خداوند حکیم در قرآن کریم جای بیکه در رابطه با خلقت و سرشت انسان بحث نمیشاید چنین میفرماید :

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا

"ای مردم ، از پروردگاری خود بترسید تا آنیکه شما را از یک تن آفرید و همسروی را از او آفرید"

بیلی زن و مرد در اصل و منتها دارای اصل واحد و در سرشت و خلقت از یک ریشه اند بلکه هر دو تنی واحدند و قایل به تجزیه و جدایی نمیشوند ، طوریکه میفرماید :

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ

"مردان مسلمان و زنان مسلمان دوست (و حامی) یکدیگر اند"

زن و مرد مؤمن از یک پیگردستی واحدند ، درین آیه اجتماع اسلامی من حیث یک جسم واحد تمثیل شده است که زن و مرد اجزای ساختمان آن است .

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

انسان به حکم طبیعت موجودی اجتماعیت و مجبور است در داخل اجتماع زندگی نماید و سرنوشت افراد جدا از سرنوشت اجتماع نیست ، چه افراد اجتماع حیثیت سرشیمان کشتی را دارند که در بحر بیقران زندگی برآ توب ، به سوی هدفی معین در حرکت است و هر لحظه خطر غرق شدن آن را تهدید مینماید و این خطر متوجه همه را کبین در مجموع میباشد .

بحکم قرآن کریم اجتماع انسانی بیکرواحدیست که دارای مرکب و زندگی و سرنوشت واحد میباشد ، مریه است که نیمه و یا بیشتر بیکرا اجتماع رابطه زن تشکیل میدهد و به همین تناسب در اجتماع انسانی نقش خود را ایفا مینماید چه در راه خیر و فلاح جامعه باشد و یا در مسیر شقاوت و بدبختی .

نقش زن در ساختن جامعه اسلامی و اصلاح و یا انحراف و افساد آن اگر بیشتر از مرد است تا شد کمتر از آن نخواهد بود .

این نیروی سرشار اجتماعی و استعدادها و یا نیمه اجتماع نباید نادیده گرفته شود و نباید این استعدادها عاقل و باطل گذاشته شوند و یا از آن در خدمت نیروهای شرفنا استفاده شود و به نفع طاغوت استخدام گردد ، اگر استعدادها در راه نیک پرورش داده شوند ، جای آن را شرفنا دهر میکند و به هر اندازه ای که در راه خیر موهبها شربا شد در جهت مخالف خطرناک میباشد .

اما دیده میشود که در جوامع اسلامی و غیر اسلامی ارزش و مقام و حیثیت زن چگونه پابین آورده شده است .
جائی هم او را در جمله انسان حساب نمیکنند، در سرشماری نفوس زن حساب نمیشود حقوق اسلامی و شرعی اش در یک جا و حقوق انسانی اش در جای دیگر پامال شده است .
در کشور ما مشاهده میگردد در بعضی مناطق زن بایستد کارهای شاقه را انجام دهد کارهای دهقانی، تهیه و انتقال آب بامشکی بزرگ و انواع کارهای طاقت فرسا بهوی تحمیل میگردد، او را در برابر پول گراف بنام (توی) میفروشند مهوری برای پیش سپرده نمیشود، از حق تعلیمی بهره است . . .
اما در آن محیط دیگری که گویا به ترقی و تمدن خوگر - فته است، در افکار و اعمال مقلد غرب و قدرت های شیطانی میباشند و وسیله عیاشی و فحاشی شده است، در دفتر با تنی برهنه بنام سکرتیست میفرار میگیرد، در طبایر به بنام ستیورد (خدمه طبایر) با نا زوکرش در خدمت مردان قرار میگیرد و یا در فلمها منحیت دختر قلم کار میکند . . .
بهر صورت نظام آئینده افغانستان یک نظام اسلامی خواهد بود و ایجاب میکند محیط هم اسلامی ساخته شود .
رسوم و عنعنات جاهلی که هیچ رابطه ای به اسلام ندارد و در بین خانواده ها چنان رواج یافته است که آنرا جزء دین اسلام میدانند، باید ریشه کن گردد و هم ترتیبی گرفته شود تا ذهنیت های شکست خورده که خود را در برابر فرهنگ بیگانه ذلیل و خوار تصور مینمایند در افکار و اعمال و زندگی روزمره از دشمنان اسلام تقلید مینمایند از جا معما دور گردد .
فعلا حقوق زن را در رژیم آئینده کشور در بخش های مختلف تحت بحث قرار میدهم .

۱- حق تعلیم :

تعلیم و تربیه زن خیلی جالب و قابل توجه میباشد . زیرا درین زمینه نظریات و پیشنهادهای مختلفی در جامعه ما وجود دارد و هرکسی تحلیلی خواه اسلامی و خواه غیر اسلامی ازین امر با خود دارد .
بحث را از ضرورت تعلیم به شکل عام آغاز مینمایم :
با توجه به تاریخ و جامعه شناسی میدانیم که هیچ دینی به تناسب دین اسلام و هیچ مکتب و نظامی با اندازه نظام اسلامی به علم و دانش ارزش و اهمیت نمیدهد .
انسان از دریچه علم و عقیده و عمل نیکوچنان بساوج کمال خود میتواند برسد که با انرا از مقام ملائک بر بزرگدو شایستگی آن را پیدا کند که ملائک به او سجده کنند .

چنانکه خداوند میفرماید :

وَعَلَّمَ آدَمَ الْأَسْمَاءَ كُلَّهَا ثُمَّ عَرَضَهُمْ عَلَى الْمَلَائِكَةِ

بقره آیه ۳۱

"خداوند برای آدم اسمای (اسرار) اشیاء را آموخت، باز آن اشیاء را به فرشتگان پیش کرد"
خداوند به آدم، علیه السلام، علم داد و او را از مـ

خلقت آگاه ساخت تا جایکه ملائک به سجده کردند به او و مرشدند اینست کرامت و اهلیت انسان عالم و نیکوکار .
انسان طبیعتاً به علم و دانش و تعلیم و تربیه محتاج است . به رسول کریم، صلی الله علیه و سلم، بحیث معلم بشریت رسالت داده شد، اگر انسان به تعلیم و تربیه و رهبری ضرورت نداشت و خود میتوانست راه خود را تشخیص دهد ضرورت به نزول کتاب های آسمانی و بعثت پیامبران احساس نمیکردید .

حقیقت امر اینست که انسان بیش از همه مخلوقات به علم و دانش ضرورت دارد و خیر و فلاح جا معبدون حرکت در روشنایی علم ممکن نیست .

خداوند علیم و حکیم درین خصوص ارشاد میفرماید :

إِنَّا عَرَضْنَا الْأَمَانَةَ عَلَى السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَالْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَنْ يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا الْإِنْسَانُ إِنَّهُ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا

احزاب آیه ۷۲

" ما امانت را به آسمانها، زمین و کوهها عرضه کردیم، اما آنها از قبول آن خودداری کردند و از آن ترسیدند و انسان آنرا بعهده گرفت و واقعاً بسیار ظالم و بسیار نادان است" خداوند امانت (قرآن) را به آسمانها و زمین عرضه نمود، پس از حمل آن امانت را بر زمین و انسان بدلیل اینکه ظالم و جاهل بود، این امانت را برداشت .

انسان بنا بر اراده و اختیاری که در اجرای پاره ای از امور دارد همیشه در سردوراهی فرار میگیرد، او خود با یسد قضاوت نماید و یکی از راهها را انتخاب نماید، اما انتخاب راه بدون سنجش، فهم و دانش ممکن نیست، بهمین دلیل انسان بیش از همه مخلوقات به علم ضرورت دارد .

انسان جاهل مثال غرق شده ای را دارد که در شب تاریک در لایله امواج بیکران بحر دست و پا میزند و آرزو دارد تا به ساحل برسد که این کار مشکل و حتی ناممکن جلوه مینماید .
در اولین آیه قرآن کریم که به حضرت محمد، صلی الله علیه و سلم، نازل میشود، محمد، صلی الله علیه و سلم، بصورت خاص و بشریت بصورت عام به قرائت و فرا گرفتن علم امر میشود .
طوریکه میفرماید :

اقْرَأْ بِاسْمِ رَبِّكَ الَّذِي خَلَقَ خَلَقَ الْإِنْسَانَ مِنْ عَلَقٍ ۚ اقْرَأْ وَرَبُّكَ الْأَكْرَمُ ۚ الَّذِي عَلَّمَ بِالْقَلَمِ ۚ عَلَّمَ الْإِنْسَانَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ۚ

" بخوان بنام پروردگارت که جهان را آفرید، همان ذاتی که انسان را از خون بسته آفرید، بخوان پروردگارت را که گرامیتر است و همان ذاتی که بوسیله قلم آموخت و به انسان آنچه را نمیدانست یاد داد ."

و همچنین به دلیل اهمیت و ارزش علم، خداوند به قلم و نوشته قسم یاد میکند، بدین ترتیب "

بِالْقَلَمِ وَالْإِنشَاءِ

" قسم است به قلم و آنچه می نویسد" .
قلم و کتاب و نوشته زمانه ها را بهم پیوست میبازد و طول زمانه را کوتاه میبازد همچنانکه علم و دانش و تخنیک

وتکنا لوژی فاصله های مکانی را کوتاه میسازد و بهم پیوسته میماند.

علم آموختن وجهه و مسئولیت است که متوجه زن و مرد میباید.

کلمه (اقراء) بصورت خاصی به محمد، صلی الله علیه و سلم، و بصورت عام به تمام امت وی اطلاق میشود و تا مل مرد وزن است.

این مفهوم در احادیث رسول اکرم، صلی الله علیه و سلم، چنین منعکس شده است.

"طلب العلم فریضه علی کل مسلم" همچنین به اضافه "مسلمه" (مسلم) شامل مرد و زن مسلمان میباید و درین امر تمام علما اتفاق دارند.

در قرآن کریم کلمات "اموا، اتقوا، ابعدوا..." به مرد و زن خطاب میشود که ممکن نیست آن را به مردها اختصاص داد. زیرا اگر چنین باشد آیات ذیل را چگونه ترجمه خواهیم نمود:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا ادْخُلُوا فِي السِّلْمِ كَآفَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا خُطُوَاتِ الشَّيْطَانِ إِنَّهُ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ بقره آیه ۲۰۸

"شما ای مؤمنان در اسلام به تمام و کمال داخل شوید و از گام های شیطان پیروی نکنید حقا که او برای شما دشمن آشکار است."

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَانظُرُوا نَفْسَ مَا قَدَّمْتُمْ لِغَيْرِ

سوره حشر آیه ۱۸

"ای مؤمنان از خدا بترسید و هر آنسانی باید سگرد تا چه چیز را برای فردایش از پیش فرستاده."

الَّذِينَ كَفَرُوا لَهُمْ فِي هَٰذِهِ الدُّنْيَا لِقَابٌ يُرِيدُ اللَّهُ أَن يُغَيِّرَهُ وَلِيُجْزِيَ الَّذِينَ كَفَرُوا أَنَّهُمْ كَانُوا كَافِرِينَ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَمِمَّا رَزَقْنَاهُمْ يُنْفِقُونَ وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمِمَّا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ وَبِالْآخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ أُولَٰئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِنْ رَبِّكَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ مِنْ رَبِّكَ وَالَّذِينَ كَفَرُوا سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أُنزِلَتْ إِلَيْكَ آيَاتُ اللَّهِ مِنْ سَمَوَاتِهِمْ وَعَلَىٰ سَمْعِهِمْ وَعَلَىٰ أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ بقره آیه ۱-۷

"الم، این کتاب، در آن تکی نیست، هدایتی است برای پرهیزگاران (از خدا و بندگی ترسند) تا آنیکه بغیب ایمان می آرند و نماز خود را به تمام و کمال برپا میدارند و از آنچه برای شان روزی گردانیده ایم خرج میکنند، و آنانیکه به آنچه به تونازل گردانیده شده به آنچه پیش از تونازل گردانیده شده ایمان می آرند (از ته دل) به آخرت یقین دارند. آنها از جانب پروردگارشان برهدایت (راستی) اند و ایشان همین ها بیدرستگاری بدون شک، کسانی که کافر اند (ایمان ندارند) با ایشان یکسان است، خواه ایشان را اخطا بردهی یا اخطا رندهی، ایشان ایمان نمیآورند. خدا و نذر دل های شان برگوش های شان مهربانان است و بر"

چنان شان برده است و برای آنان عذاب بزرگی است. اگر قبول کنیم که حصول علم تنها به مرد تخصیص داده شده است و کلمه (مسلم) را (مرد مسلمان) ترجمه کنیم در تمام آیات فوق باید تقوی، ایمان به غیب، نمازگذاری، اتفاق، ایمان به ما انزل الله، ایمان به روز آخرت، هدایت خداوندی، به مردها تخصیص داده شده وزن هیچ مسئولیتی نداشته باشد. یازن را کلامی مسئولیت بدانیم و یا اینکه پاک و بی گناه که در قرآن کریم به تقوی، ایمان نداری... امر نه شده است و ضرورت به این او مرتدا رد، زیرا او مثل ملائک پاک است... با یداین حقیقت را بپذیریم که حصول علم فریضه است بالای مرد و زن مسلمان بدون استثنا. بعضاً شنیده میشود، افرادی استدلال مینمایند که زنها باید خط نوشته نکنند و آن را حرام اعلان مینمایند. درحالیکه حلال را حرام دانستن و حرام را حلال دانستن کفر است و طبق هدایت رسول، صلی الله علیه و سلم، (شفا بنت عبدالله لها جرأة القرشیه) به ام المؤمنین (حفصه بنت العمر) نوشتن خط را می آموخت. درصدا سلام، زنان با مردان، به هدایت اسلام در اقتباس علم اشتراک میورزیدند و از جمله زنان، روایات احادیث و آثار قابل قدری وجود داشت عایشه صدیقه عامتر از اکثر مردها بود.

ابوالضحی از مسروق روایت میکند میفرماید: "شیخه رسول، (حضرت بی بی عایشه صدیقه) صلی الله علیه و سلم، را درحالی دیدم که بزرگان دربارها را میبوسیدند و می آموختند."

عطاء بن ابی رباح میفرماید که: "عایشه صدیقه، فقیه ترین و عالم ترین مردم و نیکوترین مردم، در رأی و نظر بود."

"کانت عایشه فقهة الناس و اعلم الناس و احسن الناس را یا فی العامة."

تعلیم و تربیه حقیقت از حقوق شرعی و حق مسلم زنان ولی در رابطه با شیوه عملی آن باید دقت صورت گیرد.

تعلیم و تربیه، طبقه اناناطوری طرح و تطبیق گردد و تمام وسایل تعلیمی برای زنان طوری آماده گردد که استعداد های ایشان پرورش یافته در تحصیل علوم سهولت ها برای شان فراهم شود که در عین حالیکه از تحصیل محروم نگردند، از اختلاط زن و مرد جلوگیری صورت گیرد و حجاب شرعی به مفهوم درست آن مراعات گردد، در کشور سعودی فعلا سیستم تعلیمات طبقه اناناطوری از ابتدائیه الی تعلیمات عالی و تخصصی طوری عیار شده است که زنان میتوانند تحصیلات شان را با حفظ حجاب شرعی و بدون اختلاط زن و مرد تعقیب نمایند. استادان و پرسونل مؤسسات تعلیمی مربوط از طبقه اناناطوری بکار گرفته شده اند. در صورتیکه به متخصصین و استادان مورد احساس ضرورت شود لکچرهای شان را از طریق ویدیو به منصف منعکس میسازد و یک نفر را سیستانت که از طبقه اناناطوری میباید،

درصفت آنرا تعقیب مینماید و به سوالات تا گردان جواب می دهد. ما پیشنها دیمینا بیست و نه سیستم تعلیمات اناث در کشور ما بدین ترتیب پایگذاری نمودن دختران با فکر آرام و در محیطی اسلامی و با شرایط اسلامی به تحصیلات خود ادامه میدهند.

حق اشتراک در شعایر دینی:

زنا نمیتوانند در عبادات اجتماعی مثل نماز جماعت، نماز عیدین، نماز جمعه، با مردان اشتراک نمایند، گرچه به نسبت تخفیف و یا عدم مسامحه بودن محیط بالایشان واجب نیست ولی یک امر مشروع است. رسول، صلی الله علیه و سلم، به زن حایضه اجازه داده اند تا بدون ادای نماز در اجتماع نماز عیدها ضر شود. عبادت حج بصورت اجتماعی بروی قرض گردانیده شده است و پوشاندن روی و دستها و پشت با هم به زن در هنگام حرام حرام گردانیده شده است و مهمتر ازین هم مشروع شده است بدینسان که در امور اجتماعی اشتراک ورزند.

خدای بزرگ میفرماید:

فَمِنْ ذَلِكَ أَنْ خَلَقَ لَكُمْ مِنْ أَنْفُسِكُمْ أَزْوَاجًا لِتَسْكُنُوا إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُمْ

قَوَدَّةً وَرَحْمَةً إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ سوره روم آیه ۲۱

"از نشانه های او (یکی هم) اینست که برای شما از خود شما زنان را آفریده تا در کنار آنها آرامش بگیرید و در میان شما دوستی و مهربانی برقرار ساخت."

خداوند طی این آیت دوستی و ولایت مطلقه زنان را با مردان اعلان میدارد، که ولایت برادری و دوستی، تعاون مالی و اجتماعی و ولایت نصرت خربی و سیاسی شامل آن میگردد، همچنان رسول، صلی الله علیه و سلم، میفرماید: "النساء شقائق الرجال" (زنان، شقایق (خواهران نسی) مردان اند. زنان رسول اکرم، صلی الله علیه و سلم، و اصحاب او در غزوات با مردان اشتراک مینمودند و به محاهدین آب میدادند، طعام آماده مینمودند، زخمهای شان را تداوی میکردند، و آنها را به قتال تشویق مینمودند. فاطمه، رضی الله عنها، دختر رسول، صلی الله علیه و سلم، در غزوة احد اشتراک داشت و هنگامیکه رسول صلی الله علیه و سلم، زخم برداشتن، زخم ایشانرا شست و نمود و آنرا تداوی کرد.

امر بمعروف و نهی از منکر:

امر بمعروف و نهی از منکر به زن و مرد مسلمان فرض است و بعد از ایمان مانند بزرگترین وجبهه مسلمان بشمار میرود.

جاییکه خداوند میفرماید: "وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاءُ بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ أُولَئِكَ سَيَرْحَمُهُمُ اللَّهُ إِنَّ اللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ" سوره توبه آیه ۷۱

"مردان مسلمان و زنان مسلمان دوست (و حامی) یکدیگر

اند که کارهای پسندیده را میکنند و کارهای بد را از میان بردارند، نماز را به تمام و کمال برپا میدارند و زکات را میپردازند و زنده و بیایا میمانند و فرمان میرند همایشانند که خداوند بیزودی ایشانرا مورد رحمت خویش قرار میدهد حقا که خداوند صاحب قدرت مبین (و) با حکمت است."

همچنان رسول، صلی الله علیه و سلم، در رابطه با این امر چنین ارشاد میفرماید: "من رای منکم متکرا فلیغیره بیده فان لم یستطع فلیسانه وان لم یستطع فقلبه و ذالک اضعف الایمان"

کسی که از شما (کار) منکری را می بیند باید آنرا بوسیله دست خویش تغییر دهد اگر اینرا نتوانست یا بد آنرا بوسیله زبان خود تغییر دهد و اگر این کار را هم نتوانست پس باید بدلی خویش از آن ببرد و این ضعیف ترین شاخه ایمان است."

آیات و احادیث در این خصوص زیاد است و زن و مرد هر دو با آن مکلف میباشند، این وجبهه شامل گفتار، نوشته ها، اشتقاق بالایی ملوک و حکام و ما تحت شان، و منع نمودن بدست میباشند.

زنان در اسلام این اصول را هم می آموختند و هم عملی مینمودند.

زمانیکه حضرت عمر، رضی الله عنه، دید که مهر زنان با بهتر شدن وضع مالی خانواده ها بیشتر میشود، از عاقبت ترسید و مردم را از مهر بیشتر از ۴۰۰ درهم منع نمود، اما زنی بروا اتفاقا دعوای او گفت: "من که از کتاب خدا چنین شنیده ام: **وَإِذَا بَلَغَتِ الْمَرْءُ الْحُلُمَ فَلَا تَأْخُذْ بِأَمْنِهِ شَيْئًا** سوره آیه ۲۰

"گرچه به همسر خود (که بعد از بلوغ او را دارد) مالی فراوان هم داده باشی هیچ چیزی را از وی باز نستاند." حضرت عمر، رضی الله عنه، از خداوند طلب آمرزش خواست و فرمود: همه مردم نسبت به عمر فقیه تر اند.

امر بمعروف و نهی از منکر در جامعه ما در بین زنان امر خیلی مهم و اساسی میباشد و طبقه اناث کشور به آن نیاز مبرم دارند. این طبقه بیشتر از مردان ما از قبض علم و معرفت بی بهره مانده اند و از اصول و فرائض دینی چیزی نمیدانند. تا جاییکه ناخودآگاه اعمال کفرآمیز و گناهان کبیره از ایشان سر میزند و بسا رسوم و عینات جاهلی و غیر اسلامی چنان در خانواده ها رایج شده است که آن را جزء دین اسلام تصور میکنند.

در نظام آینده کشور ما باید تعدادی از زنان مؤمن و نیک و عقیق، و با درد و با ایمان که از علوم اسلامی بهره ای دارند و موظف شوند و وسایل و امکانات به ایشان آماده شود تا در راه تنویر افکار زنان و تربیه اسلامی شان کار کنند و نمونه های زنده ای برای زنان باشند و در بین خانواده ها از نظر اخلاق و کردار و معاشرت تغییر آورده، زندگی شان را با اسلام عیار سازند. چه در جامعه ما دیده میشود که از یکطرف

آتی توظیف کردند:

- تعلیم و تربیه، در بخش زنان و تربیه طفل.
- طب و اورجی.
- صنایع دستی (در خانه کارشودبهرتر است).
- حیاطی کلدوزی (در خانه بهتر است زمینه مساعد گردد).
- رسم تخنیک و خطاطی.
- ترویج مرغداری و زنبور عسل در خانواده ها.
- با حفظ مطالب فوق قابل یادآوریست که اولیین و بهترین وظیفه زن تربیه طفل در خانه میباشد.

۱۱- برای زنان زمینه کار به شرایط ذیل آماده شود:

- عدم اختلاط زن و مرد.
- مراعات حجاب شرعی.
- کاستن ساعات کار به پنج الی شش ساعت در یک شبانه روز.
- توظیف زن به کارهای که با طبیعت و سرشت او سازگار است.

حقوق سیاسی زن:

گفتیم که زن نیم بیکرا اجتماع را تشکیل میدهد و بهمان پیمان در تعیین سرنوشت اجتماع و خیر و فلاح و فلاکت و هلاکت آن تأثیر دارد. و مسایل سیاسی بیش از همه در تعیین سرنوشت اجتماع اثر میگذارد. حال آنکه باید پرسید که آیا زن در رابطه با انتخاب رئیس دولت، تشکیل شوری، امان دادن به کفار محارب، بیعت... چه حقی دارد؟

الف- امان دادن به کفار محارب:

از حقوق سیاسی زن در اسلام یکی هم امان دادن کافر محارب است که در صورتیکه از زن مسلمان طلب امان نماید، او میتواند بدهد و امان بدهد.

دختر عذابی طالب (امهانی) به رسول، صلی الله علیه و سلم، فرمود که:

اجرت رجلین من حمايتی" فقال، صلی الله علیه و سلم، "قد اجرت یا امهانی" (من پناه دادم دونفر از اقارب خود را، رسول، صلی الله علیه و سلم، فرمود: بقیناً امان دادم آنکه را امان داده ای.)

همچنان از ابی هریره روایت شده است که رسول، صلی الله علیه و سلم، فرمودند که:

"ان المرأة لنا خذللقوم"، معنی این جمله را عایشه صدیقه، رضی الله عنها، چنین واضح میسازد که: "اگر زن میخواست مردی را امان دهد برایش جواز دارد." و جمهور علماء به صحت امان دادن زن اتفاق دارند.

۱- از استخدام زنان بهیئت سکرتریا استیور (خدمه طیارات) جلوگیری صورت گیرد.

۲- از استخدام زنان بهیئت سکرتریا استیور (خدمه طیارات) جلوگیری صورت گیرد.

۳- یک یا دو وزارت اقله به زنان تخصیص داده شود و تمام پرسنل آن از طبقه انات توظیف گردد و زنان در امور

جهل و نادانی بر مردم سایه افکنده است و زن از میراث و حقوق مالی اش محروم است، رای او در تعیین و انتخاب شوهر ارزش ندارد، مهربرای زن سیرده نمیشود، مصارف کمرشکنی بعنوان نوبیا نه بالای شوهر گذاشته میشود، زنان بیوه از شوهر گرفتن منع میگردند و آن را مال شخصی اقارب شوهر میدانند در قریه جات و هم در شهرها حجاب مراعات نمیگردد... و از جانب دیگر انحراف عقیدوی، بنا م آزادی زن ایجاد میبند - و باری و فساد اخلاقی، پیروی از رسوم و فرهنگ غرب، بی حجابی ست شدن ارتباط زن از خانواده، استخدام زن به کارهای ثقیل و یا اموری که به شخصیت وی لطمه وارد میکند و از ولع به میسازد... این همه در اجتماع ما موجود است این وضع باید تغییر داده شود و زنان از روح اسلام آگاه شوند و کار در بیست زن ناممکن نیست مگر از طریق زنان.

در خصوص امورات اجتماعی پیشنهادها اینست که تدا بیست آتی رویدست گرفته شود:

۱- تشکیل و تأسیس مؤسسات تعلیمی مخصوص زنان با شرایطی که زنان قادر شوند با روح آرام و حفظ حجاب شرعی و بدون اختلاط زن و مرد تحصیلات شان را ادامه دهند.

۲- ایجاد تشاخانه های مخصوص زنان و استخدام پرسنل صحت از طبقه انات.

۳- تربیه زنان در بخش های علوم اسلامی، تعلیم و تربیه صحتی، تربیه طفل، خطاطی، رسم تخنیک و مورحرفوی.

۴- ترویج امور حرفوی در خانواده ها و سپردن بخشی از مراحل تولید را به خانه ها و جمع آوری آن در مرکز صنایع در بدل دستمزد. زیرا به این ترتیب هم خانواده ها یکبار میافتند و هم تولیدات ارزان تمام میشود و هم از بی حجابی و رفت و آمد زنان به کار رجات جلوگیری میشود. این تسووع توزیع سیستم کار تولیدی فعلاً در جاپان معمول است.

۵- سیستم تعمیرات و شهرسازی کشور با ایجابات اسلام عیار شود. در سیستم شهرسازی تدا بیری بخرج داده شود که از اختلاط زن و مرد جلوگیری صورت گیرد، و در طرح تعمیرات رها بیتی اصول پرده مدنظر گرفته شود.

۶- در مساجد جای معینی برای حضور زنان در نماز عیدتخصیص داده شود.

۷- در تلویزیون از ظاهر شدن زنان بیحجاب، روی پرده تلویزیون جلوگیری صورت گیرد.

۸- مراکز تدریس علوم اسلامی و تحفیظ القرآن مخصوص زنان فعال و استادان آن از طبقه انات توظیف شوند.

۹- از استخدام زنان بهیئت سکرتریا استیور (خدمه طیارات) جلوگیری صورت گیرد.

۱۰- یک یا دو وزارت اقله به زنان تخصیص داده شود و تمام پرسنل آن از طبقه انات توظیف گردد و زنان در امور

ب - بیعت :

رسول، صلی الله علیه وسلم، با زنان بیعت کرده اند همچنان که با مردان بیعت میکردند.

در صلح حدیبیه رسول، صلی الله علیه وسلم، با زنان بیعت نمودند بطوریکه جام آب را گذاشتند دست خود را یکبار در آب داخل نموده و بعد به زنان دادند، ایشان دستهای شامرا به عنوان بیعت در آب داخل کردند. و این اصل در سوره الممتحنه چنین ذکر شده است :

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا جَاءَكُمُ الْمُؤْمِنَاتُ بِمَا بَعَثَكُم عَلَيْهِنَّ أَنْ لَكُمْ عَلَيْهِنَّ بِاللَّيْتِنَا

سوره الممتحنه آیه ۲۱

"ای پیامبرهنگامیکه زنان مسلمان نزد تو آیند بیا بیعت کنند که چیزی را شریک خدا قرار ندهند."

ج - حق رأی :

در رابطه با رأی زن در تعیین امیر و یا انتخاب اعضای شوری نظریات عجیبی توسط بعضی افراد ارائه میگردد که این جا ذکر همه مجال آنرا ندارد برخی زن را محروم از حق رأی میدانند و چنین حق را قایل نمیشوند. در حالیکه رسول اکرم، صلی الله علیه وسلم، با زنان مشوره کرده اند. حضرت عمر، رضی الله عنه، به اشتقاق دیک زن گوش میدهند و بعد آن را میپذیرد، رسول، صلی الله علیه وسلم، در صلح حدیبیه مسلمانان را به تراشیدن سر امر کردند ولی کسی با این کار حاضر نشد ولی رسول، صلی الله علیه وسلم، درین مورد از (ام مسلمه) ام المؤمنین پرسیدند وی گفت: سر خود را تراش کنی رسول، صلی الله علیه وسلم، به تراشیدن سر خود شروع کردند، دیگران نیز از ایشان پیروی کردند.

همچنان شعيب، علیه السلام، با دودخترش در رابطه با اجیر گرفتن موسی، علیه السلام، مشوره نمود و به مشوره آنها، موسی، علیه السلام، را اجیر گرفت. بهر صورت زن را بعنوان ناقص العقل از همه حقوق اسلامی اش محروم میماند در حالی که در رابطه با عایشه صدیقه روایت میشود که: عطاءین ابی - رباح میفرماید: "كانت عایشه فقهه الناس و اعلم الناس و احسن الناس رأی فی العامه"

"بی بی عایشه، رضی الله عنها، فقیهترین مردم، دانستارترین مردم و بهترین مردم از نظر رأی در مسایل عمومی بودند."

و بعضی استدلال میکنند که در شهادت، دوزن معادل یک مرد است حق رأی ندارد.

ما ازین برادران می پرسیم که اگر معیار سنجش شخصیت زن فقط درین است که در شهادت دوزن مساوی یک مرد است، کاش رأی دوزن را هم مساوی یک مرد قبول مینمودید؟ از طرف دیگر شهادت دوزن مساوی یک مرد که اصل شرعی دارد و در قرآن کریم بصورت واضح ذکر شده است، اما سلب

حق رأی برای زن را روی چه مدارکی وجهندی ادعا می نمایند.

بهر صورت رأی زن در انتخاب رئیس حکومت و اعضای شوری حق مسلم است و از نظر شرعی هیچ تردیدی در آن وجود ندارد به شرط اینکه در اجرای انتخابات اصل حجاب شرعی در نظر گرفته شود.

حالا باید پرسید که آیا زن عضو شورای اسلامی شده میتواند یا خیر؟ درین خصوص باید گفت که به نمایندگی از زنان باید زن عضو شوری شود تا بتواند مشکلات و پیشنهادهای زنان را در شوری مطرح کند مشروط به اینکه از اختلاط زن و مرد در شوری جلوگیری صورت گیرد و در نا لار شوری قسمتی برای زنان اختصاص داده شود و در بین زنان و مردان بردهای حایل باشد و از طریق بلندگو خواستههای شان منعکس شود.

د - ولایت و ریاست زن :

در رابطه با ریاست زن گفته میشود نیم که ریاست زن بالای زنان حق مسلم زن است و باید به او اعاده گردد، یعنی در امور مربوط به زنان باید از بین زنان کسی توظیف گردد. طوری که عایشه، صدیقه، مرشد که به زنان امامت دهد، زن در نماز امام برای زنان شده میتواند. پس چگونه در امور اجتماعی در بین زنان پیشوا و رئیس ایشان نباشد.

ریاست زن بالای زنان حق زن است در امور اجتماعی و سیاسی زیرا در غیر آن یا باید استعداد های زنان عاطل مانده شود یا اختلاط زن و مرد صورت گیرد.

در اخیر باید گفت که ما عقیده داریم که اجتماع اسلامی حیثیت جسم واحدی را دارد و جدا کردن هر قسمت آن باعث نابودی آن میگردد.

ما نمیتوانیم زنان را از اجتماع دور نما بيم و نپذیریم که سیمی از یک اجتماع را تشکیل داده اند، با ید حقوق و صلاحیت هایی را به ایشان بسیاریم که اسلام با آنها تعیین و متخص نموده است و زمینه را برای دشمنان اسلام مسا عدنازیم تا به نام آزادی زن، در بین جامعه ما نفوذ نمایند و زنان را بفریبند.

اگر ما این استعداد های سرشار را عاطل گذاشتیم حتماً در خدمت دشمنان اسلام قرار میگیرند و ضربه ای قوی برای اسلام و مسلمین میگردند. همچنان که گروه (راوا) و مؤسسات غربی درین راه مصروف اند و زنان را به طرف بیدینی و فساد و فحشا دعوت میکنند.

همچنان زنان باید متوجه شوند که مسئولیت های خطیری را بدوش دارند و ما باید شخصیت های اسلامی را که نمونه های خوبی برای امت باشند با زیم که دارای عقیده پاک اسلامی بوده متمسک به دین خدا، ملتزم به قرآن و قانون الله و دارای اخلاق حمیده، قرآنی باشند و الگو برای دیگران شوند. و در عمل و گفتار دایمان دلسوزی باشند و در راه خیر و صلاح جامعه و حرکت دادن آن به سوی سعادت و رستگاری گام های موثری بگذارند.

تعلیم و تربیه آینده افغانستان و اهداف آن

(بقلم پوهاند محمد فاضل)

یادداشت اداره:

در شماره ۶ قبلې در بخش اعمار مجدد مصالحه‌هایی با ما حینظران تعلیم و تربیه در باره ۶ انکشاف معارف به نشر رسید. از جمله ۶ اشخاصیکه سوالات په‌یشان را جمع شده بود یکی هم پوهاند محمد فاضل سابق استا دپوهنتون کابل و شخصیت سابقه‌دار معارف کشور بودند که مدتی را در سمت شمال کشور در مناطق تحت فرماندهی احمد شاه مسعود صرف خدمت احیای مجدد معارف نموده‌اند. و چون در فرانسه بسر می‌برند - جوابها بعد از چاپ بجله رسید که حال ما به نشر آن می‌پردازیم.

توکز محنت دیگران بی‌غمی
نشانید که نامت نه‌ند آدمی

- ۳- رشد و نمو متوازن جسمی، عقلی، هیجانی و اجتماعی
اطفال تا انسان معقول و عضوا لجا معه با آید.
- ب: اهداف عمومی تعلیم و تربیه:
- ۱- رشد حس آزادی و انتخاب فکر و عمل مطابق شرایط و ایجابات جامعه: خداوند انسان را فاعل مختار آفریده است که در انتخاب فکر، اندیشه و عمل خود آزاد است و جوابگوی آن می‌باشد. بر ما لازم است تا همیشه نظر و عمل خود را مطابق شرایط اسلامی و واجبات انسانی خود آزادانه انتخاب نماییم تا در برابر آن مسولیت داشته باشیم. چه اگر اعمال مسان توسط دیگران تنظیم شود ما در برابر آن مسول نخواهیم بود.
- انسان آزاد آفریده شده و نمی‌تواند برده‌سان و ساینه وار از دیگران تقلید و پیروی کند. و ممثل اراده خود نباشد. در آن صورت انسان دست به ابتکار و اختراع نخواهد زد. البته آزادی بی بندوباری نیست، خودخواهی و استبداد رای نخواهد بود، بلکه رعایت احترام متقابل، شناخت حق و واجب در چوکات عقل و منطق می‌باشد.
- ۲- داشتن مسولیت در برابر عمل:
انسان حرو آزاد در برابر اعمال و کردار خود مسولیت دارد. انسان تا جایی آزاد است که اعمال و کردارش به آزادی دیگران و معیارهای سالم اسلامی و انسانی صدمه نرساند و نرسد.

اهداف تعلیم و تربیه آینده افغانستان مستقل و آزاد را بر حسب شرایط اسلامی و محیطی چنین میتوان پیشنهاد کرد:

الف: اهداف اصلی و اساسی تعلیم و تربیه ما باید حاوی:

۱- عقیده کامل و محکم بخدای، جل جلاله، واحد و لاشریک داشتن، حضرت محمد، صلی الله علیه و سلم، را بحیث پیا میر آخر زمان دانستن و بالآخره به آمنت بالله... الح ایمان و عقیده کامل داشتن و با حکم قرآن کریم و شریعت غرای محمدی پای بند بودن است.

۲- با مکارم اخلاقی و انسانی آراسته بودن. ما باید انسان عاقل، با عاقله، عضوا لجا معه اسلامی و انسانی فرزندان خود را تربیت نماییم که رعایت احترام متقابل، آزادی، ایثار و وفاداری و سایر مکارم اخلاقی و انسانی را بنمایند. در این مورد داستان‌هایی از جهان اسلام و کسردار مسلمان صدیق بیاد ما است که تذکره هم سخن را بدر از میکشاند. تنها قطعه‌ای از شیخ اجل مری بزرگ عالم اسلام سعدی، رحمة الله علیه، را متذکر می‌شوم:

بنی آدم اعضاء یکدیگر اند
که در آفرینش ز یک گوهر اند
چو عضوی بدر آ و در روزگار
دیگر عضوها را نماند قرار

مشکل میشود.

۳- رشد لسان جهت استدلال :

لسان یگانه وسیلهٔ افهام و تفهیم و حسن روابط بین انسانهاست. باید لسان را به حدکمال آن رشد داد. لسان چه شغلی چه کتبی که شامل خواندن و نوشتن میباشد در حیات انسان دارای اهمیت خاص است. مکاتب با یدهرسه مهارت لسانی را در شاگردان بحد قدرت و استعداد آنها بدرجۀ اعظم رشد و انکشاف دهد. لسان به ترتیب رشد و انکشاف می یابد نخست شنیدن، بعد گفتن، خواندن و بالاخره مهارت نوشتن آغاز مییابد و در اثر تمرین و تمرین بحدکمال میرسد. استدلال و منطق در زبان اهمیت خاصی دارد. آنچه میگوییم و مینویسیم باید مستدل باشد. لسان نظریه اهمیت خاص شامل اهداف عمومی و خصوصی آموزش و پرورش است.

ج : اهداف خصوصی تعلیم و تربیه :

این دسته اهداف نظریه تدریس و آموزش مفاصل مختلف حیات تعیین میشود. مثلاً هدف از تدریس حساب شناخت اعداد مقیاس و روابط مقداری میباشد و کسب مهارت در اعمال اربعه و بالاخره ریاضیات عالی است. ساینس و جغرافیه طبیعی در شناخت محیط زیست ما و جهان طبیعی که در آن زندگی داریم مهم است تا به ماهیت و طبیعت محیط طبیعی آشنا شویم و آن را درک نماییم. علوم بشری در درک روابط انسانی، کلتوری، رعایت حقوق و احترام متقابل با انسانهای دیگر کمک میکند تا حق و واجب خود را شناخته و اصلاحیتهای و مسوولیت های خود استغاده کنیم. تدریس لسان در برقراری روابط انسانی و افهام و تفهیم بما مساعدت میکند. خلاصه هر مضمون درسی برای برآوردن هدف خاص تدریس میشود تا مشکلات ما را حل نماید، نواقص و خلاهای ما را جبران کند و دردهای ما را علاج نماید. حضرت حافظ در موضوع روابط بشری میفرماید:

آسایش دوگیتی تفسیر این دو حرف است

با دوستان مروت با دشمنان مدارا

مراحل مختلف تعلیم و تربیه از مکتب

ابتدائیه تا تعلیمات عالی :

الف : مکاتب دهاتی و ابتدایی :

غرض از یادآوردن مکاتب دهاتی و ابتدایی با سواد ساختن اطفال و آشنایی آنها با محیط زیست آنها چه محیط طبیعی و چه اجتماعی، میباشد تا بدرک رموز زندگی اجتماعی آن محل نایل شده و به شناخت محیط طبیعی آن بپردازند. لهذا با رعایت اهداف اصلی و عمومی تعلیم و تربیه باید خواندن، نوشتن و کسب مهارت های لسانی طوری تدریس شود که این نیازمندی آنها را برآورده سازد تا از یک طرف با مهارت های ضروری لسانی دست یابند و از جانب دیگر به رمز زندگی در محیط اجتماعی و طبیعی خود پی ببرند. مها -

رت های حسابی و روابط عددی را با مقیاس های از همی - لحاظ کسب نمایند. این دوره شش سال است.

پروگرام های مکاتب دهاتی باید کاملاً بصورت حیاتی تدوین و تطبیق گردد. در مکاتب ابتدا شیه که بعد از سه صنف اول، دوم و سوم شروع میشود در آن مضامین حساب دروس طبیعی و اجتماعی تدریس میگردد. هرگاه این دروس از محیط نزد یک وزیست آنها شروع شده آهسته آهسته وسعت یابد نتیجه دلخواه و بهتری از آن بدست میآید.

در هر صنف از صنف اول تا ششم و بالاتر از آن معلم در تهیه دزوس و پلان درسی خود رعایت دواصل را باید پیوسته بنمایند اول از مفاهیم مشخص شروع کرده به مجردات آید، دوم رعایت اصال اختلافات فردی را به حد اعلائی آن بنمایند. چه دو طفل یکسان نمی آموزند.

مقصد از مشخصات اطفال مفاصلی را که برای ایشان تدریس میشود لمس کنند و نزدشان محسوس باشد و بعد از آن اسم آن مفهوم را یاد بگیرند، چه در اول وهله اسمها با به مدلول و وجود خارجی داشته باشند.

در مکاتب دهاتی چنان معمول بود که کم سویه ترین معلم برای آن تعیین میگردد و بعد از آن صنف اول و دوم یک معلم و برای صنف سوم معلم دیگری که جمله دو معلم میباشد. من هرگز طرفدار آن نمیباشم. باید هر صنف یک معلم داشته باشد و معلمان مسلکی و یا سویه در صنف اول تا سه تعیین گردند. غرض از مکاتب دهاتی که در هر قریه یاد میسر میشود

فراهم نمودن سهولت برای اطفال است تا به صنف سوم و چهارم رسیده و قدری جسماً و ذهناً رشد کنند و بتوانند مکتب ابتدائیه ایکه در وسط قریه ها دایر شده است به آسانی برسند. پس مکاتب دهاتی در قراء و دهات حواصی مکتب ابتدائیه یاد میسر گردد و برای مکتب ابتدائیه جایی انتخاب شود که مرکزیت داشته باشد و فاصله بین قریه ها نسبتاً مساوی باشد.

به عقیده من باید بصنف چهارم مکاتب ابتدائیه حرفه معمول و مروج آن محل معرفی گردد.

ناگفته نماند که تعلیمات مساجد برای تعلیمات رسمی خیلی مهم و با ارزش میباشد. زیرا در اکثریت وحتی کلیه دهات و محلات ما در هر مسجد تعلیمات ابتدایی دینی، خواندن و نوشتن فرا گرفته میشود و اطفال چه پسران و چه دختران بصورت مختلط درس قرآن مجید، پنج کتاب و خواجه حافظ را میخوانند. باید اطفال مساجد مطابق سن و سال و سویه شان شامل مکاتب رسمی بشوند. هرگاه مقامات مسوول تعلیم و تربیه تدک تعدیل در اصول تدریس و پروگرام درسی تعلیمات مساجد بیاورند و آنرا بشکل مکتب دهاتی در آورده برای امام مسجد در معاش و اصول تدریس کمک کنند، برای تعمیم تعلیم و تربیه خیلی مفید میباشد. من این تجربه را در تخرار نموده ام و نتیجه خوبی از آن گرفته ام.

و فنون و آموخته‌ها حتمی جوانان برای زندگی‌های موقعی در محیط زیست آنها می‌باشد. هیچ نوع از تعلیمات و بخصوص لیسه‌ها نباید خلاصی را بین فارغ التحصیلان و محیط زیست آنها ایجاد کند. لذا ادامه مضمون حرفه، محلی در لیسه‌ها هم جداً توصیه می‌شود تا آنکه شخصی که در امتحان کانونگور نتواند شامل پوهنخی مطمح نظر خود شود، برای کار در محیط زیست خود آموخته‌ها با شور و متحان کانونگور جهت تقسیم استعدادها به پوهنخی‌های مطمح نظر است تا هرگاه که عادلانه مطابق معیار معینه شامل یکی از پوهنخی‌ها شود و به تحصیلات عالی ادامه دهد.

د: تحصیلات عالی: همه میدانیم که تحصیلات عالی در شقوق و رشته‌های مختلف علوم و فنون صورت می‌گیرد که از آن جمله موسسات تربیه معلم در نظراست. پوهنخی‌های تعلیم و تربیه، علوم بشری و علوم طبیعی و دارالمعلمین‌ها شامل موسسات تربیه معلم می‌باشد.

اکنون نظریه ضرورت آبی، شرایط و ایجابات محیطی موسسات تربیه معلم را بسوی ما شقوق مختلف پیشینها می‌کنیم:

۱- دارالمعلمین‌های مسعجل که فارغ التحصیلان درجه عالی متوسطه‌ها شامل آن ساخته شده و برای سه سال تا نصف دوازده تحت تربیه گرفته شوند و به مکاتب ابتدایه معلم مقرر گردند.

۲- فارغ التحصیلان صوف ۱۲ هرگاه تعدادشان بقدر کافی باشد برای یک سال تحت تربیه گرفته شده و از یکطرف در تقویه مقامین به آنها کمک شود و از جانب دیگر به اصول تدریس و مسایل آموزشی آشنا گردند و به مکاتب ابتدایه معلم مقرر شوند.

۳- دارالمعلمین‌های عالی دایر گردند که برای مکاتب متوسطه معلم تربیه کنند. فارغان صوف ۱۲ برای دو سال تحت تربیه گرفته شوند تا از یک طرف در رشته‌های علوم اجتماعی و ساینس‌سویه‌های شان بلندبرده شود و به شعبه اجتماعات ساینس ولسان تقسیمات گردند و همچنان اصول تدریس و تدریس آموزی را فراگیرند.

۴- پوهنخی تعلیم و تربیه تاسیس یا بدو، وظیفه این پوهنخی تربیه معلم و نظارت چنان تعلیمی در رشته‌های مختلف می‌باشد و برای لیسه‌ها در رشته‌های ذیل معلم تربیه می‌کند:

الف: تربیه معلمان مسلکی و نظارت چنان.
ب: تربیه معلمان ساینس و ریاضیات برای لیسه.
ج: تربیه معلمان دروس اجتماعی برای لیسه‌ها.
د: تربیه معلمان لسان (پشتو، دری، لسان

خارجی) برای لیسه‌ها.

هـ- تعلیمات داخل خدمت: وظیفه این شعبه دایر نمی‌شودن سیمینا رها، ورکشاپهای تعلیمی و تربیتی، تربیه معلمان و کمک‌های مسلکی و مضمونی به ایشان در جریان کار تدریس

بنا به دلایل متذکره تعلیمات مساجد، مکاتب دهاتی و مکاتب ابتدایه را می‌توان در یک ردیف قرار داد. همه این فعالیت‌های آموزشی را شامل مکاتب ابتدایه دانست و آنها را در تحت اداره تعلیمات ابتدایه در آورده، اکیدا باید گفت که سعی جدی به عمل آید تا فارغان صوف ششم مکاتب ابتدایی مهارت‌های اساسی لسان (حرف زدن، شنیدن، خواندن و نوشتن) را بحد لازم بیاموزند تا رفع حوائج زندگی روزانه‌ای خود را بنمایند و به اساسات حساب، اعمال اربعه و دروس طبیعی و اجتماعی پی ببرند و برای زندگی در محیط دهاتی و توافق بر آن آموخته شده و همچنان برای تحمیل دوره متوسطه آماده گردند.

ب: دوره تعلیمات متوسطه:

هرگاه ادوات تعلیمات ابتدایه تا ثانوی را بسنه (۳+۴+۶) تقسیم کنیم درین صورت دوره تعلیمات ابتدایه شش سال، متوسطه سه سال و لیسه سه سال دیگر می‌شود که جمله به دوازده سال تعلیمی می‌رسد.

مکاتب شش ساله ابتدایه بدو و غرض دایر می‌شود که آمادگی برای حیات در محیط اجتماعی آن محل و تحصیل دوره متوسطه و ثانوی می‌باشد. علاوه بر آن تحصیل دوره ابتدایه جایز است تا هر طفل خواهی نخواهی شش سال دوره تعلیمی را تکمیل نماید و خود را قابل زیست درجا معه و محیط بی تکلف دهاتی خود ساخته و بهتر از دیگران در آن توافق کند. به عقیده من بین هفتاد و پنج تا هشتاد و هشتاد و هشتاد و شش برای تعلیمات متوسطه جذب شوند.

حرفه محلی ای که در دوره تعلیمات ابتدایه شروع شده بود بدوره متوسطه هم ادامه یابد و حتی به دوره تعلیمات لیسه هم کسب مهارت در آن حرفه ادامه یابد و اصلاحاتی در آن پدید آورده شود تا شخص در دوره تعلیمات عمومی ضمناً صاحب یک پیشه هم گردد.

علی العموم تعلیمات سه ساله دوره متوسطه بدو و غرض انجام می‌پذیرد: یکی جهت آمادگی برای تعلیمات لیسه‌ها، و دوم شامل شدن جهت کسب تعلیمات مسلکی و حرفوی تا جوانان ما در رشته‌های حیاتی حرفوی مهارتی حاصل دارند و برای خدمت به جامعه و مردم خود و رفع حوائج زندگی آماده گردند و تعدادی هم تحصیلات عمومی را تا کسب بکلوریا بسرسانده و برای تحصیلات عالی آماده شوند.

همچنان مکتب متوسطه در محلی دایر شود تا نوجوانان فارغ صوف ششم ابتدایه بسهولت بتوانند در آن به تعلیمات خود ادامه دهند.

ج: دوره تعلیمات لیسه: لیسه‌ها در نقاط پرنفوس و مزدحم دایر گردند که فارغ التحصیلان متوسطه‌ها بتوانند در آن بسهولت شامل شوند. هدف از تاسیس لیسه‌ها تربیت استعدادها جهت تحصیلات عالی در رشته‌های مختلف علوم

ایجاب مینما یدد پوهنتون مرکز تحقیقات و مطالعات دینی دایرگردد، علمای بزرگ و جید کشور در آن بصورت رسمی یا افتخاری عضویت داشته باشند، مسایل عمده و بزرگ دینی و اجتماعی در بونه آن سره وثقه گردد و تطبیق شود، ما ننسد جباب، تعلیمات نسوان، طرز اداره دولت و مطالعات قانون اساسی از نگاه اسلام و با ننگداری و صدها مسایل پیچیده دیگر ازین قبیل که قابل غور باشند.

اطفال و نوجوانان جنک زده و محروم از تعلیم:

واقعاً تحمیل جنک ناگهانی و شها جم قشون سرخ روسی علاوه ز خسارات جبران نا پذیر در پیکر افغانستان یک خلای بزرگ تعلیمی بین دوسل در کشور ایجا دکرد. اکثریت اطفال، نوجوانان مادران شها جرت در داخل و خارج از کشور از تعلیمات ابتدایی و ثانوی محروم ماندند و سن شمول به مکتب آنها از حالت عادی و نورمال تجا و زکرده است. باید برای تکمیل تعلیمات آنها و رفع این نقیصه بجد ممکن تجا ویزی اتخاذ گردد.

الف: احصا ثیه این دسته اطفال و نوجوانان بصورت درست مشخص گردیده و در قدم اول تشبیت گردد که در سنین مختلف به چه تعداد اطفال از تعلیم محروم مانده اند.

ب: نظریه توان مالی دولت و کمک مردم طرح ذیل را برای تلافی این امر میتوان پیشنهاد کرد:

- ۱- دایر کردن مکتب های مستقل و خاص برای این مطلب و طرح پروگرام های فزوده و سریع در ظرف هر شش ماه.
- ۲- دایر نمودن کورس های کوتاه مدت، بشدت و بیهم.
- ۳- دایر نمودن مکتب شبانه بعد از وقت رسمی بصورت متداوم و مسلسل

بعد از تکمیل بکلوریاد ر و از ه پوهنتون و تحصیلات عالی بر اساس کنگور بروی آنها با زاست، البته انجام اینکار حوصله، پشتکار و تعلیمات دوا مداری را ایجاب مینماید.

اطفال و جوانان تیکه مغز شوی شده اند:

اطفال و جوانان مکاتب ابتداییه، متوسطه و لیسه تحت تسلط خلقی ها و برجی های کمونیست قسمت اعظمی وقت درسی خود را "هورا" کشیده اند، صرف شعارهای میان تهی کرده اند، نعره های زنده یا دمرده با دشان در فضای مدرسه طنین انداخته است. درسهای الحادی کمونیستی و لنینی را فرا گرفته اند، از دین، خدا، وطن و مقدسات و ارزشهای اسلامی انسانی و ملی مغزهای آنها خالی ساخته شده است. در بین صورت وظیفه مربیون دولت اسلامی افغانستان خلی سنگین و خطیر است.

طرح پروگرام خاصی برای درسهای عقیدتی ایجاب می نماید که تنها معلمان دینیات و عقاید دینی بلکه سایر معلمان در اوقات لازم بصورت مدلل و مستند به دلایل عقلی

یعنی در داخل خدمت و حل مشکلات آنها در حین اجرای وظیفه خواهد بود. همچنان دایر نمودن کورسهای بعد از وقت و کوتاه مدت در حین تعطیل عمومی از وظایف آنها میباید.

۴- تربیه معلمان حرفوی برای تدریس و تعلیم پیشه ها و حرفه های محلی به سویه های مختلف: اول معلمان لیسه های مسلکی که فارغان صوف دوازدهم در یکی از رشته های تخیلی تا صنف ۱۶ تحت تعلیم گرفته میشوند، دوم تربیه معلمان مسلکی به سویه پوهنتون که با ید بخارج از کشور جهت تحصیل اعزام شوند.

۷- عطای تمذیقنا مه تدریس بسویه ما ستری: فارغان نخسه پوهنخی های علوم طبیعی و بشری، انجنیری و سایر کسانیکه به سویه پوهنتون تدریس مینما یند باید تمذیق نامت تدریس را از پوهنخی تعلیم و تربیه بدست آرند. برای برآوردن این منظور باید آنها برای هزده ماه تعلیمی تحت تربیه عالی مسلک معلمی گرفته شوند و در پایان دوره تحصیل تمذیق نامت تدریس به سویه تخصص و ما ستری بدست آورند و در رشته معلمی ما ستر آرت و فن تدریس شناخته شوند.

۸- دستگاه تعلیم و تربیه به هر سویه که با شیدا شتن مکاتب تجربوی، ابتدایی، متوسطه و ثانوی ضرورت دارد تا معلمان آینده در آن تطبیقات و تدریس آموزی بکنند و معلمان آن مکتب که بحیب معلمان متحرک و آموزنده شناخته میشوند برای پذیرش و معاونت تدریس آموزان آماده گردند و تربیه خاصی برای ایشان در کورس های بخصوصی داده شود تا بدرک نزاکت های تعلیمی و آموزشی، ارزش و اهمیت کار خود نایل گردند.

مدارس دینی:

از آنجا که ۹۹ درصد مردم افغانستان مسلمان میباشند و اکثریت مطلق دارای مذهب حنفی و اهل سنت جماعت اند و یک اقلیت قابل اعتنایی را اهل تشیع تشکیل میدهند بهتر است تا یک کمیسیون مختلط از علمای جید هر دو طرف ساحه شود و مدارس دارای دو شعبه باشد (سنن و تشیع) طرح بر وگرام ها و نصاب تعلیمی از طرف آنها تحت رهنمایی شعبه مسؤول و رسمی تعلیمات دینی صورت بگیرد، اما اداره آن بدست حکومت باشد. زیرا هنوز مردم ما به سویه بی نرسیده اند که خود آنها مکاتب و مدارس خصوصی تاسیس نمایند و آنرا تمویل و اداره کنند. علاوه بر آن درین فرصت نازک که تضاد های فکری و عقیدتی موجود است بهتر است مدارس دینی و همچوا مر خطیری را تحت نظر علمای جید و بزرگ مردم دایر نمود و اداره آن را حکومت به عهده گیرد. در چوکا ت وزارت تعلیم و تربیه یا پوهنتون شعبه ای بنام مدارس دینی تاسیس یابد، تا دارالعلوم ها به سویه صوف ۱۲ را وزارت تعلیم و تربیه و تعلیمات عالی تر از آن را پوهنتون تمویل و اداره کند. ممکن است به این غرض از زمین وقف استفاده کرد و از مردم بقدر توانایی اعانه گرفت.

ونقلی آنها را بحيث یک مسلمان ما دق تربیت کنند و خلا های ایشان را حیران نمایند.

این کمونیستان ملحدوسی وطن نه تنها برای اطفال و جوانان درس الحاد داده اند، بلکه آنها را در رشته های علوم و سواد هم فاقد معلومات علمی بار آورده اند. چنان که لیسه تا لقان چینیکه از قید تسلط آنها آزاد شد و ما آنرا دوباره دادهایر سا ختمیم، با ورکنید که شاکرد صنف هشتم خوانده نمیتوانست چه رسد باینکه چیزی نوشته بتواند. و شاگردان صنف بالاتر از آن مساحت ساده یک سطح مربع و مثلث را نمی توانستند بیا بند. از فهم حدود اربعه افعال انسان عاجز بودند. من شاگردان را ملامت نمیکندم زیرا آنها وقت برای درس خواندن نداشته و به فرمان و امر به صنف بالاتر برده میشدند معلمان همچو او مراد دیده دیگران را هم بیسواد دارنقا میدادند.

ما ناگزیر بودیم تا آنها را با همه رعایت از سر صنف بندی کنیم و بعد از امتحان تفریبی ساده هر کدا مر از یک تا دو وحشی سه صنف پایین تر شد ما کم کنیم. ما پول کافی نداشتیم تا کورسهای بعد از وقت برای تلافی این نقیصه برای آنها دایر میکردیم و هنوز هم معلمان با آنها مشکلات داشتند. همچنان ا ر لحاظ اصلاح عقیده آنها مجبور شدیم تا یک ساعت به ساعات درسی عبادت در هفته علاوه نما ییم و هر پانزده دقیقه سرلین با آنها توصیه کنیم و از سایر مریبان جدا خواهش نماییم تا در این امر همراهی و همکاری صمیمانه کنند. این نقض در سایر مراکز شهرها و بخصوص شهر کابل بحسد اعظمی آن وجود دارد که برای رفع آن عندالموقع پروگرام خاصی باید طرح گردد. همچنان اطفال و جوانان نیکه در کشور های کمونیستی فرستاده شده و مغزهای شان شستوشده است. اصلاح آنها مشکل ترازینها است و مدت بیشتری سعی دوامداری را با حوصلهء خستگی تا پذیرا یجاب میکند.

با پیدا ز تذکر مشکلات تربیتی، نواقص دینی و عقیدتی و کلتوری جوانان چشمپوشی و اغماض نکرد. نوجوانان و جوانان ما در اثرتها جمروس در سراسر جهان پراگنده و تیت و پاشان شده اند، "در دست کسی نیست که مشت پرمانیست"، کشوری را نمیتوان سراغ کرد که در آن پناهنده افغان نباشد، حتی در جاپان هم چند خا نواده پناهنده شده اند. اطفال ایمن خا نواده ها زبان، عقیده اسلامی و مسایل کلتوری خود را ضماً از دست داده اند. هرگاه آنها بنا بر عشق وطن دوباره با او لبای خود به وطن برگردند این گونه مشکلات را در کشور اسلام می افغانستان با خود همراه خواهند برد و حتی مشکلات توافق به محیط و خاک آبائی خود را نخواهند داشت. یکی از جوانان در فرا نسه میگفت "من چگونه پس به شهر کابل بروم که در آنجا زینه های برقی و تشنابهای عصری نیست."

در پاکستان کشور همسایه، همکیش، همزبان و هم کلتور

ما اطفال و نوجوانان ما در مکاتب کمشنری بعوض تاریخ افغانستان تاریخ پاکستان را میخوانند و به عوض زبان دری زبان اردو درس داده میشود، پاکستانی ها که از فهمیدن زبان دری اقتضای مینمایند و اقبال تا عربی سد پنا به و نند فکرا آنها افتخارشان به اشعار دری اوست برای اطفال دری زبان افغان دری را درس نمیدهند و تاریخ افغانستان برای اطفال افغان تدریس نمیشود.

البته مهاجرت و غربت و دوری از وطن همچون ناقص را با رمبا آورد، اما حرف اینجاست که ما باید از داشتن اینگونه نواقص تربیتی اغماض نکنیم و آن را زاده بیوطنی بدانیم و عندالموقع در صدد علاج آن باید برآیم.

تدریس طبقهء نسوان :

به عقیده من دین مقدس اسلام به هیچ وجهی موانع و مشکلاتی را در راه تحصیل علوم و فنون برای زن ها ایجاد نمیکند و ما نند مردان طلب علم و دانش فریضه آنها است. اما بعضی شرایطی در راه تحصیل نسوان وضع مینماید و کسلا مما نعت در راه تحصیل را برای آنها مجاز نمیداند.

حدیث حضرت پیا میرا سلام، طی الله علیه وسلم، "طلب العلم فریضه علی کل مسلم" این مطلب را بخوبی افاده میکند که تحصیل علوم و فنون بر مرد و زن فرض است. زن ما در ماست کی میخواند به آغوش ما در بیعلمی بصیرت تربیه گردد؟ طبیعی است که همه آرزو داریم که نخستین نگاه ما بر روی زن عالم، دانشمند و پیر عا طفه افتد و چشم ما بر روی ما در پرتو نور و دانشمندی زشود و در آغوش با عطوفت و با نزاکت او تربیت شویم و خشت های اول شخصیت ما بدست مری خرد مند و دانشمند گذاشته شود تا با عقده ها و محرومیت ها با دنیا بییم و جهان بنظر ما ن تیره و تاریک باشد.

به این حدیث حضرت پیا میرا وردا رم که فرموده اند: "اطلبوا العلم ولو کان بال صین" این خودا مر است که در طلب علم و دانش مسافرت کنید و از خانه بعزم تحصیل بیرون آئید، این حکم عام است که بر زن و مرد اطلاق میشود و جنس زن و مرد را تعیین نکرده است. (علمای گرام درین مورد بهتر از من می دانند).

در صورتیکه تقرر زنها به منصب عالییه مجاز باشد تحصیل آنها هم جایز است. زیرا هر منصبی مقتضی کسب علم و بصیرت است و با ید زن صاحب بصیرت، عالم و با منطق تعیین گردد. در صورتیکه زنان حضرت پیا میرا سلام، خاتونهای جنس درجه داشتند که بر زن و مرد اطلاق میشود و جنس زن و مرد را تعیین نکرده است. دلایل زیادی موجود است که اسلام مانع تحصیل طبقه نسوان کشور نمیشد.

البته شریعت اسلام در پوشیدن لباس و آداب معاشرت برای مردان و زنان حدود و دی را تعیین کرده است که با

تعلیمی آنها از صف چهارم به بعد توصیه مینمایم. تأسیس مکاتب زراعی و صنعتی و تخنیکی سوبه های مختلف و در رشته های مختلف حیاتی از ضرورت های اولی ما به شمار میرود. این رشته ها میتوانند با مل پیوند نهال، زراعت عصری، باغداری، اصلاح تخم های زرعی، ترمیم ماشین آلات برقی و موپیرها، لیسن - که خیلی ضروری تلقی میشود باشد.

البته باید ملتفت بود که معارف مکاتب مسلکی و حرفه فوی بدون مبالغه چند مکاتب عادی است. تعلیمات مسلکی و حرفوی هم از ضرورت های اولی حیاتی بشمار می رود که با بست مکاتب مسلکی و صنعتی و تخنیکی سوبه های مختلف جهت تربیت پرسونل فنی دایر گردد. برای این منظور جهت کارهای عملی از فارغان صوف متوسطه، بایدلیسه های مسلکی تأسیس شود تا زود تمر و عملی باشد و همچنان بسوبه تعلیمات عالی انحصاری فنی و مسلکی باید تربیت گردد. بغرض تدریس عملی و نظری نخست در داخل کشور از اشخاص فنی استفاده شود و افرادی برای فراگیری تحصیلات عالی درین زمینه ها بکشورهای غریب اعزام شوند.

مرکزیت و عدم مرکزیت پروگرام های

تربیتی و اداره تعلیم و تربیه :

پروگرام های تربیتی و پلان های درسی همواره مطابق شرایط محیطی و استعداد های اطفال و سوابق کلتوری ما باید طرح گردد تا جوابگوی نیازمندی های جامعه باشد و یکی از حرفه های محلی بعد از صف سوم در صف چهارم تا مل نصاب تعلیمی ساخته شود. از آنجا که دوره مکاتب ابتدایی برای آموزش سواد، اعمال اربعه حساب و آشنایی به محیط زیست طبیعی، اجتماعی و فرهنگی اطفال و نوجوانان است معلم میتواند در درس خود را طوری عیار سازد و از مواد محلی در تدریس استفاده کند تا این هدف سوادآموزی حیاتی، آموزش حساب بصورت عملی و آشنایی به محیط زیست (طبیعی، اجتماعی و کلتوری) برآورده شود و هم مسایل محل و خصوصیات منطقوی مدنظر گرفته شود. خلاصه سعی شود تا در همه ادوار تعلیمی خلایق بین محیط زیست و مکتب بمیان نیاید تا فارغ التحصیلان را از توافق به محیط زیست آنها دور نساخته بلکه برای خدمت و بهبود بخشیدن آن محیط آماده گردانند.

در دوره های تعلیمات متوسطه و لیسه مقامین خاص مردم بوط برشته های مختلف علوم تدریس میشود. معلم میتواند برای فهم بهتر موضوع از مواد درسی محیطی و محلی استفاده کند و گاه ها گردان را برای سیر علمی و مشاهده آثار باستانی و طبیعی بیرون از مکتب ببرد.

هرگاه هدف نظام داری جداگانه بر حسب شرایط هر منطقه باشد، حرف جداگانه است. در آن صورت می-

رعایت آنها میتوان تحصیل کرد. هرگاه زنی (به اجازه و اطلاع ولی خود رفت و بعداً ترا مل کارند و بخصوص در مکاتب بحیث معلمه خدمت نمود. در صورتیکه با رعایت حجاب شرعی باشد. من شخصاً کدام مانعی در تحصیل طبقه نسوان تمییبیم. تنها پیشنهاد میکنم که در دوره های تحصیل متوسطه و ثانوی و حتی پوهنتون (در صورت امکان) دارای مکاتب جداگانه باشند. و تا حدود امکان معلمان شان از طبقه نسوان باشد.

مکاتب مسلکی و حرفوی :

البته اوضاع و شرایط بعد از جنگ که مردان و زنان صاحب حرفه و مسلک را از بین برده و تیت و پاشان ساخته است و حرفه هایی چون قالین و گلیم بافی، صنایع دستی و سایر حرفه های دیگر در اثرتها جم قشون سرخ و پراگندگی های مردم نه تنها بی نظم شده بلکه صدمات حیران نا پذیری دیده است. بنا بر آن نخست ایجاب مینماید تا کشور بحالت عادی برگردد و مهاجرین به افتخار بکشور آزاد خود سرازواج گزین شوند و بعد یک سروی و مظلله عمومی حرفه ها بعمل آید و پلان ها طرح گردد که برای احیای مجدد آن چه میتوان کرد. با آنکه کشور ما یک سرزمین زراعتی است ولی در پهلوی زراعت صنایع دستی و حرفه های محلی موجود بوده نه تنها من بلکه هر کدام ما بخاطر خواهیم داشت در دهکده های کوه زندگی داشتیم آن قریه ها علی الاکثر در بدو امر، خودکفا، و متکی بخود بودند. خوراک و پوشاک خود را از محصولات زراعتی بدست میآوردند و حتی آذوقه و سوخت را از آن نکافرو مینمودند. علاوه ززرع گندم، جواری، ماش و تالی و سایر حبوبات و حاصلات باغهای توت، انگور، انار، سیب و ناک... بخته کاری هم رواج داشت. زن ها با چرخه های محلی تار می ریختند و مرد ها تن تنه دوانده تنگ ها و پارچه های رنگارنگ و انواع نال ها، کرک و پارچه های نخی، پشمی و حتی ابریشمی می بافتند و زیب تن مرد ها وزن ها میشد. گویا متکی بخود بودند. مگر وارد کردن کهنه های فرنگی تیشه بریشه صنایع بافندگی و دستی ما زد. حرفه های محلی را از بین برد. بجای آنکه آنها را تقویه کنیم محسود پرستی و فریفته لباس های شوخ و شنگ فرنگی شدیم. زیرا احتیاج مردم به زحمت کم از طریق دیگری رفع گردید. موجودیت فابریک های نساجی و تولید پارچه های متنوع هم در رفع احتیاجات مردم ازین ناحیه کمک نمود. بافندگی و صنایع دستی نه تنها با زارش کسانند بلکه آهسته آهسته از بین رفت.

اکنون تربیت فرزندان ما در کسب حرفه های محلی و صنایع زراعتی و دستی از دل لحاظ مهم شمرده میشود یکی احیای صنایع از بین رفته چه دستی و چه ماشینی و دوام تر - بیت کارگرها، هنرمندان و صنعتگران ما هر، بهمین سبب است که من شامل ساختن حرفه معمولی یک محل را در نصاب

محیطی طرح می‌شود و با دلایل و منطقی که دارد از مرکز وزارت تعلیم و تربیه مرکزی منظوری گرفته و بودجه آن گزارش یابد.

تدریس به زبانهای پشتو و دری

و یا زبانهای محلی :

از لحاظ تربیتی تدریس به زبانهای محلی خیلی عالی و مطلوب است و آموزش به سبب صورت میگیرد. ولی نمیتوان آنرا عملی کرد و از عهده تطبیق آن بگذرد. زیرا تهیه کتب و مواد درسی بجهت زبانهای محلی کار سهل و ساده‌یی نیست. همچنان از لحاظ سیاسی آن بهتر است همین دوزبان را تعمیم بختی و تقویت کرد.

توان کشور را بمنطق (زون ها) مناسب و مربوط تقسیم کرد. ولایات همجوار و مشا به را با هم مربوط ساخت مثلاً در منطقه شرقی ولایات ننگرهار، کندهار و لغمان را در تحت یک واحد اداری قرار داد و پروگرامهای مناسبی مطابق اقتضا و شرایط منطقه برای آن طرح کرد. و یا منطقه شمال شرقی افغانستان را میتوان مثال آورد که شامل ولایات همجوار و مشا به چون بغلان، کندز، تخار و بدخشان میباشد که مطابق شرایط آن به طرح مناسب تعلیمی میتوان اقدام نمود و آنرا تحت یک واحد اداری جداگانه قرار داد.

تقسیمات مملکت به زونها و مناطق اداری مناسب برای تعمیم و اشاعه تعلیم و تربیه خیلی خوب است. اما این زونها و مناطق کاملاً زاده نبوده در تحت اداره مرکزی قرار داشته باشند، یعنی پروگرامهای خود را که مطابق شرایط

کتابهای جدید جهادی

قرآن مجید ترجمه و تفسیر (جلد چهارم)

بقلم: مرحوم عبداللہ یوسف علی، مترجم: صاح الدین کشکی، مدقق: محمد صدیق راشد سلحوقی، ناشر: شورای ثقافتی جهاد افغانستان، سال طبع: ۱۳۶۸، صفحات: ۴۲۴.
ترجمه و تفسیر پاره‌های ۱۶-۲ قرآن کریم است که به دیری روان ترجمه شده است.

در سایه‌های قرآن (جلد چهارم)

مفسر: سید قطب شهید، مترجم: محمد صدیق راشد سلحوقی، ناشر: شورای ثقافتی جهاد افغانستان، سال طبع: ۱۳۶۸، صفحات: ۵۳۷.
تفسیر پاره چهارم قرآن کریم است که بروحیه دعوت اسلامی بزبان عربی نگارش یافته و به دیری سلیس ترجمه شده است.

نماز

مؤلف: مولوی نظام الدین نافع، ناشر: حاب: ۱۳۶۸، صفحات: ۱۳۴.
مسائل فقهی، طهارت، نماز و انواع نماز را مفصلاً بیان میدارد.

سیمای حاکمان در پرتو نهج البلاغه

اثر: سید علی اکبر مصباح، تکثیر از: کمیته سیاسی، فرهنگی جبهه متحدان انقلاب اسلامی افغانستان، پشاور صفحات: ۲۸.
کزیده‌هایی از سه ماهه حضرت علی، کرم اللہ وجہہ، است که از آن درباره شروط حاکم اسلامی نتایج گرفته است.

با دارد خپلي ما تي مسوولیت دمزدورپه غاړه اچوي

مترجم: ذکر نکر دیده، صفحات: ۱۳.
متن مقاله تاریخی ۲۳ دسمبر سال ۱۹۸۹ روزنامه ایزویستیای مسکواست که درباره افغانستان و شکست کمونیستها مشاهدات و نظرات یک نویسنده نامور روسیه در آن منعکس شده است.

تهاجم مسلحانه روسها بر افغانستان

نگارش: غلام محی الدین درملوال، ناشر: وفا، سال طبع: ۱۳۶۸، صفحات: ۶۱.
تحلیلی از تهاجم روسها بر افغانستان و پیامدهای آن است.

کاروان شهداء

از طرف: شورای امیران ولایات، با هتنام: انجمن نویسندگان و سخنوران جمعیت اسلامی افغانستان، صفحات: ۱۱۶
سوانح نسبتاً مفصل یک بعداً دشهداء است که در جبهات مختلف جمعیت اسلامی معظام رقیع شهادت نایب شده اند.

دسنگر سندرہ

از: گل زرک زدران، سال طبع: ۱۳۶۸، صفحات: ۱۵۴
مجموعه اشعار شاعر است که اشعار ریشو و فسماً اشعار دردی نا عررا در بردارد

افغانستان اودروسی دوستی داستان

نویسنده: ذکی الله خان، ناشر: انجمن نویسندگان افغانستان آزاد (وفا) سال طبع، ۱۳۶۸ صفحات: ۱۰۰
از آغاز استعمار روسی تا امروز دشمنی های دوسانه نما و دشمنانه روسها را با افغانستان بیان میدارد.

متن کامل سخنان مولوی نصرالله منصور

از: نصرالله منصور، ناشر: کمیته سیاسی حرکت انقلاب اسلامی افغانستان، صفحات: ۳۴
مجموعه بیانات مولوی نصرالله منصور در اولس و دومین سمینار بین المللی افغانستان در تهران است که بنا بر تاریخ ۸ حدی سال ۱۳۶۷ و تاریخ ۱۰ میران سال ۱۳۶۸ دایر شده بود.

جها ددرکنرها

نویسنده: دلاور سهری، نشر کرده: اتحادیه نویسندگان افغانستان آزاد، سال طبع: دسمبر ۱۹۸۹، صفحات: ۵۸
درباره آغا زوا قدام قیام و جها ددرکنرها روشی انداخته و وقایع جها در بیان داشته است.

طرح مسوده قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان

ناشر: حرکت اسلامی افغانستان (از آید الله شیخ محمد آصف محستی)، صفحات: ۵۳
طرح قانونی است برای آینده افغانستان در ۱۳ فصل و ۱۹۴ ماده.

شهید مولوی محمد نسیم آخندزاده

از طفولیت تا شهادت

نویسنده: مولوی فقیر محمد ججری، ناشر: (کمیته) فرهنگی جمعیت طلبیه حرکت انقلاب اسلامی افغانستان، سال طبع: ۱۳۶۹، صفحات: ۱۷
سوانح مختصر شهید مولوی محمد نسیم آخندزاده که به درستی تحریری گردیده و در اخیر مرثیه ای به زبان پشتو دارد.

انتخابات د اسلام له نظره

مؤلف: م. زاهدی احمدزی، ناشر: ریاست ارشاد فرهنگ حزب اسلامی افغانستان
صفحات: ۵۳
انتخابات را از نظر اسلام بررسی کرده و نسخه میکرو دکا انتخابات تک کار را اسلامی و شرعی
است.

خطرات انحراف از مسیر جهاد

از: استاد دبرهان الدین ربانی، ناشر: جمعیت اسلامی افغانستان، انجمن نویسندگان
و سخنوران، سال طبع ۱۳۶۹، صفحات: ۲۹
متن سخنرانی استاد دبرهان الدین ربانی در کنفرانس تنظیم جوانان مسلمان جمعیت
اسلامی افغانستان است که در آن در روشنی واقعات تازه و خطرات انحراف از مسیر جهاد بررسی شده
است.

حقایق او واقعیتونه

مباحثه از: الحاج جلال الدین حقانی، ناشر: اداره منبج الجهاد، سال طبع: ۱۳۶۹،
صفحات: ۱۸
برفتوحات افتخار آفرین اخیر محاهدین در بکتیا و بر جریانات سیاسی روز به ارتبطات
جهاد در روشنی میا نندازد.

رهنمای حج

تألیف: سخیدا دفاتر، نشر و تکثیر: ریاست ثقافت اسلامی وزارت دعوت و ارشاد، سال
طبع، ۱۳۶۹، صفحات: ۳۰
مراسم، ارکان و آداب حج را بررسی کرده و به حجاج رهنمایی مینماید.

د حج لارښود

مؤلف: سخیدا دفاتر، مترجم متن به پښتو: عبدالغفور مهجور، نشر و تکثیر: ریاست
ثقافت اسلامی وزارت دعوت و ارشاد، سال طبع: ۱۳۶۹، صفحات: ۴۷
ترجمه پښتوی رساله فوق است.

پیشبینی ساختار حکومت آینده افغانستان

از: قاضی محمد امین وقاد، ناشر: اداره دعوت و ارشاد دفتر مرکزی داعیه اتحاد
اسلامی مجاهدین افغانستان - تهران، تاریخ چاپ: میزان ۱۳۶۸، صفحات: ۳۱
متن بیانیه قاضی وقاد در دومین سمینار بین المللی افغانستان در تهران است که
به تاریخ ۱۱ میزان ۱۳۶۸ ایراد شده بود.

مبارزه مردم سا یبریا

مؤلف: ث. ج.، فاسلکین، مترجم: حامد، سال طبع: ۱۳۶۸، صفحات: ۵۳
فصلی از مبارزات مسلمانان سا یبریا علیه سلطه کمونیسم و روسها است که با لاکسره
با شکست مواجه شده است.

پیام رهبر جمعیت اسلامی افغانستان

از: استاد ربانی، ناشر: جمعیت اسلامی افغانستان، انجمن نویسندگان و سخنوران، سال

طبع: ۱۴۱۰ هـ.ق، صفحات: ۳۹

پیام میست به مناسبت عید سعید الفطر که در دلد به ارتباط وقایع اخیر جها ددارد.

دمجا هدلارینودا ستا دربانى هرا رخیز پیغام

از: استاد ربانی، ناشر: جمعیت اسلامی افغانستان، انجمن نویسندگان و سخنوران

صفحات: ۳۸

ترجمه پشتوی پیام فوق است

استفاده نامطلوب سیاسی از روان پزشکی در اتحاد شوروی

مؤلف: مصوف نیت بین المللی، مترجم: ج، حامد، ناشر: وفا، سال طبع: ۱۳۶۸،

صفحات: ۵۶

واقعاتی را که به ارتباط آن شفاخانه‌های امراض روحی کرد آورده که برای برآورده شدن اهداف سیاسی بوقوع پیوسته و مخالفین سیاسی را به نام دیوانه‌ها به این زندان‌های طبی افکنده‌اند.

حماسه جهاد

شاعر: حامد نوید، نشر کرده: اتحادیه نویسندگان افغانستان آزاد، سال طبع:

دسمبر ۱۹۸۹، صفحات: ۱۹

قصه‌ها و وقایع جها در ادرا قالب مثنوی بیان کرده است.

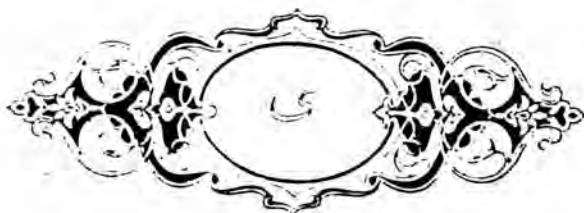
بزم شاعر

مرتب: محمداکرام ندیشمند، ناشر: ریاست عمومی مطبوعات وزارت دعوت و ازشاد،

تاریخ چاپ: ۱۳۶۹، صفحات: ۵۹

مجموعه اشعار پشتو و دری مشاعر هاست که در جریان نمایشکا هجها دی درنشرها ل پشاور

دا یر شده بود، خلص سوانح شعرای مشاعر هرا نیز در بردارد.

نظری به مطبوعات جهاد

بشیر المؤمنات

اخلاص

کتابخانه اسلامی
و کتب و خطبه اسلام
لنگرنا شهداء علی الناس

اتحاد اسلامی

بیانگر ارمان اتحاد اسلام افغانستان

انقلاب اسلامی افغانستان

شاکستگر

الله اعلم

صبح پر روزی

پیام التوحید وطن اسلام

سهماری

افغان مجاهد

آژانه معلومات اسلامی افغانستان
AFGHAN MUJAHID
INFORMATION CENTRE

مجاهد ندای قرون راستی گویان کوثر

ج ر ا ی ه

آرگان مجاهد

پنجم
شور
۵

را پور:

مجا هدين كوه صافي در ۲۲ كيلو متري شمال شرق شهوكا بسل روز ۲۲ حمل بالاي كمر بندا منيتي شهركا بسل عمليات تعرضي انجام دادند كه در آن رئيس ارگان پسته هاي امنيتي بسا ۱۲ نفر ديگر هلاك و ۱۳ تن عسكرو صاحب منصب اسير مجا هدين كرديدند و ۳ پسته امنيتي رژيم تيز به تصرف مجا هدين درآمد.

آزادی

حمل

۱۳

را پور:

راجع به كودتاي سني دريگك راپورتا بيدي ميويسد: سني وهمرا - هان اوميخواهند با يك اقدام قاطع بر ضرر رژيم نجيب براي اعاده اعصابي حزب خلق كه از كودتاي شورواز عمل كرد سا بعه شان پشيمان شده اند و ميخواهد در پناه مردم و مجا هدين قرار بگيرند

را تا أمين كند، (۶) در مرحله قانون سازي با يدمال ك كمك كنده، ما سهم كيرند بخا طري تا آنوقت كه در سا ختن واز بين رفتن حكومتها كمك آنها بسا ما بسا يدا يتجنين حكومت ثبات يافته مستواند... ما دونوع مشكلات داريم يكي اختلافات ذات البينسي و دو م قصه افغانستان اما وقتي كه اختلافات ذات البينسي مجا هدين حل گرديده به هما زور قضيه افغانستان حل خواهد بود.

جوزا
۲

را پور:

نظا هرات مها جرين نا صرباغ سيلبي عبرت انگيزا انقلاب اسلامي بر كونه استكبار: نظا هرات نا صرباغ كه پس از اقامه نماز عيد بتكامل يك قيام عمومي شروع شد، طبق بيان منابع بسا كسانني شش هزار نفر در آن شركت داشتند در بين نظا هرات دو موسسه خارجي به نام هاي " شلتر نوانتر - نيشنل استراليايي و موسسه آي ام اوي امريكا كه مردم كمپ آنها را مرا كرا شاعه، قسا دو تبليغ افكار غير اسلامي و نصرا نيت مي دانستند مورد حمله قرار داده و طرف چند ساعت موسسه شلتر نوانتر استراليايي را كا ملا و موسسه اخبار الذكر را كه در جوار رتها نه پوليس قرار داشت قسا تخریب نمود و معادل چها رمليون كلدارا نائيه اين مؤسسات را درهم شكستند... در قبال اين حادثه موافق دوستان و مخالفان

صمات اخلاقي بدهند... بي اعتمادي داخل رژيم و فشار مجا هدين از خسارچ ان شاء الله در همين دوسه ماه حكومت دست نشانده مسكورا به را نونشانده ولواي سزيبروزي اسلام را به اهتزاز خواهد آورد.

* طبق آخرين خبرهايي كه از قول منابع جهادي بدست آمده تعداد دخلقي هاييكه بعد از كودتاي ۱۶ حوت توسط رژيم نجيب روانه بل جرحي شده اند به سه هزار نفر رسيد، دامنه گرفتار رها ادا م دارد، رژيم نجيب بر طبق يك خبر ديگر كلايروي، دستگير بنحسري و صالح محمد زيري سه تن از رهبران عمده حزب خلق را در بل جرحي انجام كرده است.

* قاضي محمد امين و فادينا ربيح ۲۲ حوت سال گذشته در اجتماعي شه در دفترش دا يرتده بودا ظهار داداست: حكومت عبوري ديگر تكال نا سوني ندا ردوبا يدجلسه رهبران جهاد تشكيل شود، وي در باره تشكيل حكومت عبوري پيشنها دكرد: (۱) اينكه مجا هدين حكومت عبوري داشته باشنديك مساله، اتفاقا است، (۲) اين هم مساله است كه تمام مجا هدين در حكومت سهيم باشند، (۳) اجلاس مشترك رهبران تمام منظمها تشكيل شود: (الف) در مورد خله اول اين موضوع تحت غور و مداوله قرار گيرد كه حكومت عبوري تشكيل كردديا نه؟ (ب) كه رهبران در حكومت با شديا نيا شند؟، (۴) در مساله تعيين سرنوشت به منحصن و علمائي افغانني كه در مال ك خارجي بسر ميبرند نيز سهم داده شود و نظريان شان اخذ كردد، (۵) در كنفرانس سران با يدا تونسي تسويد و تصويب گردد كه شبات، دوام، جامعيت و اعتبار بين المللي حكومت

مهاجرین کا ملا روشن بود، آنعده برادران انصار که از نیات و اهداف غرب و شرق در قبال جهاد افغانستان با خبر اند از این اقدام خیلانی استقبال کردند ولی دشمنان جهاد و دوستان نا آگاه و بیخبر مهاجرین، واقعاً ناصرباغ را بعضاً هرج و مرج توطیه رژیم کابل و بعضاً هم اقدامات خنثوت آمیز یک تنظیم بنیادگرا و انمود میساختند...

اتحاد اسلامی

حمل
۲۰

سر مقاله :

"دسیه جدید دمن"

اکنون که روسها در تریا بمردی عقیده را سخ اسلامی و ایمان قوی مجاهدین از افغانستان بیرون رفته و حکومت موقت مجاهدین که یگانگه نماینده ملت مسلمان است بوجود آمده و با سرگونی رژیم مزدور کابل جای نشین آن میگردد آمریکا و معا لک غربی که با بیرون رفتن و شکست مفتضحانه روسها در افغانستان به اهداف خویش رسیده در پهلوی روسها قرار میگیرند و درین صدا با آنها همنا میشوند که ضرورت حل قضیه افغانستان تشکیل یک دولت انتقالی و برپا کردن انتخابات عمومی است که در آن بایند نماینده های احزاب مختلف افغانستان شرکت داشته باشند این بختی است که آمریکا بپنجا هم نمیخواهند که در افغانستان یک حکومت اسلامی باشد و روسها هم. لذا نماینده های هر دو کشور باین توافق میرسند که بخت طرح لوگیری از قیام حکومت اسلامی در افغانستان بایند اشتراک تمام احزاب اگر اسلامی باشد

با غیر اسلامی انتخابات عمومی صورت گیرد و هر کسی حق اینرا داشته باشد که خود را کاندید نماید. موضوع دیگری که در مذاکرات آنها مطرح گردیده این است که نظارت انتخابات از طرف ملل متحد و احتمالاً از طرف سایر ملل دیگر بعمل خواهد آمد... اینکه امروز نمایندگان روس و آمریکا راجع به قضیه ما و راجع به حکومت آینده ما تصمیم میگیرند و فیصله ما در میان ما به هیچ شکل از طرف ملت مسلمان ما قابل پذیرش نیست. چه مجاهدین این حق و استعداد را دارند که سر نوشت خود را خود تعیین نمایند، آنها هیچ وقت به ملل متحد و یا سازمان و افراد دیگر جهانی حق نخواهند داد که درباره شان فیصله ما در نمایند.

۳
۲
۱

سر مقاله :

"از عید کوچک مذهبی تا عید بزرگ آزادی"

... با آنکه ملت مومن و مجاهد ما قیمت آزادی را چندین برابر پرداخته است... اما باز هم به مرحله ای نرسیده ایم که در کشور عزیز خود عید آزادی را تحلیل نمایم و از زندگی هجرت و مسافری رهایی یابیم، دشمن ما بیش از هر وقت دیگر ضعیف است و جاسوس سرنگونی اش بیش از هر وقت موجود است اما بدبختانه که میسسه بقا به دشمن نیمه جان را اختلافات ذات البینی ما فراهم کرده است... تنظیمهای جهادی بجای اینک به یک دست شوند درین روز بد ملت هر یکی در تلاش بدست آوردن امتیاز است و سوی تخت خویش کابل در حال مسابقه قرار دارند... اکنون فاتح ما غازی و مقتول ما شهید است اما اگر

فردا مثل نوک قلم امروز ما دهمن تفنگهای ما متوجه یکدیگر میشود جهاد به فتنه بزرگی تبدیل خواهد شد، دنیا و آخرت ما هر دو خوار و زبون خواهد گردید و کشور جنگ زده ما بیش از پیش روبه ویرانی خواهد گذاشت، هنوز هم فرصت است که برای دشمنان درباره بوجود آوردن قیادت سندی کفایتی ندهیم و نه برای دشمنان بین المللی جهاد خویش موقع بدهیم که فیصله های نا روای خویش را بر ما تحمیل نمایند و کاسه پرا زخون یک و نیم ملیون شهید را که تا کنون بر بالای سر خود داریم بر قدمهای قاسقان بریزانند، خون شهدا امانت بس بزرگ است که به رهبران تنظیم های جهادی سپرده شده است و قیمت عید بزرگ کشور عزیز است خیانت درین امانت و خساره این قیمت داغ سیاه تاریخ است. خدا نکند که در نتیجه خبا دطلانی نمایان در ردیف خائنین ثبت گردد و بر دامن سپید شان لکه سیاه گذاشته شود.

۱۰

سر مقاله :

بعد از بررسی شکست روسها در افغانستان و جهان که در نتیجه مقاومت افغانها صورت گرفت نتیجه میگیرد: جریان این تحولات و تغییرات آنچنان اثری بر روسها وارد کرد که مجبور گردیدند اعلان کنند که نه تنها وزش بر افغانستان مورد تایید شان است و نه تا و زیکه ۲۲ سال قبل بر چکوسلواکیا نموده بودند بر استی هم که نعله های آتش مقاومت افغانها چنانکه با راول در تاریخ جهان خرمن استعماری برینا نیار آتش زد و خاکستر باخت اینکا امروز بر خا نسه حرص و استبداد استعمار روسی هم آتش افروخته است، جهاد دومبارزه دوازده ساله مردم مسلمان افغانستان زندگی شصت ساله استبداد و وحشت و استعمار را پایان داد و با قربانی و جانبازی خود جهان را از تهیدید

کمونیزم رها نید و حلقه و زنجیر غلامی را از گردن ملت‌ها دور ساخت و راه آزادی خواهی را با خون خود نشانی کرد.

۱۷

راپور:

استادسیاف روز پنجشنبه ۱۳ ثور در کنفرانس مطبوعاتی ایکه در مرکز اعدا دالمجا هدیین دا بیرشده بود و در آن اضافه از صدتن از خبرنگاران کشور های مختلف عربی اشتراک ورزیده بودند اظهار داشت: تبلیغاتی درجه- یان است که دوران جهادپایان یافته و ضرورتی برای ادامه جهاد دیده نمیشود و دیگر اینکه این جهاد به جنگ های ذات البینی در میان افغانها و برادر کشی مبدل شده است پس بدین وسیله میخواهند جلواستمرار جهاد واقامه نظام اسلامی در افغانستان را بگیرند... جهاد ما با خواست خداوند به پیروزی خواهد رسید و راه خود را بسوی اهداف خویش با وجود این همه مشکلات و این همه دسیسه‌ها و توطئه‌ها که بسیار آن رو بروانت خواهد گشود. این جزه از واقعیت تاریخی این جهاد است که یاران آن در نیمه راه پیروزی از آن دست بردارند و دست کمک از آن قطع کنند ولی مطمئنیم آنانیکه دوستان، یاران و پشتیبانان حقیقی اهداف و آرمانهای این جهاد انداز همکاری به جهاد و اهداف آن دست نخواهند کشید و از یاری و همراهی با مجاهدین لحظه‌ای گوشه نخواهند نشست.

جوزا ۲۱

راپور:

سیمینا رتربییوی معلمین که به تاریخ ۱۵ جوزا در کرمایجیسی دایر شده بود بتاریخ ۱۹ جوزا اختتام یافت. این سیمینا رکه از طرف کمیسیون تنظیم و تربیت ریاست دعوت و ارشاد

اتحاد اسلامی افغانستان دایر شده بود در آن ۲۵۰ تن از معلمین حصه گرفته بودند... بروز دوم سیمینار استادسیاف صدراعظم حکومت موقت اسلامی طی بیانیهای به شاملیین سیمینا را اظهار داشت: تا وقتیکه در افغانستان نظام اسلامی قایم نشده باشد ما بکشور خود بر نمیگردیم. ما خود تصمیم خواهیم گرفت پذیرفتن قیصله های دیگران غلامی است و ما حلقه غلامی را یادادن تا نزده لک شهید شکستنده ایم!

اخلاص

۱۵

سرمقاله:

حکومت ایالات متحده آمریکا در بروسه با زسازی افغانستان کمکهای وسیع و بزرگ را اعلان کرده است. درین سلسله "جان بولتن" یکی از معاونین وزارت خارجه آمریکا به صدراالدین آغاخان که متصدی با زسازی امور افغانستان است چک سیزده و نسیم ملیون دالری را تسلیم کرد، تا سیزده گفت: این چک سیزده و نسیم ملیون دالری آغا زکمکهای آمریکا است. اکنون سوالی پیدا میشود که حکمداران قصر بعید بر ملت مسلمان افغانستان این رواداری بزرگ را به چه منظر همیشه بند؟ آیا واقعا حکمرانان آمریکایی این یهودیها و این مسیحیان این کمکها را صرف به اساس احساسات بشر دوستانه مینمایند یا اینکه اکنون به عوض استعمار سرخ آنها فکر مستعمره کردن افغانستان اسلامی را در دل می پروراندند؟ ویا میخواهند از راه کمک های بیدریغ خویش برای ابد در مقابل روس از افغانستان بحیث قطع

منتظره کارگیرند و با اینکه مستقیماً آنرا در مقابل جابجا ساختن منافع خویش در اروپای شرقی بر آنها فروخته است؟ و اکنون میخواهد برای بستن ذهن اعتراض بر کمکهای ما نه و تا منتهای دسیعات این کمکها را بنمایند؟ به هر صورت از اهداف سه گانه فوق بقیناً یکی آنرا استعمار آمریکا در نظر خواهد داشت...

اردو

۱۴

مباحثه:

مولوی عبداللہ فیض الساری رئیس تنویر و تریبہ دینیسی وزارت دفاع طی مباحثه‌ای اظهار داشت: بغیر از موریاسی، امورها جرین، دارالانشاء و نمایندگی کوچک دیگر تمام دفاتر حرکت انقلاب اسلامی افغانستان به حکومت سپرده شده و پرسنل آن نیز در آنجا خدمت مینمایند، امور فرهنگی به جمعیت طلبه سپرده شده است... بدبختی بزرگ در تشکیلات وزارت دفاع حکومتها با بقیه همین بود که چنین ریاستهای دینی نداشت، در عدم موجودیت چنین مراکز مرقبت دشمنان در اردوی افغانی رخنه کردند. یک تعداد دزیا دکمونیستها را تربیه کردند و در نتیجه آن در تلاش تأسیس حکومت ملحد و کفری خود شدند، برای روسها راه هموار بود و با لخره کشور با حالتی روبرو گردید که ما بچشم سر خود دیدیم و میبیتیم. مثلیکه اکنون ضرورت است از همان اول ضرور بود که تهداب یک اردوی معاصر اسلامی را بگذاریم. لازم است تا این کار تحت نظارت علمای مجرب، متبحر و ورزیده انجام میابد. زیرا در صورت دور بودن از علوم اسلامی

نمیتوانیم هدف مطلوب را بشکست
کامل آن بدست آوریم.

۲۸

راپور:

درگردهمایی توزیع شهادتنامه های فارغان پوهنتون دعوت و جهاد که در محوطه آن پوهنتون بتاریخ ۲۰ شوربرگزار شد مولوی محمدیونس خالص وزیرداخله حکومت موقت اسلامی افغانستان طی بیانیه ای اظهار داشت: ما مخالف حاصل کردن تعلیم زنان نیستیم، زنها باید تعلیم بیاموزند و برادران ما را با آنها در کنار هم با سندولی بشرطیکه تعلیم را در فضای اسلامی و شرایط ستروپرده حاصل نمایند.

امید

۲۹

سر مقاله: (حوت ۱۳۶۸)

"روسها شکست خوردند و ننگها
تنه ۱۱:"

"... علت دراز شدن عمر رژیم مغور کمونیستی در کابل نه قوت و نیرومندی آنست و نه اشتباه تحلیل گران غربی و شرقی در اندازه گیری قوت مجاهدین و ضعف رژیم، بلکه علت اساسی را باید در اختلافات ذاتا لیبینی و پراگندگی صفوف مان جستجو کنیم و با تلخی اعتراف نماییم که با وجود پیروزی بر قدرت وحشی و سفاک روس در برابر قدرت نفس و اغراض شخصی و تعصبات حزبی و گروهی برانودرآمدیم و برعکس کامیابی های نظامی حیرت آور و چشمگیر در میدانهای جهاد علیه کمونیسم تا کامیابی های غم انگیز و دردآوری در صحنه مقابل با نفس نصیب ما شد، تا کامیابی های بیکه کامیابی ها را تحت الشعاع خود قرار داد و پیر - وزیهای جهادی و نظامی را در آخرین مراحل بی اثر و خنثی ساخت ..."

راپور:

مولوی محمدنسی وزیر دفاع حکومت موقت اسلامی افغانستان طی پیامی اظهار داشت ملت قهرمان افغانستان و نظامیان با احساس بخود آید و وفاداری با دشمن را ترک کنید. وی افزود: شما نظریه اندوخته ها و تحا ربانندگی که در رابطه با قضایای ملی و بین المللی داشتید فریب دشمن را خوردید، ولی اکنون دیگر وقت آن رسیده است که بیدار شوید و نگذارید که آناله دست دشمنان اسلام و میهن قرار گیرید، بخود آید و وفاداری با دشمن را ترک کنید."

جوزا

راپور:

مدرا عظم حکومت موقت اسلامی افغانستان استادیاف پیشنهاد ظاهر شاه مبنی بر حل قضیه افغانستان را رد نموده گفته است: مشکلات و مصیبت هایی که در شرایط حاضر بر مردم افغانستان مسلط است ... و زمامداران نظام ما سدکنونی همه دست پرورده نظام فاسد گذشته میباشند ...

بشیر المؤمنات

حلم

۲۹

مقالات:

"حقوق زن مسلمان"

وقتی از حقوق زن صحبت می کنیم، نباید اساس ارزشهای را که اسلام به آن معتقد است از نظر دور داشته باشیم و این همه ارزشها برای آن است که حقوق زن در جامعه اسلامی با مال نشود و نقش اجتماعی زن تابع

ست های غیر اسلامی نکردد. مسأله حقوق زن و نقش زن در جامعه، در طول تاریخ یک مسأله علمی و فکری بوده مذاهب مختلف، فلسفه های مختلف و نظامهای اجتماعی مختلف جبهه گیری های متفاوتی در زمینه داشته اند ...

متأسفانه هنوز هم در جوامعی که شدیداً تحت تأثیر سنتهای ارتجاعی و انحرافی قرار دارند، حقوق زنان به شکل بسیار بیرحمانه ای نادیده گرفته شده است ...

مسائل مربوط به زن، روابط اجتماعی و طبقاتی، جهان بینی علمی همه و همه در دین انسانها از اسلام واضح گردیده ولی آنچه مهم است متأسفانه ازین ارزش انسان امروز و مسلمان امروز کمتر استفاده کرده است، بدون شک دانشمندان جلیل - القدر اسلامی ما هر کدما در تشریح و تفسیر این مسایل بیل مساعی داشته و در اثنای آن کمر همت بسته اند ولی آنچه مهم است آگاهی یافتن به این ارزشها و استفاده عملی تطبیق آن در جامعه و در سراسر زندگی زن مسلمان میباشد.

البدر

حلم

سر مقاله:

"توطیه بین المللی علیه حزب

اسلامی"

... حزب اسلامی افغانستان بر موضع اساسی انتخابات تأکید مینمود، بیکم، برانتخابات امیرانز نمود، دیگری لویه جرگه راه سالها علیه اش بیانات آتشین میداد، راه حل اسلامی دانست، موفق گروههای کوچک و شاه پرست از روزهای نخست روشن و واضح بود، جمهوری اسلامی ایران که امید مسلمانان جهان

وا ز طرف دیگر مظلوم نمایی توأم با قدرت نموده خواسته است که در میدان سیاست اینکا ر عمل را بدست بگیرد و خود را طرفدار صلح و محاهدین و گروه های جهادی را جنگ طلب و افراطی وانمود سازد... (اما) صلح در صورتی به افغانستان برمی گردد که دشمنان صلح (کمونیستهای حاکم) سرنگون و حکومت نمایندده مردم در کابل به قدرت برسد. در غیر آن جنگ دوام یافته امید به استقرار صلح نباید داشت.

پیام شهداء

حمل
۱

مباحثه:

خواهر زینب مسئول شورای زینبیه در داخل کورطی مباحثه های بر فعالیت های خودروسی انداخته گفت: خواهرایک در شورای زینبیه داخل فعالیت اندخواهران فعالی هستند که در بخشهای مختلف فرهنگی، نظامی، سیاسی و... فعالیت مینمایند. حضور داشت خواهران مندی و مسلمان در بعضی بخشیدن انقلاب اسلامی دارای اهمیت برایی میباشد، طوریکه ما میداد نیم رتها نصف پیگرا جمعا غرا تشکیل میدهند که با ید در همه موارد با برادران دونا دوش کارو فعالیت نمایند تا از یک طرف وظیفه شانرا در برابر ملت مسلمان ادا نمایند و از طرف دیگر از حقوق حقه (زن) البته در چوکات اسلام دفاع نمایند و همچنان در بعضی موارد که برادران نتوانند بعضی فعالیت کنند این وظیفه خواهد بران عزیز ماست تا آن وظیفه را به وجه احسن انجام دهند.

ها تلاش دارند که جلودولت سچه اسلامی که در افغانستان در آستانه تشکیل است، بگیرند.

دیسسه خطرناک دیگر بر قدرت ها اینست که در شرایط کنونی حکومت عبوری را در حالت رکود و انحصار نگهدارند و نگذارند که در حکومت عبوری تمام قوت های مؤمن جهادی سهم داشته باشند و این حکومت را در معیارهایی محدودند ما ایندکه برای ابد با کشمکش، تبعیض نژادی و ضعف روبرو باشد، و تلاش دارند که قوت های جهادی در آن جا نداشته باشند و این برای ایست که این حکومت قوی نباشد، با یه و تهداب محکم نداشته باشد، ثبات و استقلال را بدست نیاورد، برای مدت زیاد آله دست آنان با بدت اهداف شوم خویش را به پیش برند و حکومت دست نشانده و در انحصار چندکس باشد.

پیام اسلام

حمل
۱۵

مقالات:

"جبهه صلح"

"رژیم دست ساعده و راده اشغال روسیه در کابل با درک این حقیقت که سیاست انسی ملی وی نکست حورده و اصل نامشروع بودن سیاسی رژیم نزد ملت افغانستان کما فی السابق بحال خود باقی است... تصمیم گرفته است که بعد از قیام نا کما مبربانان اردو جبهه های را با م جبهه صلح اعلان نماید. که این اقدام رژیم زچندین جهت حایز اهمیت است از یک طرف با عنوان کردن جبهه نامنها د صلح میخواهد ضعفها و کمبودها و بحرانی را که در نتیجه کودتا بدان مواجهه گردیده است با جو سازی تحلیل بخشیده و اذنان عامه را به کجراه بکنا کند

و تکیه گاه مستضعفین جهان بشمار می آید، بگونه خصمانه علیه حزب اسلامی افغانستان عمل مینماید، تبلیغات جمهوری اسلامی همانگونه است که را دیوی مسکور رژیم مزدور نجیب دارد. گروه های مقاومت افغان در ایران بفرگتک سیاسی کنسور میزبان دنباله رو اهداف سیاسی جمهوری اسلامی، موقف خصمانه با حزب اسلامی گرفته اند... در مجموع تبلیغات زهر آگین و منفی علیه حزب اسلامی در سراسر کشورهای غیر اسلامی بلند است، در اروپا و آمریکا گروه های چپ کرا و عیاش که در واقع حکومت اسلامی را سراه هوا و نفس خویش میپندارند، دشنام و حتک حرمت به حزب اسلامی، زبانه نزد محالستان میبازد... دشمنان در مجموع علیه برادر حکمتیار امیر حزب اسلامی افغانستان توطئه میچینند، چاربار با انفجار بمب در پشاور علیه برادر جهاد افغانستان سو قصد صورت گرفت... و هم اکنون دشمنی کفار از طریق دیگر عملی میگردند، توطئه ها از زبان کسانسی بیرون می افتد که در بطن حزب اسلامی نمود نمودند و بعد از عالی قدرت رسیدند، هم اکنون کسانسی بکوبیدن حزب اسلامی برخاسته، که بر شانه های برادران حزب ارگوهستان تا پشاور رسید، از زندان پلخرخی به ریاست بر خیزنده ندا زپوهنون کابل به امارت جمعیتی رسید، از قوماندا نی مشرقی رهبر گردید...

بصیرت

حمل
۲۶

مقالات:

اکنون روس و آمریکا هر دو بطور مشترک یکی پی دیگری چیدن توطئه

انا - مسلمان

حمل
۴

پیام:

استاد ربانی طی پیامی عنوانی نجم الدین اربکان رهبر حزب رفاه ترکیه بیان داشته است: "برگزاری اجتماع تاریخی ملت قهرمان ومومنین ترک را که در دفاع از حقوق ملت مظلوم آذربایجان در شهرتاریخی استانبول دایر شده بنما بندگی از مجاهدین سکر نشین قاطعانه حمایت و پشتیبانی میکنم، و این عمل ارزشمند را که بسیر مبنای حمایت از حقوق مسلمانان مظلوم به ابتکار شما و اعضای حزب رفاه و سایر افراد ملت برادر ترک ما برگزار شده قابل تمجید و تقدیر دانسته و بسبب موفقیتتان دعا میکنم... اگر مشکلات ویژه در میان نمی بود که متأسفانه در آن تأخیر صورت گرفت خیلی دلم میخواست که در این اجتماع شرکت نمایم."

حقیقت الاسلام

حمل
۲

راپور:

بتاریخ سوم جوت ۱۳۶۸ دستار فضیلت ۵۱۳ تن فاضلان مدارس دینی، و ۳۶ تن حافظان قرآن کریسم طی جلسه بزرگی برهبری مولوی محمد نبی محمدی اعطاء گردید. مولوی محمد نبی محمدی به این ارضیاط طی بیانیه ای اظهار داشت: علم موجب روشنی در دنیا و آخرت است شما بر اساس فهم و بیشتر قرآنی خویش جهاد

را آغاز نمودید و سراسر انجام تاریخی گذشته روسها را منسوخ ساختید و قدرت طاغوتی روس را با آن همه سابقه مغروران و سلطه جویانهای در جهان به زانو در آوردید و برای سایر ملتهای محکوم و تحت ستم پیام و آزادی و نویدبخش نجات از اسارت و بردگی گردیدید. جهاد ما و شما بر اساس حکم خداوند آغاز یافته و نصرت خداوند در طول جهاد پیوسته شامل حال شما بوده است و انشاء الله جهاد شما به پیروزی نهایی و سر منزل مقصود خواهد رسید.

شوری

شور
۱

سر مقاله:

"دوازدهمین سالگرد عزای ملی" با فرا رسیدن ۷ ثور ۱۳۶۹ درست ۱۲ سال از کودتای کمونیستی در کابل میگذرد، کودتایی که نام آن را انقلاب گذاشتند و بر اساس آن نجات و بر حریم مال، ناموس، عزت و حیات ملت مسلمان و بی دفاع ما را خراب نموده از بیستترین نوع جنایت و برخورد ضد کرامت بشری در برابر هیچکس دریغ نورزیدند...

تعجب آورتر از آن اینست که این فراموشکاران جنایات ۱۲ ساله روس و حزب خلق در افغانستان از یک سو پیشنها دملح و دوستی با مردم مسلمان ما مینمایند و از سوی دیگر تاریخ جنایات شان (۷ ثور) را در کشور که هموطنان ما از آن بعنوان روز سوگ و عزای ملی یادآور میشوند میخواهند جشن بگیرند یعنی که تجلیل هفت ثور از جانب حزب دیموکراتیک خلق تجلیل تاریخ جنایات و اسرار

سرور و شادمانی بیرونی آنها، آوارگی های ملیونها افغان و تادماتی بر مرکب صدها هزار بیکریخون حسپسده مسلمان ما در این سرزمین است که خود عامل و موجب آنها بوده اند، بتأملت مسلمان افغان حادثه سنگین شور را در تاریخ این کشور بمثل به سر آغاز بدبختی های ملیونها انسان اعظم از طفل و پیر و جوان و کلیه عقب ماندگی های اقتصادی، فرهنگی و اجتماعی خود دانسته اند ترا بشدت تقبیح نموده عالمین آنرا لعنت و نفرین مینمایند.

۱۵

سر مقاله:

* کودتای نافرجام تثنی تأثیرات نام کوارسیایی و نظامی برای رژیم نجیب خلقیها، روسها و حزب اسلامی حکمتیار بجا گذاشت.

تثنی مصالحه ملی بمثل به بزرگترین حربه سیاسی که نجیب از آن با افتخار یاد میکرد در عمل بسا شکست مواجه گردید، تصادف های خلق و پرچم نه تنها تنیدیافت بلکه هر کدام به چند پارچگی و برخورد های رویاروی مقابل شدند... جهت مخفی نگهداشتن چنین اختلافت نجیب با لغاطی های میان تهنای زوحدت حزب سخن میگفت: کودتای تثنی به یکبارگی تعمیق این تصادفها و چند پارچگی را علنی ساخت که در نتیجه بی اعتمادی کامل میان جناح های مختلف و بین اعضا و مقامات رهبری رژیم رورتا روز تشدید می یابد...

با یک نظر کلی بر جوانب مختلفه این مسأله میتوان با بی نتیجه رسید که رژیم کابل با تصفیه های میان اردو و ارکانهای حزبی و دولتی به مخالفت خلقیها و در صورت عدم تصفیه با مخالفت طرفداران نجیب بیشتر تضعیف خواهد شد.

روسها که تشتت و چند پارچگی میان

دست پرورده‌های کمونیست خویش را در افغانستان به ناکامی کامل مثنی معامله ملی مشاهده میکنند در این وضع فاجعه‌ناکیزا فتما دی خویش در همکاریه‌های اقتصادی، نظامی و حتی سیاسی خود بر رژیم کابل تجدید نظر خواهند کرد.

وهم احتمال بر آن است که خلقی‌ها با موجودیت تنی در خارج رواج بطی با برخی از منابع خارجی برقرار نموده با شراک حزب حکمتیار با زهم کودتایی را بر آه اندازد و یا به حکم این پیوند جبهه جدید رژیم را ضعیف سازد.

در هر صورت اگر طی دو ماه آینده تنی در گرفتن شهر و منطقه‌ای بسه پیروزی دست نیابد پس از آن کاری از پیش برده نخواهد توانست.

شهادت حکلم

سر مقاله :

"حقا بیکه تا ریخ هیچکاه آ نرا نخواهد بخشید"

"... قیام مسلح نظامی درکام -

بل برای سرنگونی رژیم سردورو تحمیلی نجیب معادلات پلان و تحلیل و اشنگتن و مسکو و حلقه‌های مربوط آنرا به ارتباط حالات افغانستان برهم زد، جنگ را از حالت رکود و بسن بست بیرون آورد، نجیب را در انتظار یک ضربه محکم دیگر بر لبه سرگ و نیستی قرار داد، برای ملت و سنگردان اطمینان و ولوله خاصی بخشید و با لایحه صف و جبهه دشمن را با بحران شدید و تشمت مواجهاخت... اما افسوس که زما مداران حکومت پشاور از راه تبلیغات ظالمانه و ناروا فضای تشویش و اضطراب را خلق مینمایند،

برای بلند بردن مورال دسمن و تصعیف روحیه منافک و متکسندو برای مصروف ساختن بیهوده دیادت و قدرتهای با کفایت جهادی مصروف مشکل آفرینی هستند... ما مطمئن هستیم که ملت در عقب تصمیم و عمل آنهایی قرار خواهد گرفت که در طول ۱۲ سال برای شان امتحان ثبات، همت و قیادت را داده اند، همچنین زما مداران حکومت منحل را نیز مخاطب ساخته میگوییم که بر افعال و اعمال خود تجدید نظر عمیق نمایند و با ید تسلیم این حقیقت شوند که بخاطر اغراض خورد فردی خود جا تنها و واقعیت‌های سرنوشت ساز ملت‌ها را به بازی گرفتند چنان حرم و جغای عظیم است که تا ریخ هیچکاه آ نرا نخواهد بخشید."

راپور :

حکمتیار تا ریخ ۲۴ صوت در مراسم دستار بندی فضیلت برای ۲۹ تن از فرمانان حزب اسلامی در مسجد جامع نصرت مینه طی بیانیه‌ای بسه ارتباط حالات جاری گفت: من این حرف را با تکرار می‌کنم این موقف اصولی حزب است که ما هیچگاه از راه کودتا قدرت را بدست نمی‌آوریم، در هیچ حکومت کودتایی حصه نمیگیریم، ما در حکومت ائتلافی با کمونیست‌ها و بلکه در حکومت ضعیف مسلمان‌ها نیز اشتراک نمی‌ورزیم. ما نسبت به اینکه در یک حکومت ضعیف ائتلافی که دشما با کشمکش و برومیاسا حصه بگیرییم مرجح میدانیم که یحیت یک تحریرک مصروف امور دعوت و تربیه باشیم... ما بخاطر سرنگونی رژیم ملحد نجیب قیام مسلح نظامی را پشتیبانی کردیم و در آینده نیز پشتیبانی می‌کنیم، اگر تمام دنیا بر علیه ما مصروف تبلیغات باشد ما با زهم زهمان موقفی دفاع خواهیم کرد که به خیر و مصلحت اسلام باشد."

۹

راپور :

انجیر حکمتیار در احتماعی از

محلین در ورک به ارتباط و قیام اخبار آنها رداخت: ما امروز در مرحله قوت و پیشوا رفخ قرار داریم، و کسیکه در پهلوی ما قرار میگیرد تحت لگوی اسلام قرار خواهد گرفت... اکنون دروازه مسدود دیده بین مجاهدین و نظامیان وجود داشت گشوده شده است اکنون افسران نظامی به اعتماد کامل در پهلوی مجاهدین می‌ایستند، رژیم کابل تلاش داشت که نظامیان را بترساند که گریا مجاهدین بپیوندید انجام مان و خیم است، آنها شما را خواهند کشت و مثله خواهند کرد..."

تحلیل:

"انتخابات کتر چه نشان داد؟":
"... انتخابات کامیاب کنسر ضربه محکمی بر عاملین سازش‌جانی بود که بر صدا انقلاب اسلامی ملت مسلمان ما بر آه انداخته شده بود آنها میخواهند سنند که جهاد اسلامی ما را بدنا سازند و قوت‌های جهادی را بی کفایت نشان دهند و چنین وانمود سازند که گویا ظاهر ثاه پادشاه سابق افغانستان در بین ملت از محبوبیت برخوردار است و در آینده افغانستان نقش فعالی را ایفا کرده میتواند... با در نظر داشت تطبیق محتوای لایحه انتخابات وضیعی شری ایط مقدار رای‌های بدست آمده نشانه نیست که دورد مد نیز از بی نیست که بدون از حلقه تنظیمهای جهادی بکسی دیگری داده شده باشد."

۱۵

سر مقاله :

"قیام مسلح اردو در کابل بر ضد رژیم مزدور و خابین نجیب و اشنگتن را با حیرانی روبرو ساخت، تکان خورد، نتیجه پلان‌های طویل‌مدت و تلاش‌های دراز مدت خود را مواجها خطر دید اما امریکا در اشکال و الوان مختلف بعد از دسین، خباثها و قیام انبوه توانست که عمر نجیب در آرگردد، در مصروف منافک و متکسند و خابین مجاهدین در برخورداری از قیادت

واحد و منتخب با مشکلات دست و گریبان کردند، جنگ با رکود و بیرونده و احتمالاً لات فتح نظامی مجاهدین ضعیف و ناموفق گردد. اما قیام نظامی برخلاف تمام حدسهای آنان حرکتی بسود و ان شاء الله خواهد بود که در شکست دادن فضای دلخواه آمریکا و در راه تسهیل بر رسیدن اهداف ملت مسلمان مانع جرقه بزرگی را ایفا کند. همین بود که حکومتداران آمریکا در حال است و از خطایی بزرگ پیترا من نماینده خاص شان برای مقاومت افغانستان را به پنا وروا سلام آبا دگسیل دانستند یگانه ما موریت او اینست که حلقه های نفوذی خود را در پاکستان به موضعگیری های منفی در رابطه با قیام عسکری و سیاست متکبران و حواریان نمند - انه حزب اسلامی افغانستان، تحریک نمایند و در هر بیان تنظیمهای پیشاور را که بعضی شان به اشاره و دستور صریح غرب و بعضی ها هم متأسفانه از روی رقابت منفی و حسد بر علیه قیام نظامی و موقف حزب اسلامی موضع منفی اتخاذ کرده اند تنویق نمایند که در راه سیو - تا زوتخریب جریان و نتایج ضربه شدیدیکه بر رژیم دست نشانده تجیب وارد شده فعالیت و تحریک خود را شدت بخشند...

۲۲

راپور:

حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغان - نستان در کمپ صوابی (تاریخ ندارد) طی بیانیه ای به مهاجرین اظهار داشت: ما با حکومتها و گروههای غیر - اسلامی راه جنگ را انتخاب کرده ایم اما با تنظیمهای اسلامی راه انتخابات را در پیش گرفته ایم... ما وقتی که جس کردیم که جدا کنون با دسیسه ها و سازشهای خطرناک روس - آمریکا و تمام نیروهای دشمن اسلام و بیرواست و ما را نمیگذارد که در میدان نبرد آخرین فتح را نصیب کردیم، حکومت نجیب سرنگون گردد و حکومت اسلامی

مجاهدین قایم کرد، خواستیم از راه دیگری این رژیم را سرنگون سازیم و از راه دیگر ضربه محکمی بر آن حواله نمائیم... آنها نیکه از انتخابات هم میترسند، از قیام نظامی هم میترسند، در دو غم ملت را نیز نذر اند فقط در غم چوکی خود هستند آنها با اینکار مخالفت کردند... جهاد جاری افغانستان و در عقب آن تحریک اسلامی بدست مجاهدین مؤمن حزب اسلامی آغاز یافته، شما میدانید که دیگر گروهها در اینجا در پنا و روپا کستان بوجود آمده اند...

۲۹

راپور:

برادر حکمتیار بتاریخ ۲۴ حمل روز جمعه در مسجد امام شیبانی نصرت مینه طی بیانیه خود اظهار داشت: برای درها در بند تبلیغات کس میباشید! تضرعها را برای دیگران بگذارید، شما دست بدار و عمل بر تید و برای تشکیل حکومت اسلامی براهی که انتخاب کرده اید بجز مقدم بردارید... ما از راه کودتا قدرت بدست آوردن را نمیخواهیم، در حالیکه اکثریت ملت با حزب اسلامی است او چرا آنقدر ساده گردید که از راه غیر قانونی برای بدست آوردن قدرت از راه کودتا آنها بی کوشش خواهند کرد که در ملت اعتبار نداشته باشند و موقفا صولی ما اینجا - بات است بغیر از راه انتخابات از راه دیگر تشکیل حکومت را نمیخواهیم، قبول نمینمائیم و در آن اشکراک نمیورزیم!

۳۰
۳۱
۳۲
۳۳
۳۴

راپور:

"مهاجرین و معیوبین در مورد با زکشت مهاجرین به افغانستان

وقیام اخیر ارتش چه میگویند؟":
عبدالرزاق مسکونه، نازبان ولایت ننکرها رکه تقریباً یک ونیم ماه قبل طی عملیاتی در منطقه شمرخیل جلال آباد مجروح شده است و فعلاً در شفاخانه العوران تحت تدوی قرار دارد، گفت: ما در افغانستان حکومتی میخواهیم که با اساس خواست ملت بوجود آید، تا ملت به حکومتی رای ندهد و بر آن اعتماد نکند، هیچ حکومتی نمیتواند بجز خود را بالای مردم تحصیل کند... او گفت: قیام ارتش ضربه کاری بر بیکر نجیب و رژیم مزدور بود و نفع آن به مجاهدین خیلی زیاد بود، برای ما و همه مجاهدین این قیام به حیث یک عمل مثبت قابل تأیید است، در مورد با زکشت مهاجرین گفت: تا قیام یک حکومت اسلامی مجاهدین و مهاجرین مبارزه خود را علیه رژیم نجیب ادامه میدهند و مهاجرین هنگامی به کشورشان بر میگرددند که حکومت اسلامی در آنجا تشکیل شده باشد.

۱۹

مباحثه:

انجنیر محمد جان ستورانی با شنیده و لسانی قرغی ولایت لغمان که چندین سال را در سیاه چاه های رژیم وحشی کابل سپری کرده است در باره شکنجه های این زندانها طی مباحثه ای گفت: بر مبنای حقیقتی با دیده زندانهای استعماری نام رسان داده شود بلکه بنام جهنم کمویسها یا دکرده، از آن برادران مسلمانیکه بعد از گرفتاری در راه کشف جبهات جهادی تحقیقات بعمل میآید عموماً شکنجه های ذیل داده میشود: گشته، شنه و عریان به یک پای برای چندین روز به ایستادن مجبور میگردد تا حدیکه پای زندانی آماش میکند و خون از آن جاری میشود، یا هم در سردی زمستان زیر بار آب یسغ به ایستادن مجبور میگردد و حتی برای نفس کشیدن هم نمیگذارد و سر خود را از

الهی نهفته است تا صف مؤمنین را پاک ساخته و چهرهٔ منافقین را از مسلمانان مخلص جدا سازد... بهتر است که این رهبران درایت‌لیا در کنار شاه مخلوع زندگی اختیار نموده و صفوف پاک مجاهدین را ملوث نسازند. این حرکت یکباردیگر ثابت ساخت که موقف حزب به ارتباط حکومت موقت خیلی دقیق و مدبرانه بوده است. آن‌ها نیکه در ظاهر مهربانانه ظاهر شده مخالفت میکنند ولی در واقعیت کنار دوستان ظاهر شده قرار گرفته‌اند. هرکوش در مورد آوردن ظاهر شده مذبح‌انگاری نتیجه میباید. ملت افغان بجز از یک حکومت منتخب اسلامی به هیچ چیز دیگری راضی نمی‌شود.

۱۶

اعلامیه‌ها:

"اعلامیه" حزب اسلامی افغان -
نستان به ارتباط و قایم اخیر پشاور:
در بارهٔ فعالیت‌های تروریستی پشاور بعد از تفتیش دقیق و عمیق واضح شده که در این کارها افراد گروه کمونیستی بنام "شعله" جاوید ملوث میباید. این گروه قبلاً از کودتای داوود به اندازهٔ پرچم‌آوردن داشت. در صفوف اهل تشیع افغان نستان نفوذ کرده بودند و بعد از تصادمی با حزب اسلامی به پارچه‌های مختلف تقسیم گردید. بعضی اشخاص مؤثر و مشهور آن از طرف مؤسسات خیریهٔ غربی استخدام شدند که این مؤسسات آنها را بر ضد اسلام و برخلاف مجاهدین استعمال میکردند. آنها با استفاده از امکانات این مؤسسات دقا تر خود را در پشاور، کویت و اسلام‌آباد تنظیم کردند. در میان کسانی که گروه خاص و مقتدر با آنها کمک مینماید، بعضی افراد آن در "چین" تربیه دیده‌اند، در پاکستان آنها تحت نام تنظیم انقلابی زنان یعنی "راوا" به فعالیت علنی پرداختند. بعضی شاخه‌های این حزب مثل سازا و سفرا

افغانستان" (نویسنده: کمال الهباوی - مترجم: مصباح الله):
پیش از برآمدن روسها ایران با این نظر بود که مثل حکومت‌های دیگر جهان حکومت نجیب نیز با برجا نخواهد آمد و در چند روز محدود حکومت اسلامی تشکیل خواهد شد. ازینرو ایران فوراً بعد از برآمدن روسها برای حفظ یک سلسله منافع خاص شیعه‌ها در افغان - نستان دست بکار شد. لذا از آنسهای خبری شوروی "تاس" و "نوستی" ایران را به مدخله در مورد اخلی افغانستان متهم مینمودند و اتهام موقف عنوانی بر علیه رژیم کابل و تربیهٔ مجاهدین افغانی در سرحدا ت ایران را بر آن می‌بستند. در پهلوی آن اتحاد شوروی از ایران میخواست تا از مدخله در مورد اخل رژیم کابل دست برداشته و مذاکرات ژنیورا تا بید نماید... اتحاد شوروی برای ایران پیشنهاد تشکیل حکومت آزاد شیعه‌ها را در مناطق شیعه نشین افغان - نستان کرده شطریکه از حزب شیعهٔ افغانستان آتش بس را مواعا ت نماید. مطلب روشن قبول کردن آتش بس قبول کردن حکومت نجیب است. لیکن ائتلاف احزاب شیعه در ایران این پیشنهاد را مسترد نمودند.

۹

پیغام:

"اظهارات برادر حکمتی را در رابطه به سفر بعضی از رهبران نامها در جهاد به ایتالیا":
سفر بعضی از رهبران نامها در به ایتالیا نمایانگریک نوعه دیگر خائنه آمریکا بوده. این چهره‌ها که از طرف سفارت آمریکا در پاکستان ترغیب و تشویق شده اند تا حال در پشت پرده برای ظاهر شده فعالیت مینموندند و جرات اینرا ندارند که علناً وابستگی شان را با شاه مخلوع اظهار بدارند. در افشای این موامره حکمت

آب بیرون نماید. مستنطقین وحشی عموماً بردست و پای زبان و آلت تناسلی زندانیان مسلمان سیم برقه بسته میکردند و با هر شارت برق دل زندانی از حال میرفت... همچنین زندانی را در یک اطاق برقی می‌اندازند، تمام راههای اطاق را به رویش مینهند و اطاق را به جریان برق وصل میکنند که زندانی در اطاق گاهی به یک سوگامی به طرف دیگر میخورد تا بیهوش گردد... در پهلوی تمام این شکنجه‌های جسمی مستنطقین وحشی و حیوان صفت به ننگ ناموس خدا و دین زندانیها توهین مینمایند که در دش از تمام شکنجه‌های جسمانی شدید تر و دردناکتر است.

۲۶

راپور:

انجنیر حکمتی را بتاريخ ۲۱ ثور بروز جمعه در مسجد جامع نمرت مینس طی بیانیهای گفت: بهیچ قسم نخواهم گذاشت آن گروهی در انتخابات اشتراک ورزد که دستهای آن بخون یک ونیم ملیون شهیدان ما سرخ است... او گفت: آن نیرویی که میتواند لشکر مسلح روس را شکست دهد چطور ممکن است که نتواند چنین رژیم منفور و ضعیف را سرنگون سازد. با مقابل آن شکست بخورد و عقبنشینی نماید، روسها چنان شکستی خوردند که زوال امپراطوری کمونیستی آغاز شده است... ما وحدت میخواستیم ما یک وحدت قوی و مطمئن، نه آن نظریکه تحت نام وحدت مردم خود را قریب دهیم، در حرفهای بیهوده خود را مصروف سازیم و وقت را ضایع نماییم!

جوزا

۲

مقالات:

"موقف ایران بارتباط قضیه"

با حکومت کابل پیوستند، که بهدایت رژیم کابل در جبهات مجاهدین و بعضی تخریبکاران آن درینجا یعنی پسا - کستان دست به تخریب کاریها زدند... در وقایع اخیر پسا و اکثر این گروه اشتراک دارد. اختلاف فاطمہ عبدالحق و ترور شهید خطیب حملات آن از طرف شب برداشتن موسسات خیریه فعالیتها همیمن گروه کمونیستی است... تنظیمها با...
 ید: (۱) اشخاص منسوب به این گروه را تحت مراقبت قرار دهند و اشخاص مشکوک را تجرید نمایند، (۲) در باره وقایع از اطهارات ناستجیده جداً بهره‌ریزند، و بعبوض متهم کردن دیگران و تبلیغات دروغین انتقامجویانه در شناختن عاملین اصلی و قایم تلاش نمایند، (۳) به صفوف تنظیم خود توجه جدی نمایند تا با استفاده از زمین بدنظمیها تخریبکاران، عمال دولت و دشمنان جهاد در تنظیمهای شان نفوذ ننمایند... آن گروهها که اسلحه، شمشیر دربارها فروخته میشود، اشخاص بیهدف و مشکوک را در پهلوی خویش جا میدهند و بخاطر خوشی شیطان خود رضاشیت دشمنان اسلام قوتهای جهادی را متهم مینمایند و وقایع را با آنها مربوط میسازند...
 "اعلامیه" ریاست امور سیاسی:

امریکا ما را نمیگذارد تا تمام قوت خود را برای سرنگونی رژیم متوجه سازیم، این کشور در امور داخلی مداخله میکند، میخواهند جای خالی روسها را آنها پر کنند، تلاش دارند تا در صفوف مجاهدین دست نشانگان خویش را بیابند، و برای تقویه و دادن شهرت کاذب به آنان در بین ملت فعالیت کنند، مجاهدین مؤمن و هشیار ما ازین جبهه مره موز که تحت نام مقدس جهاد دیرخلاف مجاهدین و اسلام بازمی شود، غافل نباشند. اگر در وقتش با گروههای مزدور امریکا مبارزه ننماییم و چهره‌های خاین مصروف خدمت به منافع دیگران را رسوا ننماییم و جلواترا به شدت نه...

گیریم مکان داردا بین جبهه مثل حزب کمونیست مزدور روس با غت مصیبتها و فتنه‌ها گردد... با بدیده دیگران موقع ندهیم که برای ما زعامتها را بتراشند، زعامت آینده را به حکم ایمان خود و تجربه‌های ۱۲ ساله جهادی تعیین مینماییم. و به تمام دنیا این را ثابت مینماییم که ملت مجاهد و مسلمان افغان بجز حکومت منتخب اسلامی به چیز دیگری راضی نخواهد شد.

۳۰

مقالات:

"مهاشای ناخوانده" (نام نویسنده ذکر نشده):
 امریکا از راه مزدوران خودکوش دارد که آهسته آهسته رول مجاهدین را در بعد سیاسی قضیه افغانستان تضعیف نماید و برای چهره‌های شریک سهم گیری فعال را آماده سازد که برای غرب قابل پذیرش و تحسینهای منتخب باشد، آنها نیکه در دوران جهاد در غرب بوده و در مقامت هیچ حصه نداشتند... بعضی حلقه‌های پاکستان نیز در عقب این پلان کار میکنند مخصوصاً جناح‌هایی که حکومت اسلامی مجاهدین را در افغانستان خوش نداشتند و رندبه این پلان علاقه مندند... برای متوجه دادن و عضویت در کمیسیونی تحت نام انتخابات خواسته شده اند. مقاله از شخصی چون دکتر عبدالحکیم طیبی، دکتر روان فرهادی، محمد هاشم مجددی، همایون آصفی، قاضی موسی، دکتر محمدیوسف، دکتر عبدالصمد، عبدالرحمن الفت، سلطان محمود غازی، سنکیالی طرزی، پوهاندمحمد فاضل، اخلاقی و عبدالعزیز فروغ یا دآوری نموده در ادامه می نویسد: با آنکه به آنها از طرف صیغت اللہ مجددی دعوت نامه فرستاده شده ولی تمام کارخواست آنها از طرف وزارت خارجه پاکستان سربراه شده است. ازین اشخاص اکثرشان از طرف نجیب نیز به لویه جرگه دعوت شده اند که بعضی ها میخواهند در لویه جرگه نجیب سهم

بگیرند اما امریکا شیها متوجه نداندند و آنها را به لویه جرگه پسا ورمعطل ساختند. با آنکه صیغت اللہ مجددی ادعا دارد که این اشخاص از طرف کابینه حکومت موقت انتخاب شده اند اما اسنادی در این حرف را تمییز ندهد و در بیرون میگوید که صیغت اللہ مجددی بطور شخصی از راه تفاهم با مقامات پاکستانی به این عمل دست زده است. در گردهمایی که با ارتباط این اشخاص به دعوت صیغت اللہ مجددی دایر شده بود گفته میشود که مولوی خالص و پیر کیلانی سهم نداشتند اما معلوم نیست که آنها یا این اشخاص موافق نیستند و یا بسبب معاذیری نتوانسته اند که دران شرکت نمایند... چهره‌های ملوث درین سازشها، آنها نیکه جرأت مقابله با توطئه‌ها را ندارند و سوازش را ترجیح میدهند و تمام مجاهدین مخلص راه اسلام را بدانند و با مطمئن باشند که این تمام توطئه‌ها به لطف خداوند و به باوری با ایمان مجاهدین خنثی خواهند شد، بازی کردن با سر نوشت جهاد آنقدر هم آسان نیست، مجاهدین آنقدر هم بی همت نیستند که دست بسته و بی تفاوت بمانند و بگذارند که شمره خون شهیدان در دامن امریکا و نوکران شان بریزد و در افغانستان بعبوض حکومت اسلامی یک حکومت غربی مترب و مزدور دیگران بوجود بیاید. انشاء اللہ انجا ما اشخاص ملوث درین توطیه‌ها چون نجیب خواهد بود و آنها منتظرانجام خود باشند.

صبح پیروزی

حکله

سر مقاله:

"بینظیر بوتو صدراعظم پاکستان بروز چهارشنبه گذشته طی کنفرانس

یودجه، مؤسه، پتوبا فی مها جر درپلان مرتبه برای تولید (۲۱۶۹۹) تخته پتو در ظرف یک سال مبلغ دو ملیون ونهصدوسی وینج هزار و چهارصد کادار پشینی و منظور شده که یک ربع آن از طرف وزارت مالیه در اختیار ریاست صنایع دستی قرار داده شده است.

۱۲

راپور:

پروفیسور صیفت اللہ مجددی رئیس دولت اسلامی افغانستان بتاریخ هشتم حمل در مقر ریاست دولت طی ملاقاتی با اعضای شورای قومی ریش سفیدان و قوماندانان لوی ولسوالی خوست از آنها خواست تا شورا های قومی و شورا های اسلامی جهادی را که قوت قومی و جهادی دارد با هم مزج گردند که بتوانند سرنوشت خود را خود تعیین نمایند.

* پروفیسور سیاف صدرا عظم حکومت موقت اسلامی افغانستان طی مصاحبه؛ اختصاصی اظهار داشت: من نکات ذیل را به صدرالدین آغا خان گوشزد نموده ام: (۱) هیئت های ملل متحد، باید با پدیده موریاسی و داخلی ما تشبث نکنند، (۲) در مناطقی که تحت کنترل رژیم کابل است مراکز توزیع برای مهاجرین داخلی ایجاد نکنند، زیرا ما نمیخواهیم مردم ما از آن مراکز مواد بدست آرند چون در آن صورت رژیم ازین وضع سوء استفاده خواهد کرد و زمینیه تمامسها برای مساعده خواهد گردید، (۳) در صورتی که به مناطق تحت تصرف مجاهدین میروند باید از شهرهای تحت تسلط دشمن حرکت نکنند، زیرا کسانی که از شهرها آنها را همراهی میکنند را بطور وضع مجاهدین و موقعیت شانرا برزیم خواهد داد، (۴) کاروانهای مواد امدادی شان باید از جا زده نشود، حکومت را با خود داشته باشند، (۵) کمکی که به مناطق تحت تسلط رژیم میکنند به اهداف عسکری استخدام میشود، زیرا

"فقط بروز اول و دوم کودتا ۱۰۰ تن صاحب منصبان خلقی بشمول جنرال نجیب اللہ، جنرال ولی شاه و بریید جنرال شیربازک زطرقداران شهنواز تنی بودند، دستگیر و اعدام گردیده اند تا مهنگار از انسانی میدیا از کابل گزارش میدهد که رژیم کابل صاحب منصبان دستگیر شده را به سه دسته تقسیم نموده و در جاهای مختلف به حبس فرستاده است، جنرالها در صورت محبوس گردیده اند که محاکمه شان بشکل محرمانه صورت میگیرد، دیگر والان را در ریاست دهم خادوم صاحب منصبان پائین رتبه، دیگر والی در دارالامان در ریاست پنجم منبت محبوس شده اند، رژیم کابل تمام صاحب منصبان و افسرادی را که از خوست و پکتیا بوده و از وطنداران تنی میباشند دستگیر نموده و به خا رنوالی و محکمه انقلابی سپرده است..."

راپور:

جنرال تنی بتاریخ ۲۵ حوت در یکی از سنگرهای حزب اسلامی واقع در ولایت لوگر به خبرنگاران خارجی اظهار داشت: من یک خلقی هستم و حزب خلق ضرورت به اصلاح دارد تا در سیاست آیسند، کشور نقی بازی کرده بتوانند..."

۸

راپور:

روز پنجم حمل مؤسسه پتوبا فی مهاجر در چوکات وزارت معادن و صنایع حکومت موقت در اشرقیه کابلونسی پنا و رسماً افتتاح گردید، انجنیر ایشان جان عرب و وزیر معادن و صنایع در بنیاد افتتاحیه، خدا ظاهر داشت که وزارت معادن و صنایع از بسدو تأسیس همواره در تلاش و جستجوی این بوده تا زمین تأسیس مؤسسات صنعتی را فراهم سازد و کوشش نماید که نیاز مندیهایی فعلی و آینده را از رهگذر صنایع و متعاضات یک به آن نیاز مندیم برآورده سازد.

مطبوعاتی در مورد قضا یا افغانستان - نستان گفت: پاکستان موقف حکومت موقت مجاهدین افغانستان را درست میدانند که مردم افغانستان با بدست گرفتن انتخابات در مورد سرنوشت خود تصمیم بگیرند، وی علاوه کرد که بغایت شهنواز تنی وزیر دفاع سابق رژیم کابل عواقب سیاسی گسترده ای را برخواهد آورد، زیرا ازین شورش معلوم گردید که نه تنها ملت افغانستان از حکومت نجیب رضایت ندارد بلکه دوستان نجیب نیز از وی مأیوس شده اند، اردوی کابل بدو قسمت تقسیم گردیده و حکومت نجیب روبه سقوط است، بینظیر بو تو گو گفت وقت آن رسیده که روسیه از مقرر کردن اشخاص دلخواه خود در جاییکه مطلوبش باشد دیگر دست بردارد...

راپور:

صیفت اللہ مجددی بتاریخ ۲۴ حوت در چمکنی در گرد همایی یادبود شهدای ۲۴ حوت ۵۷ هرات طی بیانیه ای گفت: انقلاب ما از مسیر خود دگرگون گردیده، بعضی بیاداران عوض اینکه دست به برادران مجاهد، میسارزو مسلمان خود پیش کنند و همنوایی و برادری را بطوری مستحکم نمایند که هیچ ابرقدرتی نتواند آنرا درهم بشکند، دست به کمونیستها پیش میکنند عناصر کمونیست افغانستان را در بغل میگیرند و عوض آنکه تنها وی را عقوبتند، مقام بلندی را به او قایل میشوند... مبارزه ما در راه اعلا کلمه اللہ است، ما زعامت نمیخواهیم، تسلط بر دیگران را نمیخواهیم و خود را بزور بر مردم مسلمان افغانستان نمیقبولانیم ما میگوییم انتخاب است و بزرگی حق ملت مسلمان افغانستان است که از طریق اهل حل و عقد، لویه جرگه نادره یا از راه دیگری اسلامی صورت گیرد.

۵

سر مقاله:

"اعدام خلقیها توسط پرچمیها"

رژیم کابل از همان مناطق جوانان و ریش سفیدان را بزور توسط تانکها به عسکری میبرد لیکن بالمقابل ما هیچ کس را به انجام وظیفه عسکری مجبور نساختمونمی سازیم."

۱۵

سر مقاله:

"دستاندازی های هیئت م.م در مسایل داخلی ما خلاف منشور آن مؤسسه است"

درباره کمکهای اقتصادی و انسانی برای افغانستان از طرف صدرالدین آغا خان ناظم کمک های بشردوستانه ملل متحد پروگرامی طرح شده که هدف آن انتقال مهاجرین ساکن ایران و پاکستان و جابجا شدن آنها قبل از سرنگونی رژیم نجیب در بعضی ولایات افغانستان میباشد که در آنجاها کمکهای نقدی، غذایی و زراعی با آنها صورت خواهد گرفت. اگر این پلان بدقت دیده شود از نظر سیاسی و نظامی بضرر مجاهدین و نفع رژیم مزدور نجیب است. حتی قسمتی از پلان مصالحه ملی نجیب را تشکیل میدهد زیرا این پروگرام صدرالدین آغا خان کامیابی حتمی مجاهدین و شکست حتمی رژیم مزدور نجیب را با موانع و تأخیر و بیرومی سازد.

۱۹

سر مقاله:

"چه وقت مهاجرین به وطن شان باز میگردند؟"

درین روزها ملل متحد از بازگشت مهاجرین افغانی به وطن شان صحبت میکند. اگر ملل متحد خواهان بازگشت مهاجرین و حل قضیه افغانستان است باید به روسها فشار بیاورد که بیشتر ازین قاتلین مردم افغانستان را بابتدایم و متجاوزان خلیفه ظاهرمانه خود براریکه جنایت حفظ ندارند در غیر آن مهاجرین افغانستان به وطن شان باز نمیگردند و اراده مردم

افغانستان در جهاد مسلحانه تا سرنگونی رژیم مزدور کابل تغییر نمی خورد و توطئه دشمنان مردم افغانستان هم که اکنون از زبان ملل متحد در جهت مخالف اراده و خواست مردم مسلمان و مجاهدان افغانستان بیرون میشود بجایی نرسیده و جز ناکامی و شکست فرجام دیگری نخواهد داشت."

۲۲

مصاحبه:

پیرسید احمد کیلانی قاضی - القضاة حکومت موقت که از سفر ایران بازگشته است بتاريخ ۲۴ حمل طی مصاحبه ای با نامه نگار صبح پیروزی درباره سفر خود اظهار کرد: بخاطر دایر شدن یک شورای منتخب ویا لویه جرگه که مورد پشتیبانی ملت باشد و بخاطر هماهنگی امور جهادی تصمیم گرفته شد که با برادران مجاهد تنظیم های جهادی که در ایران مقیم میباشند مذاکره کنیم که بنا ببنده آنها نیز در کمیسیون انتخابات اشتراک کنند تا یک لایحه انتخابات جامع ساخته شود. اما هنوز هم به یک فیصله قطعی نرسیده ایم، اختلافات موجود است و روی نکاتی آنها اصرار دارند که یکی از آن حوزه های انتخاباتی است که در نظر آنها غیر عادلانه است و دیگر اینکه میگویند حقوق زنها معلوم نیست و همچنان بالای حکومت موقت اسلامی هم بعضی انتقاداتی دارند.

۲۶

راپور:

درباره بازگشت به وطن با یکعده از هموطنان مصاحبه ای شده است. عجب گل سبزی فروش از ولایت لغمان مقیم کمپ کچه گری گفت: من تاکنون کمک سازمان ملل را ندیده ام بدون ارفط خدا پاک نراشکن داریم نه چیز دیگر پنج پسر شهید شده و یکی باقی مانده دستش توسط ما این قطع شده و خودم هم منتظر در بدر

و خاک بر روزانه سبزی فروشی میکنم تا از آن مصارف زندگی را بدست آورم به قبول همه این مشکلات تا زمانیکه در افغانستان قراری و آرامی نشود برگشت نمیکنم.

محمودلی ناوای از ولایت پروان ولسوالی پنجشیر مقیم اکوره ختک اظهار داشت: ما به کمک سازمان ملل متحد ضرورت نداریم، روزی دهنده الله جل جلاله است. در حالیکه همه میدانیم روسهای وحشی شکست خورده و مزدورش نجیب تا فعلاً موجود است. پس تا زمانیکه این رژیم سرنگون نشده امنیت تأمین نگردیده و یک حکومت اسلامی در افغانستان بوجود نیامده باشد به افغانستان برنمیگردیم، اگر قرضای جبری اخراج شویم، در سرحدات جایگزین بنده تا زنده ایم با دولت مزدور روسیه میجنگیم.

۲۹

راپور:

مولوی محمد نبی محمدی وزیر دفاع حکومت اسلامی افغانستان به تاریخ ۲۷ حمل در یکی از دفاتر وزارت دفاع واقع چمکنی طوسی کنفرانس مطبوعاتی که در آن ژورنالستان خارجی و داخلی شرکت داشتند اظهار داشت: اگر بر مجاهدین افغان کمکها قطع کردید با زهم مجاهدین افغان در سنگرها خواهند بود. وی در جواب سوالی گفت: مفکوره هفت تنظیم یکی است، همه شان آزادی افغانستان را میخواهند و همه شان قرآن را میخواهند. مذاکرات درباره انتخابات به شکل جدی ادامه دارد، ما خواهان حل سالم سیاسی هستیم، به هیچوجه با رژیم نجیب مذاکرات بعمل نمیآید. چه جانب مقابل مجاهدین روسها هستند. محمدی درباره وحدت مجاهدین و جهاد تحت قوماندانده واحد در جواب سوالی گفت: در سنگرهای جهاد در هر منطقه شوراها تأسیس شده و تمام

فعالیت های جهادی تحت قومانده واحد بر علیه رژیم دست نشاندۀ روس عملی میگردد.

راپور:

امتحان نهایی هشتمین دورۀ کورس کارکنان اساسی صحی وزارت صحت عامه روز ۲۹ حمل در ریاست انستیتوت صحت عامه اخذ گردید. یک منبع ریاست انستیتوت صحت عامه گفت: درین کورس صحت عامه وزارت صحت عامه ۱۳۸ تن از فارغ التحصیلان صنوف ۱۲ ویا بالاتر از آن اشتراک نموده بود. این کورس در برج دلـو ۶۸ تا زگردیده بود که در آن طـبق مختلف عرضه خدمات اساسی صحی توسط دکتوران ورزیده وزارت صحت عامه به شاگردان تدریس گردید. تاکنون از کورس های تربیوی کارکنان اساسی صحی انستیتوت صحت عامه ۱۶۰۰ تن فارغ شده و غرض انجام خدمات صحی اولیه به حوزه های مختلف جهادی کشور اعزام گردیده اند.

راپور:

محترم سید محمد قاسم مرمکتب نا هید شهید و مولانا جلال الدین بلخی طی مصاحبه ای اظهار داشت: این مکتب که در سال ۱۳۵۹ با ۲۰۰ نفر شاگرد در خدمت اطفال مهاجر قرار گرفته بود اکنون تعداد دواخلم آن به ۲۰۰۰ شاگرد پیوسته. در ابتدا دختران و پسران مشترکاً درین مکتب تدریس میشدند، زما نیکه پسران به صنف سوم رسیدند نظر به تقاضای سن و سال شان که ابجا می کرد از صنف دختران جدا کردند. برای پسران مکتب جداگانه ای را بنام مولانا جلال الدین بلخی افتتاح نمود.

دیم که فعلاً تعداد دواخلم مکتب پسران به ۱۲۰۰ نفر میرسد. در قسمت پذیرش اطفال از همه تنظیمهای جهادی بدون هیچگونه شرایط اطفال مهاجر را می پذیریم. در قسمت استخدام استادان گفت: درینجا کمیته ای موجود است که قبل از استخدام معلمین از ایشان در رشته های مختلف امتحان اخذ میگردد. وی در مورد نصاب تعلیمی گفت: در آغاز از کتبی که از طرف مؤسسه شورای ثقافتی جهاد افغانستان طبع میگردد استفاده میگرددیم، از زمانیکه مرکز تعلیمی بعین آمدان نصاب تعلیمی آن استفاده می نمایم. فعلاً مکتب نا هید شهید نا صنف ۱۲ را در کورس خرمه حمل ۱۳۷۰ بنام ۲۵ نفر فارغ التحصیل تقدیم خواهد کرد. ما این فارغان را به فاکولته های انات که اخیراً افتتاح گردیده معرفی خواهیم نمود. مکتب پسران فعلاً تا صنف هشتم دارد. ما در آینده در نظر داریم تا این مکاتب را بسط و توسعه دهیم چون تعداد مراجعین فوق العاده زیاد است قرار احصای که گرفته ایم هم اکنون سه صد هزار نفر طفل مهاجر در این محیط بدون درس و تعلیم زندگی میکنند. از طرف مؤسسه انتراید که بودجه ما را آن تمویل میگردد قبلاً برای شاگردان بیونیفورم، بوت و غیره کمکها صورت میگرفت اما امسال آنهم قطع گردیده است.

راپور:

پروفیسور صیغت اللہ مجددی در کنفرانس مطبوعاتی که بنا بر تاریخ ۴ ثور در مقر ریاست دولت در محضر خیر نکاران افغانی و خارجی دایر شده بود، اظهار داشت: بحاطر حل صلح امیز پیمانله افغانستان و برقراری یک دولت اسلامی با بتیا دوسیع در کشور، موضوع انتخابات جدأ مطرح بوده و دولت اسلامی افغانستان تصمیم

فاطمه داردتا در اسرع وقت انتخابات در کشور برگزار گردد. در مورد پیشنهادهایی که در مورد نظارت بر انتخابات در نواحی تحت کنترول رژیم کابل از جانب سازمان ملل متحد در مناطقی تحت اداره مجاهدین از سوی کنفرانس کشورهای اسلامی، دولت اسلامی افغانستان تاکنون تصمیمی اتخاذ نکرده و موضوع تحت بررسی است. پیشنهادهای دعوت استقرار صلح اخیر در کشور نجیب در صورتیکه ما دفا نه وحدی باشد یقیناً با ضوابط اسلامی و منافع ملی به بسیار سهولت صورت گرفته می تواند. لازم است علل و عوامل جنگ و خونریزی را دریافت نمود و بعداً در رفع آن کوشید. طوریکه همه میداند وجود حکومت کمونیستی در افغانستان اسلامی، ملت را وادار به جنگ و قیام عمومی ساخته اکنون اگر جای حکومت نجیب را حکومت اسلامی اشغال میکند یقیناً است که صلح سرتا سرتا در کشور برقرار خواهد شد و زمینها خوبی برای برگزاری انتخاباتی که قبلاً فیصله شده است مهیا خواهد گردید. کرد و کشور نجیب واقعاً با اخلاص و صمیمیت همچون نظری را ارائه میدهد راه حل آن اینست که به تحقیق آرزوی مردم بیست و نه ولایت کشور احترام گذاشته از قدرت کنار رفته جایش را بدولت اسلامی خالی کند. در صورتی که این امر به واقعیت با نجامد آنگاه اقدامات مقتضی بمنظور تعیین هیئت های با صلاحیت دوطرف بعمل خواهد آمد.

راپور:

ملانواب فیضی یک تن از قوماندانان مجاهدین در ولایت لوگر طی مصاحبه ای با خبرنگار ما در پشاور گفت: در ولایت لوگر تمام مشکلات جهادی و مسایل مهم منطوقی از طریق شورای مجاهدین حل و فصل میگردد. این شورا مدت سه سال میشود که به

میان آمده و در آن مجاهدین تمام تنظیمها اشتراک دارند، این شوری یک رئیس انتخابی دارد که برای مدت دوالی سه ماه انتخاب می‌گردد. جلسات این شوری در صورت بروز وقایع فوق العاده از قبیل تعرض دشمن و یا طرح پلان عملیات دستجمعی و یا برای رفع کشیدگی های قومی و تنظیمی صورت می‌گیرد... مدت یکسال میشود که برای مجاهدین لوگرا سلحو و مهمات نرسیده است همچنان مجاهدین از ناحیه مواد دلوژیستیکی و مواد غذایی نیز در مضیقه هستند.

۱۹

راپور:

داکتر فضل الربانی رئیس عمومی طب معالجوی وزارت صحت عامه به نمایندگی صبح پیروزی اظهار داشت: تمام ریاستهای صحت معالجوی با موجودیت پرسونل ۲۲۰۰ نفری خویش کوشش دارد که خدمات صحتی بطور خوب عرضه شود. شفاخانه‌های ذیل در مناطق مختلف پشاور با داشتن کارهای اختصاصی مریضان مختلف را پذیرفته و به تداوی شان می‌پردازد: (۱) شفاخانه الهجرت والجهاد، که مریضان گوش، گلو و دندان را می‌پذیرد. (۲) شفاخانه تربیوی افغان، مریضان اورتوپیدی (استخوان و ترفیض) را معالجه مینماید. (۳) شفاخانه ابن سینا، که مریضان جراحی عمومی را می‌پذیرد. (۴) شفاخانه شهید مافی الله که مختص برای جراحی پلاستیکی است. (۵) شفاخانه شهید عبدالله که برای امراض داخله است. (۶) شفاخانه الجهاد، شفاخانه ۲۵۰ بستری طب معالجوی است که ۴۰ بستران برای مردها و ۵۰ بستران برای زن‌ها است. (۷) شفاخانه مولوی شفیع الله، که امراض انتانی را تداوی میکند. دیگر مؤسسات صحتی طب معالجوی عبارت‌اند از: ریاستهای صحت عامه وردک، غزنی کندز و بدخشان، همچنین پولیکلینیک

مرکزی ریاست نرسنگ و شش شفاخانه - پادشاه سابق افغانستان ایبمه هویدا است که یکبار قبل ازین یا عمداً یا به عیارت خفیفت تردرا ثر غفلت در حالی که مسئول افغانستان بودی کشور را در دامن مردم فاسدیکه در پایه نظام فرسوده ات کلان شده بودند انداختی، امروز همان کسان بر افغانستان حکومت میکنند و باعث این همه تباہی شده اند که خودت ملک را برایشان به امانت تسلیم نموده بودی... با این همه با زبا را خرمیخواهی ضربه دیگری به ملت و وطنت اگر ترا نسته باشی وارد نمایی... برای با را خیر برای تو گوشزد میسازیم که خود را بشناس و بر خود و وطن خود رحم مکن!

۲۳

راپور:

پروفیسور سیاف صدرا عظمی حکومت موقت اسلامی، صبح روز پنجشنبه ۲۰ شورشها دشنا ماه های فارغان دوره اول و دوم پوهنچی های شرعیات و اصول دینی پوهنتون دعوت و جهاد را طی محفلی که در آن پوهنتون در هجرت کلی تشکیل شده بود، توزیع نمود. استاد سیاف در بیانه خود اظهار داشت: فعلاً حدود چهار صد هزار شاگرد مدرسه در سطح مهاجرت داریم که در ۱۹۰۰ مدرسه مصروف فراگیری دانش در حقوق مختلف هستند... در زمان رژیمهای حاکم در افغانستان با وجود آراش در قسمت تعلیم و تربیه کاری صورت نگرفت و آنچه بصورت ناقص بعمل آمد از مایل دینی و مذهبی حتی پنج در صد هم در آن گنجانیده نشد و لی اکنون در عالم جهاد بیچندین بران دوره شاگردان شامل مدارس گردیده و به کسب علوم مصروف اند.

۲۶

اعلامیه:

محمد ظاهیر، شاه سابق افغانستان، اینک یکبار دیگر در ارتباط مسأله افغانستان سربلند کرده طرح تازه‌ای که به زعم خودش در حالتی که کشور را خطر تجزیه تهدید میکند ارائه داده است، وی در اطلاعیه‌ای که توسط سخنگویش قرائت شده اظهار داشته است: از آنجا بیکه شرایط مراجعه به آرای عامه مردم که شرط اساسی برای کسب رهبری است در کشور ما وجود ندارد، لذا بقول وی رهبران مجاهدین افغان نباید داعی رهبری داشته باشند... در رابطه با اطلاعیه شاه سابق حکومت موقت اسلامی افغانستان خطابه‌ای را بموصوف پتشر سپرده است که در آن میگوید: محمد ظاهیر

۳۰

سرمقاله:

"هوای پادشاهی بعد از چهل سال خیانت و هفده سال ذلت:" این اولین سرمقاله صبح پیروزی ارکان نشراتی حکومت موقت اسلامی افغانستان است که در طول عمر نشراتی اش علیه ظاهیر شاه به نشر سپرده و در آن گفته است: خیانت محمد ظاهیر، پادشاه مخلوع افغانستان در دوره سلطنت چهل ساله اش در برابر ملت و مملکت مان مسأله پوشیده و غیر قابل فهم نیست... اما شاه مخلوع در برابر تشکیل حکومت موقت مجاهدین بین که محصول ۱۲ سال قربانسی بیدریغ ملت افغانستان محسوب میشود نه تنها لب به تائید آن نگشود بلکه اظهار رضائیت هم از شکست روس و تشکیل حکومت موقت مجاهدین ننمود، اکنون شاه مخلوع افغانستان با داشتن چنین خیانت‌های بزرگ و جبران ناپذیری که در طول چهل سال پادشاهی اش مرتکب شده است و بعد از هفده سال زندگی ذلت بار در حال دوری از مردم و عدم ارتباط با جهاد و مبارزات

اسلامی ملت مؤمن افغانستان میل و هوای پادشاهی را به سرپرورانی نیده و پادیده درایی اعلام میکند که رهبران جها دافغانستان نیاید ادعای زعامت بکنند بلکه من حاضر هستم تا چنیــــن نقشی را ایفا کنم یعنی به ریاست و پادشاهی برسم!

جوزا ۶

راپور:

پیرسید احمد کیلانی قاضی القضاة دولت موقت اسلامی ورئیس کمیسیون انتخابات بتاریخ ۴ جوزا در تالار کنفرانسهای ستره محکمه طی کنفرانس مطبوعاتی که در آن ژورنالستان داخلی و خارجی اشتراک داشتند، اعلان کرد که طرف دوم آئینده جهت تعیین نمایندگان مردم بخاطر اشتراک در لویه جرگه انتخابات بر اه انداخته خواهد شد. با ابلاغ این تصمیم که از طرف ستره محکمه، حکومت و کمیسیون انتخابات حکومت موقت افغانستان اتخاذ گردیده بخش نظری این کار تکمیل و بخش عملی آن آغاز میگردد. بر اساس طرح ما مردم حق دارند در مطابق با شرایط موجود در ساحه خویش طرز العمل های مورد پسند خویش را به کار برده و بهترین نمایندگان را انتخاب و به لویه جرگه معرفی نمایند. همچنان ما طرح دیگری نیز داریم که طبق آن از مردم مناطق تحت تسلط دشمن هم نمایندگان داشته باشیم اگر چنین زمینه مساعد گردد حقوق شان حفظ خواهد بود. به آئینده آفرادیکه خارج از کشور بسر میبرند و شهسرت سیاسی برخوردارند نیز حق اشتراک داده شده است. کارهای مهم جرگه عبارت از انتخاب رئیس دولت و دادن رأی اعتماد به حکومت خواهد بود و میکانیزم آن اینست که از هر ولوالی

ده نفر جهت اشتراک در لویه جرگه برگزیده میشوند، از این نمایندگان یک تن آنها به ولسی جرگه و متباقی نمایندگان به شورا های ولایتی و ولوالی ها جذب خواهند شد. رئیس دولت از میان اعضای لویه جرگه اشخاص شایسته را برای ایجاد کمیسیون بخاطر تدوین یک قانون اساسی انتخاب میکند که بعد از تکمیل قانون مذکور لویه جرگه با ردیگر در امیرگردنا قانون اساسی را مورد بررسی قرار دهد. شش تن تنظیم اشتراک کننده در حکومت موقت اسلامی افغانستان با این طرح موافق هستند ما از سایر تنظیم ها در پاکستان و ایران دعوت نمودیم که آنها نیز در این انتخابات اشتراک ورزند. انتخابات به تنظیمها منحصر نبوده بلکه هر فرد مسلمان را که مردم انتخاب نمایند مورد احترام ما است. درباره چگونگی اشتراک زنان در انتخابات یادآوری نمودند که فرض بر همه یکسان فرض است و حقوق همه یکسان است اما در حال حاضر بخاطر ادامه جنگ شرایط برای اشتراک زنان در انتخابات مساعد نیست.

۹

سرمقاله:

"اعلان ستره محکمه راجع به انتخابات":
... طبق طرح ستره محکمه حکومت اسلامی از جمله آن ده - ده تن از نمایندگان و ولوالیها که بحیث اعضای لویه جرگه انتخاب میشوند، یکی آن برای ولسی جرگه جذب و نه تن دیگر آن برای شورا های ولایتی و ولوالی انتخاب خواهند شد. درباره سهمگیری آن ولوالیها در انتخابات که فعلا تحت کنترل رژیم ملحدکابل است طرح ستره محکمه اینست که اکثریت زیاد اهالی آن ولوالیها مهاجر شده و با مجاهدین میباشند ممکن است که آنها نیز نمایندگان خویش را انتخاب نمایند و به لویه جرگه معرفی کنند ما

با زهم اگر کدام ولوالی باشد که فعلا مردم آن به انتخاب نمایندگان خویش موافق نباشند حقوق آنها برای آئینده محفوظ خواهد بود..."

۱۳

راپور:

"پروفیسور صبغت اللہ مجددی رئیس دولت اسلامی افغانستان شایعه سفر تا به ایتالیا و ملاقات با محمد ظاهر، شاه سابق را رد کردند. پروفیسور مجددی پس از سفر یک هفته ای به جمهوری عربی مصر و سفر مختصری به دنمارک بتاریخ ۹ جوزا به پشاور باز گشتند. پروفیسور مجددی حسین مصلحت به پشاور تا بیعت نشر شده در مطبوعات مبنی بر سفر ایشان به ایتالیا و ملاقات با محمد ظاهر، شاه سابق را به شدت رد کرده و فرمودند: پس از سفر یک هفته ای به جمهوری عربی مصر، بغرض ملاقات با اقارب و شاگردان شان در کتوردنمارک سفر کوتاهی در کوپنهاگن داشتند و از آنجا مستقیماً به پشاور بازگشتند."

۱۶

راپور:

ورکناپ تربیوی حمایه طفل و مادر روز شنبه ۱۲ جوزا توسط محترم محمد یعقوب با ریزی معین دوم وزارت صحت عامه در سالون کنفرانسهای انستیتوت صحت عامه کشایست یافت. دکتر بار ریزی درین مراسم بیانیهای گفت: وزارت صحت عامه دولت اسلامی اقدامات موثری را در زمینه حمایه طفل و مادر و پدیدت گرفته که امیدواریم در تربیه سالم اطفال کشور منعم و مفید واقع گردد. درین سیمینار که یک هفته بطول خواهد انجامید تعدادی از دکتوران و دکتورس ها و نرسهای مربوط وزارت صحت عامه در آن اشتراک دارند. ورکناپ بر ماسایل مربوط حمایه طفل و ما در بحثهای مسوط خواهد داشت.

۲۰

راپور:

پروفیسور صیغت اللہ مجددی رئیس دولت اسلامی افغانستان بروز پنجشنبه ۱۷ جوزا در اجتماع بزرگی که از طرف جمعیت طلبای محمدی در نشاط میل دایر گردیده بود طی بیانیہ ای اظهار داشتند: ادامہ اختلافات موجب ضعف قدرت مجاہدین شدہ و ازین جهت است کہ بسیاری از کشورها از ساخت سیاسی حکومت مجاہدین خودداری نموده اند، از طرف دیگر با استفادہ از اختلافات، رژیم کمونسٹ کا بل نیز بہ حیانتش ادامہ داده است... فیرمیرائیل برشوہر کا بل مسئلہ را حل نمیکنند، لازم است راههای حل سیاسی جستجو گردد. اما این بدین معنی نیست کہ ما از ادامہ جہاد خودداری ورزیم، با یما در پہلوی تلاش برای دریافت راه حل سیاسی جہاد را نیرومندتر از قبیل ادامہ

۲۷

راپور:

روز جمعہ تاریخ ۲۵ جوزا استاد سیاف مدرا عظم حکومت مؤفت اسلامی از امتحانات کاکور پوهنتون دعوت و جہادبا زدید نمودند. در این امتحان کہ برای شمول در پوهنخی طب، انجنیری و تعلیم و تربیہ اذگردید ۶۵۲ تن فارغان صوف ۱۲ اشتراک نموده بودند. قاری محمدتلیف معاون امور محصلین پوهنتون دعوت و جہاد در توضیحاتی گفت: در امتحانیکہ بخاطر شامل شدن در پوهنخی طب، تعلیم و تربیہ و انجنیری گرفته شد، ۱۳۰ تن حق شمولیت را حاصل کرده اند، شاکردانی کہ در لیسہ های مجاہدین تحصیل کرده باشند و یا کم از کم دو سال در ہجرت درس خواندہ باشند و عمرشان از ۲۶ سال زیاد نباشد و از یک منبع معتبر جہادی تزکیہ داشته باشند در این پوهنتون شامل شدہ میتوانند. در پوهنتون دعوت و

جہاد ۶۰۰ شاگرد در پوهنخی های شرعیات، طب، تعلیم و تربیہ و انجنیری تحصیل میتوانند و در نظر است کہ در آئندہ پوهنخی زراعت نیز افتتاح کردہ تا کنون از پوهنخی شرعیات و اصول دین در سہ دورہ ۹۰ تن فارغ گردیدہ اند. پوهنتون دعوت و جہاد ۱۱۰ تن استاد و ۲۷۰ نفر پرسونل اداری دارد.

۳۰

راپور:

گروپ اہل خبرہ و ما مورین عالیرتبہ اسبق افغانستان با اعضای کابینہ حکومت مؤفت اسلامی افغانستان ملاقات نموده در ضیافت چائنی کہ از طرف رئیس دولت اسلامی افغانستان بہ افتخار نشان ترتیب یافتہ بود اشتراک نمودند. اخیراً یک عدہ از اہل خبرہ و ما مورین عالیرتبہ اسبق افغانستان بدعوت جناب صیغت اللہ مجددی رئیس دولت اسلامی افغانستان بمنظور صحبت و مشورہ راجع بہ جوانب مختلف قضیہ افغانستان از ممالک اروپایی، امریکایی و ایران بہ پشاور وارد شدہ اند این عدہ شامل: داکتر محمد یوسف، داکتر عبدالصمد حامد، داکتر عبدالحکیم طیبی، داکتر روان فرہادی، عبدالعزیز مزروع، محمد ہاشم مجددی، آقای اخلاقی، آقای بکنہ دان، ننگیالی طرزی و ہمایون آصفی می باشند و... در محفل کہ صبح روز دو شنبہ ۲۸ جوزا در مفرریاست دولت اسلامی افغانستان ترتیب یافتہ بود، ابتدا حضرت صاحب طی بیانیہ ای گفت: گرچہ مجاہدین با وسایل محدودیکہ در دست داشتند بوسیلہ قوت و نیروی ایمان خویش قشون روس را از کشور عزیز ما اخراج کردند لیکن تا کنون بہدفعہ نہایی خود کہ تشکیل حکومت نیرومند اسلامی در داخل افغانستان است رسیدہ نتوانستہ ایم... حضرت صاحب از طرح تشکیل لویہ جرگہ اہل حل و عقد کہ کار تطبیق عملی آن از طرف کمیسیون انتخابات رویدست گرفته شدہ یا آوری

نمودہ گفتند: بنظر ما این عملی ترین راه برای انتخابات و موفع دادن بہ مردم مسلمان افغان نشان برای تعیین نمایندگان ما میباشد. سپس مولوی محمد یونس خالص وزیر داخلہ حکومت مؤفت اسلامی افغانستان اظهار داشتند: امروز حتی نجیب و تتی دعوی مسلمان می کنند این نشان میدہد کہ مردم افغانستان غیر از اسلام خواہان چیردیکری نیستند پس رژیم آئندہ افغانستان با یما اسلامی باشد اما مقصد این نیست کہ رژیم با مصطلاح "شیخی یا ملایی" بودہ هرکی را بہ کوچکترین بہانہ مورد مواخذہ قرار دہد بلکہ معنی رژیم اسلامی آنست کہ ادارہ چنان از احساسات اسلامی متأثر بودہ بہ تعلیمات اسلامی آگاہی داشته در تطبیق آنها بکوشند. استاد ربانی وزیر اعمار مجدد گفتند: تشکیل دولتی بر اساس اسلام وظیفہ ہمہ ماست ہمہ افراد ملت مسلمان افغانستان در ہر جا بی کہ ہستند افغانستان را وطن خود و اسلام را دین خود میداند و مسئولیت دارند برای تشکیل دولت اسلامی آئندہ افغانستان مساعی بخرج دہند، سپس آقای اخلاقی عضو یکی از تنظیم های مجاہدین مقیم ہران گفتند:... امروز وضع بسیار حساس است برای آنکہ شرف، عزت و عظمتی را کہ ملت افغانستان بدست آورده مفت و رایگان از دست ندهیم لازم است کاری بکنیم کہ ملت صدای مارالہیک بگوید و این زمانی جا مہ عمل پوشیدہ میتواند کہ یک وحدت کامل و حقیقی در بین خودمان بوجود بیوریم... بعد از آن داکتر صمد حامد کہ زمانی معاون مدرا عظم بودہ گفت: فعلاً در مرحلہ جدید ہجران وضع جہاد قرار داریم... مهمترین چیز آنست کہ آیا تنظیمهای جہادی حاضر ہستند توسط روش و عمل خود بہ دنیا اعلام نمایند کہ وسعت نظر داشته غیر از نجیب و کمونسٹ ہا بپراقتسا رملت مسلمان افغانستان را دور خود جمع

کوشش حمل ۲

راپور:

منابع خیری بین المللی گز - ارش میدهند که پیوست با کودتای نا - فرجام تنی وزیر دفاع سابق رژیم ستن از جنرالان مهم رژیم در یک محکمه خاص رژیم به اعدام محکوم گردیدند. آژانس رژیم سامی این سه تن را جنرال ولی شاه، جنرال شیریا زوجو - ال نجیب الله خوانده است. در گزارشها آمده است جنرالان مذکور قبل از کودتای تنی بازداشت شده بودند و قرار بود که بیروز کودتا محاکمه آنها صورت گیرد.

ظاهر شاه پادشاه سابق افغانستان طی یک مصاحبه برا وضاع اخیر کشور گفته است که وی حاضر است تا در صورت استعقای نجیب یک حکومت عبوری بدون اشتراک کمونیستها را به وجود آورد. ظاهر شاه گفت که کودتای تنی موجب تضعیف رژیم میگردد.

۹

سرمقاله:

"عزیزان! ملت ما روی ایمان هجرت کرده اند ما فرمان بر نمیگردند". "شگفت انگیزترین و در عین حال دردناکترین حرف فرمان گونه - ای که تا کنون شنیده ایم این است که از روسها و رژیم مزدور نجیب تقاضا کنیم اگر روی "مرحمت" شان برخشی از مناطق آزاد را بجا بردمان نکنند گروه کثیری از آوارگان ما وارد افغانستان میشوند. (دریتجا) ایمن سوال باقی میماند که پس از چه "فتح" المبین "وجه شرارت و محصولات است که عزیزان به (این) فکر افتیدند... و

ارائه این چنین پیشنها د خود سعی از پیشنها د آتش بس میباشند... بوضاحت با دید کویم که آیا در این مرحله ای از جهاد ما، که پیش از هرقوت نیاز به جنگیدن و آوار شدن دارد "ترول" چنین بسک فرمان و آرایه چنین یک برنا مه و پیشنها دی را سوای اینکه می بینیم جنبه عملی ندا رد چگونه با ید توجیه و تفسیر و تغییر کرد؟...!"

راپور:

حضرت صفت الله محدودی طی مصاحبه ای با یک خبرنگار انگلیسی گفت که اگر روسها و رژیم کابل تضمین بدهند تا از بسبار در مناطق آزاد شده دست بکشند قسمت زیادی از مهاجیدین (کذا) به وطن شان بر میگرددند...".

۱۶

سرمقاله:

"جنبه گیری های تازه در انقلاب و مستقبل کشور":

از یک سو حکومت موقت مجاهدین که از شش گروه مجاهدین تشکیل گردیده... و از سوی دیگر حزب اسلامی افغان - نستان برهبری محترم حکمتیار بهیث یک فاکتور جداگانه در حوادث سیاسی و نظامی کشور قد علم نموده و روی همین منوال تنظیمهای مستقل جهادی و ائتلاف نه گانه مقیم بران نیسز فاکتورها بی بشمار میروند که لابلاید در فورمول بندی های سیاسی امروز بران حساب کرد، هنوز هیچگونه شواهدی مبنی بر اینکه یک جنبه مشترک میان حزب اسلامی افغانستان، تنظیمهای مستقل جهادی و ائتلاف نه گانه مقیم تهران بوجود آمده باشد وجود ندارد ما روال حوادث نشان میدهد که حکومت موقت مجاهدین افغانستان در عین حالیکه بر استحکام اختار درونی آن باور کردنی یک اپوزیسیون نیرومندی روبرو گردیده است و فقط با یک تکان کوچکی میتواند پدیه های حکومت موقت را تضعیف نماید. مگر جای تعجب اینجاست که اگر از یک سو گروههای

نموده در حلقه سال ما حنه و در تباعد نظر و تصمیم گیری ما به آنها سهم میدهند. سپس دکتر محمدیوسف صدرا عظمای سابق گفت: ما برای آن نیا مدها ایم که نظر خود را ابراز داشته بکس خود را بسته بر - کردیم ما برای آن آمده ایم که وحدت نظرا یجاد نما بیم، اختلاف گذشته در فروع بوده هیچکس از دوا مل گذشته نمیتواند: (۱) برداشتن رژیم نجیب و کمونیستها، (۲) قایم نمودن دولت اسلامی... هر قدر مشکلات و جنگ دوام کند از هدف دوم که استخرا دولت اسلامی است دورتر میشویم مجاهدین همانطور که ابتکار نظامی را در دست داشتند با ید ابتکار سیاسی را هم بدست بگیرند. محمدها هم محدودی هم در بیابانیه خود از عدم اتحاد شکایت نموده گفت: دیوار برلین شکست ما دیوار بین قلبهای ما هنوز شکسته است. مولوی محمدناه فضلی وزیر زراع حکومت اسلامی گفت: مردم افغانستان هیچگاه حکومت ائتلافی با رژیم کابل را قبول نمیکنند در غیر آن هر طرحی که در روشنی اسلام ترتیب شود قابل قبول بوده میتواند. صباح - الدین کتکی وزیر سابق اطلاعات و کلمور طی بیابانیه ای گفت: هر چند در شرایط فعلی جنبه سیاسی قضیه افغانستان تیارز بیشتر کرده اما جنبه نظامی از اهمیت سابق برخوردار بوده در هر راه حلی که جستجو میکنیم با ید شعله جهاد در افغانستان خاموش نشود چه بفتح افغانستان نخواهد بود. هر تصمیمی که میگیریم تحت رهبری رهبران تنظیمهای جهادی و بتوافق و تفاهم آنها باشد. مردم افغانستان میخواهند مشکلات فعلی راه حل شرافتمندانه پیدا کنند کوشش نکنیم حتماً انتخابات عام صورت گیرد، با لویه جرگه تشکیل شود یا ظاهر شاه بیاید یا دید بیکوشیم آسانترین راه حل مشکل را بیابیم. در اخیر پیرگیلانی قاضی القضاة و رئیس انتخابات دولت اسلامی گفت: با ید راه حلی پیدا کنیم که بر مردم افغانستان چیزی تحمیل نشود.

شامل دراپوزیسیون علیه حکومت مو-
قت مجاهدین دارای یک برنامه
واضح و روشن سیاسی نبوده از سوی
دیگر حکومت موقت نیز از ارائه یک
استراتژی تمام عیار سیاسی برخوردار-
دار نیست به هر حال از احوال و اوضاع
کنونی کشور و مطالعه جبهه گیری های
سیاسی در جامعه ما چنان بنظر میرسد
که حمایت و خصوصت های فی ما بین
گروه های مجاهدین تابع میزان منافع
هر یکی از گروهها بوده و در راستای
اینگونه منافع هیچ ارزش دیگری
را مقدم نمی شمارند درست این نتیجه
محصول سلیقه های برخی از شخصیتها
و افراد جامعه ما است که برای رسیدن
به مقاصد ذاتی و شخصی خویش از هیچ
جنایت و خیانتی دریغ نمیکنند.

۲۳

مقالات:

"گرمی و سردی حوادث باز-
تابی از تشنگی بین نیروهای جهادی"
(م. ص. میرزاد):

مدوجدر حوادث در شرایط
حساس و سرنوشت ساز انقلاب اسلامی و
جهاد برحق ملت بخون کشیده، ما
باز گویند: «عدم هماهنگی در همه
سطوح موثر در جهاد دیوده و مبیین
واقعیات تلخی است...

عواملی که تشنگت بار آورده
و تحریک منظم جهاد را به بین بسطت
کشانیده و مانع تحول مثبتی به نفع
انقلاب اسلامی ما میشوند زیان داند ما
اگر از تأثیرات خارجی و متحد شدن
همه نیروهای استعماری جهت سرکوب
نمودن داعیه برحق ملت مسلمان ما
بگذریم با بیداری و قوت که ریشه های سایر
عوامل که موجب رکود مطلق سیر صعودی
جهاد گردیده در میان خود نیروهای
جهادی در حاسن ترین دوران انقلاب
اسلامی ما بزرگترین عاملی است که
همه تحریکات به نفع پیروزی نهایی
را در محاصره قرار داده است و بیم آن
میرود که با سیر اوضاع بهمین منوال

خدا ی نا خواسته ها ه دشکستی با شیم
که جهت تلافی آن بهای بیشتر از آنچه
تا کنون پرداخته ایم، بپردازیم.

۳۰

راپور:

پس از کودتای نامرچام جنرال
تنی و زبردفاع رژیم کابل تعداد
مشارکین روسی برای رژیم نجیب
افزایش یافته است. یک دیپلومات
غربی به خبرگزاری آلمان گفت که
تعداد ۲۰۰ تن از مشارکین جدیداً وارد
شهر کابل شده اند. مبرمین تعداد مجموع-
عی مشارکین را بالغ بر ششصد نفر
تخمین میزنند.

انجنیر حکمتیا را اظهار داشت:
هدف از کودتای جنرال تنی سقوط
رژیم نجیب و استقرار حکومت اسلامی
بود. آقای حکمتیا را تنها مات در باره
حزب اسلامی را که گویا برای رسیدن
به قدرت از شیوه نظامی تلاش دارد رد
نموده گفت که حزب اسلامی افغانستان
هرگز خواهان کسب قدرت با شیوه
نظامی نیست بلکه خواهان یک
حکومت منتخب اسلامی میباشد. محترم
حکمتیا ربه ملاقات اخیر وی با خان
عبدالولی خان رئیس حزب عوامی
نیشنل پارتنی پاکستان اشاره نموده
گفت که خان عبدالولی خان در حالیکه
بعضی از تجویزها و بیگماها را با خود
داشت غرض ملاقات وی به منزلش آمده
بود و هیچگونه زمینه سازی قبلی وجود
نداشت.

۵

راپور:

یستن دفا تر مجاهدین در کویته
بخشی از برنامه روسهاست. بدون اطلاع
قبلی ما موران امتیاتی حکومت ایالتی
بلوچستان تعامی دفا تر، مدارس و دار-

الایتامها جرین مسلمان ما را مسدود
نمودند... یک ما مور بلندر تبه حکومت
ایالتی ضمن بیان علت این اقدام
گفت که تعامی دفا تر مربوط به مهاجرین
افغانی بخاطر مسدود شده اند که باید
هر چه زودتر دفا تر تا ترا به یک منطقه ای
خارج از شهر و در نزدیکی پیشین انتقال
دهند و وقتی ازین ما مور بلندر تبه
سوال شده که آیا بستن دفا تر مجاهدین
با برنامه های اخیر سا زمان ملل متحد
مبنی بر بازگشت جبری مهاجرین به
افغانستان ارتباطی ندارد؟ از دادن
هرگونه پاسخ خودداری کرد. همچنان
یک عضو پارلمان ایالتی که با جمعیت،
العلمای اسلامی تحت رهبری مولانا
فضل الرحمن ارتباطی دارد این قدرت
دولت ایالتی را خلاف ورزی آقای نواب
اکبر بگتی وزیراعلی ایالت بلوچستان
از معاهدات میان نهضت ملی بلوچستان
و جمعیت العلمای اسلامی توصیف کرد.

۲۰

تبصره:

"مواضع اخیر حزب اسلامی
بر رهبری انجنیر حکمتیا در باره اجزای
انتخابات در کشور":

تبصره بعد از بررسی موقف
حکمتیا در مقام بل حکومت موقت اسلامی
و نا کامی کودتای تنی، مینویسد: دفتر
حزب اسلامی افغانستان با انتشار یک
اعلامیه ای که در شهر پشاور به نشر رسیده
است انتخابات در مناطق تحت تسلط
رژیم کابل را به شرط برکناری نجیب
از حکومت در کابل پذیرفتند. در
اعلامیه حزب اسلامی آمده است که
انتخابات باید بدون مداخله نیرو
های بیگانه صورت گیرد و بمنظور
هماهنگی فعالیتها ی نظامی نیرو
شورا های محلی انتخاب شود، در اعلامیه
میه حزب اسلامی، روسیه، شوروی و
ایالات متحده آمریکا به تقویت و
حمایت از رژیم کابل و حکومت موقت
مجاهدین به مداخله در افغانستان -
نستان متهم شده و بقول، ازین اعلامیه

نیروهای حزب اسلامی در برابر برتنامی
توطئه‌های بیگانگان در افغانستان
مقابله خواهند کرد. در اعلامیه مذکور
سوا از روسیه و ایالات متحده آمریکا
از کشورهای دیگر بیگانگان نام برده شده
است.

۲۹

راپور:

مولوی تصال الله منصورا میر
حرکت اسلامی افغانستان در خطاب
به کنفرانس مطبوعاتی که در دفتر مر-
کزی حرکت انقلاب اسلامی دایر شده
بود در مورد مسائل مختلف سیاسی
کشور روشنی انداخت و موضع خود
را بیان کرد. مولوی منصور در حالیکه
تمام اعضای شورای اجرائیه حرکت
انقلاب اسلامی افغانستان حضور داشتند
مجاهدین را به اتحاد و یکپارچگی فرا
خواند. مولوی منصور گفت که دست-
درازی‌های ابرقدرت (ها) موجب
اختلاف میان مجاهدین میشود... مو-
لوی منصور اضافه کرد که بدون اشتراک
تمامی نیروهای جهادی هیچکس و
هیچ گروهی نمیتواند به قدرت برسد.

جوزا
۱۲

راپور:

آژانس خبری بین المللی
رویترز گزارش میدهد که قبل از مسافرت
ببینظیر بوتو تصال الله منصور در پاکستان به
کشورهای اسلامی و در پیشوا از جلال
سران ابرقدرت‌ها دروا شکستن مقا-
مات پاکستان از سران گروه‌های
شامل در حکومت موقت مجاهدین
خواستند تا برای رفع معضله افغانستان-
نستان و رسیدن به یک صلح سراسری
در افغانستان نقش قاطع ظاهران را
نادره نگینند... بر سر یک طرح جامع
برای حل قضیه افغانستان میان
پاکستان و رهبران مجاهدین شامل

در حکومت موقت توافق بعمل آمده
است... حکومت پاکستان برای قانع
ساختن جمهوری اسلامی ایران،
تنظیم‌های جهادی مقیم ایران و حزب
اسلامی آقای حکمتیار روعده هرنوع
همکاری را داده است... مولوی
محمدی وزیر دفاع حکومت موقت
جهت جستجوی راه‌های مسأله
افغانستان و ادامه ساختن ذهنیت
عامه‌به‌اروپا آمد و طبق نوشته روزنامه
فیگارو چاپ پاریس آقای محمدی
با ظاهرشاه گفتگوهای مفصلی نمود...
در راستای همین برنامم محترم مجددی
رئیس دولت موقت مجاهدین نیز سفر خود
را به کشورهای عربی نامم گذاشت
و اردو و پاریس ایتالیا گردید تا با
ظاهرشاه و پادشاه سابق افغانستان
ملاقات و گفتگو نماید...

۱۹

راپور:

حضرت صیغث اللہ مجددی رئیس
دولت موقت مجاهدین افغانستان در
اولین فرصت با زکیت (از مالک
عربی) به پاکستان طی یک مصاحبه
اخبار مربوط به ملاقات خود با ظاهرشاه
را قویاً مردود دانسته اما علاوه نموده
است که اگر ظاهرشاه بتواند در حل مسئله
افغانستان نقش برآورده‌اند باری کند
و حاضر است با ظاهرشاه ملاقات نماید.
آقای مجددی محترم حکمتیار را متهم به
نفاق انداختن میان مجاهدین، بر راه
انداختن تبلیغات سوء و مخالفت با
روشنفکران نمود. آقای مجددی گفت
که من تعجب میکنم چگونه کسی نیکه با
جنرال تنی وحدت کرده اندوی را متهم
به ملاقات با ظاهرشاه مینماید. آقای
مجددی ضمن تبصره بر ملاقات سران دو
ابر قدرت روس و آمریکا گفت: اگر روس
و آمریکا بتوانند مسئله افغانستان
را با در نظر داشت حقوق مردم افغانستان
حل و فصل نمایند باری وی قابل قبول
خواهد بود. آقای مجددی افزودند که
یک مقام بلندپایه آمریکا بی برای

وی اطمینان داده است که آمریکا
کوشش خواهد کرد تا سر نوشت افغانستان
را مردم افغانستان تعیین نمایند.

مجاهد

۲۸

سر مقاله: (حوت ۱۳۶۸)

"نجیب‌تنی یا دوروی یک که"
"هفته گذشته شاهد وقوع کودتا-
بی تحت رهبری یکی از کمونیست‌های
وابسته به با ندخلق، بر ضرر رژیم کابل
بود... انگیزه این تصمیم را میتوان
علاوه بر قدرت خواهی آنان، ناشی از
حس کینه توزی خلقی‌ها در برابر پرچمی
ها و یا به منظور گرفتن انتقام خون
امین فاساد زانند دیگر بحساب
آورد... نظیرا بنگونه اقدام در گذشته
نیز صورت گرفته بود اما مشخصه اقدام
اخیرا این بود که جناح خلق با مکر و حیله
و نیرنگ‌ها بی‌کسیوه کمونیست‌هاست
توانست با وعده‌های کاذبانه یکی از
تنظیم‌های جهادی را با خود هماهنگ
سازد تا چهره منفور خلق را علاوه بر ادا
کردن حق امین‌موجه تر جلوه دهد...
حمایت سیاسی از این کودتا را از سوی
آسده‌ارمجا هدینی که این اقدام را
سوخه میکند، عمل غیر مسولانه و دور
از واقعیت‌ها میتوان تلقی نمود.
بخاطریکه اینک از جزئیات وارد کردن بر
عظمت جهاد مجاهدین شمردیکبری
نخواهد داشت. تنی و نجیب‌وسا بستر
پیشاهنگهای با ندخلق و پرچم‌چهره
هایی اندکه آنها را همه بخوبی می-
شناهند. هر جا و هر زمانی نام این
جلادان بزبان برده میشود، بلافاصله یاد
گرامی پیشگامان نهضت اسلامی کشور
در اذهان ماتداعی میکند که مظلومانه
در زیر ساطوران قضا با نیکه‌هدمی جز
خاموش ساختن شعله‌های فروزان نهضت
پر بار اسلامی کشورنداشتند، جان سپرده
اند... شگفت‌آور است که ملت قهرمانی

که بد آغاز کودتای شور، یعنی همزمان با احراز قدرت توسط باندهای خلقی و پرچم که تره کی، ببرک در رأس آن قرار داشتند، اعلان جهاد و بهترین جواب - نان را فدای تحقق حکومت اسلامی ساخت، چطور حاضر میشود با یکی از باندهای جانی و خون آلود مملکتکنار آید؟ ..."

راپور:

استاد ربانی درگردهمایی که بپایا دشهدای ۲۴ حوت ۵۷ هرات به تلخیص ۲۴ حوت در حوار کمیته جمعیت اسلامی دایر شده بود طی بیانیهای اظهار داشت: یا زده سال قبل از امروز همین عناصر خود فروخته و مزدوریکه امروز میخواهند با گروهی از مجاهدین خود را گره بزنند، همینها بودند که با همین هواپیماهایی که امروز برصد یکدیگر در شهر کابل استغاده مینمایند سرزمین هرات، ملت مجاهد هرات، کوه دکان، زنان و مردان هرات را از زمین و هوا کوبیدند و بیروایتی بیش از سو - چند هزار تن از بهترین فرزندان کشور را بخاک و خون گشتانیدند، بر استی جنایتگرانیکه بملت خود، بدین خود هرگز ترحم نکرده بودند، امروز با زمی - خواهند با چهره دیگر انقلاب اسلامی شکوهمند ما را به بیراهه بکشاند، ما یقین داریم ملتیکه طی چند ساعت وطنی چند روزدهها هزار شهید کلگون قبای خود را در راه بر بلندی اسلام نذرانده داد هرگز از آنجا نخواهند دکه انقلاب شان به بیراهه گشته شود، اما آه و افسوس بحال آتانیکه در هوای قدرت همه چیز را فراموش کرده یکبار دیگر در پای جلادان خون شهدا را نثار می - کنند.

حمل
۱۱

راپور:

استاد ربانی در کنفرانس تنظیم

جوانان اظهار داشت: چند در دناک است که همراهان جهاد میخواهند این همه افتخارات را دریای جلادان بریزند... موضعگیری در برابر حوادث اخیر یک موضعگیری اسلامی و شرعی است و راه - هی را که دوستان حامی کودتای کور - دندکج و ناروا است و مخالف همه حریمها و شعارهای گذشته شان بود..."

صیغت الله مجددی در کنفرانس

۲۴ حوت گفت: اسلام سازش با کفر را نمی پذیرد، در همین کنفرانس استاد سیاف اظهار داشت: طوریکه هدف مقدس است وسیله نیز باید مقدس باشد..."

۲۰

سرمقاله:

هداراهانت آمیرا آمریکا:

در مرحله حساس کنونی که جهاد - گران مؤمن افغانستان میخواهند نتیجه و ثمره یا زده ساله جهاد مسلحانه اسلامی خویش را (بدست آورده) و حکومت اسلامی را بر روی رانه های حکومت مزدور کابل در کشور شیر مردان برپا سازند، گاهی میشوند که شمال زهر - آگین ازین سو آن سود را بطنه بجهاد و مجاهدان جان برکف ما بوزیدن آغاز کرده و حرفها و اظهارات توهین آمیز و نیشداری از حنجره های دشمنان انقلاب اسلامی ما شنیده میشود... تمام پنده آمریکا چند روز قبل ضمن مصاحبه ای با خبرنگاران در پاکستان اظهار داشت که اگر مجاهدین به زعم او از کشت خشکاش و قاچاق مواد مخدره دست نمی گیرند از کمکهای مالی آمریکا محروم خواهند شد... درین جا باید از سیاست سازان قرض قیود پرسید که شما با کدام دلیل بخود حق میدید که بملت مجاهدان افغانستان چنین نهمت را وارد آورید؟... آمریکا باید بداند که جهادگران مؤمن افغانستان طوریکه در آغاز قیام کفر ستیزانه خود بدون اتکاء باین قدرت و آن قدرت بجهاد خود آغاز کرده و چنین

افتخاراشی را کمایی کردند... اکنون هم با همان روح اینارو فداکاری در برابر هر شروع توطئه و دسیسه مقابله نموده و دست هرتجا و زگر بر سر نوشت سیاسی خود را قطع خواهند کرد..."

۳۰

راپور:

استاد ربانی بتاريخ ۲۲ رمضان

(۲۸ حمل) در دعوت افکار برای معلوم -

لین جهاد طی بیانیهای اظهار داشت: برای سر جانشان آتانیکه میخواهند جلادان را در کشور ما حاکم بسازند نیاز به کلاشینکوف نیست عما جوب های شما یکافی است... دشمنان قسم خورده اسلام در جستجوی موامرات و دسیسه های علیه اسلام و انقلاب اسلامی ما هستند اما ما مطمئن داریم که ملت قهرمان و شهید پرور ما و شما وارثین انقلاب شکوهمند اسلامی و خون شهدا هرگز اجازة نمیدهند تغییر در مسیر انقلاب اسلامی شان پیدا نشود... یقین داریم که شعله های فروزان انقلاب اسلامی که بدست توانای شما رزمندگان مؤمن روشن شده است هرگز خاموش نخواهد شد، شعله های انقلاب اسلامی بنیان انحراف را فرو خواهد ریخت.

شور
۶

راپور:

دراولین سیمینا فرهنگ

شورای نظار که بر روزیا زده حمل در سالون اداره فرهنگ شورای در فرخار دایر شده بود روی خطوط اساسی برنامه های فرهنگی بحث و مذاکره صورت گرفت، سیمینا ربانی بیانیهای اختتامیه برادر احمد شاه مسعود رئیس شورای نظار جمعیت واریایی نتایج کارده روزه شامین آن بتاريخ ۲۰ حمل پایا یافت، درین سیمینا را عفا کمیته

بسنجد، همه مردم افغانستان را هم بدهند مشکل ماحل میشود.

مجاهد ولس حجل و ثور

مقالات:

"کودتا بمفهوم حجل نظامی"

(عبدالقدوس لودین):

وقتیکه قضیه افغانستان تحت -

الشعاع انکشافات جدید در اروپای شرقی و مسایل داخلی روسیه شوروی قرار گرفته بود، صدای کودتا در افغانستان یکبار دیگر توجه جهان را متوجه کشور ما ساخت. اقدام به کودتا منجانب جناح خلق حزب کمونیست افغانستان برهبری شهناز تنسی و اشتراک تعداد کثیری از جنس ترالان و افراد عالی رتبه حزبی و دولتی بار دیگر نشان داد که رژیم نجیب از حمایت مردم افغانستان و حتی از حمایت کامل حزب متعلقه خود برخوردار نبوده بلکه بحیث یک رژیم دیکتاتور تحمیل شده از جانب روسیه شوروی شناخته میشود. اقدام به کودتا باید برای روسیه شوروی واضح ساخته یا شد که استفاده از روش "دفع الوقت" در پذیرش حل سیاسی قضیه افغانستان سبب استحکام موفقیت نجیب نگردیده و این تصور که نجیب در امور خویش موفق بوده و احتیاج به سبکدوشی وی احساس نمیشود یک تصور غیر واقعینانه است. از جانب دیگر نشراخبار مربوط به کودتا و حمایت یکی از تنظیمهای جهادی افغانستان از آن نشان میدهد که مواضع ایدئولوژیک میتواند تحت الشعاع اهداف سیاسی قرار گرفته و حتی کسانیکه در قطبهای متضاد فکری قرار دارند برای رسیدن به اهداف مشترک سیاسی ولو کیوتاه مدت، همکاری نمایندولی این هم

های انتخاباتی و غیره انجام انتخابات را مشکل میسازد. این عوامل بود که انتخابات مجوزها از طرف دولت موقت مجاهدین را با مشکل مواجه کرد و مشکلات فوق بر سر راه انتخابات وجود خواهد داشت. اما مشکل اساسی رول رژیم دست نشانده روس در انتخابات است. موقفاصولی همه مجاهدین اینست که رژیم کابل بخاطر جنایات بی شماری که انجام داده، اهلیت سهمگیری در آینده سیاسی افغانستان را از دست داده است. هر طرحی که منتج به سهمگیری رژیم در سر نوشت آینده کشور شود از نظر جمعیت اسلامی مردود است. سهمگیری رژیم در هر عمل سیاسی به آن جنبه قانونی می بخشد، به تاج و زروسیه و نتایج دهشت بازان سرپوش می گذارد و راه مداخله روسیه در امور افغانستان را در آینده باز نگه میدارد.

جوزا ۱۷

راپور:

استادربانی وزیراعمارمجدد و رهبر جمعیت اسلامی طی بیانیهای به ما مورین وزارتاعمارمجدداظهار داشت: مشکل اساسی در حل قضیه افغانستان اصرار روسیه در ادامه تاج و زوش میباشد. یک غذا روخا شن، یک کافرو ملحد، یک انسانی که به هیچ اصلهای اصول اسلامی وابستگی و پیوند نداشته باشد نمیتواند از مردم یک کشور مسلمان نماپندگی کند. اگر انقلاب اسلامی ما نمیتواند امروز جغرافیه جهان اسلام تغییر میگرد. ما خود نمیتوانیم که انقلاب خود را تا آخرین مرحله پیروزی به پیش ببریم. اگر روسها از افغانستان برآیند، مداخلات قطع شود، مجاهدین بین هم بنشینند، بین هم

های فرهنگی ولایات سنگان، کندز، تخار، بغلان، بدخشان، پروان و کاپیسا شرکت ورزیده بودند، هدف اساسی این سیمینا را ایجاد هماهنگی کامل میان کمیته های فرهنگی ولایات متذکره در راه پیش و نشر آلمان های والای انقلاب و ستگردان جهاد میهن محبوب ما تشکیل میدهد. خبرگزاری هندوکش ضمن ارائه این خبر تذکر داد که سیمینا رروی ابعدا استراتژی فرهنگی موافق به ارزشهای والای اسلامی و زمینه تریبیه کدرهای فرهنگی در مدت کار خود بحث و مذاکره نموده و تمامیم لازم اتخاذ نموده است. در بخش تربیوی سیمینا به ناملان آن شیوه های نگارش، تهیه خبر و راپور، مبادی کارهای فرهنگی، فلم برداری و عکاسی تدریس گردیده است. در پایان تصدیق نامه های به ناملان سیمینار توسط برادر احمد شاه مسعود توزیع گردید.

۱۷

سر مقاله:

"طرح جدید انتخابات"

در این اواخر حل قضیه افغانستان در این از طریق برگزاری انتخابات، با ردیگر مطرح گردیده است، وزرای خارجه روس - امریکا در نشست اخیر خود در واشنگتن درین مورد نظرهای مشابهی ابراز نمودند. رهبران مجاهدین و مقامات پاکستانی نیز این موضوع را مورد بحث قرار داده اند. مراجعه به آرای عمومی یک اصل قبول شده برای جمعیت بوده که از آن پستی بانی میکند. اما راه عملی شدن ابراز نظر مردم نمیتواند نظر به شرایط و واقع تغییر کند. چون موضوع برگزاری انتخابات سراسری بشکل گذاشتن صندوق مشکلات فراوانی دارد. مسایل حالت جنگ در کشور، مهاجرت عسده، کثیری از مردم به خارج از کشور، تقسیم مناطق میان مجاهدین و رژیم کمونیستی، اختلاف بر سر حدود حوزه

ری با ملاحظه سوابق حکومت خلقی و سیاست "خون و آتش" خلقیان در محدوده معین باقی مانده و ما عدت قاطبه ملت مجاهدان افغان به همراه نخواهد داشت... هکذا کودتای اخیر واضح ساخت که همگویی در سیاست های دولت های دوست مجاهدین هنوز ایجا دنگردیده و در حالیکه از سیاست جستجوی یک راه حل سیاسی بر قضیه افغانستان حرف زده میشود بعضاً به جستجوی راه حل نظامی میباشند که این نا همگونی در سیاست کشورهای مزبور، سبب ادامه جنگ فرسایشی برای ملت افغان گردیده و تأثیرات نامطلوب خویش را در خارج سرحدات افغانستان نیز بیجا خواهد گذاشت... قدر مسلم اینست که قربانی این همه سیاستهای مداخله گرانه، فرزندان افغان خواهند بود و راه حل نظامی اگر ممکن هم باشد، بهای گزافی برای آن خواهیم پرداخت، چنانچه کودتای اخیر نیز تلفات هنگفت انسانی را در بر داشته که تحتل آن برای ملت افغان ببری از ما تم و اندوه نبوده است و نشان میدهد که راه حل سیاسی موافق با مصالح ملی مسلماً بر راه حل نظامی ارجحیت دارد.

پایم

پایم :

محمد ظاهر شاه با دشاها سبق افغانستان طی پیام اخیر خویش اظهار داشته است... با بیرون رفتن قوای شوروی از خاک افغانستان ملت مجاهد افغان آزمايش دشوار و خونین دفاع از عقیده، کرامت و حقوق بشری خود را با موفقیت کم نظیری پشت سر گذاشت و همزمان به آن درآستانه تجربه خطبروحاس تا مین استقلال کامل و تحکیم وحدت ملی و تنظیم زندگانی

سیاسی نوین کشور خود قرار گرفت. این مرحله تاریخ که می بایست فرصت نتیجه گیری عادلانه، مدبرانه از مواضع فقیتهای دورسید به تحقق اساسی اهداف آن مینوید متأسفانه تا حدی بعضی وقایع و تحولاتی گردید که نتوانستند این مامول برآورده نشد، بلکه زخمهای پیهم دیگری بر پیکر در در سیده ملت افغانستان وارد کردید... (آنها) لذت کامیابی جهادی را که به همه جهان گوارا بوده خودش نخشیده است چنانچه: اول: نظام تحمیلی کمونیستی در کابل تا هنوز باقی است. دوم: اعتبارات مناقع وحدت ملی افغانستان از قبیل محاسبه به اساس مذهب، زبان، قومیت و منطقه خدانا خواسته خطر تجزیه را بیخاطر میدهد. سوم: جریانات ناشی از بعد منطقی، بعد بین المللی قضیه کشورمانمایانگر چنان خطر است که اگر اینکار از طرف خود افغانها گرفته نشود ممکن است مصالح ملی و حتی بقای افغانستان تابع منافع بین المللی و منطقی گردد. چهارم: عناصر تنظیم شده مربوط به جهاد که یا زده سال گذشته با عدم مرکزیت و به شکل مراجع متعدد و با قبول مشکلات فعالیت نموده اند، اکنون نباد دعوی زعامت سیاسی نمابند چه مجال مراجعه به آرای کافه مردم افغانستان که شرط اساسی کسب زعامت سیاسی است تا هنوز مساعد نگردیده است... اینجانب بحیثیت خدمتگارسا بقدها را افغانستان طوریکه تا امروز خویشتن را در صف مردم مجاهد کشور خود قرار داده ام و در گذشته نیز احترام راده ملت افغانستان را اساس زندگانی سیاسی آن ملت دانسته ام احساس مکلفیت ایمانی و ملی دارم تا به منظور جلوگیری از خطرات ناشی از بحران فعلی بمنظور تحقق اهداف اساسی جهاد عبارت است از: اول: تأمین استقلال کامل افغانستان با تمامیت ارضی آن. دوم: ایجاد نظام سیاسی قایم

بر مبادی اسلام، سوم: اشتراک آزادانه و بدون تبعیض کافه افراد ملت افغانستان در زندگی سیاسی و اجتماعی کشور، و همچنان بمنظور تأمین صلح و ثبات در افغانستان بهمکاری هموطنانم به طرح و تطبیق پروگرامی اقدام میبندیم که رسیدن به این اهداف از طریق ایجاد تفاهم و همبستگی میان مراجع تنظیم شده و مربوط به جهاد و نیز میان عناصر مؤثر جامعه افغانی میسر سازد. در ایفای این نقش البته جز تحکیم وحدت ملی و پیوند میان طرفهای متعدد جامعه افغانی و استقرار صلح در کشور هیچ نوع ملحوظ شخصی و یا ادعای امتیاز خاصی وجود ندارد...

مقالات :

"انتخابات آزاد"

(عبدالرحمن پژواک) :

بعد از مقدمه مینویسد: مراد از این پیشنهاد دیک کنفرانس خاص بین المللی تحت نظارت ملل متحد میباشد. "سه میگردگان": الف: همه اعضای دائمی شورای امنیت ملل متحد ب: همه احزاب افغانی در داخل و خارج افغانستان بشمول خلق و پرچم بحیثیت یک حزب و بهیچ صورت نه بحیثیت یک حکومت، ج: نماینده کنفرانس اسلامی بحیثیت مشاهده: پاکستان و ایران بحیثیت همسایگان افغانستان "اجندای کنفرانس با دید بطور قطع محدود به یک موضوع باشد، این ایتام عبارت است از تأمین و تطبیق حق غیر قابل انکار ملت و مردم افغانستان به حق تعیین سرنوشت خویش از طریق انتخابات آزاد و دیموکراتیک، "رول ملل متحد": سازمان ملل متحد موظف گردید که بدون تأخیر به ترتیب فرستادن: الف: یک قوای صلح ملل متحد به منظور حفظ و جلوگیری از تصادمات، ب: یک هیئات بمنظور مراقبت انتخابات آزاد اقدام کند، هیچ یکی از همسایه های افغانستان باید در قوای صلح ملل متحد و هیئات

ایمانی مردم ما این جهاد آغاز کرده اند در حالیکه با ما هیچ نوع کمکی وجود نداشت، تمام وسایل ما چیزهایی بود که از بیدرها و بیباکان با رت برده بودیم و ما بهمین وسایل هفتاد سال پیش یک قدرت امیرالسنی دیگری یعنی استعمار انگلیس را شکست داده ایم.

ندای مجاهدین

حمل
۳۱

راپور:

خریده دربارہ با زکشت مهمل جریں بوطن سوالها را طرح کیمرده، اهداف هجرت آنان را بررسی میکند و میگوید که آنان برای پیاده کردن نظام اسلامی قریباً نیجا داده، که این قریباً نیجا را در جدولی خلاصه کرده است؛ با اردت دادن قوای متکسر

- ومنابع مولد و تدوی زخمی ها ۳۸۰۰۰۰۰۰۰۰۰ دالر خارہ.
- بسبب مهاجرت در خارچ و داخمل ۳۴۵۰۰۰۰۰۰۰۰ دالر خارہ.
- خارہ و ارده ز تلف شدن حیوانات: ۸۱۶۴۱۰۰۰۰۰ دالر.
- خارہ و ارده از راه تخریب خانه ها، سامان آلات و تجهیزات ۲۴۹۴۰۰۰۰۰۰۰ دالر.
- خارہ و ارده از طریق تخریب سرکها، پست و تیلیفون: ۳۲۸۶۶۲۰۰۰۰ دالر.
- خارہ و ارده به زراعت و جنگلها ۳۴۷۴۲۴۲۰۰۰۰ دالر.
- خسارات و ارده از راه انفجار ما اینها و مواد منطلقه: ۵۵۰۰۰۰۰۰۰ دالر.
- خسارہ و ارده از طریق تخریب فابریکه ها، صنایع دستی، موسسات و دستگاہ های فنی: ۱۱۰۰۰۰۰۰۰۰۰ دالر.
- مجموع خسارات و ارده: ۸۲۳۶۳۳۴۰۰۰۰۰ دالر.

وزارت در نظر گرفته شده است. آقای مجددی تقاضا نمودند تا با پیشنهاد دولت موافقه نموده و تا مل حکومت گردیم، شورای احرائیه حرکت انقلاب اسلامی افغانستان پیوست با این پیشنهادها دولت موقت تشکیل جلسه داده پیشنهاد مذکور را در حالیکه را خلاصی خاص شخص جناب حضرت ما جب نما یندگی میکرد غیرعا دلانه و معایر آما نه های ملت مسلمان افغانستان خوانده با اتفاق آرا، اشتراک در حکومت موقت و پذیرش پست وزارت سرحدات را مسترد نمود... (ما) با ویرایین داریم که راه حل بحران کنونی کشور عزیز ما افغانستان غیر ازین بوده، و نمیتوان بدون شرکت فعال و عادلانه تمامی نیروهای جهادی اعلامی تنظیم مستقل جهادی و اتحادتگانه مقیم پنا و روان شتلات نه گانه مقیم تهران و قوماندانان معروف جهاد و شخصیت های مؤمن و متدین سیاسی و اداری اسلامی بحران دردناک کشور عزیز ما را آرامش بخشند...

جوزا
۲۴

راپور:

مولوی نصرالله منصور میسر حرکت انقلاب اسلامی افغانستان به ارتباط جریانات اخیر طری کتفرانس مطبوعاتی (وقت و جایش ذکر نکرده) اظهار داشت: اتحاد و وحدت نه تنها ما را بر کفر غالب میسازد بلکه ضمانت استقلال فکری، سیاسی و اقتصادی ما را نیز مینماید... در مقابل عزم و اراده مجاهدین تمام شیظنتهای روس و امریکا متوجه این شده است که مجاهدین و عظمتهای آنرا متأثر گردانند... انگیزه جهادگدما انگیزه بیرونی نه بلکه یک انگیزه ایمانی بود، به برکت فطرت

مراعت و نظارت انتخابات سهم نگیرند، نتیجه انتخابات آزاد با یاد از طرف همه اعضای دایمی شورای امنیت سازمان ملل ضمانت شود نه بعضی از آنها و نیز با شمول سازمان کنفرانس اسلامی، "محل انعقاد کنفرانس"؛ محل انعقاد کنفرانس دفتر اروپایی سازمان ملل متحد در سویس و یا مرکز سازمان ملل متحد در نیویارک امریکا برگزیده شود، شورای کبه در نتیجه انتخابات آزاد بوجود میآید با یدفوراً به تشکیل یک حکومت عبوری بپردازد و به تهیه کردن مسوده قانون اساسی بپردازد، و برای تصویب قانون اساسی زمینه را برای دایر کردن یک لویه جرگه آماده و مستعد سازد، همه مسایل دیگر بلا استثنای، با یاد از طرف لویه جرگه فیصله شود. در پایان میخواهم اعتراف کنم که قضیه افغانستان از پیچیده ترین قضایای بین المللی است و راه حل آن بهیچ وجه ساده و آسان نیست اما اگر اغراض اجانب و قارب یک سو گذاشته شوند این قضیه لاینحل نیست.

ندای حق

حمل
۲۱

اعلامیه:

محترم حضرت صبغت الله مجددی رئیس حکومت موقت مجاهدین افغانستان طی یک جلسه مشترکی با مولوی نصرالله منصور امیر حرکت انقلاب اسلامی افغانستان، قاضی محمد امین و قاضی در رئیس داعیه اتحاد اسلامی مجاهدین افغانستان و محترم مولوی رفیع الله مؤذن رهبر حرکت انقلاب اسلامی افغانستان پیشنهاد نمودند که برای هر سه تنظیم یک

وحدت اسلامی

حمل ۱۵

راپور:

قاضی محمد امین وقاد در کنفرانس مطبوعاتی که بنا بریخ ۴ صوت در مقر اتحادیه برنده بود اظهار داشت: ما حل مشکل سیاسی موجود را در تشکیل اجتماع وسیع سران جهادی میدانیم و حکومتی را میخواهیم که صلاحیت و اعتبار ملی داشته باشد.

قاضی وقاد طی مصاحبه‌ای با صدای امریکا اظهار داشت: درباره تشکیل حکومت عبوری به اتفاق همه مجاهدین پیشنهاد من طوریت که رهبران همه تنظیمهای جهادی اجلاس و شورایی داشته باشند و رایج به طرح تشکیل حکومت انقاصی بکنند و حکومتی که در نتیجه طرح اتفاق رهبران جهاد تشکیل میگردد ضرورت دارد که شایسته داشته باشد و اهمیت داشته باشد و اعتبارات ملی و بین المللی داشته

باشد. قاضی محمد امین وقاد در جلسه سران تمایلی که سرور سرور در دره حیرت سرپرستی ملک نادرخان زخه خیل تشکیل شده بود طی مصاحبه‌ای گفت: قبایل برادرها و بستنیان ما هستند، آنها با ما پیوندهای مشترک تاریخی، مذهبی و ملی دارند لذا در افغانستان فردا تنها وزارت سرحدات و ریاست قبایل خاصه، شما نخواهد بود بلکه خاک ما خاک شما و خانه ما خانه شما خواهد بود، مثلیکه شما دادیم در غمها با ما تریک بودید همینطور اشتراک ما در خوشی ها و غمهای تا فریضه دینی ماست...".

تور ۵

راپور:

برادر مجاهد محترم قاضی محمد امین وقاد در هیئت عیبه اتحادیه اسلامی مجاهدین افغانستان، محترم مولوی نصرالله منصور میر حرکت انقلاب اسلامی افغانستان و محترم رفیع الله

مولوی امیر حرکت انقلاب اسلامی افغانستان در هیئت گذشته بنا به دعوت وزارت امور خارجه جمهوری اسلامی ایران وارد تهران گردیدند. قرار است رهبران سه تنظیم مستقل جهادی درباره مسائل مختلف با مقامات دولت اسلامی ایران و سران تنظیمهای داخل اختلاف نگاهانه مذاکراتی انجام دهند.

هدایت الاسلام

حمل ۲۷

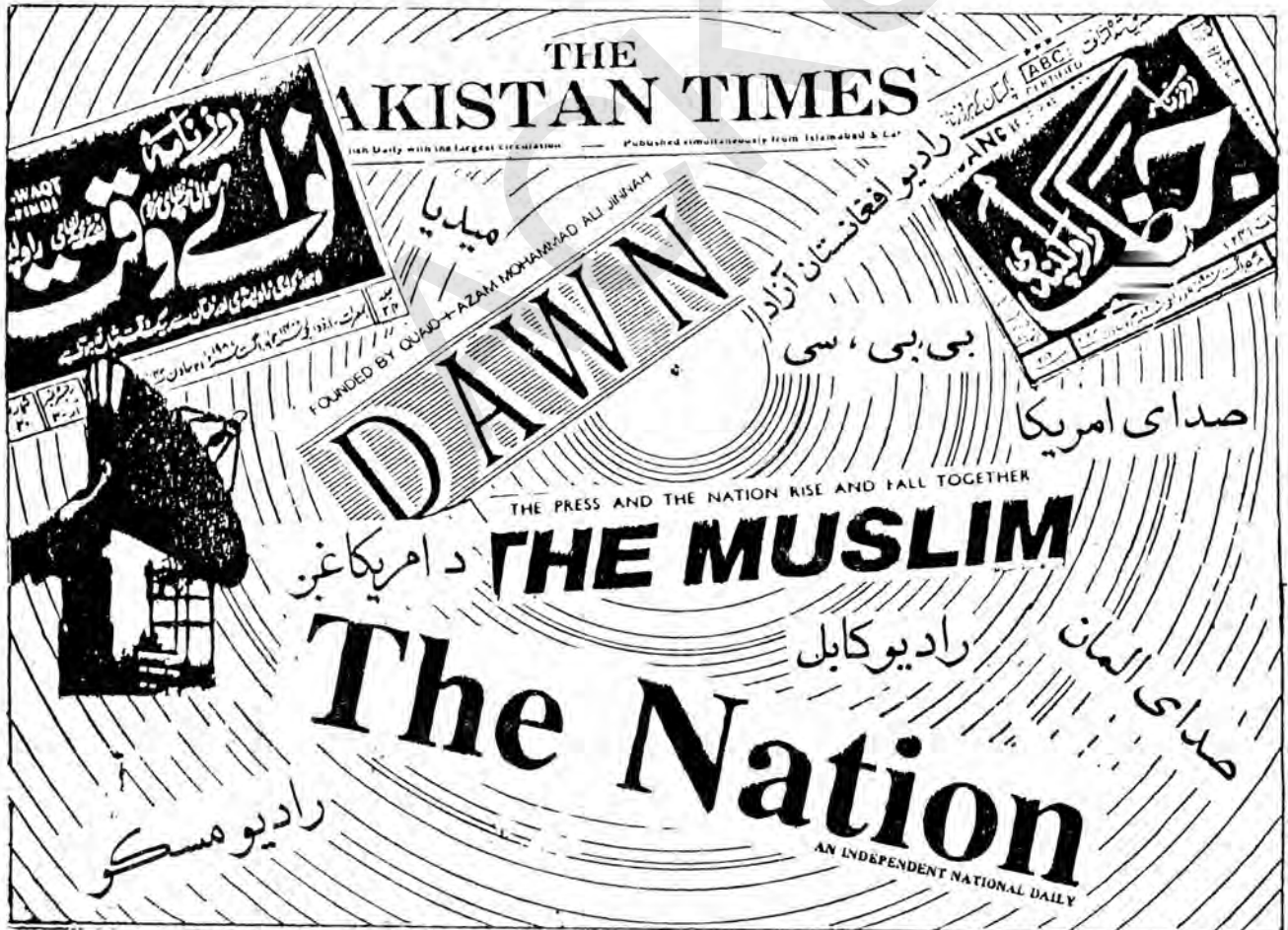
راپور:

مولوی محمد نبی محمدی به تاریخ ۱۳ حمل در هجرت کلی در مراسم فاتحه خوانی شهید محمد نسیم خندزاده و همراهانش طی بیاتیه‌ای اظهار داشت: تا بشریت درد دنیا وجود دارد جنگ بین حق و باطل ادامه خواهد داشت و این کاروانها و قافله‌های شهادت تیر همینطور راه خود را ادامه خواهد داد... برملت است که در عقب علمای خود بایستند، یک مشت گردند تا برای مقابله با هر باطل بشکند درست آمده باشند.

شرح وقایع جهاد

اول حمل - ۳۱ جوزا

شرح وقایع جهاد

اول حمل - ۳۱ جوزا

عمل
۱

در جریان چند عملیات در ولایت هرات ۵ نفر از ملیشه های رژیم کابل کشته شده اند، در ولایت ننگرهار مجاهدین سه دستگانه تانک را با سرشندان آن از زمین برده و یک تعداد سربازان با اسلحه دست داده به مجاهدین تسلیم شده اند. (رادیو پاکستان)

یک هیئت مجاهدین بریاست پیرسید احمد کیلانی وارد تهران شده با احزاب نه گانه مجاهدین افغان مقیم تهران درباره انتخابات و سهم شدن این احزاب در حکومت مجاهدین مذاکره کنند. (صدای آمریکا در)

محمد ظاهر شاه پادشاه سابق افغانستان طی پیامی بمناسبت سال نو گفته است: "بیگانها در رسیدن به حل مشکل افغانستان فراهم نمودن زمینه مساعد و حالت مناسبی است که در آن ملت مسلمان افغانستان بتواند آزادانه وبدون تبعیض و مداخله خارجی از حق مشروع خود در ایجاد نظام سیاسی مطابق اساسات دین مقدس اسلام و ارزشهای ملی افغانستان استفاده نماید." (صدای آمریکا پیشو)

محمد ظاهر شاه پادشاه سابق افغانستان طی مصاحبه ای با یک روزنامه ایتالیایی اظهار داشت که اقدام به کودتای اخیر مبین عدم اعتماد مردم به رژیم کابل و عدم مشروعیت این رژیم است. وی اظهار داشت تا زمانیکه کمونیستها در افغانستان بر سر اقتدار نباشند

شدن برقراری صلح امکان پذیر نیست. (صدای آمریکا در)

منابع مجاهدین اظهار داشته اند که غلام نبی مشتاق معروف به فرمانده مشتاقی یک قوماندان با سابقه حرکت اسلامی افغانستان دیروزی سردی در میدان شهر در غرب کابل به شهادت رسید. (بی بی سی)

قوماندان انوری قوماندان حرکت اسلامی افغانستان در اطراف کابل طی مصاحبه ای با بی بی سی اظهار داشت که شهادت قوماندان مشتاقی معاون وی مبین این حقیقت است که علی رغم دعای نجیب، مجاهدین احزاب تشیع با رژیم وی هیچگونه سازشی ندارند. (بی بی سی)

نحب الله رهبر رژیم کابل طی مصاحبه ای با بی بی سی پذیرفت که کودتای اخیر مشکلات تازه ای را برای سازمان های سیاسی و نظامی رژیم وی بیار آورده است. (بی بی سی)

شعبه نظامی آژانس اطلاعاتی باختر خبر داد که جزو تاسیساتی مقرر در حالت دفاعی قرار داشته طی چهار روز گذشته در استقامت های ولسوالی تسی، گریز، اسمعیل خیل و یعقوب بی بالای این جزو تاسیسات اختفای مسلسل ادامه داده است.

(رادیو کابل)

آژانس باختر اطلاع داد که در ۲۴ ساعت گذشته ۶ ماین ضد پیاده و ۱۷ کیلو گرام مواد منفجره در کابل خنثی گردیده و سه راکت زمین زمین کشف شده است.

(رادیو مسکو)

نحب الله رهبر رژیم کابل طی

پیام سال نو یکبار دیگر خواستار تغییر نظامی شدن افغانستان گردید. (رادیو کابل)

۲

یک دیپلمات عالی رتبه شوروی در اسلام آباد در حالی که مذاکرات اخیر تنویر احمد خان سکرتر وزارت خارجه پاکستان را در مسکو میبوس کند خواه ندینتاریخ اول حمل گفت دولت شوروی اظهارات بینظیر بنو تو صدر اعظم پاکستان را که با بدشوروی و پاکستان جا نبداری را کناره گذاشته و به مذاکرات در راه حل مشکلات اقدام نمایند جدی تلقی کرد، دیپلمات شوروی اظهار داشت که مسئله افغانستان در تنویر یک مسئله ذات البینی نبوده ولی عمل موضوع ذات البینی میباشد، وی علاوه نمود ما آمده ایم نتیجه هر نوع انتخابات را در افغانستان قبول کنیم حتی اگر گلبدین حکمتیار را نرا ببرد، وی اظهار نمود اتحاد شوروی با حکومت نجیب یک سلسله موافقات عقد نموده که نمیتوانند آنرا ترک گوید.

(پاکستان تایمز)

محمد علی رحمانی بحیث والی حکومت عبوری مجاهدین افغان در کنر تعیین گردیده است وی اخیراً در اسعد گها در مرکز ولایت کنر رسماً به کار آغاز کرده.

(مسلم)

صفت الله مجددی رئیس دولت اسلامی موقت افغانستان طی پیام سال نو گفته است امیدوار است در سال نو افغانستان کاملاً آزاد شود و نجیب و دارودسته او با کمونیزم شکست خورده از افغانستان نابود شوند. وی از مجاهدین

هدین خواست تا به جهادشان ادامه دهند. (صدای امریکا دری)
 * مجاهدین افغان طی نبردهایی درکندها ربه تاریخ ۱۷ حوت ۵۰ ملیشه رژیم کابل را هلاک و ۲۸ نفرشان را زخمی نموده اند. ۱۶ نفر از قوای رژیم مجاهدین تسلیم شدند.

(صدای امریکا پشتو)
 * زلمی خلیل زاد، صاحب نظر مور افغانستان طی مصاحبه ای با صدای امریکا اظهار داشت: مهمترین واقعه بی که در رابطه به جهاد افغانستان در سال گذشته رخ داده است، نبودن جهاد افغانستان در سطح جهانی است. یک تأثیر بزرگ داشت و تحولات عمیق در اروپای شرقی و داخل شوروی از تأثیر همین جهاد است. وی گفت کودتای تئی به دنیسا نشان داد که اختلافات عمیق در صفوف رژیم کابل موجود است.

(صدای امریکا دری)
 * دیروز پنج راکت بر شهر کابل اصابت نمود که به اثر آن یک نفر کشته و هفت نفر دیگر مجروح شدند.
 (رادیوسکو)

۳
 * مجاهدین بروز ۲۷ حوت بالایی پسته های رژیم در ولسوالی تیسوره و ولایت غور حمله نمودند که در اثر آن صد نفر ملیشه های رژیم از پسته ها فرار نموده و به مجاهدین تسلیم شدند. طی این نبردهشت ملیشه هلاک و ۱۲ نفر اسیر شدند. (صدای امریکا پشتو)

* مجاهدین طی حملاتی بروز های ۲۶ و ۲۷ حوت بالایی پسته های محل با با جی در ولایت هرات یک دستگاه تانک را با سرنشینان آن از بین برده و تعدادی از افراد رژیم را مجبور ساختند. (صدای امریکا پشتو)

* مجاهدین در ولایت کندها ربه روزهای ۲۷ و ۲۹ حوت بالایی پسته های محیس کندها رحمانی انجام دادند

که در اثر آن تلفاتی به افراد رژیم وارد آمده و یک لاری مملو از مهمات از بین برده شد. (صدای امریکا پشتو)
 * صدراالدین آغا خان به مورین عالیرتبه پاکستانی گفته است که ایجاد حوزه های صلح در داخل افغانستان در مناطقی که یا جنگ نباشد و یا جنگ کمتری باشد، مجربترین راه برای عودت به وطنشان تشویق خواهد کرد. وی گفت این حوزه ها از طرف ما مورین ملل متحد مراقبت خواهند کردید.

یک ما مور عالیرتبه پاکستانی اظهار داشت که با نشان بهر سوخ پیشنها دعملی برای برکت آبرو- مندان و مومنان مهاجرین موافقت خواهد کرد. (صدای امریکا دری)

۴

* اسحق اخلاقی سخنگوی احزاب نهگانه مجاهدین مقیم ایران طی مصاحبه ای با صدای امریکا در مورد ملاقات نمایندگان احزاب نهگانه با نجیب اظهار داشت که ایس الفاظ را که نجیب در حالت ضعف و پراکندگی خود اظهار میدارد حقیقت ندارد و ما آن را رد مینمایم و اینرا جزء نوطشه های قبایله نیز به آن متوسل میشدیم -
 (صدای امریکا دری)

* سیمینا در روزهای که بمنظور تحقیقات برجوانب مختلف قضیه افغانستان از طرف اتحادیه کشورهای افغانستان آزاد به یادبود اولین سال وفات لویی دوپری پرس- و فیسور افغانستان شناس امریکایی در پنا و برگرزار شده بود بتاریخ دوم حمل خاتمه یافت. (صدای امریکا دری)

* صدراالدین آغا خان رئیس هیئت بازاری افغانستان و رئیس یک هیئت پنج نفری بروز سه حمل با محمد حنیف خان وزیر امور کشمیر و سردادات شمالی راجع به سهولت ها و اداهه کمکهای دوا مدار پاکستان بهمها -

جرین افغانی تبادل افکار نمود.

(پاکستان تایمز)

* صدراالدین آغا خان بتاریخ ۲ حمل با صاحب زاده یعقوب خان وزیر خارجه پاکستان راجع به بازگشت مهاجرین افغان به وطنشان و اعمار مجدد افغانستان مذاکره نمود. در عین حال آغا خان بتاریخ ۷ حمل از کابل نیز بازدید خواهد نمود تا شرایط بازگشت داوطلبانه مهاجرین افغانی را مساعد سازد. (پاکستان تایمز)

* هیئت امریکا و شوروی مذاکرات رسمی ۲ روزه مورینا در مورد اوضاع افغانستان به پایان رسانیدند. رئیس هیئت امریکا درین مذاکرات بروز ۲ حمل اظهار داشت که امریکا موقف اتحاد شوروی را بصورت واضح درک نموده است. (مسلم)

* مذاکرات دوروزه هیئت اتحاد شوروی و امریکا راجع به اوضاع افغانستان بتاریخ ۲ حمل به پایان رسید در حالیکه در مذاکرات مذکور در هلستکی پیشرفت لازم در راه حل سیاسی اوضاع در افغانستان به عمل نیامد. رئیس هیئت امریکاجان کلی معاون وزارت خارجه امریکا بکمکهای نظامی اتحاد شوروی بکابل که ما هوار به سه صد ملیون دالر میرسد اشاره نمود وی از افشای نکات برجسته اختلافات دوجانبانه و زریده هیئت اتحاد شوروی برای توضیح در مورد نتایج مذاکرات بدسترس نبود قبلا گزارش داده شده بود که بتاریخ ۲ حمل یعنی روز شروع مذاکرات هلستکی هیئت گفته بود که با یک دسته پیشنهادهای جدید آمده است.

۵
 * رژیم کابل شدت حمله های مجاهدین را بر شهرهای گردید و خواست تا بهر کرده است و گفته است که منطبقه اسمعیل خیل زیر ضربات شدید مجاهدین قرار گرفته است. اخیرا مواضع رژیم

در کوه‌های مشرف بمیدان هوایی تحت فشار شدید مجاهدین قرار گرفته و سرک کابل - خوست از گردبیز به بعد بسته است . . . (بی.بی.سی)

* طبق گزارشهای رسیده از افغان - نستان، عبدالرحمن والی غور با چار نفر از ما مورین رژیم کابل بمجا هدین تسلیم شده است . (رادیو پاکستان)

۶

* بهینظیر به تو صدرا اعظم پاکستان بروزه حمل در بیانییهی در کنفرانس دیپلوماتیهای پاکستانی در اسلامآباد اظهار داشت دولت وی در راه حل مسالمت آمیز قضیه افغان نستان - فدار ایجا دیک راه حل بمنظور تشکیل حکومت دارای پایه‌های وسیع در افغان نستان میباشد . (مسلم)

* یک قوماندان معروف و سرشناس مجاهدین ملانسیم خندزاده با پنج نفر از همکارانش بتاریخ حمل در منطقه چرات در حومه پشاور مورد حمله اشخاص مسلح قرار گرفته و به قتل رسید . (مسلم)

* شهزاده صدرالدین آغا خان رئیس هیئت ملل متحد برای بازاری افغان نستان اظهار داشت : اوسمی جو - اهد نمودن اسمتی از مهاجرین افغان نستان را در پاکستان و ایران در تانستان امسال تشویق به مراجعت به "مناطق صلح و آرامش" که متدرجاً به حالت عادی درمی آیند بنماید .

۷

* فریدمزدکیکی از اعضای عالیرتبه حزب دیموکراتیک خلق بروزه حمل در کابل اظهار داشت از محمد ظاهر شاه دعوت خواهد شد تا بکابل آمده در یک شورای مؤسس وسیع البنیاد شرکت کند . هدف این شورا خاتمه دادن به جنگ ۱۲ ساله افغان نستان از طریق مسالمت آمیز میباشد . مزدک علاوه نمود شورای وسیع البنیاد در ظرف چار ماه

آینده بوجود خواهد آمد . (مسلم)

* شهزاده صدرالدین آغا خان رئیس هیئت موسسه ملل متحد برای بازاری افغان نستان روز ۶ حمل وارد کابل گردید تا با حکومت نجیب درباره کمکهای ملل متحد برای بازاری افغان نستان مذاکره کند . وی حین مواظت بمیدان هوایی کابل اظهار داشت مسافرت یک روزهاش بکابل جنبه‌های تخیلی داشته که با ملاقاتهایی با اعضای حکومت کابل سپری خواهد شد . (؟)

* نجیب الله رهبر رژیم کابل از ملل متحد تقاضا نموده که کمکهای خود را با رژیم مذکور افزایش دهد تا زمینه عودت مهاجرین از کشورهای همسایه فراهم گردد . وی این مطالب را بعد از ملاقاتش با صدرالدین آغا خان در کابل اظهار داشت . (بی.بی.سی)

۸

* داکتر سعادت شکیوال عضو فعال حزب افغان ملت بروزه حمل در پشاور بقتل رسید . قتل وی آخرین سلسله طغیان کشتارهایی است که اخیراً در نواحی مختلف صوبه سرحد بوقوع پیوسته است . مسامح همبر ملت وانگیزه این قتلها را احلافات سیاسی و نمود کرده است . (مسلم)

* یک هیئت بلندی پایه ملل متحد به نمایندگی آن سازمان که معمولاً از پاکستان بازدید بعمل می آورد به تاریخ ۷ حمل اظهار داشت از طرف ملل متحد مسولیت دار دتا در رابطه مهاجرین افغانی با حکومت پاکستان و سران مجاهدین افغانی در زمینیه با زکشت داده و طلبانه مهاجرین نه میهن شان طی سال جاری همکاری نمایند . (نیشن)

* نجیب الله رهبر رژیم کابل پس از کودتای شهنواز تنی ۳۰۰۰ نفر را دستگیر نموده و گفته شده که دستگیر شدگان در محکمه نظامی محاکمه گردیده و برای تعداد دزبان حکم اعدام

ابلاغ گردیده است . (صدای امریکا پشتو)

* یک طیاره حمل و نقل غول پیکر ایلوشن ۷۶ شوروی در نش کیلومتری شمال کابل هدف راکت مجاهدین قرار گرفت و سقوط داده شد . "تاس" ژ - انس خبرسانی شوروی سقوط طیاره را تأیید کرد ولی از تلفات آن چیزی نگفت . (صدای امریکا - ری)

* طبق اطلاعات واصله از ولایت بادغیس را وایل جوتنا کون در حدود ۳۰۰۰ تن از اهالی آن ولایت در اثر قحطی و سرمای شدید از زمین رفته اند . (صدای امریکا - دری)

* طبق اطلاع میدیا به تاریخ اول حمل مجاهدین دو پوسته رژیم کابل را در ولایت بغلان از زمین برده اند . همچنان مجاهدین بربیک تعداد دو پوسته های رژیم در ولایت فاریاب حمله نموده ۸ پسته را به تصرف در آورده و ۱۷ ملیشه را بقتل رسانیده اند از مجاهدین نیز دوتن بشهادت رسیدند . (صدای امریکا - دری)

* امروز چار قبیر راکت سکر ۳۰ در شهر کابل فرود آمد که در اثر صاعقه یک فیر آن به یک سو بر مللی بس ۲۷ نفر کشته و به اثر سه فیر دیگر ۲۲ نفر زخمی گردیدند در اکسهای پرتاب شده خسارات مالی را نیز در صال داشته است . (رادیو کابل)

* انقلابیون مسلمان افغان طی تبردهایی در ولوسوالی غوربان ولایت هرات ۳۶ نفر از افراد رژیم کابل را به هلاکت رسانده و چار دستگانه تا تک زرهی را از زمین برده اند . (رادیو تهران)

* محمد اسلم و وطنجا روز ببرد فاع رژیم کابل طی صاحبهای با روزنامه ستاره سرخ شوروی اظهار داشت که مشکل شدید قوای مسلح کمبود نیروی مجرب بشری است و تأیید کرد که هنوز هم سربازان در برخی نواحی تشرک خدمت میکنند . (بی.بی.سی - فارسی)

* امروز آخرین دور مذاکرات بین

مجا هدين مستقر در پشاوړو و مجا هديس متيم ايران بدون آنكه به نتيجه يي برسد پايان يافت . (بي. بي. سي. فارسي)

۹

* بي. بي. سي. طی تبصره‌ای بر اظهارات آغا خان برای ایجاد مناطق صلح در افغانستان بخاطر عودت مهاجرین میگوید بعید به نظر میرسد که مهاجرین به وعده‌های موسسه ملل متحد و پلانهای آن اطمینان کنند و همچنان هیچگاه ضمانت رژیم کابل را مبنی بر عدم بمباری مناطق مهاجرین قبول نخواهند کرد . (بی. بی. سی. فارسی)

* سیمینار چارروزه‌یی که از طرف شورای ثقافتی جهاد افغانستان که یک موسسه فرهنگی واجتماعی مستقل است در اسلام‌آباد برگزار شده بود امروز خاتمه یافت . موضوع اساسی این سیمینار بحث راجع به نظام آینده افغانستان و قوانین و مقرراتی که حکومت اسلامی آینده افغانستان باید در نظر داشته باشد تشکیل میداد . یکی از موضوعات مهم این سیمینار موضوع تصمیمگیری به مسایلی بود که آیا به آرای عامه مراجعه شود یا یک مجمع روحانیون موضوعات را فیصله نماید . موضوع مهم دیگر موفق زن در نظام آینده افغانستان بود و دو مقاله از نویسندگان زن ارائه شد که بر اهمیت شرکت زنان در نظام آینده افغانستان تأکید داشت . (بی. بی. سی. فارسی)

* استاده عبدالرسول سیاف صدراعظم حکومت موقت اسلامی افغانستان در مورد مذاکرات آغا خان با مقامات پاکستانی و رژیم کابل در باره عودت مهاجرین ابراز تأسفقت نمود اظهار داشت که چون تمام مهاجرین با تنظیمهای مجاهدین مربوط اند و تشویش و نگرانی در باره شان به مجاهدین ارتباط دارد ، لازم بود که آغا خان درین مورد با مجاهدین مذاکره مینمود .

استاد سیاف اظهارات آغا خان را

در مورد مهاجرین مدخله در امور داخلی افغانستان خواند

(بی. بی. سی. فارسی)

* پروفسور صفت اللہ محمدهدی رئیس دولت عبوری مجاهدین افغانستان اظهار داشت که به عقیده او دو سوم مهاجرین افغانستان که فعلاً در پاکستان زندگی دارند ، در ظرف ۱-۲ سال آینده میخواستند به وطن بازگردند ولی در صورتیکه حکومت کابل تضمین نماید که مناطق مربوط به مهاجرین را مورد حمله قرار ندهد ، روی علاوه نمود که ملل متحد باید اعتبارات لازم را در مورد تضمین زندگی و مصونیت مهاجرین بدست آورد . (مسلم)

* استاد برهان الدین ربانی وزیراعمالی و مجدداً دولت عبوری مجاهدین افغانستان و رهبر جمعیت اسلامی افغانستان از طرف دولت عبوری به حیات وزیر خارجه مقرر گردید و آنجناب احمد شاه معاون استاد سیاف که فعلاً وزیر محاربات میباشد در دولت عبوری عوض استاد ربانی بحیث وزیراعمالی مجدداً تعیین گردیده اند . این تعیینات را منابع خبررسانی دولت عبوری در پتا و رتاریخ ۸ حمل اعلام نمودند .

(مسلم)

* نطاق وزارت دفاع پاکستان اخباری را که در بخشی از مطبوعات پاکستان به نشر رسیده و میگوید که جنرال تنی مورداستطاق اداره استخبارات عسکری پاکستان قرار گرفته است رد نمود .

(پاکستان تایمز)

* کمشنر عالی ملل متحد برای مهاجرین افغان گفت ارسوی منشور ملل متحد کمشنری عالی آن مؤسسه موظف است تا وقتیکه مهاجرین مجبور باشند در پاکستان به مهاجرت ادامه دهند هر نوع امداد و مساعدت ممکنه بشرط خواهان به مهاجرین افغان فراهم نماید .

(پاکستان تایمز)

* استاد سیاف صدراعظم دولت

عبوری مجاهدین افغانستان اظهار داشت تا زمانیکه یک حکومت نماینده مردم و اسلامی در افغانستان تأسیس نشود مهاجرین افغان به خانه‌های خود در افغانستان باز نخواهند گشت .

(نیشن)

* منابع دیپلوماتیک غربی در اسلام‌آباد یادآور شدند که مجاهدین پس از یک هفته جنگ شدید در ولایت وردک خطوط دفاعی عساکر رژیم کابل را در هم شکسته و مرکز ولایت وردک یعنی میدانشهر را روز اول حمل تصرف نمودند . درین عملیات تمام گروههای مجاهدین متحدانه اشتراک نموده بودند . (نیشن)

۱۰

* چهارصاحبمنصب عالی رتبه رژیم کابل پس از دو روز جنگ شدید با مجاهدین و عساکر و فداکاری رژیم کابل درده سیز ولایت کابل بمجا هدين افغان پیوستند این خبر را ژانسن خبررسانی افغان بحواله منابع مؤثق گزارش داده است . (نیشن)

* مانند همه چیز دیگر در ارتباط به موضوع افغانستان اخیراً در مورد انتخابات برای یک شورا در ولایت تحت اداره مجاهدین یعنی کنسرسیون مشکلات و مسائلات در بین دو جناح رقیب مجاهدین (جناح حکمتیار و مولوی جمیل الرحمن) جابجایی ایجاد شده است . این اختلاف نظر در باره شمار آراء سه ناحیه ولایت کنسرسیون شده و قضاوتهای رأی دهی آنها بعدتر از تاریخ معینه بمركز ولایت کنسرسیون انتخابات مواظبت کرده بود . (مسلم)

* مجاهدین بروز ۴ حمل بر پسته های محبس عمومی کندهار حمله نموده یک پسته را فتح و چارمیلیون دستگیر و سه نفرتان را هلاک کردند همچنان مجاهدین بروز ۲ حمل بر قرارکساره کمونیستها در منزل باغ حمله نموده یک تانک و سه نفر عسکری طعمه حریق

کردید.

(صدای امریکا)

* در اشرحات مجاهدین در ولایات هلمند بر مراکز نظامی لوی سرحدی کوتان و شیخ نادریک پسته امنیتتی و یک مرکز مخابراتی رژیم کابل بخرید بپ گردیده افراد آن بشمول چاروا - حیمصبا زین رسیدند.

(صدای امریکادری)

* دلی یک حمله مجاهدین رئیس مؤسسه امنیت و اطلاعات رژیم کابل در ولایت بادغیس با تلی چند از ما مو - رین این مؤسسه به هلاکت رسیده اند و همچنان ۵۰ ملیت رژیم کابل به مجاهدین پیوسته اند. (رادیو تهران)

* حکومت موقت مجاهدین تغییرات آتی را در کابینه آن حکومت اعلان نموده است: برهان الدین ربانی - وزیر اعمار و محدد بخت و وزیر خارجه، انجنیر احمد شاه وزیر مخابرات به - حیت و وزیر اعمار محمد، مولوی محمد شاه قلی وزیر زراعت بخت و وزیر عدلیه، سید نورالله عماد معین وزارت مخابرات بخت سرپرست وزارت مخابرات، داکتر حمت الله مجددی معین وزارت زراعت سرپرست وزارت زراعت، (بی.بی.سی.پشتو)

۱۱

* کشتن عالی ملل متحد برای مهاجرین گفته است که در راه کوشش برای خاتمه دادن به رکود سیاسی و نظامی قضیه افغانستان مؤسسات بین المللی کمک دهنده خواهان بازگشت رضا کارانه مهاجرین افغانی که تعدادشان به ۵ میلیون بالغ میشود به مناطقی در داخل افغانستان که در آن جنگ صورت نمیگیرد شده اند. (نیشن)

* مجاهدین افغان طی حمله های برتاسیسات نظامی و فرقه عسکری غزنی دوتا تک به وسیله نقلیه نظامی را از بین برده ۶۰ عسکر به مقوف مجاهدین پیوستند. همچنان مجاهدین

بدخان برمر کز میض آبا د حمله نموده چند پسته را فتح و بعد ادای اسلحه بدست آورده اند.

مجاهدین ولایت پروان بر پسته های میدان هوایی بگرام حمله نموده بعد از وارد نمودن خسارات جانی و مالی به دشمن سه تن از ما حتمصبا ن به مجاهدین تسلیم شدند.

(صدای امریکا پشتو)

* عبد رب الرسول سیاف صدراعظم حکومت موقت مجاهدین ضمن دیدار با صدراعظم آغا خان خاظرسان ساخت که تمام مسایل مربوط به مهاجرین با دیدر رابطه حکومت موقت حل و فصل شود در غیر آن متکالی که در این زمینه در آینده بروز نماید مسوول آن حکومت موقت نخواهد بود.

(صدای امریکا پشتو)

* مجاهدین طی حمله برولسوالی مرغاب ولایت بادغیس دوتا تک و چار لاری عسکری را به آن کشیده تعدادی از افراد رژیم را به هلاکت رساندند.

(صدای امریکادری)

* مجاهدین بر روز سوم حمل بصورت متحدانه بر شهر و فرقه فراه حمله نمودند. حلقی ها که مراکز آن در شهر کهنه فراه است نیز بر مواضع پر جمیه ها آتش کشیدند که تلفات جانی و مالی برای رژیم بسیار آورد.

(صدای امریکادری)

* شیخ آصف محسنی رهبر حرکت اسلامی افغانستان طی مصاحبه ای با صدای امریکا اظهار داشت که اگر عویش انتخابات یک سورا عالی جهادی از تنظیمهای جهادی تشکیل شود به نفع ما خواهد بود. (صدای امریکا - دری)

۱۲

* شهزاده سلمان بن عبدالعزیز والی ریاض در عربستان سعودی اظهار داشت که برادران افغان ما با خطر ازدادن هویت و شخص اسلامی خود مواجد اند. او گفت افغانها اراده کرده

ده اند که محاده خود را از میان ایجاد یک کشور آزاد اسلامی ادا مده دهند. (رادیو پاکستان)

* جسدنه نعر عملیه طیاره شوروی که در نزدیکی میدان هوایی کابل به وسیله مجاهدین سقوط داده شده بود به شوروی مستبدل کردید.

(رادیو پاکستان)

* روربا مؤا شنکتن پست طی سر - مقاله ای مینکاره: " جای تأسف است که مجاهدین که در جنگ از خود شهادت نشان داده اند اکنون با دیدر میدان سیا - ست از خود مهاجرت نشان دهند هنوز هم با مسازعات و اختلافات ذات البیسی درگیر اند. " (صدای امریکا پشتو)

* مجاهدین با کلوله باری سنگین بر میدان هوایی کندها ریک طیاره حمل و نقل را نابود کرده اند. همچنان مجاهدین طی حمله های متعدد در ولایت کندها ۴۶ نفر از افراد رژیم کابل را از بین برده و یک لاری مهمات را نابود کرده اند. (رادیو پاکستان)

* رژیم کابل فرمان استرداد اموال منقول و غیر منقول مردم را در صورت حضورشان ندوین و اعلام کرده است درین فرمان در قسمت اموال غیر منقول خانه ها و ایا رتمان های رها - بی مستتی فرار داده شده اند.

(رادیو کابل)

* گزارشها از افغانستان حاکی است که نبردهای شدید در قسمت نمر - خیل و حلال آبا دو جنوب کابل بین مجاهدین و قوای رژیم کابل در گرفته است. طرفین درین نبردها از سلاح های ثقیل استفاده نموده به هر دو طرف تلفات سنگین رخ داده است. یک نظامی رژیم کابل از وقوع برخوردی در کند - ها ر گزارش داد اما تفصیلات بیشتر نداده است. (بی.بی.سی.پشتو)

* پیترا من سعیر خا من امریکا برای مجاهدین طی مصاحبه ای اظهار داشت که با تخمیناً بین ۳-۵ میلیون معنی که شورویها و رژیم کمونیست

کابل در افغانستان تعبیه نموده اند اکنون این کشور به بزرگترین مزرعهٔ مین در جهان مبدل شده است .

(صدای امریکادری)

* شهنوازشی وزیر دفاع سابق حکومت کابل در مصاحبهٔ بیسیم به نما - یندگان مطبوعات، عزم و تعهد خود را برای سقوط دادن رژیم نجیب دوباره تکرار کرد. وی علاوه بر گفتن با دیدیک شورای عبوری جلای وطن منحل به آن یک شورای انقلابی تشکیل شود تا امور مملکت را اداره نمایند. وی ضمن اشارهٔ اخیر شوروی دربارهٔ برطرفی نجیب گفت که میدواری خوبی بمردم افغان - نستان میباشد و گفت اخبار موافقهٔ بین او و حزب اسلامی صرف یک شایعه بوده است. وی از همهٔ مجاهدین تقاضا نمود تا در مقابل حکومت مطلقهٔ نجیب متحد شوند و راهی را تعقیب نمایند که مردم رومانی در مقابل دیکتاتور خویش در پیش گرفتند . (مسلم)

* حکومت پاکستان اتهامات وزارت خارجهٔ رژیم کابل را که پاکستان به صورت درگذردنای اخیر در افغانستان دست داشته رد نمود. در یادداشتی که به سرمنشی ملل متحد از طرف ما حبر داده - یعقوب خان وزیر خارجهٔ پاکستان فرستاده شده است که پاکستان کاملاً موافقت زنیورا در مورد افغان نستان مراعات میکند .

(پاکستان نامیز)

* وسیم سجاد رئیس مجلس نهای پاکستان تقاضای یک سناتور را که می خواست در ضمن مباحثات عادی مجلس موضوع تقلیل یافتن کمکهای بین - المللی را به مهاجرین افغانی بحیث یک اعتراض قانونی داخل سازد رد نموده گفت که این موضوع جزء ماییل روزمرهٔ سیاست خارجی بوده نمیتوان مباحثات عادی را بخاطر بحث بر آن اخلال کرد .

داکتر شیرافکن که با این اعتراض فانونی نیز مخالفت کرد گفت که

حکومت هر آنچه در توان خود دارد در راه آسایش مهاجرین افغانستان صرف می کند . (جنکو)

۱۳

* استاد دیرهان الدیس ربانی وزیر اعمار محدودتی مناجهدای بیابان خیرکار میدیا از ضرورت بحیث وزیر خارجه اظهارتی اطلاعی نموده گفت مشکل های افغانستان را نمیتوان با تقسیم و تغییر وزارتخانه ها بیس احزاب شامل در حکومت حل و فصل کرد، بلکه مشکل را میتوان از طریق سهم - گیری حداکثر حزای که را کتریت مردم نمایندگی میکنند حل نمود .

(صدای امریکادری)

* مجاهدین افغان میگویند که دو هلیکوپتر رژیم کابل را در نزدیکی شهر کندها رسقوط داده اند. گفته میشود که افلاً پنج نفر از سرشیشان ایس هلیکوپترها کشته شده اند .

(بی.بی.سی. فارسی)

* کابینهٔ دولت عبوری مجاهدین افغان به حزب دیگر مجاهدین افغان را نیز شامل دولت عبوری ساخته است . اینها عبارتند از اتحاد اسلامی مجاهدین، حرکت انقلاب اسلامی بر رهبری نصرالله منصور و گروه مؤد ن .

(مسلم)

۱۴

* ویلیام لندرنکنک آمدفتر اطلاعات سفارت امریکا در اسلامآباد گفت امریکا فیصله نموده که از پروگرام ملل متحد برای بازگشت مهاجرین افغانی به وطن شان تا زمان آئینده حمایت و نماید. او علاوه نمود که امریکا و ملل متحد درین مورد سعی دارند تا مهاجرین افغانی هر چه زودتر بوطن خویش باز گردند و این مطلب را در مصاحبه ای با روزنامهٔ مسلم پاکستان ابراز نموده است . (مسلم)

* تنویر احمد خان سکرتر سفارت

خارجهٔ پاکستان با ریح ۱۳ حمل به نمایندگان مطبوعات اظهار داشت پاکستان رضایت خود را در مورد قبول بازگشت مهاجرین افغانی بوطن شان به صدرالدین آغا خان رئیس اسکان محدود با زسازی ملل متحد برای افغان - نستان ابراز نموده است . (مسلم)

* صبغت الله محدودی رئیس دولت عبوری مجاهدین افغان نستان گفته است او پلان بازگشت مهاجرین افغان را به وطن ایشان قبول نموده است بشرطیکه از دولت نجیب تضمین و تعهد گرفته شود که مناطق مربوط به مهاجرین را بمباردمان نکنند و حکومت نجیب هم با تریبی چند پلان آغا خان را قبول نموده است . (مسلم)

* در کنفرانس مربوط به نما یندگان سیاسی پاکستان منعقد شدهٔ اسلام - آبا دبینظیر بنو صدرا عظم آکنشور اظهار داشت حل مسئلهٔ کشمیر و افغان - نستان از نظر پاکستان اهمیت مخصوص و فوری دارد و مسلم را توجه بمخصوص سفرای آکنشور مقیم کشورهای خارجی میباید. برای اینکه این دو مسئله در مطبوعات و حلقه های فکری و حکومت جهان بطور درست عرضه شود، سفرای پاکستان مقیم خارج باید طرح مؤثری را پیروزی کنند که در آن، ایشان به حقانیت " داعیه " ما " قناعت حاصل کنند . (مسلم)

* سکرتر وزارت خارجهٔ امریکا برای منع و انسداد مواد مخدره بین - المللی مالوین لیویتسکی از رهبران مجاهدین افغان خواهش نمود تا از نقل و انتقال هیروئین دوری جویند و برکنار بمانند .

وی بتاريخ ۱۲ حمل به نما سه - نگاران گفت ما از مواضع افغانها حمایت میکنیم ولی از تجارت مواد مخدر ایشان هرگز حمایت میکنیم. او علاوه نمود بمجردیکه یک حکومت در افغان - نستان تشکیل و موظف شود حکومت ما آنرا به رسمیت بشناسد و ولین چیزیکه خواهیم کرد عبارت از همکاری دوراه

منع تولید مواد مخدر خواهد بود در حال حاضر آنها میگویند که سوجه فو ما ندانان مجاهدین را برای جلوگیری از متکثر شدن مواد مخدر جلب نماید و در ضمن تقاضای همکاری پاکستان، ایران، هند و آمریکا را در مورد مواد مخدر خواستار گردید. (پاکستان تایمز)

* طبق گزارش آژانس خیرسانی افغان جنرال نوروز عسور جسته حرکت انقلاب اسلامی افغانستان بحیثیت معین وزارت دفاع حکومت موقت مجاهدین مقرر گردیده است وی در این عهد به عوض ملا محمد نسیم آخندزاده که به تاریخ ۱۴ حمل در پشاور بقتل رسید مقرر شده است. (پاکستان تایمز)

* سه گروه کوچک مجاهدین افغان مقیم پشاور را پور داده اند که آنها پیشنها در رئیس دولت عبوری مجاهدین افغان را رد نمودند که یکی از آنها را به حیث وزیر و دیگری را بحیثیت مشاورین در حکومت عبوری موظف نموده اند. رهبر حرکت انقلاب اسلامی نصرالله منصور گفت معطله افغانستان به تقسیم نمودن پست های وزارتخانه ها بین مجاهدین حل نمیشود. او بر لزوم اتحاد مجاهدین افغان تاکید ورزید. (مسلم)

* رژیم کابل عملیات تازه ای را سر از تاریخ ۸ حمل علیه مجاهدین در ۴۸ کیلومتری اطراف شهر کابل گزارش داده است. در عین حال یک فو ما ندان مجاهدین افغان طی مصاحبه ای با بی.بی.سی گفته است که وی کودتای جنرال تنی والحق او را با حزب اسلامی شرم آور میخواند. وی علاوه کرد که مجاهدین نباید با صحنه صحنه میان رژیم کابل تماس داشته باشند. (نوائی وقت)

* حکرن جلال الدین که در کودتای اخیر بر صدر رژیم کابل نقش عمده داشته است طی مصاحبه ای اظهار داشت که در این کودتای ۲۵ طیاره بمباران شرکت داشته و جمعاً ۵۰ بمباران نمود. ده اندوی علاوه نمود که پیلوت های

خلقی و برجی هر دو به امر تنی که وزیر دفاع بودند میاری را انجام داده اند. برجی ها بودند که بمب های خود را بر مناطق غیر نظامی مثل مسجد لجنی مندوی، جاده میوند و مگروریا کهنه فروریخته اند. (صدای آمریکا پشتو)

* مجاهدین عملیات نا برابری پسته های نظامی اطراف کابل شدید بخشیده اند. عبدالحق یک فو ما ندان مجاهدین اظهار داشت که مجاهدین به تاریخ ۹ حمل در منطقه ما هیبرشت پسته رژیم کابل را تخریب کرده اند که ضمن آن دودسکا ها تک و دو عراده موثر عسگری نیز از زمین رفته است. ۴۰ عسکر را اسیر نمود و ۲۴ عسکر و ما جیمص را به هلاکت رسانده اند.

(صدای آمریکا پشتو)

* مجاهدین بتاريخ ۴ حمل در ولایت پکتیا در منطقه شور تپه ریپسته های رژیم کابل حمله نموده که چند پسته را تخریب و ۱۲ ملشه را بقتل رسانده اند و مفداری اسلحه و مواد خوراکی را نیز به غنیمت گرفته اند.

(صدای آمریکا پشتو)

* مقامات امنیتی رژیم کابل اطلاع داده اند که چهار کیلوگرام مواد منفجره را در یکی از نواحی شهر کابل کشف و حتمی نموده اند. (راديو سکو)

* نجیب رهبر رژیم کابل طی بیانیهای در پلینوم حزب دموکراتیک خلق اظهار داشت که حقایق موجود است که شهناز تنی در سقوط ولایات تخار، کندر، کنرها، میان و ولسوالی ارگون که باعث تلف شدن تعداد زیاد عمارت دولتی گردید دست داشته است.

(راديو کابل)

۱۵

* طبق گزارشات مجاهدین یک دیپوی بزرگ اسلحه را در قشله محاصره شده خوست هدف قرار داده منفجر ساختند و انفجارات برای دوروز ادامه داشت.

(صدای آمریکا دری)

* داکتر عبدالعنی غوثی رئیس سابق دافغانستان بانک طی مصاحبه ای خسارات وارده را در افغانستان از روسها تا اخراج شان در ساعات مختلف ۱۳ ساله را در بر تخمین نموده است. (صدای آمریکا دری)

* صفت الله مجددی رئیس دولت موقت اسلامی مجاهدین افغانستان ضمن صحبت با معاون وزیر خارجه امریکا ادعای دست داشتن مجاهدین در قاچاق مواد مخدر را شدیداً رد نموده گفت اگر احیاناً بعضی فو ما ندانان دست یابین عمل بزنند مطابق قوانین اسلامی محارفات خواهند شد.

(بی.بی.سی)

* در کابل یک دیپوی اسلحه مریون مجاهدین کشف شده است. درین دیپو هت راکت زمین بر زمین، سوارش کیلوگرام مواد منفجره و یک سداد و سایر اسلحه های آرمه است. (راديو سکو)

* اتحادیه پارلمانی جهانی به تاریخ ۱۳ حمل افغانستان و لایس را به عضویت خود پذیرفت. عضویت کابل را صرف حکومت پاکستان به این سبب مخالفت کرد که حکومت نجیب نماینده واقعی مردم افغانستان نمیباشد.

(پاکستان تایمز)

* طبق گزارش منابع نظامی در کابل حکومت شوروی تعداد بیشتر اکتهای سکا در افغانستان فرساده تا با حکومت کابل در مقابل حملات مجاهدین لافل در سه ولایت سرحدی آنکشور کمک کرده باشد. (پاکستان تایمز)

* معین وزارت امنیت حکومت کابل در مصاحبه تلویزیونی و رادیویی بی گفته است که حکومت تا حال ۲۲ نفر را در ارتباط با کودتای ناکام ماه گذشته گرفتار نموده است.

(پاکستان تایمز)

* طبق گزارش منابع پولیس پاکستان در اثربک تعداد مسلحان میان دو گروه ترکمن در کمپ مهاجرین برکی منطقه صوابی بتاريخ ۱۴ حمل

چهار افغان هلاک و یک نفرایشان زخمی شده است. دو گروه متخاصم طرفداران حزب اسلامی و جمعیت اسلامی بودند. ولی کمشتر منطقه مردان این گزارشات را که تمام در اثر اختلافات سیاسی صورت گرفته رد کرد. (مسلم)

* یک نطق وزارت خارجه حکومت کابل این گزارشات را که ایدالله سروری سفير آن کشور در یمین شمالی ما موریت خود را پیش از کودتای ناکام ماه گذشته ترک گفته است تأیید نمود. نطق همچنان تأیید نمود که سفير کابل در اتحاد شوروی سید محمد گلایز-وی نیز از وظیفه و رتبه اش به تعقیب این کودتا معزول شده است.

(مسلم)

* نطق مولوی جلال الدین حقانی یکی از قوماندانهای ولایت پکتیا گزارش داده است که مجاهدین بزرگترین دیپوی سلاح حکومت کابل را در مته چینو تقریباً سه کیلومتری شمال غرب قندهار خوست از یمین برده اند. (نواشی وقت)

۱۶

* منسوبین وزارت امور داخله امروز ۱۲۰ کیلوگرام مواد منفجره را در شهر کابل کشف نمودند. (راديو کابل)

عبدالستار سفير پاکستان در اتحاد شوروی به نمایندگی روزنامه جنگ گفته است که اتحاد شوروی این موقف اصولی پاکستان را که با سید قضیه افغانستان از طریق سیاسی حل کرده و این کار از طریق تأسیس یک حکومت وسیع البنیاد نمایندگی مردم تشکیل شده میتوانند تأیید میکنند.

(جنگ)

* طبق گزارش آژانس میدیا مجاهدین افغان ۱۲ تن صابون حبسبندان حکومت کابل را طی حمله در کوه صافی واقع ۲۰ کیلومتری شمال کابل بقتل رسانیده و هشت ما حبسبند دیگر و ۳۰ عسکر را گرفتار نموده اند.

ایشان همچنان شش تا یک وسه سوپ ثقیله را به غنیمت گرفته اند در این عملیات ۱۲ ملکی نیز به قتل رسیده اند. (جنگ)

۱۷

* روزنامه کرجس سائیس ما نیتیر از قول خبرنگار در افغانستان تبصره ای را در مورد افغانستان به نشر سپرده و در حیرت بر سر میماند که "افغانستان مملو از سلاح است و هر کس سلاح ببرد یا بخرد آن جنکومت خواهد کرد." (صدای امریکا دری)

* مجاهدین طی حمله ای سالی پسته های چهل رینه در شهر کندهار ۱۰ تن از ملیشه های رژیم را هلاک و ۱۶ تن دیگر را مجروح ساختند.

(صدای امریکا دری)

* دکتر لغرایی وزیر دعوت و اربان در حکومت موقت ضمن تبصره بر اظهارات صدراعظم افغانستان گفته که در نتیجه راهبانی حکومت شوروی مشوره شده و این بیان میرساند که ملل متحد میخواهد طرح آنتی ملی بحیث را که به ناکامی انجام میدهد عملی نماید. (صدای امریکا یشتو)

* نوری معراج الدین یک پیلوت هلیکوپتر که مجاهدین پیوسته است طی مصاحبه ای گفت که تلخ ترین خاطره اش دوران تحصیل او در اتحاد شوروی است زیرا شوروی ها همیشه افغانستان را جمهورییت ما نزد هم خود بحساب می آوردند. (صدای امریکا دری)

* اقبال اخوند مئا و سردار اعظم پاکستان در امور خارجی و امنیت ملی افشاء نموده است که مجاهدین افغان حاضر شده اند به چار منطقه در افغانستان که به نام منطقه های آرا-مش اعلام گردیده است عودت نمایند. طی مصاحبه ای با روزنامه جنک آخوند گفت که پروفسور مجددی و حکمتیار نیز با یمین پیشنهاد موافقت کرده اند.

تا اینکه مهاجرین به محله های آبایی شان عودت کنند ملل متحد مواد غذایی و دیگر ضروریات را ترا در همین مناطق آراش برای ایشان توزیع خواهد کرد وی گفت که از طریق اتحاد شوروی تضمین بدست خواهد آمد که حکومت نجیب علیه این مناطق آراش تجاوز نکند و آنرا بمباران نخواهد کرد. وی علاوه کرد که با زکمت مهاجرین افغان به خانه های شان در این مرحله هم به دفع داعیه افغان بوده و هم یک کار مناسب بحساب میرود.

(جنگ)

* گزارش داده شده است که جنرال ننی سابق وزیر دفاع رژیم کابل وارد خوست شده است تا با مجاهدین یکجا پیشنهاد دفاعی حکومتی را مبتنی بر تسلیم شدن شان به عوض تضمین امنیت خانواده های شان مورد غور قرار دهد. (پاکستان تایمز)

* اندر کمال جبرال وزیر خارجه هندیه پارلمان آن کشور گفته است که هند از نجیب الله در افغانستان حمايت خواهد کرد و کمیسیون مسترک اقتصادي دو کشور در ماه می در دهلی جدیداً هم جلسه خواهد نمود.

(پاکستان تایمز)

* طبق یک گزارش پاکستان تایمز مسوولان به تغلیل مواد اسفادی خارجی به مهاجرین افغان معذاد مهاجرین تازه وارد به پاکستان نیز تدریجاً کمتر شده میرود، این تخفیف را دفتر کمشنری ملل متحد برای مهاجرین در پشاور نیز تأیید کرده است. در همین حال گزارشاتی درباره بازگشت تدریجی خانواده های مهاجرین افغانستان بآن مناطق افغانستان که در آن صلح برقرار است گزارش داده شده است. (پاکستان تایمز)

* مولوی محمد یونس خالص وزیر داخله حکومت موقت مجاهدین افغان در پشاور گفته است که جهاد افغانستان الهام خود را از عقیده به اسلام میگیرد.

نه از کمکهای نظامی خارجی، وی این اشها مات را که مجاهدین مصروف تجارت مواد مخدره میباشند غلط خوانده و علاوه کرد که امریکا نباید این موضوع را سهی حیث بهائیدی برای التوای کمکهای بشری خود به مجاهدین تلقی کند. وی خاطر نشان کرد که آنها تیکه تقاضای انتخابات را در افغانستان در تحت نظارت ملل متحد میکنند میخواهند که نمایندگان روس و طرفداران پادشاه سابق را در داخل پارلمان آیینده افغانستان سازند تا به رضایت خودشان منافع امریکا را تأمین کنند، وی گفت که حکومت اشتلاقی ولوتحت نام اسلام هم با شد در ما هیئت اسلامی بوده نمیتواند. وی همچنان مجاهدین را توصیه کرد تا آمد و شدت زادانه ملکیها را در مناطق تحت تسلطشان اجازة بدهند.

* بقول یک رهبر قبایلی (نام آن ذکر نگردیده) بین رهبران قبایلی و مجاهدین مذاکراتی درباره اعاده چندین لاری حامل سلاح مربوط مجاهدین در منطقه علی مسجد ایجنسی خیر در جریان است. قبایل لاریهای مجاهدین را به جواب گرفتاری یک سلسله اموال قبایلیها در انگور-اده در وزیرستان جنوبی به قبضه در آورده اند. این رهبر قبایلی گفت که تا زمانیکه مجاهدین به فعلیتهای تجارتی قبایلیها در مناطق آزاد شده اجازة ندهند مردم قبایل نیز انتقال سلاح مجاهدین را از طریق مناطقشان اجازة نخواهند داد. (پاکستان تایمز)

* نیکولای کازبروف سفیر سیار حکومت شوروی طی مصاحبه ای گفته است که حکومت وی مذاکرات فعلی را با ایران و پاکستان برای حل قیضه افغانستان برآه نداشت است. ولی وی تأکید کرد که خود افغانها باید درین راه حل نقش فعال داشته باشند. وی گفت که در مذاکرات اخیر هلنسکی اتحاد شوروی و امریکا هر دو خاطر نشان

نموده اند که قیضه افغانستان باید از طرق مصلحت آمیز مثلا مذاکرات ذات البینی افغانها و ایجا دیسک دوره انتقالی که طی آن رژیم کابل قدرت را به حکومت موقت بسپارد حل گردد.

* حزب افغان ملت بتاريخ ۱۶ حمل در پنا ورمظا هره ایرا بعنوان احتجاج علیه قتل رهبر خود دادا کتر سادات تکیوال به راه انداختن مظا هره چیان در مقابل دفتر کمشنر عالی ملل متحد برای مهاجرین گرد آمده یا دداشتی را مبنی بر تکویش چنین ترورها به کمتری تقدیم کردند. (مسلم)

۱۸

* مطابق بیدیک گزارش صدای امریکا وزرای خارجه امریکا و شوروی موافقه نموده اند تا در تهیه سلاح به مجاهدین افغان و حکومت کابل کاهش قابل ملاحظه ای صورت گیرد. (مسلم)

مجاهدین در داخل افغانستان یک حمله مهوورانه را بر یک اجتماع ۳۰۰ نفری که در پشتون زرغون هرات از طرف حکومت کابل دا برگردیده بود انجام دادند. طبق گزارش بی بی سی یک گروه مسلح از نزدیک برین اجتماع گلوله باری را آغاز کرده و یک تعداد زیاد همگان را به لاکت رسانده اند. فضل الحق خالقی روالی هرات در جمله سجروح شدگان بود. قوای حکومتی فی الفور به آتشباری متقابل متوسل گردیده و گزارشهای واطله حاکی است که همه ایسان به قتل رسیده اند. گزارشها همچنان حاکی است که دو جنرال و یک معین وزارت امنیت عامه حکومت کابل نیز به قتل رسیده اند.

(مسلم)

* ما مورین عالی رتبه امریکایی و شوروی درواشنگتن گفته اند که کشور های شان اختلافات خود را بر قیضه افغانستان تقلیل داده اند و موافقه

نموده اند که انتخابات شایسته ترین راه حل برای قیضه افغانستان باشد. (مسلم)

* مجاهدین بتاريخ ۱۶ حمل بر کمر بند اول امینی شهر همراه حمله نموده یک بسه از کمر بند را فتح نموده و تعدادی از افراد رژیم را دستگیر نمودند در س حک بکمقدار سلاح بدست مجاهدین افتاد و یک قوماندان با تعدادی از مجاهدین بشهادت رسیدند. (صدای امریکادری)

* بتاريخ ۱۱ حمل قوای رژیم کابل بر ولایت لوگر بمباری نموده که در اثر آن ۲۰ خانه ویران و ۸۰ خانه خاره مند گردیده است. همچنان شش راکت اسکادیرین منطفه فیر گردیده که منجر به مجروح شدن دو مجاهد گردیده است. (صدای امریکادری)

* حیم فلیس معاون بسه "هری تیج فاوندیشن" در امریکای مصاحبه مطبوعاتی اظهار داشت که امریکا وضع افغانستان بعد از خروج قوای شوروی مانند وضع ویتنام بعد از خروج قوای امریکایی ارزیابی میسود و فکر میگرد که رژیم کابل هم مانند حکومت ویتنام جنوبی سرگون خواهد گردید و این مقابسه درست نبود زیرا اول رژیم ویتنام جنوبی در سهه چریکها نه بلکه به قوت ویتنام شمالی سرگون گردید و تا نیا امریکا بعد از خروج از ویتنام کمکهای خود را با رژیم ویتنام جنوبی قطع کرد در حالیکه شوروی بعد از اخراج کمکهای خود را به رژیم کابل چندرا افزایش داد پس هیچ نوع مقابسه بین سیکون و کابل شده نمیتواند. لذا تقلیل امداد امریکا به مجاهدین بعد از اخراج روسها یک اشتباه بزرگ بوده است.

(صدای امریکاپشتون)

* دارالانشاء ریاست دولت موقت اسلامی افغانستان یک بار دیگر فارمول شهادت صدرالدین آغان را برای عودت مهاجرین افغان رد کرده و گفته است که تطبیق این فارمول

به عسکر دشمن را اسیر نمود و دودستگاه
مخبره بی سیم را به غنیمت گرفته اند.
در یک عملیات دیگر مجاهدین هشت
عسکر رژیم کابل را هلاک و ۱۲ نفر را
زخمی کردند و بیست و یک نفر از قوای
ملیشای کابل به صفوف مجاهدین
پیوسته اند. (نیشن)

* مجاهدین با بدست آوردن دو
پسته نظامی حملات خویش را بر شهر قلعه
بند شده خوست تشدید بخشیدند و
چهار مجاهد بشمول یک یمنی بشهادت
رسیده و ۴۵ تن دیگر بشمول دو عسکر
مجروح گردیده اند. قوای رژیم کابل
یکی از پسته ها را دوباره بدست آورده و
سه مرمی اسکا در افرین نمود. مجاهدین
همچنان یک قوه امنیتی را در قارم
باغ نزدیک با زاخوست مورد حمله
قرار داده و دو پسته را اشغال کردند.
چون مواصات هوایی و زمینی با خوست
قطع گردیده حکومت کابل مواد ضروری
را به قوای خود از هوا با پراشوت پر-
تاب می نماید. (نوائی وقت)

* استاد برهان الدین ربانی
رهبان جمعیت اسلامی افغانستان طی
کنفرانس مطبوعاتی در اسلام آباد
گفت که عملیات مجاهدین بنا بر
۱۷ حمل در پشتون زرغون هرات در
حقیقت برای ترور نجیب الله که در نظر
بود در اجتماع "آشتی ملی" در هرات
اشتراک کند چیده شده بود. ما به
مجاهدین گفتند که این عملیات قبلاً
پیشبینی شده بود و این گزارشها که
۳۰۰۰ مجاهد در حقیقت در نظر داشتند
درین جرگه خود را به حکومت تسلیم کنند
قطعاً اساسی ندارد. آنها گفتند که این
پلان توسط قاضی کشمیر خان به
همکاری حاجی ملنک که هردوی شان
در عملیات شان به شهادت رسیدند طرح
گردیده بود. (مسلم)

* مجلس فوق العاده کمیته
اجرائیوی حزب اسلامی حکمتیار قبضه
کرده است که برای آن مجاهدین که در
عملیات مظفرانه پشتون زرغون جام

مولوی خالص در پکتیا سوا فقه نموده اند
تا پیشنها دقوای حکومتی را که در
خوست محاصره میباشند قبول کنند.
طبق منابع آزاد انسانی افغان
هر دور هر مجاهدین به این عقیده اند
که تسلیم شدن این قوا به مجاهدین
سبب تقویت نهضت مقاومت ایشان
خواهد شد. (نوائی وقت)
* منشی عمومی جمعیت العلمای
اسلام (گروپ درخواستی) طی بیانیه
ای در پشاور گفته است که تغییر سیاست
حکومت در مجال قضیه افغانستان
به منافع ملی قربانیهای یا زده ساله
مردم افغانستان خواهد بود. وی گفت
که امتناع حکومت از اجتناب نمودن
مزید مهاجرین افغان و حمایت آن از
عودت مجدد ایشان در تحت شرایط موجود
هرگز قابل نیکی نخواهد بود. (جنگ)

* طبق اطلاع رادیو کابل نماینده
و مشاور مخصوص موسسه آزادی فلسطین
ضمن پیام مخصوصی به نجیب الله در کابل
بل اقدامات حکومت را مبنی بر خنثی
نمودن کودتای شهنواز زنی که بر ضد
سیاست آشتی ملی در افغانستان بود
مورد تمجید قرار داده است. (مسلم)

* در اثر زد و خورد میان دسته های
رقیب خلق و پرچم در هرات ۱۴ نفر
هلاک و تعداد کثیری مجروح شده اند.
عین حال در کندهار ۳۰۰ تن خلقی به
اتهام حمایت از جنرال تنی توقیف
گردیده اند و پرچمی ها بجای ایشان
به پست های عسکری و ملکی مقرر گرد-
یده و آن نعدده خلقیها بی که از وظایف
شان سبکدوش ساخته شده اند به ما موریت
های نقاط دوردست کشور ارسال گرد-
یده اند. (پاکستان تایمز)

* طبق اطلاع صدای آمریکا مجا-
اهدین طی حملات جداگانه بی بنا ریخ
۱۸ حمل ۱۳ تن از اعضای خادرا به
قتل رسانیده اند. مجاهدین همچنان

منتج به برسمیت شناختن رژیم نجیب
خواهد شد. یک نظامی این دارالانشاء
گفت که از اصول وضع شده حکومت
انقطاعی صورت گرفته نمیتواند.
(نوائی وقت)

۱۹

* جسد گرجانال رزمنده معاون
وزارت امنیت دولتی و رئیس اداره ۵
آوزارت که در پشتون زرغون هرات
کشته شد در کابل دفن گردید و از طرف
نجیب الله هر رژیم کابل برای
لقب قهرمانی داده شد. (رادیو کابل)
* مجاهدین افغانستان یک
قتله عسکری عمده حکومتی را در شرق
افغانستان محاصره کرده و گفته اند
که قوای ایشان بمیدان هوایی نزد
یکتر شده و حکومت کابل مواد و لوازم
از هوا توسط پراشوت پرتاب کرده و آمد
و شد قطعات به میدان هوایی بطور
مؤثری متوقف ساخته شده است.

(نیشن)
* ساوان نماینده مخصوص سرمنشی
ملل متحد برای افغانستان طی ملا-
قاتی در تهران با وزیر خارجه ایران
ارتش سازنده که ایران در حل قضیه
افغانستان داشته برای امتنان
کرده است. (پاکستان تایمز)
* حکومت پاکستان بعد از دایر کرد-
دن یک جلسه عالی رتبه تحت ریاست
رئیس جمهور پاکستان تأیید کرده است
که هیچ نوع فشاری را برای عسودت
مهاجرین افغان قبول نکند. در این
جلسه بینظیر بیوتو صدراعظم پاکستان
نیزاً اشتراک نموده بود. گفته میشود که
این طولانی ترین جلسه سال حاضر
بوده که بر قضیه افغانستان دایر گرد-
یده و طی آن تمام حدود قضیه افغان-
ستان مطرح بحث قرار گرفته است.
(نوائی وقت)

* گلبدین حکمتیار رهبر حزب
اسلامی افغانستان و مولوی جلال الد-
ین حقانی قوماندان حزب اسلامی

نیروهای دولتی مناطق غرب شهر هرات را به شدت بمباران نموده اند. (بی.بی.سی. سی. اف. سی. اف.)

* در اثر حمله مهاجمین در منطقه بهلوان کوه واقع در شش کیلومتری شرق میدان هوایی کابل دو نفر از افراد رژیم کابل بقتل رسیده و شش نفر دستگیر شدند در این حمله یک قوما ندان مهاجمین یا دو مهاجم هدشید شدند.

(صدای آمریکا دری)

* قوای حکومتی بر مواضع مهاجمین در شینند حمله نموده که در اثر آن ۲۰ نفر از اهالی منطقه شهادت رسیدند در اثر مقاومت مهاجمین دو دستگانه تا تک یا سه وسیله نقلیه نظامی رژیم کابل از بین رفته است. در بین سرود دو مهاجم هدشید شدند.

(صدای آمریکا دری)

* مهاجمین خوست بر پسته های کمر بند شهر خوست بتاريخ ۱۹ حمل حمله نموده چند پسته را تخریب و مقدار سلاح به غنیمت گرفتند، دو مهاجم هدشید و ۲۰ تن دیگر زخمی شدند.

(صدای آمریکا دری)

* در اثر حمله مهاجمین بر مواضع ملیشه های رژیم کابل در ده کیلومتری شهر جلال آباد در جایی که ملیشه بهلاکت رسیده و یک قوما ندان ملیشه بنا محیب الله به اسارت مهاجمین درآمده است. بعداً قوای هوایی منطقه را بمباران نمود که منجر به شهادت یک مهاجم گردید.

(صدای آمریکا دری)

* بلق یک گزارش افراغیون مسلح طی چار روز گذشته بالای پسته های تخته پل، تور کوتل، سرپوزه و گردنه با بادر ولایت کندها رحله نموده اند که در اثر آن دو عسکر و هفت غیرنظامی بهلاکت رسیده اند. (رادیکو کابل)

* یکی از قوماندهای مهاجمین در خوست میگوید که از سه هفته بدینو حملات مهاجمین بر مواضع رژیم در خوست شدت گرفته و راه خوست کاملاً مسدود است و حتی طیارات هم آمده

و پیشین بلوچستان دوتن افغان شدیداً مجروح گردیده اند. (پاکستان تایمز)

* مهاجمین افغان چهار پسته رژیم کابل را در سرخوست تحت تصرف در آورده اند و حجت همچنان در این منطقه ادا می دارد. نیروهای رژیم کابل سه راکت اسکا در این منطقه مینور نموده که هیچگونه تلفاتی بیار نیار برده است. (بی.بی.سی. اف. سی. اف.)

* قوماندهای حوزه جنوب غرب از واقعه ۱۷ حمل پشتون زرغون هرات که در آن جمعی ۸۰ نفر بشمول دو جنرال و ۱۲ ماحمنصوب رژیم کابل کشته شده اند برار خوشنودی نموده اظهار نموده اند که این اقدام فاصله بین مهاجمین و رژیم کابل را بیشتر ساخته و در آینده یکی بر دیگری اعتماد نمیکنند. (صدای آمریکا دری)

* منابع مهاجمین میگویند که به تاریخ ۱۵ حمل در ولسوالی شیرین تگاب ولایت فاریاب سه دستگانه تا تک و ۲۰ وسیله نقلیه رژیم کابل را از بین برده و مقدار زیاد سلاح و مهمات را به غنیمت گرفته اند.

(صدای آمریکا پشتو)

* دکتر علام رسول اکبر کابکان سابق جیولوجی پوهنتون کابل در باره وضع معادن در افغانستان اظهار داشت که فعلاً معادن مخصوصاً معادن سنگهای قیمتی بصورت کاملاً غیر فنی مورد استفاده قرار نمیگیرد و خلقتی ها و پرچمی ها سنگهای قیمتی افغانستان مثل لاجورد درجه اول و امثال آن را با به روسها تحفه داده یا خود روسها این سنگها را به غارت برده اند. (صدای آمریکا پشتو)

۲۱

* جنگ در ولسوالیهای پشتون زرغون و او به هرات بین مهاجمین و نیروهای رژیم کابل ادا می دارد. مهاجمین در ولسوالی پشتون زرغون چندین قریه را از ملیشه ها پس گرفته اند.

شهادت را نوشیده اند مدالهای افتخار ببخشند و نامهای ایشان در کتاب قهرمانان افتخار آفرین ثبت گردد. "مدال افتخار" به آن عده مهاجمینی که در جهاد خود شظارت بخصوصی مبذول میدارند داده میشود. (مسلم) * یک جلسه مشترک کمیته دفاعی هیئت وزرا و گروه مخصوص عالیرتبه حکومتی در ارتباط به قضیه افغانستان که بنام "حجره افغانستان" مسعی گردیده است در قبایل قزاقی افغانستان و کشمیر وضع دفاعی پایدار

کستان را مورد ارزیابی مفصلی قرار داده است. در این جلسه که بتاريخ ۲۰ حمل تحت ریاست بینظیر بوتو ادا گردیده بود فیصله گردید که پاکستان باید برای برخورد با هردوی این مسئله یک سیاست مشترک و هماهنگ را پیاده کند. قبلاً مشاوران در امور خارجی و امنیت ملی به پاکستان تایمز گفت که پاکستان در باره نقش احتمالی لیش برای دایر کردن انتخابات در افغانستان آمادگی میگیرد، وی گفت پدیده های گوناگونی بشمول دایر کردن انتخابات تحت نظارت ملل متحد یا موسسه کنفرانس کشورهای اسلامی طی جلسات اخیر "حجره افغانستان" طرح گردیده است. مشاوران سیاسی معتقدند که پاکستان به نقش کنفرانس موسسه اسلامی در قضیه افغانستان و کشمیر اهمیت بخصوصی میدهد. (پاکستان تایمز)

گفته میشود نمایندگان کمشنری عالی ملل متحد برای مهاجرین و دفتر کمکهای ملل متحد به افغانستان تیر تیبانی را برای عودت مهاجرین افغانستان به وطنشان رویدست گرفته اند. به همین سلسله تکتکهای مخصوصی بالای کارتهای راشن مهاجرین در ایالت سرحدی شمال غرب نصب گردیده است. (جنگ)

* در اثر زد و خورد بین دو گروه رقیب مهاجرین افغان در کمپهای سرخان

نمیتوانند و به هیچ صورتی بمیدان هوایی خوست پائین شده نمیتوانند. (صدای امریکا پشتو)

۲۲

* راديو مسكوا ز قول وزير خارجه شوروي گفته است كه نجيب اللدخا صر است در افغانستان انتخابات تحت نظارت ملل متحد را برگردو همين نوع انتخابات قبلاً در نيكاراگوا و سا... ميبيا صورت گرفته است.

(نواشی وقت)

* مولوی محمدیونس خالص وزیر داخه حکومت موقت مجاهدین افغان این گزارشها را که جنرال حضرت محمد ترتیبات تسلیم دهی قوای حکومتی را بجا هدین در جلال آبا درویدست گرفته و در این مورد با مجاهدین در تماس میباشند تکذیب کرده است. وی گفت که مجاهدین منطقه مواضع خود را استحکام میبخشند. (نواشی وقت)

* مطابق به گزارشات منابع غربی در ماه گذشته ۵۰۰ نفر در اثر گرسنگی در ولایت فاریاب وفات نموده و تقریباً سه هزار نفر افغان آن ولایت را ترک گفته اند. مساعی بین المللی برای توزیع مواد مادی برای مناطق افغانستان که با قحطی مواجه هستند در جریان میباشند. (جنگ)

* خبرنگار روزنا مه کرسجن ساپس ما نیترا ز کابل بعد از گفتگو با اقشار مختلف مردم میگوید که مردم از شورویها بخاطر اشغال مملکتشان تنگدردند و سخت خشمگین اند و آینده خوبی را مخصوصاً بعد از کودتای تئی تاریک می بینند. این خبرنگار می نویسد که مردم میگویند حال آله هیچ چیز اعتماد و اعتبار ندارد (صدای امریکا پشتو)

* مجاهدین یک طیاره رژیم کابل را در جنوب شهر مخره شده خوست سرنگون ساخته و پیلوت آنرا بهلاکت رسانده اند. همچنان ۱۶ تن از اقاراد رژیم کابل را در شهر گردیز از زمین برده

اند. (راديو پاکستان)

* یکی از قوماندا نهایی سمت شمال علل قحطی درین مناطق را عدم با رندگی کافی، وجود ملاح و مساماری گسترده و تعدد رژیم کابل در هنگام سر رسیدن فصل که باعث از بین رفتن حرمن های غله گردیده و انمود کرد. وی علاوه نمود که رژیم کابل در راديو و تلویزیون همواره بکثرت اعلام میدارند که اگر مردم جا نب رژیم کابل بروند غله کافی به دسترسشان خواهد گذاشت. (صدای امریکا پشتو)

* مهاجرین تازه وارد از مناطق سمت شمال اظهار میدارند که نهار در فاریاب کم از کم ۵۰۰ نفر از اثر قحطی جان سپرده اند و قحطی سبب شده اند از راهای جدید است که مردم خانه های شان را ترک نموده و به مناطق دیگر رفته اند. (صدای امریکا پشتو)

۲۳

* در اثر انفجار در ریک استیشن فیرمرمی های اسکادر یکی از حومه های کابل دوما حین صوب عالی رتبه شدیداً مجروح گردیده و خود استیشن خواره مند گردیده است. (نواشی وقت)

محمدنا در مشاوتی مدیر عمومی ترا نیسورت رژیم کابل در پشاور و ربه صوف مجاهدین حزب اسلامی پیوسته است. حزب اسلامی نیز این خبر را تأیید کرده است. (پاکستان تایمز)

* روزنا مه و استگتن تایمز مینو- یسدها حید شاه مسعودی که نهر هیرمقاومت است که یک اردوی ۱۰۰۰۰ نفری پیشرفته و میکا نیزه را تشکیل کرده است و همچنین یک زیربنای وسیع غیر نظامی را در منطقه تحت نفوذ خود به وجود آورده است. روزنا مه علاوه می - دارند که این قوماندا ن مستقل مکرراً از او مراد دارد. اسخبارات نظامی پاکستان سربچی کرده است و از زمین سبب این اداره که توزیع امداد خا - رچی را برای مجاهدین بعهده دارد از

یک سال بدین طرف ارسال تجهیزات را برای قوماندا ن مسعود متوقف ساخته است. (صدای امریکا دری)

* در ۲۴ ساعت گذشته مدین مرمی ریکتیف که آماده پرتاب بودند با مقادیر زیاد مهمات و مواد منفجره در شهر کابل کشف گردیده است.

(راديو مسكو)

* محمدا سلم وطنجا زور بر دفاع رژیم کابل طی مصاحبه ای اظهار داشت که مساعی وی بیشتر متوجه جلوگیری از وقایع نظیر کودتای تئی میباشد. وطنجا تحصیل بیشتری در زمینه نداد اما نا بید نمود که بیش از ۶۰۰ نفر دستگیر شده اند درین حمله عساکر امنیتی شامل اندک گمان کودتا سازی بر آنها برده میشود.

* وی همچنان اعتراف نمود که او - فعه ۱۷ حوت هرات که در آن یک تعداد ما مورس بلندرتبه ملکی و نظامی بقتل رسید برای رژیم کابل ضربه محکم و زیانباری بوده است.

(سی.سی.سی. پشتو)

۲۴

* بنا به گزارشهای رسیده در نتیجه منازعه بین ملیشه ها و پولیس نظامی در کابل که در نزدیکی یک استیشن نفت صورت گرفت لا اقل ۳۰ نفر بقتل رسیده اند. (راديو پاکستان)

* در طول جنگ ۱۲ ساله افغان - نستان مجاهدین و قوای رژیم کابل برای بار اول یک آتش بس ۱۱ ساخته را در اطراف قشله خوست برای آن مر - اعات کردند تا جدیدک مجاهد را با جسد پیلوت رژیم کابل که هر دو در عملیات خوست هلاک شده بودند معا وضه کنند. (مسلم)

* مجاهدین بتاریخ ۲۳ حمل در اثر حمله راکت بر میدان هوایی کابل ۱۴ نفر را جا بجا هلاک کردند. در عین حال در اثر انفجار در ریک بر در شهر کابل یک تعداد را کبین آن مجروح گردیدند. (جنگ)

روزنا مه جنک در سرفاله اش به روز ۲۴ حمل تصمیم حکومت را مبنی بر اینکه پاکستان در برابر هرگونه فشار برای عودت مهاجرین مقاومت خواهد کرد مورد تمجید قرار داده روزنامه میگوید که این تصمیم مظہر احساسات راستین ملت پاکستان میباشد زیرا اخوت اسلامی تقاضا میکنند تا ناکامی کامل قوای ضد اسلامی واجت های آنها و همچنان آزادی غامو تا افغانستان بایدا مجاهدین افغانستان کمک صورت بگیرد. (جنگ)

۲۵

* منابع آژانس خبرسانی افغان گزارش داده اند که عساکر حکومت کابل که برای شان امر شده بودند تا مواضع مجاهدین را در شکر دره مورد گلوله باری قرار بدهند بتاریخ ۲۱ حمل در عوض بر عساکر حکومتی در بارکهای شان گلوله باری کرده اند. (نواشی وقت)
* طبق بعضی گزارشات ۶۰۰۰ مهاجر افغان بداختیار خودشان تا کنون از پاکستان به افغانستان مراجعت کرده اند. مهاجرین میگویند که بازگشت ایشان برای نهضت آزادیخواهی ایشان قوت جدیدی خواهد بخشید. (جنگ)

* مجاهدین بتاريخ ۲۱ حمل در کوه صافی با نپی پسته های رژیم کابل حمله نموده پنج پست را تخریب کرده و سه ما حیمض و نه عسکر را قتل رسانده اند. درین نبرد ۲۴ میل سلاح را مجاهدین به عنیت گرفته و دو ماهد زخمی شده اند. (صدای امریکا پشتو)
* طبق گزارشهای رسیده از کابل مجاهدین بتاريخ ۲۱ حمل به شهر محاصره شده فلات حمله نموده چندین نفر از افراد رژیم کابل را به هلاکت رسانده مقدار زیاد مواد خوراکی، نیسل، روغنیا و مهمات را به عنیت گرفته اند. (صدای امریکا پشتو)
* مجاهدین ولایت کندها روز ۲۱

حمل در شهر کندها بر پسته های ما شینخا نه ولیسه، میخا نیکی حمل نموده که برین پسته ها تلفات زیادی وارد گردید و ۱۴ ملت به هلاکت رسیدند. (صدای امریکا پشتو)

۲۶

* در اثر بمباران قوای حکومتی کابل بر مواضع مجاهدین سه مجاهد شهید و شش تن دیگر آنها مجروح گردیده اند. (مسلم)
* پینرنا سن نماینده امریکا برای مجاهدین شایعات مربوط به قطع کمک امریکا به افغانها را کاملاً بی اساس خوانده و گفت این شایعات برای مقصود سخن اذعان بخش می نمود. وی گفت کمکهای امریکا اسال جریان داشته و کانگریس برای سال ۱۹۹۱ نیز آنرا تصویب خواهد نمود. وی گفت در مورد حل قضیه افغانستان امریکا هنوز هم اصرار دارد که بحیب کناره بردن برای مردم افغانستان این امکان میسر گردد که خودشان سرنوشت ساز تعیین نمایند. (صدای امریکا دری)

* نجیب الله سفیر جدیدی بنام داوود رمیا رکه مشی حزب دموکراتیک خلق افغانستان است عوض کلابزوی به لسکوارسال میدارد.

(بی. بی. سی. فارسی)

* نجیب الله رهبر رژیم کابل بر اذانت که حزب دموکراتیک خلق افغانستان بحیت حزب حاکم در آن کشور تلقی میگردد، تنها در صورت شکست خوردن در انتخابات آزاد میتواند از قدرت خودداری نماید.
وی اظهار داشت که انتخابات آزاد در صورت موافقه شما م گروه های منخاصم امکان پذیر میباشد. (رادیو مسکو)

* مجاهدین افغان یک نهار هم سه حانه قوای رژیم کابل را در ۱۵ کیلومتری شمال کابل موفقانه عقب رده اند. حداقل ۲۰ سرباز رژیم کابل

کشته شده ۳۰ تن دیگر جراحت برداشته اند. (صدای امریکا دری)

* دیپلوما نهایی عربی در پاکستان اظهار داشته اند که اتحاد شوروی بعد از مسامحه و برین نظامی خود را در کابل بخاطر حفظ بنای رژیم بحیب از ۳۰۰ نفر به ۵۰۰ نفر رسانده است. همچنان گفته اند که اتحاد شوروی ارسال سلاح و تسلی را نیز به رژیم کابل از دیداد بخشیده است و مسامحه های خود را از ۳۰۰ میلیون دالر به ۴۰۰ میلیون دالر در ماه ارتقاء داده است.

(صدای امریکا پشتو)

* نیروهای رژیم کابل مجاهدین افغان را که در شمال کابل فعالیت دارند تا راکت و توپخانه مورد حمله قرار دادند و بقول منابع رژیم تلفاتی به مجاهدین وارد آمده است.

(بی. بی. سی. فارسی)

* مجاهدین یک جت جنگی رژیم کابل راهنگامی که مواضع شان را در پغمان بمباری می نمود سرنگون ساخته اند. همچنان در ولایت غور ۸۱ نفر از ملیشه های رژیم را به هلاکت رسانده یک هلیکوپتر را سرنگون نموده اند.

(رادیو پاکستان)

* امروز ۱۴ کیلوگرام مواد منفجره که بخاطر انفجار در نقاط مختلف شهر کابل جا بجا شده بود کشف و خنثی گردید.

(رادیو کابل)

۲۷

* وزیر اعلی صوبه سرحد شمال غرب ضمن مصاحبه ای با خبرنگاران در راولپنڈی بتاريخ ۲۶ حمل گفت که پاکستان به حمایت معنوی و سیاسی خویش از مهاجرین افغان تا زمان موفقیست مجادله آزادیخواهی مردم افغانستان دوام خواهد داد.

(پاکستان تایمز)

* بقول منابع دیپلوما تیک غربی رژیم نجیب الله برای آن از کودتای ماه حوت سال گذشته تا لم بدرآمدن مکه، قوای زمینی و هوایی اسناد شوروی

که در افغانستان معیانه مشغول بیکار اند و در او با شدت وحدت هر چه بیشتر بیکمک آن بردا خند طیارات شوروی که از آسیای مرکزی پرواز کرده بودند مدت کمی بعد از آغاز کودتا میدان هوایی بگرام را مورد حمله قرار دادند. ایشان رتوی میدان هوایی را طوری خرابه مند ساختند که پرواز طیارات ممکن نبود. (مسلم)

۲۸

■ انجنیر گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغانستان در یک کنفرانس مطبوعاتی در اسلامآباد دیتا ریخ ۲۷ حمل گفت که ملت افغانستان اکنون برای حل قضیه افغانستان جزی انتخابات را در دیگری را سراغ ندارند. به عقیده وی دایر نمودن انتخابات در چوکات فارمولی که بر آن توافق صورت گرفته باشد به بهترین وجه حل معضله را کرده میتواند. (مسلم)

■ شهزاده صدرالدین آغا خان رئیس دفتر امداد های ملل متحد برای بازسازی افغانستان طی مضمونی در واشنگتن پست گفته است که پروگرامی توسط سرمشی ملل متحد برای بازگشت مهاجرین و اعمار مجدد افغانستان مورد تطبیق قرار گرفته است. وی گفت که چوکات این پروگرام موضع گردیده و تا حال ۴۰۰۰۰ افغان توسط متخصصین ملل متحد در فن خستی ساختن مین ها تریب شده اند. (نواتی وقت)

■ افراطیون روز گذشته بر پسته های امنیتی شهر خوست حمله نمودند که در اثر آن دوتن از منسوبین جزو ناهای مستقر در این شهر هلاک و هفت تن دیگر مجروح گردیدند. در مقابل سه میل ها وان و چندین میل سلاح خفیف از افراطیون از بین برده شد.

(رادیو کابل)

■ گلبدین حکمتیار طی مصاحبه مطبوعاتی اظهار داشت که انتخابات کنترنات ساخت که در مناطق آزاد تحت کنترول مجاهدین انتخابات هم ممکن

و هم لازمست. (صدای امریکا پستو)

■ یک منبع وزارت محترم افغانستان حکومت موقت مجاهدین گفته است که تا کنون نام بیشتر از ۱۰۶۰۰ نفر معسوب را که در جنگ با کمونیست های یکی از اعضای بدن شان را ز دست داده اند ثبت نموده است و ما هائز ۵۰۰ - ۱۰۰۰ روپیه بهریک ایشان مساعدت میشود. (صدای امریکا پستو)

۲۹

■ مجاهدین طی نبردهایی در نزدیکی کابل به پسته امنیتی را اشغال ۱۲ عسکر و یک ماخیم نصب را بقتل رسانده و ۳۰ عسکر را به اسارت گرفته اند. (رادیو پاکستان)

■ یک منبع وزارت خارجه شوروی در یک کنفرانسی که راجع به افغانستان در مسکو در مسکو داده بود از دیدار مشاورین شوروی در افغانستان را بعد از کودتای نئی رد نمود (رادیو مسکو)

■ مجاهدین در ولسوالی بگرام بر پسته های نواحی در رژیم کابل حمله نموده ۲۰ عسکر را هلاک و سه دستگا هتاک را از زمین برده اند.

(صدای امریکادری)

■ رادیو صدای امریکا به نقل قول از یک دیپلومات عالی رتبه غربی می گوید که امریکا و اتحاد شوروی به تشکیل یک کمیسیون موقت حکومتی قیل از عملی نمودن انتخابات در افغانستان تحت نظر ملل متحد موافقه رسیده اند. ولی داکتر نجیب الله مشکل بزرگ در این راه میباید.

(نیشن)

■ بر طبق اطلاع از اژانس نشراتی افغان یک گروه از مجاهدین افغان بر یک دفتر خا در رژیم کابل در ولایت بغلان حمله نموده که در اثر آن یک تعداد عساکر روم شوروی رژیم بقتل رسیده اند. گزارش دیگر مجاهدین می رسد که در یک حمله دیگر مجاهدین بر یک پسته امنیتی رژیم کابل در شاهرا ه سالنگ مربوط ولایت پروان پسته کابل را تخریب

گردیده و عسکر رژیم مقتول و هشت نفر آن دستگیر گردیدند. روم با آن یک دستگا ه بر تابل را کت و یک میل ماشیندار تقیل و ده میل ثلاثیکوف نبردست مجاهدین افغان دست. همچنان بر روز ۲۱ حمل در سلیات دیگر مجاهدین در ساحه دارالعلمین بعد از اشغال یک پسته امنیتی رژیم کابل هفت عسکر رژیم اسیر گردیده و یک مقدار زیاد سلاح و مهمات حربی نیز بدست مجاهدین افتاد. صابع دیگر مجاهدین گفتند که یک هلیکوپتر کت کابل در مرکز ولایت از طرف مجاهدین سقوط داده شد که پیلوت و ده نفر سرنشین نظامی آن همه بقتل رسیدند. (نواتی وقت)

■ یک منبع وزارت اطلاعات دولت موقت مجاهدین افغانستان گفت رژیم کابل برای اولین بار گزارش ۲۰ صفحه ای را منتشر نموده است که در آن به ملل متحد را پورکتنا رهای وسیع و تخریب در افغانستان ذکر شده است. راپور مشعر است که در اثر بمباردانی که در طرف ده سال گذشته در افغانستان صورت گرفته ۵۳ فیصد خانه تخریب گردیده ۱۸ فیصد آن شدیداً صدمه دیده و بر علاوه یک تعداد ده ها تفرقه های و روستا ها در ولایات مجاور به سرحدات پاکستان غیر ممکن گردیده است و بیشتر از پنج ملیون نفر به پناهنده گستان و ایران مهاجرت نموده اند. تقریباً همین تعداد مردم به شهر هادر داخل افغانستان پناهنده شده اند. اکثر این مناطق در کنترول مجاهدین افغان قرار دارد که طیارات شوروی بر مردم بمباران ملکی حاسک را ناه حملات و بمباردانی مینماید.

(نواتی وقت)

۳۰

■ نظامی کترتری صدرا عظم پاکستان بنظر بیوتوبه زورنا لیستان در اسلامآباد راجع به ملاقات صدرا عظم پاکستان با پادشاه عربستان سعودی

گفت که عربستان سعودی و پاکستان متحداً تقاضا نمودند که برای حل معضله کشمیر و افغانستان باید مؤسسه کنفرانس کشورهای اسلامی مداخله نمایند. (پاکستان تایمز)

* مجاهدین در ولایت کندهار در ولسوالی دندونور کونل در نزدیک شهر کندهار بر پسته های رژیم کابل حمله نموده تعدادی از عساکر را هلاک و پهنفر را اسیر کردند. (صدای امریکا پستو)

* یک دادکتر افغان که جدیداً از مناطق آزاد افغانستان برگشته است میگوید که در افغانستان در اثر جنگ و بمبارانهای مسلسل، تعداد بیرواقیوی طبی از زمین رفته و امراض ساری مانند کلرا، ملاریا، توبرکلوز مخصوصاً در بین اطفال شیوع داشته و روبه زدیاد است. وی از تمام دادکترهای افغانی که در خارج مخصوصاً در اروپا و امریکا بسر میبرند تقاضا نمود که به کمک مردم افغانستان بشتابند.

(صدای امریکا پستو)

* خبرنگاری بی.بی.سی از کابل گزارش میدهد که منابع شفاخانه ها در کابل اظهار داشته اند که در نزد خورد های اطراف کابل ۷۰ نفر از افراد رژیم کابل به هلاکت رسیده و ۸۰ نفر مجروح شده اند. (بی.بی.سی فارسی)

* اسمعیل خان قوماندان مجاهدین در هرات طی مصاحبه ای اظهار داشت که عملیات اخیر پشتون زرغون نشان داد که مردم ممالحه ملی رژیم کابل را فریبی بیش نمیدانند و مهاجرت پنج ملیون افغان بخارج و چند ملیون دیگر در داخل نشانه تنفر مردم از رژیم کابل است وی امکان هرگونه اشتغال با رژیم کابل را بشدت رد نمود و بیگانه را به انتخابات خواند. وی علاوه نمود که اگر رهبران موفق به تدویر انتخابات نشوند قوماندانان داخل کشور دست به اقداماتی جهت تشکیل یک شورای جهادی خواهند زد. (بی.بی.سی فارسی)

* صیغت الله محدودی رئیس دولت موقت افغانستان ضمن مصاحبه ای اظهار داشت که مدخلات روسها در افغانستان و کمکهای وسیع و بیدریغ شان به رژیم کابل باعث گردید که حکومت مجاهدین در داخل نتواند چنانکه توقع میرفت فعال گردد و کارهای خود را بسرساند. (صدای امریکا پستو)

* دیروز هفت کیلوگرام مواد منفجره در یکی از نواحی شهر کابل توسط نیروهای رژیم کابل کشف گردیده است. (رادیوسکو)

۳۱

* مجاهدین بروز ۱۹ حمل بر پسته های رژیم در ولسوالی سنگجراک و سرپل حمله نموده و ۱۷ پسته را تخریب نموده اند. درین عملیات ۳۰ تن از افراد رژیم بقتل رسیده ۲۵ نفر به اسارت مجاهدین درآمده اند. مجاهدین یک مقدار اسلحه مختلف النوع را با دوستگاه مخاربه غنیمت گرفته اند.

(صدای امریکا پستو)

* منابع مجاهدین اطلاع داده اند که اخیراً زلزله شدیدی در ولسوالی قره باغ غزنی رخ داده که در اثر آن ۱۱ نفر هلاک و ۱۷ نفر زخمی شده اند.

(صدای امریکا پستو)

* یک نویسنده امریکایی در هفت ماهه نیوتنایمز چاپ مسکون نوشته است که شوروی از راکت های مجاهدین که بر کابل اما بت مینماید انتقاد مینماید، ولی آیا مردم شوروی از راکت های اسکادی که رژیم کابل هر روز بر قریه ها و قصبات بالای مردم فیر میکند آگهی دارند؟ وی علاوه میدارد که تعداد راکت های که از دو سال به این طرف از طرف رژیم کابل استعمال شده بیشتر از مجموع راکت های است که در طول جنگ ایران و عراق بکار رفته است. این نویسنده علاوه میدارد که چون نجیب شش سال ریاست دستگاه مخوف خادرا عهده دار بوده و بنا بر تصمیمی که در مسکواتخاذ شد جان نشین کارمل شد لذا مردم برای

آینده افغانستان کمونیستها را در قدرت مستحق شرکت نمیدانند.

(صدای امریکا پستو)

* مجاهدین تعمیرات سنیتوت علوم اجتماعی رژیم کابل را مورد امتحان و راکت قرار داده اند که در اثر آن پنج نفر هلاک و چندین نفر زخمی شدند. بریالی خاتم محمود بریالی معاون اول وزارت رژیم کابل مجروح شده اند. (رادیوسکو)

شور

* مجاهدین بتاريخ ۲۸ حمل در دشت سقاوه لوگر بر نیروهای رژیم کابل حمله نموده و ۱۲ عسکر و پنج ما حینتص را با یک دستگاه تانک از بین برده اند. در اثر بمباران طیارات پنج تن از اهالی شهید و شش نفر زخمی شدند. (صدای امریکا پستو)

* مجاهدین بتاريخ ۱۹ حمل در ولسوالی سرپل جوزجان بر پسته های حکومتی حملات وسیعی انجام دادند و چند پسته را بتصرف درآوردند طی این حملات ۳۰ تن از قوای رژیم هلاک و ۵۰ نفر به اسارت مجاهدین درآمدند. مجاهدین ۷۰ میل سلاح را نیز به غنیمت گرفتند.

(صدای امریکا پستو)

* طبق گزارشات واصله در اثر انفجار در دریک ذخیره اسلحه در قتلگاه کندهار ۶۸ عسکر و ما حینتص رژیم به قتل رسیدند.

(صدای امریکا پستو)

* طبق راپور از اتانس میدیا مربوط مجاهدین افغان در بنگلان در اثر انفجار ما بین تعبیه شده از طرف مجاهدین شش کارمند و یک ما حینتص رژیم کابل به قتل رسیده و یک لاری طعمه حریق گردیده است. دریک حمله

دیگر مجاهدین برقرارگاه عسکری رزمیم کابل شش نفر نظامی هلاک و هشت نفر وقتی مجروح گردیدند که مجاهدین در ناحیه قریه بالانوا، مرکز ولایت جوزجان بر عساکر رژیم کمونیست حمله نمودند. در عین حال مجاهدین شش کلاشینکوف را از قوای حکومتی به غنیمت گرفتند.

۲

* یک شخصیت معروف سیاسی شوروی پروفیسور لوری گنکوفسکی در اس وقت دوفتری کمیته ای کوه برای رهایی محبوسین جنگی شوروی فعالیت دارد. وی و مکتبش را که از والدین اسیران شوروی ارسال گردیده بود به نمایندگی حزب اسلامی سپرد. وی اظهار اطمینان کرد که تحفه هایی به مجاهدین محبوس هم به عین شکل فرستاده خواهد شد.

(پاکستان تایمز)

* در یک گزارش نماینده بی.بی.سی از کابل تذکر گرفته است که رئیس رژیم کابل ضمن بیانیه ای در یک کنفرانس دانشمندان و اهل خبره شمول حکومت کابل را در موسسه کنفرانس کشورهای اسلامی تقاضا کرد تا بتوانند در آن نقش فعالی را بازی کنند. وی علاوه بر آن سابق افغانستان تقاضا نمود برای یک صلح ملی نقش فعالی را به عهده گیرد.

(نیشن)

* مجاهدین افغان طی حملاتی پسته های رژیم کابل را در منطقه علی آباد دکنز تصرف نموده و هفت نفر از افراد رژیم را به اسارت گرفتند.

بنابر گزارش میدیا، مجاهدین در جریان عملیات در کندهار روزا بیل ۸۰ سرباز را کشته اند.

(رادیو پاکستان)

* حملات رژیم کابل طی ده روز گذشته در ولسوالی پغمان با مقاومت شدید مجاهدین مواجعه گشته است. طی این نبردها دو طیاره رژیم سرنگون و

یک پسته تخریب گردید. همچنان ۱۴ میل سلاح و یک پاییه مخاربه به غنیمت مجاهدین درآمد (صدای انقلاب اسلامی افغانستان)

۳

* مناسع مقاومت افغانستان ابراز میدارند که در اثر بمباری طیاره رات رژیم کابل در قریه درآب ولایت قاریاب بتاريخ ۲۶ حمل ۲۵ زن و کودک شهید شده اند.

(صدای امریکا پستو)

* سمیع الله یکی از قوماندانان سابقه دار مجاهدین در ولایت کندز طی نبردی با نیروهای رژیم کابل سه تاریخ ۳ حمل بشهادت رسید. وی مدت ۱۱ سال درین منطقه جها دنموده بود.

(صدای امریکا پستو)

* نجیب الله رهبر رژیم کابل طی فرمانی القای فرمان شماره هفتم منتشره جریده رسمی شماره ۴۰۹ تا ریخی ۲۶ میزان ۱۳۵۷ در باره مهر و مصارف عروسی را اعلام داشت

(رادیو کابل)

* مجاهدین افغان به یک مرکز نظامی در شهر هرات با راکت حمله نمودند که ضمن انهدام یک تانک چندین نفر از نیروهای رژیم به هلاکت رسیدند.

(رادیو تهران)

* مجاهدین طی عملیاتی در ولایت کابل ۲۰ سرباز را در بند قرغه و قلعه حکیم به هلاکت رسانده و ۲۴ نفر ایشان را زخمی نمودند. همچنان ۲۴ سرباز رژیم کابل در پغمان کشته شده و چهار دستگاه تانک شان از بین رفته است.

(رادیو پاکستان)

* پیرو سید احمد گیلانی رهبر محاذ ملی اسلامی افغانستان خواستار انتخابات سراسری گردید. این اولین بار است که یک رهبر مجاهدین خواستار انتخابات سراسری میگردد.

رهبر محاذ ملی اسلامی اظهار داشت که انتخابات نباید تحت نظارت

رژیم کابل برگزار شود.

(بی.بی.سی فارسی)

* رئیس جمهور و صدراعظم پاکستان به افتخار رهبران عالی رتبه حکومت عبوری افغانستان و سران احزاب شامل در حکومت عبوری دعوت افطاریه بتاريخ ۲ نور در قصر ریاست جمهوری ترتیب داده بودند. طی این دعوت بین رهبران حکومت عبوری افغانستان - کستان در باره مسایل ذی علاقه تبادل افکار صورت گرفت. رهبران افغانی فیصله کردند که در کوشش های جهانی برای دایر نمودن انتخابات برای یک حکومت وسیع البسیا ده همکاری نمایند. علاوه بر تصمیم سخا دند که همو سخا بها بسویه عالی بین حکومت پاکستان و اعضای مقاومت افغانستان در پاکستان درآبنده داده میابد. علاوه بر فیصله تدات درین مورد با قوماندانان جهادی در داخل افغانستان نیز تماس قایم گردید تا نظریات و خواسته های ایشان نیز بدست آید.

(پاکستان تایمز)

* روزنامه سویا رک تایمز و انترنیشنل هیرالد تریبون چاپ امریکا گزارش میدهند که مجاهدین افغان با اعضای یک هیئت روسی در باره موضوعات مهم جنگ افغانستان و راه های اسرای جنگی به مذاکره آغاز نمودند. رهبران حزب اسلامی افغانستان به نمایندگی از مجاهدین درین مذاکرات اشتراک کرده بودند.

(جنگ)

* اختلاف کنندگان یک طیاره رژیم کابل که در ماه جوت سال گذشته که بطور اضطراری در جنوب شرق ایران نشسته بود خود را به جمعیت اسلامی افغانستان تسلیم کردند. ایشان هشت ماه تحت نظارت حکومت ایران قرار داشتند.

(مسلم)

* یک نشریه مطبوعاتی اداره اطلاعات مطبوعاتی امریکا در اسلام

آبادحاکمی است که مردم آمریکا ۹۳۰۰۰ نهال سیب را برای کمک به دهقانان افغانی در داخل افغانستان تهیه نموده اند، این تحفه به ارتباط تحلیل از بیستمین سالگرد "روز زمین" که به تاریخ ۲ ثور از طرف رئیس جمهورش اعلان گردیده به مردم افغانستان داده شده است. این نهال های سیب از تر- کیه خریداری شده و برای شونمادر افغانستان مساعد است. (مسلم)

۴

* در کابل پایتخت افغانستان ۲۴ ساعت گذشته ده کیلوگرام مواد منفجره کشف و خنثی گردیده است. (رادیوسکو)
* شورای وزیران رژیم کابل ۶۵ هزار افغانی را برای ۲۵ خانواده که در اثر فیراکت صدمه دیده اند تخصیص داده است. (رادیو کابل)
* همدستان ادویه و لوازم طبی را به ارزش ده ملیون روبیه هندوی در اختیار رژیم کابل گذاشته است.

(رادیو کابل)
* در اثر اصابت چار فیراکت شام امروز در شهر کابل ۱۹ نفر هلاک و ۱۱ نفر مجروح شدند. یکی ازین راکتها که در نزدیک مسجد حاجی یعقوب اصابت نمود ۱۳ نفر را هلاک ساخت سه راکت در سایر مناطق شهر نواصبت نمود.

(رادیو کابل)
* محمدیونی خالص یکی از رهبران مقاومت افغانستان انتخابات عمومی را رد نموده گفته است که در هرگونه انتخابات دیگر نیز حزب دیموکراتیک خلق اشتراک کرده نمیتواند زیرا اگر در انتخابات اشتراک نماید حیثیت قانونی پیدا میکند و علاوه نمود که آمریکا، اتحاد شوروی و نجیب مشغول یک بازی سیاسی اند تا به جهاد خاتمه بدهند.

(بی.بی.سی پشکو)
* نجیب الله رهبر رژیم کابل در

جلسه اعضای حزب در مورد ضرورت نو- سازی حزب اظهار داشت :

"تجارب احزاب حاکم در اروپای شرقی با صراحت اثبات نمود که احزابیکه در پیاده نمودن اصلاحات و ترک مواضع نادرست قبلی خود عمل و رزیده بودند به نحوه فلاکساری اعتبار و حیثیت خود را درین مردم از دست دادند، لذا باید ارتحارب زمان آموخت." (رادیو کابل)

* یک نظامی وزارت خارجه پاکستان در اسلامآباد این خبرهای منتشره مطبوعات پاکستان را مطلقاً تکذیب نمود که گویا سران دولت عبوری مجاهدین افغان به رئیس جمهور و صدرا عظم پاکستان فیصله خویش را راجع به قطع فعالیت های نظامی برای حل معضله افغانستان ابلاغ داشته اند. نظامی افزود حکومت عبوری مجاهدین بدون کدام اختلاف فیصله خویش را در باره ادامه مبارزات خویش بر ضد رژیم کابل تا نایل شدن به یک راه حل مطلوب اعلان نموده اند. (مسلم)

* یک طیاره حت جنگی رژیم کابل در حالیکه در پیمان مشغول بمبارد- مان مواضع مجاهدین بود توسط مجاهدین افغان سقوط داده شده است. یک منبع نظامی حکومت کابل بتاریخ ۲ ثور گفت در همین ناحیه در اثر یک حمله مجاهدین ۷ تن افراد نظامی رژیم نیز بقتل رسیده است.

(پاکستان تایمز)
* استاد ربانی وزیر اعظم در مورد دولت عبوری مجاهدین افغان به تاریخ ۲ ثور در چمکنی در محفل دعا خوانی که برای کامیابی و فتح انقلاب اسلامی مردم افغان دایر شده بود گفت موضوع کشمیر از موضوع جهاد افغانستان جدا نبوده و ما برادران کشمیری خویش را تنها نخواهیم گذاشت. (پاکستان تایمز)

۵

* در محفل که بمناسبت نزول

قرآن مجید در پشاور ترتیب یافته بود علمای دینی افغانی، عرب و پاکستانی از ملت افغانستان تقاضا نمودند که به رهبران تنظیمها فنارسیا و روندت با هم متحد شوند (صدای آمریکا دری)
* اتحاد شوروی برای رژیم کابل راکت های جدید برد متوسط داده که بعد از اصابت به هدف ۱۰۰ مین راکت شیشه قطعی های کنسرو است پخش می نماید. این مینها به فاصله ۷۰-۵۰ کیلومتری خود هر جسم متحرکی را از زمین میبرند. (صدای آمریکا دری)

* شاهان عینی اظهار میدارند که طی جنگهای بیخاطر اغفال شبهه بک در پیمان بیش از ۳۰۰ ملیشه "جوزجانی" کشته شده و بیش از ۱۰۰ نفر آنها توسط مجاهدین اسیر گردیده اند ۱۵ دستگاه تاک این ملیشه ها نیز از زمین رفته است.

(صدای آمریکا دری)
* ملحق راوور رژیم کابل بتاریخ هجدهم طی دو سال احصا مقدار ۲۳۰۰ مرمی ریکس را بر کابل فرستاده اند که در اثر آن ۵۸۰ نفر کشته شده است.

(رادیوسکو)
* سفیر ایالات متحده آمریکا در اسلامآباد در ابریت اوکلی در ملاقاتش با غلام اسحق خان رئیس جمهور پاکستان در اسلامآباد در ارجع به انکشافات اخیر اوضاع در افغانستان و کشمیر تبانی افکار نمودده است.

(نواشی وقت)
* صیغت الله مجددی رئیس دولت موقت مجاهدین افغان در یک کنفرانس مطبوعاتی در پشاور در روز ۴ ثور اظهار داشت در صورتیکه نجیب الله قدرت را بصورت مسالمت آمیز بدهد حکومت موقت مجاهدین تفویض کند، خودوی مورد حمایت و حفاظت قرار خواهد گرفت، او علاوه نمود که در تمام مملکت ادا مدارد و گزارشات آرا مش در جبهات جنگ شلیفات دشمنان است و حقیقت ندارد.

(جنگ)

* مولینا محمد یعقوب نطق قوای ضربه* مولینا جلال الدین حقانی گفت کوشش رژیم کابل را برای برناب مواد مهمات به خوست عقیم نمودند و در نتیجه طیاره حمل و نقل رژیم کابل از بین برده شد و پیلوت های آن در محل بقتل رسیدند. مواد مهمات نظامی آن از طرف مجاهدین به غنیمت گرفته شد. (نیشن)

* روزنامه جنگ در مقاله ۵ تیر خویش نگاشته است که مجاهدین افغان سخاوت زیادی در راه رهایی محبوسین جنگ شوروی از خود نشان داده اند و با این رویه خود رهنمودی برای حل این معضله بشری شدند و این اقدام نیا زندان قدامی را برای آزادی مجاهدین افغان است. (جنگ)

۶

* فاطمه کیلانی طی مصاحبه بی صدا ای آمریکا اظهار داشت که هدف آغاز جها د از بین بردن حکومت کمونیستی در افغانستان بود و مجاهدین برای رسیدن به این هدف کمک نیاز دارند، آمریکا نه تنها کمکهای خود را باید مجاهدین قطع نماید، بلکه در از دیدن آن نیز باید بیکوشد.

(صدای آمریکا پشتو)

* نجیب الله رهبر رژیم کابل سه مناسبت دوازدهمین سالگرد کودتای هفت ثور اظهار داشت: "پروزی و قیام مسلحانه هفت ثور نقطه آغاز تحولات سیاسی، اجتماعی و اقتصادی در کشور بود. مردم افغانستان با استیلا و پشتیبانی از تحول هفت ثور طرحها و پروگرام های دولت جدید را استقبال کردند. خطوط کلی وظایف دولت در آن وقت در حقیقت سرآغاز انکشاف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، ملی و فرهنگی در جامعه ما بود." (رادیکو کابل)

* به حیث عکس العملی در برابر تقاضای نجیب رئیس رژیم کابل از مجاهدین برای کمک در اعاده صلح در

افغانستان، رئیس دولت عبوری مجاهدین افغان پروقیو سر صفت الله محدودی اظهار داشت: صداقت در گفتار و عمل رژیم کابل وقتی ثابت میشود که به انتقال قدرت به مجاهدین بپردازد. وی اظهار داشت و قتی که حکومت مجاهدین قدرت را بدست بگیرد کمیسیون مشترکی مرکب از مجاهدین افغان و حزب دیموکراتیک خلق افغان

نشان میتواند صلح را حفظ کنند. وی علاوه کرد که حکومت موقت مجاهدین پلان انتخابات برای شوری را ترک نگفته است. (مسلم)

* مجاهدین افغان یکبار دیگر شهر کابل را مورد حملات راکتی خویش قرار دادند و قرا خیر را دیوی کابل درین حملات ۱۹ نفر بقتل رسیده و ۱۱ نفر مجروح گردیده اند. (نوائی وقت)

* سلسله اختلافات بین وزیر دفاع جدید رژیم کابل اسلم وطنجا رودا کتر نجیب الله عمیق تر شده است گفته میشود یکی از علل این اختلافات تفررا عفا ی حزب دیموکراتیک جناح پرچم چون جنرال نبی عظیمی بحیث معاون اول وزارت دفاع رژیم است. موضوع دیگر اختلاف بر معاشات افسران اردو و معاشات افسران خادو گارد ریاست جمهوری میباشد زیرا معاشات افسران اردو از معاشات افسران گاردو بسیار کمتر است.

(نوائی وقت)

* آژانس خبررسانی حکومت عبوری مجاهدین (میدیا) و افغان پرس از جنگ شدید بین ملیشای رژیم کابل و مجاهدین افغان در تپه های پجک در ۱۵ کیلومتری کابل گزارش داده است. این منطقه توسط مجاهدین در زمستان سال گذشته تصرف شد و نواحی غربی آن تا کنون هم در تصرف مجاهدین قرار دارد و خادو لاجا هدین برای اشغال نواحی شرقی آن عملیاتی را برآه انداخته اند.

(نیشن) * طبق گزارشات واسله در یکی از

دیبوهای مهمات رژیم کابل در خارج شهر کابل انفجار رخ داده که توأم با آتش سوزی بزرگ بود. قرا رگزارش بی بی سی. صدا های انفجار حسی به فاصله ۱۲ کیلومتری دور از منطقه انفجار در مرکز شهر کابل بگوش میرسید شعله های آتش تا ۱۰ متر در هوا بالا میرفت. (نیشن)

* حکومت نجیب عمکر و ملیشه مربوط به رژیم را تحت کنترول خادو قرا ردا ده است تا از هم پاشیدگی رژیم جلوگیری شود. انگیزه این اقدام نگرانی هایی است که از اختلاف پرچمی ها و خلقیها بوجود آمده است. (جنگ)

* رئیس کمیسیون انتخابات حکومت عبوری مجاهدین افغان پیرسید احمد کیلانی در مصاحبه ای با "فرنتیر پست" اظهار داشت یگانها راه ممکنه که میتواند مردم افغانستان را از مشکلات فعلی رهایی بخشد اینست که خواسته های مردم تأمین گردد و این تعشیل اراده مردم افغانستان از طریق دایر نمودن لویه جرگه انتخاباتی صورت گرفته میتواند. (پاکستان تایمز)

۸

* یک نماینده سازمان "اکبر" (موسسات مدهای بتری برای افغانستان) طی کنفرانس مطبوعاتی درین اظهار داشت که جنگ کمونیستی السابق در افغانستان بریان دارد و این پیامی است که سازمان میخواهد آنرا با تأکید بخش و آرایه نماید. وی علاوه نمود که افغانستان مرکز و عرصه کشمکش قدرتهای محلی گردیده و وضع درین سرزمین مغشوش است و برای مهاجرینیکه خواهان برگشتن به وطن باشند خطرات حیاتی را همراه دارد. (صدای آلمان)

* نجم الدین کاپیانی منشی کمیته مرکزی حزب دیموکراتیک خلق افغانستان طی مصاحبه بی با زورنا - لیستان شوروی گفته است که کوشش

براینکه میتوان افغانستان را به حالت قبل از ۷ ثور ۱۳۵۷ برگرداند بپهوده است. این رویداد برگشت ناپذیر است و دارای اهمیت تاریخی میباشد. (راديو مسکو)

* امروز ۱۲ فیراکت زمین بزمین بالای کابل فیرتدکه منجر به کشته شدن ۵ نفر و جراحت برداشتن ۸ تن گردید. (راديو کابل)

* رژیم کابل ۷۸ نفر از قوای مسلح را در ارتباط به آتشوزی کشب هفت ثور در کابل بوقوع پیوست دستگیر نموده و گفته شده که این آتشوزی در نتیجه تخریبکاری بوده است. در بین دستگیرشدگان یک جنرال و چند افسر بلندیایه نیز موجوداند.

(بی.بی.سی. فارسی)

* جنرال ظریف سابق قوماندان گارد جمهوری رژیم کابل در مورد کودتای هفت ثور طی مصاحبه ای در آمریکا گفت که اصلا اقدام به کودتا در هفت ثور در ذات خود اشتباه بود و اساس و عامل تمام بدبختیها و مصیبتها همین کودتای ثور است. وی علاوه می دارد که کودتای ثور اساسا با پلان روسها و یوسلیه مداخله روسها یعنی کابل با رویکار آمدن کارمل این امر واضحتر شد. (صدای آمریکا در ۱)

* رابرت کیمت معین وزیر خارجه آمریکا گفته است که آمریکا در ارتباط به افغانستان سه هدف دارد: (۱) استقرار حکومت منتخب از طریق خودارادیت در افغانستان، (۲) مراجعت پناهندگان با عزت و وقار به محیط مصون، (۳) وجود یک افغانستان مستقل و غیر منسلک که با همسایگان خود در صلح و معاف قرار داشته باشد. (صدای آمریکا در ۱)

۹

* کمیته بین المللی صلیب سرخ اعلان کرده است که برای نخستین بار در ظرف ۱۲ سال جنگ در افغانستان موفق شده است که دو آتش بس را یکی

در بلخ دیگری در میدانشهر تریسب دهدوبه تداوی غیرنظامیان بپردازد. (بی.بی.سی. فارسی)

* طی دو روز گذشته بیش از ۳۰۰ مرمی ریکتیف ۴۶ مین و ۳۰۰ کیلوگرام مواد منفجره در کابل کشف و خنثی شده است. (راديو مسکو)

۱۰

* منابع مجاهدین میگویند بر قطاری که از هرات جانت کنده هرات حرکت بود در منطقه فراه حمله نموده ۴۰ وسیله نقلیه نظامی را از بین برده اند. (صدای آمریکا پنتون)

* مجاهدین چارپسته نظامی رادر خنجان و سه پسته دیگر را در فاصله بین شهرهای خنجان و دوشی تخریب نموده و تعداد دزیا را سلاحها را بنفیسیت گرفته اند. (راديو پاکستان)

* خبرنگار بی.بی.سی در کابل ضمن تبصره ای مینویسد که موج دستگیری های جدیدی در کابل شروع شده است. این دستگیریها مانند گذشته در خفاي کامل انجام میشود و بیشتر شامل افراد قوای مسلح میباشد در عین حال تقریبا همه روزه راکتها بر کابل فرود می آیند و با این هم دولت میگوید این احساس را به وجود آورده که وضع امنیت بهتر شده است. خبرنگار در اخیر مینویسد رژیم کابل باید پیش از تسلیحات دولتی بکوشد مردم را در بهبود امنیت مطمئن سازد.

(بی.بی.سی. فارسی)

نماینده پاکستان حینیکه جلسه خاص مجمع عمومی ملل متحد بتاریخ ۸ ثور گزارش کمیته اعتبارنامه هارا به تصویب میرسانید در قسمت اعتبارنامه رژیم کابل بحیث نماینده مردم افغانستان رای منعی داد. رئیس هیئت نمایندگی پاکستان اشرف قریشی گفت فیصله پاکستان درین مورد بر مبنای فیصله موسسه کشورهای اسلامی میباشد. (پاکستان تایمز)

تقریبا ۲۵۰ مهاجر افغانی به

تاریخ ۹ ثور در دهلی جدید به مظاہرات خیابانی پرداختند. مظاہره چنان تقاضای برطرفی نجیب اللہ و رژیم تحت اداره اورا در کابل بحیث یک نکته اساسی برای دایر نمودن انتخابات در مملکتشان تقاضا نمودند. (پاکستان تایمز)

مجاهدین افغان به مناسبت دوازدهمین سال کودتای ثور به روز ۲ ثور سیلی از راکتها را بر شهر کابل پرتاب کردند. یک سلاقی میدان هوایی گفت یک راکت سکر ۳۰ در فاصله یک کیلومتری خط رنوی میدان هوایی اصابت کرد. (پاکستان تایمز)

۱۱

* فریدمزدک منشی کمیته مرکزی حزب دیموکراتیک خلق افغانستان طی مصاحبه ای گفته است که حزب دیموکراتیک خلق از مودل کمونیسم در اروپای شرقی تقلید می نمود و لسی بحای بیل بدست مردم تغتک داد. او گفت که حزب در زمانی تشکیل شد که مارکسیزم، لیترزم با روز بود و لسی حالا حزب میخواهد بیک حزب دیموکراتیک ملی واقعی تبدیل شود. (بی.بی.سی. فارسی)

* امروز ۲۴ کیلوگرام مواد منفجره در نقاط مختلف شهر کابل کشف گردیده. این مواد بخاطر زماندهی انفجارات جا بجا شده بود. (راديو کابل)

* بیروی سیاسی سازمان انقلابی زحمتکشان افغانستان (سازا) نام این سازمان را به نهضت دموکراتی افغانستان (ندا) تبدیل نموده است. (راديو کابل)

* مجاهدین در ولایت هرات بربیک کاروان نظامی حکومت حمله نموده و طی جنگ شش ساعته ۳۰ وسیله نقلیه نظامی از بین برده در حدود ۱۰ نفر از افراد رژیم بهلاکت رسیدند. (راديو تهران)

۱۲

* امروز هشتمین گروه اطفال معیوب شامل ۳۶ طفل جهت تداوی به آلمان غرب ارسال شدند. این اطفال از جانب دهکده صلح در آن کشور تداوی میگردد.

(رادیو تایل)

۱۳

* حکومت نجیب نتوانسته است که به مناسبت دوازدهمین سالگرد کودتای نورمخافل عامه ای را در کابل برگزار نماید. (نوائی وقت)
 در اثر بمباران طیارات میک ۲۹ شوروی بر مناطق غلمخیل، رحمزی، با بابوسف وگزک و همچنان مناطقی غربی میانه کلی ۳۰ تن از افراد این قریه ها شهید و ۱۵۴ نفر ایشان مجروح شده اند گفته شده که این طیارات از میدان هوایی ترمز پرواز نموده و مناطق افغانی را بمباران نموده اند. (جنگ)

* یک قاضی شوروی پروفسر ایکو-روچینکوف پیشنها دنا سین کمیته دابیمی را در باره افغانستان در ملل متحد برای اتحادتداییر عملی جهت حل قضیه افغانستان نموده است. (جنگ)

* به تعقیب تسلیم شدن والسی با دغیس همراه، قوماندان عسکری، رئیس خادوماندان امنیه انولایت با ۶۰۰ نفر از عساکر و ماورین ملکی و ۸۷۵ میل اسلحه در ولسوالی قاسد رژیم کابل این ولسوالی را بصورت وسیع بمباری نموده که موجب تلفات زیاد اهالی منطقه گردیده است.

(صدای آمریکا دری)

* شیخ محمد آصف محسنی رهبر حرکت اسلامی افغانستان طی مصاحبه ای راجع به نقش زن در جامعه اسلامی اظهار داشت که زن میتواند با استثنای چند منعی خاص در تمام مراحل زندگانی اجتماعی، سیاسی و نظامی جامعه شرکت

داشته باشد و در تمام مشون برای او مانعی وجود ندارد. (صدای آمریکا دری)

* مقامات رژیم کابل گزارش داده اند که نبردین نیروهای دولتی و مجاهدین افغان در شهر محاصره شده، خوست شدت یافته است. خوست احتمالاً بیش از هر شهر دیگر در خطر است. مقامات رژیم کابل میگویند که حملات مجاهدین محموله رسانی بهر خوست را دشوار ساخته است. (بی. بی. سی فارسی)

* مجاهدین افغان در دره پنمان یک هلیکوپتر و یک طیاره، حت جنگنده رژیم کابل را سرنگون ساخته سر نشینان آنرا از بین برده اند.

همچنان مجاهدین طی حمله ای در نزدیکی خوست در منطقه مالیزی بیست سرباز رژیم را به هلاکت رسانیده سه مجاهد شهید شدند. (رادیو پاکستان)

۱۴

* روزنامه رایش کول چاپ آلمان غرب طی گزارشی مینویسد که کارشناسان روسی تعداد سلاحهای سریع فیرکننده از نوع کلاشینکوف را در بخش جنوبی خاک افغانستان در حدود یک میلیون قضا تخمین مینمایند.

(صدای آلمان)
 * با تیر تانک پنج فیرراکت زمین بزمین امروز در کابل ۱۱ نفر بهلاکت رسیدند. (رادیو کابل)

* یک قطار کمونیستهای روز ۱۱ شور در ناحیه بند تیموردرو ولسوالی میوند هدف حملات مجاهدین قرار گرفت که منجر به از بین رفتن شش تانک گردید. (صدای آمریکا دری)

* مقامات رسمی امریکادر واشنگتن اظهار داشتند که در مذاکرات بین اتحاد شوروی و ایالات متحده امریکا جانب شوروی از اصرار خود بر اینکه در حکومت آینده افغانستان برای نجیب الله نقشی داده شود صرف نظر نموده است و ایالات متحده امریکا این موقفش را که نجیب باید طوزدا بیمی

از ادعایش برای ریاست جمهوری صرف نظر نماید در مرتباً حته است. هر دو طرف موافقه نموده اند که انتخابات بهترین راه برای خاتمه دادن به جنگ افغانستان میباشد. (جنگ)

* یک نطافی رژیم کابل همایون مکمل اعلام نمود که دکتر نجیب الله امر ما در نموده است که سران شب پنجشنبه (۱۳ ثور) یعنی دو هفته پیشتر از تاریخ تعیین شده، جلی حالت اضطرار در سر تا سر افغانستان رفع میشود. نجیب الله همچنان عبدالرحیم هاتف معاون رئیس جمهور را در رأس یک کمیته ۱۵ عضوی موظف نموده است تا نویه حرکتی را تا آخرین ماه برای تصویب اصلاحات وسیع در قانون اساسی و خاتمه جنگ داخلی را برساند.

کمیته همچنان شورایی را برای نامزد نمودن لویه جرگه ۸۰۰۰ نفری وضع خواهد کرد. این لویه جرگه بر یک سلسله تعدیلات در قانون اساسی رای خواهد داد. (پاکستان تایمز)
 * نطافی رسمی رژیم کابل همایون مکمل بروز ۱۱ ثور در کابل اظهار داشت که مجاهدین افغان از تاریخ هفت ثور بدین طرف حملات و گلوله باری خویش را بر شهر خوست تشدید بخشیده اند. (پاکستان تایمز)

* طبق گزارشهای واطه گفته میشود که قوای حکومت کابل مجاهدین را در مناطق کامه، بهسود در شمال شهر جلال آباد در یک حمله غافلگیرانسه بتاریخ ۱۰ ثور به عقب زده اند. منابه مجاهدین در پشاور به تلفات ایشان درین جنگ اعتراف نموده اند. رادیو کابل روز ۱۳ ثور خبر داد که جنگ در اطراف شهر جلال آباد، خوست و کندهار نیز ادامه دارد.

محمد یعقوب شریعتیا رنطاف حزب اسلامی مولینا خالص مربوط قوماندان جلال الدین حقانی گفت مجاهدین چارطیاره و یک هلیکوپتر حکومت کابل را از تاریخ اول ثور که جنگ در ناحیه خوست شروع شده است

تاکنون سرنگون نموده اند. علاوه کرد در اثر گلوله باری قوای رژیم کابل بر عساکر رژیم بتاریخ ۳۰ ثور در نزدیکی خوست ۶۵ عسکر رژیم بقتل رسید و ۱۰۰۰ نفر مجروح گردیده اند. قوای حکومت کابل هر اس داشتند که میباید عساکر حکومتی به مجاهدین پناهنده شوند نظای علاوه نمود در یک حادثه دیگر عسکر حکومتی در نزدیکی پسته و لسوال چاراف رژیم را بقتل رسانیده خود ایشان پسته را ترک گفته با سلاح خویش بمجاهدین پیوستند. خبری دیگر میرساند یک قوماندان ملیشه حکومتی بنام میرزا جان و ۱۰ نفر افراد مربوط او در نزدیکی جاجی میدان در شمال خوست به قتل رسیدند.

(نیشن)

* یک هیئت مختلط عالیرتبه موسسات اختصاصی ملل متحد که در ماه مارچ سال جاری از افغانستان و پاکستان دیدن کرده گزارش داده است که بعضی قسمتهای افغانستان از مدتی به این طرف فارغ از درگیریهای مسلحانه بوده و اکنون ملل متحد می تواند در این مناطق کمکهای بشری خود را رویدست گیرد. (نیشن)

* نجیب الله رهبر حکومت کابل در مصاحبه ای با روزنامه نیویارک تایمز بتاريخ ۱۳ ثور پیشنها دی را مبنی بر انتقال قدرت به یک حکومت موقت حین دا پرکردن انتخابات که گفته میشود در آن امریکا و شوروی بحیث نقطه عطف یک راه حل قضیه افغانستان بحث کرده اند در نمود وی گفت که در باره رسیدن به راه حل قضیه افغانستان در طول امسال خوشبین میباشد اما هنوز هم موانع عمده ای در سر راه قرار دارد. وی علاوه نمود که حکومت وی با وجود اتکای آن به سلاح شوروی هر راه حلی را که مکنو تجویز نماید بدون چون چرا قبول نخواهد کرد. (پاکستان تایمز)

* اخباریکه توسط بیسیم از شهر بغلان موصلت نموده جا کبست که

مجاهدین افغان شهر مذکور را کاملاً محاصره نموده اند. قوای حکومتی بر مواضع مجاهدین تحت قوماندا سی بشیرخان مربوط حزب اسلامی حکمتیار گلوله باری مینمایند.

(نوائی وقت)

* بیش از یکم عسکر حکومت کابل با اسلحه خویش بنا ریخ اول شوردر شهر تاریخی خلم ولایت سمنگان به مجاهدین تسلیم شدند. این عساکر با خود توپها و راکت اندازهای رایسه مجاهدین تسلیم نموده اند.

(جنگ)

۱۵

* رابرت کیمت معین وزارت خارجه امریکا اظهار داشت که رژیم کابل یک مانع بزرگ برای حل طح آمیز معضله افغانستان است. وی گفت تا زمانی که نجیب بر سر قدرت باقی بماند حصول راه حل سیاسی با تیات مقدور نیست زیرا گروههای مقاومت به هیچ صورت با وی معامله نخواهند کرد. (صدای امریکادری)

* مجاهدین در منطقه درگسی در شاهراه جلال آباد کابل یک کاروان نظامی را از زمین برده اند. همچنان میدان هوایی مزار شریف را هدف راکت قرار داده چندین عسکر رژیم کابل را بهلاکت رسانده اند.

(رادیو پاکستان)

۱۶

* یکی از همکاران نزدیک احمد شاه مسعود طی مصاحبه به صدای امریکا گفت که در دره پنجشیر کار با زسازی شروع گردیده و سرکها، مکاتب و شفاخانه ها و سیستم آبیاری مجدداً آغاز گردیده اند و تقریباً هشت هزار متعلم در مکاتب آنجا درس میخوانند.

(صدای امریکادری)

* مجاهدین بریک کاروان کمک رسانی به رژیم کابل در ناحیه پلخمیری ولایت بغلان حمله نموده و بیست

عسکر و ملیشه را بهلاکت رسانند. همچنین مجاهدین بر پسته های این منطقه حمله نموده یک پسته را متصرف شدند. همچنان مجاهدین طی یک حمله دیگر بر بریک قطار نظامی در شاهراه شیرخان بندر کندی زد و دو سگانه تانک را از زمین برده و ۱۳ عسکر و ملیشه را به هلاکت رسانده اند. (رادیو پاکستان)

* مجاهدین هرات به تاریخ ۱۵ ثور بر قوای چهار زردها حمله نموده و ضمن از بین بردن سه وسیله نقلیه نظامی ۲۴ ماحیمنصب و عسکر را به هلاکت رسانده اند. (رادیو پاکستان)

* روزنامه "نیشن" در سرمقاله ۱۶ ثور خود نگاشته است که انکار قطعی نجیب الله از گوشه گیری از زمان امور در کابل امیدهای تازه را برای حل قضیه افغانستان میتواند آهسته آهسته به یأس مبدل سازد.

نجیب در زمانیکه فرصت برای توافق امریکا و شوروی برقرار مولى در مورد یک حکومت وسیع البنیاد در افغانستان ماعدینظر میآید، فیصله کرده است در امور مربوط عاقبتی را ایجاد کند.

رویه نجیب را ظاهراً این ارز-یابی عیار کرده است که فکر میکند امریکا از حمایت خود از مجاهدین منصرف خواهد شد، در حالیکه روسها هنوز هم زوی حمایت خواهند کرد. و حتی اگر روسها او را در تریک توافق میان دوا بر قدرت در باره انقطاع اسلحه به جوانب متخاصم در افغانستان ترک بگویند، وی با زهم خواهد توانست شهرهای تحت تسلط خود را در اختیارش داشته باشد. و این طرز تفکر و طرح او را طبیعاً بی اتفافی در صفوف مجاهدین و فقدان مفادیرکافی مواد ناریه در اختیار مجاهدین در میدان جنگ تقویت بخشیده است. جریده میگوید که پاکستان در دفع این رکود یابد نقش فعالتری را به عهده گیرد.

(نیشن)

۱۷

* عبدالوکيل وزير خارجه، رژيم کابل طی مصاحبه‌ای با روزنامه نیویارک تایمز گفت اگر امریکا موضوع مذاکرات مستقیم را با رهبران حکومت کابل قبول نماید مذاکره با بر قدرت‌ها درباره افغانستان سرعت بیشتری خواهد یافت. وی گفت تحت فشار قرار دادن نجیب‌الله رهبر حکومت کابل برای برکنار شدنش راه را برای خونریزیهای شدید در بین گروههای مختلف افغانی باز خواهد نمود، و از حکومت امریکا تقاضا نمود تا از مقطعه خویش مبنی برداشتن تماس با حکومت کابل که بعد از خروج قوای شوروی از افغانستان ۱۵ ماه قبل به آن متصل شده صرف نظر کند. (پاکستان تایمز)

* انرا سیاب ختک، منشی عمومی حزب قومی انقلابی بعد از سپری نمودن یک دوره یک و نیم ماهه در کابل حین بازگشت به پاکستان گفت: رهبران مقامات افغانی در پاکستان در تصمیم خویش آزاد نبوده و تحت اداره حکومت پاکستان فرار دارند لذا حکومت پاکستان مسوولیت دارد تا از طریق مذاکره با حکومت کابل یک راه حل مسالمت آمیز در قضیه افغانستان را سراغ نماید. (پاکستان تایمز)

* رادیو کابل بروز ۱۶ ژوئن گزارش داد که نجیب‌الله رئیس حکومت کابل سلطان نعلی کشتمند سابق صدراعظم را بحیث معاون اول رئیس جمهور مقرر نموده است. (مسلم)

* یک ابلاغیه رسمی اداره امور سیاسی حزب اسلامی حکمتیار که به تاریخ ۱۶ ژوئن نشر شده است حاکیست که حزب انتخابات عمومی را در افغانستان به شکلی که در کناره بر شده بود، تحت نظارت یک کمیسیون افغانی مرکب از قوماندهای جبهات و ما مورین محلی پیشنها کرده است.

قوماندهان و ما مورین محلی در مناطق خویش فضای مساعد برای این انتخابات ایجاد خواهد کرد ولی خاتمه دادن بدرژیم نجیب یک شرط قبلی برای دایر کردن چنین انتخابات میباشد. (مسلم)

* مجاهدین ملی حمله‌ی بر مواضع قوای رژیم در غزنی ۶ نفر از ملیشه‌ها را رژیم را به هلاکت رسانده و بعد از آن را مجروح ساخته‌اند.

(رادیو پاکستان)

* در یک حمله موفقانه مجاهدین افغان چهار پسته‌رادرنواحی جوزجان از زمین برده هفت سرباز رژیم را به قتل رسانده و مقداری سلاح و مهمات به غنیمت گرفته‌اند.

(رادیو پاکستان)

* هاشمی رفسنجانی رئیس جمهور ایران اظهار امید کرده است که در افغانستان چنان انتخاباتی به میان آید که در آن تمام مردم اشتراک داشته و برای زنان حق رای داده شود. (رادیو تهران)

* مقامات امنیتی رژیم کابل به تاریخ ۱۶ ژوئن ۱۲ مرمی ریکتیف ۳۰ کیلوگرام مواد منفجره و تعدادی سلاح خفیه را در کابل کشف نموده‌اند.

(رادیو مسکو)

* نجیب‌الله رهبر رژیم کابل فرمان داده است که کمیسیون انتخاباتی مرکزی به ترکیب ذیل ایجاد گردد:

نظام‌الدین تهذیب، شرف، الدین شرف، سیدامان‌الدین امین، و هاب صافی، بشیر بغلانی، محمد صدیق سیلانی و احمد نبی. (رادیو کابل)

۱۸

* بتاریخهای اول و دوم ژوئن

فرقه خادقوای ملیشه رژیم کابل در ولایت بلخ تعدادات شدیدی رح داد که در آن سرور قوماندهان ملیشه و بیار خان سردسته، خادگشته شده‌اند، در تعدادات بین این دودسته رقیب رژیم کابل طی ۲۰ روزه‌ها نبرکشته شده‌اند، (صدای امریکادری)

* بهاسی فرمان نجیب‌الله رهبر رژیم کابل کمیسیون تصویب تعدیلات در قانون اساسی رژیم کابل به ترکیب ذیل تشکیل شده است:

* عبدالرحیم هاتف، فضل حق، خالقیار، سلطان علی کشتمند، محمود حبیبی، خلیل احمدی، نظام‌الدین تهذیب، مرید احمد مزدک، پوهانسد، اصغر، محمود بریالی، راز محمد پکتین، اسرار غندیوال، پوهانداوع سراج، شرعی جورجانی، صدیق سیلانی، پوهانسد فاروق اعتمادی، رشورد، سارق شفیعی و ۳۰ نفر دیگر از اعضای حزب خلق.

(رادیو کابل)

* در اثر تانک دو نفر را کت زمین بزمین در کابل صبح امروز یک نفر کشته و دوشن مجروح گردیدند (رادیو کابل)

* یک موسسه فرانسوی غیر دولتی (طبیان بدون سرحد) که از سال ۱۳۵۸ به این طرف مصروف تداوی زمینان در افغانستان بوده تعقیب گشته شدن یکی از ما مورین در افغانستان اعلام نموده است که فعالیت خود را در آن کشور متوقف خواهد ساخت.

(بی.بی.سی. پی.تی)

* مجاهدین طی حملاتی در خوست ده‌سرا رژیم کابل را کشته و یک دستگاه تانک را از زمین برده‌اند. همچنان در شهر گردیز هفت سرباز را به هلاکت رسانده و ۲۲ ملیشه را مجروح ساخته‌اند. (رادیو پاکستان)

* منابع مجاهدین میگویند که سرور قوای رژیم کابل بتاریخ ۹ ژوئن در منطقه نادرخیل و لوالی پغمان حمله نموده اند که ۲۵ عسکر کشته شده‌اند همچنان دو مجاهد

شهادت رسیده اند. (صدای امریکا پشتو) آغا ثانی سابق وزیر خارجه پاکستان در اسلام آباد در شورای امور جهانی اظهار داشت اتحاد شوروی دیگر اصرار ندارد که نجیب الله در حکومت آینده افغانستان حتما عهده‌ای داشته باشد و او شنگتن هم به نوبه خود مانع کاندید شدن نجیب الله برای احراز مقام ریاست جمهوری در دولت آینده افغانستان نخواهد شد، به شرطیکه در دوره انتقال به دیموکراسی از عهده خویش کنار رود. آغا ثانی گفت اما درین مورد که چه کسی باید در دوره انتقال مملکت را اداره نماید تا کنون فیصله‌ای صورت نگرفته است. وی علاوه نمود هرگاه معضله افغانستان برای تعیین حکومت به تاسی از اراده مردم دوام یابد مشکل خواهد بود نقش افغانستان را در سیاست منطقه پیشبینی نمود. (پاکستان تایمز)

* یک اعلامیه حزب اسلامی حکمتیار گفته است که قدرت های دشمن و مخالف به تشکیل حکومت توسط حزب اسلامی در افغانستان می‌خواهند یک حکومت ائتلافی دست نهاده در افغانستان تشکیل دهند زیرا آنها میدانند موفق نخواهند شد خواستهای خطرناک خویش را در موجودیت یک حکومت که به قدرت جهاد وجود آمده با شکیبایی کند.

اعلامیه از همه افغانها تقاضا نموده که با هم متحد شوند و این دیسپراختی نمایند. (جنگ)

* یک نطق حکومت کابل گفته است که نجیب الله فضل حق خالقیار والی هرات را بحیث صدراعظم جدید مقرر نموده است. نطق گفته است خالقیار عضو حزب دیموکراتیک خلق افغانستان نمیباشد.

(جنگ)

۱۹

* برخی از صاحب نظران از جمله

عزیز نعیم دیپلومات و استاد سابق بوهنگی حقوق و علوم سیاسی کابل به کفایت و فهم فضل حق خالقیار صدراعظم جدید رژیم کابل بخاطر حل مشکلات افغانستان اعتیاری نداده اند.

این صاحب نظران عقیده دارند که شامل ساختن ابراد غیر حزبی در حکومت و دولت حسنه ظاهری داشته بخاطر تحکیم پایه های حکومت حزب دیموکراتیک خلق افغانستان میباشد و این اشخاص دارای صلاحیتی نمیباشد شند بلکه گرداننده اصلی امور حزب خلق میباشد. (بی.بی.سی. دری)

* آژانس خبرسانی حکومت موقت مجاهدین (میدیا) اظهار میدارند که پسته امنیتی منطقه عبدالخیل که در نزدیکی پل کامه موقعیت دارد مجدداً به تصرف مجاهدین درآمده و قوای رژیم کابل بطرف شهر جلال آباد عقب رفته شده اند. (صدای امریکا پشتو)

* حزب اسلامی حکمتیار این پیشنهادها را که در مناطق تحت تسلط مجاهدین انتخابات زیر نظر ارت کفر-اشن اسلامی و در مناطق زیر نفوذ رژیم کابل تحت نظارت ملل متحد صورت گیرد رد نموده و پیشنهاد کرده است که انتخابات توسط کمیسیون افغانی که مرکب از قوماندانان حیثات و صاحب خردوخان محلی باشد صورت گیرد.

(صدای امریکا پشتو)

* امروز از استقامت های غرب و جنوب شرق پنج راکت زمین بزمین بالای شهر کابل پرتاب گردید که در اثر آن شش نفر کشته و ۱۳ نفر مجروح شده اند. (رادیکو کابل)

* روزنامه واشنگتن تایمز می نویسد که نمایندگان احمدشاه مسعود در ماه های دل و جوت به واشنگتن آمده با ما موریین عالی رتبه حکومت و اعضای کانگرس امریکا مذاکراتی انجام داده اند.

احمدشاه مسعود که خود یک شخص مستقل و دوست غرب میباشد توسط نمایندگان خود گفته است که با حربه و

مهمات توسط غربیها برایش نمیرسد.

(صدای امریکا دری)

* روزنامه جنگ ضمن تبیین بر گزارشات مطبوعاتی را جعبه ما دکمی اتحاد شوروی و ایالات متحده امریکا برای استقرار یک حکومت خوب و نامینده مردم از طریق انتخابات بیطرف در افغانستان در سرمقاله تاریخی ۱۹ نور خویش میگوید: هر دو ابرقدرت با دیدن طرداشته باشند که مجاهدین افغان تحت هیچ نوع شرایط اجازه نخواهند داد نجیب الله و حامیان او در انتخابات اشراک نمایند زیرا مجاهدین قربانی های زیادی را بر سر رژیم موجود داده اند. (جنگ)

* مولینا محمد یعقوب شریعتیار مربوط مولینا جلال الدین حفاتی قوماندان مجاهدین ولایت پکتیا گزارش میدهد که در بمباران طیارات رژیم کابل بروی ۱۱ شوردرخواست بر عساکران رژیم ۶۵ عسکر بقتل رسیده و زیادتر از ۱۰۰ نفر مجروح گردیدند. علاوه بر عسکر، یک پسته امنیتی رژیم پس از قتل میرزا جان قوماندان پسته بمجا هدین پناهنده شدند گزارش دیگر میرساند که جنگ های شدید در نواحی سرخ دیوار جبهه جلال آباد و کامه ادامه دارد. (شوانی وقت)

* نماینده خاص سرمنشی ملل متحد بن شیوان در یک مصاحبه مطبوعاتی در پاکستان گفت واشنگتن و مسکوبه موافقه ای که منتج به تعیین سرنوشت افغانستان توسط خود مردم آن کشور گردید تا پیل شده اند موافقه کامل درین مورد طی کنفرانس مجوزه سران امریکا و شوروی در اخیر ماه می صورت خواهد گرفت. شیوان گفت ولی تا هنوز در مورد یکی از راه های حل که خواهان دوا انتخابات موازی یکی در مناطق تحت کنترل رژیم کابل زیر نظر ملل متحد و دیگری در مناطق تحت کنترل مجاهدین و زیر نظر ارت موسسه کنفرانس معالک اسلامی میباشد. موا-

فقنه شده است. (پاکستان تایمز)

۲۰

* ضمن تبصره برخبریکه در روزنامه های پاکستانی راجع به تشکیل یک حزب جدید در کابل بنا م حزب اللہ نشر گردیده است نطق حزب اللہ افغانستان در پشاور علی حسن محمدی گفت حزب مذکور ارتباطی با حزب اللہ که توسط قاری احمد علی گوهر دروازی رهبری میشوند ندارد. نطق علاوتاً گفت رژیم کابل بنا م حزب اللہ را بر حزب تشکیل شده در کابل برای آن گذاشته است تا مردم را فریب بدهد.

(پاکستان تایمز)
* طبق گزارش رادیو صدای آمریکا حزب اسلامی حکمتیار بنا بر تاریخ ۱۶ ثور ابلاغیه ای را به نشر رسانید که در آن گفته شده است که مشکل اول و مهم در حال حاضر برای دایر نمودن انتخابات در مناطق تحت اداره حکومت کابل اینست که رژیم کابل با یکدکنا برود در ابلاغیه آمده است انتخاب تیکه در آن رژیم نجیب سهم داشته باشد بطوریکه خواسته آمریکا و اتحاد شوروی است مورد قبول مردم افغانستان نخواهد بود. (پاکستان تایمز)

* نطق وزارت دفاع پاکستان این گزارشهای جراید پاکستانی را که گفته اند یک آمر سابق اداره استخبارات نظامی پاکستان پلانی را در باره تشکیل یک کنفدراسیون میان افغانستان و پاکستان طرح کرده بود رد نمود. جراید پاکستانی بقول روزنامه کابل تایمز در باره این مطالب سه روز ۱۹ ثور مطالبی را به نشر سپرده اند. (پاکستان تایمز)

* خانم مونیکا لاندی وزیر روابط خارجی و انگلستان بین المللی کانادا ضمن دیدار از کمپ کچه گری پشاور روز ۱۹ ثور در یک اجتماع مهاجرین و معاریف افغانی گفت تا وقتیکه مهاجرین افغان با روحیه امن و سلام بخانه های خویش در افغانستان باز

گردند مردم و حکومت کانادا کمکهای خود را از طریق نمایندگی های ملل متحد و مؤسسات امدادی غیر حکومتی به مهاجرین افغان در پاکستان ادامه خواهد داد. (مسلم)

* طبق گزارش منابع مجاهدین چارتانک و مقدار زیا دلوازم و مهمات نظامی رژیم کابل در اثر حمله راکتی مجاهدین بر یک قطار نظامی محاصره شده رژیم در بین کندها روغیر مسد از بین رفته است.

(مسلم)
* بی.بی.سی گزارش داده است که مجاهدین مواضعی را که در شرق جلال آباد از دست داده بودند دوباره اشغال نموده اند. گزارش حاکیست که جنگ های شدید در شمال شهر جلال آباد نیز ادامه دارد. (نیشن)

* نجیب اللہ رهبر رژیم کابل در مصاحبه ای با روزنامه الاهرام مصر گفته است حزب وی در صورتیکه در انتخاباتی که احیاناً تحت نظارت ملل متحد انجام میابد مغلوب شود از قدرت کنار خواهد رفت. (جنگ)

* آزانس فرانس پرس گزارش داده که نجیب اللہ از مجاهدین خواسته است با وی به مذاکره بدون قید و شرط قبلی حاضر شوند. (جنگ)

* مجاهدین طی حمله بر نیروهای رژیم کابل ۳ سربا زویک جنرال و یکی از سرکردگان خادرا در پشمان کشته اند. همچنان مجاهدین ۲۴ سرباز

و صاحب منصب را در شکر دره و کابریز میر کابل بهلاکت رسانده و یک هلیکوپتر توپدار را در میدان هوایی کندهار از بین برده اند. (رادیو پاکستان)
* مجاهدین افغان بر بسته های منطقه کابریز در ولایت بلخ بتاریخ ۱۳ ثور حمله نموده یک صاحب منصب را کشتند. ۴۰ عسکر نیز با سلاح و مهمات، بمجاهدین تسلیم شدند.

(صدای آمریکا در)
* به اثر صابیت چار فیرا کت زمین

بزمین امروز در شهر کابل هفت نفر مجروح شدند، این راکتها از استقامت غرب بالائی کابل پرتاب گردید. (رادیو کابل)

۲۱

* فرار اطلاع آزانس یا خزر رژیم کابل، مقدار ۲۰ کیلوگرام مواد منفجره که در یکی از نقاط شهر کابل اماده انفجار بود کشف و حشی گردیده است. (رادیو مسکو)

* وزارت خارجه آمریکا طی سی گزارشی میگوید که تعداد دیدم گذاریها در پاکستان از جانب رژیم کابل کاهش یافته است و در سال ۱۹۸۹ تا نوزده عملیه بمگذاری در پاکستان از جانب رژیم کابل بعمل آمده است در حالیکه در سال ۱۹۸۷ عملیات بمگذاری رژیم کابل در پاکستان به ۱۲۸ میرسد. این احتمال موجود است که پس از خروج قوای شوروی از افغانستان تا بیدر رژیم کابل کمک لوزستیک شوروی را برای دهشت افگنی در خارج از دست داده باشد.

(صدای آمریکا در)
* مجاهدین در ولایت کندها ربا سلاح ثقیل بالائی فرقه عسکری کندهار حمله نمودند که ده عسکر و صاحب کشته شده و تعدادی مجروح گردیدند. قسمت زیا داز مهمات فرقه مذکور از بین رفته است.

(رادیو افغانستان آزاد)
* پروفیسر صیغت اللہ مجددی رئیس دولت موقت اسلامی افغانستان در مورد صدرا عظم جدید رژیم کابل اظهار داشت: تحولاتی که در کابل بین رژیم کابل صورت گرفته فاقد اثر سیاسی میباشد زیرا کابل شبکه رژیم کابل به حیث والی کار کرده یا شدیداً آنها هیچ اعتباری نیست زیرا اگر اینها طرفدار رژیم نباشند و ما دفاعه برای رژیم خدمت نکنند چگونه بر چنین پست ها مقرر میشوند؟

پیرسید احمد کیلانی رهبر محاذ ملی اسلامی افغانستان گفت تحولی که در نظام رژیم کابل بمیان آمده و اشخاصی را که این رژیم رویکار آورده است بالای ملت مجاهدان افغانی ندارد. اشخاصی را که رژیم رویکار آورده از خود اختیاری نداشته بلکه رژیم از آنها بصفت غلامها پیش استفاده مینماید. استاد برهان الدین ربانی نیز در همین ابطه اظهار نمود که صدراعظم رژیم کابل یک مهره، کهنه، کمونیستها بوده و بحیث یک اجنت در مقابل ملت، افغان استعمال میشود. نجیب و حزب کمونیستش میخواهند مردم را فریب دهند من عقیده دارم که صدراعظم جدید بدون از فیصله های حزب کمونیست، چیز دیگری را انجام داده نمیتواند. قوماندان انوری در همین مورد اظهار داشت که این اقدام تازه نبوده و از نظر ملت مجاهد ما محکوم است و تا زمانیکه نجیب در افغانستان باشد تمام نیرنگ هایش محکوم است. (بی.بی.سی. پستو)

* طی یک عملیات سه روزه محاذ همدین ۱۴ پسته امنیتی رژیم کابل را در اطراف کوه صافی تصرف کرده ۱۱ سرباز رژیم کابل بقتل رسیده ۵۸ نفر با اسلحه و مهمات به اسارت مجاهدین درآمده اند. (راديو پاکستان)

* دیپلوما تهایی مقیم کابل ضمن تبصره برنا مژدی فضل حق خالقیار بحیث صدراعظم کابل میگویند که نجیب الله با این حرکت خود میخواهد نشان بدهد که خواهان خاتمه دادن به انحمارحزب دیموکراتیک خلق افغانستان بر قدرت باشد. ولی صرف تفریق شخص غیر حزبی بحیث صدراعظم به تنهایی خود نمیتواند نقاب عتبخیش باشد زیرا حزب دیموکراتیک خلق در افغانستان تا هنوز قدرت کامل را در اختیار دارد و اوضاعی وقتتی روشن خواهد شد که خالقیار کا بیسه خویش را تعیین نماید اگر قسمت اعظم کابینه با زهم مرکب از اعضای حزب دیموکراتیک

خلق افغانستان باشد تغییر کیفی در حالت فعلی رخ نخواهد داد.

با این حرکت خواسته شد تا بالای مذاکرات مجوزه کوربا چوف و بش که بتاريخ ده جوزا صورت خواهد گرفت و در آن توقع میروند مسئله افغانستان نیز مطرح شود تا نیروا رد نمایند. دیپلومات های خارجی اقدام رژیم کابل را در رفع حالت اضطرار در حالیکه اوضاع جنگی کشور بهبود یافته صرف یک حرکت نمایی و جایزه اهمیت قلیلی خوانده اند. (مسلم)

* دکتر محسن نوربخش وزیر مالیه و اقتصاد ایران در ملاقاتی که بتاريخ ۲۰ ثور در اسلامآباد با رئیس جمهور پاکستان نمود حما بیست ایران را از مردم کشمیر تحت اشغال و افغانستان تکرار نموده اظهار میداد واری کرد که این دو مسئله از طریق صلح آمیز حل گردد. (مسلم)

* معین وزارت دفاع حکومت عموری مجاهدین افغانستان سید هاشمی در کویته قبل از حرکتش بطرف اسلامآباد دادعا نمود که میدانهای هوا بی کابل و کندوها را اکنون در ساحه انداخت قوای مجاهدین قرار دارند. قوای ضربتی ایشان در آئینده نزدیک مزیداً تقویه خواهد یافت. او علاوتاً گفت مجاهدین امیدوار اند که کمه های بیشتری از مالک دوست اسلامی بدست آورند و همچنان حکومت مجاهدین از طرف اینکشورها بر رسمیت شناخته شود.

(نیشن)

* روزنامه نیشن در سرمقاله تاریخ ۲۱ ثور که قبل از مذاکرات سران شوروی و امریکا در مورد افغانستان نوشته شده است مینویسد که مذاکراتی که بین این دو کشور در آستانه این کنفرانس صورت میگردد، نشان میدهد که فیصله هایی به ارتباط دایر نمودن انتخابات تحت نظارت ملل متحد موسسه کنفرانس اسلامی در افغانستان نشان قسمت عمده و امیدوارکننده

این مذاکرات باشد. فکر نمیشود کسی در مورد بیان طرح، نظر مخالف داشته باشد حتی در حالات نامناسب ملل متحد یگانگی میانجی امیدوارکننده برای حل موضوع خواهد بود با کستان باید حمایت کامل خویش را از کوشش مذکور ابراز دارد. (نیشن)

* روزنامه پاکستان تا یمز در سرمقاله روز ۲۱ ثور خویش راجع به رکود فعلی در قضیه افغانستان می نویسد که انتظار طولانی امیدواری را بوجود نیاورد و چنان معلوم میشود که همه جوانب به افلاس مفکوره جدید در باره حل قضیه افغانستان مواجه شده اند ولی با اینهم پلان محلی که فکر میشود در باره آن موافقه صورت گرفته تا حد زیادی قابل تأمل است. مطابق به این پلان نجیب باید به طرفداری از یک حکومت موقت و بیطرف فیکه در عین زمان انتخابات را دایر کند کنار برود. ولی در عین حال برای نجیب و حزب وی موقع داده شود تا در انتخابات آئینده سهم بگیرند.

(پاکستان تا یمز)

۲۲

* گزارشات رسیده از کنترولیت تحت کنترول مجاهدین به پشاور حاکی است که طیارات جنگی رژیم کابل پس از وقفه ای از میران ۱۳۶۷ با اینطرف دوباره مرکز ولایت کنرا سعدآباد را حداقل سه مرتبه در طرف چندرورا خیرمورد حمله و بمباران قرار داده است. منابع مجاهدین میگویند که پنج روز قبل دو راکت اسکا دنیاز کابل به کنرفیر گردیده است که در نتیجه آن قریه سرکانی نزدیک سرحد پاکستان بکلی منهدم و شععیر قرارگاه منطفوی ناحیه مذکور تخریب گردیده است همچنین به خاطر این بمباران وسایل نقلیه پاکستانی مجبور گردیده اند تا خدمات ترانسپورتی خویش را از جنرال بسه پشاور قلعاً معطل قرار دهند. (مسلم)

۴ یک منبع مؤثق و عالیرتبه دبیلو ما تیک به نما بنده روزنا مه جنگ پاکستان در اسلام آبا دگفته است یک نما بنده گوربا چوف رئیس جمهور شوروی درین هفته به کابل موا ملت کرده است تا به حکومت کابل بگوید که اتحاد شوروی و امریکا به انتخابات تحت نظارت بین المللی در افغان - نستان موافقه نموده اند تا یک حکومت وسیع البنیاد عبوری در افغانستان بدون نجیب تشکیل گردد. ولی به حزب نجیب اجازه داده خواهد شد تا در انتخابات سهم بگیرد. (جنگ)

۲۳

* پروفیسور صبغت اللہ مجددی رئیس دولت عبوری مجاهدین بروز ۲۲ ثوربا بینظیر بوتو صدراعظم پاکستان ملاقات نموده با وی درباره اوضاع و حالات اخیر افغانستان تبادل افکار نمود. (پاکستان تایمز)

* مجاهدین بربیک قطار لوزستیکي رژیم کابل در قسمتهای محله جات، زنه خانه، ناخونی و زک آبا دکندهار بتاریخ ۲۱ ثور حمله نموده قطار مذکور را که برای اکمالات میدان هوایی و قول اردو در حرکت بود از زمین برده اند. (صدای امریکا پشو)

* در ایستایا محمدظا هر شاه، شاه سابق افغانستان گفته است که حاضر است در ایریا قتن راه حل بحران کشورش تلاش نماید. او گفته است که درباره رهبری بایدمردم تصمیم بگیرند.

(بی.بی.سی فارسی)

* رژیم کابل طی اعلامیه ای گفته است که در ظرف ۱۵ روز گذشته مجاهدین والیان هفت ولایت را کشته و تعداد زیاد مردم کابل در اثر فیرراکت ها از زمین رفته اند، همچنان رژیم کابل ادعا نموده که امریکا ۱۸ نوع اسلحه جدید را در اختیار مجاهدین قرار داده است. (بی.بی.سی فارسی)

* رادیویی.بی.بی.سی طی تصره در مورد آثار باستانی افغانستان مینویسد که طی سالهای جنگ بسیاری از آثار تاریخی در افغانستان شدیداً آسیب دیده است.

در کنفرانس پارلیس درمی

۱۹۸۸ گزارش گردیده که ۵ تا ۶۰ فیصد بناهای تاریخی افغانستان آسیب دیده که در اکثر موارد تعمیر آنها امکان ندارد. (بی.بی.سی فارسی)

* امروز با نژده فیرراکت زمین به زمین بالی کابل پرتاب گردیده که در آن چار نفر کشته شده و ۱۱ نفر مجروح گردیدند. ایزراکتها که از استقامت غرب فیر گردیده است خسارات مالی را نیز در قبال داشته است. (رادیو کابل)

* مجاهدین افغان یک طیاره بزرگ با ربری معلوا ز همات رژیم کابل را در شهر خوست سرنگون ساخته اند. (رادیو تهران)

۲۴

* وزارت دفاع مجاهدین اطلاع داده است که یک فروند طیاره جت جنگی رژیم کابل در کندها در منطقه تنکه غر سرنگون ساخته شده است. (صدای امریکادری)

* در اثر جنگهای شدیدیکه در مناطق شرقی هرات بروزهای ۲۰ و ۲۱ ثور به وقوع پیوست در حدود یکصد نفر از ملیتهای رژیم کابل کشته و یا زخمی گردیده ۶۰ میل کلاشینکوف بایک تعداد اسلحه ثقیل به غنیمت درآمده است در حمله که به همین تاریخ بالای قوای چارزرها در هرات صورت گرفت یک دیپوی بزرگ مهمات طعمه حریق گردیده و یک تانک کشت با ناکشش به مجاهدین پیوست.

(صدای امریکادری)

* محمدظا هر شاه پادشاه سابق افغانستان طی مصاحبه ای بتاریخ ۲۲ ثور گفت رهبران مجاهدین باید خود

را نما بنده ملت افغانستان تلقی نکنند، او گفت همین اکنون در افغان - نستان مردمی حکومت میکنند که همه ارزشهای مذهبی و معنوی و ملی مردم ما را تبا و بجا ک یکسان نمودند. در عین حال اسناد سیاف صدراعظم حکومت عبوری مجاهدین گفت که در تمام مدت جهاد هر شاه یکبار در روزه یک بیوه زن یا شهیدی را دق الباب ننموده و نه وی با یتیمی همدردی و همنوایی نموده است او باید در صفا اول جهاد نجات افغانستان می ایستاد و در جهاد سهم میگرفت ولی او هیچ نکرد و در تمام دوره پیروزی جهاد وی در باره دست آورد های تاریخی جهاد دغا موش ماند. (مسلم)

* مجاهدین افغان به تاریخ ۶ ثور نا هرا کابل - جلال آبا درادر ناحیه تنگی ابریشم قطع نمودند و تمام کوششهای قوای نظامی رژیم کمونیست کابل را برای باز کردن این شاهراه عقیم نموده و رژیم را عقب زدند و بیش از ۲۰۰ عسکر را کشته و یا مجروح ساخته ۱۹ تانک و لاری نظامی رژیم کابل را تخریب نمودند. تلفات مجاهدین درین جنگ ۶ نفر شهید و ۲۳ مجروح نمان داده شده است. قوم ماندان موسی خان دریک گزارش رادیویی گفته است که بروز ۲ ثور مجاهدین بر درونسته درده کیلومتری غرب شهر جلال آبا حمله نمودند که در نتیجه چار نفر ملیشه بقتل رسید و شش عرا ده تانک رژیم تخریب گردیده است درین عملیات سه مجاهد مجروح گردیده اند. (مسلم)

* محمدظا هر شاه پادشاه سابق افغانستان در پیام خود از روزم از مجاهدین افغان تقاضا نمود تا اختلاف خویش را کنار گذاشته و مخالفت های خویش را بخاطر شدید مبارزات دیپلوم - ماتیک و بین المللی کنار بگذارند. او با دور شده است جنگ تاریخی بر ضد

رژیم کابل تا هنوز شمرنداده است وی گفته است بمردم افغانستان فرصت داده شود تا رهبران جدید خویش را برای تأسیس بنیادین یک جامعه جدید و آزاد اسلامی در افغانستان انتخاب نمایند. (جنگ)

* در اثنای ۱۷ راکت زمین به زمین که بتاريخ ۲۴ ثور از استقامت غرب بشهر کابل پرتاب گردیده و نفعی مجروح شده و خسارات مالی بسیار آمد. (رادیو کابل)

* شش کیلوگرام مواد منفجره که بخاطر انفجار در شهر کابل جا بجا شده بود امروز کشف و خنثی گردید. (رادیو کابل)

* روزنامه فرستیر پست چاپ پشاور مینویسد که دوستان معتبر مجاهدین به حکومت پاکستان و صدر الدین آغا خان اطمینان داده اند که با پلان پروژه "سلام" برای پاکستان مجدد مهاجرین در افغانستان همکاری مینمایند. مگر ظاهر آچنین معلوم میشود که یگانها منع عمده در راه برگشت مهاجرین استادسیاف مدعا عظم حکومت عبوری است که امر اردشروط برگشت مهاجرین از زمین رفتن رژیم کابل است، با وجود این استادسیاف و سایر رهبران مجاهدین گفته اند که از برگشت مهاجرینی که به میل خود عودت مینمایند جلوگیری نمیشود. (صدای امریکا دری)

* استاد عبد رب الرسول سیاف طی بیانیهای در پشاور اظهار داشت فعلاً تعداد زیاد دشمنان مهاجر ممبروف تحصیل اند. وی گفت که پوهنتون کابل تنها موسسه علمی بود که برای محصلین افکار غیر اسلامی را تزریق مینمورد. (صدای امریکا دری)

۲۵

* شاهراه کابل - جلال آباد توسط مجاهدین مسدود ساخته شده است. کوشش

های رژیم کابل برای کشودن شاهراه به نکست مواجهه شده و طی جنگها درین منطقه بیش از ۲۰۰ سرباز رژیم کابل هلاک و ۱۶ دستگاه تانک شان از بین رفته است. (رادیو پاکستان)

* رژیم کابل برای عقب زدن مجاهدین اردره، پیمان عملیات تازه ای را آغاز کرده است و قوای زیادی را مرکب از ملیتهای جوزجا - نی و خادبه آن طرف سوق نموده و منطقه را توسط راکت های سکا دوسا یرسلاهما مورد آتشباری شدید قرار داده است. یک قوماندان مجاهدین بنام عبد الحمید مشهور به پهلوان و ده مجاهد شهید شده اند. طی این جنگها تعدادی از قوای رژیم کابل به مجاهدین پیوسته اند. (صدای امریکا پشاور)

* بی.بی.سی طی تبصره ای درباره عکس العمل مجاهدین در برابر اعلان ظاهر شاه مبنی بر آمدگی او برای به عهده گرفتن نقش برای آینده افغانستان اظهار میداند که عکس العمل استادسیاف مدعا عظم حکومت موقت مجاهدین که از مخالفین شاه است، این مرتبه آتقدردشدید نبوده است بلکه اظهار روی بیشتر شکل گلبه گذاری را داشته است. مگر بهر حال آزانی حکومت موقت "میدیا" اعلامیه استادسیاف را شدیداً لحن ساخته که با گفتار اصلی اش تفاوت دارد. (بی.بی.سی پشاور)

* یک ما مور رسمی رژیم کابل گفت که در یک حمله هوایی قوای حکومتی ۱۴ چریک بقتل رسیدند که بعداً مجاهدین بروز ۲۳ ثوریک سیل راکت ها را بطرف کابل پرتاب نمودند که در اثر آن کم از کم ۱۳ نفر شهید شدند و زخمی گردیده و لااقل ۱۷ راکت به شهر نوکابل در منازل مسکونی و دارالامان خورده است علاوه بر آن ۱۵ راکت دیگر نیز در جاهای مختلف شهر کابل اصابت نموده است. (پاکستان تایمز) طبق گزارشات در یک حمله مجاهدین

هدین بریک نظار نظامی رژیم کابل به روز ۱۹ ثور در کوتل رباطک در جنوب شرق مرکز ولایت سمنگان یک تانک، یک زرهپوش و سه تا نکر رژیم کابل تخریب گردیده را کبیر آن جا بجا بقتل رسانیده شدند به مجاهدین درین حمله آسیب نرسیده است.

(پاکستان تایمز)

* محمد اسحق مجددی رئیس کمیته سیاسی و عضو کمیته اجرائیه حرکت انقلاب اسلامی افغانستان در یک کنفرانس مطبوعاتی در شهر پشاور به روز ۲۴ ثور گفت که چارعضو کمیته اجرائیه آن تنظیم با یک تعداد اشخاص دیگر حرکت انقلاب اسلامی انتصاب کرده با حزب اسلامی (حکمتیار) پیوسته اند. وی نقش ظاهر شاه را در اعاده صلح در افغانستان رد کرده و وی را مصلح مصلح مردم افغانستان خواند.

(پاکستان تایمز)

* گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغانستان بروز ۲۴ ثور در یک کنفرانس مطبوعاتی در لاهور گفت یک شورش دیگر در اردوستان در حال تکوین است که در نتیجه باعث سقوط حکومت نجیب بصورت حتمی خواهد بود. وی انتخابات عمومی را در افغانستان تحت نظر ملل متحد و امکانات بازگشت ظاهر شاه را به آن کشور رد کرده افزود: یگانها را حل مسئله افغانستان اینست که یک حکومت عبوری در کابل توسط مجاهدین و اعضای غیر حزبی تشکیل گردد و این حکومت در ظرف شش ماه انتخابات را دادا کند. وی امریکا را از اینکه علیه مجاهدین توطئههایی میچیند تا جلوتأسیس یک حکومت اسلامی وادار افغانستان گردفته باشد شدیداً انتقاد کرد. وی گفت تبلیغات مربوط به دست داشتن مجاهدین در قاچاق مواد مخدره عیناً شکل تبلیغات را علیه رئیس جمهور پانامه داشته علاوه کرد که امریکا نمیتواند چنین تبلیغات به دهشت افکنی هایی

علیه مجاهدین متوسل نمود. وی از اینکه بین گروه‌های مجاهدین اختلافاتی وجود دارد انکار نکرد. (مسلم)

* خان عبدالولی خان رئیس عوامی نیشنل پارٹی بتاریخ ۲۲ ثور در سوات گفت که در اثر حالات متدیرو دیگر انگشافات بین المللی، چندماه آینده تا جاییکه به افغانستان ارتباط دارد بسیار مهم وقایع خواهد بود. ولی خان گفت اکنون امریکا نیز حاضر است حکومت کابل را به رسمیت بشناسد.

(جنگ)

* صدراعظم حکومت موقت و دیگر رهبران مجاهدین نقشی را برای ظاهر شاه در آینده افغانستان رد کرده و گفته اند که وی در طی ۱۱ سال مبارزه مردم افغانستان حمایت و کمک بالفعل نکرده و صرف حالاً مرده است. نقشی را به عهده گیرد و با این کارش یکبار دیگر افغانها را به ناکامی مواجه سازد. (نوائی وقت)

۲۶

* بیش از ۲۵۰ نفر افغان در کمپ مهاجرین مندا در نزدیکی پشاور در یک ابلاغیه ۱۰ صفا شده گفته اند که محمدظا هر شاه پادشاه سابق افغانستان یگانه شخصیت بیطرف در میان همه رهبران افغانیست که به راستی می توانند صلح را در افغانستان اعاده نماید. آنها علاوه کرده اند که ظاهراً هر شاه مورد قبول ۹۰ فیصد مردم افغانستان است و دلیلی برای صدراعظم حکومت عبوری استادیف وجود ندارد که با بازگشت وی مخالفت کند.

(پاکستان تایمز)

بی.بی.سی به نقل از رادیو تهران گزارش داده که در ملاقاتیکه بین تنویر احمدخان سکرتوزارت خارج پاکستان و علی اکبر ولایتی وزیر خارجه ایران بتاریخ ۲۴ ثور در تهران صورت گرفت اخیراً الذکر تقاضای همبستگی محکمتری را بین

گروه‌های مجاهدان مقیم ایران و پاکستان نمود. وی گفت همکاری بین ایران و پاکستان برای حل فقیهه افغانستان ضروری پنداشته میشود.

(پاکستان تایمز)

* شورای قوماندانان مجاهدین که از ۱۷-۱۹ ثور در پکتیا ادا شده است گفته است هر نوع راه حل فقیهه افغانستان که نقیض اساسات جهاد ۱۲ ساله ایشان باشد مورد قبول آنها نخواهد بود. گروههای مجاهدین فیصله نمودند تا هماهنگی بهتری را در بین مجاهدین در همه جهات به وجود آورند و بین تمام قوماندانان در عملیات نظامی همکاری صورت گیرد.

(مسلم)

* یک ابلاغیه مطبوعاتی کمیته رهبری اداره کمکهای بشری برای افغانستان در پشاور و بره روز ۲۵ ثور تکایت نموده است که این اداره حرکات محاصمانه علیه اعضای این اداره از طرف عناصریکه و اصلاً از اکثریت افغانها نمایندگی نمی نمایند رویه تزدید میباید. در طرف یکسال گذشته بسا تحولات که مخالف منافع مردم افغانستان بوده و فعالیت های امدادی را خسته دار ساخته است کسانیکه برای افغانها مصروف کمک های بشری اند ما یوس ساخته است. مؤسسات مربوط به کمکهای بشری به افغانستان مجبور خواهند بود در صورتیکه حکومت پاکستان و ملل متحد جلو حملات و تهدیدات را علیه کارکنان این مؤسسات نگیرند. بر نقش آینده خویش در مورد افغانستان تجدید نظر نمایند.

(مسلم)

* روزنامه مسلم در مقاله خود بروز ۲۶ ثور نوشته است هر نوع حمل سیاسی فقیهه افغانستان نبایدینا برنجویزا بر قدرت ها شکل گیرد. بلکه شرکت خود مردم افغانستان و کمک مالک همسایه آنها چون ایران و پاکستان ضرورت است. و این امر اکنون

که کمان می رود امریکا کوشش دارد یک راه حل مطمح نظر خود را عملی سازد. بیش از پیش ضروری میباشد امریکا سعی خواهد که یک حکومت مسلمانان بنیادگرا که رهنهت کشمیری ها طر- فداری کند بوجود آید. و بهمین خاطر موافقه نموده است که نجیب درانتخابات سهم بگیرد. و این خود منعی فروش ارزان مردم افغانستان را دارد که خون خویش را طی ۱۰ سال گذشته علیه رژیم کابل ریخته اند. همچنان جهان غرب مبارزهای را علیه مجاهدین آغاز کرده اند تا این را قاچاقبران موادمخدره جلوه داده و بدین ترتیب تصمیم امریکا مبنی بر قطع ارسال اسلحه به مجاهدین را معقول و مدلسل جلوه دهند. (مسلم)

* نطق مجاهدین در پکتیا گزارش داده است که مجاهدین بتاریخ ۱۱ ثور یک طیاره حمل و نقل رژیم کابل را که مصروف انداختن مهمات نظامی در خوست بود سقوط داده اند. (نیشن)

* بینظیر بوتو صدراعظم پاکستان مذاکرات مهم دو جانبه ای را با علی اکبرهاشمی رفسنجانی رئیس جمهور در مسایل مربوط به کشمیر، افغانستان و فلسطین انجام داده است. (جنگ)

* گلبدین حکمتیار طی کنفرانس مطبوعاتی در لاهور گفته است که حکومت نجیب عنقریب از بین خواهد رفت وی گفت که حزب او صرف از چنان حکومت موقت حمایت خواهد کرد که به مشوره مجاهدین تشکیل شود. (نیشن)

* رژیم کابل از تشکیل جرگه قوماندانان در داخل که اخیراً در پکتیا تشکیل شده بود حسن استقبال کرده است و گفته است بعضی از رهبران سیاسی در گذشته از قوماندانان ایشان سو استفاده کرده اند.

(بی.بی.سی فارسی)

* در اثرتشباری سلاح ثقیل مجاهدین بر شهر مخاصره شده خوست بتاریخ ۲۲ ثور یک طیاره حت جنگی

رژیم از بین برده شده و مجاهدین حلقه محاصره قندهار خوست را تنگ ساخته اند و رژیم کابل با فیرا کت های سکا سعی دارد محاصره را بشکند.

(صدای امریکادری)

* قوای رژیم کابل بتاریخ ۲۱ ثوردوراکت اوریکا برقریه کجک لوگرفیر نموده و یکصد زن و اطفال بقتل رسیدند. (صدای امریکادری)

* قوماندهان عبدالحق که یکی از اشتراک کنندگان جرگه اخیر نوما نند - دانه در پکتیا بود طی مصاحبه های اظهار داشت که این جرگه بخاطر ایجاد هماهنگی بین قوماندها و اصلاح نقایص در صفوف جهاد صورت گرفته است. وی گفت که در باره تشکیل این شوری که در آن ۳۷ قوماندهان اشتراک داشتند قبلاً با رهبران تنظیمها مشوره صورت گرفته بود. عبدالحق علاوه نمود که موقف شورای قوماندها برای از بین بردن رژیم کمونیستی کابل و ایجاد دیک حکومت آزاد، اسلامی و مستقل بجای آن، عین موقف حکومت اسلامی افغانستان میباشد. (صدای امریکا پستو)

۲۷

* دیروز مسعود فتحی یک عضو برجسته حزب الله افغانستان حکام بیرون شدن از یک جلسه نمایندگان احزاب نه گانه شیعه مقیم ایران در پنا ورمورد اما بت دومی قرار گرفت و شدیداً مجروح گردید.

(رادیوتهران)

* امروز ۱۳ فیرا کت زمین به زمین بالی کابل پرتاب گردید. که یکی از راکتها به محوطه سفارت امریکا اما بت نموده است. در اثر این راکتباری ۶ نفر کشته و ۱۷ نفر مجروح شده اند. راکتها از مناطقی پغمان، شکردره و کوه صافی فیر شده است. (رادیوکابل)

* قوماندهایی که در جلسه

پکتیا اشتراک داشتند از غزنی، هلمند، بامیان، سمنگان، پروان، میدان، کابل، کندهار، وردک، فاریاب، لغمان، جوزجان، زابل، پکتیا، پکتیکا، بغلان و بهسود میباشند. (صدای امریکادری)

* یکی از قرارکاهای رژیم کابل در منطقه ریگستان کندهار بتاریخ ۲۳ ثور توسط مجاهدین از بین برده شد در نبردی که صورت گرفت ۱۶ ملیشه و عسکر رژیم کابل بقتل رسیده نه دستگاه تانک و شلاری بدست مجاهدین افتاد در اثر بمباری طیارات یک تعداد مجاهدین شهید و مجروح گردیده اند و یک طیاره جت رژیم نیز سرنگین شد. همچنان به همین تاریخ پنج دسته مجاهدین با استفاده از سلاح تفیل عملیات مشترکی را بر قرارگاه منزل - باغ کندهار انجام دادند که منجر به حریق در یک دیپوی بزرگ مهمات گردیده و یک تانک و یک لاری از بین رفت. (صدای امریکادری)

* مجاهدین بتاریخ ۱۹ ثور بر میدان هوایی خواجه رواش حمله نموده و برتاسیسات آن صدمه فراوان رسانند. همچنان مجاهدین بتاریخ ۲۲ ثور بر میدان هوایی بگرام حمله نموده یک طیاره بزرگ باربری رژیم کابل را از بین برده اند.

(صدای امریکا پستو)

* رژیم کابل بتاریخ ۱۳ ثور منطقه رودات تنگرها را بمباران نمود که در آن ۸ طفل و زن شهید شده اند و بمبهای ناپالم محصولات زراعتی این منطقه را به تباهی کشانده است. (صدای امریکا پستو)

* مجاهدین بتاریخ ۱۵ ثور در بلخمری بر پسته های امنیتی رژیم کابل حمله نموده و پسته را تخریب نمودند درین نبرد ۲۸ ملیشه رژیم هلاک و یکصد دلارهای نظامی از بین رفتند. (صدای امریکا پستو)

* رادیوتهران به تعقیب مذاکراتی که میان رهبران ایران و پنا

کستان در تهران اخیراً صورت گرفته است میگوید که پنا و ایران برای دا بردن انتخابات در افغان - ستان به توافق رسیده اند تا در پرتو آن یک حکومت مستقل و دارای حریت اسلامی با توجه به تمام خصوصیات آن برقرار شود. دو کشور بر این نکته تأکید ورزیدند که زنان با بیحد در انتخابات سهم داشته باشند.

(بی.بی.سی فارسی)

* اما م علی اعتمادی که از سخن گویان حزب وحدت اسلامی مرکب از احزاب شیعیان افغان مستقر در ایران است میگوید: "شرکت زنان در انتخابات یک حق طبیعی شان است و از نظر سیاسی، شرعی و اسلامی با بیدرانتخابات شرکت کنند.

(بی.بی.سی فارسی)

۲۸

* روزنامه کار دین طی تبصره ای میبویسد: خارجانی که به افغانها کمک مینمایند زمانی به روحیه باختگی مبتلا شدند که ملل متحد شدت میخواستند بر نامه های را عملی کنند که به وسیله آن مهاجرین را به برکت در مناطق با صلاح آرام تشویق کند. اما دگران خارجی عقیده دارند که هیچکس در افغانستان نمیتواند امنیت را تضمین کند، در اسر کشور نمیتوان جای وی منطقه امن و امنی که سازمانهای خارجی بتوانند آنها را خود را متمرکز سازند پیدا نمود لذا بر نامه های ملل متحد را غیر عملی میدانند. (صدای آلمان)

* مجاهدین بتاریخ ۲۵ ثور بر یک قطار رژیم کابل که حاکیب لشکرکاه در حرکت بود در هلمند حمله نموده و دستگاه تانک و دولاری بزرگ معلواریها را به آتش کشیده ۲۲ عسکر را هلاک و ۵۱ نفر را زخمی ساختند. (صدای امریکا پستو)

* صدراالدین آغا خان طی سخنر -

انی درواشنگت اظهار داشت: هند همیشه را بطنه خوبی با رژیم کابل داشته و از دیروقت معتقد بود که رژیم نجیب بعد از خروج روسها سقوط نخواهد کرد اما پاکستان خود را در وضع ناخوش آیندی بین کابل و دهلی می یابد. شاید هم در نهایت تنها چیزی که برای پاکستان بماند سه ملیون مهاجری که حکومت موقت مجاهدین باشد. (صدای آمریکا در)

* در طول ماه اپریل ۱۲۷ مرمی ریکتیف در کابل متفجر گردیده که در اثر آن ۵۲ نفر هلاک و ۱۲۲ نفر زخمی گردیده اند. (رادیو مسکو)

۲۹

* مجاهدین در ولسوالی ادرکن بریسته های رژیم کابل حمله نموده چند پسته را با سلاح و مهمات آن بتصرف خود در آورده اند، همچنان مجاهدین از تاریخ ۲۱ الی ۲۴ نورد در ولسوالی اوبه و پشتون زرغون هرات بر مواضع رژیم کابل حمله نموده بعد از جنگهای شدید ۵۱ ملیشه را اسیر نمودند، از مجاهدین دو نفر به شهادت رسیدند، قوای هوایی رژیم بر ولسوالیهای انجیل و زنده جان بمباری نمودند که تلفات سنگین جانی و مالی در قبال داشت. (صدای آمریکا پشوا)

* بقول آژانس میدیا مجاهدین طی حمله ای بتاريخ ۲۲ نورد در منطقه سنجی ولایت بلخ ۱۵ ملیشه را اسیر ۷۰ میل سلاح مختلف النوع را بیه غنیمت گرفته اند.

(صدای آمریکا پشوا)

* قوماندان عبدالحق مربوط حزب اسلامی مولوی خالص در را بطنه به اعلامیه اخیر ظاهرا گفته است که ظاهرا بدون همکاری تنظیمهای مجاهدین و سران قومی کاری را از پیش برده نمیتواند اما اگر مقصد واقعاً حل معضله افغانستان باشد باید بدون رژیم کابل سیرجهت ها

با هم بنشینند و برای تشکیل یک حکومت آزاد اسلامی و ملی به توافق برسند. (صدای آمریکا پشوا)

* پروفسر محمد صفر رئیس انجمن رستگاری ملی در کابل گفت که وی یک پیشنهاد مربوط به اشتراک در کابینه، بطرف حزبی محز از حزب دیموکراتیک خلق افغانستان راند. پذیرفته است.

(پاکستان تایمز)

* یک ما مور رسمی ملل متحد در اسلام آباد به خبرنگاران اظهار داشت که شهزاده صدرالدین آغا خان انسجام دهنده کمک های ملل متحد به افغانستان طی نامه ای بحکومت کابل از بمباران اخیر رژیم کابل بر ولایات کنر، پکتیا و ولایت بلخ شکایت نموده است در مکتوب وی تذکر داده است که همچو حوادث سبب دلسردی مهاجرین افغان از بازگشت آنها بوطن مینماید و هم میتواند عملیات بازسازی واحیای مجدد ملل متحد و نمایندگی اخلاقی آنها را احیاء کند. در کابل گفته میشود که نجیب به جواب مکتوب مذکور شکایت نموده است که از ولایات مذکور بخت راه ندارد که مهمات نظامی استفاده میشود. (مسلم)

* حکومت پاکستان و اداره ملل متحد برای مهاجرین، یک برنامه بازگشت رضا کاران را برای مهاجرین افغانستان سرازار تاریخ ۳۰ نورد در ایالت سرحد شمال غرب از طریق حریداری کوپون مواد انتراف میهایر بین دریدل یک مقدار معتنا به مواد غذایی صرف برای یکبار آغاز می نماید، این کار قبلاً در کمب میان والی ایالت پنجاب مورد تطبیق قرار گرفته و طبق اظهار اداره مهاجرین ملل متحد تقریباً ۳۰۰۰ مهاجر افغانی حاضر شده اند که دریدل کمک یکبارگی کوپون های شان مهر گردد.

(نواشی وقت)

* رئیس دولت عبوری مجاهدین

به تقریب کنفرانسی که تحت سلطه دارالعلوم حنفیه در چکواله ساریخ ۲۸ نورد ایر گردیده بود گفت حکومت پاکستان کمکها را به اندازه اینکه ضرورت است بدسترس افغانها نمیکند. اردوی علاوه کرده بنا بر دلیل نا معلومی حکومت پاکستان عبوری مجاهدین را به رسمیت نمی شناسد و علاوه از اوضاع در کشمیر اشغالی اظهار رنگرانی کرد.

(نواشی وقت)

* پنجمه عسکر حکومت کابل در ولایت تخار با دو قوماندان خود بسا میهای حیات الله و عزیز الله به مجاهدین مولوی خردمند مربوط حزب اسلامی حکمتیا رپیوسته اند.

(نواشی وقت)

* هفته گذشته یک طیاره دیگر حکومت کابل که مهمات را به عساکر حکومتی در خوست انتقال میداد هدف مرمی های مجاهدین قرار گرفته شد. (جنک)

۳۰

* قرارگزارش تلویزیون کابل روز ۲۹ ثوریک راکت مجاهدین ب سفارت آلمان غربی در کابل اصابت نمود و در عین حال بیست و هفت راکت دیگر بر خانه های رهائینی اصابت کرده که در اثر آن دو نفر ملکی بقتل رسیده و ۲۹ نفر مجروح گردیده اند.

(پاکستان تایمز)

* پروفسر صیغت الله مجددی رئیس حکومت عبوری مجاهدین بتاريخ ۲۹ ثوریک سفر غیر رسمی دو هفته ایی عازم مصر و عربستان سعودی گردید.

(مسلم)

* حکومت عبوری مجاهدین شهزاده صدرالدین آغا خان ناظم امور کمکهای ملل متحد به افغانستان را بطاهر اظهاراتش بروز ۲۸ نورد مرکز بین المللی مطالعات استراتژییک خارج ناون واشنگتن شدیداً انتقاد

نموده آنرا تحریک واضحی بر ضد محاهدین افغان و جها د آنها خواند. جلسه کا بینه، حکومت عبوری مجاهدین که بتاريخ ۲۹ ثوردا برگزیده بشود توسط آژانس خبررسانی مجاهدین "میدیا" اعلامیه ایران شرو توزیع نمود که در آن گفته شده است هرگاه آغا خان به اظهارات خویش بر ضد مجاهدین افغان ادامه دهد به وی موقع نخواهد داد تا در مورد افغانستان نقشی داشته باشد.

* با وجود اینکه ۱۰ روز سپری میشود که رئیس جمهور نجیب اللہ صدارا عظم جدیدی را تعیین نموده بازم کوششها برای تشکیل یک کابینه ظاهرآ مستقل در افغانستان دوام دارد. طبق گزارش بی.بی.سی مشکل اصلی در تشکیل کابینه پیدا کردن تعداد کافی شخصیت های آزاد و بیطرف است. در عین حال یک نظام ریاست جمهوری کابل گفته است کابینه جدید احتمالاً بعد از لویه جرگه اعلام خواهد گردید که توقع می رود تعدیلاتی را در قانون اساسی به تصویب برساند. (نیشن)

* در یک حمله مجاهدین در نزدیکی شهر فیض آباد ۲۵ عسکر رژیم کابل مقتول و ۶۱ نفرشان مجروح گردیده اند. (نواشی وقت)

* مولوی نصرالله منصور رهبر حرکت انقلاب اسلامی ضمن بیانیهای در یک اجتماع در پشاور گفت محمد ظاهر شاه پادشاه سابق و نجیب اللہ هر دو تاکتیک های جدیدی را برای ایجاد تفرقه در بین مردم افغانستان بکار میبرند. (نواشی وقت)

۳۱

* جیمز بیکر وزیر خارجه امریکا پس از مذاکره با وزیر خارجه شوروی در یک کنفرانس مطبوعاتی در مسکو بتاريخ ۲۹ ثور گفت تقابل نظرس و اشنگتن و مسکو با توافق ایشان در باره ضرورت انتخابات تحت نظارت

بین المللی در افغانستان آهسته آهسته نزدیکتر میشود.

(پاکستان تایمز)
شهزاده صدرالدین آغا خان ناظم پروگرام کمکهای ملل متحد در باره زسازی افغانستان در یک مصاحبه مطبوعاتی در واشنگتن گفت کمک و معاونت های بشردوستانه امریکادر افغانستان بسیار موفق بوده است. وی علاوه کرد بر نامه عملیات "سلام" ملل متحد در همه ۲۹ ولایت افغانستان بشمول ولایات مشرف به ایران و پاکستان نیز مناطق شمالی افغانستان مورد تطبیق قرار داده شده است.

(پاکستان تایمز)
* دو طیاره جت جنگی رژیم کابل صبح روز ۳۰ ثور داخل قلمرو فضای پاکستان در شمال ایجنسی وزیرستان گردیده و دویم را بالای تیرکی در نزدیکی شیدگی برتاب نمودند گزارش تلغات حاتی و مالی این حادثه داده شده است. (مسلم)

* طبق گزارش میدیا چارمهاجر افغانی بشمول دو طفل در اتریشلیبکه اخیراً به بعضی کمپهای مهاجرین آسیب رسانیده است بعقل رسیده است. این کمپها در میجینی، ساگومان، خزانه، خوشکی در نزدیکی پشاور قرار دارند. (مسلم)

* یک گزارش روزنامه مسلم روز ۳۱ ثور میرساند که حکومت عبوری مجاهدین بعد از ابلاغیه محمد ظاهر شاه پادشاه سابق افغانستان که طی مصاحبه با بی.بی.سی منتشر گردیده است و در آن گفته شده است که حکومت کابل و مجاهدین افغانی هر دو تا وقتیکه از طرف مردم افغان انتخاب نشوند نماینده مردم افغانستان شمرده نمی

شوند، با بحران دست و پا چکی جدید توأم با اختلاف در عکس العمل به ابلاغیه شاه سابق رویور گردیده است. عکس العمل شدید و سخت رئیس حکومت عبوری مجاهدین پروقیصر صفت اللہ

مجددی و استاد عبدالرب رسول سیاف صدارا عظم حکومت عبوری مجاهدین با عت تعجب کما فی در حکومت عبوری گردیده است که با ظواهر شاه همدردی های دارند این امر به اختلافات در داخل حکومت عبوری مجاهدین افزوده است. روزنامه مسلم در گزارش دیگر خود میگوید رهبران حکومت عبوری تا هنوز نتوانسته اند عکس العمل مسو و لانهای را در برابر مذاکرات بیکر و شیواردنزدی و نیز مذاکرات قریب الوقوع بش و گوربا چوف که در آن امکان توافق درباره آئینده افغانستان موجود است نشان دهند.

غلاوتاً گفته شده است که رهبران حکومت عبوری مجاهدین هنوز هم نتوانسته اند پلان انتخابات را برای انتخاب شورای خویش پیاده کنند. (مسلم)
* دو صد نفر مهاجر افغان که در نزدیکی کمپ بده بیری نزدیک پشاور زندگی میکردند بنابر گرمای شدید مناطق مذکور را ترک نموده به تاریخ ۲۹ ثور از طریق تورخم به افغانستان بازگشتند. (مسلم)

* ویلسور و الویج دیپلومات یوگوسلاوی و مایکل شولندر رئیس دفتر هماهنگی سازمان ملل متحد در افغانستان در انرا ما بت قطعاً راکسی که در نزدیکی آنها ما بت کرده است مجروح شده اند.

(بی.بی.سی فارسی)
* در اشنگتن شدید در اطراف کابل بین مجاهدین و قوای رژیم کابل صدها نفر از طرفین کشته یا مجروح شده اند، رژیم کابل در این جنگها از ملیشه های ازبک (جوزجانیها) استفاده نموده است.

(بی.بی.سی فارسی)
* مجاهدین بتاريخ ۲۷ ثور طی حمله ای بر پسته های رژیم کابل در ولسوالی دندولایت کندها ریک دیپوی بزرگ مهمات را طعمه حریق ساخته

رسا نندند. (صدای امریکا دري)
 * طبق خبر آژانس میدیا بیروز ۲۲
 شور در منطقه خوشاب ولایت کندهار
 مجاهدین یک طیاره مک ۲۷ رژیم
 کابل را سقوط داده و سه دستگانه تانک
 و چارلاری بزرگ نظامی را از بین
 برده اند در بین عملیات ۱۱ مجاهدین
 قتل رسیده و پنج مجاهد بشمول یک
 قوماندان مجروح شده اند.

(صدای امریکا دري)
 * دیروز ۳۰ راکت بالای کابل فیر
 گردیده و در نواحی دوا بر حکومتی
 منفجر گردیده اند. یک راکت به سفارت
 جمهوری فیدرالی آلمان اصابت
 نموده است. (رادیو مسکو)
 * کمیسیون تعدیلات قاننون
 اساسی رژیم کابل کا خود را بپایان
 رسانده و در تعدیلات آورده شده تشکیل
 احزاب سیاسی را در افغانستان مجاز
 دانسته مشروط بر اینکه مرا مناسه و
 اساسنامه و فعالیت آن مفایر احکام
 قاننون اساسی و سایر قوانین کشور
 نباشد. قضات و کاروانان در مدت تمدی
 وظیفه عضویت حزب سیاسی را نمیتوانند
 داشته باشند.

رنگ نشان رژیم به سبز تبدیل
 شده است درین طرح تعدیلات ملاحظیت
 های رئیس جمهور بیشتر گردیده و از ۱۶
 مورد به ۱۸ مورد ارتقا یافته است و
 برخی صلاحیتهای شورای وزیران
 احتیاج به تأیید رئیس جمهور دارد.
 (رادیو کابل)

جوزا

* چهل خانوادہ ملیشه رژیم کابل
 مستقر در سرحد ایران با سلاح های شان
 به مجاهدین تسلیم شده اند. مجاهدین
 بر سنگرهای قوای رژیم کابل در
 ولسوالی زنده جان حمله نموده ۱۲
 عسکر اگشته و ۸ نفرشان را زخمی

نموده اند. (رادیو تهران)
 * اژانس خبرسانی افغان بنقل
 قول از یک گزارش بیسیم از قول
 قوماندان دیدار در کابل بتاریخ
 ۳۱ شورگفت: زیاده از ۱۰۰ مسافر
 در اشرا صابت پنج راکت سکا دیموتر
 های حامل شان که از کابل فیر گردیده
 بوده قتل رسیدند. واقعه در کوه شور و
 ولایت پروان بیروز ۲۰ شور بوقوع
 پیوسته است. (مسلم)

* رابرت اوکلی سفیر کبیر
 ایالات متحده امریکا در پاکستان در
 مکتوب تاریخی ۱۹ شور خود بر رئیس حکومت
 عبوری مجاهدین صبغت اللہ مجددی
 رئیس و عبدالرب رسول سیاف صدراعظم
 و همچنان افتاب احمد شیرپا و وزیر
 اعلی صوبه سرحد شمال غرب و به کمشنر
 مهاجرین افغانی میجر جنرال متقاعد
 ذوالفقار علی راجع به تهاجمات اخیر
 بر ضد نمایندگان ایامد اذ خارجی
 برای مهاجرین افغان ابراز نگرانی
 نموده است. اوکلی خاطرنشان نموده
 است که در غیر آن امکانات تنقیص
 زیاده در کمکها و معاونت به مهاجرین
 افغان میروند در عین حال رئیس
 حکومت عبوری مجاهدین طی ابلاغیه ای
 بتاریخ ۶ شور حمله را بریک موسسه
 امدادی در کمپ ناصریاغ شدیداً
 تقبیح کرده و آنرا ضد منافع مهاجرین
 و جهاد افغانستان خوانده و از حکومت
 پاکستان تقاضا نمود تا عاملین حادثه
 را مجازات نماید. (مسلم)

* رئیس رژیم کابل نجیب اللہ در
 مصاحبه ای با بی.بی.سی بتاریخ ۲۹
 شورگفت حزب وی قبل از دا بر شدن
 انتخابات قدرت را واگذار نخواهد شد
 وی گفت تعدیلات جدید در قاننون
 اساسی سیستم چند حزبی را در کشور رایج
 خواهد کرد. (مسلم)
 * صدراعظم منتخب حکومت کابل
 فضل حق خالقیار در پارلمان کابل
 رای اعتماد دست آورده و بتاریخ ۳۱
 شور کا بینه خود را اعلام کرد. درین کا

بینه معاون صدراعظم ۲۶ وزیر چار
 وزیر منار و عضویت دارند. (جنگ)
 * مطابق به گزارش منابع خبیر،
 کمشنری ملل متحد برای پناه گزینان
 پلان خود را برای اسکان مجدد مهاجرین
 افغانستان تکمیل نموده و به ما مورین
 خود هدايت داده است تا دسمبر ۱۹۹۰
 به تطبیق این پلان آغاز نمایند.

(جنگ)
 * مطابق به پروگرام عملیاتی
 ملل متحد "سلام" ۱۰۰۰۰۰ مهاجر افغان
 پروگرام آموزشی را برای کشف مین
 و تدا بیر حفاظتی علیه آن مرا گرفته
 اند. (نواشی وقت)

* بی.بی.سی طی تبصره ای در باره
 کا بینه جدید رژیم کابل میگوید که
 انتخاب خالقیار از طرف نجیب اللہ
 رهبر رژیم کابل، در کا بیل باعث تعجب
 شد چون خالقیار طی حمله مجاهدین
 به شدت مجروح گردید و هنگامیکه در
 مجلس بیانیه میدا دیب حرکت پشت
 میز خطا به نشسته بود، خالقیار در خط
 مشی خود بر ضرورت تقویه قوای مسلح
 تا کید و زید در حالیکه در مورد تلاش
 برای حل قضیه افغانستان سخنی
 نداشت. این اشاره خالقیار که
 نمیتوان منتظر تصمیمگیری خارج
 نشین ها نشست نشان میدهد که کوشش
 های نجیب اللہ برای جلب حمایت
 افغانها خارج از طرح صلحشی
 به ناکامی مواجه شده است.

(بی.بی.سی فارسی)
 * رژیم کابل راکتباری اخیراً
 که طی آن دو دیپلومات خارجی در
 کابل زخمی شدند تقبیح کرده است،
 یک راکت به سفارت آلمان غربی
 نیز اصابت نموده است. نظای وزارت
 خارجه رژیم کابل گفته است که
 خطری جان دیپلوماتهای خارجی را
 تهدید نمیکنند. (رادیو مسکو)
 * به اشرا صابت نه راکت زمین
 زمین که از جانب غرب بالای ناحیه
 پنجم شهر کابل پرتاب گردید یک نفر

کشته و نه نفر زخمی شده اند.

(راديو کابل)

* گينادى گراسيموف نطق وزارت خارجه اتحاد شوروى بتاريخ ۲۵ شوراظهار داشت که احمد شاه مسعود يکي از رهبران مخالف افغانى به قوماندا نهائى مسلح خویش در ولايات بلخ و تخار هدايت داده که ده هزار اوراق تبليغياتى ضد شوروى را با صد ها ميل تفنگچه در جمهوريتهاى آسياى مرکزى شوروى انتقال دهند. وی علاوه نمود که برای جلوگیری از پلان احمد شاه مسعود تا بیرهمه جا نرسد اتخاذ خواهد شد. (راديو کابل)

۲

* قرا اطلاعات واصله از افغانستان قواى مخالف افغانى امروز میدان هوایى شهر کابل راه هدف را کتبارى شدید قرار دادند تصمیم مبتنى بر قطع موقت کار میدان هوایى گرفته شد. یک نماینده میدان هوایى تیلیفونى خبر داد که تعداد اشخاص در اشرفیاراکت جراحات برداشته اند. (راديو مسکو)

* یک نطق رسمى کمشنرى مهاجرین افغان ضمن روشن ساختن حقایق در مورد شایعات متضاد مطبوعه تسمى طى یک تشریح ۲ جوزا در پشاور و گفت که مهر نمودن کوپون های مواد ارتزاقى مهاجرین به هیچ صورت حق پناهنگى اینشان را در پاکستان سلب نمیکند.

(پاکستان تايمز)

* پير سيد احمد گيلانى رئيس کمیسیون انتخابات حکومت موقت مجاهدین بتاريخ ۲ جوزا طى کنفرانس مطبوعه تى در پشاور پروگرام مجوزه انتخابات را در مناطق تحت اداره مجاهدین در داخل افغانستان اعلام نمود. این پروگرام در ماه جون آغاز یافته و در ظرف دو ماه تکمیل خواهد شد. پير گيلانى گفت که فارمول انتخابات را شش تنظیم مجاهدین تصویب نموده.

و حزب اسلامى حکمتيا را ترار دکرده است. مطابق به این فارمول تمام تنظیمهای مجاهدین درین انتخابات سهم گرفته و حتى زنان نیز حق دارند رای بدهند. پادشاه سابق نیز درین انتخابات سهم گرفته ميتوانند ولى برای حزب ديموکراتیک خلق افغانستان به رهبرى نجيب الله حقوق سهمگيرى داده نشده است. گيلانى گفت حکومت موقت مجاهدین در ملل متحد تقاضا خواهد کرد که بر حکومت کابل فشار آورد که بر طبق فارمول مجاهدین در مناطق تحت اداره حکومت کابل انتخابات را ادا بکند و اگر آن حکومت در راه این انتخابات موانع ایجاد کند برای مناطق تحت کنترل حکومت کابل چوکى های خالى حفظ خواهد شد.

(پاکستان تايمز)

* قوماندا نهائى مجاهدین ويگ جنرال حکومت کابل که متکفل امور قتلله محاصره شده خوست میباشد برای معاوضه اسبدمردگان طرفهائى متفصصم بيک آتش بس هشت ساعت موافقه نمودند. جسديک بيلوت حکومت کابل با اجساد چند مجاهد معاوضه کردید. مجاهدین ديگر در نزد يکي کابل یک محبوس روسى را آزاد ساختند. برای هردوی این واقعات تاريخ ارائه نشده است. (نيشن)

۳

* در مذاکرات بين هيئت عالميرتبه حکومت پاکستان و ما مورين ملل متحد در اسلام آباد فيصله شد تا اقدامات شديدى عليه کسانیکه در حادثه و حمله تبهکارانه بر بعضى موسسات امدادى غيرحکومتى به افغانستان دست دارند اتخاذ شود. (نيشن)

* طبق گزارشها از افغانستان مجاهدین افغان در تصادماتى که از تاريخ ۱۴-۱۷ ژوردرا کابل، لوگر، ننگرهار و پکتيا بوقوع پيوسته ۵۶ عسکر حکومت کابل را بقتل رسانده و ۲۴ نفر

ديکرا مجروح نمودند. آنها بر علاوه تانک و وسايل نظامى را تخریب کردند. درین جنگها دو نفر مجاهد بقتل رسیده اند و دوتوب مجاهدین تخریب شده است. (جنگ)

* فتح الملک ننگ يوسفزى سابق عضوولى جرگه افغانستان طى ابلاغ غيه بي در پشاور و گفت که حل قضيه رهبرى در افغانستان صرفا از طريق انتخابات با ت عمومى و آزاد ممکن است و لويه جرگه نمیتواند ممثل نمايندگى واقعى مردم شود چنانچه همه مردم نا کامى لويه جرگه هاى راکه از طرف نجيب الله ادا بگرديده است مشا هده کرده اند.

(صدای امريکا پشتو)

* مجاهدین بتاريخ ۱۶ ژورد در منطقه چهل دختران بلخمرى بر پسته های رژيم کابل حمله نموده دو پسته را به تصرف خود در آورده اند. در جريان این عمليات ۴ عسکر کشته شده ۶ نفر زخمی گرديده و ۷ تن به اسارت مجاهدین درآمدند.

(صدای امريکا پشتو)

* امروز ۲۶ فيبراکت زمين به زمين نوع کلسيرو سکر از استقامت شمال شرق بالاي شهر کابل بر تباب گرديد که سه نفر را هلاک و ۹ نفر ديگر را مجروح ساخت. راکنهائى متذکره خسارات مالى را نيز در قبال داشت.

(راديو کابل)

۴

* یک منبع اطلاعاتى مجاهدین گفت یک طياره حمل و نقل رژيم کابل که عساکرو مهمات نظامى را به خوست انتقال ميداد در میدان هوایى خوست هدف مرمى مجاهدین قرار گرفت و سقوط نمود و تمام عمله و راکبين آن هلاک گرديد. در عين حال در يک گزارش ديگر از قول یک قوماندا ن مجاهدین در پکتيا گفته شده که یک قطيار نظامى حکومت کابل که از گرديس روانه بعضى ولسوالى ها و علاقه دارى

با لای نواحی سوم، چهارم، پنجم و دهم شهرکابل از استقامت‌های شمال شرق و غرب کابل پرتاب کردید که منجر به هلاکت سه نفر و مجروح شدن ۱۵ تن دیگر گردید. (رادیوکابل)

* روزنامه «نیشن در سمرقاله» پنج جوزای خود مینویسد پلان انتخاباتی حکومت عبوری مجاهدین ظاهرآ از بلانی که سال گذشته در ماه نوامبر رویدست گرفته شده بود فرقی ندارد. درین پلان صرف اصطلاح ثوری به لویه جرگه تبدیل شده است. طرح جدید نیز غیر طبیعی جلوه میکند در حالیکه توقع میرود درین مرحله مجاهدین باید تبدیل‌های قابل تطبیق را عرضه نمایند. جنبه «انتخابی» این پلان واضحاً پیرجنال جلوه میکند از آنجایی که تمام گروه‌های مجاهدین اشتراک حزب دیموکراتیک خلق افغانستان را در حکومت عبوری و یا حکومت بعد از انتخابات راکا ملا رد مینمایند و در نمای سیاسی حل مشکل افغانستان با زهم تاریک به نظر میرسد. (نیشن)

* چندین خانواده از شهرکابل شامل ۲۰۰ نفر از سبب چوروچپاول و ظلم ملیشه رژیم کابل آ شهررا ترک نموده به پاکستان پناهنده شده‌اند. بقول این مهاجرین شبانه‌ها خانه در شهرکابل توسط افراد رژیم کابل به یغما برده میشود و بحیثیت خانواده‌ها نیز دست‌درآزی صورت میگیرد. (صدای امریکا دری)

* مجاهدین روز ۲۹ شوری بر یک قرارگاه رژیم کابل بین شیندند و آخر ما در مسبر شاره‌ها - کندها رحله نموده یک دستگه‌تاکار با سرنشینان آن از بین برده‌اند. همچنان در همین روز مجاهدین پسته‌های رژیم را در ولسوالی ادرکن مورد حمله قرار داد که در نتیجه دو دستگه‌تاکر رژیم تخریب گردیده

متکی به منافع جانب‌مقابل بوده امریکایی‌ها به واضح ساخته‌اند که پیشنهادهای ما طرف قبول‌شان واقع نخواهد شد. (مسلم)

* روزنامه «مسلم در سمرقاله» جوزای خود نوشته است هیچ چیز دیگری جای انتخابات آزاد، ترجیحاً در تحت نظارت بین‌المللی را برای اعاده صلح و استقرار امنیت در افغانستان گرفته نمیتواند. پاکستان، ایران و اتحاد شوروی یعنی سه همسایه دردیوار افغانستان که در استقرار اوضاع افغانستان منافع‌شان مستقیماً دخیل است، باید برای تأمین این هدف پلان مشترکی طرح کنند. صرف بیدنیوسله‌ها هم نمیتوانست جلومداخلات کشورهای دیگر را برای بهره‌برداری عنیدی‌شان بگیریم. حال دیگر برای آن نوع شورایانتخابی که پیرسید احمدگیلانی کیفیت رئیس دولت و رئیس کمیسیون انتخابیات طرح کرده است جایی وجود ندارد. (مسلم)

* بینظیر بو توفی در عظم پاکستان بعد از ملاقاتش با رهبران تونس گفت که ایشان از عدم اتحاد بین گروه‌های مجاهدین ایران نگرانی کرده‌اند، صدرا عظم پاکستان گفت که مجاهدین در نظر دارند انتخابات رادابیر نمایند، وی روشن ساخت که پاکستان از کدام گروه خاص مجاهدین حمایت نکرده و خواهان حل سیاسی مسئله میباشند. (رادیوپاکستان)

* روزنامه «فرانسوی لوموند» طی گزارشی در شماره ۱۱ می خود می‌نویسد که نجیب‌الله رهبر رژیم کابل ترس از آن دارد که میباید توافق حاصله بین واشنگتن و مسکو موقوف او را صدمه زند لذا از مدتی به اینطرف کوشش در ریدک‌چهره نسبتاً قابل قبول رژیم خود را بمردم جلوه دهد. (صدای امریکا دری)

* امروزه ۸۰۰۰ فیرراکت زمین‌بزمین

های ولایت پکتیا بودند مورد حملات مجاهدین قرار گرفته است.

(پاکستان تایمز)

* طبق گزارش یک منبع افغانی هفتت مردم مسلح با سلاحهای مدرن بین شب‌های ۳۱ ثور و اول جوزا داخل بخش فلمبرداری دفتر آژانس خبررسانی مجاهدین در پشاور گردیدند و کاسره‌های قیمتی را به سرقت بردند.

داکتر نجیب‌الله فریادی وزیر اطلاعات حکومت عبوری مجاهدین ضمن تایید سرقت مذکور گفت حوادث واقعات روز افزون رهزنی و دزدی به مفاد جهاد افغان نمیباشد.

(پاکستان تایمز)

* انجنیر گلبدین حکمتیار رهبر حزب اسلامی افغانستان طرح انتخابات را که از طرف رئیس کمیسیون انتخابات حکومت عبوری مجاهدین اعلام گردیده است رد نموده است. وی در یک پیام بیسیما ز داخل افغانستان که بعداً توسط دفتر سیاسی حزب روز ۳ جوزا در پشاور منتشر گردید گفته است من راجع به پلان انتخابات شش‌حزب (شامل حکومت عبوری) مشکوکم و فکر میکنم که آنها راجع به انتخابات و تشکیل ثوری صمیمی نمیباشند. حزب اسلامی هرگز در آن سهم نخواهد گرفت و نه شورای غیرانتخابی را قبول خواهد کرد. (مسلم)

* یک نطق وزارت خارجه شوروی بتاریخ دوم جوزا در مسکو طی مباحثه‌ای با آژانس نووستی، شوروی گفت وقت آن رسیده تا تمام آنها بی که حقیقتاً به حل همه جانبه قضیه افغانستان به اسرع وقت دلچسپی دارند متوجه شوند که این قضیه وقتی حل میشود که همه جوانب ذیدخل داخل آن اشتراک نمایند. وی تأکید کرد که تمام نقاط نظر مسکو که در مذاکرات شوروی و امریکا در بیاره قضیه افغانستان مطرح گردیده بود قبلاً با موقف رژیم کابل هماهنگ ساخته شده بود. ولی موقف واشنگتن بالنوبه

یکتعداد دملیسه‌های رژیم زبیین
رفته‌اند، دو مجاهد جان خود را از دست
داده و پنج تن دیگر زخمی شدند.

(صدای امریکای در)

* فریدمزدک یکی از متنفذین
اعضای دفتر سیاسی حزب خلق امروز
در کنفرانس مطبوعاتی با صراحت
متحیرکننده‌یی اعتراف کرده است
نجیب‌الله که میکوشد پشتیبانی گروه
های چریکی را از طرح ملخ خود کسب
نماید پیشرفتی نکرده است. وی گفت
افغانستان با بحران ناشی از عدم
اعتماد در و بروست. (بی.بی.سی فارسی)
* امروز ۲۶ فبرراکت زمین به
زمین در مربوطات نواحی سوم، پنجم و
دهم شهرکابل اما بت نمود. این راکت
ها که از استقامت‌های غرب و شمال شرق
فیرگردیده نفررا کشته و ۵ تن دیگر
را مجروح ساخت، و خسارات مالی را
نیز در قبال داشت.

(رادیکو کابل)

* یک کاروان نظامی رژیم کابل
که بسوی بغلان در حرکت بود مورد حمله
مجا همدین قرار گرفته. ۱۵ وسیله
نقلیه با تشکیده شد تعداد زیادی
از افراد رژیم کابل به هلاکت رسیدند.

(رادیکو پاکستان)

۶

* مجا همدین بروز دوم جوزا یک
هلیکوپتر را در منطقه دامن کندهار
سقوط داده و بیشتر از ۷۰ وسیله نقلیه
رژیم کابل را که بشکل قطار جانبایل
در حرکت بودند از زمین برده‌اند.

(صدای امریکای در)

* در اثر صابت ۲۲ فبرراکت زمین
به زمین در نواحی چهارم، پنجم و هشتم
ویا زدهم شهرکابل ۶ نفر هلاک و ۱۱ نفر
مجروح گردیده‌اند. این راکت‌ها از
استقامت غرب و شمال شرق فیرگردیده
است. (رادیکو کابل)

* حیا لوجست‌های عالیرتبه
میگویند افغانستان بالای یک معدن

طلا قرار داده‌ولی این کشور که برای
استخراج فلزات و سنگ‌های قیمتی
میتواند در آینده افغانستان را از
مشکلات اقتصادی رهایی دهد با فقدان
منابع پولی مواجه است.

(پاکستان تایمز)

* یک نطق حزب حرکت انقلاب
اسلامی در پیی گفت در روز قبل آمر
بخش نظامی حزب با یک جنرال سابق
اردوی افغانستان در نزدیکی قریه
باغبانان وقتی میخواستند به وظیفه
بروند اختطاف گردیدند. نطق علاوه
گفت فکر میشود این اختطاف در بدل
اختطاف انجنیر عبدالحق معان
انجنیر عبدالغفار قوماندان حزب
اسلامی (حکمتیار) در ننگرها ربا شد.
وی تاکید نمود عبدالوهاب که به
عبدالحق گرفتاروا اختطاف گردیده
است قوماندان حرکت نبود. یک نطق
رسمی حزب اسلامی در باره حادثه
مذکور کلاماً اظهار بیخبری کرده است.

(مسلم)

* در پشاور چنین حدس زده میشود
که صبغت‌الله مجددی رئیس حکومت
عبوری مجا همدین دوره سفر خود را به
ممالک عربی کوتاه نموده و از مصر به
طرف روم پرواز نموده تا با پادشاه سابق
افغانستان محمدظا هر شاه ملاقات
کند.

* مجا همدین افغان بعد از یک حمله
غیر مترقبه بالایی عساکر رژیم کابل
سه پسته حکومتی (تلکی، میسلی و چنار)
را در جنوب شهر خوست به تصرف خود
درآوردند در این عملیات
خیال محمد قوماندان مجا همدین با چار
نفر مجا همدیگر بقتل رسیدند.
یعقوب شریعتیار نطق قوماندان
حقانی گفت در دوران عملیات ۱۴ نفر
مجا همد مجروح و پنج نفر مقتول گردیده
اند. (مسلم)

۷

* یک نماینده جمعیت اسلامی از

ایران گزارش داد که نیروهای رژیم
کابل برای شغال مواضع مجا همدین
در مسیر تاراهرات - اسلام قلعه
دست به عملیات زده اند که در جریان
آن تعدادی از تانک‌های رژیم تخریب
گردیده. ۵ نفر از نیروهای رژیم کابل
کشته و یا زخمی شده‌اند. همه روز در غرب
هرات بمباران هوایی و موشکی علیه
مجا همدین جریان دارد. مجا همدین به
تاریخ ۵ جوزای عملیات رسمی در
اسلام قلعه ده نفر از نیروهای رژیم
کابل کشته یا زخمی کرده‌اند.

(بی.بی.سی فارسی)

* خبرنگاری بی.بی.سی از کابل
گزارش میدهد که در اطراف ساختمان
هایی که موقعیت سوق الحیثی دارند
تانک‌ها و نفرهای زرهی مستقر شده
و سربازانی که با خود تفنگ آر.پی.جی
دارند در جاه‌ها بمشاهده می‌رسند.
گروه‌هایی مجمع بزرگ قبیلگی
یا لویه جرگه که قرار بود برای اصلاح
قانون اساسی رژیم کابل تشکیل
شود به علت نیاز به اقدامات امنیتی
بیشتر به تعویق افتاده است.

(بی.بی.سی فارسی)

* مجا همدین بر مجلسی که از طرف
طاحمنصان عالیرتبه نظامی و
اعضای خاد رژیم کابل در قبول اردوی
کندهار بتاریخ ۳۰ ثور در پشاور
صلاح تقیل و خفیف حمله نموده و
در حدود ۳۰ طاحمنصیب و اعضای خاد
را کشته یا زخمی کردند.

(صدای امریکای در)

* بروز دوم جوزا مجا همدین با سلاح
ثقیل بر منزل باغ نزدیک شهر کندهار
حمله نموده یک لاری و یک زرهپوش
را به آتش کشیده ۱۲ تن از قوای رژیم
کابل بشمول رئیس ارکان منزل باغ
را به هلاکت رساندند.

(صدای امریکای در)

* مجا همدین طی عملیات رسمی در
اطراف میدان هوایی خوست سه پسته

مهم رژیم کابل را تصرف نموده اند. همچنان در جلال آباد ۱۸ نفر ملیشه و دو ما جمنصب را بهلاکت رسانده یک دستگاه تانک و یک لاری را نابود ساخته اند. (رادیوپاکستان)

* در اثر اصابت سه فیرراکت زمین بزمین امروز ۱۲ نفر بهلاکت رسیده پنج نفر مجروح شدند این راکت ها که از سمت شمال شرق پرتاب شد به نواحی هفتم و یازدهم شهر کابل اصابت نمود. (رادیوکابل)

* حاجی دین محمد وزیر امنیت ملی حکومت موقت اسلامی افغانستان در رابطه به وقایع اخیر پشاور اظهار داشت درین شکی نیست که نجیب و دار و دسته اش درین کوشش هستند که چنان حالتی و فضای ایجا دکنند که کویا در پشاور امنیت نیست و به اجبار خود هدایت داده اند تا به مؤسسات خیریه حمله کنند تا این مؤسسات کمک های شان را قطع نمایند و بنام اینکه این مؤسسات مطابق اسلام خدمت نمینمایند بین آنها و مهاجرین اختلاف ایجا دمینمایند.

(بی.بی.سی. پستو)

* صدها خانواده افغان در کرم ایجنسی در حال بازگشت بوطن میباشند. در عین حال نصب تکتها بالای کوپون های مواد غذایی تمام کمپ های کرم ایجنسی از تاریخ ۲۹ ثور با بین طرف تحت نظارت هیئت ملل متحد برای مهاجرین آغاز شده است. اکثر آنها جرین افغان این کار را جز عملیه بازگشت شان بوطن تلقی مینمایند ولی دفتر جراثیوی کرم ایجنسی در پاره چنار گفت نصب تکت به کوپون ها برای تشخیص هویت مهاجرین بوده اشخاصیکه به کوپون های خود این تکت را نصب نکنند، مستحق کمک نخواهند بود.

(پاکستان تایمز)

* چارتن پاکستانی الظاف شیخ، غنی فارها بی، اکرام الله، پروفیسر

کرم الهی در یک مباحثه تلویزیونی راجع به اوضاع افغانستان بروز جوزا نتیجه گیری نمودند پلان انتخابی باقی حکومت عبوری مجاهدین حایز بسا خاصیت های مثبت بوده و خاصیت پیشرفت قابل ملاحظه ای در موضوع حل سیاسی مسالمت آمیز قضیه افغانستان مطابق به میل مردم آن کشور میباشد. (مسلم)

* در ابلاغیه ای که به افغان نیوز ایجنسی از داخل افغانستان از طرف حکمتیار رهبر حزب اسلامی فرستاده شده ظاهر شاه نجیب جدیدی تحت تسلط امریکا بیجا خوانده شده است که رویکها آوردن به اریکه قدرت حکم جفای بزرگی را به جفا افغان و قره بانی یک ونیم ملیون شهید خواهد داشت. وی تأکید نموده است که پادشاه سابق در بدل بیعدالتی هایی که در طول زمان مداری طولانی و ظالمانه خود انجام داده است باید محاکمه شود. (مسلم)

* در اثر حمله مجاهدین بر یک پایگاه دفاع هوایی کابل در سوبسی نزدیک کابل بتاريخ ۲۹ ثور چار ما جمنصب رژیم کابل بقتل رسیده و ۱۰ نفر آنها مجروح گردیدند. در یک حمله دیگر مجاهدین طپو گزارش "میدیا" دوتانک و نه موتر نظامی رژیم کابل بتاريخ ۲ جوزا در شاهراه کابل - جلال آباد تخریب گردیده است علاوه مجاهدین در حمله دیگری به تاریخ اول جوزا یک تانک را تخریب کرده و ۱۰ عسکر حکومتی را بقتل رسانیدند (محل حمله تذکر داده نشده است).

بتاریخ ۲۸ ثور هشت عسکر حکومتی کشته شده و سه تانک و چار موتر نظامی در اثر حمله مجاهدین بر میدان هوایی بگرام تخریب گردیده است. (جنگ)

* حکومت عبوری مجاهدین افغان طرح ملل متحد را برای بازگشت مهاجرین رد نموده گفته است بمباران

وادی کنترول حملات راکت های اسکنداز طرف رژیم کابل ثابت نمود که این طرح غیر عملی است. (نواتی وقت)

* در ولسوالی اوبه ولایت هرات بین مجاهدین و قوای رژیم کابل جنگهای شدیدی صورت گرفته که در اثر بمباری طیارات رژیم ۲۵ نفر از اهالی منطقه بشهادت رسیده اند.

(صدای امریکا پستو)

* قوای رژیم کابل در جفان ولایت غور بر مواضع مجاهدین حمله نمودند که در اثر آن ۳۸ ملیشه و صاحب منصب رژیم کابل بهلاکت رسیده و ۱۵ تن شان زخمی شده اند. ۲ تن از مجاهدین بقتل رسیده و شش نفر زخمی شده اند. همچنان مجاهدین طی حمله مشترکی بر میدان هوایی لشکرگاه ۲۰ تن از قوای رژیم کابل را هلاک و ۳۸ نفر شان را زخمی نموده اند. چهار مجاهد کشته و شش نفر زخمی شده اند. (صدای امریکا ذری)

* امروز ۲۲ فیرراکت زمین به زمین در نواحی سوم، چهارم، پنجم و ششم و هفتم شهر کابل اصابت نمود که در اثر آن ۶ نفر هلاک و ۲۰ نفر زخمی گردیدند. (رادیوکابل)

* یک ابلاغیه رسمی دفتر حزب اسلامی حکمتیار بروز ۷ جوزا میگوید تفاهم بر قدرت ها در قضیه افغانستان اسباب تشویش و اضطراب عمیق در بین مجاهدین افغان گردیده است. چنین برمی آید که شاید هر دو جانب برای تأمین منافع خودشان در مورد آینده افغانستان سازشی مینمایند و ما را با تباهی دیگری مواجه سازند. این قدرت ها با بد مردم افغانستان را بگذرانند تا خودشان به تنهایی خود در باره آینده خویش در روشنی عقیده خویش خارج از مداخله یا فشار خارجی تصمیم بگیرند. (پاکستان تایمز)

* طبق گزارشهای رسیده از کابل به پشاور و بروز ۷ جوزا کوشش دیگری برای

کودتا بر ضد حکومت نجیب صورت گرفته بود. مجاهدین افغان نواحی پروین و ساحه شکرده را تحت فیرا کت و سلاح ثقیل خویش قرار دادند. این حمله فوراً پس از شروع جلسه لویه جرگه نجیب الله که منظورش ترمیم قانون اساسی است صورت گرفت. را دیوکا بل ساعت یک بعد از ظهر خاموش شد. درگرا - رش دیگری گفته شده است که حمله مذکور توسط قوماندان مشهور مجاهدین احمد شاه مسعود طرح و تنظیم گردیده بود. (نیشن)

۹

* رهبر رژیم کابل نجیب الله یک هیئت ۲۵ نفری کابینه را اعلام نموده است که در آن هم اعضای حزب بر سابق و هم اعضای احزاب دیگر عضویت دارند. ولی با اینهمه درین کابینه اعضای تنظیمهای مخالف حکومت شمولیت ندارند. نجیب ضمن بیانیه بی در لویه جرگه بتاریخ ۷ جوزا از آن رهبران افغان که بعد از کودتای ۷ نور کشور را ترک گفته اند دعوت کرده کشور برگردند و در یک حکومت وسیع البیاد سهم گیرند. وی اعلام نموده که حاضر است تحت سرپرستی ملل متحد انتخابات را دایر کند. در عین حال لویه جرگه حکومت کابل یک سلسله تعدیلات را در قانون اساسی بهمول مواد مربوط به رویکار آمدن سیستم چند حزبی، خاتمه دادن به سیستم پشکی در حکومت و آزادی پاسبورت را به تصویب رسانیده است.

(نیشن)

* ضیا الحق زلمی یک دیپلومات حکومت کابل در قونسلگری آن رژیم در پشاور ضمن مصاحبه ای با نشن درباره حمله راکتی مجاهدین بر لویه جرگه کابل و گزارشهای مربوط به یک سعی دیگر برای کودتا گفته است که اردوی رژیم کابل کابل ملاه نجیب الله مطیع بوده و بعد از کودتای ناکام شهنواز

تنی امکانات کودتای دیگری از بین برده شده است. (نیشن)

* لویه جرگه نجیب الله رهبر رژیم کابل پایان یافت و تعدیلات قانون اساسی را بتصویب رسانید. با این لویه جرگه که قبل از ملاقات سران دو ابر قدرت انصافت نجیب الله میخواست نشان دهد که قدرتش استحکام یافته است اما فرماندهان مجاهدین در داخل کشور و پاکستان و مجاهدین مستقر در ایران تحت تأثیر درخواست نجیب الله قرار نگرفته اند و اصولاً آخرین پیشنهادت صلح نجیب الله یکجا نتهبشار می آید.

(بی بی سی فارسی)

* مجاهدین ولسوالی جدید - التائیس آب کمری را در ولایت بادغیس بتصرف در آورند. ۱۸۵۰ میل سلحه را به غنیمت گرفتند. ملیشه های موجود در ولسوالی به مجاهدین تسلیم شده چارما جمعی کمنیت کشته شدند. همچنان طی یک عملیات دیگر مجاهدین در لاسان ولایت بادغیس بر پسته های امنیتی کوتل سبزک حمله نموده چند پسته را بتصرف خود در آورده ۱۸۰۰ ملیشه را هلاک نمودند. ۵۳ ملیشه بمجاهدین تسلیم شدند.

(صدای امریکا در)

* مجاهدین در کندها بر پسته های امنیتی نهر سراج ولسوالی میوند حمله نموده ۳۰ تن از ملیشه های رژیم به اسارت مجاهدین در آمده ۳۲ میل سلاح با دوتا تک ویک لاری را مجاهدین به غنیمت گرفتند.

(صدای امریکادری)

* مجاهدین بروز ۴ جوزا عملیات مشترکی را در خوست انجام دادند. پنج پسته رژیم را در جنوب این شهر تصرف نمودند. یک تعداد عسکر و ملیشه رژیم هلاک شده هفت نفر اسیر شده اند. از مجاهدین ۱۳ نفر هلاک و ۱۲ نفر زخمی شدند. (صدای امریکا در)

* مجاهدین بتاریخ ۲۱ نورد در قریه

های دره زنگ تپه، عیسی قلعه، قلعه خواجه جنزک ولایت فاریاب حمله نموده ۲۶ ملیشه را بهلاکت رسانند. عده بی رازخی نمودند.

(صدای امریکا در)

* نجیب الله رهبر رژیم کابل طی بیانیه ای در مراسم افتتاح لویه جرگه رژیمش اظهار داشت ما از تمام افغان های وطن دوست منجمله، داکتر محمد یوسف، عبدالصمد حامد، عبدالحکیم طیبی، عبدالرحمن پژواک، سید قاسم رشتیا، سید شمس الدین مجروح، عبدالغفور روان فرهادی، عبداللہ ملکیار، سلطان محمود غازی، عظیم ظهور، عبدالستار لیزی، عزیز اللہ وافی دعوت مینمایم که یکا بل بیایند و در راه غاده صلح همکاری کنند. وی در قسمت دیگری از بیانیه اش گفت که در سال ۱۳۶۸ بیش از دو ملیون تن اموال برای رژیمش انتعال داده شده و از مساعی و زحمات صدراالدین آغا خان بصورت خاص یا دآوری نموده ابراز سپاس و قدردانی نمود. (را دیوکا بل)

۱۰

* نجیب الله لفرایبی وزیر دعوت و ارشاد حکومت موقت اسلامی افغان - نستان در مورد تدویر انتخاباتی که در آن همه جهتها بشمول رژیم کابل اشتراک داشته باشند اظهار نمود که این کار غیر ممکن است زیرا رژیم کابل قاتل ملیونها مردم وطن ماست وی افزود مجرمین جنگ جهانی دوم ۴۵ سال بعد از جنگ مورد تعقیب قانونی قرار دارند ولی از ما تقاضا میشود که مجرمین و کسانیکه دستهای شان بخون مردم ما رنگین است در انتخابات شرکت نما بیندیا در تعیین سرنوشت آئینده افغانستان با آنها سهمی داده شود. (صدای امریکا پشاور)

* یک منبع وزارت حج و اوقاف حکومت موقت اسلامی افغانستان

اعلام داشت که سال ۱۷۵۰ مهاجر افغان در مراسم حج بیت الله شریف اشتراک مینمایند و وزیر حج و اوقاف گفت که ترتیبات سفر حاجی ها از طرف وزارت مذکور انجام میشود.

(رادیو تهران)

* روزنامه "واشنگتن تایمز" مینویسد که در مجله "زندگی بیمن - المللی چاپ مسکو" آمده است که مردم شوروی این نکته را درک کرده اند که عادی شدن اوضاع از طریق یک حکومت انتقالی و موقت بیطرفی افغانستان بدست می آید نه توسط مصالحه و آشنایی از طریق بقدرت نگاه داشتن یکی از جناح های متخاصم، مجله "شوروی از مصارف هنگفتی که بقبول منابع به ۳۰۰ ملیون دلار ما هواری می رسد شکایت نموده تذکر میدهد که ادامه روابط پرمصرف با یک رژیم نامطلوب خدمتی را برای مقاصد شوروی انجام نمیدهد.

(صدای امریکا دری)

* اکرام الله طی مضمونی درجریده "نیشن بتاریخ ۱۰ ثورتحت عنوان "مساعدی افغانها برای احراز صلح" میگوید که پلان مجوز "حکومت موقت مجاهدین افغانستان" باید در ظاهر بهترین راه حل برای قضیه افغانستان نباشد. ولی این پلان کاملاً از طرف خود افغانها ترتیب یافته و افغانها از طریق ارتکاب اشتباهات و سپس تصحیح آن بالاخره راهی را برای حل مشکل شان باز کرده و وارد فصل جدیدی در قسمت اعمار ملی خواهند شد.

(نیشن)

* علی محمد طی مضمونی که در روزنامه "عربی" "الاتحاد" بتاریخ ۳ جوزا بجا رسیده و در شماره ۱۰ جوزای مسلم اقتباس گردیده میگوید که منزوی ساختن مجاهدین افغانستان یکی از اهداف سوق الجیشی امریکاست که حکم عملیات نظامی را دارد که هدف آن اضمحلال یک اردوی دشمن از طریق محاصره، تفرقه جویی و انحلال میباشد.

کشیدن دست اعراب از مسایل افغان - نستان جزه لایتجرازی پلان امریکاست تا بدین ترتیب مجاهدین افغان را از متحدین طبیعی شان جدا ساخته و بالاخره راه حل امریکارا بر افغانها تحمیل کند. (مسلم)

۱۱

* شورای جدید التأسيس قوماندان های جهاد در اولین جلسه در ولایت پکتیا بروز سوم جوزا تصمیم گرفتند تا به عملیات هماهنگ علیه رژیم کابل بپردازند و هماهنگی خود را در جهاد اعلام نشان بدهند و به همین منظور در ولایات پکتیا، کابل، کندهار، ننگرهار، غزنی، بغلان و یکتعداد ولایات دیگر علیه تاسیسات رژیم حملاتی صورت گرفته است. (صدای امریکا دری)

* نجیب الله فرایبی طی مصاحبه ای در مورد مذاکرات پیش و کوربا چوفا اظهار داشت که منازعه افغانستان توسط خود افغانها حل شده میتواند. جناح های خارجی هر تصمیمی که میگیرند بگیرند ما از نظر ما تا زمانیکه اهداف جهاد سرآورده نگردد جهاد ادامه دارد.

* نواب سلیم یکی از سخنگویان کمیته سیاسی حزب اسلامی حکمتیار درین باره گفت که هیچ قدرت خارجی حق اینرا ندارد که از مجاهدین در مذاکرات تما بیندگی کند. مجاهدین عقیده دارند که مسئله افغانستان صرف از طریق انتخابات و توسط مجاهدین حل شده میتواند و مردم افغانستان راه حلی را که از طریق زدوبندها بین ابرقدرتها بوجود آید نخواهند پذیرفت. (صدای امریکا دری)

* پیتر ناسن نماینده خاص امریکا نزد مجاهدین اظهار داشت اینکه شورویها تاکنون از رژیم موجود کابل حمایت مینمایند از استقرار صلح درین کشور جلوگیری میکنند زیرا نجیب ما تندبیرک کارمل بوسیله

تا ننگهای روسی به افغانستان آمده شورویها او را رئیس خاد مقرر نمودند. شورویها او را رئیس جمهور مقرر کردند و اکنون هم شورویها اندکها او را در قدرت نگاه داشته اند و افغانها این حقیقت را میدانند و حکومت تحمیلی بیگانگان را قبول ندارند.

(صدای امریکا دری)

* عده ای از افغانهای مقیم واشنگتن در مقابل قمر سفید بعنوان اعتراض علیه بازدید کوربا چوفا از امریکا دست به مظالم زدند و علیه دوام کمکهای نظامی شوروی به رژیم کمونیستی کابل بیانه های ایراد کردند. (صدای امریکا دری)

* پیرسید احمد گیلانی رئیس کمیسیون حکومت موقت مجاهدین طی مصاحبه ای گفته است که حکومت مجاهدین از مؤسسه کنفرانس کشورهای اسلامی تقاضا خواهد کرد که کمک ملل متحد فعالیت های انتخاباتی را در مناطق تحت اداره حکومت کابل نظارت کند. و اگر این پیشنهاد مورد قبول واقع نشود کرسی های حوزه های انتخابی مناطق تحت اداره حکومت کابل تا زمانیکه شرایط انتخابات در آنها مساعد شود خالی نگه داشته خواهد شد. (پاکستان تایمز)

* رهبران سه حزب مستقل مجاهدین افغانستان - قاضی محمد امین و قاضی مربوط داعیه اتحاد اسلامی، مولوی نصرالله منصور مربوط حرکت انقلاب اسلامی، و مولوی رفیع الله مؤذن مربوط حرکت انقلاب اسلامی طی ابلاغیه مطبوعاتی بتاریخ ۱۰ ثورتا اعلام داشتند که ایشان پلان انتخاباتی را که مخالف اهداف جهاد افغانستان و منعیات مردم افغان باشد قبول نخواهند کرد. ایشان علاوه نمودند که مصالحه ای را میان امریکا و اتحاد شوروی در قضیه افغانستان قبول نخواهند کرد. ایشان همچنان در مورد ملاقات بعضی از رهبران مجاهدین با

محمدطا هر شاه پادشاه سابق افغانستان ابرازنگرانی کرده و آنرا مخالف انقلاب اسلامی افغانستان خواندند. (پاکستان تایمز)

۱۱. در ابلاغیه ای که از طرف وزارت خارجه آمریکا بمناسبت کنفرانس سران آمریکا و شوروی در واشنگتن نشر شده است تذکر گرفته که هر نوع موافقت آتش بس در افغانستان تا زمانیکه نجیب براریکه قدرت باقی بماند غیرواقعبینانه خواهد بود. ابلاغیه میگوید که افغانها تا زمانیکه نجیب زمام قدرت را در دست داشته باشد خواهند جنگید. (جنگ)

۱۲.

۱۲. در شرحنگهای بین مجاهدین و نیروهای رژیم کابل در ولسوالی چاه آب ولایت تخار ۲۶ سراب زر زیم کابل را به هلاکت رسانده اند از جانب مجاهدین ۲۰ نفر جان خود را از دست داده اند (راديو صداي امريكا دري) روزنامه لاس آنجلس تایمز مینویسد که دیپلوما تنها در واشنگتن و مسکو میگویند که جوانب مسلح در افغانستان چنان از هم دور اند که نقش بالقوه دوا بر قدرت در ختم منازعه بسیار کاهش یافته است. یک دیپلومات شوروی گفته است که وقتی آمریکا ثیان می گویند از اعمال نفوذ روی مجاهدین تا جزاند تا اندازه ای راست میگویند و عین قضیه در قسمت ما هم صدق میکند. زمانیکه ۱۵۰ هزار عسکر در افغانستان داشتیم متقا عداختن مقامات کابل کار ساده ای بود اما فعلا وضع پیچیده است. (صداي امريكا دري)

۱۳. مجاهدین بتاريخ ۲۸ توریسک حمله مشترک را بالای مرکز بغلان انجام دادند که چارپسته از فرقه ۲۰ رژیم کابل را فتح و ۲۰ عسکر رژیم را هلاک ساختند چارتنک و ۱۰ عراده موتررا به غنیمت گرفتند. طبق یک خبر دیگر در شرح حملات مجاهدین درین اواخر در پلخمیری

در حدود ۵۰ تا یک از بین رفته و ۱۰۰ نفر از نیروهای رژیم به هلاکت رسیده اند. (صداي افغانستان آزاد)

۱۳.

۱۳. در شرحنگهای شدیدی که ارتا- ریج دوم تا هشتم جزو بین مجاهدین و سوان رژیم کابل در منطقه آهنگران ولایت غور بوقوع پیوست ۷ مجاهد جان شایرا از دست داده و از نیروهای رژیم کابل بیش از ۱۰۰ نفر به هلاکت رسیده اند برای مردم محل خسارت زیادی وارد گردیده ده ها نفرشان به قتل رسیده و تعداد زیادی مینازل مسکو- نی ویران گردیده است.

۱۴. (صداي امريكا دري) در ولایت هرات مجاهدین در منطقه پشتون زرغون بر مرکز نیروهای رژیم کابل حمله نموده آنرا به تصرف درآوردند، ۱۴ لاری نظامی ۲۰۰ میل کلاشینکوف و سه تا تک را غنیمت گرفته اند. (راديو پاکستان) ۲۲۰۰ نفر از مردم قوم احمدزایی شامل علما، قوماندانان، رهبران قومی، وریش سفیدان از مناطق کابل، لوگر، پکتیا و ننگرهار بتاريخ چهار الی هفت جزو در ولسوالی از ره- ولایت لوگر اجتماع نموده و میطه نموده اند که رژیم کمونیستی کابل عامل آمدن روسها و قتل یک و نیم میلیون نفر و مهاجرت پنج میلیون افغان بوده و مسوول خرابیهای وارده به افغان- نستان میباشد لذا هرگونه صلح و آشتی را با رژیم مذکور رد مینمایند.

۱۵. (صداي امريكا پشتو) مولینا شمس الدین قوماندان عمومی جمعیت اسلامی افغانستان در ولایت بغلان در کنفرانسی که در گلپو مطبوعات در پشاور بر روز ۱۲ جزو دایر گردیده بود تقاضا نمود تا به ولایت بغلان کمکهای مالی و نظامی شود. وی گفت ۴۰ نفر در اشرق حطی و مرض در چند ماه اخیر وفات نموده اند. (پاکستان تایمز)

۱۶. محمدطا هر حطیب یک استا دپو- هنتون دعوت و جها دویک عضوا بقه دار جمعیت اسلامی افغانستان در منزلش در تیکال پشاور بتاريخ ۸ جوزا بقتل رسیده است.

۱۷. (پاکستان تایمز) در شرحله غافلگیرانه مجاهدین بریک قرارگاه نظامی حکومت کابل در پیشون زرغون هرات یک تعداد عساکر حکومتی مجروح و مفول گردیده اند و اکنون قرارگاه و شهر به تصرف مجاهدین درآمده است علاوه مجاهدین ۲۰۰ کلاشینکوف، ۱۱ ماشیندار و سه تا تک فعال را نیز به تصرف خویش آورده اند. (نواشی وقت)

۱۴.

۱۴. صیغت الله مجددی رئیس حکومت عبوری مجاهدین افغان طی مصاحبه ای با روزنامه پاکستان تایمز بر روز ۱۲ جوزا در پشاور اظهار داشت افغانها طرح مصالحی امریکایی و شوروی درباره افغانستان را در مورثیکه به مفاد مجاهدین با صد قبول خواهند کرد. وی گفت کار برای تطبیق انتخابات طرح شده حکومت عبوری مجاهدین ادا مدها در عملیه انتخابات با امکان دارد تا ماه اکتبر اكمال رسد. وی گفت کوشش برای نیل به یک مصالحه با گروههای مجاهدین مقیم ایران و باقی گروههای مستقل برای موفقیت عملیه انتخابات رویه پیش رفت است. وی گزارش مربوط به ملاقاتی را با ظاهرها غلط خواننده گفت که با پادشاه سابق در صورتی ملاقات خواهد کرد که دیدارش منتج به حل قضیه افغانستان گردد.

۱۵. (پاکستان تایمز) صیغت الله مجددی رئیس حکومت عبوری افغان در یک مصاحبه با روزنامه مسلم بر روز ۱۳ جوزا در پشاور، حزب اسلامی حکمتیار را متهم به پیروی از یک سیاست خطرناک و بیبیا کانه کرده گفت که این سیاست برای داعیه

مجاهدین خطرناک میباشد. (مسلم)
 * در مذاکرات بین اتحاد شوروی و امریکا که در کمپ دیوید صورت گرفت پیشرفت کمی در موضوع حاصل نشده است ولی هر دو ابرقدرت اظهار داشتند بموا فقه در باره افغانستان نزدیکتر شده اند. (مسلم)
 * نماینده بی.بی.سی از کابل گزارش میدهد که در ارتفاعات شمال غربی کابل میان مجاهدین و نیروهای رژیم کابل جنگهای شدیدی صورت گرفته و نیروهای رژیم کابل با وجود آتشباری شدید توپخانه و راکت بیش از ۱۴ کیلومتر را تحت تسلط ندارند.

(بی.بی.سی فارسی)
 * در اتریش راکت زمین زمین در شهر کابل امروز یک نفر بهلاکت رسیده و ۵ نفر مجروح شده اند.

(راديوکابل)
 * ارگانهای وزارت امنیت دولتی امروز هفت کیلوگرام مواد منفجره، هفت عدد بم دستی و یک مقدار مهمات را در ناحیه نهم شهر کابل کشف و خنثی نموده اند. (راديوکابل)
 * جان برنز مفسر روزنامه نیویارک تا میز طی تبصره ای مینویسد که در ۱۷ سال گذشته موضوع برکشت ظاهر شاه، شاه سابق به افغانستان بعید از امکان به نظرمی آمد اما اکنون بسیاری از سر-دمیکه برای برقراری صلح در افغانستان فعالیت دارند و همچنین تعداد زیادی از مردمان عادی افغانستان پادشاه را برای خاتمه دادن به جنگ ۱۲ ساله بطور با لقه شخصیت مهمی بحساب می آورند.

(صدای امریکا پشور)

۱۵

* رایرت اوکلی سفیر امریکا در پاکستان بیگتن از رهبران یک هیئت صلح قبایلی، ملک نادر خیابان زخاخیل طی ملاقاتی بتاریخ ۱۴ جوزا

در پشاور گفته است که امریکا در افغانستان خواهان صلح میباشد. خونیتری وی گفته است که تنها سه یا رهبران مجاهدین افغان و اتحاد شوروی برای نیل به این هدف جریان دارد. نا درخان به سفیر امریکا گفته است که مذاکرات با مجاهدین افغان از طرف هیئت صلح قبایلی تیسز موقفا نه در حال پیشرفت است.

(جنگ)
 * یک دیپلومات عالی رتبه شوروی نیکولای کوزیروف به روزنامه نیشن دروزارت خارجه در مسکو گفته است که واشنگتن از یک راه حل مجوزه در مورد قضیه افغانستان عقب نشینی میکند و امریکا و پاکستان هر دو زیادت غیر واقعی نیستند در برابر رژیم کابل پیروی میکنند، وی اعتراف کرد که امریکا و شوروی در مورد "اصول عمده" برای حل قضیه بموا فقه رسیده اند اما طرفین در باره آینده نجیب الله تصورات کاملاً متضادی از یک دیگر دارند. شورویها اصرار دارند که تا دا بیر شدن انتخابات نجیب بقدرت باقی بماند در حالیکه امریکاییها میخواهند وی قبل از انتخابات کنار رود. (نیشن)

* از سال ۱۳۵۸ به این طرف بیش از ۳/۷ میلیون افغان در پاکستان پناهنده شده اند. این مطلب طی یک سروی اقتصادی که بتاریخ ۱۳ جوزا در اسلامآباد شایع گردید ارائه شده است. (نیشن)

* روزنامه نیشن ضمن سرمقاله ای درباره کنفرانس سران شوروی و امریکادرو واشنگتن بتاریخ ۱۵ جوزا نوشته است که گزارشهای اخیر درباره حتمی بودن موافقت ابرقدرتها در باره افغانستان غلط ثابت گردیده زیرا تعهدات مسکویه نجیب الله ظاهراً جلتوافق را در زمینه گرفته است.

(نیشن)
 * معاریف و قوماندانهای مشهور

افغانستان از لوگر، بکتیکا، کاپیسا و ولایات شمال افغانستان بتاریخ ۱۳ جوزا با صفت الله مجددی رئیس دولت موقت مجاهدین ملاقات کردند و طی آن ایشان حمایت کامل خود را از حکومت موقت اعلام داشته و فعالیت های آنرا در مناطق آزاد شده کشور تقدیر نمودند. یک هیئت هفت عضوی قبایلی مربوط ایجنسی مهمند تیز بریاست مولوی روح الله با رئیس دولت حکومت مجاهدین ملاقات کرد.

(پاکستان تایمز)
 * روزنامه پاکستان تا میز طی سرمقاله ای بتاریخ ۱۵ جوزا نگاشته است که رئیس جمهور بش و رهبر شوروی گوربا چوف ظاهراً نسبتوانته اند اهداف وسیع شانرا در مورد مسایل منطقوی از قبیل کشمیر و افغانستان، کمبوچیا و شرقیما نه آشتی بدهند.

(پاکستان تایمز)
 * یک گزارش "میدیا" حاکیست که جنرال فتح سابق قوماندان فرقه زرها در حکومت کابل و سابق قوماندان قطعه سرحدی مربوط حکومت کابل به آنها مدست داشتن در کودنای ناکام حوت سال گذشته دستگیر شده است.

(مسلم)
 * در اترخمله راکتی مجاهدین بر میدان هوایی غزنی ۱۲ سنگر و ما حصص رژیم کابل از بین رفته خسارات زیاده میدان مذکور وارد آمد. از تلفات مجاهدین در حیرت ذکر نرفته است. (صدای امریکا دری)
 * طبق گزارشها از ولایت هرات در ولسوالیهای اوبه و پشتون زرغون جنگهای شدیدی بین مجاهدین و نیروهای رژیم کابل از دهم جوزا به بعد شروع شده و مجاهدین یک شورای جهادی را مرکب از اسمعیل خان، جبهات شهیدان فضلی و جبهه شهید غلام محمد نیازی تشکیل داده اند و مشترکاً عملیات میثما بند طی دوروز جنگ سه تا تک تخریب گردیده و تعدادی

از ملیشه‌ها و عساکر رژیم کابل کشته‌ها زخمی شده اندیک دستگا هتا تک ویک نفر برزهری بمجا هدیین تسلیم شدند .
(صدای امریکا دری)

* مولوی محمدنبی محمدی وزیر دفاع حکومت موقت اسلامی افغان -
نستان طی پیامی از تمامی منسوبین اردوی رژیم کابل تقاضا بعمل آورده که از نجیب جدا شده به صفوف مجاهدین پیوندندوی در پیا م خود از مصونیت جان و مال اشخاصی که با مجاهدین یکجا میشوند اطمینان داده است . (رادیو افغانستان آزاد)
* ملک نادرخان زخه خیل یکرهبر قبایلی در اس یک هیئت پنج نفری از مردم قبایل دیروز در پشاور و ربا را برت او کلی سفیر امریکا در پسا -
کستان ملاقات نمود و در پیا دداشتی که از جانب هیئت به سفیر مذکور ارائه شد مجاهدین را متهم نمود که خواستار راه حل نظامی مسئله افغان -
نستان نمیباشندوی گفته است که تصادمات ذات البینی مجاهدین رنجهای مردم افغانستان را طولانی ساخته است وی علاوه نمود که مردم قبایل پیشنها دنمود که ما موریت صلح شان از طرف تمام جوانب بصفت میانجی پذیرفته شود .

(بی.بی.سی. پستو)
* امروز ۲۵ فیرا کت زمین به زمین بالای شهر کابل برتاب گردید که منجر به کشته شدن ۶ نفر و زخمی گردیدن ۳۹ نفر دیگر شد . این راکتها دزنوا حی چهارم ، پنجم ، ششم و نهم شهر کابل اصابت نموده خسارات هنگفت مالی را ببار آورده است .
(رادیو کابل)

۱۶

* مجاهدین افغان بتاریخ ۲۵ ثور بر مواضع رژیم کابل در خیرخانه و کوه باغ بالای کابل حمله نموده ۱۴ ملیشه رژیم کابل را به هلاکت رسانده اند . (صدای امریکا پستو)

* لایق آژانس میدیا طی هفت روز گذشته بر خورده های نظامی بین مجاهدین و قوای رژیم کابل در ولایات هرات ، کندهار ، غور ، فاریاب ، بادغیس ، پروان ، بغلان ، کندز ، بدخشان ، بلخ ، هلمند ، بکتیا و ننگرهار رجریان داشته است . (صدای امریکا پستو)
* شورای ثقافتی جهاد افغان -
نستان دومین سیمینا ر خود را در اسلام آباد با اشتراک عده از علمای افغان -
نستان مقیم کشورهای امریکا و اروپا و افغانهای مقیم پاکستان و ایران در مورد نظام عدلی و قضایی در جامعه آینده افغانستان دایر کرده است .

صباح الدین کشکی عضو موسس شورای ثقافتی جهاد افغانستان و یکی از اشتراک کنندگان سیمینا ر طی مصاحبه ای درین مورد اظهار داشت سیمینا ر فعلی ما که امروز در اسلام آباد آغاز یافت در مورد مطالعه نظام عدلی و قضایی در جامعه آینده افغانستان میباشود و در ظرف همین سال سه سیمینا ر دیگر را یکی در مورد تعلیم و تربیه دیگری در مورد نظام اقتصاد و دیگری را در مورد نقش مطبوعات در جامعه آینده افغانستان نیز دایر خواهیم نمود . (صدای امریکا دری)
* هفته نامه نیوزویک چاپ امریکا مینویسد اکنون چنین به نظر میرسد که واشنگتن یکی از حامیان قوی طرح عودت مهاجرین به داخل افغانستان گردیده است . یکتن از کارشناسان بخش آوارگان وزارت خارجه امریکا درین مورد گفت که ما واقعاً ازین طرح حمایت مینماییم و ما واقعاً میخواستیم این طرح پیشبرده شود .

(صدای امریکا دری)
* امروز در اثر اصابت ۲۵ فیرا می راکت زمین بزمین در نواحی پنجم ، ششم ، هفتم ، هشتم و نهم شهر کابل ده نفر به هلاکت رسیده و عده ای جراحت برداشتن و نیز با عت ایجاد خسارات مالی گردیده است . (رادیو کابل)

* آندری گراچوف متاورا مور خارجی در کمیته مرکزی حزب کمونیست شوروی ضمن ارائه معلومات به خبرنگاران در باره نتایج مذاکرات چاروژه سران شوروی و امریکا گفته است که اختلافات دو کشور در مورد رسیدن به راه حلی در قضیه افغانستان کمتر شده است . وی گفته است که موضوع خاص مباحثات واشنگتن را کنترل بین المللی برانتخابات مجوزه افغانستان که با بدمنتج به ثبات در آن کشور گردد تشکیل داده است .

(پاکستان تایمز)
* پرو فیسریوری کانکوفسکی سبشرقی معروف شوروی طی مصاحبه ای با آژانس ای.پی.ان گفته است که صرف پادشاه سابق در حالت فعلی در افغانستان به اعاده صلح موفق نشده میتواند . وی گفته است که تعداد زیاد افغانها آرزومندی شان را برای اعاده صلح در افغانستان با ظاهرانهارتباط داده و یک تعداد از رهبران مخالف حکومت کابل و قوماندانان سنگریه شمول سید احمد کیلانی وصیغت الله مجددی نیز پادشاه سابق را احترام میکنندوی گفت از تمام شواهد برمی آید که امریکا و شوروی نیز به این نتیجه رسیده اند که پادشاه سابق برای ایجاد یک راه حل وسیع الشیاده این قضیه معید واقع شده میتواند .

(مسلم)
* یک نظامی قصر سفید امریکا گفته است که اتحاد شوروی و امریکادر اهداف شان برای ایجاد صلح در افغانستان نزدیکتر شده میروند ولی با اینهم در مذاکرات اخیر واشنگتن سران دو کشور در زمینه موافقه چندیندین نایل نشده اند . (پاکستان تایمز)

۱۷

* منابع مجاهدین گزارش داده اند که در جنگهای جفچران ولایت غور ۱۶ صاحب منصب و تعداد زیاد ملیشه

احظا ردا دکه مخا هدين از داخل شدن هر نوع کمک به افغانستان از طریق "حکومت منحل شده" مخا هدين يا توسط موسسات غيرا سلامی "جلوگیری خوا هندی کرد زیرا هدف چنین فعالیت معنی تفرقه اندازی را در میان مخا هدين خوا هداشت، در بلاغیه* مذکوراهام وارد شده است که حکومت موقت مخا هدين اعتبار خود را از دست داده است. زیرا "تمام وزرای آن اکنون آله* دست یک قوه* استعمار ی گردیده اند. (نیشن)

۱۹

* روزنامه جنگ در مقاله ۱۹ جوزای خود نکاشته است که افشای خبر مربوط به موا ملت، هشتاد هزار مهاجر دیگر افغان به پاکستان این تبلیغات را که سرعت بازگشت مهاجرین بکشورشان بیشتر کرده است و بعد از اخراج قوای شوروی از آن کشور وضع عادی حکم نما میشود تکذیب نموده است. قدر مسلم اینست که صرف دراکمکهای بسیار زیاد اتحاد شوروی است که نجیب الله براریکه* قدرت باقی مانده است و مخا هدين برای آن نجیب الله را سقوط داده نمیتوانند که در فتنه کمکها به ایشان قطع شده است. (جنگ)

* جنرال نعیم ویک تن ارما مورین عالی رتبه* خاد، طوسی گزارشهای واسطه، در اثربیک حمله* راکتی مخا هدين در خواه مسافر نزدیک کابل به قتل رسیده اند. در یک عملیات دیگر در منطقه پیر بلندوکا و سنگ پیمان چندین تن از عساکر رژیم کابل مقتول و چند تن دیگر ایشان مجروح گردیدند. درین عملیات دو مخا هدي نیز مجروح شده اند.

(نیشن)

* استاد عبد رب الرسول سیاف رهبر اتحاد اسلامی افغانستان طوسی بیانیه یی در پشاور اظهار داشت ما هر

نوع توافق احتمالی بین امریکا و شوروی را رد می نما ییم و به این عقیده هستیم که مسئله* افغانستان بخود افغانها ارتباط دارد و افغانها خودشان باید مشکلات خود را حل نمایند. (راديو تهران)

* امروز ۱۹ فبرراکت زمین به زمین بالای شهر کابل برناب کردید که در اثر آن یک نفر هلاک و چار نفر زخمی شدند. (راديو کابل)

۱۸

* مجله امریکایی انسا شیداز قول یک ما مورار شد امریکا که در انکشاف سیاست امریکا در مورد افغانستان دخیل است می نویسد که کوشش وزارت خارجه* امریکا صرف در بنسبت که به روسیه ای که با خود در ارجحال فقیه* افغانستان رهایی بخشد، اکنون تنها کاتگری میتواننده افغانستان کمک نماید.

مجله می افزاید که تعداد طرفداران کمک، بمخا هدين در کاتگری نسبت به دو سال گذشته کمتر شده ما به به آن اندازه که موجب قطع کمک به مخا هدين گردد. (صدای امریکا دری)

* یک نطق حکومت کابل، بعد از اینکه یک سیل جدید را کنهای مخا هدين بتاريخ ۱۴ جوزا بر کابل سرازیر گردید یک بار دیگر پیشنهاد دنا رکه را نمود. در حملات جدید راکتیسی مخا هدين ۱۲ نفر مقتول و ۵۰ نفر مجروح گردیده اند.

(پاکستان تا یمز)

* یک نطق وزارت خارجه* فرانسه در پارلیس بتاريخ ۱۶ جوزا گفت که فرانسه سفارت خود را بتاريخ ۲۵ جوزا در کابل مجدداً باز خواهد کرد.

(پاکستان تا یمز)

* حزب اسلامی حکمتیایا طوسی ابلاغیه* مطبوعاتی بتاريخ ۱۵ جوزا به صدرالدین آغا خان آمریککهای بیشتری ملل متحد برای افغانستان

رژیم کابل کشته شده و یک قوما نندان بزرگ ملیشه بنا ما برا هیم بیک تیزر شدیدا زخمی شده است. در اثر بمباری قوای هوایی ۱۳۰ نفر از مخا هدين و اهالی منطقه جان خود را از دست داده اند. (صدای امریکا دری)

* مخا هدين کندها ریک قرارگاه رژیم کابل را در منطقه* ریگستان تحت محاصره گرفته و طرف دوروز ۲۵ تن از افراد کمونیست کشته شده و قرارگاه بدست مخا هدين افتاده است. (صدای امریکا دری)

* قاضی محمد امین وقا در هیبر داعیه* اتحاد اسلامی طی مصاحبه ای در مورد تدویر سیمینا را خیرشورای ثقافتی جهاد افغانستان گفت که این سیمینا رهایی خود مفید و مؤثر است و خواهش من اینست که شورای ثقافتی جهاد افغانستان این سلسله سیمیناها را در دو مبدعه و این وسیله ای باشد برای، تنویر و تشویق مردم افغانستان و هم بیک وسیله* با شد برای داعیه* وحدت بین تنظیمهای جهادی افغانستان. (صدای امریکا دری)

* قومانندان احمد شاه مسعود در مورد تشکیل شورای قومانندانهای جهادی در داخل افغانستان طوسی اعلامیه یی اظهار داشته است که این شوری به نفع ملت افغانستان می باشد. قومانندان مسعود علاوه نمود که قومانندانان نباید در مقابل حکومت موقت اسلامی افغانستان فعالیت نمایند. (صدای امریکا دری)

* طبق گزارشهای واسطه مخا هدين دو هلیکوپتر رژیم کابل را سرنگون و دو دستگه ها تک را در ولایت کندهار تخریب کرده اند. طبق یک خبر دیگر عربستان سعودی ۲۰ ملیون لیتر تیل خاک را برای مهاجرین افغان کمک کرده است. (راديو پاکستان)

* استاد برهان الدین ربانی رهبر جمعیت اسلامی افغانستان طوسی بیانیه یی در پشاور اظهار داشت ما هر

۲۰

وا ميخواهد در اعاده يك رژيم واقعا افغانى با مردم افغانستان كمك نمايد. (صدای امريكا دري)

* خبرنگار بي. بي. سي از كابل گزارش ميدهد كه حملات راكتي اخير محاهدين بر شهر كابل موجب نگراني بزرگ مقامات رژيم كابل گرديده است و بسياري از آن بيمدارانكه اگر حملات متوقف نگردد بخت بزرگي از مردم كابل به مهاجرت دستجمعي ميبردند. (بي. بي. سي فارسي)

* حكرن شير محمد كه مسئول عمليات محاهدين در حوزه جنوب غرب در وزارت دفاع حكومت موقت اسلامي افغانستان ميباشد طی مصاحبه يي ميگويد كه در طول ماه مي درين حوزه در نبردهايي بين محاهدين و قواي رژيم كابل ۲۳۵ عسكروما حيمتصب و ملشه بقتل رسیده ۷۸ دستگه تانك و وسايل نظامي و سه ديپوي بزرگ نظامي با پنج سنگرمستحكم و سه پسته رژيم كابل تخریب گردیده، سه طياره جت و چاهليكويترسنگون ساخته شده است. يك هليكوپتر را به صورت سالم در ولايت غور و علاوه بر آن پنج دستگه تانك، شش لاري عسكري و ۲۰۰ ميل اسلحه، ثقل و خفيف را محاهدين در ساير نقاط به غنيمت گرفته پنج ما حيمتصب و ۱۵۵ عسكربما هدين پيوسته اند ۲۵ محاهدگان خود را از دست داده و ۶۱ نفر زخمی شده اند.

(صدای امريكا پشتو)

۲۱

* صيغت الله مجددي رئيس دولت موقت اسلامي افغانستان طی بيانیه يي در پشاور اظهار داشت كه فیراكتها به شهر كابل مسئله را حل نمي سازد، ملا بايد در پهلوي جها د مسلحانه در جستجوي راه حل سياسي نيز باشيم.

(صدای امريكا دري)

* محاهدين تا سيات رژيم كابل را در منطقه محمدآغه ولايت لوگر مسورد

* حزب بر سر اقتدار ديموكراتيک خلق افغانستان در نظر داردا تا اسم حزب را به "حزب وطن" تغيير دهد. منشور جديدی را در كنگرس حزب كه در او اواخر ماه آينده داير ميشود تصويب خواهند رسانيد. ديپلوما نها ميگويند امكن ندارد اين تغييرات مجوزه در حزب ديموكراتيک خلق افغانستان کدام تاثير فوري بياو اضع مملكت داشته باشد. (پاكستان تايمز)

* صيغت الله مجددي رئيس حكومت عبوري محاهدين نكراني عميق خود را راجع به اختلاف در صفوف محاهدين ابراز داشته كه به همين دليل بوده كه بسياري از ممالك از رسميت شناختن حكومت عبوري خود داري کرده اند. (پاكستان تايمز)

* محاهدين در يك حمله بر مركز نظامي پلخوري تقريبا ۴۰ عسكرو صا حيمتصب رژيم كابل را از بين برده، يك پسته را به تصرف خود درآوردند.

(راديو پاكستان)

* صيغت الله مجددي رئيس دولت موقت اسلامي افغانستان طی مصاحبه يي اظهار داشت كه با وجود مخالفت برخي تنظيمها به پيشبرد پلان انتخابات در داخل افغانستان ادامه خواهد داد. وي از شش تنظيم مستقر در پشاور خواسته است كه نمايندگان خود را براي نظارت بر انتخابات تعيين كنند. انتخابات قرار است تا اواخر ماه جولايي واوايل آگست پايسان بيايد. (صدای امريكا دري)

* بپترنا من نماينده امريكا نزد محاهدين در آستانه سفرش به پاكستان طی مصاحبه يي اظهار داشت كه ميخواهم به مردم افغانستان ابلاغ نمايم كه ما نندنه سال گذشته طی ماه ها وسايل آينده مردم افغانستان از حمايت ما دي، سياسي و معنوي مردم و حكومت امريكا برخوردار خواهند بود.

كارگران و اعضای شوراي عالی اتحاد اسلامي افغانستان شديدا با عودت محمدظاهرتا به افغانستان مخالفت ورزيده و او را مسئول تمام فاجعه افغانستان خواند و علاوه نموده است كه هرگاه وي با فغانستان با زكرد مجامه هدين اولين كساني خواهند بود كه براو ضربه وارد خواهند كرد. او گفت كه پيشنهادهاي مربوط به بازگشت مهاجرين، داير نمودن انتخابات تحت نظارت مؤسسه كنفرانس كشورهاي اسلامي و ملل متحد و تشكيل يك حكومت وسيع البنيا در صرف مسايمي است از طرف دشمنان افغانستان و به زودي عقيم و خشي ساخته خواهند شد.

(مسلم)

* كاركنان امنيتي رژيم كابل يك بمباراي هشت كيلوگرام مواد منفجره را كه در يكي از نقاط شهر كابل تعبیه گرديده بود كشف و خشي نموده اند.

(راديو مسكو)

* در اثر اصابت هفت فیراكت زمين به زمين امروز در شهر كابل يك نفر هلاك گرديده و ده عرا ده موترياش كشيده شد.

(راديو كابل)

* خان عبدالولي خان رهبر عوامي نيشنل پارتي پاكستان طی مصاحبه يي در مورد ملاقاتش با كليدين حكمتيار رهبر حزب اسلامي افغانستان گفت كه پيشنهادهاي به حكمتيار اين بود كه بعد از رفتن روسها كسانيكه كشته ميشوند افغانها اند و لترا همه بايد كشتار و فیرها بند و آتش خاموش شود تا نيا جوانب مخالف بنشينند و مذاكره كنند، تا لئا يك حكومت وسيع البنيا د تشكيل شود متشكل از تمام تيروها و اين تيروها متفقا در حفظ امنيت كوشش نمايند و بعداً اين تيروها با هم متفقا يك حكومت منتخب را به خواهش خود بدون مداخله قدرتهاي بيروني تاسيس كنند.

(صدای امريكا پشتو)

حمله قرار داده و ۱۸ سرباز رژیم را کشته و هشت نفر را نوازخمی نموده اند. طبق یک خبر دیگر مجاهدین طی حمله‌ی بر پسته‌های رژیم کابل در درهٔ زرگر پغمان سه پسته را به تصرف خود درآورده اند و تلفات زیاده‌نیروهای رژیم کابل وارد آورده اند.

(رادپوپاکستان)

* در اشرحهٔ تویخانهٔ مجاهدین در ناحیهٔ تمرخیل و چیرها در جنوب و جنوب شرق شهر جلال آباد بروز ۱۶ جوزا دهٔ عسکر و ملیشهٔ حکومت کابل بقتل رسیده و سه پستهٔ حکومتی تخریب و دوتانک آن از بین برده شد. در عین همان روز یک طیارهٔ حمل و نقل حکومت کابل حین نشستن در میدان هوایی خوست سقوط داده شد. مجاهدین در حملهٔ دیگر بر فرقهٔ نمبر ۲۰ حکومت و قطعهٔ تویچی بلخمری در هفتهٔ اول ماه جوزا یک تعداد صاحب منصبان حکومت کابل را بقتل رسانیده و یک تعداد زیاد را محروح نمودند و یک پستهٔ رژیم کابل را اشغال و مقدار زیاد مهمات نظامی را با چار عسکر و سلاح آنها بدست آوردند. در گزارش دیگری گفته شده که یک وسیلهٔ نظامی حکومت در اثر انفجار بمب تعبیه شدهٔ مجاهدین در شهر میمنه تخریب گردید درین حادثهٔ نه نفر مقتول و ۱۵ نفر مجروح گردیدند. مجاهدین سه نفر ملیشه را در جمعهٔ بازار ولایت فاریاب بروز ۱۵ جوزا بقتل رسانیدند. غلام سخی قوماندان ملیشه رژیم کابل با دونفر افراد مربوط خویش توأم با سلاحهای دست داشته به مجاهدین تسلیم گردیدند. علاوه بر مجاهدین در ناحیهٔ مرغاب ولایت بادغیس سه تانک حکومتی را تخریب و ۱۲ عسکر آنرا بقتل رسانیدند. هفدهٔ عسکر رژیم کابل به مجاهدین پیوستند و مقدار زیاد سلاح و مهمات و لوازم بتصرف مجاهدین درآمد. همچنان مجاهدین بتاریخ ۱۴ جوزا در قلعهٔ مرزای ولایت کندهار هشت عسکر و افسر حکومت کابل را بقتل رسانیده و هشت تن دیگر را محروح نمودند. در یک حملهٔ دیگر مجاهدین

در ناحیهٔ میوند ولایت کندهار ۱۶ ملیشهٔ حکومتی بقتل رسیده و هفت نفر را محروح گردیدند. (پاکستان تایمز)

* صفت الله محدودی رئیس حکومت عبوری مجاهدین در یک مصاحبهٔ گفت که طرح انتخابات حکومت عبوری مجاهدین تا ماه جولای و یا در اوایل آگست امسال تطبیق خواهد گردید. وی گفت: شاه سابق ظاهراً به یک فرد افغان و مسلمان است و برای خدمت وطن خود هر نوع حق را دارد. وی گفت: آن نیکه مرا با خاطر ملاقات با ظاهراً به تنقید می‌کنند دست خود را با یک کمونست شناخته شده مانند جنرال شهناز زتنی یکی نموده است. وی ادعا نمود که بقدرت رسیدن حکمتیار در افغانستان نه بمفاد پاکستان و نه به نفع مردم افغان است. (پاکستان تایمز)

* مجاهدین حزب اسلامی افغانستان (حکمتیار) در یک عملیات وسیعی بر ضد قاچاقچیان بین المللی مواد مخدره بصورت غیر مرموز یک تعداد کسانی را که در قاچاق این مواد فعالیت داشتند نکشتند و با حملهٔ یک مقدار مواد قاچاقی ممنوعه شامل هیروئین را در منطقهٔ رباط ولایت نیمروز در نزدیک سرحدات ایران در جریان هفتجاری گرفتار نمودند. طبق گزارش یک تعداد مجاهدین در جریان گرفتاری اموال قاچاقی مذکور در زردخورد با محافظین مسلح قاچاقچیان مقتول و مجروح گردیده اند.

* طبق گزارش ژانسی افغان -

پرس، یک قافلهٔ عسکر که ۱۵۰ تا نکتیریل را بکابل نقل میدادند در راه سالنگ هدف راکت‌های مجاهدین قرار گرفت که از آنجمله ۵۰ تا نکتیر تخریب گردید. بقرار گزارش دیگری مجاهدین تحت قوماندان صوفی پاینده محمدخان تا نکه‌ای یک واحد کمز مسه حکومت کابل را در منطقهٔ سالنگ به قبضه در آورده سرنشینان آنها را به

قتل رسانیده اند. (نواشی وقت)

۲۲

* یک لاری مملو از مهمات در یک منطقهٔ مزدحم شهر کابل منعجر گردیده و خسارات شدیدی را ببار آورده است. علت انفجار معلوم نگردیده اما گمان برده میشود که هدف راکت فرا گرفته باشد. (بی.بی.سی فارسی)

* وزیر مالیه رژیم کابل طی مصاحبه‌ی با رویتر اظهار داشت که پیشبینی میشود که در سال مالی جاری ما در ات بیش از ۳۳ میلیون دالسر کاهش یا بدو واردات بیش از ۱۵ میلیون دالر افزایش نماید.

(بی.بی.سی فارسی)

* یک طیارهٔ جنگی میگ ۲۱ رژیم کابل بروز ۲ جوزا پس از بمباران پغمان هنگام بازگشت در منطقهٔ رها یخی شهر کابل سقوط نمود که در اثر آن پیلوت به قتل رسیده و کم از کم ۶ نفر افراد ملکی زخمی گردیدند و لسی آزاتس تا س گفت پیلوت خود را نجات داده و آسیبی ندیده است.

(پاکستان تایمز)

* جگرن شیر محمد اشرحهٔ عملیات مولوی محمد سخی و محمد اکبر سعادت دوا فسر عالی رتبهٔ وزارت دفاع حکومت موقت مجاهدین افغان بتاریخ ۱۸ جوزا بروز تا مهنگاران در دفتر ژانسی میدیا در کوئته گفتند که مجاهدین سه طیارهٔ جت جنگی و چار هلیکوپتر نوپدا رژیم را سقوط داده اند همچنان ایشان ۲۸ تانک را تخریب و سه پستهٔ امنیتی رژیم کمونیت را در نواحی جنوب غربی افغانستان اشغال نمودند و علاوه بر مجاهدین در لشکرگانهٔ یک قطار اکمالاتی رژیم کابل را دو ماه متوقف نموده پنج صاحب منصب و ۵۵ عسکر و هشت ملیشه رژیم کابل در نزدیک شهر کندهار به مجاهدین تسلیم گردیدند و صاحب منصب وی عسکر در جرگه یا برای مدت بقتل رسانیده شدند.

مجا هدين درعين حال ۱۵۰ كلشنكوف، دونوپ ويكمقدارزيا دسلاح ديگر را به عنيمت گرفتند. درين نبردها تطبيق گزارشها ۳۱ مجا هديه شهادت رسیده انديك گزارش ديكر از شهسرى كندها رها كيست مجا هدين ناه ولى كوت بر فرقه* جديد عسكرى كندها رطى حمله - اى يك تانك، يك توپ و سه راکت - لانچر را از بين بردند.

(پاكستان تايمز)

* بيترتا مس نماينده* مخصوصى امريكا براى مجا هدين گفته است امريكا هرگز با شوروى در قضيه* افغان - نستان سازش نكرده و يكا نراه حمله اين قضيه عيارت از كنار رفتن حكومت نجيب و انتقال قدرت به حكومت انتقالى مردم افغان نستان ميباشد. بقول صدى امريكا تا مس گفته است كه يا نجيب در برابر قوه زور از پا در انداخته خواهد شد يا وى را اتحاد شوروى در چوكات موافقه* سياسى از قدرت سبكدوش خواهد كرد. و اگر اتحاد شوروى اين كار را نكند، افغانها به كمك متحدين خويش بشمول امريكا وى را از پا در خواهند آورد و حكومت اسلامى را در افغان نستان براى خود تشكيل خواهند كرد. (نيشن)

* حكومت كابل ضمن تايعاتى در باره* كودتاى ديگر عليه حكومت نجيب يك تعداد ما حيمنصيان عالير - تبه را دستگير ويا از وظائف شان سبكدوش نموده است. آژانس خبر رسا - نى افغان به تاريخ ۲۰ جوزا گزارش داد كه در جمله* كسانيكه دستگير شده اند نورالحق علومى قوماندها ن فرقه* كندها ر، عبدالحق آمرمكهمه* نظامى وزارت دفاع، عارف صخره منشى و طارق افق شامل اند. (نيشن)

* منابع مؤثق ميگويند كه نجيب الله اين پيشنها دا امريكا را كه از قدرت كنار رود تا قماى مسا عدد در افغان نستان ايجاد شود رد نموده است. وى گفته است امريكا و اتحاد شوروى

با يدر تحليل شان در قسمت انكشا - فات افغان نستان از واقعيتى كار بگيرند. (نيشن)

۲۳

* مجا هدين افغان بتا ريخ ۱۳ جوزا بر پسته هاى كوه جوزك و دره* كريم در منطقه* كوه صافى حمله نموده ۱۸ عسكر رژيم را هلاك و ۱۶ تن ديگر را بشمول يكي از قوماندها نى كار دخا ص به اسارت گرفته اند. دريك عمليات ديگر در همين منطقه ۳ عسكر به اسارت و مقدارزيا دسلاحه توسط مجا هدين به عنيمت گرفته شده است.

(صدى امريكا درى)

* مجا هدين در ولايت لوگر طى نبرد هاى بتا ريخ ۱۵-۱۷ جوزا ۱۳ نفر از مليشه هاى "دو ستم" را به بهلاكت رسانده ۲۴ نفر را ترا زخمى ساخته اند. در ا تريمبارى طيارا ت رژيم كابل تعدادى از مردم محل كشته شده اند.

(صدى امريكا درى)

* يكي از ما حيمنصيان قرارگاه قطعه* سرحدى شوروى در برابر اين سوال كه آيا اوضاع پس از خروج قواى شوروى از افغان نستان تغيير كرده است يا نه ميگويد بعد از اخراج قواى شوروى از افغان نستان تخلفات از سر - حد و چندان شده است وى گفت در ماه گذشته يك گروه مشتمل بر ۲۶ نفر از مجا هدين ب قلمرو شوروى دا خل گرديدند كه بعد از برخورد ۱۸ نفر آنها دستگير و ۸ نفر شان موفق به فرار شدند در جريان اين عمليات يك ما حيمنص و يك عسكر شوروى بقتل رسيدند.

(راديو مكو)

* مجا هدين افغان هشت راکت زمين بزمين نوع سكر ۲۰ را برپايگاه هاى حكومت كابل فير نموده كه در اثر آن نهارى عسكرى در باغ بالا زبين رفته همچنان نهاراكت سكر ۲۰ را در باغ دا و ديمنان بريك قطعه* عسكرى پسر - تا ب نمودند كه خسارات زيا دى را بار

آورده است. مجا هدين بر پسته* ميدان هوايى بكرام حمله نموده و پنج عسكر را بقتل رسانيدند و در ولايت وردك نهن و طفل در ا تريمباران طيارا ت رژيم كابل بر ميدان شهريقت - سل رسيدند. (پاكستان تايمز)

* كابينه* حكومت عبورى مجا - هدين افغان بروز ۲۲ جوزا تحت ريا - ست رئيس اين حكومت صفت الله محمدي در پشا ور جلسه نموده و فكر - ميشود در باره* راههاى بحت كرده با سندكه منتج به شكس ر كود فعلى معضله* افغان نستان كردد. كا بينه همچنان در باره* مواطلت هيئت هاى افغانى از اروپا و امريكا بد عتوت رئيس دولت وسهم ممكنه* شان در امور آينده بحت كرد. (پاكستان تايمز)

* عبدالوكيل وزير خا رجه* حكومت كابل بتا ريخ ۲۲ جوزا در دهلى جديد با اندركما ر كجرال و وزير خا رجه* هند در باره* توسعه* روابط اقتصادى، فى ما بين دو كشور مذاكره نمودند. وكيل در اس يك هيئت ده عضوى وار ددهلى جديد شده است.

(پاكستان تايمز)

* عبدالوكيل در جلسه* افتتاحتيه* كميسيون مشترك هند و افغان و همچنان در ملاقاتش با وزير خا رجه* هند گفته كه هند با يدر در عمليه* صلح با هرا جماع منطقوى براى حل قضيه* افغان نستان سهم با شدى ادعا كرد كه مجا هدين در تحريك آنتى ملى شامل گرديده و از جهاد صرف نظر ميكند. (جنك)

* امروز ۱۴ فرراكت زمين به زمين بالاي شهر كابل پرتاب گرديد كه در آن هفت نفر زخمى گرديدند. و خسارات مالى نيز ببار آمد.

(راديو كابل)

۲۴

* مجا هدين بتا ريخ ۱۵ جوزا در ولسوالى مرغاب ولايت بادغيس بالاي پسته هاى امنيتى رژيم كابل حمله

شودند که سه تا تک زرهی تخریب گردیده و تعداد زیادی از افراد رژیم بقتل رسیدند هفت عسکر با سلاح شان به مجاهدین تسلیم شدند.

(صدای امریکا دری)

۲۲ روز ۲۲ جوزا دوشن از کارکنان ملل متحد جزء عملیات "سلام" از طرف ولسوال مجاهدین در سپین بولدک کندها رتوقیف گردیدند. یکتن از مسئولان این دفتر در کویت که خواست اسمش افشا شده است را تأیید نمود. (صدای امریکا دری)

از دوماه بدین سو رژیم کابل عملیاتش را با لای مجاهدین پیمان شدت بخشیده و جنگهای شدید در جریان بوده است. رژیم کابل اخیراً اعلان کرده است که ۴۷ مجاهد را درین منطقه بشهادت رسانده است. یکی از مقامات بلند پایه رژیم کابل اعتراف نمود که متوقف ساختن سیل راکتهای مجاهدین کار آسان و ساده بی نیست.

(بی.بی.سی پستو)

در اترحهله مجاهدین بمیدان هوایی بگرام و طیاره جنگی و چار پسته امنیت درین میدان تخریب گردیده است.

طبق یک خبر دیگر مجاهدین طی عملیاتی در دره پیمان یک پایگاه رژیم کابل و یک دستگاه تانک را تخریب کرده اند. (رادیو پاکستان)

پیترتامن نماینده امریکا نزد مجاهدین طی مصاحبه بی در مورد

مذاکرات سران دوا بر قدرت بیان داشت که یکا نه اختلاف عمده و بزرگ بین امریکا و شوروی بر مسئله افغانستان موجودیت دوا رژیم غیر قانونی نجیب الله است زیرا مردم افغانستان عقیده دارند که این رژیم بر آنها توسط شوروی تحمیل شده است. امریکا اصرار مینماید که نجیب قبل از انتخابات برکنار شود. آنها راهی را که حکومت امریکا و شوروی در مورد افغانستان پیموده مینوانند اینست

که حکومت نجیب استعفی نماید و قدرت را بیک حکومت نماینده مردم واگذارد شود. (صدای امریکا پستو)

۱۲ امروز فیرا کت زمین به زمین بالای کابل پرتاب گردید که در اثر آن یک نفر هلاک و هفت تن دیگر مجروح شدند. این راکتها در نواحی چارم، پنجم، دهم و یازدهم مابیت نمود. (رادیو کابل)

وزیر اعلی ایالت شمال غرب پاکستان آفتاب احمد خان شیرپا و در مراسم در ارتباط به جبران خساره برای مؤسسه "سرپناه جدید بین المللی" در ناصرباغ نزدیک پشاور و بروز ۲۳ جوزا دا یر شده بود گفت: مقامات قهرمانانه افغانها که در برابر تانک ابر قدرت جهانی نشان داده شد صفحه طلایی را در تاریخ دنیای اسلام باز نموده است. وی گفت تکنیکهای رژیم کابل برای ایجاد مشکلات به مهاجرین افغانی و حکومت پاکستان هر دو در اثر مسایات محکم برادرانه بین پاکستان و افغانها عقیم گردیده است. رابرت اوکلی سفیر کبیرا امریکا در پاکستان درین اجتماع روحیه و عزم مردم افغانستان را مورد تمجید قرار داده گفت حتی بعد از خروج قوای شوروی حکومت امریکا به کمکهای خود به افغانها ادامه داده و ادامه میدهد و سیاست موجوده خود را تا آنکه افغانها با عزت و آبرو وطنشان برگردند، تعقیب خواهد کرد.

(پاکستان تایمز)

نصرت الله شریعتیاریک قوماندان حزب اسلامی افغانستان (حکمتیار) در افغان کالونی پشاور و تاریخ ۲۱ جوزا از طرف شخص نامعلومی بقتل رسید.

(پاکستان تایمز)

جیمز بیکر وزیر خارجه ایالات متحده امریکا در کمیته امور خارجه مجلس نمایندگان امریکا بتاريخ ۲۳ جوزا اظهار داشت ایالات متحده امریکا و اتحاد شوروی پیشرفت قابل ملاحظه ای در مورد حل مسئله جنگ در افغانستان

نموده اند. و امکانات واقعی برای یک موافقه وجود دارد. جلسات بین امریکا و اتحاد شوروی اختلافات را در زمینه کمتر ساخته و اختلافات باقیمانده بسیار قلیل است. (پاکستان تایمز)

صدرا عظم حکومت عبوری مجاهدین افغانستان استاد عبدالرب الرسول سیاف در سمینار تربیه معلمین در اکادمی نظامی اتحاد اسلامی افغانستان در ناحیه سرحدی افغانستان گفت مهاجرین افغان تا وقتی به افغانستان باز نخواهند گشت که دولت اسلامی در آنجا تشکیل شود. وی علاوه گفت ما هرگز با کمونست ها حکومت مشترکی تشکیل نخواهیم داد. (پاکستان تایمز)

یک لاری نظامی حامل غناکرو مهمات نظامی در کابل تخریب گردید این حادثه در هنگامیکه وزیر خارجه رژیم کابل کنفرانس مطبوعاتی را قبل از پرواز بطرف هند مخاطب قرار داده بود رخدادیک دیپلومات گفت مجاهدین افغان لاری مذکور را با فیرا کت هدف قرار داده بودند. (جنگ)

۲۵

روزنامه والستریٹ ژورنال طی گزارشی در باره افغانستان مینویسد که در افغانستان امروز یک کنفدراسیون قبیلوی نهایت مسلح موجود است. راکتهایی که رژیم کابل استعمال مینماید نسبت به راکتهای مجاهدین علیه کابل قویتر است. این نوع جنگ از فواصل دور صورت میگیرد. راکتهای اسکادی که رژیم کابل فیر مینماید نام مستعار " قطار آهن آسمانی" را بخود اختیار کرده اند. (صدای امریکا دری)

مجاهدین طی حمله ای بر پسته ها و رژیم کابل در شهر کندز چار دستگاه تانک را منهدم نموده و یک جیب رایبه غنیمت گرفتند. (صدای امریکا دری)

یک دیپلومات عالی رتبه شوروی اظهارات مقامات امریکایی

را مبتنی بر اینکه مردم افغانستان تا سرنگونی رژیم نجیب الله خواهند جنگید، مورد انتقاد شدید قرار داده آن را دخالت آشکار در امور داخلی افغانستان خواند. (بی.بی.سی فارسی) *

۱۰ امروز فیرا کت زمین به زمین بالای کابل پرتاب گردید که در اثر آن یک نفر هلاک و ۱۸ نفر مجروح گردیدند. این راکتها در نواحی سوم، چارم، پنجم، هفتم و یازدهم شهر کابل اصابت نمود. (راديوکابل) *

در یک حمله مجاهدین افغانی به تأسیسات نظامی رژیم کابل در ولایت کندز توسط توپخانه به روز ۱۲ جوزا ۹۱ عسکر رژیم کابل کشته و ۱۰ نفر عسکر دیگر آن مجروح گردید. و پنج نفر همیشه از طرف مجاهدین توأم با سلاحهای دست داشته شان اسیر گردیدند.

در حمله دیگر مجاهدین بر پسته زرد کمرو ولایت کندز در هفته گذشته شش عسکر و همیشه حکومت کابل بقتل رسیده و هشت نفر مجروح گردیدند و دو نفر دیگر آن گرفتار شدند علاوه بر حمله مذکور چارلاری نظامی تخریب و یک موتر جیب بغنیمت گرفته شد.

* یک پسته رژیم کابل در خارج شهر غزنی بتاريخ ۱۹ جوزا بدست مجاهدین سقوط نمود و مجاهدین در آن تعداد زیاد عسکر و همیشه رژیم کابل را بقتل رسانیدند.

در حمله بی برد فتر مرکزی رژیم در شهر غزنی بر روز ۱۸ جوزا از طرف مجاهدین چارما مورخا دبسمول آمران با ۱۲ عسکر و همیشه رژیم کابل بقتل رسیدند. همچنان یک تانک دولاری نظامی رژیم کابل بتاريخ ۱۷ جوزا در عین ولایت تخریب گردید به تاریخ ۱۹ جوزا در ۶۰ کیلومتری جنوب شهر کابل یک تانک با سه عراده لاری اکمالاتی تخریب و ۱۷ عسکر بقتل رسانیده شدند.

بتاریخ ۱۸ جوزا یک تانک رژیم کابل در همین منطقه تخریب و راکبین

آن بقتل رسانیده شدند و پنج عسکر با سلاحه شان به اسارت مجاهدین درآمدند. رژیم کابل به تلافی حملات مجاهدین با فیرا کت اسکا در مواضع مذکور یک مجاهد را مجروح نمود.

(پاکستان تا بمرز) *

عبدرب الرسول سیاف صدراعظم حکومت عبوری افغانستان در بیانیه ای در سیمینار تعلیمی در کمرم ایجنسی گفت مجاهدین افغان بهر نوع دستورات مرانه و تحمیلی از هر جا و از طرف هر ابر قدرت و یا مجمع بین المللی که بر ضد خواسته مردم افغان صورت گیرد مقاومت خواهند نمود زیرا آنرا به مثابه بردگی میدانند یعنی چیزی که مردم افغانستان به صد آن در ۱۲ سال اخیر جنگیده و ۱/۶ میلیون قربانی برای آن داده اند و گفت تقسیم قدرت با کمونیست ها بر ضد ایدئالوژی سیاسی تنظیمهای جهادی میباشد.

(پاکستان تا بمرز) *

محمد یعقوب شریعتیار، نطق حزب اسلامی افغانستان (خالص) و قوماندان مولوی جلال الدین حقانی در مصاحبه تلفونی به روزنامه مسلم گفته اند که برای تنظیم شان گزارش های موصلت کرده است که مطابق به آن رژیم کابل دست به یک سلسله فعالیت های وسیع نظامی در کردیز زده است و مواضع نظامی رژیم خارج از شهر کردیز به طرف خوست صف پسته اند. (مسلم)

* روزنامه نیشن در سرمقاله ای در باره مسافرت عبدالوکیل وزیر خارجه حکومت کابل به هند گفته است که اهمیت عمده این مسافرت در این نیست که رژیم کابل به حمایت هند ضرورت دارد زیرا در حال حاضر این رژیم نسبت به حمایت دهلی جدید برای بقای خود به حمایت دولت ها و مقامات دیگر محتاج است. بلکه عکس العمل و موقف هند در برابر قضیه افغانستان است که برای اسلام آباد در خورا اهمیت

میباشد. کارگرفتن از سیاست زور و خدعه و فریب یک خاست دیپلوماسی هند بوده و دهلی جدید هیچ فرصتی را برای احراز امتیازات کیکی از دست نخواهد داد. (نیشن)

* وزیر خارجه حکومت کابل عبد الوکیل که اکنون از هند دیدن میکند گفته است که قرارداد دژ نیوا کتون مشروعیت خود را از دست داده و باید برای حل قضیه افغانستان یک کنفرانس بین المللی دایر شود که در آن لازم است هندنقش عمده ای داشته باشد. (نیشن)

۲۶

* روزنامه کمرچن سا اینس ما نیتور در مورد شورای قوماندا نان ضمن تصره مینویسد که قوماندهای مجاهدین این امیدواران را از یاد بخشیده اند که در جنگ داخلی افغانستان که اکنون در حالت رکود قرار دارد یک تحرک جدید پیدا کرد.

(صدای امریکا دری)

* نجیب الله رهبر رژیم کابل به جواب نمایندگی بی.بی.سی در مورد بمباران پکتیا و کنرونه اعتراضیه مدرالدین آغا خان اظهار داشت که از جانب مدرالدین آغا خان برای رژیم کابل هیچگاه چنگ نامهای موصلت نورزیده است.

(بی.بی.سی پشتو)

* نا درخان زخا خیل رهبر یک هیئت صلح قبایلی درباره افغانستان بتاريخ ۲۵ جوزا طی مصاحبه ای با روزنامه جنگ گفته است که هرگاه تا اواسط ماه آینده عیسوی سیاست ثابتی از طرف حکومت پاکستان درباره افغانستان اتخاذ نشود بعضی از گروههای مجاهدین بکوشند تا موانعی را در راه حل قضیه افغانستان ایجاد کنند. در آن صورت خود قبایلیها تاریخی را برای بازگشت مهاجرین به افغانستان تعیین خواهند کرد و هیچ مانعی را موقع نخواهند داد

که جلوتصمیم بنا نرا بکیرد. (مسلم)

۲۷

* یک سخنگوی وزارت خارجہ رزیم کابل اعلام داشت که اولین خط دفاعی در شهر خوست تحت فشار شدید مجاهدین قرار گرفته و تلفات سنگین بیارامده است.

(بی.بی.سی فارسی)

* در جلسه ای که بین هیئت نمایندگان چهار نفری کمیاری عالی ملل متحد برای مهاجرین و معین وزارت مناطق سرحدی و شمالی پاکستان در اسلام آباد یادا یسرگردید یک پروژہ مقدماتی کمیاری مذکور جهت مراجعت آن عده از مهاجرین افغان که قصد بازگشت به افغانستان را دارند، مطرح شد. ژان آمونتیگی رئیس اداره امور آسیای جنوبی مربوط کمیاری فوق الذکر در نیو درآس این هیئت قرار داشت. هیئت مزبور به مقامات پاکستانی گفت که مؤسسه ملل متحد در افغانستان به قدر کافی شعباتی را احداث نموده تا حفاظت و ضمانت مهاجرین مراجعت کننده افغان را بنماید. و هم غذایی و مواد مورد نیاز دیگر را برایشان تهیه نماید تا آنها دوباره در به اسکان در سرزمین خود گردند.

(پاکستان تایمز)

* دومری اسکا دکه طبق اطلاع از کابل فیر شده بود در حوا ریایگانه حربی الفتح مربوط به حزب اسلامی در نزدیکی سرحد پاکستان و افغان - نستان شب شنبه ۲۵ جوزا زمانی اما بت نمود که گلبدین حکمتیار رئیس حزب اسلامی در آنجا اقامت داشت. ولی به نامبرده گزند نمی رسید. یک مرمی خیلی نزدیک به پایگاه مذکور اما بت نمود در حالیکه مرمی دیگر دورتر زمین افتاد. در اشرا نفا ر آن به عمارات ناحیه مذکور خسارات زیادی وارد شد.

(مسلم)

۲۸

* سازمان بین المللی طبیی سرخ در کابل گفته است که طی یک ماه گذشته ۴۰۰ غیرنظامی در جنگهای بین رزیم کابل و مجاهدین در اطراف کابل مجروح شده اند. بیشتر این مجروحین از ناحیه پغمان و سمت

شمال کابل میباشند. تیمهای طبیی این سازمان در مناطق تحت کنترل مجاهدین وزیر تسلط دولت هر دو فعالیت دارند. (بی.بی.سی فارسی)

* طبق آژانس خبررسانی میدیا پیترنا من نماینده خاص امریکا نزد مجاهدین به تاریخ ۲۷ جوزا با صیغت الله مجددی رئیس دولت موقت اسلامی افغانستان در دفتر کارش در پشاور ملاقات نمود و رفایع تازه افغانستان را در سطح بین المللی مورد بحث قرار دادند.

(پاکستان تایمز)

* دولت استرالیا کمک فوری معادل هشت ملیون دالبر را برای مهاجرین افغان اعلام نموده است. کمیاری عالی استرالیا در اسلام آباد بتاریخ ۲۷ جوزا گفت طبق یک قرار داد مقدر بیشتر از ۱۵ هزار تن کندم برای مهاجرین فراهم خواهد شد. این علاوه بر ۲۰ هزار تن کندم است که در اوایل سال جاری تهیه شده بود.

(نواشی وقت)

۲۹

* سخنگوی ایالت سرحدی شمال غرب پاکستان را پوره ای مطبوعاتی مبنی بر مسدود شدن موسسات غیرحکومتی مما عدت به مهاجرین افغان را مجدداً تکذیب نموده و اظهار داشته است که دولت پاکستان هیچگاه چنین تصمیمی نگرفته و کاملاً متعهد بوده تا حداکثر اسباب حراست و حفاظت را به مهاجرین افغان فراهم نماید.

(پاکستان تایمز)

* یک مرمی اسکا دکه از دالامان کابل فیر کرده بتاریخ ۲۴ جوزا به ناحیه خط سرحد پاکستان و افغان - نستان اما بت نمود که در نتیجه آن یک نفر کشته و دو نفر مجروح شدند.

(پاکستان تایمز)

۳۰

* صیغت الله مجددی رئیس دولت موقت اسلامی افغانستان طی مصاحبه ای با بی.بی.سی تأثرات خود را نسبت گشایش مجدد سفارت فرانسه در کابل ابراز نموده گفت در حالیکه در کابل امنیت وجود ندارد دلیل این اقدام فرانسه برای ما معلوم نیست. وی در قسمت دیگری از مصاحبه اظهار داشت در صورتیکه نجیب الله خواهان ختم خونریزی در افغانستان باشد و بخواد قدرت را بصورت صلح آمیز بجا بماند این انتقال دهد. می شود که از هر دو طرف هیئت های تعیین شوند و اینکار را صورت دهند.

(بی.بی.سی فارسی)

* دکتور علی اکبر ولایتی وزیر خارجه ایران و صا حیرا ده یعقوب خان وزیر خارجه پاکستان بتاریخ ۲۹ جوزا در اسلام آباد تازه ترین تحولات افغانستان و ترسیبات مجاهدین افغان برای انتخابات منظم شور تشکیل یک شورای نماینده افغان - نستان را مورد مذاکره قرار دادند.

(پاکستان تایمز)

* علی اکبر ولایتی وزیر خارجه ایران طی بیانیه ای درباره آئینده سازمان همکاری اقتصادی در موسسه مطالعات استراتژیک تحت توجهات شورای اسلامی مورحانسی در اسلام آباد اظهار داشت که با دولت پاکستان امکان عضویت افغانستان در این سازمان را بعد از تأسیس یک حکومت نماینده اکثریت مردم در افغانستان مطرح نمود.

(پاکستان تایمز)

* سید اسحق کیلانی یک رهبر افغان ضمن مصاحبه‌ای با صدای آمریکا اظهار داشته که علت عمده رکود در وضعیت موجود در افغانستان، فقدان تشریک مساعی، اعتماد دوکا در متحد رهبری میان سازمانهای افغانستنی و از سوی دیگر دخالت اجانب در امور داخلی افغانستان بوده است.

(پاکستان تایمز)

* یک دیپلومات فرانسوی شارژ-دافیرتیری برنا دویتا ریخ ۲۷ جوزا از دهللی جدید رهسپار کابل شد تا سفارتخانه خود را در افغانستان مجدداً یکجا بدو با این ترتیب بگفته یکی از مقامات سفارت فرانسه در دهللی جدید فرانسه اولین کشوری خواهد بود که بدنبال خروج قوای شوروی روابط دیپلوماتیک خود را با رژیم کابل برقرار نموده است.

(پاکستان تایمز)

* مجاهدین افغان در هرات در هفته گذشته ۳۴ تن از عساکر رژیم کابل را بهلاکت رسانده و چندین تانک را نابود ساختند، آنها قطعاً چهار رزرها را در نزدیکی کمر بند امنیتی در غرب هرات نیز هدف حمله قرار داده و دو ما حینصب را به هلاکت رساندند. طبق یک خبر دیگر ارباب بهاء الدین قوماندان ملیشادر کابل با افرادش همراه با یک عراد تانک و یک وسیله نقلیه عمکری و یک آرپی، جی ویا زده میل کلانینکوف از رژیم کابل جدا شده و به صف مجاهدین پیوسته است.

(پاکستان تایمز)

۳۱

* طبق گزارش آژانس ایسوشیتس در پریس پاکستان بتاریخ ۲۹ جوزا

بنیان سیوان فرستاده مخصوص مؤسسه ملل متحد برای افغانستان بعد از مذاکراتش در اسلامآباد دوکابل در رابطه با حل مسئله افغانستان را پور خود را به پریزدیکوئیا رتقدیم کرد. قبل ازین نامه مرده با صفت اللہ مجددی وزعمای دیگر مجاهدین افغان مذاکراتی بعمل آورده بود.

(پاکستان تایمز)

* یک هیئت دانشندان و مقامات عالیرتبه اسبق افغانستان مقیم اروپا، آمریکا و مالک غربی به دعوت صفت اللہ مجددی رئیس دولت موقت اسلامی افغانستان وارد پشاور گردیده و با رئیس دولت موقت افغانستان پیرامون تازه ترین وقایع در افغانستان مذاکرات مفصلی بعمل آورد. این هیئت مشتمل است بر دوکتور محمد یوسف، دوکتور عبدالصمد حامد، دوکتور عبدالحکیم طیبی، دوکتور روان فرهادی، عبدالعزیز فروغ، محمد هاشم مجددی، اخلاقی، نکتان، دان، سنگیالی طرزی و همایون آغی.

(پاکستان تایمز)

* محله ایشیاویک مینویسد: در مناطق روستایی افغانستان که تحت سلطه سردارهای مبارز قرار دارند، عدم قانونیت حکمفرما بوده و آنها به کسی اعتنایی ندارند. مجاهدین نه تنها مکلفند با رژیم کابل بجنگند بلکه زدوخوردهایی میان گروههای خود شان نیز جریان دارد و این بزرگترین مشکل مجاهدین است. بنا براین بنظر میرسد که عملیه تجزیه افغانستان آغاز گردیده است.

(نواشی وقت)

* روزنامه کرسچن ساینس مانیتور از قول دیپلوماتها و کارمندان مؤسسه

سات خیریه مینویسد که برخی اهداف عربستان سعودی در جهت مخالف اهداف غرب قرار میگیرد. عربستان سعودی طی ۱۲ سال گذشته همگام با آمریکا به مجاهدین افغان کمک نموده و در صورت توافق آمریکا و شوروی مبنی بر قطع کمک بر طرفین جنگ، سعودی خود را مکلف به آن ندانسته و کارمندان به کمکهایش ادامه خواهد داد. این موضوع غربیها را بسیار نگران ساخته است زیرا درین صورت نفوذ عربستان سعودی افزایش خواهد یافت. افغانستان اکنون به صحنه رقابت بین ایران و عربستان سعودی مبدل شده است.

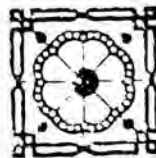
(صدای آمریکا دری)

* یگانگی نجیب اللہ رهبر رژیم کابل اظهار داشته است که مجاهدین تصمیم گرفته اند تا طی رات باره بری شوروی را سرنگون سازند چنانچه بتاریخ ۲۲ جوزا یک طیاره ایلوشن ۲۶ که ۲۰ تن مواد سوختی را حمل می نمود در قسمت سالنگ هدف راکت مجاهدین قرار گرفت.

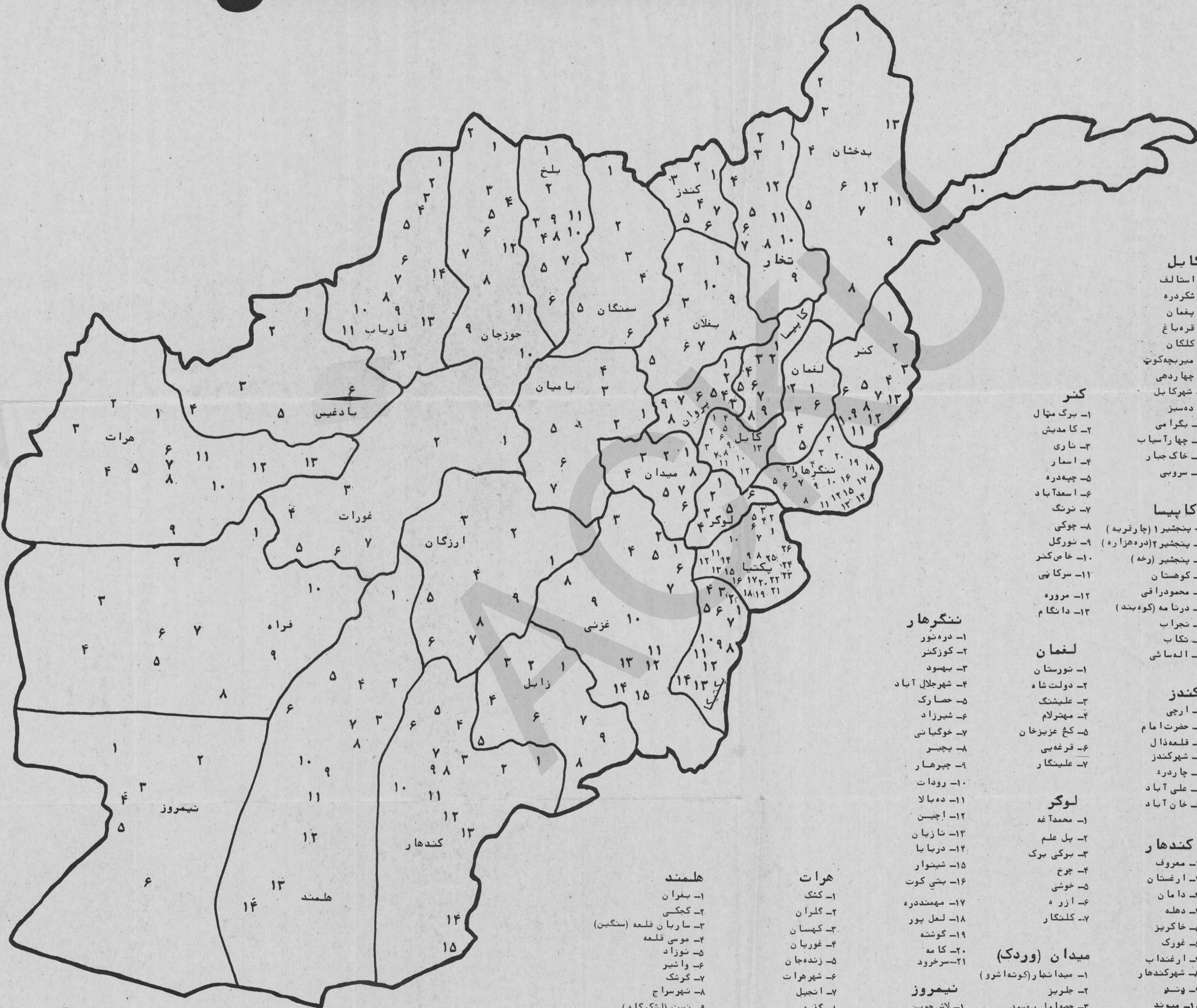
(بی.بی.سی فارسی)

* امروز در کابل بیش از ۴۰ فیر راکت پرتاب گردیده و عمدتاً در مناطق جنوبی شهر فرود آمده است. تعداد تلفات و آندازه خسارات هنوز معلوم نیست. بگفته خبرنگار بی.بی.سی ادعای اخیر رژیم کابل مبنی بر پیروزیهایی علیه مجاهدین محرک این حمله راکتی بوده است. مجاهدین ادعای رژیم کابل را رد نموده گفته اند که نیروهای رژیم را در منطقه درونته تنگها ر عقب زده اند و شاهدان عینی گفته اند که در شهر جلال آباد تاریخی مطلق حکمفرماست.

(بی.بی.سی فارسی)

افغانستان

- ۱- ارزگان
- ۲- ارزگان
- ۳- ارزگان
- ۴- ارزگان
- ۵- ارزگان
- ۶- ارزگان
- ۷- ارزگان
- ۸- ارزگان
- ۹- ارزگان
- ۱۰- ارزگان
- ۱۱- ارزگان
- ۱۲- ارزگان
- ۱۳- ارزگان
- ۱۴- ارزگان
- ۱۵- ارزگان
- ۱۶- ارزگان
- ۱۷- ارزگان
- ۱۸- ارزگان
- ۱۹- ارزگان
- ۲۰- ارزگان
- ۲۱- ارزگان
- ۲۲- ارزگان
- ۲۳- ارزگان
- ۲۴- ارزگان
- ۲۵- ارزگان
- ۲۶- ارزگان
- ۲۷- ارزگان
- ۲۸- ارزگان
- ۲۹- ارزگان
- ۳۰- ارزگان
- ۳۱- ارزگان
- ۳۲- ارزگان
- ۳۳- ارزگان
- ۳۴- ارزگان

- ۱- ارزگان
- ۲- ارزگان
- ۳- ارزگان
- ۴- ارزگان
- ۵- ارزگان
- ۶- ارزگان
- ۷- ارزگان
- ۸- ارزگان
- ۹- ارزگان
- ۱۰- ارزگان
- ۱۱- ارزگان
- ۱۲- ارزگان
- ۱۳- ارزگان
- ۱۴- ارزگان
- ۱۵- ارزگان

- ۱- ارزگان
- ۲- ارزگان
- ۳- ارزگان
- ۴- ارزگان
- ۵- ارزگان
- ۶- ارزگان
- ۷- ارزگان
- ۸- ارزگان
- ۹- ارزگان
- ۱۰- ارزگان
- ۱۱- ارزگان
- ۱۲- ارزگان
- ۱۳- ارزگان
- ۱۴- ارزگان
- ۱۵- ارزگان

- ۱- ارزگان
- ۲- ارزگان
- ۳- ارزگان
- ۴- ارزگان
- ۵- ارزگان
- ۶- ارزگان
- ۷- ارزگان
- ۸- ارزگان
- ۹- ارزگان
- ۱۰- ارزگان
- ۱۱- ارزگان
- ۱۲- ارزگان
- ۱۳- ارزگان
- ۱۴- ارزگان
- ۱۵- ارزگان

- ۱- ارزگان
- ۲- ارزگان
- ۳- ارزگان
- ۴- ارزگان
- ۵- ارزگان
- ۶- ارزگان
- ۷- ارزگان
- ۸- ارزگان
- ۹- ارزگان
- ۱۰- ارزگان
- ۱۱- ارزگان
- ۱۲- ارزگان
- ۱۳- ارزگان
- ۱۴- ارزگان
- ۱۵- ارزگان

ترانہ فتح

زباغ آتش و خون مید جوئے فتح کند لباس حقیقت بر فضا، فتح
چرخانہ ہاکہ ز سیلابِ خونِ بچاکِ پشت کہ تاب پای با بستہ اس فضا، فتح
زبانِ اشک کہ دہ سال شعر در دسرود کنون ز شوق سرایدی ترانہ، فتح
کلید وحد اگر دگفت بود بہ حسین گشودہ میشود آخر در خزانہ، فتح
مبادِ خالی از آتش دل تفنگِ جہاد کہ می جہ ز زبانش ہمہ بانہ، فتح
بدوش خستہ آن بار اختلاف منہ کہ بار خون شہیدان بود شبانہ، فتح
بدم جاہ پرستی مکن اسیری دوست بمان عقابِ جہادیت رہ لائہ، فتح

بر آستانِ خدیو ایل گریہ خوش باشد

از آن کسی کہ رسید بر آستانہ فتح

ACKU

میل
DS
371-2

الف ۷۷۲
۷.۳.۳

افغان

خطر

PROPERTY
ACKU

PROPERTY
ACKU

ار سرتا مها هدين

افغان